

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów

w

radzie państwa reprezentowanych.

Rok 1879.

W Wiedniu.

Z cesarsko-królewskiej drukarni nadwornej i rządowej.

1879.

UNIVERSITY OF JAGIELLONIA

Pierwszy skorowidz.

Spis chronologiczny

ustaw i rozporządzeń w Dzienniku ustaw państwa w roku 1879 ogłoszonych.

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1878			
1 czerwca	Związek pocztowy powszechny z dnia 1 czerwca 1878; Umowa z dnia 1 czerwca 1878, tycząca się wymiany listów z deklarowaną zawartością; Umowa z dnia 4 czerwca 1878, tycząca się wymiany przekazów pocztowych; Protokół końcowy z dnia 1 czerwca 1878	66	245
13 lipca	Traktat pomiędzy monarchią austriacko-węgierską, Niemcami, Francją, Wielką Brytanią, Włochami, Rosyją i Turcyą	43	177
11 październ.	Traktat pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Niemcami	22	147
4/16 grudnia	Traktat pocztowy pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Grecyą . .	90	337
16 „	Traktat handlowy pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a państwem niemieckim	1	1
27 „	Traktat handlowy i żeglarski pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami	11	37
27 „	Umowa, tycząca się zarazy na bydło, pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami	12	111
31 „	Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu, tyczące się tymczasowego urządzenia stosunku traktatowego z Włochami na czas od dnia 1 aż włącznie do dnia 31 stycznia 1879	2	27
31 „	Ustawa o przedłużeniu aż do końca 1879 roku mocy obowiązującej przepisów zawartych w §§. 11 i 13 ustawy o służbie wojskowej z dnia 5 grudnia 1868 (Dz. u. p. Nr. 151), tyczących się stanu wojennego armii stałej i marynarki wojennej, tudzież kontyngensów rekruckich a obowiązujących obie połowy monarchyi	3	29
31 „	Ustawa o pozwoleniu na pobór kontyngensów rekruckich w r. 1879 potrzebnych do uzupełnienia wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej	4	30
31 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu stanowiące, aby przedsiębiorcy gorzelni wydawali co miesiąc czynnikom skarbowym ceduły na podatek od gorzałki	5	31
1879			
4 stycznia	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się częściowego uchylecia zakazu przekazywania do postępowania wywozowego więcej niż jednej porcji cukru lub kilku gatunków cukru pod jednym i tem samym zamknięciem niejsca	6	31

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879 5 stycznia	Oświadczenie Rządu austriacko-węgierskiego i francuskiego, dotyczące się przedłużenia Traktatu z dnia 11 grudnia 1866 względem żeglugi, konsulatów, spadków i dzieł literatury	24	151
7 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu komory pomocniczej w Lustenau w Vorarlbergu	7	32
10 „	Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu, dotyczące się pobierania dodatków do cła w artykule III ustawy wprowadzającej Taryfy cłowej z dnia 27 czerwca 1878 przepisanych, od towarów przywożonych z Francji do okręgu cłowego austriacko-węgierskiego	8	32
10 „	Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu, dotyczące się nałożenia na towary uwolnione od cła a przywożone z Francji cła osobnego, wynoszącego 50 ₀ wartości handlowej, przewidzianego w artykule III ustawy wprowadzającej do Taryfy cłowej z dnia 28 czerwca 1878	9	33
11 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się czasowego zniesienia niektórych ceł Taryfy dalmackiej z dnia 18 lutego 1857 (Dz. u. p. Nr. 44) od towarów nadechodzących z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja, do Dalmacji	10	35
11 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy administracyjnej Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrze do okręgu Sądu powiatowego tarnobrzeskiego	13	119
18 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się wymiany stęplowanych listów przewozowych dla kolei żelaznych, rozsprzedawanych na mocy rozporządzenia z dnia 29 grudnia 1876	14	119
20 „	Tymczasowa Konwencya handlowa z Francją	25	153
25 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, dotyczące się sporządzania projektów budowy kolei żelaznych i czynności urzędowych z tem w związku będących	19	129
1 lutego	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, dotyczące się zakazu przywozu i przewozu rozmaitych rodzajów towarów z powodu zarazy panującej w guberni astrachańskiej	15	120
1 „	Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu, dotyczące się wykonania postanowień Traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1879)	16	121
1 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się stosowania do towarów przywożonych do Dalmacji ceł Taryfy B traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1879)	17	124
2 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące się warunków, pod którymi podróżnym i ich rzeczom dozwolane być może przestąpienie granic monarchji	18	127
4 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się rozpoczęcia czynności urzędowych w Sądzie powiatowym stockim w Czechach	20	145
8 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy Stupnicy do Sądu delegowanego miejsko-powiatowego samborskiego w Galicji	23	149
9 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, zawierające dalsze zarządzenia co do przepuszczania podróżnych z Rosyji przez granicę państwa	21	145
12 „	Ustawa o sprzedaniu kilku nieruchomości będących własnością państwa	27	157
17 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zwinięciu c. k. komory głównej II klasy w Hall w Tyrolu	28	157
18 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się wykonania Konwencyi handlowej z Francją z dnia 20 stycznia 1879	26	156
19 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu stanowiące, od którego czasu liczyć się ma rozpoczęcie postępowania opłatnego, gdy warki następują bezpośrednio jedna po drugiej	29	158

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
21 lutego	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, podające warunki, pod którymi wolno przepuszczać przez granicę monarchyi podróźnych z Bułgaryi i ich rzeczy	30	158
23 "	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się postępowania z kilku przyrządami do wyrobu w gorzelniach, podlegających ryczałtowemu oznaczeniu podatku podług wydajności miejsca zacieru	31	159
28 "	Rozporządzenie tymczasowe ministerstwa rolnictwa, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia, dotyczące się odbywania egzaminów nauczycielskich z kandydatami na nauczycieli rolnictwa w szkołach rolniczych i w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego, tudzież z kandydatami na nauczycieli leśnictwa w szkołach leśniczych i w szkołach średnich leśnictwa	35	161
28 "	Rozporządzenie tymczasowe ministerstwa rolnictwa, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia, dotyczące się egzaminów uzdatniających na nauczycieli sadownictwa i winiarstwa, tudzież gospodarstwa piwnicznego, w szkołach sadownictwa i winiarstwa, albo w takich szkołach rolniczych, które mają do tego przedmiotu osobnych nauczycieli	36	165
2 marca	Rozporządzenie ministerstwa skarbu stanowiące, do których towarów stosowane być ma rozporządzenie cesarskie z dnia 18 stycznia 1852	32	160
2 "	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się używania klarownie do brzezki w browarach	33	160
3 "	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu delegacyi komory głównej w dworcu c. k. uprzyw. kolei Cesarzowej Elżbiety	34	160
10 "	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o rozszerzeniu działalności c. k. komory pomocniczej II klasy dolno-ścisiedelskiej w Sebnitz w Saksonii	37	166
12 "	Rozporządzenie ministerstwa handlu, dotyczące się ogłoszenia refakcyj i wszelkich dogodności czynionych w obrocie towarowym na kolejach żelaznych	38	166
17 "	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu o postępowaniu z wzorkami rozłożonemi przez komisantów francuskich, o opiece nad wzorkami i znakami, tudzież o wykonywaniu przemysłu przez obywateli francuskich w monarchyi austriacko-węgierskiej	39	169
17 "	Rozporządzenie ministerstwa handlu, dotyczące się zaprowadzenia taryfy słownej dla korespondencyj telegraficznych wewnętrznych w monarchyi austriacko-węgierskiej	40	170
21 "	Rozporządzenie ministerstwa handlu, dotyczące się zaprowadzenia taryfy słownej dla korespondencyj telegraficznych między monarchyą austriacko-węgierską a Niemcami	41	173
22 "	Ustawa o spłaceniu pożyczki udzielonej z funduszów Państwa na zasadzie ustawy z dnia 16 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 71), poszkodowanym skutkiem wylewu wód w Tachowie	49	215
25 "	Ustawa o spłaceniu zaliczek udzielonych z funduszów państwa na zasadzie ustawy z dnia 10 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 75) okolicom królestwa czeskiego, dotkniętym na wiosnę 1872 wylewem wód	53	219
26 "	Obwieszczenie całego ministerstwa o uchwale Rady państwa, dotyczące się rozporządzenia cesarskiego z dnia 30 sierpnia 1878, którem na zasadzie §. 14 ustawy zasadniczej z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) o reprezentacyi państwa uwolnione zostały pewne korespondencye i posyłki wzozowe od opłaty pocztowej	44	211
27 "	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesiąca kwietnia 1879 i o upoważnieniu Rządu do wykonania czynności kredytowej celem pokrycia przewidywanego niedoboru w r. 1879	42	175
27 "	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości o zaprowadzeniu Sądu powiatowego w Żłotym Potoku w Galicyi wschodniej	45	211

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
27 marca	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się zwinięcia Sądu powiatowego jazłowieckiego w Galicyi wschodniej	46	212
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości o przeniesieniu siedziby urzędowej Sądu powiatowego uścieckiego do Tlustego, tudzież przyłączeniu kilku gmin do okręgu Sądu powiatowego zaleszczyckiego w Galicyi wschodniej	47	212
30 „	Ustawa, zmieniająca ustawę z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 63) o zwracaniu kosztów podróży i wyżynego członkom Rad szkolnych krajowych i okręgowych	48	213
30 „	Ustawa o dziale budynków podług udziałów materialnych	50	216
2 kwietnia	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się pozwalania na wywóz piwa za zwrotem podatku	51	217
3 „	Rozporządzenie Ministrów wyznań i oświecenia, tudzież skarbu o urzędowym pozwoleniu na stawianie budynków, jeżeli za to ma być żądane zmniejszenie dodatku do funduszu religijnego	55	225
6 „	Ustawa zmieniająca ustawę z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88), o urządzeniu podatku gruntowego i uchylająca ustawę z dnia 15 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 154)	54	220
8 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, dotyczące się ograniczenia zakazu przywozu i przewozu towarów, wydane naprzeciw Rosyji z powodu niebezpieczeństwa zarazy, rozporządzeniem z dnia 1 lutego 1879 (Dz. u. p. Nr. 15)	52	217
10 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu komory pomocniczej I klasy w Weidenau do postępowania wywozowego z piwem	56	228
14 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, w którym podaje się do wiadomości tymczasową zmianę §. 96 ustawy kościoła ewangelickiego	63	235
15 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, podające do wiadomości umowę między Rządami c. k. austriackim i kr. saskim we względzie uregulowania stosunków stanu osobistego, tudzież kościelnych i szkolnych, osób, pełniących służbę na komorach i kolejach żelaznych austriackich w królestwie saskim	57	228
15 „	Ustawa o wezeleniu do Dalmacyi okręgu określonego w 3cim ustępie artykułu XXIX Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878	59	231
18 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia okręgu Spizy do okręgu Sądu powiatowego buduańskiego i Sądu obwodowego kottorskiego	60	232
21 „	Ustawa	69	317
23 „	Ustawa o uregulowaniu Adygi od uścia rzeki Passer aż do Saeco	64	235
28 „	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesiąca maja 1879	58	230
1 maja	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące się uchylecia ograniczeń co do przepuszczania podróżnych z Rosyji i Bułgaryi przez granice monarchyi, zarządzane wtedy, gdy zaraza zagrażała	61	232
4 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się przyłączenia okręgu Spizy do obrebu urzędu podatkowego buduańskiego	62	233
7 „	Ustawa o rejestrowaniu okrętów handlowych	65	237
7 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, dotyczące się kwoty szkolnego w szkołach średnich rządowych	70	317
7 „	Obwieszczenie Ministra handlu o unieważnieniu koncesyi z dnia 6 października 1872 (Dz. u. p. Nr. 158) na kolej żelazną z Opawy do przesyłku nad Włazem	71	318
9 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o zmianie kilku przepisów koncesyi c. k. uprzyw. kolei żelaznej leobnisko-vordernberskiej	72	318

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
11 maja	Rozporządzenie ministerstwa handlu, tyczące się przyłączenia terytorium Spizy do okręgu kapitanatu portowego i zdrowotnego melińskiego . .	73	319
14 „	Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu, tudzież najwyższej Izby obrotkowej, upoważniające urząd depozytowy Sądu cywilnego wiedeńskiego do starania się o nowe kupony do papierów publicznych, znajdujących się w zachowaniu sądowym	74	320
14 „	Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu, tyczące się władzy urzędów podatkowych do prowadzenia egzekucyi na realnościach, celem ściągnięcia zaległych opłat od aktów prawnych, dokumentów, pism i czynności urzędowych	76	321
20 „	Ustawa o ustanowieniu powiernictwa pieniężnego imienia Fryderyka hrabiego Thun-Hohensteina	77	321
20 „	Ustawa, pozwalająca na połączenie realności Albigowa, Wysoka i Kraezkowa albigowska z powiernictwem łanuckim hrabiów Potockich w Galicyi . .	78	325
22 „	Patent cesarski, tyczący się rozwiązania Izby deputowanych Rady państwa i podjęcia nowych wyborów powszechnych do tejże	67	281
22 „	Ustawa skarbowa na rok 1879	68	283
26 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, ustanawiające do opodatkowania cukru burakowego w kampanii 1879/80 skale wydajności dziennej przyrządów do wyłaczania soku opodatkować się mających a oraz miarę rękojmi na zabezpieczenie dopłat do podatku od cukru na wypadek ich potrzeby . .	75	320
26 „	Ustawa o stosowaniu do §fu 8go ustawy z dnia 6 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 42), tyczącej się ochrony tajemnicy listów i pism, do przypadków odrażania listów	79	326
26 „	Ustawa o ulgach dla przedsiębiorstwa do nawodnienia okręgu Monfalconskiego	84	331
27 „	Ustawa o uwolnieniu fundacyi ustanowionych z powodu dwudziestej piątej rocznicy Moich zaślubin od stępli i opłat	80	326
27 „	Ustawa o sprzedaży nieruchomości państwa	81	327
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się ustanowienia Sądu obwodowego w królestwie galicyjsko-lodomeryjskiem	85	332
30 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia, zawierające nowe przepisy o przyjmowaniu praktykantów do służby budowniczej rządowej, otrzymywaniu w niej posady płatnej i egzaminie do służby budowniczej rządowej . . .	82	327
1 czerwca	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się przyrządów do rektyfikacyi gorzałki opodatkowanej podług wydajności miejsca zacieru	83	330
1 „	Ustawa o wybudowaniu kolei naddunajskiej	86	333
1 „	Ustawa o wybudowaniu kolei drugorzędnej z Chodowa do Neudeku	87	334
1 „	Ustawa o budowie kolei drugorzędnej czasławsko-zawrateckiej	88	335
5 „	Ustawa o udzieleniu gminie miasta Cieplic pożyczki z funduszków państwa na pokrycie wydatków w celu eksploataowania na nowo, podniesienia i zabezpieczenia tamtejszych źródeł wody gorącej	96	423
8 „	Ustawa o zwrocie zaliczek bezprocentowych, udzielonych z funduszków państwa na zasadzie ustawy z dnia 3 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 72) mieszkańcom Joachimowa, którzy w r. 1873 ponieśli szkodę przez pożar	91	347
10 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu delegacyi komory cłowej w dworcu kolei w Predealu	89	336
11 „	Ustawa, urządzająca dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dostarczanie pomieszczeń i przynależności dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju	93	349
14 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Lucinico do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego goryckiego	97	424

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
20 czerwca	Ustawa o podwyższeniu sumy zagwarantowanej przez Rząd kolei koszykobo- gumińskiej	92	348
21 „	Obwieszczenie ministerstw handlu i skarbu o zaprowadzeniu komory pomocni- czej oraz agencji portowej i zdrowotnej morskiej w Spizy	98	424
27 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu król. węgierskich komor pomocniczych w Klenaku i w Raży do nieograniczonego potwierdzania wywozu towarów przechodowych	99	424
1 lipca	Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu w przed- miocie wykonania ustawy z d. 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93), urzą- dzającej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dost- arczanie pomieszczeń i przynależności dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju	94	383
1 „	Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu, którem podaje się do wiadomości taryfę czynszów, ustanowioną na zasadzie §. 30 ustawy kwaternukowej (Dz. u. p. Nr. 93), tudzież rozmieszczenie gmin między dziesięć klas czynszu tejże taryfy	95	411
7 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o zmianie kilku przepisów koncesyi e. k. uprzyw. kolei Arcyksiecia Albrechta, tyczących się taryfy	101	427
16 „	Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej o wydaniu w porozumieniu z in- nymi interesowanymi Władzami naczelnymi wykazu zastrzeżonych ukwa- likowanym podoficerom w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 posad, tudzież posad urzędniczych i innych, do uzyskania których ukwalifikowa- nym zapewnione zostało pierwszeństwo	100	425
19 „	Ustawa o obowiązkiem zaprowadzeniu działania zwanego odrażaniem (Des- infection) na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło	108	445
23 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się używania wyłoczyn winnych do wyrobu gorzałki bez opłaty podatku	102	428
24 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się postępowania z naczyniami do nakwaszania, gdy gorzałka opodatkowana jest podług miejsca zacieru 103	103	429
26 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się upoważnienia król. węgier- skiej komory pomocniczej I klasy w Zawalju do postępowania wywozowe- go z piwem	104	429
7 sierpnia	Rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu tyczące się wykonania ustawy z dnia 19 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 108) o obowiązkiem zaprowadzeniu działania zwanego odrażaniem (Desinfe- ction) na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło	109	447
9 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się zabezpieczenia dokładności próbek wysokoty w wysokomierzach Dolaińskiego	105	431
12 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu, którem podają się do wiadomości prze- pisy dodatkowe do Porządku sprawdzania miar i wag i Taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171)	106	431
12 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o przyjmowaniu do sprawdzania i cecho- wania naczyń metalowych do przewożenia mleka (konewek), naczyń do mleka z podziałką, kadzi zacierowych i ram do mierzenia drzewa opało- wego w szepach	107	437
21 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o taryfie do towarów dla e. k. uprzyw. kolei leobensko-vordernberskiej	110	453
26 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się ustępstwa co do wydajności alkoholu dla gorzelnii rolniczych, opodatkowanych ryczałtowo podług wydajności miejsca zacieru	111	453
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, którem na lata 1880, 1881 i 1882 ustanawia się kwotę dzienną kosztów wykonania kary w zakładach karnych, przez osoby skazane zwrócić się mających	113	461

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
9 września	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, zabraniające sprzedaży gatunków soli w ustawie niewymienionych	124	451
12 „	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu o upoważnieniu c. k. urzędu pocztowego miejskiego w Pilzni do ekspedycyowania posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynników skarbowych nawet wtedy, gdy waży więcej niż 25 kilograma	116	463
14 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu i handlu o upoważnieniu c. k. urzędu pocztowego w Wiener-Neustadt do ekspedycyowania posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynników skarbowych nawet wtedy, gdy waży więcej niż 2 ⁵ / ₁₀ kilograma	119	467
15 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości o przyłączeniu gmin Łyczańskiej, Jauczowskiej i jasiennieńskiej do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego nowo-sandeckiego w Galicyi	114	462
15 „	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu o przeniesieniu komory pomocniczej II klasy, oraz agencji portowej i zdrowotnej z St. Giorgio do Gradacu, tudzież delegacji cłowej, portowej i zdrowotnej z Derwenika do St. Giorgio	118	465
19 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się rozciągnięcia władzy sądowej w sprawach karnych Sądu delegowanego miejsko-powiatowego alsergrundzkiego na okrąg Sądu delegowanego miejsko-powiatowego joesfztadzkiego w Wiedniu	115	462
22 „	Patent cesarski, tyczący się zwołania Rady państwa na dzień 7 października 1879	112	459
26 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, tyczące się uchylecia zakazów przywozu i przewozu towarów z Szwajcaryi, Niemiec, Rossyi, Rumunii, Turcyi, Serbii i Czarnogórza, wydanych rozporządzeniami z dnia 7 maja 1871 (Dz. u. p. Nr. 34), z dnia 24 marca i z dnia 7 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 22 i 30) i z dnia 8 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 52) dla odwrócenia chorób zaraźliwych	117	463
29 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, którem ogłasza się dla zachowywania wzajemności, przepisy włoskiej ustawy o postępowaniu cywilno-sądowem, tyczące się dochodzenia w postępowaniu delibacyjnem	120	469
29 „	Rozporządzenie pełniącego obowiązki Ministra wyznań i oświecenia, tyczące się wyznaczania terminu egzaminu rządowego, gdy kandydat odrzucony został po raz drugi	121	470
1 października.	Rozporządzenie ministerstwa handlu, tyczące się wykonania ustawy z dnia 7 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 65) o rejestrowaniu okrętów handlowych	122	470
2 „	Umowa pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Włochami, tycząca się połączenia kolei żelaznych pod Cornonsem, Alą i Pontaflem	153	517
4 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu komory pomocniczej I klasy w dworcu kolei żelaznej w Pontafllu	123	480
5 „	Rozporządzenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, zabraniające przywozu winorośli i części składowych winorośli z zagranicy	125	481
16 „	Rozporządzenie pełniącego obowiązki Ministra wyznań i oświecenia, którem ogłasza się tymczasową zmianę §fu 32go ustawy kościelnej ewangelickiej	126	482
1 listopada	Rozporządzenie Ministra handlu, tyczące się zmiany kilku przepisów Porządku ruchu dla kolei żelaznych, w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, zaprowadzonego rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) a względnie nowej osnowy §fu 48go Porządku ruchu, zaprowadzonej rozporządzeniem z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69)	127	483

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879 3 listopada	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się przyłączenia gminy biskupickiej do okręgu Sądu powiatowego prościejowskiego w Morawii	128	485
6 ..	Ustawa o uposażeniu na utrzymanie dworu cesarskiego	133	487
13 ..	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o przeniesieniu komory pomocniczej I klasy z Białego Potoka do miasta Jawornika	120	485
13 ..	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu kr. węgierskiej komory pomocniczej w Novi do ekspedowania wina przywożonego z Dalmaeyi	130	486
18 ..	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się zmian terytoryalnych w okręgach Sądów powiatowych żmigrodzkiego, niemirońskiego, jasielskiego i rawskiego w Galicyi	131	486
20 ..	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu kr. węgierskiej delegacyi cłowej w kr. węgierskim urzędzie pocztowym w Rjece	132	486
20 ..	Oświadczenie Rządu austriacko-węgierskiego i francuskiego, tyczące się przedłużenia konweneyi handlowej tymczasowej z dnia 20 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 25)	141	503
21 ..	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się przyłączenia Payerstfenu, gminy miejscowej do okręgu Sądu powiatowego pöggsstalskiego w Dolnej Austrii	134	487
3 grudnia	Ustawa o udzieleniu okolicom margrabstwa istryjskiego i księżęcego hrabstwa goryckiego i gradyskiego, dotkniętych niedostatkiem, zaliczek z funduszów państwa, celem zakupienia zboża na zasiew	135	488
3 ..	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, tyczące się zmian w austriackim eenniku lekarstw	146	507
14 ..	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, tyczące się zwinienia e. k. komory pomocniczej II klasy w Elisenthal w Czechach	147	509
17 ..	Ustawa o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 3 marca 1868, dozwalającej zaokrąglania gruntów bez opłaty należytości i stępli	143	505
20 ..	Ustawa o zaprowadzeniu wspólnego związku cłowego z Bośnią i Hercegowiną	136	489
20 ..	Ustawa o wezieniu do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego obwodu wyłączonego istryjskiego i osobnego okręgu cłowego dalmackiego	137	494
20 ..	Ustawa o zniesieniu wyłączonego obwodu brodzkiego	138	496
20 ..	Ustawa o zaprowadzeniu podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, gorzałki i cukru w obwodzie wyłączonym istryjskim, tudzież w Dalmaeyi i od wyrobu gorzałki i cukru w obwodzie wyłączonym brodzkim	139	500
20 ..	Ustawa pozwalająca na przyłączenie do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego wyłączonych obwodów Martinezyey, Bakru, Kralewicy, Seniu i Bagu, należących do krajów korony węgierskiej	140	501
20 ..	Ustawa upoważniająca Rząd, ażeby Traktat handlowy z Niemcami z dnia 16 grudnia 1878 przedłużył najdalej aż do 30 czerwca 1880 a według okoliczności, aby drogą rozporządzenia urządził tymczasowo stosunki obrotowe z tem państwem	142	504
20 ..	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież pokryciu wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia aż do końca marca 1880	144	506
20 ..	Ustawa o przedłużeniu aż do końca 1889 roku mocy obowiązującej przepisów zawartych w §§. 11 i 13 ustawy o sile zbrojnej z dnia 5 grudnia 1868 (Dz. u. p. Nr. 151), tyczących się wojsk lądowych i marynarki wojennej, na stopie wojennej, tudzież kontyngensów rekruciek dla obu połów monarchyi	145	507

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1879			
20 grudnia	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się poddania kontroli pewnych artykułów handlu w okręgu pogranicznym dalmackim	148	509
21 "	Obwieszczenie ministerstwa handlu, dotyczące się przeniesienia koncesyi kolei żelaznej bernensko-rossyckiej na uprzywilejowaną austryacką spółkę kolei państwa	149	510
27 "	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się wykonania niektórych przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 136) o wcieleniu Bośni i Hercegowiny do powszechnego austryacko-węgierskiego okręgu cłowego	150	511
27 "	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się wykonania niektórych przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 137) o wcieleniu Istrii i Dalmacyi do powszechnego austryacko-węgierskiego okręgu cłowego	151	513
29 "	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu o poddaniu pod kontrolę kawy w okręgu pogranicznym nad tymczasową linię cłową istrijską	152	515

Drugi Skorowidz.

Spis abecadłowy

ustaw i rozporządzeń od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1879 w Dzienniku ustaw państwa (Rocznik XXXI, część I do LV) ogłoszonych *).

- Albigowa**; połączenie powiernictw łaneuckim hrabiów Potockich. 78, **325**.
- Adyga**; ustawa o jej uregulowaniu. 64, **235**.
- Atsergrund**; rozciągnięcie władzy sądu delegowanego na okrąg sądu josefsztadzkiego. 115, **462**.
- Armia**; ustawa o przedłużeniu ustawy wojskowej do końca 1879 r. 3, **29**; do końca 1889 r. 145, **507**.
— jej uzupełnienie w r. 1879. 4, **30**.
— ustawa kwaterunkowa. 93, **349**; rozporządzenie wykonawcze. 94, **383**; taryfa czynszów. 95, **411**.
- Berliński Traktat**, ob. Traktat.
- Biskupiec**, ob. Sąd.
- Bośnia i Hercegowina**; ustawa o wcieleniu ich do związku cłowego. 136, **489**; rozporządzenie wykonawcze. 150, **511**.
- Brody**; zniesienie okręgu wyłączonego. 138, **496**; zaprowadzenie podatku konsumcyjnego od gorzalki i cukru. 139, **500**.
- Browary**; od którego czasu liczyć się ma rozpoczęcie postępowania opłatnego. 29, **158**.
— używanie klarownie do brzezki. 33, 160.
- Budownicza służba rządowa**; przyjmowanie praktykantów, nadawanie posad, egzamina. 82, **327**.
- Budua**, ob. Sąd i podatkowy urząd.
- Budynki**; ustawa o dziale podług udziałów materialnych. 50, **216**.
— pozwalanie na ich stawianie, jeżeli za to ma być żądane zmniejszenie dodatku do funduszu religijnego. 55, **227**.
- Bułgarya**, ob. Podróżni.
- Ceduly** na podatek od gorzalki; wydawanie ich co miesiąc czynnikom skarbowym. 5, **31**.
- Cennik** lekarstw; zmiany. 146, **507**.
- Ciepliec**; ustawa o udzieleniu im pożyczki. 96, **423**.
- Cło**; dodatki do niego od towarów francuskich. 3, **32**.
— osobne; pobieranie go od towarów francuskich. 9, **33**.
— czasowo niższe w Dalmaeyi od towarów włoskich. 10, **35**.
- Cłowy okrąg** powszechny austriacko-węgierski; wcielenie do niego Istrii i Dalmaeyi. 137, **404**; obwodu Brodzkiego. 138, **496**; obwodów wyłączonych węgierskich. 140, **501**.
- Cukier**; uchylene zakazu przekazywania do postępowania wywozowego więcej niż jednej pošyłki. 6, **31**.
- Cukrownie**; skale wydajności przyrządów na rok 1879/80, oraz miara rękojmi na zabezpieczenie dopłat do podatku. 75, **320**.
- Czechy**; rozpoczęcie czynności urzędowych w Sądzie powiatowym stockim. 20, **145**.
— ekspedywanie pošyłek pocztowych w Pilzni bez czynników skarbowych. 116, **463**.
— ustawa o spłaceniu zaliczek udzielonych z powodu wylewu wód. 53, **219**.
— ustanowienie powiernictwa hrabiów Thun-Hohensteinów. 77, **321**.
— ustawa o zwrocie zaliczek udzielonych mieszkańcom Joachimowa. 91, **347**.
— ustawa o udzieleniu pożyczki gminie miasta Ciepliec. 96, **423**.

*) Z dwóch cyfr przy każdym wyrazie podanych, pierwsza oznacza liczbę ustawy, druga zaś, grubszymi cyframi wydrukowana, stronicę Dziennika ustaw państwa, na której tę ustawę umieszczono.

- Dalmacya**; zniżenie celi Taryfy od towarów włoskich. 10, 35.
- stosowanie do towarów przywożonych taryfy B Traktatu handl. z Włochami z dnia 27 grudnia 1878 r. 17, 124.
  - ustawa o wcieleniu okręgu określonego w XXIX artykule Traktatu berlińskiego. 59, 231.
  - przyłączenie okręgu Spizy do sądu powiatowego buduańskiego i obwodowego kottorskiego. 60, 232.
  - przyłączenie okręgu Spizy do urzędu podatkowego buduańskiego. 62, 233.
  - ustawa o wcieleniu jej do powszechnego okręgu cłowego. 137, 494; rozporządzenie wykonawcze. 151, 513; zaprowadzenie podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, gorzałki i cukru. 139, 500.
  - o poddaniu kontroli niektórych artykułów handlu. 148, 509.
- Delegacya cłowa**; zaprowadzona w dworcu c. k. uprzyw. kolei Cesarzowej Elżbiety, 34, 160.
- — — w dworcu kolei w Predealu. 89, 356.
  - — przeniesienie z Derwenika do St. Giorgio. 118, 465.
- Delibacyjne** postępowanie we Włoszech. 120, 469.
- Dodatek szósty** do Porządku sprawdzania miar i wag. 106, 431.
- Dodatki do cła** od towarów przywożonych z Francyi. 8, 32.
- Dolańskiego** wyskokomierze; zabezpieczenie dokładności próbek wyskoku. 105, 431.
- Dział** budynków podług udziałów materialnych; ustawa. 50, 216.
- Dwór cesarski**; ustawa o dotacyi na jego utrzymanie. 133, 487.
- Egzamina**; rozporządzenie o odbywaniu ich z kandydatami na nauczycieli rolnictwa i leśnictwa. 35, 161.
- — — z kandydatami na nauczycieli sadownictwa, i winiarstwa i gospodarstwa piwnicznego. 36, 165.
  - rządowe; wyznaczanie terminu, gdy kandydat odrzucony został po raz drugi. 121, 470.
- Egzekucya**; upoważnienie urzędów podatkowych do jej prowadzenia celem ściągnięcia opłat zaległych. 76, 321.
- Elisenthal**, ob. Komora.
- Ewangelicki kościół**; zmiana tymczasowa §. 96 jego ustawy. 63, 235 i 126, 482.
- Francya**; pobieranie dodatków do cła od towarów stamtąd przywożonych. 8, 32.
- nałożenie cła osobnego na towary stamtąd przywożone. 9, 33.
- Francya**; oświadczenie Rządu, tyczące się przedłużenia traktatu handlowego. 24, 151.
- tymczasowa konwencya handlowa. 25, 153; przedłużenie tejże. 141, 503.
  - opieka nad wzorkami, próbkami i znakami handlowymi francuskimi i nad przemysłem francuskim w monarchyi austro-węg. 39, 169.
- Fundusz religijny**; pozwalanie na stawianie budynków, jeżeli na to żądane być ma zmniejszenie dodatku do tego funduszu. 55, 227.
- Fundacye** ustanowione z powodu 25 rocznicy zaślubin cesarskich; uwolnienie ich od stępli i opłat. 80, 326.
- Galicya**; przyłączenie gminy Stupnicy do Sądu delegowanego m. p. samborskiego. 23, 149.
- — — Łyczuskiej, jauczowskiej i jasiennieńskiej do Sądu delegowanego m. p. nowo-sandeckiego. 114, 462.
  - zaprowadzenie Sądu powiatowego w Złotym Potoku. 45, 211.
  - zwiniecie Sądu powiatowego jazłowieckiego. 46, 212.
  - przeniesienie siedziby Sądu powiatowego uścieckiego do Tlustego, tudzież przyłączenie Grebowca do Sądu powiatowego tarnobrzeskiego. 13, 119.
  - — przyłączenie kilku gmin do Sądu powiatowego zaleszczyckiego. 47, 213.
  - ustanowienie Sądu obwodowego wadowickiego. 83, 332.
  - ustawa pozwalająca na połączenie kilku realności z powiernictwem łancuckiem. 78, 325.
  - zmiany terytoryalne w okręgach sądów powiatowych żmigrodzkiego, niemirowskiego, jasielskiego i rawskiego. 131, 486.
  - zniesienie okręgu wyłączonego brodzkiego. 138, 496.
- Gorycza**; przyłączenie gminy Lucinico do Sądu delegowanego m. p. goryckiego. 97, 424.
- Gorzelnie**; postanowienie, aby przedsiębiorcy wydawali co miesiąc czynnikom skarbowym ceduły na podatek. 5, 31.
- wciąganie przyrządów do rektyfikacyi w wydajność dzienną. 83, 330.
  - postępowanie względem kilku rodzajów przyrządów do wyrobu. 31, 159.
  - — — naczyn do nakwaszania. 103, 429.
  - używanie wyłóczyn winnych do wyrobu gorzałki bez opłaty podatku. 102, 428.
  - rolne; ustępstwo co do wydajności alkoholu. 111, 453.
- Gorycza i Gradyska**; ustawa o zaliczkach dla okolic dotkniętych niedostatkiem. 135, 488.
- Gospodarstwo piwniczne**, ob. Egzamina.
- Grecya**; Traktat pocztowy. 90, 337.
- Grębów**, ob. Sąd powiatowy.
- Grunta**, ich zaokrąglenie; ustawa o uwolnieniu tej czynności od stępli i opłat. 143, 505.

- Koszta podróży i wyżynnego**; ustawa o ich zwracaniu członkom rad szkolnych krajowych i okręgowych. 48, **213**.
- Kraczkowa albigowska**; ustawa o połączeniu jej z powiernictwem Janeckiem. 78, **325**.
- Kupony do papierów publicznych**; upoważnienie urzędu depozytowego Sądu wiedeńskiego do starania się o nowe. 74, **320**.
- Kwaterunek wojska**; ustawa. 93, **349**; rozporządzenie wykonawcze. 94, **383**; taryfa czynszów. 95, **411**.
- Lekarstwa**; zmiany w ich cenniku. 146, **507**.
- Leśnictwo**. ob. Egzamina.
- Listy**; ustawa o stosowaniu ustawy, tyczącej się tajemnicy listów i pism do przypadków odrażania. 79, **326**.
- Lucinico**. ob. Sąd.
- Lustenau**, ob. Komora.
- Jancuckie powiernictwo**; połączenie z niem kilku realności. 78, **325**.
- Lyczany**. ob. Sąd.
- Meliński kapitanat portowy**; przyłączenie Spizy do jego okręgu. 73, **319**.
- Miary i wagi**; dodatek szósty do Porządku ich sprawdzania. 106, **431**.
- Mleku**; sprawdzanie i cechowanie naczyń metalowych do przewożenia go i naczyń z podziałką. 107, **437**.
- Monfalcone**; ustawa o ulgach dla przedsiębiorstwa do nawodnienia tego okręgu. 84, **331**.
- Naczynia do nakwaszania**; postępowanie względem nich. 103, **429**.
- Nawodnienie**. ob. Monfalcone.
- Niemcy**; Traktat handlowy z niemi. I, **1**; ustawa o przedłużeniu go. 142, **504**.
- Traktat tyżący się zmiany Traktatu praskiego z d. 23 sierpnia 1866. 22, **147**.
- zaprowadzenie Taryfy cłowej do korespondencyj telegraficznych z niemi. 41, **173**.
- Niemirów**. ob. Sąd powiatowy.
- Nieruchomości**; ustawa o sprzedaży kilku, będących własnością państwa. 27, **157**.
- Novi**. ob. Komora.
- Odrażanie listów**; ustawa. 79, **326**.
- na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło, ustawa. 108, **445**; przepis wykonawczy. 109, **447**.
- Okręty**. ich rejestrowanie; ustawa. 65, **237**; przepis wykonawczy. 122, **470**.
- Oświadczenie**, tyżące się przedłużenia konweny handlowej z Francją. 141, **503**.
- Patent cesarski**, tyżący się rozwiązania izby deputowanych rady państwa i dokonania nowych wyborów. 67, **281**.
- — — — zwołania rady państwa na dzień 7 października 1879. 112, **459**.
- Payerstetten**. ob. Sąd powiatowy.
- Pilzeń**; ekspedycyowanie posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynników skarbowych. 116, **163**.
- Piwo**. ob. Browary.
- pozwalanie na wywóz za zwrotem podatku. 51, **217**.
- upoważnienie do postępowania wywozowego komory w Weidenau. 56, **228**; w Zawalju. 104, **429**.
- Pocztowe opłaty**; uwolnienie od nich pewnych korespondencyj i posyłek. 44, **211**.
- Pocztowy związek powszechny**, zawarty dnia 1 czerwca 1878. 66, **245**.
- Traktat z Grecją. 90, **335**.
- Pocztowy urząd w Pilzni**; ob. Pilzeń.
- — w Wiener Neustadt, ob. Wiener Neustadt.
- Podatek gruntowy**; ustawa o jego urządzeniu. 54 **221**.
- od cukru burakowego; skale wydajności dziennej przyrządów do wylączania soku, oraz miara rękojmi na zabezpieczenie dopłat do podatku. 75, **320**.
- konsumcyjny od piwa, gorzałki i cukru; zaprowadzenie go w Istrii, Dalmaacyi i Brodach. 139, **500**.
- od gorzałki, ob. Ceduley.
- Podatki**; ustawa o dalszem ich pobieraniu w ciągu miesiąca kwietnia 1879. 42, **175**; w ciągu miesiąca maja 1879. 38, **235**; w czasie od 1 stycznia do końca marca 1880. 144, **506**.
- Podatkowe urzędy**; upoważnienie ich do egzekwowania opłat od aktów prawnych, dokumentów i czynności urzędowych. 76, **321**.
- Podatkowy urząd buduański**; przyłączenie Spizy do jego okręgu. 62, **233**.
- Podoficerowie**; obwieszczenie o wydaniu wykazu posad im zastrzeżonych. 100, **425**.
- Podróźni**; warunki przepuszczenia ich przez granicę monarchyi, gdy przybywają z Rosyji. 18, **127** i 21, **145**; z Bułgaryi. 30, **158**; uchylene tych ograniczeń. 61, **232**.
- Pöggstall**. ob. Sąd powiatowy.
- Pomieszczenia dla wojska**; ustawa. 93, **349**; przepis wykonawczy. 94, **389**; taryfa czynszów. 95, **411**.
- Pontafel**. ob. Komora.
- Posady dla podoficerów**, ob. Podoficerowie.
- Postępowanie opłatne w browarach**, od którego czasu liczyć się ma. 29, **158**.
- Potockich hr. powiernictwo**, ob. Powiernictwo.
- Potok biały**, ob. Komora.
- Powiernictwo hr. Fryderyka Thun-Hohensteina**; ustawa. 77, **321**.
- Janeckie hr. Potockich; ustawa o połączeniu z niem kilku realności. 78, **325**.

- Pozwolenie** na wywóz piwa za zwrotem podatku; rozporządzenie o udzielaniu tegoż. 51, 217.
- na stawianie budynków, jeżeli za to żądane być ma zmniejszenie dodatku do funduszu religijnego. 53, 227.
- Pożyczka**; ustawa o spłaceniu tej, która udzielona została poszkodowanym w skutek wylewu wód w Tachowie. 49, 215.
- — o udzieleniu jej gminie miasta Cieplic. 96, 423.
- Praktykanci** służby budowniczej rządowej; przepisy o ich przyjmowaniu i egzaminie. 82, 327.
- Predeal**; zaprowadzenie delegacyi cłowej. 89, 336.
- Próbki** wyskoku; zabezpieczenie ich dokładności w wyskokomierzach Dolaińskiego. 105, 431.
- Projekta** budowy kolei żelaznych; rozporządzenie o ich sporządzeniu. 19, 129.
- Prościejów**, ob. Sąd.
- Przemycanie**; rozporządzenie stanowiące do których towarów stosowane być ma rozporządzenie cesarskie z dnia 18 stycznia 1852. 32, 160.
- Przemysł**; wykonywanie go przez obywateli francuskich w monarchyi austriacko-węgierskiej. 39, 169.
- Przewozowe** listy dla kolei żelaznych; wymienienie ich za nowe. 14, 119.
- Przyrządy** do wyrobu w gorzelniach; postępowanie względem nich. 31, 159.
- do rektyfikacyi gorzałki; postępowanie względem nich. 83, 330.
- Przywóz** i przewóz rozmaitych towarów z Rossyi zakazany z powodu zarazy panującej w gubernii astrańskiej. 15, 120.
- — — — ograniczenie tego zakazu. 52, 217; uchylenie. 117, 403.
  - winorośli z zagranicy zakazany. 125, 481.
- Rada państwa**; patent cesarski, tyczący się rozwiązania izby deputowanych. 67, 281; zwołania. 112, 459.
- Rady szkolne**; ustawa o zwracaniu ich członkom kosztów podróży i wyżywengo. 48, 213.
- Ramy** do mierzenia drzewa opałowego; obwieszczenie o ich przyjmowaniu do sprawdzania i cechowania. 107, 437.
- Rawa**, ob. Sąd powiatowy.
- Refakcyje** na kolejach żelaznych; rozporządzenie o ich ogłaszaniu. 38, 166.
- Registrowanie** okrętów; ustawa. 65, 237; przepis wykonawczy. 120, 470.
- Rekruckie** kontyngensa; ustawa o przedłużeniu mocy §§. 11 i 13 ustawy o służbie wojskowej, tyczących się stanu wojennego armii, tudzież kontyngensów rekruckich. 3, 29 i 145, 507.
- — ustawa o ich poborze w r. 1879. 4, 30.
- Rektyfikacya** gorzałki; postępowanie względem przyrządów do tejże. 83, 330.
- Religijny fundusz**, ob. Fundusz religijny.
- Rękojmie** na zabezpieczenie dopłat do podatku od cukru, tudzież skale wydajności przyrządów do wytłaczania soku na r. 1879/80. 75, 320.
- Rolnictwo**; odbywanie egzaminu z kandydatami na nauczycieli tego przedmiotu. 35, 161.
- Rossya**, ob. Przywóz i podróży.
- Rozwiązanie** izby deputowanych; patent cesarski. 67, 281.
- Sadownictwo**; egzamina z nauczycielami tego przedmiotu. 36, 165.
- Saksonia**; umowa z rządem tamtejszym, tycząca się stosunków stanu osobistego, tudzież kościelnych i szkolnych osób, pełniących służbę na komorach i kolejach żelaznych austriackich w Saksonii. 57, 228.
- Sambor**, ob. Sąd.
- Sącz Nowy**, ob. Sąd.
- Sąd cywilny wiedeński**; poważnienie urzędu depozytowego do starania się o nowe kupony do papierów publicznych, znajdujących się w zachowaniu sądowym. 74, 320.
- delegowany miejsko-powiatowy samborski; przyłączenie gminy Stupnię. 23, 149.
  - — — — gorycki; przyłączenie gminy Lucinico. 97, 424.
  - — — — nowo-saudecki; przyłączenie gmin Łyczańskiej, Jauczowskiej i Jasienińskiej. 114, 462.
  - — — — alsergrundzki; rozciągnięcie jego władzy sądowej w sprawach karnych na okrąg takiegoż Sądu Jozefszadzkiego. 115, 462.
  - obwodowy kottorski; przyłączenie Spizzy. 60, 232.
  - — wadowicki ustanowiony. 85, 332.
  - powiatowy buduański; przyłączenie Spizzy. 60, 232.
  - tarnobzeski; przyłączenie gminy Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrze. 13, 119.
  - — stołcki; rozpoczęcie czynności urzędowych. 20, 145.
  - — w Złotym Potoku, ustanowiony. 45, 211.
  - — jazłowiecki, zwinęły. 46, 212.
  - — uściecki; przeniesienie siedziby jego do Tłustego. 47, 212.
  - — zaleszczycki; przyłączenie kilku gmin do jego okręgu. 47, 212.
  - — prościejowski; przyłączenie gminy biskupickiej do jego okręgu. 128, 485.
- Sądy** powiatowe żmigrodzki, niemirowski, jasielski i rawski; zmiany terytorjalne. 131, 486.
- — pöggstalski w Dolnej Austrii; przyłączenie Payerstettenu do jego okręgu. 134, 487.
- Schnitz**, ob. Komora.

- Sila zbrojna**; ustawa o przedłużeniu mocy obowiązującej §§. 11 i 13 ustawy o służbie wojskowej z dnia 5 grudnia 1868 do końca 1879 r. 3, 29; do końca 1889 r. 145, 507.
- Skarbowa** ustawa. 68, 283.
- Sól**; zakaz sprzedaży gatunków w ustawie niewymienionych. 124, 481.
- Spizza**; przyłączenie jej okręgu do Sądu powiatowego buduańskiego i Sądu obwodowego kottorskiego. 60, 232.
- — — — — urzędu podatkowego buduańskiego. 62, 233.
- — — — — kapitanatu portowego melińskiego. 73, 319.
- zaprowadzenie komory pomocniczej oraz agencji portowej. 98, 424.
- Sprzedaz** kilku nieruchomości, będących własnością państwa. 27, 157; 81, 327.
- soli. ob. Sól.
- Stawianie** budynków; pozwalanie, jeżeli za to ma być żądane zmniejszenie dodatku do funduszu religijnego. 55, 227.
- Stoki**, ob. Sąd.
- Stosunki** stanu osobistego, kościelne i szkolne osób pełniących służbę na komorach i kolejach żelaznych austriackich w Saksonii. 57, 228.
- Stupnica**, ob. Sąd.
- Szkolne** w szkołach średnich wiedeńskich; ile ma wynosić. 70, 317.
- Szkoły** rolnicze i średnie gospodarstwa wiejskiego, leśnicze i średnie szkoły leśnictwa; egzamina z kandydatami na nauczycieli rolnictwa i leśnictwa. 35, 161.
- sadownictwa i winiarstwa, tudzież rolnicze; egzamina z kandydatami na nauczycieli sadownictwa i winiarstwa, tudzież gospodarstwa piwnicznego. 36, 165.
- średnie w Wiedniu; zmiana eo do kwoty szkolnego. 70, 317.
- Tachów**, ob. Pożyczka.
- Tajemnica** listowa; ustawa o stosowaniu odnośnej ustawy do przypadków odrażania listów. 79, 326.
- Tarnobrzeg** ob. Sąd.
- Taryfa** cłowa dalmacka; zniżenie jej dla towarów nadchodzących z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja. 10, 35.
- słowna od korespondencji telegraficznych wewnętrznych. 40, 170.
- — — — — z Niemcami. 41, 173.
- czynszów do kwaterunku wojska. 95, 411.
- do towarów dla kolei leobensko-vordernberskiej. 110, 453.
- Telegraficzne** korespondencye, ob. Taryfa.
- Termin** egzaminu rządowego; wyznaczenie go, gdy kandydat odrzucony został po raz drugi. 121, 470.
- Thun-Hohenstein** Fryderyk hr., ob. Powiernictwo.
- Trieste**, ob. Sąd.
- Towary**, do których stosowane być ma rozporządzenie cesarskie z dnia 18 stycznia 1852. 32, 160.
- Traktat** handlowy z Niemcami. 1, 1; ustawa o przedłużeniu go. 142, 504.
- — i żeglarski z Włochami. 11, 37; rozporządzenie dotyczące się wykonania go. 16, 121.
- z Niemcami, dotyczące się zmiany traktatu pokoju praskiego. 22, 147.
- handlowy z Francją; oświadczenie rządów, dotyczące się przedłużenia go. 24, 151.
- — tymczasowy z Francją. 25, 153; rozporządzenie dotyczące się wykonania tegoż. 26, 156.
- berliński. 43, 177.
- pocztowy z Grecją. 90, 337.
- Tyrol**; zwinięcie komory w Hall. 28, 157.
- Uchylenie** zakazów przywozu i przewozu towarów z Szwajcaryi, Niemiec, Rosyi, Rumunii, Turcyi, Serbii i Czarnogórza. 117, 463.
- Udziały** materyalne; ustawa o dziale budynków podług tychże. 50, 216.
- Umowa** z Włochami, dotycząca się zarazy na bydło. 12, 111; połączenia kolei żelaznych pod Cormonssem. — Alą i Pontaflem. 153, 517.
- Unieważnienie** koneesyi na kolej żelazną z Opawy do przesmyku nad Włazem. 71, 318.
- Uregulowanie** Anizy; ustawa. 64, 235.
- Uwolnienie** pewnych korespondencji i posyłek pocztowych od opłaty pocztowej. 44, 211.
- fundacyj ustanowionych z powodu 25 rocznicy zaślubin cesarskich od stępli i opłat. 80, 326.
- Ustawa** o przedłużeniu aż do końca 1879 r. mocy obowiązującej §§. 11 i 13 ustawy o służbie wojskowej 3, 29.
- o pozwoleniu na pobór rekrutów w r. 1879. 4, 30.
- o sprzedaniu kilku nieruchomości państwa. 27, 157 i 81, 327.
- o dalszym poborze podatków w miesiącu kwietniu 1879. 42, 175; w miesiącu maju. 58, 230.
- o zwracaniu kosztów podróży członkom rad szkolnych. 48, 213.
- o spłaceniu pożyczki udzielonej poszkodowanym skutkiem wylewu wód w Tachowie. 49, 215.
- o dziale budynków podług udziałów materyalnych. 50, 216.
- o spłaceniu zalezek udzielonych okolicom królestwa czeskiego dotkniętym w r. 1872 wylewem wód. 53, 219.

- Ustawa** zmieniająca ustawę o podatku gruntowym. 54, **220**.
- o wecieleniu do Dalmacyi okręgu określonego w 3ciu ustępie artykułu XXIX Traktatu berlińskiego. 59, **231**.
  - o uregulowaniu Adygi od uścia rzeki Passer aż do Sacco. 64, **235**.
  - o rejestrowaniu okrętów handlowych. 65, **237**.
  - skarbowa na rok 1879. 68, **243**.
  - o udzieleniu zaliczki kolei granicznej morawskiej. 69, **317**.
  - o ustanowieniu powiernictwa Fryderyka hr. Thun-Hohensteina. 77, **321**.
  - o połączeniu kilku realności z powiernictwem Łanuckiem hr. Potockich. 78, **325**.
  - o tajemnicy listowej w przypadkach odrażania listów. 79, **326**.
  - o uwolnieniu fundacyj ustanowionych z powodu dwudziestej piątej rocznicy zaślubin cesarskich od stępli i opłat. 80, **326**.
  - o ulgach dla przedsiębiorstwa do nawodnienia okręgu Monfaleońskiego. 84, **331**.
  - o wybudowaniu kolei naddunajskiej. 86, **333**.
  - — — — — drugorzędnej z Chodowa do Neudeku. 87, **334**.
  - — — — — czasławsko-zawrateckiej. 88, **335**.
  - o zwrocie zaliczek udzielonych mieszkańcom Joachimowa. 91, **347**.
  - o podwyższeniu sumy zagwarantowanej przez Rząd kolei koszykowo-bogumińskiej. 92, **348**.
  - kwaterunkowa. 93, **349**.
  - o udzieleniu pożyczki gminie miasta Cieplic. 96, **423**.
  - o zaprowadzeniu odrażania na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło. 108, **445**.
  - o uposażeniu na utrzymanie dworu cesarskiego. 133, **487**.
  - o udzieleniu zaliczek okolicom dotkniętym niedostatkami w Istrii, Gorycyi i Gradysee. 135, **488**.
  - o utworzeniu związku cłowego z Bośnią i Hercegowiną. 136, **489**.
  - o wecieleniu Istrii i Dalmacyi do okręgu cłowego. 137, **494**.
  - o zniesieniu obwodu wyłączonego brodzkiego. 138, **496**.
  - o zaprowadzeniu podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, gorzałki i cukru w Istrii i Dalmacyi, tudzież od gorzałki i cukru w Brodach. 139, **500**.
  - o wecieleniu obwodów wyłączonych węgierskich do powszechnego austr.-węg. okręgu cłowego. 140, **501**.
  - o przedłużeniu traktatu handlowego z Niemcami lub uregulowaniu stosunków obrotowych drogą administracyjną. 142, **504**.
  - o przedłużeniu ustawy pozwalającej zaokrąglania gruntów bez opłaty należności i stępli. 143, **505**.
  - o dalszem pobieraniu podatków i opłat od 1 stycznia do końca marca 1880. 144, **506**.

Ustawa o przedłużeniu mocy obowiązującej §§. 11 i 13 ustawy o sile zbrojnej. 145, **507**.

Ustępstwo dla gorzelnii rolnych eo do wydajności alkoholu. 111, **453**.

Uścicezko, ob. Sąd.

Wadowice, ob. Sąd.

Weidenau, ob. Komora.

Wiedeń; szkolne w szkołach średnich. 70, **317**.

— upoważnienie urzędu depozytowego sądu cywilnego do starania się o kupony do papierów publicznych w zachowaniu sądowem będących. 74, **320**.

— rozciągnięcie władzy sądu delegowanego alsergrundzkiego na okrąg sądu jozefszadzkiego. 115, **462**.

Wiener Neustadt, ob. Pocztowy urząd.

Wieżenia; kosztu wykonania kary na lata 1880, 1881 i 1882 ustanowione. 113 **461**.

Winiarstwo; egzamina z kandydatami na nauczycieli tego przedmiotu. 36, **165**.

Wino z Dalmacyi przywożone; upoważnienie komory w Novi do ekspedywania go. 130, **486**.

Winorośle; zakaz przywożenia z zagranicy. 125, **481**.

Włochy; urządzenie tymczasowe stosunku traktatowego z niemi. 2, **27**.

— znizzenie ceł taryfy dalmackiej od towarów nadeżdżających stamtąd i z innych państw, którym się najbardziej sprzyja. 10, **35**.

— Traktat handlowy i żeglarski. 11, **37**; przepis wykonawczy. 16, **121**.

— umowa z niemi, tycząca się zarazy na bydło. 12, **111**.

— stosowanie ceł taryfy B Traktatu z niemi zawartego do towarów przywożonych do Dalmacyi. 17, **124**.

— przepisy włoskiej ustawy o postępowaniu cywilnosądowem, tyjące się dochodzenia w postępowaniu delibacyjnem. 120, **469**.

— umowa z niemi, tycząca się połączeń kolei żelaznych pod Cormonssem, Alą i Pontallem. 153, **517**.

Wojsko; ustawa o kwaterunku. 93, **349**; przepis wykonawczy. 94, **353**; taryfa czynszów. 95, **411**.

Wybory nowe do rady państwa; patent tyjącey się ich dokonania. 67, **281**.

Wyskokomierz Dolainińskiego; zabezpieczenie dokładności próbek wyskoku. 105, **431**.

Wysoka; przyłączenie do powiernictwa Łanuckiego hr. Potockich. 78, **325**.

Wytłoczyny winne; używanie ich do wyrobu gorzałki bez opłaty podatku. 102, **428**.

Wywozowe postępowanie, ob. Cukier i Piwo.

Zakaz sprzedaży gatunków soli w ustawie niewymienionych. 124, **481**.

— przywozu winorośli z zagranicy. 125, **481**.

- Zakaz** przywozu rozmaitych towarów z Rosyi. wydany z powodu zarazy panującej w gubernii astrachańskiej. 15, **120**; ograniczenie tego zakazu. 52, **217**.
- przywozu towarów z Szwajcaryi, Niemiec, Rosyi, Rumunii, Turcyi, Serbii i Czarnogórza, uchylony. 117, **463**.
- Zaległości** skarbowe, ob. Egzekucya.
- Zaliczki**; ustawa o spłaceniu udzielonych gminom czeskim z powodu wylewu wód. 53, **219**.
- — o udzieleniu ich kolei granicznej morawskiej. 69, **317**.
- — ustawa o zwrocie tych, które udzielono mieszkańcom Joachimowa. 91, **347**.
- Zaokrąglenie** gruntów; uwolnienie od stępli i opłat. 143, **505**.
- Zaraza** na bydło; umowa z Włochami. 12, **111**.
- w Rosyi, ob. Przywóz i podróżni.
- Zawalje**, ob. Komora.
- Złoty Potok**, ob. Sąd.
- Zmiana** ustawy kościoła ewangelickiego. 63, **235** i 126, **482**.
- przepisów koncesyi kolei leobeńsko-vordernberskiej. 72, **318**.
- — — — Arcyksięcia Albrechta. 101, **427**.
- porządku ruchu dla kolei żelaznych. 127, **483**.
- cennika lekarstw. 146, **507**.
- Związek** cłowy z Bośnią i Hercegowiną utworzony. 136, **489**.
- pocztowy powszechny zawarty. 66, **245**.
- Zwołanie** rady państwa, patent cesarski. 112, **450**.
- Zmigród**, ob. Sąd powiatowy.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1 stycznia 1879.

1.

Traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1878,

między monarchią austriacko-węgierską a państwem niemieckiem.

(Zawarty w Berlinie dnia 16 grudnia 1878, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Gödöllö dnia 29 grudnia 1878, a ratyfikacje wzajemne wymieniono w Berlinie dnia 31 grudnia 1878.)

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd. wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy Naszym pełnomocnikiem z jednej a pełnomocnikiem Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego z drugiej strony, w celu urządzenia na nowo stosunków handlowych i obrotowych pomiędzy państwami obu Stron, zawarty i podpisany został w Berlinie dnia 16 grudnia 1878 Traktat handlowy, składający się z 27 artykułów i Załączki, opiewający dosłownie jak następuje:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski, z jednej strony
tudzież

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, z drugiej strony
pragnąc ułatwić handel i obrót pomiędzy swojemi państwami, gdy Traktat handlowy i cłowy z dnia 9 marca 1868 został wypowiedziany, postanowili zawrzeć w tym celu nowy Traktat i mianowali do tego Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski i Król apostolski węgierski:
Swego pełnomocnika Antoniego hrabiego Wolkenstein-Trostburga,
Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Swego sekretarza stanu do spraw zewnętrznych, ministra stanu Bernarda Ernesta Bülowa, którzy, zakomunikowawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje w dobrej i należytej formie znalezione, ułożyli i zawarli następujący Traktat handlowy:

Artykuł 1.

Strony kontraktujące zobowiązują się nie tamować wzajemnego obrotu pomiędzy swoimi krajami zakazami przywozu, wywozu lub przewozu czegokolwiek.

Wyjątki w tej mierze pozwolone są tylko:

- a) co do tytoniu, soli i prochu strzelniczego;
- b) ze względu na zdrowie publiczne;
- c) co do potrzeb wojennych w nadzwyczajnych okolicznościach.

Artykuł 2.

Co się tyczy kwoty, zabezpieczenia i wybierania opłat wchodowych i wychodowych, jakoteż co się tyczy przewozu, żadna z dwóch Stron kontraktujących nie może sprzyjać trzecim państwom bardziej aniżeli drugiej Stronie kontraktującej. Przeto wszelka pod temi względami dogodność, uczyniona trzecim państwom, uczyniona być powinna jednocześnie drugiej Stronie kontraktującej bez odwzajemnienia.

Wyjmują się:

1. te dogodności, które jedna ze Stron kontraktujących czyni krajowi ościennemu dla ułatwienia handlu żywnościami i przedmiotami przemysłu domowego także wyrabianemi, odnośnie do pewnych części granic i do mieszkańców pojedynczych obszarów;

2. dogodności, któreby jedna ze Stron umawiających się przyznawała przez zawarcie dawniej lub w przeszłości związku cłowego.

Artykuł 3.

W krajach umawiających się Stron premie płacone przy wywozie pewnych wyrobów mają być tylko zwrotem ceł lub podatków wewnętrznych, wybieranych od rzeczonych wyrobów lub od istot, z których są zrobione. Nic więcej nad to zawierać w sobie nie powinny. Gdyby kwota tych wynagrodzeń lub ich stosunek do cła lub podatków wewnętrznych został zmieniony, Strony będą się o tem wzajemnie uwiadamiały.

Artykuł 4.

Od towarów, przez kraje jednej ze Stron kontraktujących, z krajów lub do krajów drugiej Strony przewożonych, nie mogą być wybierane opłaty przewozowe.

Umowa ta odnosi się do towarów przewożonych bądź to po przeladowaniu ich lub złożeniu w magazynie, bądź bezpośrednio.

Artykuł 5.

Nadto, w celu ułatwienia wzajemnego obrotu, obie Strony zgadzają się na uwolnienie od opłat przywozowych i wywozowych przedmiotów wywiezionych i napowrót przywiezionych, których tożsamość nie ulega wątpliwości a mianowicie:

- a) towarów (z wyjątkiem przedmiotów konsumcyjnych), które z wolnego obrotu w kraju jednej z Stron kontraktujących, do krajów drugiej Strony na targi lub jarmarki sprowadzone, albo na niepewną sprzedaż nie w obrocie targowym i jarmarcznym przysłane, ale w kraju drugiej Strony nie przypuszczone do wolnego obrotu, lecz złożone pod kontrolą Władzy cłowej w magazynach publicznych na skład tymczasowy, w urzędach połączonych z hallami itd., jakoteż wzorków, przywiezionych przez kupców podróżujących, jeżeli wszystkie przedmioty te odwiezione będą napowrót jako niesprzedane, w czasie z góry oznaczonym;
- b) bydła, przyprowadzonego na targi do krajów drugiej Strony kontraktującej, ale niesprzedanego i napowrót wyprowadzonego.

Artykuł 6.

Dla uregulowania sąsiedzkiego obrotu pomiędzy krajami Stron kontraktujących, mającego na celu uszlachetnienie towarów, postanawia się, że od opłat wchodowych i wychodowych uwolnione być mają:

- a) przędze i tkaniny wyrobu krajowego przywiezione do krajów drugiej Strony dla przyrządzenia lub przerobienia i po skończeniu roboty napowrót wywożone a mianowicie przędze i tkaniny do prania, bielienia, farbowania, wałkowania, apretowania, zadrukowania i haftowania, przędze w pasmach strzyżonych (także wyrównanych) razem z potrzebną osnową do wyrobu tkanin, jakoteż przędziwo (razem z potrzebnymi przydatkami) do wyrobu koronek i towarów pasamoniczych;
- b) przedmioty wszelkiego rodzaju przywiezione do naprawy i napowrót wywiezione;
- c) wszelkie inne towary i przedmioty wyprowadzone dla obrobienia lub przerobienia w okręgu pogranicznym i są napowrót przywożone nie zmieniawszy istotnych własności i zwykłej nazwy handlowej.

Atoli we wszystkich tych przypadkach obrót podlega warunkowi, aby tożsamość przedmiotów i towarów wywiezionych i napowrót przywiezionych mogła być stwierdzona.

Artykuł 7.

Co się tyczy postępowania celniczego z towarami podlegającymi kontroli listów przewodnych, pozwala się wzajemnie na takie ułatwienie obrotu, ażeby wtedy, gdy towary owe przechodzą bezpośrednio z krajów jednej do krajów drugiej Strony kontraktującej, pieczęć nie była odejmowana i inną zastępowana: ażeby towary nie były wyładowane, o ile wymogom w tym względzie umówionym uczyniono zadosyć. W ogóle przyspieszać należy ekspedycyą ile możności.

Artykuł 8.

Strony kontraktujące będą się nadto starały umieszczać swoje komory przeciwnie, gdzie stosunki na to pozwolą, w jednym i tem samym miejscu, ażeby czynności urzędowe z towarami wychodzącymi z jednego okręgu cłowego do drugiego odbywać się mogły jednocześnie.

Artykuł 9.

Oplaty wewnętrzne, na rachunek Rządu albo na rachunek gmin i korporacji, wybierane u jednej ze Stron kontraktujących od produkcji, przyrządzenia lub konsumpcji wyrobu, nie mogą być pod żadnym pozorem wyższe ani uciążliwsze dla wyrobów drugiej Strony, aniżeli dla takichże samych wyrobów własnego kraju.

Artykuł 10.

Strony kontraktujące zobowiązują się współdziałać i nadal za pomocą stosownych środków w celu powstrzymania i karania przemytnictwa do albo z ich krajów i zachować wydane w tym celu ustawy karne, dostarczać pomocy prawnej, dozwalać urzędnikom nadzorczym drugiej Strony ścigania przestępców w swoim kraju i zarządzić, aby urzędnicy podatkowi, cłowi i policyjni, jakoteż przełożeni gmin udzielali im wszelkich potrzebnych wyjaśnień i pomocy.

A. Załączka A zawiera kartel cłowy, zawarty na zasadzie tych postanowień ogólnych.

Środki umówione w celu wzajemnego wspierania nadzoru nad wodami granicznymi i nad takimi częściami granicy, gdzie kraje Stron kontraktujących stykają się z krajami obcych państw, zostawiają się w swojej mocy.

Artykuł 11.

Każda ze Stron kontraktujących dozwalać będzie wstępu okrętom handlowym drugiej Strony i ich ładunkom pod temi samymi warunkami i za temi samymi opłatami, co własnym okrętom handlowym. Toż samo tyczy się żeglugi nadbrzeżnej.

O tem, do którego państwa należą okręty każdej ze Stron kontraktujących orzekać się będzie podług prawodawstwa ich ojczyzny.

Do udowodnienia pojemności okrętów handlowych w celu oznaczenia opłat żeglarskich i portowych, dostatecznymi być mają listy miarowe ważne podług prawodawstwa ich ojczyzny i miary okrętowe nie będą zredukowane dopóty, dopóki pozostawać będą w mocy umowy zawarte w r. 1872 pomiędzy Stronami kontraktującymi za pomocą wymiany not a tyczące się wzajemnej równoważności listów miarowych.

Artykuł 12.

Od okrętów jednej ze Stron kontraktujących, które w nieszczęściu lub w potrzebie zawiną do portów drugiej Strony, nie będą wybierane opłaty żeglarskie lub portowe, jeżeli okręty te nie przedłużą pobytu nad potrzebę i nie będą się zajmowały handlem.

Od towarów z rozbitych i uszkodzonych okrętów, naładowanych na okręcie jednej ze Stron kontraktujących, druga Strona, z zastrzeżeniem wynagrodzenia za zachowanie, tylko wtedy pobierać może opłatę, gdy przechodzą na konsumpcję.

Artykuł 13.

Używanie wszelkich dróg wodnych, naturalnych i sztucznych w krajach Stron kontraktujących, dozwolone być ma wszystkim marynarzom i statkom do jednej z nich należącym, pod temi samymi warunkami i za temi samymi opłatami od okrętu lub ładunku, co marynarzom i statkom własnego kraju.

Artykuł 14.

Używanie gościńców i wszelkich innych dróg, kanałów, szluz, promów, mostów i przejazdów pod mostami, portów i przystani, oznaczeń i oświetleń drogi wodnej, służby rotmańskiej, wind i zakładów wagowych, składów, zakładów do

ratowania i zachowywania towarów okrętowych itp. o ile urządzenia te i zakłady przeznaczone są dla obrotu powszechnego, dozwolone być ma, bez względu, czy Rząd czy osoby prywatne niemi zarządzają, obywatelom drugiej Strony kontraktującej pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami, co obywatelom własnego państwa.

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień co do służby oświetlenia na morzu i rotmańskiej, opłaty pobierane być mogą tylko wtedy, gdy zakładów takich lub urzędzeń rzeczywiście używano.

Drogowe dla obrotu przecinającego granicę kraju, na drogach służących do połączenia Stron kontraktujących za sobą lub z zagranicą, nie może być w stosunku do długości drogi wyższe niż dla obrotu odbywającego w obrębie własnego kraju.

Artykuł 15.

Na kolejach żelaznych nie ma być czyniona żadna różnica pod względem cen przewozu lub czasu i sposobu ekspedycyowania pomiędzy mieszkańcami krajów Stron kontraktujących. Mianowicie transporty idące z krajów jednej Strony do krajów drugiej Strony, lub przez kraje drugiej Strony przechodzące, nie mogą być ekspedycyowane z mniejszemi dogodnościami lub po wyższych cenach niż transporty odchodzące z krajów tejże Strony lub w nich pozostające.

Na kolejach żelaznych stosowanie taryf nie ogłoszonych do transportów, idących z krajów jednej Strony do krajów drugiej Strony, jakoteż do transportów przewozowych, idących do lub z krajów drugiej Strony, jest zabronione. Opłaty taryfowe ogłoszone, z wyjątkiem nie ogłoszonych zwrotów (rabattów, refakcyj itd.) stosowane być mają wszędzie i do każdego jednakowo. Strony kontraktujące będą miały na względzie, aby zarządy kolei żelaznych były odpowiednio karane za przekraczanie tego przepisu.

Dla obrotu pasażerskiego i towarowego, pomiędzy stacyami kolei żelaznych, leżącemi w krajach jednej ze Stron kontraktujących, odbywającego się w obrębie tychże krajów w nieprzerwanym związku kolei, wywieszone być mają taryfy w ustawowej walucie krajowej tychże krajów nawet w tym przypadku, gdy związek kolejowy do tego obrotu używany, utrzymuje w ruchu całkiem lub częściowo administracya, mająca siedzibę w krajach drugiej Strony.

Na liniach zbiegowych i o ileby chodziło jedynie o obrót pomiędzy stacyami obu Stron tuż przy granicy leżącemi, chociażby taryfa nie opiewała na walutę ustawową krajową, nie może być odmawiane przyjmowanie opłat za przewóz pasażerów i towarów w monecie dozwolonej ustawami kraju, w którym leży miejsce poboru opłat, z uwzględnieniem wartości obiegowej, jaka wówczas będzie.

Przepisane tu przyjmowanie pieniędzy nie ma wywierać wpływu na umowy interesowanych zarządów kolejowych względem zamykania rachunków.

Artykuł 16.

Strony umawiające się będą dokładały starania, aby wzajemny ruch kolejowy w ich krajach był ile możności ułatwiony przez zaprowadzenie bezpośredniego związku szynowego pomiędzy kolejami schodzącemi się w jednym miejscu i przez przeprowadzanie wagonów z jednej kolei na drugą.

Strony kontraktujące zobowiązują się dołożyć starania, aby zarządy kolejowe zaprowadziły ekspedycye bezpośrednie lub taryfy bezpośrednie w obrocie pasażerskim i towarowym jak tylko i o ile obie Strony uznają to za pożądane.

Zastrzega się, aby najwyższe Władze nadzorcze obu Stron, porozumiewszy się wprost ze sobą, wydały jednostajne przepisy transportowe dla obrotu bezpośredniego, mianowicie co się tyczy terminów dostawy.

Artykuł 17.

Strony kontraktujące zobowiązują się zabezpieczyć obrót kolejowy pomiędzy swemi krajami od przerw i przeszkód.

Co się tyczy wagonów kolejowych, które w obrocie przeszły z krajów jednej do krajów drugiej Strony kontraktującej, pozwolenie przytrzymania, aresztu, zajęcia, sekwestracji lub innych jakiegokolwiek rodzaju zabezpieczających lub egzekucyjnych, chociażby tylko tymczasowych, nie może być wydane drogą sądową lub administracyjną z tytułu pretensyj jakiegokolwiek rodzaju do zakładu kolejowego, którego własność wagony te stanowią.

Wagony kolei żelaznych, w których przewożone były konie, muły, osły, rogacizna, owce kozy lub świnię, jeżeli znowu wkrótce użyte być mają do przewiezienia rzeczonych rodzajów bydła z krajów jednej do krajów drugiej Strony, poddane być powinny wprzód, w sposób osobną umową przepisać się mający, oczyszczeniu, w celu zupełnego wytopienia zarodków zarazy, jeżeliby do wagonów tych przyległy.

Artykuł 18.

Tam, gdzie na granicach istnieją związki szynowe i wagony przechodzą bezpośrednio, Strony kontraktujące uwalniać będą towary nadchodzące w wagonach dających się zamknąć podług przepisu i przesyłane w tychże samych wagonach do takiego miejsca w głębi kraju, w którym znajduje się urząd cłowy i podatkowy, upoważniony do załatwienia czynności celniczej, od deklaracji, wyładowania i rewizji na granicy, jakoteż od zamknięcia pak, jeżeli towary te oznajmione będą do wchodu przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych.

Towary, które w wagonach kolei żelaznej podług przepisu zamknąć się dających, przez kraje jednej ze Stron kontraktujących są wywożone lub do krajów drugiej Strony bez przeładowania, przewożone, uwolnione być powinny od deklaracji, wyładowania i rewizji, jakoteż od zamknięcia pak tak w głębi kraju, jakoteż na granicach, o ile przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych oznajmione będą do przewozu.

Przepisy powyższe wykonywane będą atoli pod tym warunkiem, że zarządy kolei żelaznych obowiązane będą starać się, aby wagony nadchodziły do urzędu w głębi kraju lub w miejscu wyjścia w czasie właściwym z nienaruszonym zamknięciem.

Jeżeli jedna ze Stron kontraktujących umówiła się z trzecimi państwami o zaprowadzenie w postępowaniu cłowym rozleglejszych ułatwień niż te, które tu są wspomniane, ułatwienia te stosowane będą pod warunkiem wzajemności także w obrocie z drugą Stroną.

Artykuł 19.

Obywatele Stron kontraktujących zostawać mają całkiem na równi z krajowcami we względzie otwierania i wykonywania handlu i przemysłu, tudzież opłat od tego. Na targach i jarmarkach obywatele jednej Strony uważani będą za równych obywatelom drugiej Strony.

Postanowienia powyższe nie będą stosowane do przemysłu aptekarskiego, do meklerstwa handlowego i wykonywania przemysłu przenośnego licząc w to handel obnośny.

Kupcy i fabrykanci, tudzież inni przemysłowcy, którzy udowodnią, że w państwie, w którym stale mieszkają, opłacają przepisane należitości od przedsiębiorstwa, któremu się oddają, nie są obowiązani do żadnych dalszych opłat od tego w krajach drugiej Strony kontraktującej, jeżeli osobiście lub przez swoich komisantów zakupują towary lub starają się o zamówienia, do czego powinni zawsze mieć z sobą próbki.

Obywatele jednej ze Stron kontraktujących, trudniący się przewozem na lądzie albo żeglugą morską lub rzeczną pomiędzy miejscami rozmaitych państw, nie mają podlegać w krajach drugiej Strony podatkowi zarobkowemu za wykonywanie tego przemysłu.

Spółki akcyjne, komandytowe na akcje i asekuracyjne wszelkiego rodzaju, prawnie istniejące w krajach jednej ze Stron kontraktujących, będą mogły wykonywać swój przemysł w krajach drugiej Strony stosownie do obowiązujących tamże ustaw i przepisów, tudzież dochodzić praw swoich przed Sądem.

Artykuł 20.

Co się tyczy oznaczania towarów lub ich opakowania, jakoteż co się tyczy znaków fabrycznych lub handlowych, próbek i wzorków, jakoteż przywilejów na wynalazki, obywatele jednej ze Stron kontraktujących używać będą w krajach drugiej Strony takiej samej opieki, jak właśni obywatele. Atoli obywatele każdej ze Stron kontraktujących dopełnić mają w krajach drugiej Strony przepisanych warunków i formalności.

Opieka nad znakami fabrycznymi i handlowymi udzielana będzie obywatelom drugiej Strony tylko o tyle i na tak długo, o ile i jak długo znaki te używać będą opieki w ich państwie rodzinnem.

Artykuł 21.

Strony umawiające się nadają sobie wzajemnie prawo ustanawiania konsułów we wszystkich tych miejscach portowych i handlowych drugiej Strony, w którym jakimkolwiek trzeciemu państwu pozwolono utrzymywać konsułów.

Konsulowie ci jednej ze Stron kontraktujących używać mają w krajach drugiej Strony, pod warunkiem wzajemności tych samych przywilejów, praw i swobód, których używają lub używać będą konsulowie któregokolwiek trzeciego państwa.

Artykuł 22.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiąże konsulów swoich za granicą, aby obywatelami drugiej Strony, gdyby w temże samem miejscu nie była reprezentowana przez konsula, opiekowali się w taki sam sposób i nie za wyższą opłatą, jak własnemi obywatelami.

Artykuł 23.

Strony kontraktujące nadają sobie wzajemnie prawo wysyłania do swoich komor urzędników w celu wywiedzenia się tam jak są załatwiane czynności, tyczące się ceł i dozoru granicznego, do czego urzędnikom tym czynione być mają chętnie wszelkie ułatwienia.

Państwa kontraktujące będą sobie wzajemnie udzielały wszelkie pożądane wyjaśnienia, dotyczące się rachunkowości i statystyki.

Artykuł 24.

Ze względu na traktat dotyczący się zjednoczenia cłowego i handlowego między monarchją austryacko-węgierską a księstwem Liechtenstein, niniejszy traktat handlowy rozciągać się będzie także na to księstwo.

Tenże rozciągać się będzie także na Wielkie księstwo luksemburskie, dopóki będzie należało do okręgu cłowego niemieckiego.

Artykuł 25.

W tych pojedynczych częściach krajów, należących do Stron kontraktujących, które nie należą do ich okręgu cłowego, dopóki do niego należeć nie będą, postanowienia artykułów 5 i 6 Traktatu niniejszego nie będą stosowane.

Artykuł 26.

Traktat niniejszy nabyć ma mocy obowiązującej od dnia 1 stycznia 1879 i zająć miejsce Traktatu handlowego i cłowego z dnia 9 marca 1868. Obowiązywać ma aż do dnia 31 grudnia 1879.

Artykuł 27.

Ratyfikacye Traktatu niniejszego wymienione być mają jak można najrychlejsz w Berlinie.

Dla większej mocy i wagi pełnomocnicy obu Stron podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Berlinie dnia 16 grudnia w roku Tysiąc ośmset siedmziesiątym ósmym.

(L. S.) **A. Wolkenstein** r. w.

(L. S.) **B. Bülow** r. w.

Kartel cłowy.

Załączka A.

§. 1.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiązuje się dopomagać w myśl postanowień poniżej następujących do zapobieżenia przekroczeniom (§§. 13 i 14) ustaw cłowych drugiej Strony, ich odkrycia i ukarania.

§. 2.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiąże czynniki swoje, przeznaczone do zapobiegania przekroczeniom własnych ustaw cłowych albo do donoszenia o nich, aby, jak tylko się dowiedzą, że także ustawy drugiej Strony mają być lub zostały przekroczone, w pierwszym przypadku przeszkadzali ile możności wszelkimi prawnymi środkami popelnieniu przekroczenia a w obydwu, aby jak najrychlejsz zawiadomili krajową Władzę cłową lub podatkową (w Niemczech: komory główne lub urzędy podatkowe główne, w monarchji austryacko-węgierskiej: komory główne lub komisarzy straży skarbowej).

§. 3.

Władze cłowe lub podatkowe jednej Strony, dowiedziawszy się o przekroczeniach ustaw cłowych drugiej Strony, obowiązane są uwiadomić o nich nie-

zwłocznie Władze cłowe lub podatkowe tejże w §. 2 wzmiankowane i udzielić im wszelkiego wyjaśnienia rzeczzonego co do odnośnych czynów o ile je rozpoznać mogą.

§. 4.

Urzędy poborowe każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są pozwolić na żądanie w każdym czasie wyższemu urzędnikowi cłowemu lub podatkowemu, przez drugą Stronę do tego upoważnionym, przeglądać w siedzibie urzędu rejestra lub części rejestrów, wykazujące obrót wozów z krajów i do krajów tej ostatniej i na jej granicy, jakoteż dowody.

§. 5.

Urzednicy cłowi i podatkowi na granicy pomiędzy okręgami cłowymi obu Stron otrzymać mają polecenie, aby sobie najchętniej pomagali do zapobieżenia przemytnictwu do obu Stron i wykrywania go i aby nie tylko udzielali sobie w tym celu nawzajem w jak najkrótszym czasie swoje postrzeżenia, lecz nadto, aby utrzymywali z sobą przyjazny sąsiedzki stosunek i aby się od czasu do czasu, tudzież w razie szczególnych powodów naradzali ze sobą, dla porozumienia się co do właściwego wspólnego działania.

§. 6.

Urzednikom cłowemu i podatkowemu obu Stron kontraktujących, ścigającym przemytnika, albo przedmioty lub ślady przekroczenia ustaw cłowych swojego państwa, wolno będzie udać się do kraju drugiej Strony w tym celu, ażeby zaproponować tamtejszym przełożonym gmin lub Władzom środki potrzebne do wykrycia istoty czynu i sprawy, tudzież do zabezpieczenia dowodu, zebrania wszelkich środków dowodowych, tyjących się dokonanego lub usiłowanego obejścia cła jakoteż stosownie do okoliczności, tymczasowe przytrzymanie towarów i sprawy.

Przełożeni gmin i Władze każdej ze Stron kontraktujących uczynić powinni zadosyć przedstawieniom tego rodzaju w taki sposób, jak im to nakazuje prawo i obowiązek w razie domniemanych lub odkrytych przekroczeń ustaw cłowych własnego państwa. Nadto urzednicy cłowi i podatkowi jednej Strony wezwani być mogą za pośrednictwem swojej Władzy przełożonej przez Władzę właściwą drugiej Strony, aby przed tą ostatnią lub przed Władzą właściwą swojego własnego kraju wyjawili okoliczności, tyjące się ominienia cła.

§. 7.

Żadna ze Stron kontraktujących nie będzie cierpiała w swoim okręgu stowarzyszeń, mających na celu przemytnictwo do krajów drugiej Strony i nie będzie uprawiała umów względem zabezpieczenia przedsięwzięciom przemysłowym od możebnych szkód.

§. 8.

Każda ze Stron kontraktujących obowiązana jest zapobiegać, ażeby w pobliżu granicy drugiej Strony nie zgromadzano zapasów, które uważać należy za przeznaczone do przemyślenia do krajów drugiej Strony i aby ich tam nie zachowywano bez dostatecznego zabezpieczenia od grożącego nadużycia.

W okręgu pogranicznym składy towarów zagranicznych nieoclonionych znajdować się mają zwyczajnie tylko w takich miejscach, gdzie się znajduje urząd cłowy a w tym przypadku pod zamknięciem Władzy cłowej i pod jej kontrolą.

Gdyby w pojedynczych przypadkach zamknięcie urzędowe nie dało się zastosować, natenczas zamiast niego zarządzona być ma inna, ile możliwości zabezpieczająca kontrola. W obrębie okręgu pogranicznego zapasy towarów zagranicznych oclonych, jakoteż krajowych, nie powinny być większe niż potrzeba do dozwolonego obrotu, t. j. wymierzonego podług miejscowej konsumpcyi we własnym kraju. Jeżeli powstanie podejrzenie, że się nagromadziły zapasy towarów tego ostatniego rodzaju po nad wzmiankowaną potrzebę i mające być przemyceni, składy takie, o ile to prawnie stać się może, weźmie Władza cłowa pod szczególną kontrolę, zdolną do zapobieżenia przemytnictwu.

§. 9.

Każda ze Stron kontraktujących jest obowiązana:

- a) towarom, których przywóz i przewóz w okręgu drugiej Strony jest zabroniony, udzielać odprawę cłową lub podatkową tylko za udowodnieniem osobnego od tamtej Strony pozwolenia;
- b) towarom, które w okręgu drugiej Strony podlegają opłacie wchodowej i są do niego przeznaczone, udzielać odprawę cłową lub podatkową do tegoż okręgu albo zaopatrywać je wykazami:
  1. tylko w kierunku komory wchodowej tamtejszej, dostateczne upoważnienia posiadającej,
  2. wyprawiać je z komor wychodowych lub miejsce legitymacyi tylko w takich porach dnia, aby mogły przybyć na drugą stronę granicy w czasie tam dozwolonym i
  3. nie dozwalać żadnego, które uniknionem być może, zatrzymania pomiędzy komorą wyjścia lub miejscem legitymacyi a granicą.

§. 10.

Nadto każda ze Stron wtedy dopiero wydawać będzie rękojmię, złożone na wypadek wywiezienia napowrót towarów niesprzedanych, jakoteż wypłacać darowane podatki lub zwroty od towarów wywiezionych, gdy świadectwem przez komorę wejścia wydanem a liczbę rejestru i datę ekspedycyi zawierającym, będzie udowodnione, jako towar wywieziony do oznaczonego kraju sąsiedniego, był w tym ostatnim oznajmiony.

§. 11.

Przed wykonaniem postanowień zawartych w §. 9 pod b) i w §. 10 Strony kontraktujące porozumią się najchętniej co do potrzebnej ilości przykomorków awizacyjnych i percepcyjnych, tudzież ich upoważnień, co do godzin ekspedycyi, które powinny im być wyznaczone zgodnie, jeżeli przykomorki zostają w stosunkach bezpośrednich ze sobą i co do zarządzenia w miarę potrzeby urzędowego przeprowadzania wywożonych towarów aż do przykomorka awizacyjnego na drugiej stronie, jakoteż co do szczególnych środków dla obrotu kolejowego.

§. 12.

Każda ze Stron kontraktujących zabronić ma przekroczeń ustaw cłowych drugiej Strony w §§. 13 i 14 wzmiankowanych nietylko własnym poddanym, lecz także wszystkim tym, którzy w jej okręgu czasowo mieszkają albo tylko chwilowo przebywają, pod zagrożeniem karami w tychże paragrafach podanemi. Obiedwie Strony kontraktujące zobowiązują się nawzajem dozorować w swoim okręgu tych poddanych drugiej Strony kontraktującej, którzy ściągali na siebie podejrzenie, iż trudnią się przemytnictwem.

§. 13.

Dopuszczającymi się przekroczenia zakazów drugiej Strony, tyczących się przywozu, wywozu i przewozu, jakoteż defraudacyj cłowych lub podatkowych, to jest takich czynności lub przeciwnych prawu opuszczeń, przez które taż druga Strona pozbawiona została opłaty wwozowej lub wywozowej, należącej się jej prawnie, albo byłaby jej pozbawiona, gdyby osiągnięcie celu nie zostało odkryte, zagrozić ma każda ze Stron kontraktujących podług swego wyboru albo zaborem przedmiotu przekroczenia, a według okoliczności, złożeniem wartości całkowitej i prócz tego odpowiedniami grzywnami lub temi samymi grzywnami albo karami na majątku, którym podlegają przekroczenia tego samego rodzaju lub podobne przeciw jej własnym ustawom o podatkach.

W tym ostatnim przypadku kwota kary, o ileby wymierzana była prawnie podług niezapłaconego podatku, obliczana być ma na podstawie taryfy tego państwa, którego ustawę o podatkach przekroczone.

§. 14.

Dopuszczającym się takich przekroczeń ustaw cłowych drugiej Strony, przez które dowodnie nie mógł lub nie miał być naruszonym zakaz przywozu, wywozu lub przewozu, lub podatek nie zapłaconym, zagrozić należy dostatecznemi grzywnami, zawieszami w oznaczonych granicach od uznania sędziego.

§. 15.

Żadna ze Stron kontraktujących nie jest na podstawie niniejszego kartelu obowiązana zagrażać karami więziennemi lub robotnemi (z zastrzeżeniem zamienienia, stosownie do jej własnych ustaw podatkowych, kar pieniężnych niewykonalnych na areszt lub robotę), jakoteż karami na czei, odebraniem upoważnienia przemysłowego lub zaostreniem kary przez ogłoszenie wyroku.

§. 16.

Natomiast przepisy o karach, wydać się mające stosownie do §§. 12—15. nie mają wyłączać lub ścieśniać prawnego ukarania za inne przekroczenia, przestępstwa i zbrodnie, jeżeliby razem z naruszeniem ustaw cłowych drugiej Strony były popełnione, jakoto: obelgi, bezprawny opór, pogroźki lub gwałty, fałszerstwa, przekupstwa lub wymuszenia itp.

§. 17.

Każda ze Stron kontraktujących obowiązana jest śledzić i karać podług ustaw przekroczenia ustaw cłowych drugiej Strony, na wniosek Władzy właściwej tejże, za pośrednictwem tych samych Sądów i z zachowaniem tych samych form, co przekroczenia swoich własnych ustaw tego rodzaju,

1. jeżeli obwiniony jest albo obywatelem tego państwa, które ma wytoczyć mu śledztwo i naznaczyć karę, albo

2. jeżeli tenże nietylko w czasie przekroczenia mieszkał w okręgu tego państwa, choćby tylko czasowo, albo z tego okręgu popełnił przekroczenie, lecz także przy lub po nadejściu wniosku, tyczącego się śledztwa, przebywa w temże państwie;

w przypadku jednak wzmiankowanym pod 2 tylko wtedy, jeżeli obwiniony nie jest obywatelem państwa, którego ustawy są przedmiotem zarzuconego przekroczenia.

§. 18.

Do śledztw wzmiankowanych w §. 17 właściwym będzie ten Sąd, z którego okręgu popełniono przekroczenie i Sąd, w którego okręgu obwiniony ma siedzibę, lub będąc cudzoziemcem, czasowo przebywa, o ile przeciw temuż samemu obwinionemu, z przyczyny tegoż samego przekroczenia nie toczy się już lub nie skończyło się właśnie wydaniem wyroku postępowanie w innym Sądzie.

§. 19.

W śledztwach, wzmiankowanych w §. 17 podaniem urzędowym Władz lub funkcyonaryuszom drugiej Strony przyznawana być powinna taka sama dowodność, jak urzędowym podaniem Władz lub funkcyonaryuszów własnego państwa, w przypadkach tego samego rodzaju.

§. 20.

Koszta postępowania karnego, wytoczonego w myśl §. 17, jakoteż koszta wykonania kary obliczać i nakładać należy podług tych samych zasad, które stosowane bywają w postępowaniu karnem o podobne przekroczenia ustaw własnego państwa.

O tymczasowe opędzenie tychże starać się ma państwo, w którym toczy się śledztwo.

Te koszta postępowania i wykonania kary, które, jeżeliby postępowanie wytoczone zostało o przekroczenie własnych ustaw podatkowych, to państwo musiałoby ostatecznie ponieść, o ile od obżałowanego nie mogą być ściągnięte lub ściągniętymi grzywnami pokryte, wynagrodzić ma to państwo, którego Władza zaproponowała śledztwo.

§. 21.

Kwot, które w skutek postępowania karnego, w myśl §. 17 wytoczonego, wpłyną od obżałowanego albo z sprzedaży przedmiotów przekroczenia, użyć należy na pokrycie najprzód zaległych kosztów sądowych, następnie podatków drugiej Stronie niezapłaconych a nakoniec kar.

Wpływami z kar rozporządza państwo, w którym się postępowanie toczyło

§. 22.

Dopóki wyrok ostateczny prawomocny nie jest wydany, śledztwo wytoczone w myśl §. 17 ma być na wniosek Władzy tego państwa, które je polecilo, natychmiast zaniechane.

§. 23.

Prawo darowania i złagodzenia kar, na które obżałowany został skazany skutkiem postępowania wytoczonego w myśl §. 17, lub którym poddał się dobrowolnie, służy temu państwu, w którego Sądzie nastąpiło skazanie lub poddanie się karze.

Atoli przed takim darowaniem lub złagodzeniem kary, Władzy właściwej państwa, którego ustawy zostały przekroczone, nastroczona być ma sposobność wynurzenia swego zdania w tej mierze.

§. 24.

Na prośbę właściwego Sądu, Sądy każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są, gdy w drugim okręgu o przekroczenie ustaw cłowych tego okręgu lub też w myśl §. 17 wytoczone będzie postępowanie karne:

1. na żądanie przesłuchiwać pod przysięgą świadków i biegłych, przebywających w ich okręgu sądowym i w razie potrzeby spowodować pierwszych do

dania świadectwa, o ile tego na zasadzie ustaw krajowych odmówić nie mogą, np. o ile to nie tyczy się współwiny świadków, lub nie ma rozciągać się na okoliczności, które z obwinieniem nie zostają w bliskim związku;

2. wykonywać urzędowe oględziny i uwierzytelniać wywód;

3. doręczać wezwania i wyroki obżałowanym, przebywającym w okręgu Sądu proszonego a nie należącym do tego samego co on państwa;

4. przestępców i ich ruchomości, w okręgu Sądu proszonego znachodzone, przytrzymywać i wydawać o ile przestępcy nie należą do tego samego państwa co Sąd proszony lub do takiego trzeciego państwa, które na mocy kontraktów jest obowiązane kazać swoim Władzom przekroczenie o które chodzi, należycie śledzić i ukarać.

§. 25.

W kartelu niniejszym przez „ustawy cłowe“ rozumieją się także zakazy przywozu, wywozu i przewozu a przez „Sądy“ Władze, ustanowione w każdym z okręgów obu Stron do śledzenia i karania przekroczeń własnych ustaw tego rodzaju.

§. 26.

Postanowienia powyższe nie uchylają ani nie zmieniają rozciąglejszych ustępstw pomiędzy państwami kontraktującymi, mających na celu przeszkodzenie przemysłnictwu.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tego traktatu i jego załączki potwierdziliśmy go i przyrzekamy cesarskiem i królewskiem słowem Swojem za Siebie i Swoich następców, że go w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego podpisaliśmy własnoręcznie dokument niniejszy i rozkazaliśmy wycisnąć na nim pieczęć Naszą cesarską i królewską.

Działo się w Gödöllö dnia 29 miesiąca grudnia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątego ósmego, Naszego panowania trzydziestego pierwszego.

Franciszek Józef r. w.

Andrássy r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Wilhelm Baron **Konradsheim** r. w.,

c. i k. radea dworu i radea ministeryalny.

Protokół końcowy.

Podpisując w dniu dzisiejszym Traktat handlowy między monarchyą austriacko-węgierską a Państwem niemieckiem, pełnomocnicy Stron obydwu złożyli do niniejszego protokołu następujące uwagi, oświadczenia i układy:

Do artykułu 1go Traktatu.

1. Zastrzeżenie wyrażone w artykule 1 pod *b*) rozciąga się także na te środki ostrożności, które zarządzone będą dla ochronienia gospodarstwa wiejskiego od przeniesienia i rozszerzenia się szkodliwych owadów (jak np. wszyscy winnej i chrząszcza Colorado).

2. Strony kontraktujące będą się nawzajem uwiadamiały o wszelkich ograniczeniach obrotu zarządzonych ze względu na zdrowie publiczne.

Do artykułu 3go Traktatu.

Obiedwie Strony kontraktujące będą miały o to staranie, iżby prawodawstwo wewnętrzne postępowało za rozwojem technicznym przemysłu podlegającego opłacie wewnętrznej w ten sposób, aby nie zwracano więcej niż wynosił podatek rzeczywiście opłacony.

Do artykułu 5go Traktatu.

Co się tyczy tych towarów, które z okręgu jednej ze Stron kontraktujących przywiezione były do okręgu drugiej Strony na targi lub jarmarki, lub przesłane tam zostały na niepewną sprzedaż po za obrębem obrotu targowego lub jarmarcznego i w czasie z góry oznaczyć się mającym, wracają napowrót niesprzedane, tudzież wzorków, które przywożą podróżujący kupcy, stosowane będą do nich przepisy, obowiązujące obecnie w okręgach obu Stron kontraktujących.

Bydło przyprawdane na targi do okręgu drugiej Strony kontraktującej i wracające stamtąd jako niesprzedane, ekspedyować będą obie Strony z jak największymi ułatwieniami.

Opisanie bydła podług rodzaju, ilości sztuk i maści z dodaniem znaków szczególnych, gdyby były, uważane będzie zwyczajnie za dostateczne do stwierdzenia tożsamości.

Do artykułu 6go Traktatu.

A. Co się tyczy bliższych warunków i formalności, potrzebnych do zastosowania w obrocie ułatwień, umówionych w artykule 6, zgodzono się jak następuje:

1. Przez przędze i tkaniny wyrobu krajowego rozumiane będą przędze uprzedzone i tkaniny utkane w kraju wysyłającym, tudzież takie przędze i tkaniny, które wprawdzie były w stanie surowym z zagranicy sprowadzone i do wolnego obrotu przypuszczone po poddaniu ich postępowaniu cłowemu, lecz w kraju wysyłającym zostały wybielone, zabarwione lub drukowane i mają być poddane dalszemu przetworzeniu w kraju, zajmującym się uszlachetnieniem.

Do udowodnienia, że wyrób jest krajowym, służy znak fabryczny, który do towaru ma być przyczepiony a względnie poświadczenie krajowego wyrobcy towaru.

2. Powrót bez opłaty cła towarów i przedmiotów wysłanych do okręgu drugiej Strony kontraktującej w celu ich uszlachetnienia, podlegać może w kraju wysyłającym obowiązкови wystarania się o pozwolenie do tego przed odejściem pierwszej posyłki towarowej. Pozwolenie to dawane będzie na czas oznaczony

lub nieoznaczony z zastrzeżeniem odwołania i nie ma być odmawiane samodzielnym przemysłowcom i kupcom, którzy

- a) nie są skazani ani nie zostają w śledztwie z powodu ominięcia cła; i
- b) mogą sami wyrabiać w kraju towary i przedmioty wyprowadzić się mające w celu uszlachetnienia lub mogą uczynić je krajowemi w myśl ustępu 1 albo też, jeżeli przypadek ten nie zachodzi, mogą udowodnić, że towary będą później nabyte przez fabrykantów krajowych, przedstawiając ich oświadczenie.

Udzielone pozwolenie odwołane być może tylko po udowodnieniu ominięcia cła albo z powodu powtarzającego się grubego zaniedbania przepisów kontrolnych.

3. Przedmioty, dla których żądać się ma uwolnienia od cła, oznajmiane być powinny na komorach podług rodzaju i ilości a do rewizyi potrzeba je przystawić.

Gdy chodzi o przędze i tkaniny, wywożone dla uszlachetnienia, udowodnić oraz należy pochodzenie krajowe (ustęp 1).

4. Przemysłowcy, trudniący się obrotem apreturowym, oddani być mogą pod dozór Władz cłowych.

5. Przedmioty wyprowadzone i napowrót wprowadzone a względnie wprowadzone i napowrót wyprowadzone, ekspedycyować mają zwyczajnie te same urzędy cłowe, znajdujące się czy to na granicy czy w głębi kraju. Na odstąpienie od tego pravidła pozwalać będą Władze cłowe właściwe, jeżeliby z powodu geograficznego położenia tych siedzib przemysłu, w których ma nastąpić uszlachetnienie i ze względu na ostateczne miejsce przeznaczenia towaru uszlachetnionego, towar wracający do urzędu wysyłającego byłby narażony na znaczne kolowanie.

6. Do wywiezienia napowrót i przywiezienia napowrót wyznaczone być mogą odpowiednie terminy i może być zarządzane ściąganie opłat ustawowych, jeżeliby terminy nie były dotrzymane.

7. Dozwolone jest żądać zabezpieczenia opłat przez złożenie ich kwoty lub w inny odpowiedni sposób.

8. Różnice na wadze z powodu reparacyi, przetworzenia lub uszlachetnienia przedmiotów, uwzględniane być powinny według słuszności i w skutek pomniejszych różnic, nie należy żądać opłaty podatku. Różnice na wadze przędz i tkanin, których tożsamość jest niewątpliwa, ponieważ znak tożsamości nie został naruszony, nie będą uwzględniane.

9. Przepisy wymagające udowodnienia pochodzenia krajowego i szczególnego pozwolenia do obrotu apreturowego (ustęp 1—3) nie będą stosowane:

- a) do przedmiotów wywiezionych do reparacyi a potem napowrót przywiezionych,
- b) do rzemieślników i wyrobników, osiadłych w okręgu pogranicznym, którzy zwykły swój materyał do pracy domowej potrzebny, przenoszą przez granicę do swego mieszkania a po przetworzeniu go, odnoszą napowrót bez opłaty cła. Z faktorami pośredniczącymi w obdzielaniu wyrobników pracą, postępować się będzie jak z wyrobnikami.

Na zasadzie tej umowy (ustępy 1—9) pełnomocnicy obu Stron udzielili sobie nawzajem, notami z dnia dzisiejszego, przepisy szczegółowe, do wydania których w celu uregulowania i kontroli nad obrotem apreturowym. Strony uznają się wzajemnie za uprawnione. Obiedwie Strony zastrzegają sobie jednak poczynienie w nich w miarę potrzeby wszelkich możebnych ułatwień i uproszeń.

B. Zgodzono się, aby ułatwienia w obrocie granicznym co do przędzy lnianych i płótna surowego niebielonego, polegające na dawniejszych umowach i ustawach, pozostawione były nadal, dopóki Traktat niniejszy trwać będzie, w ten sposób, że po upływie niniejszego Traktatu umowy te utracą moc swoją bez poprzedniego wypowiedzenia.

W szczególności postanawia się, że dopóki Traktat ma obowiązywać, przędza ręczna lniana surowa, przepuszczana będzie nawzajem bez opłaty cła i że płótno surowe niebielone, wprowadzane być może bez opłaty cła za pisemnem zezwoleniem na linii granicznej od Głębczyc do Zawidowa w Górnych Łużycach do blicharni i na targi płótna w Szląsku pruskim, tudzież na pograniczu między Ostrowcem a Szandawą do Saksonii.

Co się tyczy ułatwień dla obrotu przędzy lnianej surowej, przywożonej dla wybielenia lub utkania z okręgu jednej Strony kontraktującej do okręgu drugiej Strony i wywożonej napowrót po ubieleniu lub utkaniu, zgodzono się, że nie potrzeba, aby przędza była ułożona na pasma lub plombowana i że dość będzie podać przy wywozie a względnie przywozie ilość i gatunek (dla przędzy machinowej gatunek tylko podług granic cienkości, jakoteż podług wagi czystej), a według okoliczności zatrzymać próbki przędzy i gdy następuje wywiezienie a względnie przywiezienie napowrót, udowodnić tożsamość co do gatunku i ilości przędzy wybielonej lub na płótno utkanej, z przędzą wyprowadzoną surową. Różnicę na wadze, która powstała w skutek bielenia lub wygładzenia, należy uwzględnić odpowiednio.

C. Obiedwie Strony kontraktujące zgodziły się, że istniejące ułatwienia w obrocie pomiędzy mieszkańcami obustronnych okręgów pogranicznych dla przedmiotów ich własnej potrzeby, przenoszonych do naprawy lub jakiegokolwiek przetworzenia rzemieślniczego, równającego się pracy wyrobniczej domowej, mają być i nadal pozostawione. O ile ułatwienia takie nie należą do obrotu apreturowego, wyszczególnione są w załączce B. We względzie zwolnień cłowych, co do których stanowi pojęcie okręgu granicznego i mieszkańców pogranicza, okręgi pograniczne, obecnie w obudwu państwach istniejące, uważane będą za te, na które uwolnienia owe mają się rozciągać. Gdyby rozciągłość okręgów pogranicznych miała się zmienić, zwolnienia cłowe służyć będą pasowi granicznemu na odległość dziesięciu kilometrów od granicy.

Do artykułu 5go, 6go i 7go Traktatu.

Ułatwienia obrotu, względem których umówiono się w artykułach 5, 6 i 7, stosowane będą także do obrotu przez jezioro bodeńskie pod kontrolą ustanowioną w umowie między Austryą, Bawaryą, Wirtembergiem i Badenem z dnia 20 lutego 1854.

Umowa rzeczona ulegnie rewizyi, ponieważ zawiera postanowienia, które w skutek istotnej zmiany stosunków, wymagają przeistoczenia.

Do artykułów 6go i 25go Traktatu.

Dzielnice wyłączone z okręgów cłowych obu Stron są:

I. W państwach monarchyi austryacko-węgierskiej:

1. miasto handlowe Brody w Galicyi;
2. porty wolne Tryest, Rjeka (z lazaretem Martinschizza), Bako, Kralowica, Seń i Bag, wszystkie te porty z należącemi do nich okręgami od cła uwolnionemi;
3. margrabstwo istryjskie z wyspami kwarnerskiemi;
4. królestwo dalmackie.

II. W państwie niemieckiem:

1. w Prusach: miasto Altona, część miasta Wandsbeck i wsi Marienthal, miejsce portowe Geestemünde z wolnym okręgiem Geestendorf i Lehe, wyspy na Elbie Altenwerder, Krusenbusch, Finkenwerder (bez Finkenwerder-Blumensand), Kattwiek, Hoheschaar, Neuhof i część Wilhelmsburga;

2. w Oldenburgu: miejsce portowe Brake;

3. wolne miasto Brema i jego okrąg z wyjątkiem miasta Vegesack, hollerendzkich ziem za tamą, części osad Habenhausen, Arsten, Buntethorsteinweg-Neuland, t. j. ich okręgów, położone na prawym brzegu Wummy i na lewym brzegu Ochtumu, tudzież części granicy polnej Woltmershausen;

4. wolne miasto Hamburg i jego okrąg z wyjątkiem:

a) miasta Bergedorf, Vierlandu, wójtowstw Reitbrock, Ochsenwerder, Patenberg, Spadenland, największej części wójtowstw Billwerder i części wójtowstwa Billwerder-Ausschlag;

b) wójtowstw Langenhorn, Grossborstel, Fuchsbüttel, Kleinborstel, Ohlsdorf i części wójtowstw Alsterdorf i Barnbeck;

c) urzędu Ritzebüttel, miasteczek Ritzebüttel i Cuxhaven z wyjątkiem części za tamą cuxhaveńską;

d) wójtowstw Moorburg i Moorwerder, włości Geesthacht i osad Gross-Hansdorf, Schmalenböck, Beimoor, Wohldorf, Ohlstedt, Volksdorf, Farmsen z Kupferdammem, Lehmbrock i Bernee.

5. W Badenie: wyspa Reichenau, posiadłość Bittenharter Hof, posiadłości i osady Büsingen, Jestetten (z Flachshofem, Gunzenriederhofem i Rentehofem), Bottstetten (z Balmem, Dietenbergiem, Nackiem, Locherhofem i Volkenbachem), Dettighof (z Häuserhofem), Altenburg, Baltersweil, Berwangen i Albführenhof pod Weisweilem.

Do artykułu 7go Traktatu.

1. Na ułatwienie wzmiankowane w artykule 7 pozwala się pod następującymi warunkami:

a) Deklarować należy towary na komorze wchodowej do posłania dalej za kartą przewodną (nie do stanowej odprawy) i opatrzone być mają świadectwem urzędowym, z któregooby się okazywało, że i jak wzięte były pod zamknięcie urzędowe w miejscu wysłania.

b) Zamknięcie to, gdy będzie badaniem, okazać się powinno nienaruszonym i ubezpieczającym.

c) Deklaracya podana być powinna podług przepisów i w ten sposób, aby w skutek wadliwego oznajmienia nie była potrzebna rewizya szczegółowa i w ogóle wystrzegać się należy dania powodu do podejrzenia, że zamierzona jest defraudacya.

Jeżeli bez wyładowania towarów można będzie przekonać się niewątpliwie, że zamknięcie w okręgu drugiej Strony przydane jest nienaruszone i zabezpieczające, natenczas można też zaniechać wyładowania i przeważenia towarów.

2. O ile w pojedynczych miejscach w Niemczech dałaby się uczuć potrzeba tego, dozwolane być ma na osobną prośbę także przewodźcom towarów używanie składu publicznego. Też samą dogodność świadczyć będzie monarchya austriacko-węgierska.

Do artykułu 8go Traktatu.

1. Komory pograniczne na przeciwko siebie leżące, które obecnie są związane, pozostaną nadal takimi. Każdemu z państw interesowanych będzie jednak

wolno odwołać takie złączenie za poprzedniczem sześciomiesięcznem wypowiedzeniem.

Nowe złączenia następować będą za porozumieniem się między Austryą a interesowanemi państwami niemieckimi.

2. Także i na przyszłość mieć się będzie wzgląd na to, aby komory pograniczne, naprzeciwko siebie leżące, otrzymywały ile możności zgodne upoważnienia celnicze.

Zakres działania pojedynczych komor rozszerzony być może wyjątkowo jedynie za szczególnem porozumieniem się z rządami interesowanemi.

3. Co się tyczy stosunków i upoważnień celniczych komor pogranicznych przeniesionych do okręgu drugiej Strony, zgodzono się na zasady następujące:

- a) Komora, która znajdowała się wprzód w okręgu swojego państwa, przeniesiona do przeciwległego okręgu, zatrzymuje nazwę dawnej siedziby, do której jednak przydana będzie nazwa nowej siedziby. Komory nowo zaprowadzone w okręgu przeciwległym, otrzymają nazwę swojej siedziby.
- b) Rogatki pomalowane będą barwami krajowemi tego okręgu, na którym się znajdują; godło urzędowe przedstawiać będzie barwy i herb kraju, do którego komora należy.
- c) Utrzymanie porządku domowego będzie rzeczą zwierzchnika urzędu terytorjalnego.
- d) Rząd państwa, do którego okrąg należy, będzie miał staranie, aby urzędnicy do tego okręgu przeniesieni, nie doznawali przeszkody w sprawowaniu czynności celniczych, a mianowicie aby bezpieczeństwo ich papierów służbowych i pieniędzy nie podlegało żadnej wątpliwości.
- e) Urzędnicy i funkcyonaryusze cłowi i podatkowi obu Stron, udający się z jakiegokolwiek przyczyny w traktacie przewidzianej do drugiego państwa w mundurze służbowym, są tam wolni od myta drogowego, mostowego i przewoźnego, pobieranego na rachunek państwa, równie jak własni urzędnicy i funkcyonaryusze. Natomiast uwolnienia od takichże myt, gdy prawo poboru służy towarzystwom, korporacyom, gminom lub pojedynczym osobom prywatnym, żądać mogą tylko o tyle, o ileby uwolnienie opierało się na istniejącej taryfie.
- f) Zgodzono się wyraźnie, że złączenie komor przeciwległych służyć ma do tego, aby wzajemne czynności celnicze załatwiały o ile się da jednocześnie, lecz nie koniecznie wspólnie, że przeto, wyjąwszy, gdyby obrót przybrał nadzwyczajne rozmiary i gdyby instrukcyje za wspólnem porozumieniem się administracyj cłowych obu Stron wydane, co innego stanowiły, każda z dwóch komor załatwiać ma tylko czynności, które do niej należą, jako do urzędu wchodowego lub wychodowego jej państwa, nie uczestnicząc bynajmniej w takichże czynnościach drugiej komory.
- g) Pozostawiają się nadal w mocy obowiązującej umowy dotychczasowe:
  - komor przeniesionych do okręgu państwa sąsiedniego,
  - tyczące się postępowania urzędników i funkcyonaryuszków straży cłowych obu Stron w stosunkach z urzędnikami i funkcyonaryuszami straży cłowej państwa sąsiedniego,
  - tyczące się pomieszczenia komor jednego państwa przeniesionych do okręgu drugiej Strony i czynszów najmu za to policzyć się mających,
  - tyczące się kosztów czyszczenia i opalania komor złączonych,
  - tyczące się zakładania, utrzymania, oświetlania, zamykania i otwierania rogatek na komorach złączonych,

tyczące się uwolnienia od opłaty pocztowej listów i posyłek wozowych tychże komor do ich Władz zwierzchnich lub do innych komor swojego państwa, tyczące się praw i obowiązków urzędników komor przeniesionych do okręgu państwa sąsiedniego, którym dane będzie mieszkanie w lokalu urzędowym tego państwa,

tyczące się załatwiania czynności cłowych w niedziele i święta, nakoniec tyczące się uwalniania nawzajem od cła gotowych mundurów i części uzbrojenia.

Służbę passażerską na granicy załatwiać będzie każda ze Stron kontraktujących podług przepisów w jej okręgu do tego istniejących, uwzględniając umowy szczególne.

Do artykułu 10go Traktatu i do Kartelu cłowego.

1. Do §. 4go Kartelu cłowego.

Urzędnikami wyższymi cłowymi i podatkowymi, upoważnionymi do przeglądania w urzędach poborczych okręgu cłowego drugiej Strony regestrów lub części regestrów, podających jaki jest obrót towarów z tego okręgu, do niego i na jego granicy, jakoteż dowodów i czynienia notatek, są oprócz wyższych urzędników w monarchyi austriacko-węgierskiej: starsi urzędnicy komor głównych, komisarze starsi i komisarze straży skarbowej, w Niemczech: członkowie komor głównych i kontrolorowie starsi.

2. Do §. 5go Kartelu cłowego.

Nie byłoby w tem nic złego, gdyby dozorecy granicy (żołnierze straży skarbowej) dopomagali sobie wzajemnie do przeszkodzenia przemytnictwu i wykrywania go i aby sobie bezpośrednio udzielali swoich postrzeżeń w tym względzie. Postanowiono jednak w tej mierze, iż dla porozumienia się co do odpowiedniego zgodnego działania, odbywać się mają narady w pewnych czasach i w razie szczególnych powodów, na teraz, tylko w obecności wyższych urzędników cłowych i podatkowych.

3. Do §. 6go Kartelu cłowego.

Zgodzono się, aby urzędnicy cłowi i podatkowi obu Stron, gdy poszukując przemytnika albo przedmiotów lub poszlaków przekroczenia ustaw cłowych jednej ze Stron kontraktujących, udają się do okręgu drugiej Strony, ograniczyć się mają jedynie do przelożenia tamtejszym zwierzchnościom lub władzom miejscowym, aby użyły środków potrzebnych do wykrycia istoty czynu i sprawy, jakoteż do zabezpieczenia dowodu, aby zebrały wszelkie środki dowodowe co do dokonanego lub usiłowanego ominięcia cła, jakoteż według okoliczności, aby tymczasowo zajęły towary i przytrzymały sprawcę, aby natomiast rzeczeni urzędnicy nie przytrzymywali w obcym okręgu ani osoby sprawcy ani przedmiotów przekroczenia i aby nie czynili użytku ze swojej broni. Jeżeliby zaś ścigani, targnąwszy się na ścigających urzędników, zmusili ich do użycia na obcym terytorjum broni na własną obronę, w każdym pojedynczym przypadku takim, Władze kraju, w którym się to stało, orzec mają na zasadzie ustaw tamże obowiązujących, czy użycie broni było w ogóle potrzebne dla odparcia napaści i czy w takiej rozciągłości.

4. Do §§. 6go i 11go Kartelu cłowego.

Urzędnicy cłowi i podatkowi obu Stron, udając się do okręgu drugiej Strony w celach wzmiankowanych w §§. 6 i 11 Kartelu cłowego, mogą być tak samo uzbrojeni jak to jest im przepisane, gdy pełnią służbę we własnym kraju.

5. Do §. 8go Kartelu cłowego.

Zgodzono się, że dopóki towary zagraniczne nieocelone pozostawiać wolno w okręgu pogranicznym tylko w tych miejscach, gdzie są komory, tam zaś jedynie w magazynach urzędowych albo przynajmniej pod kontrolą, zabezpieczającą dostatecznie od nadużycia, dostatecznym będzie do wykonania umownych postanowień §. 8go, jeżeli Władzom cłowym obu Stron zostanie polecone, ażeby magazyny tego rodzaju, jakoteż zapasy towarów zagranicznych ocelonych i krajowych w obrębie okręgu granicznego kontrolowały w sposób prawnie dozwolony z należytem uwzględnieniem także interesów cłowych drugiej Strony.

6. Do §. 9go Kartelu cłowego.

W celu wykonania umownych postanowień §. 9go lit. a) oznajmione będą szczegółowo komorom obu Stron przedmioty, których przywóz lub przewóz jest w okręgu cłowym drugiej Strony zabroniony lub wymaga osobnego pozwolenia.

7. Do §. 10go Kartelu cłowego.

Według §. 10 Kartelu cłowego rękojmie dane dla zabezpieczenia wywozu napowrót towarów niesprzedanych mogą być dopiero wtedy wydawane a podatki darowane lub zwroty od przedmiotów wywiezionych, dopiero wtedy wypłacane, gdy poświadczeniem, wydanem przez komorę wchodową będzie udowodnione, że towar wywieziony z okręgu cłowego niemieckiego do monarchyi austriacko-węgierskiej lub odwrotnie, oznajmiony został w monarchyi austriacko-węgierskiej a względnie w okręgu cłowym niemieckim.

Zgodzono się, że postanowienia te wykonywane być mają podług dotychczasowego sposobu postępowania z zachowaniem przepisów następujących:

a) W zwyczajnym obrocie towarowym, gdy komory pograniczne obu Stron załatwiają ekspedycyę cłową wychodową a względnie wchodową, komora pograniczna państwa, z którego towary wychodzą, zleca je komorze pogranicznej państwa, do którego wchodzą, celem poświadczenia w papierach ekspedycyjnych, z towarami posyłanych, jako były oznajmione. Ta ostatnia komora poświadcza oznajmienie wyciśnięciem pieczęci urzędowej i podpisem urzędowym w słowach:

„Oznajmiono i zapisano pod Nr. . . . rejestru . . . . .“

b) W obrocie towarowym na kolejach żelaznych, postępuje się tak samo także wtedy, gdy ekspedycya wychodowa odbywa się w urzędzie w głębi kraju a ekspedycya wchodowa na komorze pogranicznej albo ekspedycya wychodowa na komorze pogranicznej a wchodowa w urzędzie w głębi kraju lub ekspedycya wychodowa i wchodowa obu Stron w urzędzie w głębi kraju.

Ale, ażeby w przypadku, gdy ekspedycya do wchodu urząd w głębi kraju, urząd ten wiedział, które z towarów przekazanych mu w postępowaniu opowiedniem, przeszły w obrocie strzeżonym: komora pograniczna państwa, do którego towary wchodzą, zanotuje na podstawie papierów ekspedycyjnych, zakomunikowanych jej przez komorę państwa, z którego towary wyszły, przy odnośnej pozycyi wykazu towarów, który urząd państwa wysyłającego wyekspedycyował je do wyjścia, jakoteż w którym rejestrze i pod którą liczbą tegoż towar jest tam zapisany. Gdyby więc np. towar przeznaczony do Wiednia nadszedł za listem przewodnym do Wrocławia i stamtąd wyekspedycyowany został do wyjścia na Bogumiń, natenczas komora pograniczna austriacka w Boguminie, która towary w postępowaniu opowiedniem odprawia do Wiednia, zanotować ma w wykazie towarów

przy odpowiedniej pozycyi, na podstawie listu przewodnego, udzielonego jej przez komorę pograniczną pruską w Boguminie:

„W obrocie strzeżonym z Wrocławia, list przewodny. Registr odbiorów
Nr. . . . .“

Atoli, aby także urząd ekspedycyjny do wyjścia, zaraz za odbiorem napowrót papierów ekspedycyjnych, w których komora pograniczna państwa do którego towar wchodzi, poświadczyła oznajmienie, dowiedział się, który urząd państwa wchodowego załatwia czynność celniczą wchodową, komora pograniczna państwa wchodowego poświadcza oznajmienie towarów przekazanych w postępowaniu opowiedniem urzędowi w głębi kraju, następującymi słowy:

„Wykazem towarów Nr. . . . oznajmiono i cedułą awizacyjną Nr. . . .
przekazano do . . . .“

Na komorach złączonych, mających do czynienia ze znacznym ruchem kolejowym, dostatecznem jednak będzie, aby urzędy wchodowe potwierdzały odbiór towarów niewydawanych przez wyciśnięcie pieczęci urzędowej w papierach ekspedycyjnych drugiej Strony.

- c) W obrocie pocztowym, czy towary przewożone są zwyczajnymi wozami pocztowymi czy koleją żelazną, towary przechodzące w obrót strzeżony, ekspeduje do wyjścia komora pograniczna państwa wchodowego. Zamknięcie, zbadać się mające, pozostawia się na pojedynczych posyłkach pocztowych, i komora pograniczna wchodowa potwierdza to na deklaracyi towarowej, przeznaczonej dla komory pogranicznej wchodowej wyciśnięciem pieczęci urzędowej ze słowami:

„słowne } zamknięcie przez N. N. pozostawione“,
„pieczęciowe }

tak, że wszystkie posyłki pocztowe, nadchodzące z obrotu strzeżonego państwa wchodowego przybywają na komorę pograniczną wchodową, zamknięte urzędownie i z deklaracją wchodową urzędownie poświadczoną, i jeżeli się tam nie odbywa czynność celnicza wchodowa, muszą być w tym stanie przekazane urzędowi w głębi kraju do tego powołanemu. Komora pograniczna wchodowa odsyła zarazem także papiery ekspedycyjne komorze pogranicznej wchodowej, która na dowód, iż wchód był oznajmiony, wyciska na nich pieczęć, poczem natychmiast je zwraca.

Zgodzono się, że na komorach złączonych, położonych nad koleją żelazną a mianowicie tam, gdzie poczty przechodzą bezpośrednio, temi samymi wagonami pocztowymi, bez wyjmowania posyłek pocztowych, te ostatnie zaś przybywają a względnie odchodzą dalej częścią pod zamknięciem szczegółowem, częścią pod zamknięciem miejsca, komora wchodowa może zaniechać poświadczenia zamknięcia w deklaracyach towarowych przeznaczonych dla komory pogranicznej wchodowej, i że będzie dostatecznem, aby komora wchodowa natychmiast po nadejściu poczty doręczyła papiery ekspedycyi cłowej komorze wchodowej do przejrzenia i wyciśnięcia pieczęci.

8. Do §. 11go Kartelu cłowego.

Co się tyczy okoliczności wzmiankowanych w §. 11 waruje się, że Austria wejdzie w porozumienie z pogranicznymi państwami niemieckimi.

Ekspedycya cłowa transportów bydła, przesyłanych kolejami żelaznymi przez granice obu Stron ma być ile możności przyspieszona i ułatwiona. — Odbywać się ma za poprzedniczem oznajmieniem i na wniosek zarządów kolejowych, nawet w nocy, jeżeli zresztą inne warunki są dopełnione i o ileby to nie przeszkadzało ścisłemu wykonaniu służby.

9. Do §. 13go Kartelu cłowego.

Według §. 13go Kartelu cłowego przekraczający zakazy drugiej Strony tycające się przywozu, wywozu i przewozu, zagrożeni być mają najmniej temi samemi karami, którym podlegają także lub podobne przekroczenia własnych ustaw podatkowych.

Zgodzono się, aby w tych państwach, w których przekroczenia zakazów przywozu, wywozu i przewozu, wydanych ze względów policyjnych, nie są uważane za naruszenie ustaw podatkowych, stosowane były nie kary służące do zabezpieczenia tych ostatnich, lecz kary odpowiedniej ustawy karnej, z zastrzeżeniem ścigania podług ustaw karnych cłowych, jeżeliby zarazem popełnione było przekroczenie cłowe.

10. Do §. 14go Kartelu cłowego.

Wnioski, tycające się wytoczenia śledztwa, pochodzić mogą w monarchyi austriacko-węgierskiej od dyrekcji skarbowych powiatowych a względnie dyrekcji skarbowych i inspektorów skarbowych, w Niemczech od urzędów głównych. Władze obu Stron wystosowywać mają wnioski tego rodzaju do siebie z wezwaniem, aby zarządzo co potrzeba.

11. Do §. 21go Kartelu cłowego.

Oprócz kary ściągnąć należy także należytość podatkowa, od której się przestępca uchylił i opłaty licencyjne.

12. Do §. 22go Kartelu cłowego.

Przepis ustępu 3go §. 20go względem ponoszenia kosztów, stosowany będzie także w przypadku zaniechania śledztw tutaj przewidzianym.

Do artykułu 11go Traktatu.

Zgodzono się, aby wykonywanie rybołostwa narodowego nie podlegało postanowieniom Traktatu niniejszego.

Umówiona równoznaczność okrętów handlowych morskich i ich ładunków w portach morskich obu Stron nie rozciąga się:

- a) na premie, które są lub będą dawane za okręty handlowe morskie nowo zbudowane, o ile premij tych nie stanowi uwolnienie od opłat portowych i cłowych lub niżenie tychże opłat;
- b) na przywileje dla tak zwanych klubów jachtowych, należących do trzecich państw.

Do artykułów 16go i 18go Traktatu.

1. Postanowienia zawarte w artykułach 16tym i 18tym rozciągają się także na ten przypadek, gdy przeładowanie potrzebne jest z powodu innej szerokości toru kolei. Chociaż nie mogły być rozciągnięte na wszystkie inne przeładowania transportów kolejowych, zgodzono się, że gdy przeładowanie jest potrzebne z powodu wielkiej odległości miejsc do ładowania i wyładowania, rozciągnięcie tych dogodności na przypadki, w których przeładowanie odbywa się pod należytym dozorem, może być dopuszczane.

2. Posyłki pocztowe, przewożone kolejami żelaznemi przez okrąg jednej ze Stron kontraktujących z okręgu lub do okręgu drugiej Strony, jeżeli posyłane są w naczyniach, dających się należycie zamknąć a ilość, zawartość i waga surowa posyłek pocztowych są zapisane w papierach pocztowych, dostępnych Władzy cłowej, powinny być uwalniane od deklaracji i rewizji tak w głębi kraju jak i na granicy, jakoteż od zamknięcia celniczego każdej sztuki z osobna, nawet w tym przypadku, gdy dla przejścia z jednej kolei na drugą muszą być przeładowane.

Co do przedmiotów posyłanych pocztą zamorską, podawanie zawartości posyłek pocztowych może być zaniechane.

3. Zgodzono się, że pomimo uwolnienia od rewizyi celniczej towarów i posylek pocztowych przewożonych kolejami żelaznymi, w drugim ustępie artykułu 18go i powyżej pod 2 umówionego, rewizya taka może się odbyć, jeżeli według doniesień lub uzasadnionych podejrzeń, zamierzonym było popełnienie przekroczenia cłowego.

4. Ekspedycya cłowa wzajemnego obrotu kolejowego odbywać się powinna jak dotychczas podług postanowień zawartych w załączce C protokołu wykonawczego do Traktatu z dnia 11 kwietnia 1865. Nadto dotychczasowe ułatwienia w obrocie kolejowym pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a interesowanymi państwami niemieckimi, o ile są rozciąglejsze niż rzeczony postanowienia, mają być nadal pozostawione. Również pozostać mają nadal w mocy obowiązującej przepisy, dotyczące się zamknięcia okrętów, zawarte w załączce D (Protokół wykonawczy 1855).

Do artykułu 19go Traktatu.

1. Co się tyczy obrotu targowego i jarmarcznego, zgodzono się, aby obywatele drugiej Strony, chcący korzystać z dobrodziejstwa, o którym jest mowa w pierwszym ustępie artykułu 19go, przedstawiali legitymacją wygotowaną podług osnowy załączki C. Do wydawania tej legitymacyi upoważnione być mają następujące Władze pod 2 wzmiankowane.

C.

2. Tym przemysłowcom, którzy chcą zakupywać towary lub starać się o zamówienia na towary w okręgu drugiej Strony, ma to być dozwolone bez opłaty, na podstawie kart legitymacyjnych przemysłowych, wydanych przez Władze kraju rodzinnego.

D.

Karty te wygotowane być powinny podług wzoru dołączonego pod D.

Wydają je te Władze, którym poruczone jest wydawanie kart paszportowych na podstawie umów obecnie obowiązujących. Zostawia się każdej ze Stron kontraktujących pobieranie według własnego zdania umiarkowanej opłaty za wygotowanie legitymacyi.

Dla zapobieżenia omyłkom i falszowaniu karty dla Niemiec i monarchyi austriacko-węgierskiej, które mają być jednakowe, różnić się powinny formatem i barwą od kart paszportowych, w każdym roku powinny być innej barwy, takiego formatu, aby można było wygodnie nosić je w kieszeni, z podobnym napisem jak karty paszportowe, zaopatrzone stępem, w którym znajduje się herb i nazwa państwa wydającego kartę.

Każdemu przemysłowcowi, któremu wydaje się kartę legitymacyjną przemysłową, doręczyć powinna Władza właściwa zbiór tych przepisów, które interesowani przemysłowcy w okręgu drugiej Strony kontraktującej zachowywać mają oprócz ograniczeń co do kupna i sprzedaży pojedynczych artykułów, jeżeliliby istniały.

Przemysłowcom, których się to tyczy, jakoteż ich komisantom podróżującym nie wolno wozić z sobą towarów na sprzedaż, atoli tym z pomiędzy nich, którzy zakupują towary, wolno jest wziąć z sobą towary zakupione do miejsca przeznaczenia. Starać się o zamówienia i zakupować towary wolno im tylko na objazdach; stałe zajmowanie się temi interesami w miejscu po za obrębem siedziby podlega ustawom, które w owem miejscu obowiązują.

Do artykułu 20go Traktatu.

Znaki towarów i ich opakowania fabryczne i handlowe, jakoteż próbki i wzorki, nad którymi obywatele niemieccy chcą uzyskać opiekę w monarchyi austriacko-węgierskiej, złożyć należy tak w izbie handlowej wiedeńskiej jak i w budapeszteńskiej.

Ponieważ w państwie niemieckiem, stósownie do ustaw tamże obowiązujących, nadanie jakiegokolwiek patentu ogłoszone być musi urzędownie, postanawia się, że jeżeli obywatel państwa niemieckiego, na przedmiot tamże patentowany, otrzyma przywilej także w monarchyi austryacko-węgierskiej, ustawowe ogłoszenie drukiem w Niemczech opisania odnośnego patentu i rysunku nie ma stanowić prawnego powodu nieważności przeciwko istnieniu prawnemu podobnego przywileju austryackiego i węgierskiego, o ile prośba warunkom ustawy odpowiadająca o jego udzielenie podana została do Władzy właściwej w okresie trzechmiesięcznym, licząc od dnia powyższego ogłoszenia, który to dzień wymieniony będzie w drukowanych egzemplarzach patentów niemieckich.

Do artykułów 21 i 22 Traktatu.

Przez konsulów rozumieją się wszyscy funkcyonaryusze, którym sprawy konsulowskie są powierzone.

Każda ze Stron kontraktujących, której obywatelom konsul drugiej Strony stosownie do artykułu 22 użył pomocy i opieki, obowiązana jest wynagrodzić wydatki i koszta stąd powstałe według takich samych zasad, jakich trzymała się Strona, która konsula ustanowiła, względem swoich własnych obywateli.

Do artykułu 23go Traktatu.

Zgodzono się, że do urzędów cłowych, co do których Strony kontraktujące przyznały sobie nawzajem prawo wysyłania urzędników w celu wzmiankowanym w ustępie 1 artykułu 23 nie mają należeć Władze cłowe kierujące (w monarchyi austryacko-węgierskiej: dyrekeye skarbowe krajowe i dyrekeye skarbowe, w Niemczech: dyrekeye cłowe), lecz że przez te urzędy rozumieją się tylko Władze powiatowe (w monarchyi austryacko-węgierskiej: dyrekeye skarbowe powiatowe, inspektorowie skarbowi, w Niemczech: urzędy główne, z miejscowemi Władzami cłowemi im podległemi).

Również zgodzono się, że wprawdzie każdemu Rządowi ma być zostawiony wybór urzędów cłowych drugiego okręgu cłowego, do których chciałby wysłać urzędników w celach Traktatem określonych, że jednak potrzeba, aby Rząd interesowany był zawsze naprzód uwiadomiony, co za urzędnik i do którego urzędu cłowego ma być wysłany.

Do artykułu 27go Traktatu.

Pełnomocnicy zgodzili się, że protokół niniejszy ma być razem z Traktatem przedstawiony wysokim Stronom kontraktującym i że wszystkie oświadczenia i układy w nim zawarte, jeżeli Traktat będzie ratyfikowany, mają być uważane za zatwierdzone bez osobnej formalnej ratyfikacyi.

Poczem Protokół niniejszy wygotowano w dwóch egzemplarzach.

Berlin, dnia 16 grudnia 1878.

(L. S.) A. Wolkenstein r. w.

(L. S.) B. Bülow r. w.

Dodatek B.

Ułatwienia w obrocie pogranicznym.

1. W dobrach ziemskich lub posiadłościach gruntowych, które przecina granica cłowa obudwu państw, bydło gospodarskie i narzędzia gospodarskie, zboże do uprawy pól, tudzież zebrane tamże plody rolnicze i bydłce wolno przeprowadzić bez opłaty cła z miejsc produkcji w jednym do budynków i lokalów przeznaczonych na ich zachowywanie w drugim okręgu cłowym a to w naturalnych punktach przechodu, które wskazuje potrzeba gospodarska lub takiż cel.

2. Mieszkańcy pogranicza, którzy chcą uprawiać w okręgu pogranicznym własne lub dzierżawione role i łąki, lub mają tam wykonać jakąkolwiek inną pracę rolniczą, wszakże w pobliżu swojej siedziby, nie będą opłacali cła od zboża do uprawy rzeczonych gruntów, od zebranych płodów rolniczych i zboża w snopach, stamtąd wyprowadzonego, tudzież od bydła roboczego i narzędzi potrzebnych do prac rolniczych.

Jeżeli stosunki miejscowe i prace wykonać się mające tego wymagają, wolno będzie przechodzić granicę nawet bocznymi drogami z zachowaniem ostrożności przepisane się mających i pod warunkiem powrotu jeszcze w tym samym dniu.

3. W obrocie wzajemnym okręgów pogranicznych, gdzie stosunki miejscowe czynią to pożądanem lub na to pozwalają, następujące przedmioty mogą być przywożone i wywożone bez opłaty cła nawet bocznymi drogami z zachowaniem należytych ostrożności:

Popiół wylugowany lub wyrzucalny na nawóz, piasek murarski (pospolity) i krzemienie; drzewa, krzewy, winorośle i inne żyjące rośliny lub szczepy do przesadzania, jakoteż wsadzone w doniczki lub stągwie; miotły z wikliny, brzeziny itp.; ule z żywem pszczołami; nawóz, bydłęcy; jaja; hubka, surowa; konopie i len z korzeniami; trawa, mech; sitowie; rośliny pastewne; ściółka leśna; siano, słoma i sieczka; mleko; szmergel i trypla w kawałkach; glina zwyczajna i garncarska, pospolita; torf i ziemia bagnista; wytłoczyny z jagód.

4. Bydło, pędzone na pastwisko lub stamtąd wracające, może przechodzić przez linię cłową bez opłaty cła, pod warunkiem stwierdzenia tożsamości. Również przeprowadzane być mogą napowrót bez opłaty cła płody otrzymane z bydła pędzonego na pastwisko, jakoto: mleko, masło, ser, wełna i uzyskany w czasie pobytu tamże przyplódek w ilości odpowiedniej ilości bydła i czasowi pobytu na pastwisku.

O ile stosunki miejscowe tego wymagają, przechodzenie przez granicę drogami bocznymi z zachowaniem ostrożności miejscowych, które w tym względzie będą przepisane, jest dozwolone nawet wtedy, gdy bydło ma przez czas dłuższy pozostać na pastwisku w okręgu granicznym drugiej Strony.

5. Mieszkańcy obustronnych okręgów pogranicznych są wolni od wszelkich opłat cłowych, gdy zboże, nasiona olejne, konopie, len, drzewo, dębiankę i inne podobne przedmioty gospodarskie przenoszą do młynów w okręgu pogranicznym drugiej Strony, celem zmielenia ich, utłuczenia, pokrajania, utarcia itp. i wracają z niemi po ich przeistoczeniu.

Nadto wolno będzie pozwalać na wyjątki od zwyczajnego postępowania cłowego, ile razy przemawiać za tem będą stosunki miejscowe uwzględnienia godne, z zaprowadzeniem natomiast innych środków omijaniu cła zapobiegających, zastosowanych do okoliczności. Ilości płodów, które zamiast istot surowych wolno napowrót wprowadzać a względnie napowrót wyprowadzać, ustanawiane będą w miarę potrzeby przez zarządy cłowe obu Stron za zobólną zgodą.

6. Uwolnienie od cła rozciągane będzie wzajemnie nadto na wszelkie worki i naczynia, w których płody rolnicze, jak np. zboże i inne owoce rolne, gips, wapno, napoje lub płyny innego rodzaju i wszelkie inne przedmioty w obrocie pogranicznym do kraju sąsiedniego bywają przenoszone i które wracają stamtąd próżno tą samą drogą.

7. Co się tyczy formalności i kontroli, którym podlegają wzwyż wzmiankowane ułatwienia w obrocie pogranicznym, stosowane być mają przepisy zawarte w umowie z dnia 21 października 1847. O ileby w tymże obrocie istniały jeszcze rozciąglejsze ułatwienia, będą one nadal pozostawione.

Załączka C i D.**W z ó r C.**

N. N., który ze swemi wyrobami (płodami) zamierza udawać się na targi i jarmarki w (monarchyi austryacko-węgierskiej, państwie niemieckiem), otrzymuje do wylegitymowania się przed właściwemi Władzami, niniejsze świadectwo, jako mieszka w N. i ma opłacać ustawowe podatki i należitości swemu zatrudnieniu odpowiednie.

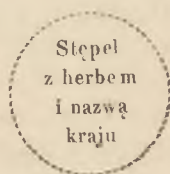
Świadectwo niniejsze jest ważne na . . . . . miesiecy.

(Miejsce, data, podpis i pieczęć Władzy wydającej świadectwo.)

Opis osoby i podpis przemysłowca.

W z ó r D.**Karta przemysłowo-legitymacyjna.**

Ważna na rok

18 . . . . .

Nr. . . . .

N. N. zamieszkały w N. i na rachunek

1. swego własnego handlu towarów korzennych tamże,
2. handlu towarów korzennych N. N. tamże, u którego pełni obowiązki komisanta handlowego,

3. następujących domów handlowych (fabrycznych) jakoto: . . . . .
zamierza szukać w państwie niemieckiem i w monarchyi austryacko-węgierskiej zamówień na towary, tudzież zakupować towary, otrzymuje do wylegitymowania się ze swego przemysłu niniejsze świadectwo, jako za wykonywanie przemysłu rzeczo $\frac{\text{nego domu}}{\text{nych domów}}$ handlo $\frac{\text{wego}}{\text{wych}}$ w kraju tutejszym prawnie istniejące podatki mają być opłacone.

Tenże może wozić z sobą tylko próbki towarów na które chce szukać zamówień, zakupione zaś towary tylko dla dostawienia ich do miejsca przeznaczenia.

Nadto jest mu wzbronione starać się o zamówienia lub zakupować towary na rachunek innych domów handlowych prócz wymienio $\frac{\text{nego.}}{\text{nych.}}$

Starając się o zamówienia lub zakupując towary, obowiązany jest zachowywać przepisy w każdym państwie obowiązujące.

(Miejsce, data, podpis i pieczęć Władzy wydającej świadectwo.)

Opis osoby podróżującego i jego podpis.

Powyższy Traktat handlowy razem z Protokołem końcowym i załączkami po zatwierdzeniu onegoż przez obiedwie Izby Rady państwa ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 31 grudnia 1878.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

2.

Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 31 grudnia 1878,

tyczące się tymczasowego urzędzenia stosunku traktatowego z Włochami na czas od dnia 1
aż do dnia 31 stycznia 1879 włącznie.

Na zasadzie ustawy z dnia 29 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 146), upoważniającej Rząd, ażeby w razie, gdyby nowy Traktat handlowy, cłowy i żeglarski z Włochami przyszedł do skutku przed upływem roku 1878, zaprowadził drogą rozporządzenia w celu uregulowania wzajemnych stosunków obrotowych na czas od dnia 1 stycznia 1879 aż do ratyfikacji nowego Traktatu, jednak najdłużej na czas aż do dnia 31 stycznia 1879, stosowne i niezbędnie potrzebne środki tymczasowe, ogłasza się niniejszem ze względu na to, że nowy Traktat handlowy, cłowy i żeglarski z Włochami został dnia 27 grudnia 1878 rzeczywiście podpisany, umowę zawartą w tej mierze z Rządem królewsko-włoskim przez wymianę deklaracyj następujących:

Deklaracja.

W celu urzędzenia stosunków handlowych i żeglarskich pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Włochami w czasie od upływu Traktatu z dnia 23 kwietnia 1867 aż do wymiany ratyfikacji nowego Traktatu, podpisanego w Wiedniu dnia 27 b. m., podpisani należycie do tego upoważnieni, zgodzili się jak następuje:

Traktat handlowy i żeglarski pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Włochami z dnia 23 kwietnia 1867 pozostaje tymczasowo aż do wymiany ratyfikacji Traktatu, zawartego dnia 27. b. m. a względnie aż do dnia 31 stycznia 1879 w mocy obowiązującej, wszakże z zastrzeżeniem, że Włochy przystaną, aby monarchya austriacko-węgierska stosowała bezzwłocznie do przywozu włoskiego Taryfę *B* dołączoną do Traktatu z dnia 27 b. m. zamiast Taryfy *B* Traktatu z dnia 23 kwietnia 1867 i zamiast Taryfy konwencyonalnej umówionej pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską i Niemcami, tudzież Francją a wzmiankowanej w artykule VIII tegoż Traktatu.

W dowód czego Podpisani deklaracją niniejszą podpisali i wycisnęli na niej swoje pieczęcie prywatne.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 31 grudnia 1878.

W nieobecności Ministra spraw wewnętrznych:

(L. S.) **Schwegel** r. w.

(L. S.) **C. Robilant** r. w.

Na zasadzie umowy tej i ustawy z dnia 29 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 146), rozporządza się co następuje:

W powszechnym okręgu cłowym austriacko-węgierskim pozostawia się w mocy obowiązującej Traktat handlowy i żeglarski z Włochami z dnia 23 kwietnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 108) z tą zmianą, że miejsce przepisów Taryfy *B*, dotyczących się przywozu z Włoch do monarchyi austriacko-węgierskiej, jakoteż miejsce

przepisów zawartych w art. VIII a dotyczących się postępowania z towarami włoskiego pochodzenia podług Taryf zawartych w Traktatach ze związkiem cłowym niemieckim z dnia 11 kwietnia 1865 i z Francją z dnia 11 grudnia 1866, zajmują cła ustanowione w Taryfie B nowego Traktatu handlowego, cłowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878.

Cła te stosowane być mają natychmiast od 1 stycznia 1879 do towarów nadchodzących tak z Włoch, jak i w ogóle z państw, którym się najbardziej sprzyja, różniąc się zaś od ustanowionych w Taryfie cłowej powszechnej jak następuje:

Taryfa tymczasowa.

Pozycja Taryfy	Przedmiot	Jednostka	Kwota cła w zlocie	
			zł.	c.
4. b. 1.	Figi suszone	100 Klgr.	5	—
e.	Cytryny, limonie, pomarańcze	"	4	—
d.	Daktyle, pistacje	"	12	—
e.	Migdały, suche	"	10	—
f.	Migdały, niedojrzałe	"	2	—
8. b. 1.	Ryż, wyłuszczone	"	1	—
10. a.	Ryby, świeże, raki rzeczne i strumieniowe, ślimaki, świeże	—	bez opłaty	
e.	Ryby, szczegółowo nie wymienione, solone, wędzone, suszone	100 Klgr.	3	—
11. k.	Muły, mułosły i osły	—	bez opłaty	
15. b.	Kiełbasy mięsne (także kiszki z krwi, wątroby i słoniny) .	100 Klgr.	16	—
d.	Ser	"	4	40
16. a. 1.	Masło, świeże, solone, stopione	"	4	—
17. b.	Oliwa w beczkach, workach i pecherzach	"	2	40
22. c.	Ciasto (t. j. makaron i tego rodzaju wyroby z mąki nie pieczone)	"	1	—
26. a. 3.	Sok lukrecyowy	"	4	—
28. c.	Sok limoniowy (cytrynowy)	—	bez opłaty	
37. g. 1.	Liny, powrozy, także bielone, mazione lecz nie barwione .	100 Klgr.	1	50
Uwaga				
39. a. 2.	Towary całe jedwabne, gładkie	"	200	—
42. g. 1.	Kapelusze, szczegółowo nie wymienione, nie ubrane	1 sztuka	—	10
2.	Kapelusze, ubrane, ze słomy, tecziny, łyka, sitowia, fiszbini, liści palmowych lub łubu	"	—	20
61. d. 1.	Parasole i parasolki jedwabne	"	—	48
2.	Parasole i parasolki z innych materyj	"	—	24
65. a. 2.	Zapałki woskowe i stearynowe	100 Klgr.	3	—

Rozumie się samo przez się, że zachowują się wszystkie ułatwienia obrotowe, umówione w Protokole końcowym do rzeczonoego Traktatu handlowego z r. 1867, mianowicie zaś także ulgi cłowe dla win sycylijskich, neapolitańskich i pospolitych piemonekich.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1879.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część II. — Wydana i rozesłana dnia 3 stycznia 1879.

3.

Ustawa z dnia 31 grudnia 1878,

o przedłużeniu aż do końca 1879 roku mocy obowiązującej przepisów zawartych w §§. 11 i 13 ustawy o służbie wojskowej z dnia 5 grudnia 1868 (Dz. u. p. Nr. 151) dotyczących się stanu wojennego armii stałej i marynarki wojennej, tudzież kontyngensów rekruckich a obowiązujących obie połowy monarchyi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią eo następuje:

§. 1.

Przedłuża się aż do końca 1879 roku zachowanie stanu wojennego armii stałej i marynarki wojennej ustanowionego w §. 11 ustawy o służbie wojskowej z dnia 5 grudnia 1868 w ilości 800.000 ludzi.

Wnioski dotyczące się ustanowienia na przyszłość stanu wojennego przedstawione być mają do konstytucyjnego załatwienia celem zawarcia nowego układu, najpóźniej aż do rozpoczęcia się najbliższej kadencji.

§. 2.

Kontyngens rekrucki, stosownie §-fu 13-go tejże ustawy rozkładany na królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane z jednej i na kraje korony węgierskiej z drugiej strony, zatrzymuje się aż do końca 1879 roku z zachowaniem ograniczenia tamże ustanowionego.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi obrony krajowej, który w tej mierze porozumieć się ma z Ministrem wspólnym wojny.

Gödöllö, dnia 31 grudnia 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Horst r. w.

4.**Ustawa z dnia 31 grudnia 1878,**

o pozwoleniu na pobór kontyngensów rekruckich w r. 1879 potrzebnych do uzupełnienia wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Pozwala się na pobór w roku 1879 kontyngensów rocznych, to jest 54.541 ludzi do armii stałej (marynarki wojennej), tudzież 5.454 ludzi do rezerwy zastępczej z pomiędzy zdatnych do broni w klasach wieku prawnie powołanych.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi obrony krajowej, który w tej mierze porozumieć się ma z Ministrem wspólnym wojny.

Gödöllö, dnia 31 grudnia 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Horst r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część III. — Wydana i rozesłana dnia 11 stycznia 1879.

5.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 31 grudnia 1878,

stanowiące, aby przedsiębiorcy gorzelni wydawali co miesiąc czynnikom skarbowym ceduły na podatek od gorzałki.

Na zasadzie §-fu 102 ustawy o podatku od gorzałki z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 72) stanowi się, aby przedsiębiorcy gorzelni wydawali po upływie każdego miesiąca czynnikom skarbowym, nadzór nad wyrobem gorzałki sprawującym, ceduły na podatek od gorzałki z tegoż miesiąca, do sprawdzenia rachunków.

Na żądanie, czynniki skarbowe dawać będą potwierdzenia odbioru, zawierające istotne szczegóły ceduły.

Pretis r. w.

6.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 4 stycznia 1879,

tyczące się częściowego uchylecia zakazu przekazywania do postępowania wywozowego więcej niż jednej posyłki cukru lub kilku gatunków cukru pod jednym i tem samym zamknięciem miejsca.

Zakaz przekazywania do postępowania wywozowego, z żądaniem zwrotu opłat, więcej niż jednej posyłki cukru lub kilku gatunków cukru pod jednym i tem samym zamknięciem miejsca, zawarty w §-fie 3-im. 1. III 2 i IV 3 przepisu wykonawczego o podatku od cukru burakowego z dnia 28 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 83 z r. 1878), uchyla się w porozumieniu z król. węg. ministerstwem skarbu dla tych przypadków, w których przekazuje się na stacyi podawczej kolei żelaznej lub żeglugi parowej i gdy nie chodzi o cukier surowy, pod następującymi warunkami:

1. Wszystkie posyłki cukru lub gatunki cukru, pod jednym i tem samem zamknięciem miejsca do wywozu przekazać się mające, powinny być zlecone temu samemu urzędowi ekspedycyjnemu i temu samemu urzędowi wywozowemu.

2. Każdą posyłkę cukru a względnie każdy gatunek cukru deklarować należy do wywozu osobno w formie przepisanej.

3. Pojedyncze posyłki a względnie gatunki cukru ułożone być muszą w miejscu zamknięcia w ten sposób, aby każda posyłka i każdy gatunek był w kupie.

4. Urząd ekspedycyjny zanotować ma na wszystkich egzemplarzach każdej deklaracji wywozowej, z jakimi innemi posyłkami a względnie gatunkami cukru, przekazana jest do postępowania wywozowego posyłka cukru lub gatunek cukru w tej deklaracji wzmiankowanego i gdzie się znajduje w miejscu zamknięcia.

Pretis r. w.

7.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 7 stycznia 1879,

o zaprowadzeniu komory pomocniczej w Lustenau w Vorarlbergu.

W Lustenau w Vorarlbergu zaprowadzona została c. k. komora pomocnicza II klasy z upoważnieniami c. k. komory pomocniczej I klasy, która rozpoczęła czynności urzędowe dnia 1 grudnia 1878.

Pretis r. w.

8.

Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 10 stycznia 1879.

tyczące się pobierania dodatków do cła w artykule III ustawy wprowadzającej Taryfy cłowej z dnia 27 czerwca 1878 przepisanych, od towarów przywożonych z Francji do okręgu cłowego austriacko-węgierskiego.

W porozumieniu z król. węgierskimi ministerstwami handlu i skarbu stanowi się:

Gdy się przekonano, że towary, przywożone z monarchji austriacko-węgierskiej do Francji, podlegają tam *Taryfie ogólnej*, to jest, że z niemi postępują mniej przyjaźnie aniżeli z towarami z innych państw, przeto wejść ma w zastosowanie artykuł III ustawy wprowadzającej do Taryfy cłowej z dnia 27 czerwca 1878 tymczasowo w ten sposób, że od towarów francuskiego pochodzenia, przywożonych do okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, pobierany będzie oprócz ceł w Taryfie cłowej powszechnej ustanowionych, dodatek 10% do tychże.

Wykonanie dalszego rozporządzenia ustawy, że w takim przypadku artykuły w innym razie uwolnione od cła, podlegać mają cłu osobnemu, wynoszącemu 5% wartości handlowej, przepisane będzie oddzielnie.

Zmiany w Taryfie cłowej powszechnej, rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 31 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1879) zaprowadzone tymczasowo aż do 1 lutego 1879 a tyczące się pewnych artykułów, którym przyznano ulgi w nowym traktacie handlowym z Włochami a przywożonych z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja, nie będą stosowane do towarów przychozących z Francji.

Poleca się komorom, ażeby w tych przypadkach, gdy z dokumentów przewodnych lub z oznaczeń zewnętrznych towaru, albo też z innych okoliczności pokazuje się, że towar pochodzi z Francji i gdy strona nie może udowodnić, że nabył obco krajowości lub skądinąd pochodzi, postępowały podług artykułu III ustawy wprowadzającej do Taryfy cłowej.

Rozporządzenie to nabywa mocy natychmiast.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

9.

Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 10 stycznia 1879,

tyczące się nałożenia na towary uwolnione od cła a przywożone z Francji cła osobnego, wynoszącego 5% wartości handlowej, przewidzianego w artykule III ustawy wprowadzającej do Taryfy cłowej z dnia 28 czerwca 1878.

Dodatkowo do powyższego rozporządzenia z dnia 10 stycznia 1879 i w myśl artykułu III ustawy wprowadzającej do powszechnej Taryfy cłowej, stanowi się w porozumieniu z król. węgierskimi ministerstwami handlu i skarbu, co następuje:

Od przedmiotów zawartych w pozycjach poniżej wyszczególnionych, które w obrocie powszechnym są od cła uwolnione, pobierane będą cła obok wyrażone a obliczone jako 5% wartości handlowej, jeżeli towar jest pochodzenia francuskiego.

P. T.	9, a.	. . . . .	od 100 kgr.	. . . . .	—	zł.	35	e.
" "	9, b.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	50	"
" "	11, i.	. . . . .	od sztuki	. . . . .	5	"	—	"
" "	16, c.	. . . . .	od 100 kgr.	. . . . .	2	"	—	"
" "	17, c.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	50	"
" "	22, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	75	"
" "	23, b.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	50	"
" "	24	. . . . .	"	. . . . .	1	"	80	"
" "	25	. . . . .	"	. . . . .	—	"	20	"
" "	27, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	50	"
" "	28, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	50	"
" "	43, a.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	—	"
" "	48, a.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	20	"
" "	50, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	90	"
" "	51, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	50	"
" "	54, c.	. . . . .	"	. . . . .	2	"	—	"
" "	59, a.	. . . . .	"	. . . . .	50	"	—	"
" "	63, a.	. . . . .	"	. . . . .	—	"	40	"
" "	64, a.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	25	"
" "	66, a.	. . . . .	"	. . . . .	1	"	90	"
" "	67 z wyjątkiem gazet	. . . . .	"	. . . . .	20	"	—	"

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy niezwłocznie.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Oziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć IV. — Wydana i rozesłana dnia 12 stycznia 1879.

10.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 11 stycznia 1879,

tyczące się czasowego znizienia niektórych ceł Taryfy dalmackiej z dnia 18 lutego 1857 (Dz. u. p. Nr. 44) od towarów nadchodzących z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja, do Dalmacyi.

(Obowiązujące w Dalmacyi.)

Na zasadzie ustawy z dnia 29 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 146), którą c. k. Rząd upoważniony został, ażeby w razie, gdyby nowy Traktat handlowy i żeglarski z Włochami przyszedł do skutku przed upływem 1878 roku, zaprowadził drogą rozporządzenia w celu uregulowania wzajemnych stosunków obrotowych na czas od d. 1 stycznia 1879 aż do ratyfikacyi nowego Traktatu, jednak najdłużej na czas aż do dnia 31 stycznia stosowne i niezbędne potrzebne środki tymczasowe, stanowi się w porozumieniu z król. węgierskimi ministerstwami skarbu i handlu dodatkowo do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1879), tyczącego się czasowego urządzenia stosunku traktatowego z Włochami w czasie od dnia 1 aż do 31 stycznia 1879 włącznie, co następuje:

Od towarów nadchodzących z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja, do Dalmacyi, wdołączonym wykazie wyszczególnionych, pobierane będą począwszy od dnia 1 stycznia 1879 aż do dnia 31 stycznia 1879 włącznie, cła w tymże wykazie podane.

W y k a z

towarów, podlegających od dnia 1 aż do dnia 31 stycznia 1879 cłu znizowemu, gdy z Włoch i innych państw, którym się najbardziej sprzyja, nadchodzą do Dalmacji.

Pozycja Taryfy dalmackiej	P r z e d m i o t	Jednostka oczenia	Kwota cła w srebrze	
			zł.	c.
2 b)	Sok lukrecyowy	100 Klgr.	4	.
2 d) 11 c)	Sok limoniowy (cytrynowy)	"	bez opłaty	
5 b)	Migdały, niedojrzałe	"	2	.
8 a)	Ryby, świeże, raki rzeczne i strumieniowe, świeże	"	bez opłaty	
8 c)	Ryby szczegółowo nie wymienione, solone, wędzone, suszone	"	3	.
9 d)	Ser	"	4	40
12 b)	Oliwa w beczkach i workach	"	2	40
27 a)	Parasole i parasolki jedwabne	1 sztuka	.	48
27 a) 27 b)	Parasole i parasolki z innych materyj	"	.	24
28 e)	Zapałki woskowe i stearynowe	100 Klgr.	3	.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część V. — Wydana i rozestana dnia 31 stycznia 1879.

11.

**Traktat handlowy i żeglarski z dnia 27 grudnia 1878,
pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Włochami.**

(Zawarty w Wiedniu dnia 27 grudnia 1878. Ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 28 stycznia 1879, a ratyfikacje wzajemne wymieniono w Rzymie dnia 30 stycznia 1879.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentariis Nostris atque illis Majestatis Suae Italiae Regis ad promovendas et dilatandas commercii navigationisque relationes inter Utriusque Nostrum ditones et subditos existentes tractatus die vigesima septima mensis Decembris anni elapsi Viennae initus et signatus fuit tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie,

et

Sa Majesté le Roi d'Italie,

animés d'un égal désir d'étendre et de développer les relations commerciales et maritimes entre Leurs Etats, ont résolu de conclure un nouveau Traité à cet effet, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie,

le Sieur Jules Comte Andrassy de Csik Szent-Király et Krasznahorka, Son Conseiller Intime et Feld-Maréchal-Lieutenant dans Ses armées, Son Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères,

et le Sieur Joseph Baron de Schwegel, Chef de section au Ministère des affaires étrangères;

Sa Majesté le Roi d'Italie,

le Sieur Charles Félix Nicolis Comte de Robilant, Lieutenant Général, Son Ambassadeur près Sa Majesté l'Empereur d'Autriche etc. et Roi de Hongrie,

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski

i

Najjaśniejszy Król włoski,

przejęci porówno życzeniem, aby się stosunki handlowe i żeglarskie pomiędzy Ich Państwami rozszerzyły i rozwinęły, postanowili zawrzeć ze Sobą w tym celu nowy Traktat i mianowali Swoimi Pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski:

Pana Juliusza Hrabiego Andrassy na Csik Szent-Király i Krasnej Horce, Swego rzeczywistego Radcę tajnego i Feldmarszałka - porucznika, Swego Ministra Cesarskiego Domu i spraw zewnętrznych,

tudzież Pana Józefa Barona Schwegel, Naczelnika sekeyi w Ministerstwie spraw zewnętrznych;

Najjaśniejszy Król włoski:

Pana Karola Feliksa Nicolis Hrabiego Robilant, generała-porucznika, Ambasadora swego przy dworze Najjaśniejszego Cesarza austriackiego itd. i Króla węgierskiego,

et le Sieur Victor Commandeur Ellena, Inspecteur Général des finances,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les sujets du Royaume d'Italie et ceux de la Monarchie austro-hongroise, qui pourront, les uns et les autres, s'établir librement dans le territoire de l'autre Etat. Les sujets italiens en Autriche-Hongrie, et les sujets autrichiens et hongrois en Italie, soit qu'ils s'établissent dans les ports, villes ou lieux quelconques des deux territoires, soit qu'ils y résident temporairement, ne seront pas soumis, à raison de leur commerce et de leur industrie, à des droits, impôts, taxes ou patentes, sous quelque dénomination que ce soit, autres ni plus élevés que ceux qui seront perçus sur les nationaux; et les privilèges, exemptions, immunités et autres faveurs quelconques dont jouiraient, en matière de commerce ou d'industrie, les sujets de l'une des Hautes Parties contractantes, seront communs aux sujets de l'autre.

Article II.

Les négociants, les fabricants et les industriels en général qui pourront prouver qu'ils acquittent, dans le pays où ils résident, les droits et impôts nécessaires pour l'exercice de leur commerce et de leur industrie, ne seront soumis, à ce titre, à aucun droit ou impôt ultérieur dans l'autre pays, lorsqu'ils voyagent ou font voyager leurs commis ou agents avec ou sans échantillons, dans l'intérêt exclusif du commerce ou de l'industrie qu'ils exercent, et à l'effet de faire des achats ou de recevoir des commissions.

tudzież Pana Komandora Wiktora Ellena, inspektora generalnego skarbu,

którzy wymieniwszy pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Poddani monarchyi austryacko-węgierskiej i królestwa włoskiego będą doznawali zupełnej wolności w handlu i żegludze; będą więc mogli osiadać w krajach drugiej Strony gdzie zechcą, i czy to osiedą w portach, miastach lub miejscach jakichkolwiek obu okręgów, czyli też zamieszkają tam czasowo, nie będą podlegali z powodu trudnienia się handlem i przemysłem żadnym innym ani wyższym opłatom, taksom, podatkom pod jakąkolwiek nazwą istniejącym, prócz tych, które pobierane są od krajowców; przywileje zaś, uwolnienia i wszelkie względy, którychby w handlu i przemyśle doznawali poddani jednej z Wysokich Stron kontraktujących, będą służyły także poddanym drugiej Strony.

Artykuł II.

Kupcy, fabrykanci i w ogóle wszyscy przemysłowcy, którzy udowodnią, że w państwie, w którym stale mieszkają, opłacają przepisane podatki i należności od handlu lub przedsiębiorstwa, któremu się oddają, nie są obowiązani do żadnych dalszych opłat od tego w krajach drugiej Strony kontraktującej, gdy podróżują lub wysyłają swoich komisantów lub agentów z próbkami lub bez próbek, wyłącznie w interesie swojego handlu lub przemysłu i dla zakupu towarów lub dla starania się o zamówienia.

Les sujets des Hautes Parties contractantes seront réciproquement traités comme les nationaux, lorsqu'ils se rendront d'un pays à l'autre, pour visiter les foires et marchés, à l'effet d'y exercer leur commerce et d'y débiter leurs produits.

Les sujets d'une des Hautes Parties contractantes, qui exercent le métier de charretier entre les divers points des deux territoires, ou qui se livrent à la navigation, soit maritime, soit fluviale, ne seront soumis, par rapport à l'exercice de ce métier et de ces industries, à aucune taxe industrielle sur le territoire de l'autre.

Article III.

Les sujets de chacune des deux Hautes Parties contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre, de tout service militaire, soit sur terre, soit sur mer, dans la troupe régulière ou dans la milice. Ils seront dispensés également de toute fonction officielle obligatoire, soit judiciaire, soit administrative ou municipale, du logement de soldats, de toute contribution de guerre, de toute réquisition ou prestation militaire de quelque sorte que ce soit, à l'exception des charges provenant de la possession ou de la location des immeubles et des prestations et réquisitions militaires qui seront supportées également par tous les sujets du pays à titre de propriétaires ou de locataires de biens immeubles.

Ils ne pourront, ni personnellement, ni par rapport à leurs propriétés mobilières ou immobilières, être assujettis à d'autres devoirs, restrictions, taxes ou impôts, qu'à ceux auxquels seront soumis les nationaux.

Article IV.

Les Italiens en Autriche-Hongrie et les Autrichiens et les Hongrois en Italie auront, réciproquement, le droit d'acquérir et de posséder des biens de

Poddani Wysokich Stron kontraktujących będą nawzajem uważani jak krajowcy, gdy z jednego kraju udadzą się do drugiego na targi lub jarmarki dla handlu i pozbycia swoich własnych płodów.

Poddani jednej ze Stron kontraktującej, trudniący się przewozem na lądzie albo żeglugą morską lub rzeczną pomiędzy miejscami obu państw, nie mają podlegać w krajach drugiej Strony podatki zarobkowemu od przemysłu, którym się trudnią.

Artykuł III.

Poddani każdej z dwóch Wysokich Stron kontraktujących wolni będą w krajach drugiej Strony od wszelkiej służby wojskowej lądowej czy wodnej, w armii regularnej, milicyi lub gwardyi narodowej. Również wolni będą od wszelkiej funkcyi obowiązkowej sądowej, administracyjnej lub municypalnej, od kwatunku wojska, od wszelkich kontrybucyj wojennych, rekwizycyj i prestacyj wojskowych jakiegobądź rodzaju, wszakże z wyjątkiem tych ciężarów, które przywiązane są do posiadania, najmu lub dzierżawy nieruchomości, jakoteż tych prestacyj i rekwizycyj wojskowych, którym podlegać będą zarówno wszyscy poddani kraju jako właściciele lub dzierżawcy nieruchomości.

Ani co się tyczy osób swoich, ani co się tyczy swego majątku ruchomego lub nieruchomego nie będą podlegali innym obowiązkom, ograniczeniom, taksom i opłatom prócz tych, którym podlegają krajowcy.

Artykuł IV.

Austryacy i Węgrzy we Włoszech a Włosi w monarchyi austryacko-węgierskiej będą mieli nawzajem prawo nabycia i posiadania własności ruchomej

toute sorte et de toute nature, meubles ou immeubles, et en pourront librement disposer par achat, vente, donation, permutation, contrat de mariage, testament, succession *ab intestato* et par quelque autre acte que ce soit, aux mêmes conditions que les nationaux, sans payer des droits, contributions et taxes autres ou plus élevés que ceux auxquels sont soumis, en vertu des lois, les sujets du pays même.

Article V.

Les Italiens en Autriche-Hongrie et les Autrichiens et les Hongrois en Italie seront entièrement libres de régler leurs affaires comme les nationaux, soit en personne, soit par l'entremise d'un intermédiaire qu'ils choisiront eux-mêmes, sans être tenus à payer des rémunérations ou indemnisations aux agents, commissionnaires etc., dont ils ne voudront pas se servir, et sans être, sous ce rapport, soumis à des restrictions autres que celles qui sont fixées par les lois générales du pays.

Ils seront absolument libres dans leurs achats et ventes, dans la fixation du prix de tout objet de commerce et dans leurs dispositions commerciales en général, en se conformant toutefois aux lois de douane de l'Etat et en se soumettant à ses monopoles.

Ils auront également libre et facile accès auprès des tribunaux de toute instance et de toute juridiction, pour faire valoir leurs droits et pour se défendre.

Ils pourront se servir, à cet effet, d'avocats, de notaires et d'agents qu'ils jugeront aptes à défendre leurs intérêts, et ils jouiront en général, quant aux rapports judiciaires, des mêmes droits et des mêmes privilèges qui sont ou seront accordés à l'avenir aux nationaux.

Article VI.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à ne pas entraver le commerce

i nieruchomej jakiegokolwiek rodzaju, wolno im będzie kupić ją i sprzedać, darować, zamienić, przekazać kontraktem małżeńskim lub testamentem, dziedziczyć i rozporządzać nią w wszelki inny sposób, tak samo jak krajowcom i pod temi samemi warunkami, nie opłacając żadnych innych ani wyższych należności, opłat i taks, prócz tych, którym prawnie podlegają krajowcy.

Artykuł V.

Austryakom i Węgom we Włoszech a Włochom w monarchyi austryacko-węgierskiej wolno będzie kierować swojemi interesami osobiście lub prowadzenie ich poruczyć osobie własnego wyboru i nie będą obowiązani zaspokoić lub wynagrodzić tych agentów, czynników itd., którymi nie chcą się posługiwać i w tym względzie nie będą podlegali innym ograniczeniom z wyjątkiem tych, które ustanowione są ogólnemi prawami kraju.

W kupnie i sprzedaży, w ustanawianiu cen wszelkich przedmiotów handlu i we wszystkich układach handlowych będą doznawali bezwzględnej wolności, byle tylko zachowywali przepisy prawne o cłach i monopoliach rządowych.

Będą też mieli wolny i łatwy dostęp do sądów wszystkich instancyj i jurysdykcij dla podawania skarg i bronięcia się przed sądem.

Wolno im będzie posługiwać się tymi adwokatami, notaryuszami i agentami, których uznają za zdatnych do zastępowania ich interesów i w ogólności będą używali w stosunkach sądowych tych samych praw i przywilejów, które są lub zostaną w przyszłości nadane krajowcom.

Artykuł VI.

Strony kontraktujące zobowiązują się nie tamować wzajemnego pomiędzy

réci-proque par des prohibitions quelconques d'importation, d'exportation ou de transit.

Elles ne pourront faire d'exceptions à cette règle que:

- a) pour les monopoles d'Etat;
- b) par égard à la police sanitaire, et surtout dans l'intérêt de la santé publique et conformément aux principes internationaux adoptés à ce sujet;
- c) dans des circonstances exceptionnelles, par rapport aux provisions de guerre.

Article VII.

Quant au montant, à la garantie et à la perception des droits à l'importation et à l'exportation, ainsi que par rapport au transit, chacune des deux Hautes Parties contractantes s'engage à faire profiter l'autre de toute faveur que l'une d'elles pourrait accorder à une tierce Puissance. Toute faveur ou immunité concédée plus tard, sous ces rapports, à un tiers Etat, sera étendue immédiatement, sans compensation et par ce fait même, à l'autre Partie contractante.

Les dispositions qui précèdent ne dérogent point:

- a) aux faveurs actuellement accordées, ou qui pourraient être accordées ultérieurement, à d'autres Etats limitrophes pour faciliter le commerce des frontières, ni aux réductions ou franchises de droits de douane accordées seulement pour certaines frontières déterminées ou aux habitants de certains districts;
- b) aux obligations imposées à une des deux Hautes Parties contractantes par des engagements d'une union douanière, contractée déjà, ou qui pourrait être contractée à l'avenir.

Article VIII.

Les objets de provenance ou de manufacture autrichienne ou hongroise,

swojemi krajami obrotu zakazami przywozu, wywozu lub przewozu czegokolwiek.

Wyjątki w tej mierze pozwolone są tylko:

- a) co do przedmiotów monopolu rządowego;
- b) co się tyczy policyi zdrowia, mianowicie zaś ze względu na zdrowie publiczne i zgodnie z zasadami międzynarodowemi w tej mierze przyjętymi;
- c) co do potrzeb wojennych w nadzwyczajnych okolicznościach.

Artykuł VII.

Co się tyczy kwoty, zabezpieczenia i wybierania opłat wchodowych i wychodowych, jakoteż co się tyczy przewozu, żadna z dwóch Stron kontraktujących nie może sprzyjać trzecim państwom bardziej aniżeli drugiej Stronie kontraktującej. Przeto wszelka pod temi względami dogodność i wszelkie uwolnienie, trzecim państwom później użyzione, rozciągnięte być powinno jednocześnie na drugą Stronę kontraktującą bez odwzajemnienia.

Postanowienia powyższe nie odnoszą się jednak:

- a) do tych dogodności, innym państwom sąsiadnym teraz użytecznych lub w przyszłości użyzyć się mających, które służą do ułatwienia obrotu pogranicznego, jakoteż do tych zniżen i zwolnień cłowych, które służą tylko pewnym granicom lub mieszkańcom pojedynczych dzielnic;
- b) do tych zobowiązań, któreby jedna z umawiających się Stron wzięła na siebie przez zawarcie dawniej lub w przyszłości związku cłowego.

Artykuł VIII.

Towary pochodzące z monarchyi austriacko-węgierskiej lub tam wyro-

énumérés dans le tarif *A*, joint au présent Traité, lorsqu'ils seront importés en Italie, soit par terre, soit par mer, y seront admis en acquittant les droits fixés par le dit tarif.

Toute marchandise de provenance ou de manufacture autrichienne ou hongroise, dénommée ou non au tarif *A*, sera traitée, à son entrée en Italie, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Les objets de provenance ou de manufacture italienne, énumérés dans le tarif *B*, joint au présent Traité, lorsqu'ils seront importés en Autriche-Hongrie, soit par terre, soit par mer, y seront admis en acquittant les droits fixés par le dit tarif.

Toute marchandise de provenance ou de manufacture italienne, dénommée ou non au tarif *B*, sera traitée, à son entrée en Autriche-Hongrie, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Article IX.

Les marchandises de toute nature exportées d'Autriche-Hongrie en Italie, ou réciproquement, seront exemptes de tous droits à la sortie.

Sont seulement exceptées de cette disposition les marchandises suivantes, qui paieront les droits à la sortie ci-dessous détaillés, savoir:

En Italie

les marchandises énumérées au tarif *C*, joint au présent Traité, en acquittant les droits fixés dans ce tarif;

En Autriche-Hongrie

les chiffons (drilles) et autres déchets servant à la fabrication du papier 4 fl. les 100 kilogram.

bione, w Taryfie *A* do niniejszego Traktatu handlowego i żeglarskiego dołączonej wymienione, gdy będą przywiezione do Włoch, czy to lądem czy morzem, będą tam wpuszczone za opłatą celi w rzeczonyj Taryfie ustanowionych.

Z wszelkimi towarami z monarchyi austriacko - węgierskiej pochodzącami lub tam wyrobionemi, czy są czy nie są wymienione w Taryfie *A*, gdy zostaną do Włoch przywiezione, postępować się będzie jak z towarami narodu, któremu się najbardziej sprzyja.

Towary pochodzące z Włoch lub tamże wyrobione, w Taryfie *B* do niniejszego Traktatu handlowego i żeglarskiego dołączonej wyszczególnione, gdy zostaną lądem lub morzem przywiezione do monarchyi austriacko-węgierskiej, będą wpuszczane za opłatą celi w rzeczonyj Taryfie ustanowionych.

Z wszelkimi towarami z Włoch pochodzącami lub tamże wyrobionemi, czy są czy nie są wymienione w Taryfie *B*, gdy zostaną przywiezione do monarchyi austriacko-węgierskiej, postępować się będzie jak z towarami narodu, któremu się najbardziej sprzyja.

Artykuł IX.

Towary jakiegokolwiek rodzaju, wywożone z monarchyi austriacko-węgierskiej do Włoch i odwrotnie, wolne będą od wszelkich opłat wywozowych.

Od tego postanowienia wyjąją się tylko towary poniżej wyszczególnione, od których mogą być pobierane opłaty wywozowe następujące:

We Włoszech:

od towarów wymienionych w Taryfie *C* do Traktatu niniejszego dołączonej, opłaty tamże wyszczególnione.

W monarchyi austriacko-węgierskiej: szmaty (galgany) i inne odpadki do fabrykacyi papieru 4 zł. od 100 kilogramów.

Le régime des monopoles d'Etat, ainsi que des armes et munitions de guerre, reste soumis aux lois et règlements des Etats respectifs.

Les *drawbacks* établis à l'exportation des produits ne pourront être que la représentation des droits et des impôts grévant, dans les pays de chacune des deux Hautes Parties contractantes, les dits produits ou les matières premières servant à la fabrication. Ces *drawbacks* ne pourront comprendre une prime de sortie.

Les deux Hautes Parties contractantes se communiqueront réciproquement tout changement survenu dans le montant ou dans la proportion de ces *drawbacks* avec les droits et les impôts intérieurs.

Les marchandises de toute nature venant de l'un des deux territoires, ou y allant, seront réciproquement affranchies, dans l'autre, de tout droit de transit, soit qu'elles transitent directement, soit que, pendant le transit, elles doivent être déchargées, déposées et rechargées.

Article X.

Pour favoriser le trafic spécial qui s'est développé entre les deux pays voisins et notamment entre leurs districts-frontière respectifs, les objets suivants seront admis et exportés des deux côtés, avec obligation de les faire retourner, en franchise temporaire des droits à l'entrée et à la sortie et conformément aux règlements émanés, d'un commun accord, des deux Hautes Parties contractantes:

a) Toutes les marchandises, à l'exception des articles de consommation, qui, en sortant du libre trafic sur les territoires d'une des deux Hautes Parties contractantes, seront expédiées aux foires et marchés sur les territoires de l'autre Partie con-

Postępowanie z przedmiotami monopolu, jakoteż z bronią i amunicją wojenną, podlegać będzie ustawom i rozporządzeniom odnośnych państw.

W każdej z umawiających się Stron wynagrodzenia płacone przy wywozie pewnych wyrobów, mają reprezentować tylko cła i podatki wewnętrzne, wybierane od rzeczonych wyrobów lub od istot, z których są zrobione. Nie mają zawierać premii za wywóz.

Gdyby kwota tych wynagrodzeń lub ich stosunek do cła lub podatków wewnętrznych został zmieniony, Strony uwiadomią się o tem wzajemnie.

Towary wszelkiego rodzaju, nadchodzące z krajów jednej Strony kontraktującej lub tam posyłane, będą na wzajem uwalniane w krajach drugiej Strony od wszelkich opłat przewozowych bez względu, czy są przewożone bezpośrednio, czy mają być podczas przewozu wyladowane, złożone w magazynie i napowrót naładowane.

Artykuł X.

W celu ułatwienia osobliwego obrotu, który rozwinął się pomiędzy dwoma krajami sąsiednimi, mianowicie pomiędzy ich okręgami granicznymi, dozwala się czasowo przywozić i wywozić bez opłaty cła pod warunkiem powrotu i zachowywania przepisów cłowych, które obadwa państwa za wspólnem porozumieniem się wydadzą:

a) wszelkie towary z wyjątkiem przedmiotów konsumcyjnych, które z wolnego obrotu w okręgu jednej ze Stron kontraktujących do okręgu drugiej Strony na targi lub jarmarki zostały sprowadzone, w celu złożenia ich tam w magazynach celni-

tractante, pour y être déposées dans les entrepôts ou magasins de douane, ainsi que les échantillons importés réciproquement par les commis voyageurs de maisons autrichiennes-hongroises ou italiennes, à condition que toutes ces marchandises et ces échantillons, n'ayant pas été vendus, soient reconduits au pays d'où ils proviennent, dans un terme établi à l'avance;

les sacs usés et signés et les tonneaux qui sont importés dans le territoire de l'autre pays pour y être remplis ou vidés, et qui sont réimportés, remplis ou respectivement vides;

- b) le bétail conduit, d'un territoire à l'autre, aux marchés, à l'hivernage et au pâturage des Alpes. Dans ce dernier cas la franchise des droits à l'entrée et à la sortie sera également étendue aux produits respectifs, tels que le beurre et le fromage recueillis, et les animaux mis bas pendant le séjour sur l'autre territoire;
- c) paille à tresser, cire à blanchir, cocons à dévider, déchets de soie à peigner, soie grège à filer (pour la fabrication de l'organzin et de la trame), les céréales (y compris le riz) à moudre;
- d) les tissus et filés destinés à être lavés, blanchis et foulés, ainsi que les objets destinés à être vernis, brunis et peints, et les objets destinés à être réparés.

Dans le cas c) il sera tenu compte du poids, défalcation faite toutefois des déchets naturels ou légaux.

Dans les autres cas l'identité des objets exportés et réimportés devra être prouvée et les autorités compétentes auront, à cette fin, le droit de munir ces objets, aux frais de la partie intéressée, de certains signes caractéristiques.

czych lub tymczasowych, jakoteż wzorki przywiezione przez komisantów domów handlowych austriackich, węgierskich a względnie włoskich, wszystkie te towary i wzorki, jeżeli wywiezione będą napowrót jako niesprzedane w czasie z góry oznaczonym.

Worki używane i znaczone, jakoteż beczki, nadchodzące dla napełnienia lub wypróżnienia i wracające po napełnieniu a względnie wypróżnieniu;

- b) bydło pędzone z jednego okręgu do drugiego na targi, na przezimowanie lub na pastwiska alpejskie. W tym ostatnim przypadku od cła wchodowego i wychodowego uwolnione będą także produkty bydłace jak ser i masło, tudzież przypłodek, który przybył w czasie pobytu w drugim okręgu;
- c) słoma na plecionki, wosk do bieleńia, kokony do zeszucia, odpadki jedwabiu do wyczesania, jedwab surowy do przędzenia (na organzynę i tramę), zboże (tudzież ryż) do mielenia;
- d) tkaniny i przędze do prania, bieleńia, walkowania, jakoteż przedmioty do lakierowania, polerowania, malowania, tudzież przedmioty do naprawy.

W przypadku c) ubytek naturalny lub prawny na wadze w skutek przetworzenia powstały, będzie uwzględniony.

W innych przypadkach potrzeba udowodnić tożsamość przedmiotów wyprawdzonych i napowrót wprowadzonych i w tym celu Władze właściwe będą miały prawo zaopatrzyć je pewnymi znakami na rachunek strony interesowanej.

Article XI.

Les marchandises soumises au traitement de l'acquit à caution, et passant immédiatement du territoire d'une des deux Hautes Parties contractantes à celui de l'autre, ne seront point déballées, et les scellés ne seront pas levés et remplacés, sous la réserve que l'on ait satisfait aux exigences du service combiné à cet égard.

En général, les formalités du service douanier seront simplifiées, et les expéditions seront accélérées autant que possible.

Article XII.

Les droits internes de production, de fabrication ou de consommation, qui grèvent ou grèveraient les produits du pays, soit pour le compte de l'Etat, soit pour le compte des administrations municipales ou corporations, ne pourront frapper, sous aucun prétexte, ni d'un taux plus élevé, ni d'une manière plus onéreuse, les produits similaires provenant de l'autre pays.

Aucune des deux Hautes Parties contractantes ne pourra frapper, sous le prétexte d'une taxe interne, ni de droits nouveaux, ni de droits plus élevés, à l'entrée, les articles qui ne sont pas produits dans l'intérieur du pays même.

Si l'une des Hautes Parties contractantes juge nécessaire d'établir un droit d'accise ou de consommation nouveau, ou un supplément de droits sur un article de production ou de fabrication nationale compris dans les tarifs annexés au présent Traité, l'article similaire étranger pourra être immédiatement grévé, à l'importation, d'un droit égal.

Article XIII.

Les articles d'orfèvrerie et de bijouterie en or, argent, platine ou autres

Artykuł XI.

Co się tyczy postępowania celniczego z towarami, podlegającymi kontroli listów przewodnych, pozwala się wzajemnie na takie ułatwienie obrotu, ażeby wtedy, gdy towary owe przechodzą bezpośrednio z krajów jednej do krajów drugiej Strony kontraktującej, pieczęć nie była odejmowana i inną zastępowana i ażeby towary te nie były wyładowane, o ile wymogom w tym względzie umówionym uczyniono zadosyć.

W ogóle upraszczać należy wszelkie formalności celnicze i przyspieszać ekspedycją ile możności.

Artykuł XII.

Oplaty wewnętrzne, które na rachunek Rządu, albo na rachunek gmin i korporacyj są lub w przyszłości będą wybierane u jednej ze Stron kontraktujących od produkeyi, przyrządzenia lub konsumeyi wyrobu, nie mogą być pod żadnym pozorem wyższe ani cięższe dla wyrobów drugiej Strony, aniżeli dla takichże samych wyrobów własnego kraju.

Żadna z dwóch Wysokich Stron kontraktujących nie będzie mogła pod pozorem opłat wewnętrznych nakładać ceł wwozowych nowych lub wyższych na przedmioty nie wyrabiane w jej własnym kraju.

Jeżeli jedna z Wysokich Stron kontraktujących uzna za potrzebne zaprowadzić nowy podatek wewnętrzny lub akeyzę albo dodatek do podatku od przedmiotu, w Taryfach niniejszego Traktatu wymienionego, który kraj wydaje, lub który jest fabrykowany w kraju, powinno być natychmiast zaprowadzone takie samo cło przywozowe od przedmiotu zagranicznego tegoż samego rodzaju.

Artykuł XIII.

Towary złotnicze lub galanteryjne złote, srebrne, platynowe lub z innych

métaux précieux, importés des territoires de l'une des deux Parties contractantes seront soumis dans les territoires de l'autre, à un régime de contrôle, obligatoire ou facultatif, tel qu'il est établi par la loi du pays pour les articles similaires de fabrication nationale.

Article XIV.

Les deux Hautes Parties contractantes s'engagent à coopérer, par des moyens convenables, pour empêcher et punir la contrebande entre les deux territoires, à accorder, à cet effet, toute assistance légale aux employés de l'autre Etat chargés de la surveillance, à les aider et à leur faire parvenir par les employés de finance et de police, ainsi que par les autorités locales en général, toutes les informations dont ils auront besoin pour l'exercice de leurs fonctions.

Sur la base de ces dispositions générales, les Hautes Parties contractantes ont conclu le cartel douanier ci-annexé.

Pour les eaux-frontière et les points où se touchent les territoires des Parties contractantes et ceux des Etats étrangers, on stipulera les mesures nécessaires pour l'assistance à se prêter réciproquement dans le service de surveillance.

Article XV.

Aucun droit d'escale, ni de transbordement, ne pourra être perçu dans les territoires des deux Hautes Parties contractantes et les conducteurs des marchandises ne pourront être, sauf les dispositions de navigation et de police sanitaire, ainsi que celles qui sont nécessaires pour garantir la perception des impôts, contraints de s'arrêter, de décharger, ni de recharger à un endroit déterminé.

Article XVI.

Les sujets de l'une des deux Hautes Parties contractantes jouiront, dans le

metali szlachetnych, przywiezione z krajów jednej z dwóch Stron kontraktujących, podlegać będą w krajach drugiej Strony postępowaniu kontrolowemu, któremu obowiązkowo lub za zezwoleniem podlegają przedmioty tegoż samego rodzaju wyrobione w kraju.

Artykuł XIV.

Strony kontraktujące zobowiązują się przyczyniać się stosownymi środkami do powstrzymania i karania przemytnictwa pomiędzy ich okręgami i w tym celu używać pomocy prawnej urzędnikom nadzorczym drugiej Strony i zarządzić, aby urzędnicy skarbowi i policyjni, jakoteż Władze miejscowe w ogólności, udzielały im wszelkich potrzebnych wyjaśnień i pomocy.

Na zasadzie tych postanowień ogólnych Wysokie Strony kontraktujące zawarły kartel cłowy tutaj dołączony.

We względzie wzajemnego wspierania się w nadzorze nad wodami granicznymi i nad takimi częściami granicy, gdzie kraje Stron kontraktujących stykają się z krajami obcych państw, umówione zostaną potrzebne środki.

Artykuł XV.

Prawo składowe i prawo przeładowania towarów nie może być zaprowadzone w krajach Stron kontraktujących i osoba przewożąca towary nie może być nigdy zmuszona do zatrzymania się w miejscu oznaczonym, wyładowania lub przeładowania, wyjąwszy, gdyby tego wymagały przepisy policyi morskiej i sanitarnej. tudzież te, które służą do zabezpieczenia opłat.

Artykuł XVI.

Co się tyczy prawa własności znaków fabrycznych i handlowych, tudzież

pays de l'autre, de la même protection que les nationaux, pour tout ce qui concerne la propriété des marques de fabrique et de commerce et des autres étiquettes des marchandises ou de leur emballage, ainsi que la propriété des dessins et modèles.

Cependant, les sujets autrichiens et hongrois ne pourront réclamer, en Italie, la propriété exclusive d'une marque ou d'une autre étiquette, d'un dessin ou d'un modèle, s'ils n'en ont déposé un ou plusieurs exemplaires au bureau compétent.

Réciproquement, les sujets italiens ne pourront réclamer, en Autriche-Hongrie, la propriété exclusive d'une marque ou d'une autre étiquette, d'un dessin ou d'un modèle, s'ils n'en ont déposé deux exemplaires, tant à la Chambre de commerce à Vienne, qu'à celle à Budapest.

La contrefaçon et le dépôt, effectué par le contrefacteur, d'une marque, d'une étiquette, d'un dessin ou modèle, avant que le dépôt en ait été effectué par le vrai propriétaire, ne préjugent en rien les droits de ce dernier vis-à-vis du contrefacteur.

Article XVII.

Les navires de l'une des Hautes Parties contractantes seront, dans les ports de l'autre, traités, soit à l'entrée, soit pendant leur séjour, soit à la sortie, sur le même pied que les navires nationaux, tant sous le rapport des droits et des taxes, quelle qu'en soit la nature ou dénomination, perçus au profit de l'État, des communes, corporations, fonctionnaires publics ou établissements quelconques. que sous celui du placement de ces navires, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, baies, havres, bassins et docks, et généralement pour toutes les formalités et

innych oznaczeń na towarach i ich opakowaniu, jakoteż własności próbek i modeli, poddani jednej z dwóch Stron kontraktujących doznawać będą w krajach drugiej Strony takiej samej opieki jak własni poddani.

Wszakże poddani austriacy i węgierscy wtedy tylko będą mogli dochodzić we Włoszech wyłącznego prawa własności znaku lub innego oznaczenia, wzorku lub modelu, jeżeli jeden lub kilka egzemplarzy tychże złożą we właściwym urzędzie.

Podobnie odwrotnie poddani włoscy w monarchyi austriacko-węgierskiej wtedy tylko będą mogli dochodzić wyłącznego prawa własności znaku lub innego oznaczenia, wzorku lub modelu, jeżeli dwa egzemplarze tychże złożą w Izbach handlowych wiedeńskiej i budapeszteńskiej.

Podrobienie znaku lub innego oznaczenia, wzorku lub modelu i złożenie ich przez tego, który podrobił, zanim prawdziwy właściciel je złożył, nie zapobiega w niczem prawom tego ostatniego przeciwko podrobicielowi.

Artykuł XVII.

Okrety jednej z dwóch Stron kontraktujących uważane będą w portach drugiej Strony, gdy tamże przybędą, podczas pobytu i gdy odpływają, za równe okrętom krajowym, tak co się tyczy należytości i opłat wszelkiego rodzaju i nazwy, wybieranych na rzecz państwa, na rachunek gmin, korporacyj, funkcyjonaryuszów lub zakładów publicznych jakiegokolwiek rodzaju, jak nie mniej co się tyczy stanowiska dla okrętów w portach, zatokach, bassenach, przystaniach i dokach, ich ładowania i wyładowania, tudzież wszelkich formalności i innych zarządzeń, którym pod-

dispositions quelconques, auxquelles peuvent être soumis les navires, leurs équipages et leurs cargaisons.

Il en est de même pour le cabotage.

Article XVIII.

La nationalité des navires de chacune des deux Hautes Parties contractantes sera constatée d'après les lois et règlements du pays auquel les navires appartiennent.

Quant à la preuve du tonnage des navires, il suffira de produire les certificats de jaugeage, délivrés conformément aux lois du pays auquel ces navires appartiennent, et on ne procédera pas à une réduction, aussi longtemps que la déclaration échangée entre les deux Hautes Parties contractantes le 5 décembre 1873, restera en vigueur.

De même, seront applicables, sous la condition de réciprocité, aux navires de l'une des deux Hautes Parties contractantes et à leurs cargaisons, toutes les faveurs que l'autre aurait accordées, ou accorderait à l'avenir, à un tiers Etat, par rapport au traitement des navires et de leurs cargaisons.

Reste excepté, cependant, des dispositions du présent Traité, l'exercice de la pêche nationale.

Article XIX.

Toutes les marchandises, quelle qu'en soit la nature, et la provenance, dont l'importation, l'exportation, le transit et la mise en entrepôt pourra avoir lieu, dans les Etats de l'une des Hautes Parties contractantes, par navires nationaux, pourront également y être importées, exportées, passer en transit, ou être mises en entrepôt, par des navires de l'autre Partie, en jouissant des mêmes privilèges, réductions, bénéfices et restitutions, et sans être soumises à d'autres ou plus forts droits de douane ou taxes, ni à d'autres ou plus fortes restrictions, que ceux qui sont en vigueur pour les

legać mogą okręty, ich załogi lub ładunki.

Odnosi się to także do żeglugi nadbrzeżnej.

Artykuł XVIII.

Krajowość okrętów każdej z dwóch Stron kontraktujących oceniać się będzie podług ustaw i przepisów kraju, do którego należą.

Do udowodnienia pojemności okrętów dostatecznymi być mają listy miarowe, ważne podług prawodawstwa ich ojczyzny a do obliczania przystępować się nie będzie, dopóki zachowa moc swoją deklaracja, którą Wysokie Strony umawiające się, wymieniły na dniu 5 grudnia 1873.

Również stosowane będą pod warunkiem wzajemności, do okrętów jednej z dwóch Wysokich Stron kontraktujących i do ich ładunków wszelkie dogodności, których druga używała lub w przyszłości użyje trzeciemu państwu we względzie postępowania z okrętami i ich ładunkami.

Atoli postanowienia Traktatu niniejszego nie rozciągają się na żeglugę narodową.

Artykuł XIX.

Towary wszelkiego rodzaju lub pochodzenia, które w krajach jednej ze Stron rokujących wolno przywozić, wywozić, przewozić lub umieszczać w składach tymczasowych za pomocą okrętów krajowych, mogą także okręty drugiej Strony przywozić, wywozić, przewozić lub umieszczać w składach tymczasowych, będą im służyły te same przywileje, dobrodziejstwa, zmniejszenia i zwroty i nie będą podlegały ani innym ani większym cłom lub opłatom ani innym lub większym ograniczeniom, prócz tych, które odnoszą się do towarów przywożonych, wywożonych, przewożo-

marchandises, à leur importation, exportation, transit, ou à leur mise en entrepôt, par navires nationaux.

Article XX.

Aucun droit de navigation ou de port ne sera perçu dans les ports des deux Hautes Parties contractantes, sur les navires de l'autre Partie qui viendraient y relâcher par suite de quelque accident ou par force majeure, pourvu toutefois que le navire ne se livre à aucune opération de commerce, et qu'il ne prolonge pas son séjour dans le port au delà du temps nécessaire.

En cas de naufrage ou d'avarie d'un navire appartenant au Gouvernement ou aux sujets de l'une des Hautes Parties contractantes sur les côtes ou les territoires de l'autre Partie, non seulement il sera donné aux naufragés toute sorte d'assistance et de facilité, mais encore les navires, leurs parties et débris, leurs ustensiles et tous les objets y appartenant, les documents du navire, trouvés à bord, ainsi que les effets et marchandises qui, jetés à la mer, auront été recouvrés, ou bien le prix de leur vente, seront intégralement remis aux propriétaires, sur leur demande ou celle de leurs agents, à ce dûment autorisés; et cela sans autre paiement que celui des frais de sauvetage, de conservation, et en général des mêmes droits que les navires nationaux seraient tenus de payer en pareil cas.

A défaut du propriétaire ou d'un agent spécial, la remise sera faite aux Consuls, aux Vice-Consuls ou aux Agents Consulaires respectifs. Il est, toutefois, bien entendu que, si le navire, ses effets et marchandises, devenaient, à l'occasion du naufrage, l'objet d'une réclamation légale, la décision en serait déférée aux tribunaux compétents du pays.

Les épaves et les marchandises avariées provenant du chargement d'un navire de l'une des Hautes Parties con-

nych lub umieszczanych w składach tymczasowych przez okręty krajowe.

Artykuł XX.

Od okrętów jednej z umawiających się Stron, które przygoda lub siła wyższa zmusi zawinąć do portów drugiej Strony, nie będą wybierane opłaty żeglarskie lub portowe, byleby okręt nie zajmował się żadną czynnością handlową i nie przedłużał pobytu w porcie nad potrzebę.

W razie rozbicia się lub uszkodzenia okrętu, należącego do Rządu lub do obywateli jednej z dwóch Wysokich Stron rokujących, na brzegach lub w okręgu drugiej Strony, nie tylko rozbitekowie doznawać będą wszelkiej pomocy i ułatwień, lecz nadto okręty, ich części i szczątki, ich narzędzia i wszelkie przedmioty, do nich należące, dokumenty okrętowe na pokładzie znalezione, jakoteż rzeczy i towary, które były wrzucone w morze i zostały wyratowane, lub dochód z ich sprzedaży, będą w całości zwrócone właścicielom na żądanie ich własne lub ich agentów do tego należycie upoważnionych, a to bez innej zapłaty, prócz kosztów ratowania, zachowania i w ogóle tych samych opłat, które w podobnym przypadku okręt krajowy byłby obowiązany zapłacić.

Gdyby nie było właściciela lub osobnego agenta, wyda się to wszystko właściwym konsulom, wicekonsulom lub agentom konsulowskim. Rozumie się atoli samo przez się, że gdyby okręt jego rzeczy i towary stały się w skutek rozbicia przedmiotem reklamacji legalnej, orzeczenie co do tejże zdanoby na Sądy właściwe krajowe.

Od szczątków okrętowych lub towarów pochodzących z rozbitego okrętu jednej ze Stron kontraktujących, druga

tractantes ne pourront, sauf le paiement, s'il y a lieu, des frais de sauvetage, être soumis, par l'autre Etat, au paiement de droits d'aucune espèce, à moins qu'on ne les passe à la consommation intérieure.

Article XXI.

Les conducteurs des navires et des barques appartenant à l'une des deux Hautes Parties contractantes seront libres de naviguer sur toutes les voies de communication par eau, soit naturelles, soit artificielles, se trouvant sur les territoires des deux Hautes Parties contractantes, aux mêmes conditions et en payant les mêmes droits sur les bâtimens ou sur la cargaison, que les conducteurs de navires et de barques nationaux.

Article XXII.

Les sujets de l'une des deux Hautes Parties contractantes seront libres de faire usage, sous les mêmes conditions, et en payant les mêmes taxes que les nationaux, des chaussées et autres routes, canaux, écluses, bacs, ponts et ponts-tournants, des ports et endroits de débarquement, signaux et feux servant à désigner les eaux navigables, du pilotage, des grues et poids publics, magasins, établissemens pour le sauvetage et le magasinage de la cargaison, de navires et autres objets, en tant que ces établissemens ou institutions sont destinés à l'usage du public, soit qu'ils soient administrés par l'Etat, soit par des particuliers.

Sauf les réglemens particuliers sur les phares, fanaux et le pilotage, il ne sera perçu aucune taxe, s'il n'a été fait réellement usage de ces établissemens et institutions.

Sur les routes servant à mettre les Etats des Hautes Parties contractantes en communication directe ou indirecte, les uns avec les autres, ou avec l'étranger, les droits de péage perçus, sur les trans-

Strona nie może pobierać oprócz należytości za ratowanie żadnej innej opłaty, wyjąwszy, gdyby przeszły na konsumpcję wewnętrzną.

Artykuł XXI.

Używanie wszelkich dróg wodnych naturalnych i sztucznych w okręgach umawiających się Stron, będzie dozwolane przewodzcom okrętów i statków drugiej Strony pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami od okrętu i ładunku, co przewodzcom okrętów i statków własnego państwa.

Artykuł XXII.

Używanie gościńców i wszelkich innych dróg, kanałów, szluz, promów, mostów i przejazdów pod mostami, portów i przystani, oznaczeń i oświetleń drogi wodnej, służby rotmańskiej, wind i zakładów wagowych, składów, zakładów do ratowania i zachowywania towarów okrętowych itp., o ile urządzenia te i zakłady przeznaczone są dla obrotu powszechnego, dozwolone być ma bez względu, czy Rząd czy osoby prywatne niemi zarządzają, obywatelom drugiej Strony kontraktującej, pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami, co obywatelom własnego państwa.

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień co do służby oświetlania na morzu i rotmańskiej, opłaty pobierane być mogą tylko wtedy, gdy zakładów takich lub urzędzeń rzeczywiście używano.

Drogowe dla obrotu przecinającego granicę kraju, na drogach, służących do połączenia umawiających się Stron ze sobą lub z zagranicą, nie może być w stosunku do długości drogi wyższe

ports qui passent la frontière, ne pourront être, en proportion de la distance parcourue, plus élevés que ceux qui se perçoivent sur les transports se faisant dans les limites du territoire du pays.

Ces dispositions ne sont pas applicables aux chemins de fer.

Article XXIII.

Les sujets des Hautes Parties contractantes et leurs marchandises seront, quant aux chemins de fer, traités sur le même pied, tant sous le rapport du prix et du mode de transport, que relativement au temps des expéditions et aux impôts publics.

Les deux Hautes Parties contractantes s'engagent à s'entremettre, autant que possible, auprès des administrations des chemins de fer respectifs, afin d'obtenir les expéditions directes, dans le service des trains de voyageurs et de marchandises, aussitôt et dans la mesure que les Gouvernements le jugeront utile.

Il est réservé aux Ministères compétents des deux Hautes Parties contractantes de fixer, pour le service direct, des dispositions communes de transport, surtout en ce qui concerne les délais de livraison.

Articles XXIV.

Les Hautes Parties contractantes prendront soin que l'expédition des marchandises, sur les chemins de fer situés sur leurs territoires, soit facilitée, autant que possible, au moyen de jonctions directes des rails des lignes qui doivent se toucher au même endroit et par le passage des wagons d'une voie sur l'autre.

Aux points-frontière, où se trouvent des jonctions directes des voies ferrées, et où a lieu le passage des wagons, les Hautes Parties contractantes exempteront de la déclaration, du déchargement et de la révision à la frontière, ainsi

niż dla obrotu odbywającego się w obrębie własnego kraju.

Postanowienia te nie odnoszą się do dróg żelaznych.

Artykuł XXIII.

Kolejami żelaznymi obywatele drugiej Strony transportowani będą równie jak ich towary pod względem czasu, sposobu i cen, tudzież podatków publicznych tak samo, jak obywatele własnego państwa i ich towary.

Wysokie Strony kontraktujące zobowiązują się dolożyć ile możności starania, aby zarządy kolejowe zaprowadziły bezpośrednią ekspedycją osób i towarów, jak tylko i o ile Rządy uznają to za potrzebne.

Właściwym ministerstwom obu Wysokich Stron kontraktujących zastrzega się wydanie wspólnych przepisów przewozowych dla obrotu bezpośredniego, mianowicie co się tyczy terminów dostawy.

Artykuł XXIV.

Umawiające się Wysokie Strony będą dokładały starania, aby przewóz towarów kolejami żelaznymi w ich okręgach był ile możności ułatwiony przez zaprowadzenie bezpośredniego związku szyn pomiędzy kolejami schodzącymi się w jednym miejscu i przez przeprowadzanie wagonów z jednej kolei na drugą.

Tam, gdzie na granicach istnieją związki szyn i wagony przechodzą bezpośrednio, Strony umawiające się uwalniać będą towary nadechodzące w wagonach, dających się zamknąć podług przepisu i przesyłane w tychże samych

que du plombage, toutes les marchandises qui arriveraient en wagons plombés selon les réglemens en vigueur, et qui seraient destinées à être conduites, dans ces mêmes wagons, à un endroit, à l'intérieur du pays, où se trouve un bureau de douane ou de finance autorisé au traitement des expéditions, pourvu toutefois que ces marchandises soient déclarées, à l'entrée, par des listes de chargement et des lettres de voiture.

Les marchandises qui, sans être déchargées, passent en transit dans les wagons propres à être plombés selon les réglemens, sur le territoire d'une des deux Hautes Parties contractantes, en venant du territoire de l'autre, ou y étant destinées, seront exemptées de la déclaration du déchargement, de la revision et du plombage, tant à l'intérieur qu'aux frontières, pourvu qu'elles soient déclarées, au transit, par des listes de chargement et des lettres de voiture.

L'application de ces dispositions est, cependant, subordonnée à la condition que les administrations des chemins de fer respectifs soient responsables de ce que les wagons arrivent au bureau d'expédition situé à l'intérieur du pays, ou à celui de sortie, en temps opportun et avec les scellés intacts.

Toutes facilités plus grandes que celles précédemment dénommées, qui viendraient à être accordées, par l'une des deux Hautes Parties contractantes, à des tiers Etats, quant à l'expédition douanière, seront appliquées au commerce de l'autre Partie contractante, pourvu que celle-ci accorde la réciprocité.

Article XXV.

Les Hautes Parties contractantes s'accordent réciproquement le droit de nommer des Consuls dans tous les ports et places commerciales des pays de l'autre Haute Partie contractante, dans lesquels sont admis des Consuls d'un tiers Etat.

wagonach do takiego miejsca w głębi kraju, w którym znajduje się urząd cłowy lub podatkowy od deklaracji, wyładowania i rewizji na granicy, jakoteż od zamknięcia pak, jeżeli towary te oznajmione będą do wchodu przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych.

Towary, które w wagonach kolei żelaznej, podług przepisu zamknąć się dających, przez kraje jednej ze Stron kontraktujących są wywożone, lub do krajów drugiej Strony bez przeładowania przewożone, uwalniane będą od deklaracji, wyładowania i rewizji, jakoteż od zamknięcia pak tak w głębi kraju, jakoteż na granicach, o ile przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych oznajmione będą do przewozu.

Przepisy powyższe wykonywane będą atoli pod tym warunkiem, że zarządy kolei żelaznych obowiązane będą pod odpowiedzialnością starać się, aby wagony nadchodziły do urzędu w głębi kraju lub w miejscu wyjścia w czasie właściwym, z nienaruszonym zamknięciem.

Jeżeliby jedna ze Stron kontraktujących umówiła się z trzecimi państwami o zaprowadzenie w postępowaniu cłowym rozleglejszych ułatwień niż te, które tu są wspomniane, ułatwienia te stosowane będą pod warunkiem wzajemności także w obrocie z drugą Stroną.

Artykuł XXV.

Umawiające się Strony przyznają sobie nawzajem prawo mianowania konsulów we wszystkich tych portach i targowiskach drugiej Strony, gdzie którekolwiek trzecie państwo może mieć konsulów.

Ces Consuls de l'une des deux Hautes Parties contractantes jouiront, sous la condition de réciprocité, dans les territoires de l'autre, de toutes les prérogatives, facultés et exemptions dont jouissent et jouiront à l'avenir les Consuls d'un autre Etat quelconque.

Les dits Agents recevront des autorités locales toute aide et assistance qui est ou viendrait à être accordée par la suite aux Agents de la nation la plus favorisée, pour l'extradition des matelots et soldats faisant partie de l'équipage des navires de guerre ou marchands de l'une des deux Hautes Parties contractantes, qui auraient déserté sur le territoire de l'autre.

Article XXVI.

Les deux Hautes Parties contractantes se réservent le droit de fixer plus tard les mesures propres à garantir réciproquement dans leurs territoires, la propriété des œuvres d'esprit et d'art.

Article XXVII.

Le présent Traité restera en vigueur à partir du jour de l'échange des ratifications jusqu'au 31 décembre 1887. Dans le cas où aucune des Hautes Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de la dite période, son intention d'en faire cesser les effets, le dit Traité continuera d'être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année, à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes l'aura dénoncé.

Les Hautes Parties contractantes se réservent la faculté d'introduire dans ce Traité, d'un commun accord, toutes modifications qui ne seraient pas en opposition avec son esprit et ses principes, et dont l'utilité serait démontrée par l'expérience.

Konsulowie jednej ze Stron kontraktujących używać będą w krajach drugiej Strony, pod warunkiem wzajemności, tych samych przywilejów, upoważnień i swobód, których używają lub używać będą konsulowie jakiegokolwiek innego państwa.

Rzeczeni agenci otrzymywać będą od władz miejscowych wszelką pomoc, jaka jest lub będzie w przyszłości zapewniona agentom narodu, któremu się najbardziej sprzyja, we względzie wydawania majątków i żołnierzy należących do załogi okrętów wojennych lub handlowych jednej z dwóch Wysokich Stron rokujących, gdyby zbiegli do krajów drugiej Strony.

Artykuł XXVI.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie obmyślenie później w osobnej umowie środków mających na celu wzajemne zabezpieczenie literatom i artystom w swoich krajach prawa własności autorskiej.

Artykuł XXVII.

Traktat niniejszy obowiązywać będzie od dnia wymiany ratyfikacji aż do dnia 31 grudnia 1887. Jeżeli żadna z dwóch Wysokich Stron kontraktujących nie oznajmi drugiej na dwanaście miesięcy przed upływem rzeczzonego okresu, że zamierza zawiesić skuteczność Traktatu, tenże zachowa moc swoją aż do upływu roku, licząc od dnia wypowiedzenia.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie prawo uczynienia w Traktacie niniejszym wszelkiej takiej zmiany, któraby nie sprzeciwiała się jego duchowi i zasadom a o pożyteczności, której przekonywałoby doświadczenie.

Article XXVIII.

Le présent Traité sera ratifié, et les ratifications en seront échangées à Rome jusqu'au 1er février 1879 ou plus tôt, si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires l'ont signé, et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, le 27 décembre de l'an de grâce 1878.

(L.S.) **Andrássy** m.p. (L.S.) **C. Robilant** m.p.

(L.S.) **Schwegel** m. p. (L.S.) **V. Ellena** m. p.

Artykuł XXVIII.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a dokumenty ratyfikacji wymienione być mają w Rzymie aż do dnia 1 lutego 1879 lub wcześniej, jeśli to będzie możebne.

Dla większej mocy i wagi pełnomocnicy obu Stron podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęci.

Działo się w Wiedniu dnia 27 grudnia w roku zbawienia 1878.

(L.S.) **Andrássy** r.w. (L.S.) **C. Robilant** r.w.

(L.S.) **Schwegel** r.w. (L.S.) **V. Ellena** r.w.

Tarif A.

Droits à l'entrée en Italie.

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
1	Eaux minérales naturelles ou artificielles, y compris les eaux gazeuses	les 100 kilogr.	fr. c. —,50
2	Vins: a) en fûts et futailles . . . . . b) en bouteilles	l'hectol. le cent	5,77 18.—
3	Bières: a) en fûts et futailles . . . . . b) en bouteilles, de la capacité d'un litre ou moins	l'hectol. le cent	2.— 2.—
4	Esprits: a) non dulcifiés ni parfumés, en fûts et futailles . . . . . b) dulcifiés ou parfumés, en fûts et futailles . . . . . c) de toute sorte en bouteilles: 1 ^o de la capacité d'au-dessus de ½ litre, mais ne dépassant pas le litre 2 ^o de la capacité du ½ litre ou moins	l'hectol. " " le cent "	12.— 25.— 25.— 18.—
5	Huiles fixes: a) Huiles d'olives . . . . . b) Autres	les 100 kilogr. "	3.— 6.—
6	Chicorée et toute autre substance succédanée du café, torréfiée ou même moulue	"	5.—
7	Oxyde de plomb	"	2.—
8	Carbonate de plomb	"	5.—
9	Sulfure de mercure (vermillon)	"	25.—
10	Allumettes en bois	—	exempts
11	Herbes, fleurs, feuilles, lichens et racines médicinales	les 100 kilogr.	2.—
12	Résines brutes d'Europe	"	1.—
13	Savons: a) ordinaires . . . . . b) autres	" " "	6.— 12.—
14	Cire à cacheter	"	30.—
15	Bois, racines, écorces, feuilles, lichens, fleurs, herbes et fruits pour teinture et tannage, non moulus	—	exempts
16	Crayons: a) sans gaines . . . . . b) avec gaines	les 100 kilogr. "	10.— 30.—
17	Chanvre, lin et autres végétaux filamenteux, excepté le coton et la jute: a) bruts . . . . . b) peignés	— —	exempts exempts
18	Ordages et câbles de lin et de chanvre, même goudronnés	les 100 kilogr.	3.—

T a r y f a A.

Cła w przywozie do Włoch.

Liczba	Nazwy towarów	Jednostka oczenia	Kwota cła
1	Wody mineralne, naturalne lub sztuczne i wody zawierające gaz	100 K.	fr. et. —50
2	Wina: a) w beczkach wielkich lub małych . . . . . b) we flaszkach	hektolitr sto	5.77 18.—
3	Piwo: a) w beczkach wielkich lub małych . . . . . b) we flaszkach	hektolitr sto	2.— 2.—
4	Gorzałka: a) ani słodzona ani woniąca, w beczkach wielkich lub małych . . . . . b) słodzona lub woniąca, w beczkach wielkich lub małych . . . . . c) wszelkiego rodzaju, we flaszkach: 1. nad 1/2 litra aż do jednego litra pojemności . . . . . 2. 1/2 litrowych lub mniejszych	hektolitr " " sto "	12.— 25.— 25.— 18.—
5	Oleje, tłuste: a) Oliwa . . . . . b) inne	100 K. " "	3.— 6.—
6	Cykorye i wszelki inny surogat kawy, suszony lub też mielony	"	5.—
7	Tlenek ołowiu (glejta ołowna)	"	2.—
8	Węglan ołowiu (biel ołowiowa)	"	5.—
9	Siarczan rtęci (cynober)	"	25.—
10	Zapałki	—	bez opłaty
11	Zioła, kwiaty, liście, mehy i korzonki, medyczne	100 K.	2.—
12	Żywiec, europejskie, surowe	"	1.—
13	Mydło: a) proste . . . . . b) inne	" " "	6.— 12.—
14	Lak	"	30.—
15	Drzewo, korzenie, kory, liście, mehy, kwiaty, zioła i owoce, do użytku w garbarstwie i farbierstwie, nie mielone	—	bez opłaty
16	Ołówki: a) nie oprawione . . . . . b) oprawione	100 K. "	10.— 30.—
17	Len, konopie i inne przędzy roślinne z wyjątkiem bawełny i juty: a) surowe . . . . . b) czesane	— —	bez opłaty bez opłaty
18	Powrozy i liny z lnu i konopi, także mazione	100 K.	3.—

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
			fr. c.
19	Filets	les 100 kilogr.	4.—
20	Fils de lin et de chanvre, simples, écrus, lessivés ou blanchis	"	11.50
21	Fils de lin et de chanvre simples, teints	"	17.10
22	Fils retors écrus, lessivés ou blanchis	"	23.10
23	Fils de lin et de chanvre retors, teints	"	34.65
24	Tissus de lin et de chanvre unis, n'ayant pas plus de 5 fils en chaîne dans l'espace de 5 ^m :		
	a) écrus ou blanchis, autres que pour emballage	"	23 10
	b) pour emballage; ceintures (<i>cinghie</i>) et tuyaux	"	12.—
	c) teints ou fabriqués avec des fils teints	"	38.—
25	Tissus de lin et chanvre unis, ayant plus de 5 fils en chaîne dans l'espace de 5 ^m :		
	a) écrus, blanchis ou mélangés de blanc	"	57.75
	b) teints ou fabriqués avec des fils teints	"	90.—
26	Tissus de lin et de chanvre imprimés	"	115.—
27	Tissus de lin et de chanvre, brodés	"	250.—
28	Toiles de lin et de chanvre cirées :		
	a) pour parquets et toiles goudronnées	"	20.—
	b) de toute autre sorte	"	40.—
29	Bonneterie et passementerie de lin et de chanvre	"	110.—
30	Boutons et rubans de lin et de chanvre	"	100.—
31	Objets de lin et de chanvre cousus (confections)	—	régime du tissu plus 10 p. ct.
32	a) Tissus de laine cardée	les 100 kilogr.	150.—
	b) Tissus de laine cardée à chaîne de coton	"	100.—
33	Tissus de crin pour tamis	"	30.—
34	Objets de laine cousus (confections)	—	régime du tissu plus 10 p. ct.
35	Charbon de bois	—	exempt
36	Bois à brûler	—	exempt
37	Bois d'ébénisterie scié	les 100 kilogr.	4.—
38	Bois en planches ou carreaux marquetés pour parquets	"	4.—
39	Bois commun brut, scié, équarri, simplement dégrossi ou coupé à la hache	—	exempt
40	Bois en éclisses pour boîtes, tamis, cribles et semblables; bois en cercles de toute longueur	—	exempts
41	Meubles non rembourrés :		
	a) en bois courbé, même poli, avec ou sans rotin	les 100 kilogr.	7.50
	b) autres en bois commun	"	13.—
42	Rames, échelas et perches	—	exempts
43	Ustensiles et ouvrages divers en bois commun :		
	a) non polis, ni peints	—	exempts
	b) autres	les 100 kilogr.	8.—

Liczba	N a z w y t o w a r ó w	Jednostka ocelenia	Kwota cła
			fr. ct.
19	Sieci	100 K.	4.—
20	Przędze z lnu lub konopi, proste, surowe, wyługowane lub bielone . . .	„	11.50
21	Przędze z lnu lub konopi, proste, barwione	„	17.10
22	Nici z przędzy, surowe, wyługowane lub bielone	„	23.10
23	Nici z przędzy lnianej lub konopnej, barwione	„	34.65
24	Tkaniny lniane lub konopne, gładkie, w osnowie najwięcej 5 nitok na przestrzeni 5 milimetrów:		
	a) surowa lub bielona, z wyjątkiem płótna do pakowania	„	23.10
	b) płótno do pakowania, pasy i wory	„	12.—
	c) barwione i tkane z nici zabarwionych	„	38.—
25	Tkaniny lniane lub konopne, gładkie, mające w osnowie więcej niż 5 nitok na przestrzeni 5 milimetrów:		
	a) surowe, bielone, lub po części z przędzy bielonej	„	57.75
	b) barwione lub tkane z nitok zabarwionych	„	90.—
26	Tkaniny lniane lub konopne drukowane	„	115.—
27	Tkaniny lniane lub konopne haftowane	„	250.—
28	Cerata z lnu i konopi:		
	a) na podłogi; tkanina maziona	„	20.—
	b) wszelkiego innego rodzaju	„	40.—
29	Towary dziane i pasamonnice z lnu lub konopi	„	110.—
30	Guziki i tasienki z lnu lub konopi	„	100.—
31	Towary lniane i konopne uszyte	—	jak tkaniny, z których są zro- bione, z dodat- kiem 10% do cła.
32	a) Tkaniny z wełny gręplowanej	100 K.	150.—
	b) Tkaniny z wełny gręplowanej z osnową bawełnianą	„	100.—
33	Tkaniny z włósnia końskiego na sita	„	30.—
34	Towary wełniane uszyte	—	jak tkaniny, z których są zro- bione, z dodat- kiem 10% do cła.
35	Węgle drzewne	—	bez opłaty
36	Drzewo opałowe	—	bez opłaty
37	Drzewo do roboty hebanowej, piłą porznięte	100 K.	4.—
38	Deski lub talle wykładane na posadzki	„	4.—
39	Drzewo, pospolite, surowe, porznięte piłą, czworogranne, poprostu ob- ciosane siekierą lub przygotowane	—	bez opłaty
40	Drzewo w cienkich deszczułkach na pudełka, do sit itp., jakoteż obrzeże jakiegokolwiek długości	—	bez opłaty
41	Mebłe, nie wysłane:		
	a) z drzewa giętego, także politurowane, wyplatane trzeiłą lub nie wy- platane	100 K.	7.50
	b) z drzewa pospolitego, inne	„	13.—
42	Wiosła, pale, żerdzie	—	bez opłaty
43	Sprzęty i wyroby z drzewa pospolitego, rozmaite:		
	a) nie politurowane i nie malowane	—	bez opłaty
	b) inne	100 K.	8.—

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
44	Merceries en bois, y compris les jouets d'enfants en bois	les 100 kilogr.	fr. c. 40.—
45	Voitures pour routes ordinaires:		
	a) à deux roues	la pièce	33.—
	b) à quatre roues et à quatre ressorts	"	110.—
46	Ouvrages grossiers de vannerie	—	exempts
47	Pâtes de bois, paille et d'autres matières semblables	—	exempts
48	Papier:		
	a) blanc ou de pâte de couleur de toute qualité	les 100 kilogr.	10.—
	b) coloré, doré ou peint et papier pour tenture	"	25.—
	c) Papier buvard et papier épais d'emballage	—	exempts
49	a) Cartons ordinaires de toute sorte	—	exempts
	b) Cartons fins de toute sorte	les 100 kilogr.	8.—
50	Livres imprimés, non reliés ou simplement brochés	—	exempts
51	Livres non imprimés (registres):		
	a) brochés ou cartonnés	les 100 kilogr.	10.—
	b) reliés en cuir ou parchemin	"	15.—
	c) autrement reliés	"	100.—
52	Peaux:		
	a) brutes, fraîches ou sèches autres que pour pelleterie	—	exempts
	b) brutes, fraîches ou sèches pour pelleterie	les 100 kilogr.	5.—
53	Ouvrages de sellerie, à l'exception des harnais et des selles	"	50.—
54	Ouvrages en peaux tannées sans poil, excepté les gants, les chaussures, les valises et les merceries de peau	"	50.—
55	Déchets, scories et limailles de fer, de fonte et d'acier	—	exempts
56	Fonte:		
	a) en masse	—	exempts
	b) ouvrée en moulages bruts	les 100 kilogr.	4.—
	c) ouvrée, rabotée, tournée, étamée, émaillée ou vernissée, même garnie d'autres métaux	"	5.—
57	Fer en massiaux et acier en lingots	"	2.—
58	Fer:		
	a) laminé ou martelé (verges de plus de 5 ^{mm} de diamètre et barres de toute dimension)	"	4.62
	b) en verges (y compris les fils) ayant 5 ^{mm} ou moins de diamètre ou de côté	"	8.—
	c) en plaques de 4 ^{mm} d'épaisseur et au dessus	"	4.62
	d) en plaques au dessous de 4 ^{mm} d'épaisseur et même en tuyaux	"	8.—
59	Fer et acier, forgés en essieux, ancrés, enclumes et autres ouvrages bruts	"	7.—
60	Rails en fer et en acier pour chemins de fer	"	3.—
61	Fer de 2 ^e fabrication (ouvrages en fer):		
	a) simple	"	11,80
	b) garni d'autres métaux	"	14.—
62	Fer blanc (tôles de fer recouvertes d'étain, de zinc ou de plomb):		
	a) non ouvré	"	10,75
	b) ouvré, même garni d'autres métaux	"	16.—

Liczba	N a z w y t o w a r ó w	Jednostka ocelenia	Kwota cła
44	Towary galanteryjne z drzewa, licząc tu i zabawki dziecięce drewniane .	100 K.	fr. cl. 40.—
45	Powozy do dróg zwyczajnych:		
	a) o dwóch kołach	sztuka	33.—
	b) o czterech kołach i czterech sprężynach	„	110.—
46	Wyroby koszykarskie, ordynarne	—	bez opłaty
47	Półwyroby drewniane, słomiane i z innych podobnych materiałów . . .	—	bez opłaty
48	Papier:		
	a) biały albo z miążgi zabarwionej, wszelkiego gatunku	100 K.	10.—
	b) malowany, połączany lub różnobarwny i papier na obicia	„	25.—
	c) bibuła i gruby papier pakowy	—	bez opłaty
49	a) tektura ordynarna wszelkiego rodzaju	—	bez opłaty
	b) tektura przednia wszelkiego rodzaju	100 K.	8.—
50	Książki, drukowane, nieoprawne lub po prostu zbroszurowane	—	bez opłaty
51	Książki, nie drukowane (registra):		
	a) zbroszurowane lub oprawne w tekturę	100 K.	10.—
	b) oprawne w skórę lub pergamin	„	15.—
	c) w inny sposób opravione	„	100.—
52	Skóry i błamy:		
	a) surowe, świeże lub suche, nie zdatne na futra	—	bez opłaty
	b) surowe, świeże lub suche, zdatne na futra	100 K.	5.—
53	Wyroby siodlarskie z wyjątkiem szorów i siodła	„	50.—
54	Wyroby ze skór garbowanych bez sierści, z wyjątkiem rękawiczek, wy- robów szewskich, kufrów i towarów galanteryjnych ze skóry . . .	„	50.—
55	Żelaziwo, zedra i opiłki z żelaza, żelaza lanego i stali	—	bez opłaty
56	Surowiec i odlewy żelazne:		
	a) surowiec	—	bez opłaty
	b) surowe odlewy żelazne	100 K.	4.—
	c) żelazo lane, polerowane, odtoczone, cynowane, emaliowane, pokosto- wane, także połączone z innymi metalami	„	5.—
57	Żelazo surowe i stal surowa	„	2.—
58	Żelazo:		
	a) walcowane lub młotowane (sztaby mające więcej niż 5 milimetrów średnicy) i prety jakiegokolwiek wymiarów	„	4.62
	b) w sztabach (także drut) o 5 lub mniej milimetrach średnicy lub sze- rokości	„	8.—
	c) w płytach, mających 4 milimetry grubości i grubszych	„	4.62
	d) w płytach, mających mniej niż 4 milimetry grubości, także w rurach	„	8.—
59	Żelazo i stal, kute, jakoto: osi, kotwice, kowadła i inne grube wyroby . .	„	7.—
60	Szyny żelazne i stalowe dla kolei żelaznych	„	3.—
61	Żelazo drugiej fabrykacji (towary żelazne):		
	a) proste	„	11.80
	b) połączone z innymi metalami	„	14.—
62	Błacha, powleczone cyną, cynkiem lub ołowiem (biała blacha):		
	a) nie obrobiona	„	10.75
	b) obrobiona, także w połączeniu z innymi metalami	„	16.—

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
			fr. c.
63	Acier: a) en barres, verges, tôles et fils d'acier	—	régime du fer suivant les dimensions.
	b) ressorts de toute espèce	les 100 kilogr.	15.—
	c) autrement ouvré	"	25.—
64	a) Faux et faucilles	"	10.—
	b) Autres outils et instruments pour arts et métiers et pour l'agriculture, de fer, d'acier ou de fer et acier	"	12.—
65	Nickel et ses alliages avec le cuivre et le zinc (packfong, argentan): a) en dés, en pains et débris	les 100 kilogr.	4.—
	b) en feuilles, verges et fils	"	10.—
	c) en autres ouvrages	"	60.—
66	a) Machines fixes à vapeur, avec ou sans chaudière, et moteurs hydrauliques	"	6.—
	b) Machines à vapeur locomotives (tenders compris), locomobiles et machines pour la navigation, avec ou sans chaudière	"	8.—
	c) Autres machines et pièces détachées de machines	"	6.—
67	Appareils en cuivre ou en autres métaux pour chauffer, raffiner, distiller etc.	"	10.—
68	Chaudières détachées en tôle de fer ou d'acier, avec ou sans bouilleurs ou chauffoirs	"	8.—
69	Wagons: a) pour bagages et marchandises	"	7.—
	b) pour voyageurs	"	13.—
70	Pierres pour constructions, brutes, sciées, sculptées ou polies, y compris les statues	—	exempts
71	Tuiles, briques, carreaux et tuyaux en terre cuite	—	exempts
72	Autres ouvrages d'argile commune (creusets, cruches, poêles etc.)	les 100 kilogr.	1.50
73	Ouvrages en porcelaine, blancs	"	12.—
74	Plaques de verre ou de cristal: a) non polies (ternes) d'une épaisseur de 4 ^{mm} ou plus	"	3.75
	b) polies, non étamées	"	20.—
75	Plaques de verre et de cristal, polies et étamées (y compris les miroirs montés)	"	35.—
76	Ouvrages de verre et de cristal: a) simplement soufflés ou moulés, non colorés, ni gravés, ni passés à la meule	"	7.—
	b) colorés, passés à la meule, peints, émaillés, dorés ou argentés	"	11.—
77	Verre, cristal et émaux en forme de perles (conterie) ou pierreries et prismes pour lustres et autres ouvrages semblables	"	30.—
78	Amidon	"	3.—
79	Fruits frais, y compris le raisin	—	exempts
80	Fruits secs, à l'exception des amandes, noix, noisettes et autres fruits oléagineux, des raisins et des figues	les 100 kilogr.	2.—
81	Tourteaux de noix et d'autres matières oléagineuses	—	exempts
82	Chevaux	—	exempts
83	Bœufs et taureaux	par tête	15.—
84	Vaches	"	7.50

Liczba	N a z w y t o w a r ó w	Jednostka ocelenia	Kwota cła
			fr. et.
63	Stal:		
	a) pręty, sztaby, płyty i drut	—	jak żelazo po- dług wymiarów
	b) sprężyny wszelkiego rodzaju	100 K.	15.—
	c) w innej postaci	„	25.—
64	a) kosy i sierpy	„	10.—
	b) inne naczynia i narzędzia potrzebne w rzemiosłach, sztukach i rol- nictwie, z żelaza, stali lub z żelaza i stali	„	12.—
65	Nikel i jego stopy z miedzią i cynkiem (pakfong, argentan):		
	a) kostki, bryły i kawałki	„	4.—
	b) arkusze, sztaby i druty	„	10.—
	c) inne wyroby	„	60.—
66	a) Machiny parowe, stałe, z kotłem lub bez kotła i motorów hidrau- licznych	„	6.—
	b) Machiny parowe, ruchome (z tenderem), lokomobile i maszyny do statków parowych, z kotłem lub bez kotła	„	8.—
	c) inne maszyny i części maszyn oddzielone	„	6.—
67	Przyrządy z miedzi i innych metali do grzania, rafinerji, destylacji . . .	„	10.—
68	Kotły od maszyn z płyt żelaznych lub stalowych z warnikiem i rozgrze- waczem lub bez tychże	„	8.—
69	Wagony kolei żelaznych:		
	a) towarowe lub pakunkowe	„	7.—
	b) pasażerskie	„	13.—
70	Kamienie budulcowe, surowe, piłowane, ociosane lub wygładzone tudzież statuy	—	bez opłaty
71	Cegły i dachówki, płyty na posadzkę i rury z terrakoty	—	bez opłaty
72	Inne wyroby z prostej gliny (tygły do topienia, dzbanki, piece pokojowe itd.)	100 K.	1.50
73	Wyroby porcelanowe, białe	„	12.—
74	Taflę szklane lub kryształowe:		
	a) nie rzniete (matowe) grubości 4 milimetry lub grubsze	„	3.75
	b) rzniete, nie podłożone	„	20.—
75	Szkló zwierciadlane rzniete i podłożone, tudzież zwierciadła w ramach .	„	35.—
76	Wyroby z szkła i kryształu:		
	a) poprostu dete lub wygniatane, ani barwione, ani rzniete, ani ryte . .	„	7.—
	b) barwione, rzniete, malowane, emaliowane, pozłoczone lub posrebrzone	„	11.—
77	Szkló, kryształy i emalia w postaci paciorków, kamieni lub pryzm do świe- czników i inne podobne wyroby	„	30.—
78	Skrobia	„	3.—
79	Owoce, świeże, licząc tu i winogrona	—	bez opłaty
80	Owoce suche, z wyjątkiem migdałów, orzechów, orzechów laskowych i innych owoców olejnych, winogron i fig	100 K.	2.—
81	Makuchy i tym podobne pozostałości istot olejnych	—	bez opłaty
82	Konie	—	bez opłaty
83	Woły i byki	sztuka	15.—
84	Krowy	„	7.50

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
85	Bouvillons et taurillons	par tête	fr. c. 5.—
86	Veaux	„	2.—
87	Bétail de race ovine et caprine	„	—20
88	Viandes salées ou fumées ou autrement préparées	les 100 kilogr.	20.—
89	Poissons frais de toute sorte	—	exempts
90	Beurre frais	les 100 kilogr.	5.—
91	Fromages	„	8.—
92	Miel de toute sorte	„	5.—
93	Eponges communes	„	15.—
94	Merceries: a) communes (à l'exception de celles en bois et des jouets d'enfants en bois) . . . . . b) fines	„ „	60.— 120.—
95	Pianos carrés, verticaux et à queue	la pièce	80.—
96	Autres instruments de musique à l'exception des orgues d'église, des orgues portatives et des harmoniums	„	1.—
97	Caoutchouc et guttapercha ouvrés en passementerie, en rubans et en tissus élastiques	les 100 kilogr.	115.50
98	Caoutchouc et guttapercha autrement ouvrés, y compris les confections et chaussures	„	32.—
99	Chapeaux de feutre	les cent pièces	50.—

Liczba	N a z w y t o w a r ó w	Jednostka oclenia	Kwota cła
85	JałóWKi i ciołki	sztuka	fr. et. 5.—
86	Ciełeta	„	2.—
87	Owce i kozy	„	—20
88	Mięso, solone lub wędzone, albo w inny sposób przyrządzone	100 K.	20.—
89	Ryby, świeże, wszelkiego rodzaju	—	bez opłaty
90	Masło, świeże	100 K.	5.—
91	Ser	„	8.—
92	Miód wszelkiego rodzaju	„	5.—
93	Grzyby, pospolite	„	15.—
94	Towary galanteryjne: a) pospolite (z wyjątkiem drewnianych, tudzież zabawek dziecięcych z drzewa) . . . . . b) przednie	„ „	60.— 120.—
95	Fortepiany, czworograniaste, pionowe i skrzydłowe	sztuka	80.—
96	Inne narzędzia muzyczne, z wyjątkiem organów kościelnych, organów przenośnych i harmonium	„	1.—
97	Kauczuk i guttapercha, wyroby pasamoniczne z nich, taśmy i tkaniny elastyczne	100 K.	115.50
98	Kauczuk i guttapercha w innej postaci, licząc tu odzież i obuwie	„	32.—
99	Kapelusze pilśniowe	sto sztuk	50.—

Tarif B.

Droits à l'entrée en Autriche-Hongrie.

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits fl. kr.
1	Figues fraîches; caroubes; châtaignes; azéroles; pignons doux (<i>pingnoli</i>) avec écales; pommes de paradis; écorces d'oranges et de citrons; oranges vertes, petites; limons, citrons et oranges en saumure; olives fraîches ou salées	les 100 kilogr.	2.—
2	Figues sèches . . . . . Note. Les figues sèches, gâtées, de même que les figues sèches, dénaturées et destinées aux emplois industriels, sous les contrôles prescrits par les règlements douaniers, les 100 kilogrammes . . . 40 kr.	"	5.—
3	Citrons; limons; oranges	"	4.—
4	Dattes, pistaches	"	12.—
5	Amandes sèches, en coque ou mondées	"	10.—
6	Amandes vertes (en coque)	"	2.—
7	Riz mondé	"	1.—
8	Légumes et fruits frais	—	exempts
9	Plantes vivantes, même en pots et caisses; céréales en gerbes; plantes légumineuses; foin; paille; roseau; feuilles de palmier; racines de chicorée; anis; coriandre; fenouil; cumin; semences oléagineuses; graines de trèfle; graines de moutarde; moutarde en poudre ou moutarde mouluë (en barils et autres récipients semblables); plantes et leurs parties, non spécialement dénommées, fraîches ou séchées	—	exempts
10	a) Produits du jardinage et de l'agriculture, préparés, c'est à dire légumes et choux de toute espèce, pommes de terre et navets, racines comestibles, champignons et potirons (y compris les truffes), séchés au soleil ou au feu, comprimés, coupés en morceaux, pulvérisés, ou autrement réduits, salés, conservés au vinaigre, en barils b) Fruits préparés, c'est à dire séchés au soleil ou au feu, coupés en morceaux, pulvérisés ou autrement réduits; marmelade de fruits confits sans sucre; noix et noisettes, séchées ou écalées . . . . . c) Plantes et leurs parties non spécialement dénommées, préparées, c'est à dire: pulvérisées ou autrement réduites ou teintées	les 100 kilogr. " "	1.50 1.50 1.50
11	Poissons frais; écrevisses; escargots frais	—	exempts
12	Poissons salés, séchés, fumés (excepté les harengs)	les 100 kilogr.	3.—
13	a) Bœufs et taureaux . . . . . b) Vaches . . . . . c) Bouvillons et taurillons . . . . . d) Veaux . . . . . e) Brebis et chèvres (même béliers, moutons et boucs) . . . . . f) Agneaux et chevreaux . . . . . g) Mulets et ânes	par tête " " " " " "	4.— 1.50 —,75 —,40 —,30 —,20 exempts

T a r y f a B.

Cła w przywozie do monarchyi austriacko-węgierskiej.

Liczba	N a z w y p r z e d m i o t ó w	Skala ocelenia	Kwota cła
1	Figi, świeże; chleb świętojanski; kasztany; lazernoli; pineolki (ziarnka cyrbelowe), w łuskach; jabłka rajske (adamowe, żydowskie); skórka pomarańczowa i cytrynowa; pomarańcze, niedojrzałe, małe; limonie, cytryny i pomarańcze w wodzie słonej; oliwki, świeże lub nasolone .	100 K.	zł. c. 2.—
2	Figi, suszone . . . . . U w a g a. Figi, suszone, całkiem lub w pół zepsute, jakoteż takie, które dla ludzi do jedzenia są całkiem niezdatne, do celów przemysłowych pod przepisana kontrolą, 100 K. . . . . 40 e.	”	5.—
3	Cytryny, limonie, pomarańcze	”	4.—
4	Daktyle, pistacje	”	12.—
5	Migdały, suche (w łusce lub wyłuszczone)	”	10.—
6	Migdały, niedojrzałe (w łusce)	”	2.—
7	Ryż, wyłuszczoney	”	1.—
8	Ogrodowiny i owoce, świeże	—	bez opłaty
9	Rośliny żyjące, także w doniczkach i kubłach; zboże w snopach; strączywo z łodygami; siano; słoma; trzcina; liście palmowe; korzenie cykoryi; anyż; kolendra; koper; kmin; rzepak; konieczyzna; gorczyca; mąka gorczyczna czyli gorczyca mielona (w beczkach itp.); wszelkie rośliny i części roślinne nie wymienione szczegółowo. Świeże lub suszone	—	bez opłaty
10	a) Ogrodowiny i płody polne, przyrządzone, jakoto: jarzyny i rodzaje kapusty, ziemniaki i buraki, korzenie śniegane; bedłki i grzyby (tudzież trufle), suszone, ściśnięte, suszone w piecu, pieczone, pokrajane, sproszkowane lub w inny sposób rozdrobnione, solone, w ocie ułożone w beczkach . . . . . b) owoce, przyrządzone, jakoto: suszone na słońcu lub na ogniu, pieczone, pokrajane, sproszkowane lub w inny sposób rozdrobnione; powidło gotowane bez cukru; orzechy (włoskie i laskowe), suche lub wyłuszczone . . . . . c) rośliny i części roślinne, szczegółowo nie wymienione, przyrządzone, jakoto: sproszkowane lub w inny sposób rozdrobnione albo zabarwione	100 K. ” ”	1.50 1.50 1.50
11	Ryby, świeże; raki rzeczne i ze strumieni; ślimaki, świeże	—	bez opłaty
12	Ryby, solone, wędzone, suszone (z wyjątkiem śledzi)	100 K.	3.—
13	a) Woły i byki . . . . . b) Krowy . . . . . c) Jałownik . . . . . d) Cieleta . . . . . e) Owee i kozy (także skopy, barany i kozły) . . . . . f) Jagnięta i kozłeta . . . . . g) Muły, mułoośły i osły	sztuka ” ” ” ” ” ”	4.— 1.50 —75 —40 —30 —20 bez opłaty

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
			fi. kr.
14	Gibier et volaille de toute sorte, vivants ou morts, à l'exception des cerfs, chamois, chevreuils et sangliers tués	—	exempts
15	Peaux avec ou sans poils, brutes (vertes ou séchées, même salées ou préparées à la chaux, mais pas autrement travaillées)	—	exempts
16	Poils de toute sorte, bruts ou préparés (c'est à dire peignés, cuits, teints, passés au mordant, même frisés); soies; duvet, tiges de plumes brutes et préparées [plumes à écrire]; plumes de parure non apprêtées	—	exempt
17	Viande, fraîche ou préparée (c'est à dire salée, desséchée, fumée ou desséchée et salée [<i>gepöckelt</i>])	les 100 kilogr.	3.—
18	Andouilles (même boudins, boudins de foie et boudins de lard)	"	16.—
19	Fromages	"	4.40
20	Œufs de toute sorte	—	exempts
21	Miel; ruches avec le miel et la cire	—	exempts
22	Beurre frais, salé, fondu	les 100 kilogr.	4.—
23	a) Huiles fixes en cruches et en bouteilles	"	10.—
	b) Huile d'olive en barils, outres ou vessies	"	2.40
	Note. Huile d'olive en fûts et outres, pourvu que l'expédition ait lieu auprès d'un bureau de douane principal et qu'il y soit procédé à un mélange de 1 kilogramme d'huile de térébenthine ou de 130 grammes d'huile de romarin sur chaque 100 kilogrammes d'huile d'olive: les cent kilogrammes . . . . . 80 kr.		
	c) Huile de colza, huile de lin, huile de ricin et autres huiles fixes (à l'exception de l'huile de palme et de coco) en barils, outres ou vessies	"	1.50
24	Pain ordinaire, blanc et noir; biscuit de mer	—	exempts
25	Pâtes farineuses dites d'Italie (c'est à dire vermicelles et autres produits similaires de farine, non frits)	les 100 kilogr.	1.—
26	Corail brut, même perforé, mais non poli	—	exempts
27	Minéraux (à l'exception du sel gemme, des produits chimiques et des ouvrages indiqués au No. 49), c'est à dire pierres brutes ou seulement dégrossies ou sciées; terres et autres matières minérales brutes, même cuites, lavées ou moulues; minerais, même préparés	—	exempts
28	Jus de réglisse	les 100 kilogr.	4.—
29	a) Eaux de fleurs d'orange et semblables eaux de senteur (sans alcool)	"	6.—
	b) Huile de succin, de corne de cerf, de caoutchouc, de laurier, de romarin et de genièvre	"	6.—
	c) Autres huiles volatiles	"	10.—
30	Bois de teinture en bûches; écorces, racines, feuilles, fleurs, fruits et semblables, même coupés en morceaux, moulus ou autrement réduits, à l'usage de la teinture ou du tannage	—	exempts
31	a) Extraits de garance et de châtaigne	les 100 kilogr.	1.50
	b) Extraits de teinture non spécialement dénommés	"	3.—
32	Manne	"	1.50
33	Jus de citron	—	exempt
34	Chanvre, lin et autres végétaux filamenteux, à l'exception du coton et de la jute, bruts, rouis, broyés ou peignés et leurs déchets; varech	—	exempts

Liczba	Nazwy przedmiotów	Skala ocenia	Kwota cła
			zł. c.
14	Dziecizna i ptactwo wszelkiego rodzaju, żywe lub nieżywe, z wyjątkiem ubitych jeleni, kóz dzikich, sarn i dzików	—	bez opłaty
15	Błamy i skóry, surowe (wilgotne lub suche, także nasolone lub nawapniane, ale dalej nie obrebione)	—	bez opłaty
16	Włosa wszelkiego rodzaju, surowe lub przyrządzone (jakoto: wyczesane, gotowane, zabarwione lub bejeowane, także w postaci loków); szceć; pióra, nie wymienione szczegółowo (także pierze, pióra do pisania surowe i przyrządzone); pióra do strojów nie przyrządzone	—	bez opłaty
17	Mięso, świeże lub przyrządzone (jakoto: solone, suszone, wędzone, marynowane)	100 K.	3.—
18	Kiełbasy mięsne (także kiszki z krwi, wątroby i słoniny)	—	16.—
19	Ser	„	4.40
20	Jaja wszelkiego rodzaju	—	bez opłaty
21	Miód przasny, ule z miodem i woskiem	—	bez opłaty
22	Masło, świeże, solone, przetopione	100 K.	4.—
23	a) Oleje, tłuste, w flaszkaeh i dzbankaeh	„	10.—
	b) Oliwa w beczkaeh, workaeh i pęcherzaeh	„	2.40
	U w a g a. Oliwa, w beczkaeh i workaeh, jeżeli ekspedywana jest na komorach głównych a na 100 kilogramów oliwy dodaje się 1 kilogram olejku terpentynowego, lub 130 gramów olejku rozmarynowego, 100 K. . . . . 80 c.		
	c) Olej rzepakowy, olej lniahy, rącznikowy i inne oleje tłuste (z wyjątkiem palmowego i kokosowego), w beczkaeh, workaeh lub pęcherzaeh	„	1.50
24	Chleb, pospolity, tak czarny jak biały; suchary okrętowe	—	bez opłaty
25	Ciasto (t. j. makaron i tego rodzaju wyroby z mąki nie pieczone)	100 K.	1.—
26	Korale, surowe (także wiercone, jednak nie rzuńte)	—	bez opłaty
27	Kopaliny (z wyjątkiem soli kamiennej, materyałów chemicznych pomocniczych i przedmiotów Nr. 49), t. j. kamienie, surowe lub tylko ociosane albo pitowane, ziemie i istoty kopalinne surowe, także palone, wymulone lub mielone; rudy, także przygotowane	—	bez opłaty
28	Sok lukrecyowy	100 K.	4.—
29	a) Wódki pomarańczowe i inne podobne, woone (bez wyskoku winnego)	„	6.—
	b) Olejek bursztynowy, z rogu jeleniego, kauczukowy, wawrzynowy, rozmarynowy i jałowcowy	„	6.—
	c) Olejki, eteryczne, inne	„	10.—
30	Drzewa farbierskie w kłodaeh; kory, korzenie, liście, kwiaty, owoce itp., także krajane, mielone, lub w inny sposób rozdrobnione do barwienia lub garbowania	—	bez opłaty
31	a) Wyciągi marzanny; wyciąg drzewa kasztanowego	100 K.	1.50
	b) Wyciągi barwnikowe, szczegółowo nie wymienione	„	3.—
32	Manna	„	1.50
33	Sok limoniowy (cytrynowy)	—	bez opłaty
34	Len, konopie i inne roślinne materyały do przedzenia, z wyjątkiem bawełny i juty, surowe, rozsolone, miedlone lub czesane, także odpadki; trawa morska	—	bez opłaty

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
			f. kr.
35	Fils de lin, de chanvre ou d'autres végétaux filamenteux, à l'exception du coton et de la jute:		
	a) écrus	les 100 kilogr.	1.50
	b) blanchis, lessivés ou teints	"	5.—
	c) retors	"	12.—
36	Soie:		
	a) Cocons; déchets de soie, non filés	—	exempts
	b) 1° Soie, dévidée (non filée, grège) ou filée, ni blanchie, ni teinte; 2° Fleuret (déchets de soie filés), même blanchi, mais non teint; les articles sous 1 et 2 même retors, mais non combinés avec d'autres matières filamenteuses	—	exempts
37	Toile d'emballage grise, c'est à dire un tissu de lin ou de chanvre uni, grossier, non blanchi, même simplement croisé, sans dessin, présentant en chaîne dans l'espace de 5 ^{mm} 5 fils ou moins; même sacs confectionnés de cette toile	les 100 kilogr.	2.—
38	Cordages, câbles et cordes, même blanchis, goudronnés, mais non teints	"	1.50
39	Tissus de soie pure, unis	"	200.—
40	a) Chapeaux de feutre, de laine ou de poils pour hommes même garnis	"	90.—
	b) Chapeaux de copeau, sans garniture	"	2.—
	c) Chapeaux de paille, et autres chapeaux non spécialement dénommés, sans garniture	la pièce	—10
	d) Chapeaux de paille, de jonc, de liber, de roseau, d'os de baleine, de feuilles de palmier ou de copeau avec garniture	"	—20
41	a) Tapis de pied et nattes (pour voitures et similaires) en liber, jonc, fibres de coco, graminées, varech, roseau, déchets de rotin et paille, non teints	les 100 kilogr.	1.—
	b) Tresses de paille (en forme de rubans de toute sorte) non combinées avec d'autres matières	"	2.—
	c) Tapis et nattes (pour voitures et similaires) en liber, jonc, fibres de coco, graminées, varech, roseau, déchets de rotin et paille, teints	"	5.—
42	a) Papier buvard gris; papier rude pour emballage (collé ou non collé)	—	exempts
	b) Carton ordinaire (même carton-pierre), carton pour apprêt de drap etc., carton goudronné (feutre asphalté), pâtes de bois	—	exempts
	c) Papier imitant l'ardoise et tablettes de ce papier (sans combinaison avec d'autres matières), papier-ponce, papier à l'émeri, papier de verre et papier sablé, toile de ponce et d'émeri	—	exempts
	d) Papier pour emballage, lisse, teint, verni ou goudronné, même collé	les 100 kilogr.	2.—
	e) Papier non collé ordinaire (grossier, gris, mi-blanc et teint); tout papier à imprimer, non collé	"	2.—
	f) Objets moulés en carton-pierre, en asphalte ou matières similaires, ni peints, ni vernis, même combinés avec le bois ou le fer	"	2.—

Liczba	Nazwy przedmiotów	Skala oczenia	Kwota cła
			zł. c.
35	Przędze z lnu, konopi lub innych materiałów roślinnych do przedzenia, z wyjątkiem bawełny i juty:		
	a) surowe	100 K.	1.50
	b) bielone, popielone lub barwione	"	5.—
	c) nici	"	12.—
36	Jedwab:		
	a) Jedwab w pęczkach (oprzędzy); odpadki jedwabiu, nieuprzedzone	—	bez opłaty
	b) 1. Jedwab, zesnuty (niekręcony, Grezze), albo przędzony (kręcony), ani bielony, ani barwiony; 2. Peła (odpadki jedwabiu, uprzedzone), także bielona lecz nie barwiona; oba rodzaje (1, 1 i 2) także kręcone, jednak bez związku z innymi przędzianami	—	bez opłaty
37	Szare płótno do pakowania, t. j. gładkie, grube, niebielone, także po prostu skośno tkane tkaniny bez deseni, z lnu lub konopi, zawierające w osnowie nie więcej nad 5 nitok na 5 Mm.; także gotowe worki z tychże	100 K.	2.—
38	Liny, powrozy, także bielone, napuszczone mazią, lecz niebarwione	"	1.50
39	Gładkie tkaniny z samego jedwabiu	"	200.—
40	a) Kapelusze męskie pilśniowe, wełniane lub z innych włosów zwierzęcych, także przystrojone	"	90.—
	b) Kapelusze lubiane, nie przystrojone	"	2.—
	c) Kapelusze słonkowe i inne kapelusze szczegółowo nie wymienione, nie przystrojone	1 sztuka	—10
	d) Kapelusze ze słomy, trzciny, łyka, rogoży, fiszbiu, liści palmowych lub łubu, przystrojone	"	—20
41	a) Rogózki pod nogi i maty (rogózki do wozów itp.) z łyka, sitowia, włókien orzecha kokosowego, trawy, także z morskiej trawy, trzciny, odpadków z trzciny do krzeseł i słomy, niebarwione	100 K.	1.—
	b) Wstażki słoniaste (plecionki wstażkowe ze słomy wszelkiego rodzaju), nie połączone z innymi materiałami	"	2.—
	c) Rogózki pod nogi i maty (rogózki do wozów itp.) z łyka, sitowia, włókien orzecha kokosowego, trawy, także z morskiej trawy, trzciny, odpadków z trzciny do krzeseł i słomy, barwione	"	5.—
42	a) Bibuła pospolita i siwa; szorstki papier pakowy (klejony lub nieklejony)	—	bez opłaty
	b) Tektura, ordynarna (także kamienna), tektura do pras, tektura maziowa (pilśń asfaltowa), masa włóknisto-drzewna	—	bez opłaty
	c) Papier łupkowy i tablice z niego (bez połączenia z innymi materiałami), papier pomeksowy, szklany, piaskowy i szmirglowy, sukno pomeksowe i szmirglowe	—	bez opłaty
	d) Papier pakowy, gładzony, barwiony, lakierowany lub mazonny, także klejony	100 K.	2.—
	e) Papier, nieklejony, ordynarny (gruby, siwy, biały i zabarwiony); wszelki papier drukowy nieklejony	"	2.—
	f) Wyroby z tektury kamiennej, asfaltu i tym podobnych materiałów, nie pokostowane ani lakierowane, także w połączeniu z drzewem lub żelazem	"	2.—

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits
			f. kr.
	<i>g)</i> Papier non spécialement dénommé (c'est à dire tout papier non compris sous les positions précédentes, lett. <i>a—f</i> et à l'exception du papier doré ou argenté, du papier avec dessins en or ou argent, du papier avec ornements en relief ou à l'emporte-pièce, du papier de tenture et des ouvrages en papier), même lithographié, imprimé ou réglé pour dévises, étiquettes, lettres de voiture, comptes et similaires; cartons préparés pour peintres	les 100 kilogr.	3. —
43	Gants de peau (même simplement découpés ou en combinaison avec des matières textiles)	"	40. —
44	Ouvrages en bois tout à fait ordinaires, c'est à dire: ouvrages de tonnelier, de tourneur et de menuisier, grossiers, bruts, non peints; ouvrages en bois et ouvrages de charronnerie simplement rabotés; machines grossières (même tours, calandres, moulins, presses, rouets, métiers); ouvrages de vannerie ordinaires (p. e. paniers de ménage et de coche, nasses); balais de ramilles, outils de labourage et de jardinage, ustensiles de cuisine; jouets d'enfants grossiers, simplement rabotés, taillés ou tournés; tous ces articles ni peints, ni passés au mordant, ni vernis, ni laqués, ni polis, ni combinés avec d'autres matières	—	exempts
45	Ustensiles de ménage en bois (meubles) peints, passés au mordant, vernis, laqués ou polis, même combinés avec des ouvrages tressés en liber, jonc, roseau, rotin, paille et osier avec des métaux communs, du verre ou du cuir ordinaire	les 100 kilogr.	3. —
46	Meubles rembourrés, sans couvertures	"	12. —
47	Pendeloques massives pour lustres, boutons, coraux, perles, émail et larmes de verre, même de couleur	"	2. —
48	Ouvrages de verre et d'émail en combinaison avec d'autres matières, en tant qu'ils ne rentrent pas dans les catégories des ouvrages en gutta-percha, en cuir ou dans la mercerie	"	12. —
49	Travaux de pierre grossiers (c'est à dire pieds-droits, châssis, colonnes et parties de colonnes, gouttières, conduits, auges et similaires, non polis, à l'exception de ceux en albâtre ou marbre); pierres de tonche et à aiguiser, sans combinaison; pierres meulières, même cerclées de fer ou avec gousse métallique; dalles taillées, non polies, et pierres à lithographier, chiques de marbre et similaires; moulages de monnaies, pierres taillées et similaires en plâtre et soufre	—	exempts
50	Marbre et albâtre, même sciés, mais non polis	—	exempts
51	Coraux (naturels et factices) ouvrés (c'est à dire polis, taillés ou autrement travaillés), mais non montés	les 100 kilogr.	24. —
52	<i>a)</i> Briques et tuiles; tuyaux en argile; ornements pour constructions, même en terre cuite	—	exempts
	<i>b)</i> Ouvrages en terre argileuse ordinaire, c'est à dire poterie ordinaire, poêles ordinaires, carreaux pour poêles et pour plancher	—	exempts
53	Poteries (à l'exception de la porcelaine) unicolores ou blanches, sans combinaison avec d'autres matières	les 100 kilogr.	5. —
54	Plomb brut (en blocs, en saumons etc., même en débris de vieux ouvrages, limaille, plomb aigre et pour caractères d'imprimerie)	"	1. —
55	Bâtiments et embarcations en bois (même doublés en fer et cuivre)	le tonneau de jauge ou la tonne de 1000 kilogr.	— 10
56	Instruments de musique	les 100 kilogr.	10. —
57	Ouvrages en coraux naturels et factices; filigrane en or et en argent	"	200. —

Liczba	Nazwy przedmiotów	Skala oelenia	Kwota cła
			zł. c.
	<i>g)</i> Papier, szczegółowo nie wymieniony (t. j. nie objęty pod <i>a</i>) aż do <i>f</i>), tudzież z wyjątkiem papieru złotego i srebrnego, papieru z ozdobami złotymi i srebrnymi, wygniatanego lub przekłowanego, obić papierowych i towarów papierowych), także litografowany, drukowany lub liniowany, na dewizy, etykiety, listy przewozowe, rachunki itp.; tektura malarska	100 K.	3.—
43	Rekawiczki, skórkowe (także tylko skrojone lub w połączeniu z towarami tkackimi i dzianami)	„	40.—
44	Towary drewniane, najpospolitsze, t. j. proste, surowe, niebarwione towary bednarskie, stolarskie i tokarskie z drzewa, także towary drewniane i kołodziejskie tylko wyheblowane; maszyny ordynarne (także warształy tokarskie, magle, młynki, prasy, kołowrotki i krosna), wyroby koszykarskie proste (np. kosze pakowe, plecne, półkoszki i kosze na bieliznę, wiecierze itp.); miodły z chrustu; sprzęty rolnicze, ogrodnicze i kuchenne; zabawki, grube, tylko heblowane, wykrawywane lub tożzone; wszystkie te towary, ani barwione, bejcowane, pokostowane, lakierowane lub polerowane, ani też połączone z innymi materiałami	—	bez opłaty
45	Sprzęty drewniane (mehle), barwione, bejcowane, pokostowane, lakierowane lub polerowane, także w połączeniu z plecionkami z łyka, sitowia, rogoży, trzciny do krzesel, słomy i koszykarskimi, metalami nieszlachetnymi, szkłem lub skórą pospolitą	100 K.	3.—
46	Sprzęty wysłane bez obicia	„	12.—
47	Wisiorki szklane, lite, do świeczników, guziki szklane, korale szklane, paciorki, stop szklany, krople szklane, także barwione	„	2.—
48	Towary szklane i emaliowe w połączeniu z innymi materiałami, o ile w skutek tego nie mają należeć do towarów kauczukowych, skórzanym lub galanteryjnym	„	12.—
49	Wyroby kamieniarskie (t. j. oprawy drzwi i okien, słupy i części składowe słupów, rynny, rury, koryta itp., nieszlifowane, z wyjątkiem alabastrowych i marmurowych); kamienie probierze, osęki, bez połączenia; kamienie młyńskie także z obręczami żelaznymi lub z osłonami metalowymi; płyty i kamienie litograficzne pocięte, niepolerowane; kulki marmurowe do zabawy dla dzieci itp.; odlewki monet z gipsu lub siarki, kamienie rznięte itp.	—	bez opłaty
50	Marmur i alabaster, także piłowany lecz nie polerowany	—	bez opłaty
51	Korale (prawdziwe i nieprawdziwe), obrobione (t. j. rznięte, rzeźbione lub w inny sposób obrobione, lecz bez oprawy)	100 K.	24.—
52	<i>a)</i> Dachówki i cegły; rury gliniane; ozdoby budowlane także z terrakotty . . . . . <i>b)</i> Towary gliniane z prostej gliny, jako pospolite narzędzia garniearskie, piece ordynarne, kafle do pieców i płyty na podłogę	—	bez opłaty
53	Wyroby gliniane (z wyjątkiem porcelanowych), jednobarwne lub białe (nie połączone z innymi materiałami)	100 K.	5.—
54	Ołów, surowy (w bryłach, półwałkach itd., także stary, okruchy i odpadki berta ołowiana, kruszec na czcionki drukarskie)	„	1.—
55	Statki, drewniane (także okute żelazem i miedzią)	od tonny (1000 kilogr.) wytrzymałości	—40
56	Narzędzia muzyczne	100 K.	10.—
57	Wyroby z korali, prawdziwych i nieprawdziwych; towary filigranowe złote i srebrne	„	200.—

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droit
58	a) Parapluies et parasols en soie	la pièce	fl. kr. — 48
	b) Parapluies et parasols en toute autre étoffe	„	— 24
59	Soufre, acide borique, citrate et tartrate de chaux, tartrate de potasse (<i>cremor tartari</i>)	—	exempts
60	Carbonate de plomb	les 100 kilogr.	3.—
61	Colle de toute sorte	„	1.50
62	Médicaments préparés	„	24.—
63	Sulfate de quinine	„	10.—
64	a) Bougies en cire (flambeaux, bougies filées, veilleuses)	„	10.—
	b) Allumettes en cire ou stéarine	„	3.—
65	Savons ordinaires	„	2.50
66	Allumettes en bois	—	exempts
67	a) Livres, imprimés, almanachs, journaux et annonces, cartes (scienti- fiques), musique, papiers écrits (actes et manuscrits)	—	exempts
	b) Estampes sur papier, c'est à dire gravures en cuivre et en acier, lithographies, gravures sur bois, chromographies; photographies et semblables	—	exempts
	c) Peintures, c'est à dire peintures sur bois ou sur métaux ordinaires non vernis, sur toile ou pierre; peintures originales et dessins sur papier	—	exempts
	d) Plaques pour impression d'estampes en métaux ordinaires, pierre ou bois	—	exempts
	e) Statues (même bustes et figures d'animaux), ainsi que bas et hauts reliefs de pierres en pièces, dépassant 5 kilogrammes, de même que statues, bustes et figures d'animaux en métal ou bois, mais au moins en grandeur naturelle	—	exempts

Liczba	Nazwy przedmiotów	Skala oclenia	Kwota cła
58	a) Parasole i parasolki jedwabne	1 sztuka	zł. c. —,48
	b) Parasole i parasolki z innych materyj	„	—,24
59	Kwas borowy; siarka; kamień winny, surowy lub rafinowany (cremor tartari); cytrynian wapna i winian wapna	—	bez opłaty
60	Biel ołowna	100 K.	3,—
61	Klej wszelkiego rodzaju	„	1,50
62	Towary lekarskie, przyrządzone	„	24,—
63	Siarkan chininy	„	10,—
64	a) Świece woskowe, pochodnie woskowe, stoczki, świeczki nocne	„	10,—
	b) Zapałki woskowe i stearynowe	„	3,—
65	Mydło pospolite	„	2,50
66	Zapałki	—	bez opłaty
67	a) Książki, druki, także kalendarze, gazety i ogłoszenia, mapy (naukowe), nuty, papier, zapisany (akta i rękopisma)	—	bez opłaty
	b) Ryciny na papierze, t. j. miedzio- i staloryty, litografie, drzeworyty, olejdruki, fotografie itp.	—	bez opłaty
	c) Malowidła, t. j. malowidła na drzewie i metalach nieszlachetnych, nie pokostowane, na płótnie i kamieniu, tudzież obrazy oryginalne i rysunki na papierze	—	bez opłaty
	d) Płyty do odbijania rycin, z metalów nieszlachetnych, kamienia lub drzewa	—	bez opłaty
	e) Posągi (także popiersia i figury zwierząt), jakoteż wypukło- i płaskorzeźby kamienne, w sztukach cięższych niż po 5 kilogramów, podobnież posągi, popiersia i figury zwierząt metalowe lub drewniane, jednak najmniej naturalnej wielkości	—	bez opłaty

T a r i f C.

Droits à la sortie d'Italie.

Numéros	Dénomination des marchandises	Unités sur lesquelles portent les droits	Droits Fr. C.
1	Acide borique	les 100 kgr.	2.20
2	Sel marin et sel gemme	"	0.22
3	Taître et lie de vin	"	2.20
4	Matières pour teindre et pour tanner, non moulues	"	0.27
5	Matières pour teindre et pour tanner, moulues	"	0.55
6	Soie grège et moulinée	"	38.50
7	Déchets de soie grèges et peignés	"	8.80
8	Drilles de toute sorte	"	8.80
9	Peaux vertes et sèches	"	2.20
10	Minerai de fer	les 1000 kgr.	0.22
11	Minerai de plomb	"	2.20
12	Minerai de cuivre	"	5.50
13	Soufre	les 100 kgr.	1.10
14	Semences diverses (graines à ensemercer)	"	1.10
15	Boeufs et taureaux pesant moins de 250 kilogrammes	par tête	4.—
16	Boeufs et taureaux autres	"	5.50
17	Vaches pesant moins de 150 kilogrammes	"	3.—
18	Vaches autres	"	4.40
19	Bouvillons et taurillons	"	2.20
20	Veaux	"	1.10
21	Porcs jusqu'à 20 kilogrammes de poids	"	0.55
22	Porcs au dessus de 20 kilogrammes	"	1.10
23	Viande fraîche et volaille	les 100 kgr.	2.20
24	Fromage	"	2.—

Taryfa C.

Cła od wywozu z Włoch.

Liczba	N a z w y t o w a r ó w	Jednostka ocelena	Kwota cła
			fr. ct.
1	Kwas borowy	100 K.	2.20
2	Sól morska i kamienna	„	0.22
3	Kamień winny i drożdże winne	„	2.20
4	Materyały do garbowania lub farbowania, nie mielone	„	0.27
5	Materyały do garbowania lub farbowania, mielone	„	0.55
6	Jedwab, surowy i nieci	„	38.50
7	Odpadki jedwabiu, surowe i ezesane	„	8.80
8	Szmaty wszelkiego rodzaju	„	8.80
9	Skóry i błamy, świeże lub suche	„	2.20
10	Ruda żelazna	1000 K.	0.22
11	Ruda ołowiana	„	2.20
12	Ruda miedziana	„	5.50
13	Siarka	100 K.	1.10
14	Nasiona (zboża do siewu)	„	1.10
15	Woły i byki, ważące mniej niż 250 Kilo sztuka	sztuka	4.—
16	Woły i byki, inne	„	5.50
17	Krowy, ważące mniej niż 150 Kilo	„	3.—
18	Krowy, inne	„	4.40
19	Jałówki i cielki	„	2.20
20	Ciętła	„	1.10
21	Świnie, ważące aż do 20 Kilo	„	0.55
22	Świnie, ważące więcej niż 20 Kilo	„	1.10
23	Świeże mięso i drób	100 K.	2.20
24	Ser	„	2.—

ARTICLES ADDITIONNELS.

Article I.

Afin de donner au trafic des districts des frontières respectives les facilités qu'exigent les besoins du commerce journalier, les Hautes Parties contractantes sont convenues de ce qui suit:

§ 1er. a) Le Gouvernement austro-hongrois s'engage à accorder à la fonte, introduite d'Italie dans les usines des districts du Tyrol méridional de Condino, Tione et vallée de Ledro, pour y être ouvrée, la franchise de tous droits à l'entrée jusqu'à la quantité annuelle *maximum* de 15.000 quintaux métriques.

b) Le Gouvernement italien de son côté accorde la rentrée absolument libre de tous droits aux fers ci-dessous spécifiés provenant de l'affinage de la fonte exportée de l'Italie dans la quantité *maximum* indiquée à l'alinéa a) et traitée dans les susdites usines.

Pour chaque quintal métrique (100 kilogrammes) de fonte exportée d'Italie, le Gouvernement italien admettra, respectivement, à l'importation, en franchise:

soit kilogrammes 72 de fer en barres, essieux bruts, cercles, socs de charrue et gros instruments tranchants;

soit kilogrammes 64 de petits instruments tranchants, de chaînes, pioches, haches, scies et garnitures de portes et fenêtres;

soit 60 kilogrammes de casse-rollerie (*padellame*);

soit enfin 57 kilogrammes de clouterie.

Artykuły dodatkowe
do Traktatu handlowego i żeglarskiego.

Artykuł I.

Ażeby handel obustronnych okręgów pogranicznych ułatwić w sposób odpowiadający potrzebom codziennego obrotu Wysokie Strony rokujące zgodziły się jak następuje:

§. 1. a) Rząd austriacko-węgierski zobowiązuje się pozwolić, ażeby żelazo surowe, przesyłane z Włoch do przerobienia w fabrykach południowo-tyrolskich, znajdujących się w okręgach Condino, Tione i w dolinie Ledrony przepuszczane było w ilości najwyższej aż do 15.000 cetnarów metrycznych bez opłaty cła wchodowego;

b) Rząd włoski pozwala przywozić napowrót bez opłaty cła następujące wyroby z żelaza surowego, w rzeczonych fabrykach przetworzonego, w ilości maksymalnej pod a) wzmiankowanej.

Za każdy cetnar metryczny (100 kilogramów) żelaza surowego z Włoch wywiezionego, Rząd włoski wpuszczać będzie napowrót bez opłaty cła:

albo 72 kilogramów sztab żelaznych, osi surowych, obręczy żelaznych, lemieszów i wielkich narzędzi do krajania;

albo 64 kilogramy małych narzędzi do krajania, łańcuchów, motyk, siekier, pił, tudzież osad do drzwi i okien;

albo 60 kilogramów naczyń;

albo nakoniec 57 kilogramów gwoździ.

Le complément des quantités respectives sus-énoncées, pour former 100 kilogrammes, représente les déchets de fabrication relatifs à chaque produit, à l'effet d'établir le décompte des droits de douane.

L'importation des articles de clouterie en Italie ne pourra en aucun cas, dépasser 208.620 kilogrammes, correspondant au traitement de 366.000 kilogrammes de fonte.

c) L'exportation et respectivement l'importation, d'Italie en Autriche-Hongrie de la fonte, et la rentrée et respectivement la réexportation d'Autriche-Hongrie en Italie des produits susmentionnés se fera par le même bureau de douane italien et respectivement autrichien, situé à la frontière de l'Italie et du Tyrol du Sud, et sous le régime de l'admission temporaire et du cautionnement des droits austro-hongrois d'entrée.

d) La rentrée en Italie doit avoir lieu dans un terme de six mois. Le montant des droits crédités restera acquis à la douane autrichienne pour toutes les quantités non réexportées dans ce terme. Ce terme pourra, dans des cas exceptionnels, être prolongé par accord des administrations douanières, sur la demande de l'importateur.

Les administrations douanières s'entendront, avant la mise en vigueur du traité, sur les mesures de détail pour assurer l'exécution des stipulations de ce paragraphe.

§ 2. Resteront libres de tout droit de douane et du timbre sur les reçus de la douane, à l'importation, et à l'exportation, à travers les frontières austro-hongroise et italienne, en Autriche-Hongrie et Italie:

To, co nie dostaje do uzupełnienia ilości tu wyszczególnionych do 100 kilogramów, uważa się za ubytek następujący zwykle w fabrykacji wzmiankowanych wyrobów, na który ma się wzgląd w obliczaniu cła.

Przywóz wyrobów gwoździarskich do Włoch nie może w żadnym razie przenosić 208.620 kilogramów odpowiadającej przetworzeniu 366.000 kilogramów surowego żelaza.

c) Żelazo surowe należy wywozić a względnie przywozić z Włoch do monarchyi austryacko-węgierskiej a wymienione powyżej wyroby żelazne należy przywozić napowrót a względnie wywozić napowrót z monarchyi austryacko-węgierskiej do Włoch przez tę samą komorę austryacką a względnie włoską na granicy między Włochami a południowym Tyrolem i z zachowaniem przepisów tyczących się obrotu apreturowego, zabezpieczywszy cła wwozowe austryacko-węgierskie; d) powrót do Włoch następować ma w przeciągu sześciu miesięcy. Kwota zakredytowanych celi przepada na komorach austryackich od wszelkich ilości nie wywiezionych napowrót w tym okresie. W przypadkach wyjątkowych termin ten może być przedłużony za porozumieniem się obudwu administracyj cłowych na prośbę tego, który towar wprowadził.

Zanim Traktat niniejszy nabędzie mocy obowiązującej, administracye cłowe obu Stron wydadzą spólnie szczegółowe przepisy w celu zabezpieczenia wykonania stypulacyj niniejszych.

§. 2. W obrocie przez granicę między monarchyą austryacko-węgierską a Włochami wolne będą tu i tam od wszelkich celi wwozowych i wywozowych, jakoteż od obowiązku stępowania kwitów cłowych:

- a) toutes les quantités de marchandises dont la somme totale à prélever n'atteint pas le chiffre de deux kreuzers valeur autrichienne ou cinq centimes d'un franc;
- b) herbes pour la nourriture du bétail, foin, paille, fanes, mousse pour emballage et calfatage, fourrages, joncs et cannes ordinaires, plantes vivantes (plants et provins de vigne), céréales en gerbes, plantes légumineuses, chanvre et lin non battus, pommes de terre;
- c) ruches avec abeilles vivantes;
- d) sang de bestiaux;
- e) œufs de toute sorte;
- f) lait frais et lait caillé;
- g) charbons de bois et de terre, tourbe et charbon de tourbe;
- h) pierres à bâtir et de taille, pierre à paver et meules, pierres ordinaires à aiguiser, cœurs ordinaires pour faux et faucilles, toutes ces pierres, soit taillées, soit non taillées, mais ni polies, ni taillées en dalles; scories, cailloux, sable; chaux et plâtre, crus; marne, argile, et, en général, toute sorte de terre ordinaire servant à fabriquer des briques, pots, pipes et vases;
- i) briques;
- k) son, *sansa* (déchets d'olives pressés, entièrement secs), tourteaux de colza et autres déchets de fruits et de graines oléagineuses, cuits et pressés;
- l) cendre à lessive et cendre de houille, engrais, y compris le *guano*, lies, lavures, drêche, marc, balayures et déchets de toute sorte; tessons d'objets en pierre ou en argile; lavures d'or et d'argent; limon;
- m) pain et farine, en quantité de 10 kilogrammes ou moins, châtaignes, en quantité de 10 kilogrammes ou moins,
- a) wszelkie ilości towarów, od których ogólna suma należytości wynosi mniej niż dwa centy austriackie lub pięć centymów;
- b) trawa, siano, słoma, plewy, mech do pakowania i utykania, pasza, sitowie i trzcina pospolita, rośliny żyjące (szczepy i latorośle winne, zboże w snopach, strączywo, z łodygami, len i konopie nie miedlone, ziemniaki;
- c) ule z żywymi pszczołami;
- d) krew bydłęca;
- e) jaja wszelkiego rodzaju;
- f) mleko, także zsiadłe (ser);
- g) węgle drzewne, węgiel kamienny, torf i węgle torfowe;
- h) kamienie do budowy i ciosowe, brukowe i młyńskie, tudzież ordynarne kamienie szlifierskie i osły do kos i sierpów, wszystkie te kamienie ociosane lub nieociosane, lecz ani wygładzone ani porznięte na płyty; zuzel, krzemień, piasek, wapno i gyps niepalone, margiel, glina i w ogóle ziemia pospolita jakiegokolwiek rodzaju na cegły i garnki;
- i) cegły;
- k) otręby, *sansa* (wytłoczone, całkiem suche, skórki z oliwek, makuchy olejne i inne pozostałości wygotowanych i wytłoczonych owoców i nasion olejnych);
- l) popiół wylugowany z drzewa i węgla, nawóz (także *guano*), braha, pomyje, wytłoczyny winne, śmieci, skorupy z towarów kamiennych i glinianych, wyskrobki złota i srebra, muł;
- m) chleb i mąka w ilości najwięcej 10 kilogramów, kasztany w ilości najwięcej 10 kilogramów,

viande fraîche, en quantité de 4 kilogrammes ou moins,

fromage, en quantité de 2 kilogrammes ou moins,

beurre frais, en quantité de 2 kilogrammes ou moins.

§ 3. Seront exempts des droits de douane d'importation et d'exportation, et jouiront du libre passage en dehors des routes douanières, les bêtes de labour, les instruments agricoles, le mobilier et les effets que les paysans, domiciliés aux extrêmes frontières, importeront ou exporteront par la ligne douanière, pour leurs travaux agricoles, ou par suite du changement de leur domicile.

§ 4. Les produits naturels, y compris le riz mondé, récoltés dans les propriétés des sujets des Hautes Parties contractantes, qui se trouveraient séparés, par la ligne frontière austro-italienne, des habitations et fermes, seront exempts des droits d'entrée et de sortie à leur transports dans ces bâtiments (habitations ou fermes), pour le terme à compter de la saison des moissons jusqu'à fin décembre.

§ 5. Les concessions contenues aux points 2 et 3 sont accordées, en Autriche-Hongrie, à tout le district frontière, et en Italie aux habitants d'une zone, le long de la frontière, qui, sauf des exceptions locales motivées par les exigences du service douanier, ne sera pas inférieure à 7 1/2 kilomètres.

Les Hautes Parties contractantes s'entendront sur les mesures pour permettre, sauf l'observation de règles spéciales à établir pour chaque cas et pour les localités où on le jugera nécessaire, le libre passage, en dehors des routes douanières, des objets qui sont libres, en Autriche-Hongrie et en Italie, des droits de douane, tant à l'entrée qu'à la sortie.

świeże mięso w ilości najwięcej 4 kilogramy,

ser w ilości najwięcej 2 kilogramy,

masło świeże w ilości najwięcej 2 kilogramy.

§. 3. Bydło robocze i narzędzia rolnicze, tudzież sprzęty i rzeczy, które włością na samej granicy mieszkającej, wprowadzać lub wyprowadzać zechcą za linią cłową dla uprawy pól lub z powodu przenosin, nie będą podlegały cłom wchodowym i wychodowym, ani obowiązki trzymania się dróg cłowych.

§. 4. Podobnież płody surowe (licząc tu ryż wyłuszczoney), pochodzące z tej części posiadłości poddanych obu Stron kontraktujących, którą linia graniczna oddziela od budynków mieszkalnych i gospodarskich i transportowane do tychże budynków mieszkalnych lub gospodarskich w czasie od zbioru aż do końca grudnia, będą wolne od cła wchodowego i wychodowego.

§. 5. Ustępstwa zawarte w §§. 2 i 3 przyznają się jednak w monarchyi austriacko-węgierskiej tylko okręgowi pogranicznemu, we Włoszech tylko mieszkańcom obwodu wzdłuż granicy mającego 7 1/2 kilometrów szerokości z wyjątkami potrzebnymi dla dobra służby, mianowicie zaś dla stłumienia przemysłnictwa.

Rządy Wysokich Stron kontraktujących porozumią się z sobą co do warunków, pod którymi w pewnych okolicach, gdzie to będzie uznane za potrzebne, może być w każdym z osobna przypadku dozwolone przeprowadzenie przez granicę po za obrębem dróg cłowych przedmiotów, w monarchyi austriacko-węgierskiej i we Włoszech, tak przy wchodzie jak i przy wychodzie wolnych od cła.

Article II.

Afin de régler et de faciliter le mouvement des chemins de fer, en Autriche-Hongrie et en Italie, sur leurs points de jonction à la frontière, et de faciliter le trafic par l'établissement de bureaux mixtes de douane et de police aux stations internationales de relais, les Hautes Parties contractantes se sont réservées de conclure une convention spéciale.

Vienne, le 27 décembre 1878.

(L.S.) **Andrássy** m.p. (L.S.) **C. Robilant** m.p.

(L.S.) **Schwegel** m.p. (L.S.) **V. Ellena** m.p.

Artykuł II.

W celu urządzenia i ułatwienia ruchu na kolejach żelaznych austriacko-węgierskich i włoskich w punktach połączenia na granicy i w celu ułatwienia obrotu przez zaprowadzenie na stacjach wspólnych urzędów cłowych i policyjnych mieszanych, Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie zawarcie osobnej umowy.

Wiedeń, dnia 27 grudnia 1878.

(L.S.) **Andrássy** r.w. (L.S.) **C. Robilant** r.w.

(L.S.) **Schwegel** r.w. (L.S.) **V. Ellena** r.w.

CARTEL DE DOUANE.

Article I.

Chacune de deux Hautes Parties contractantes s'oblige à coopérer, dans les formes déterminées par les dispositions suivantes, à ce que les contraventions aux lois douanières ou à celles des monopoles d'Etat de l'autre Partie contractante, soient prévenues, découvertes et punies.

Article II.

Chacune de deux Hautes Parties contractantes obligera ses fonctionnaires, chargés d'empêcher ou de dénoncer les contraventions aux lois de douane ou des monopoles d'Etat, dès qu'ils seront informés qu'une contravention aux lois susdites de l'autre Partie contractante se prépare ou a déjà été commise, à faire, dans le premier cas, leur possible pour l'empêcher par tous les moyens à leur portée, et, dans les deux cas, à la dénoncer à l'Autorité compétente de leur pays.

Kartel cłowy.

Artykuł I.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiązuje się dopomagać w myśl postanowień poniżej zamieszczonych do zapobieżenia przekroczeniom ustaw cłowych drugiej Strony, ich odkrycia i ukarania.

Artykuł II.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiąże czynniki swoje, przeznaczone do zapobiegania przekroczeniom własnych ustaw cłowych albo do donoszenia o nich, aby, jak tylko się dowiedzą, że także ustawy drugiej Strony mają być lub zostały przekroczone, w pierwszym przypadku przeszkadzali ile możliwości wszelkimi prawnymi środkami popelnieniu przekroczenia a w obydwu, aby jak najrychlej zawiadomili właściwą Władzę swojego kraju.

Article III.

Les Autorités des finances d'une Partie devront faire connaître aux Autorités des finances de l'autre les conventions aux lois de douane et des monopoles d'Etat qui leur auraient été signalées, et les renseigner sur tous les faits et détails y relatifs, en tant qu'elles auront pu les découvrir.

On entend par Autorités des finances, en Autriche-Hongrie les Directions des districts des finances, les Douanes principales, les Inspecteurs des frontières ou des finances et les Commissaires de la garde des finances, et en Italie les Intendances de finance, les Douanes principales, les Inspecteurs et les officiers de la garde douanière.

Article IV.

Les bureaux de perception des Hautes Parties contractantes devront toujours laisser prendre connaissance aux employés supérieurs des finances, qui y seront autorisés par l'autre Partie, sur leur demande et dans le bureau même, des registres et autres documents se rapportant au mouvement commercial entre les deux Etats, ainsi qu'à la circulation et à l'entrepôt des marchandises soumises au contrôle spécial de la douane.

Article V.

Les Hautes Parties contractantes s'accordent réciproquement le droit de déléguer, auprès de leurs bureaux douaniers, des employés pour prendre connaissance des opérations de ces bureaux, en ce qui concerne la matière douanière et la surveillance de la frontière; il sera, dans ce but, accordé toute facilité aux dits employés.

Les deux Hautes Parties contractantes se donneront réciproquement tous les éclaircissements désirables sur la comptabilité et la statistique des deux territoires douaniers.

Artykuł III.

Władze skarbowe jednej Strony, dowiedziawszy się o przekroczeniach ustaw cłowych lub monopolowych drugiej Strony, obowiązane są uwiadomić o nich niezwłocznie Władze skarbowe tejże i udzielić im wszelkiego wyjaśnienia rzeczowego co do odnośnych czynów, o ile je rozpoznać mogą.

Przez Władze skarbowe rozumieją się w monarchyi austriacko-węgierskiej dyrekeye skarbowe powiatowe, komory główne, inspektorowie graniczni lub skarbowi i komisarze straży skarbowej, we Włoszech dyrekeye podatków niestałych, komory główne, inspektorowie i oficerowie straży cłowej.

Artykuł IV.

Urzędy poborowe Stron rokujących obowiązane są pozwolić na żądanie w każdym czasie wyższemu urzędnikom skarbowym, przez drugą Stronę do tego upoważnionym, przeglądać w siedzibie urzędu rejestra i inne dokumenty, odnoszące się do obrotu towarowego pomiędzy obydwoma terytorjami jakoteż do odbytu i składów z towarami podlegającymi osobnemu nadzorowi urzędowemu (kontroli).

Artykuł V.

Strony kontraktujące nadają sobie wzajemnie prawo wysyłania do swoich komor urzędników w celu wywiedzenia się tam jak są załatwione czynności, dotyczące się ceł i dozoru granicznego, do czego urzędnikom tym czynione być mają chętnie wszelkie ułatwienia.

Strony kontraktujące będą sobie wzajemnie udzielały wszelkie pożądane wyjaśnienia, dotyczące się rachunkowości i statystyki.

Article VI.

Dans l'intention de prévenir et de découvrir les tentatives de contrebande, les employés de douane et des monopoles d'Etat, ainsi que les fonctionnaires supérieurs de la garde douanière et des finances des deux pays, s'aideront avec empressement, non seulement en se communiquant dans ce but, dans le plus court délai, leurs observations, mais en entretenant, les uns et les autres, des rapports continuels, afin de prendre, de concert, les mesures les plus propres pour obtenir le résultat en vue.

Article VII.

Dans la zone de contrôle, le long de la frontière qui sépare le pays des deux Hautes Parties contractantes, il ne sera permis de déposer des marchandises étrangères non nationalisées que sous caution ou sous contrôle douanier.

Article VIII.

Sur la demande des autorités des finances ou judiciaires de l'une des deux Hautes Parties contractantes, celles de l'autre devront prendre, ou provoquer auprès des autorités compétentes de leur pays, les mesures nécessaires pour établir les faits et rassembler les preuves des actes de contrebande commis ou tentés au détriment des droits de douane ou des monopoles d'Etat, et pour obtenir, selon les circonstances, la séquestration provisoire des marchandises.

Les Autorités de chacune des deux Hautes Parties contractantes devront déférer aux demandes de cette nature, comme s'il s'agissait de contraventions aux lois de douane et aux monopoles d'Etat de leur propre pays.

De même, les employés douaniers et des monopoles d'Etat, ainsi que les fonctionnaires de la garde de douane et des finances d'une des Hautes Parties con-

Artykuł VI.

Urzednicy celń i monopoliów rządowych, jakoteż zwierzchnicy straży cłowej lub skarbowej obowiązani są dopomagać sobie jak najchętniej do zapobiegania przemytnictwu lub odkrywaniu go i w tym celu nietylko udzielać sobie swoje spostrzeżenia w jak najkrótszym czasie, lecz nadto zostawać ciągle w porozumieniu dla używania za wspólną zgodą jak najwłaściwszych środków.

Artykuł VII.

W okręgu pogranicznym wzdłuż granicy dzielącej okręgi dwóch Stron kontraktujących, zagraniczne towary nieocelone zachowywane być mogą tylko za zabezpieczeniem cła, lub pod nadzorem urzędowym.

Artykuł VIII.

Na żądanie Władz skarbowych lub Sądów jednej ze Stron kontraktujących, Władze skarbowe lub Sądy drugiej Strony obowiązane będą użyć, lub Władzom właściwym swojego kraju zaproponować użycie środków potrzebnych do ustanowienia istoty czynu i zebrania dowodów przemycania popełnionego lub usiłowanego z naruszeniem praw cłowych i monopolowych drugiej Strony, tudzież do tymczasowego przytrzymania towarów.

Władze każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są uczynić zadosyć przedstawieniom tego rodzaju w taki sposób, jak gdyby chodziło o przekroczenia ustaw cłowych i monopolowych własnego kraju.

Nadto urzednicy celń i monopoliów rządowych, jakoteż członkowie straży cłowej lub skarbowej jednej Strony, mogą być wezwani na żądanie Władz

tractantes, pourront, sur requête adressée à l'autorité dont ils relèvent, par les autorités compétentes de l'autre Partie, être appelés à déposer par devant l'autorité compétente de leur pays, sur les circonstances relatives à la contravention tentée ou commise sur le territoire de l'autre pays.

Article IX.

Les employés de la garde de douane et des finances des deux Hautes Parties contractantes, faisant le service de surveillance sur les eaux du lac de Garde, auront le droit de poursuivre dans les eaux de l'autre Partie, jusqu'à une distance de cent mètres de la côte, les contrebandiers qu'ils auront aperçus dans les eaux de leur propre pays, et de les arrêter, avec leur contrebande, dans le rayon ci-dessus fixé; ils sont autorisés à livrer les marchandises saisies, les moyens de transport et les contrebandiers au bureau de finance de leur propre pays, pour la procédure pénale relative.

Article X.

Aucune des Hautes Parties contractantes ne souffrira, sur son propre territoire, des associations ayant pour but la contrebande sur le territoire de l'autre Partie, ni reconnaîtra valables des contrats d'assurance pour contrebande.

Article XI.

Chacune des Hautes Parties contractantes est tenue:

A. — A ne point accorder le passage, dans les pays de l'autre Partie, de marchandises dont l'importation ou le transit y serait défendu, à moins qu'on ne fournisse la preuve qu'une autorisation particulière a été accordée par cet Etat.

właściwych drugiej Strony do ich Władzy zwierzchniej wystosowane, aby przed Władzą właściwą swojego kraju wyłuszczyli okoliczności defraudacyjnej, popełnionej w okręgu drugiego państwa lub usiłowanej.

Artykuł IX.

Czynniki straży cłowej lub skarbowej obu Wysokich Stron kontraktujących, sprawujące dozór nad jeziorem Garda, będą mocne ścigać na wodach drugiej Strony w odległości aż do stu metrów od brzegu przemytników, których postrzegą na wodach swego kraju i aresztować ich razem z przemyconymi towarami w rzeczonym promieniu; upoważnieni są wydać schwycone towary, wozy i przemytników Władzy skarbowej do wytoczenia odpowiedniego postępowania karnego.

Artykuł X.

Żadna ze Stron kontraktujących nie będzie cierpiała w swoim okręgu stowarzyszeń, mających na celu przemytnictwo do krajów drugiej Strony i nie będzie uprawniała umów względem zabezpieczenia przedsiębiorstw przemysłowych od możebnych szkód.

Artykuł XI.

Każda ze Stron kontraktujących jest obowiązana:

A. Towary, których przywóz i przewóz w okręgu drugiej Strony jest zabroniony, przepuszczać tam tylko za udowodnieniem, że otrzymano od tejże drugiej Strony potrzebne do tego szczególne pozwolenie, i

B. — A n'accorder la sortie des marchandises destinées pour l'autre pays, et y étant soumises à des droits d'importation, que dans la direction d'un bureau de douane correspondant, qui soit muni de pattributions suffisantes. Cette autorisation ne pourra être accordée qu'à condition d'éviter tout retard non nécessaire, et toute déviation de la route douanière allant d'un bureau à l'autre des deux Etats. Il est bien entendu, en même temps, que la sortie des marchandises ne pourra avoir lieu qu'à certaines heures, calculées de manière à ce que les marchandises arrivent au bureau correspondant pendant les heures réglémentaires.

Article XII.

De même, chacune des deux Hautes Parties contractantes sera obligée à ne pas libérer les cautions qui lui ont été fournies, pour la sortie, de son propre territoire, des marchandises en transit, ou pour la réexportation des marchandises étrangères non nationalisées, ni à remettre, ni à restituer les droits d'entrée ou de consommation pour les marchandises à leur sortie, s'il n'est pas prouvé, au moyen d'un certificat du bureau d'entrée de l'autre Etat, que les marchandises y ont été présentées et déclarées.

Article XIII.

En ce qui concerne les dispositions contenues aux articles XI, lett. B, et XII, les deux Hautes Parties contractantes fixeront, d'un commun accord, le nombre et les attributions des bureaux auxquels les marchandises devront être présentées à leur passage de la frontière commune, les heures auxquelles pourront avoir lieu l'expédition et le passage des marchandises, la manière dont elles auront à être accompagnées au bureau de l'autre pays, et finalement les mesures particulières à prendre au sujet du commerce se faisant sur les chemins de fer.

B. Towary, przeznaczone do drugiego okręgu i podlegające tamże cłu wwozowemu, przepuszczać tylko w kierunku komory wchodowej tamtejszej, dostateczne upoważnienia posiadającej, tylko w takich porach dnia, aby mogły przybyć na tę komorę w godzinach dozwoionych i jedynie pod tym warunkiem, że towar nie będzie nigdzie bez potrzeby zatrzymywany i nie będzie zbaczał z drogi cłowej pomiędzy komorami obu okręgów.

Artykuł XII.

Również zobowiązuje się każda z dwóch Stron kontraktujących dopiero wtedy wydawać rękojmię złożone od towarów przewozowych, mających wyjść z jej okręgu, jakoteż od towarów zagranicznych nieoclonnych, które mają być napowrót wywiezione i wypłacać darowane podatki lub zwroty od towarów wywiezionych, dopiero wtedy, gdy świadectwem przez komorę wejścia wydanem, będzie udowodnione, jako towar był na tę komorę przystawiony i tamże oznajmiony.

Artykuł XIII.

We względzie postanowień zawartych w artykułach XI lit. *B* i XII, Strony kontraktujące ustanowią za wspólną zgodą ilość i atrybucye komor, do których towary przechodzące przez spólną granicę mają być przystawione, godziny, w których towary mogą być ekspedjowane i przez granicę przewożone, tudzież sposób konwojowania do komory drugiego okręgu i środki szczególne dla obrotu kolejowego.

Article XIV.

Pour les contrebandes commises ou tentées, en matière de douane ou de monopoles d'Etat, au détriment de l'autre Partie contractante, c'est à dire pour les contraventions aux défenses d'entrée, de sortie ou de transit, et pour les fraudes des droits de douane ou des monopoles, chacune des deux Hautes Parties contractantes soumettra les contrevenants, sur la demande d'une autorité compétente de l'autre Partie, aux peines édictées, par ses propres lois de douane ou des monopoles, pour les contraventions similaires ou analogues dans les cas suivants:

1° Si l'inculpé est sujet de l'Etat qui doit le soumettre à la poursuite et à la peine.

2° Si, n'étant pas sujet de cet Etat, il y avait, à l'époque de la contravention, sa demeure, bien que transitoire, et s'y laissait surprendre à ou après l'arrivée de la demande de poursuite.

On appliquera, toutefois, les peines édictées par les lois de l'autre Etat (requérant), si elles étaient moins rigoureuses.

Si, par disposition de loi, la peine pécuniaire doit être fixée d'après la somme fraudée, on prendra pour base le tarif de l'Etat dont les lois de douane et de monopole ont été lésées.

Article XV.

Dans les procès à instruire d'après l'article XIV, les rapports officiels des Autorités ou fonctionnaires de l'autre Etat auront la même force de preuve qu'on attribue à ceux des Autorités ou fonctionnaires du pays dans des cas semblables.

Artykuł XIV.

Za wykroczenia przeciw ustawom o cłach i monopoliach na szkodę drugiej Strony popełnione lub usiłowane, t. j. za zgwałcenie zakazu przywozu, wywozu lub przewozu i za defraudacye co do opłat cłowych i monopoliowych, każda z dwóch Stron karać będzie przestępców na żądanie Władzy właściwej drugiej Strony, karami wyznaczonemi w jej własnych ustawach o cłach i monopoliach na przekroczenia tego samego rzędu lub rodzaju, w następujących przypadkach:

1. Jeżeli obwiniony jest obywatelem tego państwa, które ma wytoczyć mu śledztwo i naznaczyć karę, albo

2. jeżeli tenże nietylko w czasie przekroczenia mieszkał w okręgu tego państwa, choćby tylko czasowo, lecz także gdy wniosek dotyczący się śledztwa nadszedł, lub po jego nadejściu, przebywa w temże państwie, w tym przypadku jednak tylko wtedy, jeżeli obwiniony nie jest obywatelem państwa, którego ustawy są przedmiotem zarzuczonego przekroczenia.

Atoli zastosowane być mają kary przepisane ustawami drugiego (rekwirującego) państwa, jeżeliby były łagodniejsze.

Jeżeli na mocy ustawy kara pieniężna wymierzona być ma podług sumy zdefraudowanej, uczynić to należy na podstawie taryfy tego państwa, którego ustawy o cłach i monopoliach zostały przekroczone.

Artykuł XV.

W postępowaniu wzmiankowanym w artykule XIV podaniem urzędowym Władz lub funkcyonaryuszów drugiej Strony przyznawana być powinna taka sama dowodność jak urzędowym podaniem Władz lub funkcyonaryuszów własnego państwa w przypadkach tego samego rodzaju.

Article XVI.

Les frais occasionnés par suite des procès à instruire en vertu de l'article XIV, devront être remboursés par l'Etat dans l'intérêt duquel se fait la procédure, à moins qu'ils ne puissent être couverts par la valeur des objets saisis, ou acquittés par les contrevenants.

Article XVII.

Les sommes versées par l'inculpé à l'occasion de poursuites faites d'après l'article XIV, ou réalisées par la vente des objets de la contravention seront employées de manière à ce que les frais judiciaires soient remboursés en première ligne; les droits soustraits à l'autre Etat viendront en seconde ligne, et les peines pécuniaires en troisième.

Ces dernières resteront à la disposition de l'Etat dans lequel le procès a eu lieu.

Article XVIII.

On devra se désister du proces instruit en vertu de l'article XIV, aussitôt que l'Autorité de l'Etat qui l'a provoqué en fera la demande, à moins qu'il n'ait été déjà rendu un arrêt définitif, c'est à dire passé en chose jugée.

Dans ce cas seront également applicables les dispositions de l'article XVI, concernant les frais de procédure.

Article XIX.

Les autorités administratives et judiciaires de chacune des deux Hautes Parties contractantes devront, quant aux procès instruits dans l'autre pays, soit pour contravention aux lois de douane ou aux monopoles de ce même pays, soit en vertu de l'article XIV, sur la demande des Autorités ou du juge compétent:

Artykuł XVI.

Koszta postępowania karnego wytoczonego w myśl artykułu XIV o ile ich nie pokrywa wartość przytrzymanych przedmiotów przekroczenia lub o ile nie mogą być ściągnięte od przestępców, wynagrodzić ma to państwo, w którego interesie odbywało się postępowanie.

Artykuł XVII.

Kwoty, które w skutek postępowania karnego, wytoczonego w myśl artykułu XIV wpłyną od obżałowanego albo z sprzedaży przedmiotów przekroczenia, użyć należy na pokrycie najprzód zaległych kosztów sądowych, następnie podatków drugiej Stronie nie zapłaconych a następnie kar.

Wpływami z kar rozporządza państwo, w którym się postępowanie toczyło.

Artykuł XVIII.

Dopóki wyrok ostateczny prawomocny nie jest wydany, śledztwo wytoczone w myśl artykułu XIV ma być na wniosek Władzy tego państwa, które je poleciło, natychmiast zaniechane.

Postanowienia artykułu XVI, dotyczące się kosztów postępowania karnego, będą i w tym przypadku stosowane.

Artykuł XIX.

Władze lub Sądy każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są, gdy w drugim kraju o przekroczenie ustaw o cłach lub monopoliach tego kraju, lub też w myśl artykułu XIV wytoczone będzie postępowanie karne:

1° Interroger, en cas de besoin sous serment, les témoins et experts qui se trouvent dans le district de leur juridiction, et au besoin astreindre les premiers à rendre leur témoignage, à moins qu'il ne puisse être refusé d'après les lois du pays.

2° Procéder d'office à des visites et en certifier les résultats.

3° Faire intimer des citations et des arrêts aux inculpés qui se trouveraient dans le district de l'autorité requise et qui ne seraient pas sujets de l'Etat dont elle relève.

Article XX.

On entend, dans le présent Cartel, pour lois de douane également les défenses d'entrée, de sortie et de transit, et pour Autorités judiciaires celles instituées dans les pays de l'une et de l'autre des deux Hautes Parties contractantes, pour la poursuite et la punition des contraventions à leurs lois analogues.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis quae in tractatu hoc ejusque adnexis continentur, ea rata grataque habere profiteamur, Verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes Nos illa omnia fideliter executioni mandatu-ros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in Vienna die vigesima octava mensis Januarii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Guilelmus liber baro a **Konradshaim** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

PROTOCOLE FINAL

annexé au Traité de Commerce et de Navigation conclu le 27 décembre 1878 entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie.

Au moment de procéder à la signature du Traité de commerce et de navigation conclu à la date de ce jour entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les réserves et déclarations suivantes, qui auront à former partie intégrale du Traité même:

Les Plénipotentiaires de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie, déclarent qu'en vertu du Traité douanier entre l'Autriche-Hongrie et la Principauté de Liechtenstein, le Traité de commerce conclu sous la date de ce jour s'appliquera également à la dite Principauté.

Les Plénipotentiaires de Sa Majesté le Roi d'Italie prennent acte de cette déclaration.

I. En ce qui concerne le Traité de Commerce et de Navigation.

Ad Article I.

§ 1er. Les stipulations de cet article ne dérogent en rien aux lois, ordonnances et règlements spéciaux en matière de commerce, d'industrie et de police en vigueur dans les territoires de chacune des deux Hautes Parties contractantes et applicables aux sujets de tout autre Etat.

§ 2. Le principe de traiter les sujets de l'autre Partie, qui exercent un métier ou le commerce, absolument sur le même pied que les nationaux, quant au paiement des impôts, s'appliquera également à l'égard des statuts de corporations ou

Protokół końcowy

przydany do Traktatu handlowego i żeglarskiego, zawartego dnia 27 grudnia 1878 między monarchyą austriacko-węgierską a Włochami.

Przystępując do podpisania Traktatu handlowego i żeglarskiego, który w dniu dzisiejszym został zawarty między monarchyą austriacko-węgierską a Włochami, podpisani pełnomocnicy uczynili następujące zastrzeżenia i oświadczenia, mające stanowić część nieodłączną Traktatu:

Pełnomocnicy Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd. i Króla apostolskiego węgierskiego oświadczają, że ze względu na Traktat cłowy między monarchyą austriacko-węgierską a księstwem Liechtenstein, Traktat handlowy w dniu dzisiejszym zawarty, stosowany będzie także do księstwa Liechtenstein.

Pełnomocnicy Najjaśniejszego Króla włoskiego przyjmują to oświadczenie do wiadomości.

I. Do Traktatu handlowego i żeglarskiego.

Do Artykułu I.

§. 1. Postanowienia tego artykułu nie naruszają bynajmniej ustaw, rozporządzeń i przepisów, dotyczących się handlu, przemysłu i policyi, które obowiązują w okręgach obu Stron kontraktujących a mają być stosowane do poddanych wszystkich innych państw.

§. 2. Zasada opodatkowania poddanych drugiej Strony trudniących się handlem i przemysłem, całkiem tak samo jak własnych poddanych, stosowana być ma także do ustaw korporacyjnych i innych miejscowych, gdzie

autres statuts locaux, là où il en existerait encore. L'application ne pourra, cependant, avoir lieu, que lorsque toutes les conditions, que les lois de chacune des deux Hautes Parties contractantes attachent au droit de l'exercice de l'industrie, auront été remplies.

§ 3. Les sociétés anonymes et celles en commandite par actions (y compris les sociétés d'assurance de tout genre), fondées sur le territoire de l'une des deux Hautes Parties contractantes en vertu des lois respectives, pourront réciproquement exercer, sur le territoire de l'autre, tous les droits, y compris celui d'ester en justice, en se conformant aux lois et prescriptions en vigueur sur cette matière.

Ad Article II.

§ 1er. Pour jouir de l'immunité des impôts sur l'exercice d'une industrie, les voyageurs de commerce italiens en Autriche-Hongrie et les voyageurs de commerce autrichiens et hongrois en Italie devront être munis d'une carte de légitimation industrielle.

Ces documents seront valables pour le cours de l'année solaire pour laquelle ils ont été délivrés. Ils contiendront le signalement et la signature du porteur, et seront revêtus du sceau ou de l'estampille de l'Autorité compétente qui les a délivrés.

Sur l'exhibition de ces documents, les voyageurs de commerce respectifs, après que leur identité aura été reconnue, obtiendront une patente spéciale de l'Autorité compétente de l'autre Partie.

Il n'est pas permis aux industriels et à leurs voyageurs de commerce de colporter des marchandises pour les mettre en vente, mais ils peuvent transporter au lieu de destination les marchandises achetées par eux.

Au reste, ne sont admis réciproquement en franchise d'impôts que les

jeszcze istnieją. Atoli wykonanie tej zasady w każdym z osobna przypadku wymaga uczynienia zadość wszelkim warunkom, które ustawy każdej ze Stron kontraktujących wkładają na chcących trudnić się przemysłem.

§ 3. Spółki akcyjne i komandytowe na akeye (licząc tu Spółki ubezpieczeń wszelkiego rodzaju), istniejące prawnie w okręgu jednej ze Stron kontraktujących, mogą nawzajem wykonywać w okręgu drugiej Strony wszelkie prawa swoje, jakoteż prawo dochodzenia swoich praw przed sądem pod warunkiem zachowywania ustaw i przepisów w tej mierze obowiązujących.

Do Artykułu II.

§ 1. Chcąc być uwolnionymi od podatku przemysłowego komisanci włoscy podróżujący w monarchyi austriacko-węgierskiej, tudzież komisanci austriaccy i węgierscy podróżujący we Włoszech, opatrzeni być powinni kartą legitymacyjną przemysłową.

Dokumenty te służą na rok kalendarzowy, na który są wydane. Zawierać powinny opis osoby i podpis posiadacza, tudzież pieczęć lub stampilią Władzy, która je wydała.

Złożywszy tę legitymacyą komisanci handlowi, po sprawdzeniu ich tożsamości, otrzymają od Władzy właściwej kartę przemysłową. Przemysłowcy i ich komisanci nie mogą obwozić ze sobą towarów na sprzedaż, jednak wolno im towary zakupione wziąć z sobą do miejsca przeznaczenia.

Zresztą tylko ci komisanci podróżujący będą nawzajem uwalniani od po-

voyageurs de commerce qui veulent négocier, ou pour leur propre compte, ou pour le compte d'une maison où ils sont employés en qualité de commis de commerce.

§ 2. En ce qui regarde le commerce aux foires et marchés, les sujets de l'autre Haute Partie contractante seront traités absolument sur le même pied que les propres nationaux, tant pour le droit de se rendre aux foires et marchés, que pour les taxes à payer à raison de ce commerce.

Ad Article VI.

§ 1er. La réserve exprimée à l'article VI, alinéa b, s'étend également aux mesures prohibitives prises dans le but d'empêcher, dans l'intérêt de l'agriculture la propagation d'insectes ou autres organismes nuisibles (p. e. la *phyloxera vastatrix*, la *doryphora decemlineata*).

§ 2. Les deux Hautes Parties contractantes se communiqueront réciproquement toutes les restrictions du trafic apportées pour cause de police sanitaire.

§ 3. Pour ce qui a trait, toutefois, aux mesures de précaution à prendre contre la propagation de la peste bovine et des autres maladies contagieuses d'animaux, surtout à l'égard du trafic frontière, les deux Hautes Parties contractantes ont arrêté, par une convention spéciale, des dispositions tendant à faciliter d'une manière efficace ce trafic commun.

Ad Article VIII.

§ 1er. Les lettres de voiture accompagnant les envois de marchandises, faits par les postes autrichienne et hongroise, et portant l'estampille de l'office expéditeur, seront affranchies, en Italie, du droit de timbre, sauf réciprocité.

datków, którzy chcą trudnić się interesami na własny rachunek lub na rachunek domu, którego są komisantami handlowymi.

§ 2. Co się tyczy obrotu targowego i jarmarczego, poddani drugiej Strony kontraktującej będą równouprawnieni z własnymi poddanymi pod względem prawa udawania się na targi i jarmarki, jakoteż pod względem opłat od tego handlu.

Do Artykułu VI.

§ 1. Zastrzeżenie wyrażone w artykule VI pod b) rozciąga się także na te środki ostrożności, które zarządzone będą dla ochronienia gospodarstwa wiejskiego od przeniesienia i rozszerzenia się szkodliwych owadów i innych szkodliwych organizmów (jak np. wszyscy winnej i chrząszcza Colorado).

§ 2. Strony kontraktujące będą się nawzajem uwiadamiały o wszelkich ograniczeniach obrotu, które zarządzą ze względu na zdrowie publiczne.

§ 3. Co się tyczy środków ostrożności przeciw rozszerzaniu się księgosuszu i innych zaraźliwych chorób bydłych, zwłaszcza w obrocie pogranicznym, Wysokie Strony rokujące zawarły w tej mierze osobną umowę, której postanowienia służą do ułatwienia wzajemnego obrotu.

Do Artykułu VIII.

§ 1. Listy przewozowe posyłek towarowych transportowanych pocztą austriacką i węgierską, opatrzone pieczęcią poczty podawczej, będą we Włoszech wolne od opłaty stęplowej pod warunkiem wzajemności.

§ 2. Afin de motiver la demande du traitement de faveur, la déclaration des marchandises devra contenir l'indication de l'origine.

En cas de doute au sujet de la justesse de cette déclaration l'origine de la marchandise devra être prouvée au moyen d'un certificat.

Le dit certificat pourra émaner de l'Autorité locale du lieu d'exportation, ou du bureau de douane d'expédition, soit à l'intérieur, soit à la frontière, ou bien d'un Agent consulaire; enfin il pourra, au besoin, même être remplacé par la facture, si les Gouvernements respectifs le croient convenable.

§ 3. Les certificats d'origine et autres documents constatant l'origine des marchandises seront, soit délivrés, soit visés en franchise de tout droit.

Ad Article X.

Il est convenu de fixer d'un commun accord, par correspondance directe entre les Ministères des deux Hautes Parties contractantes, les conditions et formalités sous lesquelles auront lieu les facilités accordées au commerce et au trafic en vertu de l'article X. A cet égard, les principes suivants serviront de guide:

§ 1er. Les objets pour lesquels l'exemption des droits de douane est demandée, devront être déclarés aux bureaux douaniers par espèce et quantité, et devront être présentés à la visite.

§ 2 Les conditions et formalités déterminées dans l'instruction autrichienne de l'année 1853 pour le service douanier et dans la circulaire italienne du 1er août 1866 à l'égard du traitement des céréales destinées à être moulues, ne seront pas aggravées pendant la durée du présent Traité.

Le traitement douanier des objets exportés ou réimportés, respectivement importés et réexportés devra se faire

§. 2. Do uzasadnienia żądania, aby pobłażliwsze postępowanie zastosowane zostało, wyrazić należy w deklaracji towarowej, skąd towar pochodzi.

Gdyby zachodziła wątpliwość, czy deklaracja ta jest prawdziwa, pochodzenie towaru trzeba udowodnić świadectwem.

Świadectwo takie wydane być może przez Władzę miejscową tego miasta, z którego się wywozi lub przez komorę cłową, która ekspedyowała, bądź wewnętrzną bądź pograniczną, lub przez urząd konsulowski a w razie potrzeby i jeżeli Rządy na to się zgodzą, może być zastąpione fakturą.

§. 3. Świadectwo pochodzenia i inne dokumenty udawadniające pochodzenie towaru, wydawane i wizowane będą bez żadnej opłaty.

Do Artykułu X.

Zgodzono się, aby ministerstwa obu Stron, porozumiewszy się z sobą bezpośrednio, ułożyły warunki i formalności, pod którymi nastąpić mają ułatwienia w obrocie, wzmiankowane w artykule X; za podstawę do tego służyć mają zasady następujące:

§. 1. Przedmioty, dla których żądać się ma uwolnienia od cła, oznajmiane być powinny na komorach podług rodzaju i ilości a do rewizyi potrzeba je przystawić.

§. 2. Co się tyczy mlewa, warunki i formalności, określone w austriackiej instrukcyi dla służby cłowej z r. 1853 i w okólniku włoskim z dnia 1 sierpnia 1866 nie będą zaostrzone, dopóki Traktat niniejszy moc swojej zachowa.

Przedmioty wyprawdzone i napowrót wprowadzone a względnie wprowadzone i napowrót wyprawdzone,

par les mêmes bureaux douaniers, soit que ceux-ci se trouvent situés à la frontière, soit qu'ils soient à l'intérieur du pays.

Cette disposition ne s'applique pas aux tissus et filés destinés à être lavés, blanchis, foulés, ni aux objets destinés à être vernis, brunis ou peints. Leur rentrée, en exemption de droits, peut avoir lieu par chaque bureau douanier du territoire où s'est effectuée l'expédition, pourvu que celui-ci soit muni d'attributions suffisantes. Pour les échantillons importés par les voyageurs de commerce, on appliquera les formalités fixées à l'alinéa 8.

§ 3. La réexportation et la réimportation pourra être limitée à des termes convenables, et, en cas de leur non-observation, on pourra procéder à la perception des droits légaux.

§ 4. Il est permis de demander une garantie des droits, soit par le dépôt de leur montant, soit d'une autre manière convenable.

§ 5. Les différences du poids résultant des opérations énumérées à l'alinéa *d* de l'article X, seront prises en considération équitable. Des différences peu importantes ne donneront lieu à aucun paiement de droits.

§ 6. Les deux Hautes Parties contractantes pourvoiront à ce que le traitement douanier soit le moins onéreux que possible.

§ 7. Il s'entend que les dispositions sur l'admission temporaire ne tendent qu'à faciliter l'exercice de l'industrie, et qu'en considération de cette raison, il est réservé à chacune des deux Hautes Parties contractantes le droit de fixer les mesures d'exécution et de contrôle, nécessaires pour empêcher toute tentative de transgression frauduleuse du tarif.

§ 8. Chacune des deux Hautes Parties contractantes désignera, sur son territoire, les bureaux ouverts à l'impor-

ekspedyowane być powinny przez tę samą komorę, znajdująca się czy to na granicy czy w głębi kraju.

Postanowienie to nie odnosi się tylko do tkanin i przędz, przeznaczonych do bielienia, folowania lub wałkowania i do przedmiotów, które mają być lakierowane, polerowane lub pomalowane. Wpuszczone być mogą napowrót bez opłaty cła przez którąkolwiek komorę, dostatecznie do tego upoważnioną. Do próbek przywiezionych przez komisantów handlowych, stosowane będą formalności ustanowione w §-ie 8ym.

§ 3. Do wywiezienia napowrót i przywiezienia napowrót wyznaczone być mogą odpowiednie terminy i może być zarządzone wybieranie opłat ustawowych, jeżeliby terminy nie były dotrzymane.

§ 4. Dozwolone jest żądać zabezpieczenia opłat przez złożenie ich kwoty lub w inny odpowiedni sposób.

§ 5. Różnice na wadze powstające w skutek czynności wzmiankowanych w ustępie *d*) artykułu X, będą według słuszności uwzględniane. Jeżeliby różnice były małe, żadna opłata nie ma być żądana.

§ 6. Obie Wysokie Strony kontraktujące starać się będą, aby postępowanie cłowe było jak najmniej uciążliwe.

§ 7. Rozumie się samo przez się, że przepisy, dotyczące się obrotu apreturowego, służyć mają jedynie do ułatwienia stosunków przemysłowych i że przeto każdej z dwóch Stron kontraktujących służy prawo ustanowienia środków wykonawczych i kontrolowych do zapobieżenia oszukańskiemu omijaniu cła.

§ 8. Każda z dwóch Wysokich Stron kontraktujących wyznaczy w swoim okręgu urzędy, mające ekspedycję

tation et à l'exportation des échantillons importés par les voyageurs de commerce.

La réexportation pourra avoir lieu par un bureau autre que celui d'importation.

À l'importation, on devra constater le montant des droits afférents à ces échantillons, montant qui devra, ou être déposé en espèces à la douane d'expédition, ou être dûment cautionné. Afin de bien constater leur identité, les échantillons seront, autant que possible, marqués par l'apposition de timbres, de plombs ou de cachets, le tout sans frais.

Le bordereau qui sera dressé de ces échantillons, et dont les Hautes Parties contractantes auront à déterminer la forme, devra contenir:

- a) L'énumération des échantillons importés, leur espèce et les indications propres à faire reconnaître leur identité.
- b) L'indication du droit afférent aux échantillons, ainsi que la mention que le montant des droits a été acquitté en espèces ou cautionné.
- c) L'indication de la manière dont les échantillons ont été marqués.
- d) La fixation du délai, à l'expiration duquel le montant du droit payé d'avance sera définitivement acquis à la douane, ou, s'il a été cautionné, réalisé au moyen de la caution déposée, à moins que la preuve de la réexportation des échantillons ou de leur mise en entrepôt, ne soit fournie.

Ce délai ne devra pas dépasser une année.

- e) Lorsque avant l'expiration du délai fixé (d), les échantillons seront présentés à un bureau compétent, pour être réexportés ou mis en entrepôt, ce bureau devra s'assurer que les objets, dont la réexportation doit avoir lieu, sont identiquement les

próbki podlegające cła, przywożone i wywożone przez komisantów handlowych.

Można wywieść je napowrót na inną komorę, nie na tę, na którą zostały przywiezione.

Gdy próbki są przywożone, obliczyć należy kwotę cła wwozowego, którą komisant handlowy obowiązany jest albo złożyć gotówką w urzędzie ekspedycyjnym, albo zupełnie zabezpieczyć. Dla zabezpieczenia tożsamości, próbki będą ile możności poznaczone cechami, plembami, pieczęciami, całkiem bezpłatnie.

Cedula ekspedycyjna, co do której każde z państw kontraktujących wyda szczegółowe rozporządzenia, zawierać ma:

- a) Wykaz przywiezionych próbek, w którym wymieniony jest rodzaj towaru i cechy potrzebne do sprawdzenia tożsamości;
- b) kwotę cła wwozowego, ciężącego na tychże próbkach, jakoteż wzmiankę, czy złożona została w gotówce, czy zabezpieczona;
- c) sposób ooczekowania próbek;
- d) termin, po upływie którego, jeżeli próbki nie będą napowrót wywiezione za granicę, lub jeżeli nie będzie udowodnione, że zostały umieszczone w magazynie tymczasowym pod kontrolą, złożone cło wwozowe zostanie ściągnięte lub z kaucyi potrącone.

Termin ten nie ma wynosić więcej niż rok.

- e) Jeżeli przed upływem wyznaczonego terminu (d), próbki będą przedstawione komorze, do ich ekspedycyowania upoważnionej, jako mające być napowrót wywiezione lub umieszczone w magazynie tymczasowym, komora ta ma się prze-

mêmes que ceux présentés à l'importation. Lorsqu'il n'y aura aucun doute à cet égard, le bureau constatera la réexportation, ou la mise en entrepôt, et restituera le montant des droits déposés en espèces à l'entrée, ou prendra les mesures nécessaires pour décharger la caution.

§ 9. Afin de faciliter le plus possible le mouvement, à travers les frontières, du bétail destiné, soit au pâturage ou à l'hivernage, soit aux travaux agricoles, soit aux foires et marchés, les deux Hautes Parties contractantes sont convenues des dispositions suivantes:

I. L'entrée du bétail conduit aux pâturages ou aux travaux agricoles peut se faire, le long de la ligne douanière, par chaque bureau-frontière de douane;

II. Si des circonstances locales rendaient trop onéreux, aux propriétaires, le passage du bétail, destiné aux pâturages ou aux travaux agricoles, à travers le bureau-frontière de douane, une déclaration préalable d'entrée et de sortie, faite auprès de ce bureau, sera reconnue suffisante; les organes de la garde de finance contrôleront, cependant, l'entrée et la sortie, sur la base des déclarations fournies par le bureau douanier frontière.

La garde de finance retournera ces déclarations au bureau-frontière douanier, après les avoir munies du certificat de la vérification faite;

III. Si le bureau douanier frontière était situé à une distance trop grande du point d'entrée ou de sortie du bétail en question, ou s'il y manquait des communications suffisantes, et que, pour ces raisons, la déclaration mentionnée sous II ne pouvait être fournie que difficilement, la remise des déclarations d'entrée et de sortie pourra se faire à l'organe de

konać, czy jej przedstawiono te same przedmioty, które były przedstawione do wchodu. Jeżeli w tym względzie nie zachodzi wątpliwość, komora potwierdza wywóz lub umieszczenie w magazynie tymczasowym i zwraca opłacone poprzednio cło wchodowe lub zarządza co potrzeba, aby rękojmia została wydana.

§. 9. Ażeby ile możności ułatwić przechód przez granicę bydła, idącego na wypas na przezimowanie, do roboty albo na targi i jarmarki, Wysokie Strony kontraktujące zgodziły się jak następuje:

I. Bydło, idące na paszę lub do roboty, przechodzić może linią cłową na którąkolwiek komorę graniczną.

II. Jeżeli z powodu stosunków miejscowych dostawienie na komorę bydła, idącego na paszę lub do roboty, byłoby dla Stron uciążliwym, można pozwalać, aby tylko poprzednio deklarowano na komorze wejście i wyjście a czynniki straży skarbowej dopilnować mają wejścia i wyjścia na podstawie deklaracji, złożonej komorze granicznej.

Straż skarbową, sprawdziwszy i potwierdziwszy deklarację, zwrócić ją ma komorze.

III. Gdyby z powodu zbyt wielkiej odległości komory granicznej od miejsca wejścia lub wyjścia bydła, idącego na paszę lub do roboty, albo z powodu niedostatecznego związku dróg, nawet złożenie deklaracji pod II wzmiankowanej, było połączone z trudnościami, wolno będzie oddać deklarację wejścia i wyjścia czynnikowi straży skarbowej,

finance qui sera délégué à cette fin à la frontière sur les lieux du passage du bétail, et qui tiendra le registre des admissions.

Les organes chargés par le bureau douanier italien ou autrichien de recueillir les déclarations d'entrée et de sortie, et de faire l'enquête dans un endroit situé au dehors de leur résidence, n'ont droit qu'aux frais de tournées fixes, ou aux indemnités qui sont prescrits par les règlements de service de leur pays, et ne seront payés qu'une seule fois, pour chaque journée, sans qu'on ait égard au nombre des déclarations, ou du bétail.

Ces organes auront à remettre un reçu au porteur de la déclaration. Si plusieurs propriétaires avaient réuni leur bétail pour le soumettre à l'examen commun, les organes susdits remettront également à un de ceux-ci le reçu en question.

IV. Le bétail qui passera la ligne douanière pour être mené aux pâturages, ou à des travaux agricoles, et qui sera reconduit le jour même, ne sera pas soumis au régime douanier; des mesures de surveillance suffisantes seront, cependant, prises, afin d'empêcher les abus qui pourraient résulter de ce passage.

V. Il sera constaté, au retour à la frontière douanière, l'identité et le nombre des têtes de bétail. S'il résultait, de cet examen, une différence dans la qualité des bêtes, il sera perçu, à la réexportation pour l'animal remplacé, et à la rentrée pour l'animal remplaçant, les droits prescrits d'entrée; en Italie, en outre, à la rentrée, pour l'animal remplacé, les droits de sortie. S'il y a une inégalité dans le nombre des têtes de bétail, on percevra en Autriche-Hongrie les droits d'entrée à la réexportation, pour le manque, à la rentrée pour le surplus; en Italie, à la réexportation, pour le manque les droits d'entrée,

do miejsca, gdzie bydło ma przechodzić, wydelegowanemu, który do tego będzie utrzymywał rejestra.

Czynniki przeznaczone przez komorę cłową austriacką lub włoską do odbierania deklaracji wejścia lub wyjścia, i do oględzin w miejscu po zaobróbem siedziby urzędu, mają prawo tylko do stałego podróznego, lub do wynagrodzeń ustanowionych rozporządzeniami służbowymi ich kraju i będą pobierać płacę za każdy dzień tylko jednorazowo, bez względu na ilość deklaracji lub bydła. Czynniki te wydawać będą składającym deklaracyą, poświadczenie odbioru.

Jeżeli kilku właścicieli przyprowadza spólnie swoje bydło do oględzin, wzmiankowane czynniki skarbowe wydadzą poświadczenie odbioru deklaracji jednemu z nich.

IV. Bydło, przeprowadzane przez granicę na pobliskie pastwiska lub do robót rolniczych i jeszcze tego samego dnia wracające, nie będzie podlegało postępowaniu celniczemu; lecz dla zapobieżenia nadużyciom, rozciągnięty będzie odpowiedni nadzór nad tym obrotem.

V. Gdy bydło wraca przez granicę cłową, sprawdzana będzie jego tożsamość i ilość sztuk. Jeżeli się okaże różnica w gatunku bydła, natenczas wybierane będzie od niego cło wehodowe podług taryfy, przy wyprowadzeniu napowrót od każdej sztuki nie przystawionej, przy wprowadzeniu zaś napowrót od każdej sztuki podstawionej; we Włoszech nadto przy wprowadzeniu napowrót cło wywozowe od każdej sztuki nie przystawionej. Jeżeli się okaże różnica w ilości sztuk bydła, natenczas w monarchyi austriacko-węgierskiej wybierane będzie cło wehodowe przy wprowadzeniu bydła, od bydła którego nie

pour le surplus les droits de sortie; et, par contre, à la rentrée, pour le manque, les droits de sortie, pour le surplus, les droits d'entrée.

On ne percevra pas, cependant, de droits pour les animaux non reproduits à la douane, si le manque a été légalement déclaré, et s'il est certifié par l'Autorité qu'il est la suite d'accidents malheureux.

VI. Si la rentrée ou la réexportation étaient retardées au delà du terme fixé à l'occasion de la déclaration de sortie ou d'entrée, l'entrée, et en Italie également la sortie, suivraient le régime général douanier, pourvu que ces retards ne trouvent leur excuse dans des circonstances accidentelles dûment certifiées par la commune.

VII. Les dispositions énumérées aux N^{os} I, V et VI, s'appliquent également au bétail qui est conduit des districts-frontière aux marchés, ou qui passe la ligne frontière pour l'hivernage.

VIII. La franchise de droits accordée au bétail qui est conduit à travers la ligne douanière aux pâturages, travaux agricoles, marchés ou à l'hivernage, s'applique également, dans une quantité proportionnelle, aux produits respectifs. En conséquence, resteront libres des droits, à l'entrée ou à la sortie:

a) les petits mis bas par les vaches, chèvres, brebis et juments conduites aux pâturages, travaux agricoles, marchés et à l'hivernage; et cela pour autant de têtes qu'auront été notées de bêtes grosses au moment du départ, en tenant compte du temps que ces dernières ont passé hors du district douanier;

ma a przy wprowadzeniu napowrót, od bydła nadliczbowego; we Włoszech zaś przy wyprowadzeniu napowrót cło wchodowe od bydła, którego nie ma a cło wychodowe od nadliczbowego a przeciwnie przy wprowadzeniu napowrót, cło wychodowe od bydła, którego nie ma a wchodowe od nadliczbowego.

Atoli, od bydła nieprzyprawadzonego napowrót na komorę, nie będzie cło pobierane, jeżeli Strona oznajmi ubytek podług przepisu i udowodni świadectwem urzędowym, że ten ubytek nastąpił w skutek nieszczęsnej przygody.

VI. Jeżeli przyprawadzenie lub wyprowadzenie napowrót za linią cłową następuje dopiero po terminie wyznaczonym wtedy, gdy deklarowano wyjście lub wchód, natenczas z bydłem wchodzącem a we Włoszech także z wychodzącem, postąpi się podług ogólnych ustaw cłowych, wyjąwszy, gdyby spóźnienie dało się usprawiedliwić nadzwyczajnymi okolicznościami i gdyby to urząd gminny należycie potwierdził.

VII. Przepisy zawarte pod I, V i VI stosowane będą także do bydła pędzonego z okręgów pogranicznych na targi, jakoteż do bydła, przeprowadzanego przez granicę na przezimowanie.

VIII. Uwolnienie od cła przyznane bydłu prowadzonemu na wypas, do roboty, na targ lub na przezimowanie, obejmuje także odpowiednią ilość produktów bydliczych i przyplódek. Od celi wchodowych i wychodowych będą przeto uwolnione:

a) cielęta, kozłeta i jagnięta, jakoteż źrebięta krów, kóz, owiec i kłaczy, wyprowadzonych na wypas, do roboty, na targi lub na przezimowanie a to taka ilość sztuk, ile przy wychodzie zapisano samice brzemienne, z uwzględnieniem czasu, przez który zostawały po za obrębem okręgu cłowego;

b) le fromage et le beurre du bétail rentré des pâturages ou de l'hivernage, seront libres, savoir, pour chaque jour:

fromage: par chaque vache 0^k 29,
par chaque chèvre 0^k 058,

par chaque brebis 0^k 029;

beurre: par chaque vache 0^k 16,

par chaque chèvre 0^k 032.

Il est permis de rapporter en franchise de douane, mais dans un terme de quatre semaines à compter du jour du retour du bétail, le fromage et le beurre qui ont été produits jusqu'au jour de son retour des pâturages ou de l'hivernage passé dans le district douanier de l'autre pays.

IX. Les employés douaniers à la frontière et ceux de la garde de finance auront à faire observer aux personnes dirigeant le passage, au district-frontière voisin, du bétail conduit aux pâturages, travaux agricoles, marchés et à l'hivernage, qu'elles ont à garder soigneusement le double du document faisant preuve de la déclaration ou de l'admission, ainsi que les reçus délivrés pour l'acquiescement de la caution des droits crédités, ces documents devant être reproduits au retour du bétail. Les employés susdits auront aussi soin d'informer ces personnes des conséquences des procédés frauduleux.

X. Les certificats à présenter, soit sur l'état sanitaire du bétail, soit sur l'exemption des districts-frontière de toute maladie contagieuse d'animaux, ne seront exigés qu'en original et non en traduction.

Ad Article XI.

Les facilités stipulées à l'article XI sont soumises aux conditions suivantes:

a) Les marchandises devront être déclarées au bureau d'entrée pour

b) ser i masło od bydła wracającego z pastwiska lub przezimowania, a to dziennie:

ser, od każdej krowy 0·29 kilograma, od każdej kozy 0·058 kilograma,

od każdej owcy 0·029 kilograma;

masło, od każdej krowy 0·16 kilograma,

od każdej kozy 0·032 kilograma.

Ser i masło od bydła będącego na paszy lub na przezimowaniu, otrzymane w czasie jego pobytu w drugim okręgu cłowym aż do dnia powrotu, przeniesione być może przez granicę bez opłaty cła jeszcze w terminie czterotygodniowym, licząc od dnia powrotu bydła.

IX. Urzędnicy komor pogranicznych i czynniki straży skarbowej obowiązani są przestrzedz osoby prowadzące bydło za granicę na paszę, do roboty, na targ lub na przezimowanie, do sąsiedniego okręgu pogranicznego, aby troskliwie zachowywały dany im duplikat deklaracji lub zapisku, tudzież ceduły na rękojmię cłowe, dla pokazania ich, gdy będą z bydłem powracać, jakoteż obowiązani są zwracać ich uwagę na skutki defraudacji.

X. Świadectwa, jako bydło jest zdrowe i jako okręgi pograniczne są całkiem wolne od wszelkiej zarazy bydłowej, wymagane będą w pierwopisach a nie w tłumaczeniu.

Do Artykułu XI.

I. Ułatwienia wzmiankowane w artykule XI podlegają następującym warunkom:

a) Deklarować należy towary na komorze wchodowej do posłania dalej

passage ultérieur, moyennant un certificat de caution, et seront accompagnées par une attestation officielle qui prouve le fait et le mode avec lequel elles ont été scellées par la douane, au lieu d'expédition.

- b) La visite aura à constater, si ces scellés sont restés intacts et présentent des garanties suffisantes.
- c) La déclaration devra se faire conformément aux règlements, en évitant toute irrégularité, ou omission, qui rendrait nécessaire une visite spéciale, ou qui laisserait soupçonner une tentative de fraude.

On pourra se passer de décharger et de peser les marchandises, dès qu'il ressort pleinement, sans leur déchargement, que les scellés apposés par l'autre Partie se trouvent intacts et présentent des garanties suffisantes.

Ad Article XII.

§ 1er. Les dispositions de cet article ne sont pas applicables aux parties du territoire des Hautes Parties contractantes, qui sont exclues du régime des tarifs douaniers, pour aussi longtemps que cette exemption est en vigueur.

§ 2. La perception en Italie de la taxe intérieure sur les alcools, de même que celle de la surtaxe de douane, aura lieu d'après la quantité réelle et la richesse alcoolique du produit.

A cet effet, dans les fabriques d'alcool indigène traitant l'amidon et autres substances amylacées (telles que céréales, riz, farine, pommes de terre), les résidus de la fabrication ou de la raffinerie du sucre (mélasses etc.), les betteraves et les topinambours, la constatation de la quantité et de la force alcoolique du produit aura lieu soit au moyen de l'exercice (c'est à dire de la constatation du produit par la surveil-

za kartą przewodną i opatrzone być mają świadectwem urzędowym, z któregooby się okazywało, że i jak wzięte były pod zamknięcie urzędowe w miejscu wysłania.

- b) Zamknięcie to będzie zbadane i okazać się powinno nienaruszone, dostatecznie ubezpieczające.
- c) Deklaracya podana być powinna podług przepisów i w ten sposób, aby w skutek wadliwego oznajmienia nie była potrzebna rewizya szczegółowa i w ogóle wystrzegać się należy dania powodu do podejrzenia, że zamierzona jest defraudacya.

Jeżeli można będzie bez wyładowania towarów przekonać się niewątpliwie, że zamknięcie w drugim państwie uskutecznione jest nienaruszone i ubezpieczające, można będzie zaniechać wyładowania i przeważenia towarów.

Do Artykułu XII.

§. 1. W tych częściach krajów, należących do Stron kontraktujących, które nie należą do ich okręgu cłowego, dopóki do niego należeć nie będą, postanowienia tego artykułu nie będą stosowane.

§. 2. Podatek wewnętrzny, jakoteż dodatek cłowy od gorzałki pobierany będzie we Włoszech podług rzeczywistej ilości i tegości wyrobu.

W fabrykach krajowych wyrabiających gorzałkę ze skrobi i istot skrobiowych (jakoto ze zboża, ryżu, mąki, ziemniaków) z pozostałości od fabrykacyi lub rafinerji cukru (melasu itp.), z buraków i karczochów, ilość i wydajność alkoholu oznaczana będzie w tym celu albo drogą nieustającego dozoru, albo za pomocą szczególnego narzędzia, którego odpowiedniość pod względem technicznym i finansowym byłaby u-

lance permanente), soit par un instrument spécial dont la convenance technique et financière ait été reconnue, soit enfin au moyen de ces deux systèmes combinés ensemble.

Il est par suite entendu que l'Italie se réserve entière liberté à l'égard du système de perception de la taxe intérieure pour les fabriques qui ne traitent que le marc de raisin, les fruits, les racines et le vin.

§ 3. A l'entrée en Italie les sucres bruts étrangers, qu'ils soient destinés aux raffineries ou non, acquitteront des droits s'élevant au moins aux $\frac{4}{5}$ des droits grévant le sucre raffiné étranger.

La protection dont jouit à présent la production du sucre indigène, soit brut, soit raffiné, ne pourra pas être augmentée.

Ad Articles XVII et XVIII.

§ 1er. L'assimilation convenue des navires et de leur cargaison, dans les ports des deux Hautes Parties contractantes, ne s'étend pas :

- a) aux primes qui sont concédées, ou seront concédées à l'avenir, aux navires nouvellement construits, en tant qu'elles ne consistent pas dans l'exemption des droits de port ou de douane ou dans la réduction de ces droits ;
- b) aux privilèges des sociétés appelées „Yacht-Club“, appartenant à des tiers Etats.

§ 2. Tout en maintenant expressément en principe pour les sujets du pays le droit exclusif de la pêche le long des côtes, il sera, de part et d'autre, eu égard aux circonstances particulières locales, et de la part de l'Autriche-Hongrie, eu égard de plus aux concessions faites en retour par l'Italie, réciproquement accordé, par pure excep-

znana, albo nakoniec przez połączenie obudwu tych systemów.

W skutek tego zgodzono się, aby Włochom zostawiona była zupełna swoboda zaprowadzenia jakiegokolwiek systemu opodatkowania wewnętrznego w fabrykach, wyrabiających gorzałkę tylko z wyłoczyn winogronowych, owoców, korzeni i wina.

§ 3. Cukier surowy zagraniczny, przywieziony do Włoch, bez względu, czy jest przeznaczony do rafineryj, czy nie, będzie podlegał opłacie wynoszącej najmniej cztery piąte części opłat pobieranych od cukru zagranicznego rafinowanego.

Protekeya, której używa obecnie cukier krajowy, czy to surowy, czy rafinowany, nie może być powiększona.

Do Artykułu XVII i XVIII.

§ 1. Umówione równouprawnienie okrętów i ich ładunków w portach obu Wysokich Stron kontraktujących nie rozciąga się :

- a) na premie, które są lub będą dawane okrętom nowozbudowanym, o ile nie polegają na uwolnieniu od opłat portowych i cłowych, albo na znizeniu tychże opłat ;
- b) na przywileje stowarzyszeń zwanych klubami jachtowymi, należących do trzecich państw.

§ 2. Zastrzegając w ogólności wyłączone prawo połowu ryb wzdłuż wybrzeży morskich własnym poddanym, pozwalają wzajemnie obie Strony, ze względu na szczególne stosunki miejscowe, a monarchya austriacko-węgierska oprócz tego ze względu na ustępstwa otrzymane za to od Włoch, tylko wyjątkowo i jedynie na czas, dopóki

tion et pour la durée de ce Traité, aux habitants austro-hongrois et italiens du littoral de l'Adriatique, le droit de pêcher le long des côtes de l'autre Etat, en exceptant cependant la pêche du corail et des éponges, ainsi que celle qui, jusqu'à une distance d'une mille maritime de la côte, est réservée exclusivement aux habitants du littoral. Il est entendu qu'on devra rigoureusement observer les réglemens pour la pêche maritime en vigueur dans les Etats respectifs, et surtout ceux qui interdisent la pêche exercée d'un manière nuisible à la propagation des espèces.

Ad Article XXI.

Les embarcations italiennes naviguant sur les eaux intérieures de l'Autriche-Hongrie, et réciproquement les embarcations austro-hongroises naviguant sur les eaux intérieures de l'Italie, seront soumises à la législation du pays, en tout ce qui concerne les réglemens de police, de quarantaine et de douane.

II. En ce qui concerne le tarif A (Droits à l'entrée en Italie).

1. La surtaxe prélevée à titre d'impôt intérieur sur les alcools dulcifiés ou parfumés et sur les alcools de toute sorte en bouteilles, sera perçue sur la base d'une richesse alcoolique de 70 degrés centésimaux.

2. L'huile de térébenthine n'acquittera pas un droit supérieur à 3 fr. les 100 kilogrammes.

3. Les toiles de lin et de chanvre enduites à l'huile suivront le régime des toiles cirées pour parquets (N°. 28 a).

4. Les tissus de lin et de chanvre croisés ou damassés seront traités comme les tissus unis.

5. Les couvertures ordinaires dites Schiavine de laine passée à la chaux, entièrement blanches ou avec de simples bordures en couleur, seront admises, jusqu'à concurrence de 400 quintaux au

Traktat niniejszy będzie obowiązywał, mieszkańcom wybrzeży austriacko-węgierskich i włoskich morza adryatyckiego, łowić ryby wzdłuż wybrzeży drugiego państwa, atoli z wyłączeniem prawa połowu koralu i gąbek, i z zastrzeżeniem wyłącznego prawa połowu ryb w obrębie jednej mili morskiej na rzecz mieszkańców wybrzeża. Zgodzone się, że przepisy dotyczące się rybołówstwa, w obudwu okręgach obowiązujące, mianowicie zaś zakazy łowienia ryb w sposób szkodliwy dla rozplodku, będą ściśle zachowywane.

Do Artykułu XXI.

Statki włoskie, żeglujące na wodach śródziemnych w monarchyi austriacko-węgierskiej i statki austriacko-węgierskie żeglujące na wodach śródziemnych włoskich, będą podlegały ustawom krajowym we wszystkiem, co się tyczy policyi, kwarantany i celi.

II. Do Taryfy A (Cła w przywozie do Włoch).

1. Dodatek do cła, wybierany z tytułu podatku wewnętrznego, od wysokości słodzonego lub woniejącego i od wysokości wszelkiego rodzaju we fiaskach, wymierzany będzie od 70 stopni wysokości podług studzielnego alkoholometru.

2. Olejek terpentynowy nie będzie obciążony wyższem cłem nad 3 franki od 100 kilogramów.

3. Tkaniny lniane lub konopne napuszczone olejem, będą podlegały tym przepisom, co cerata do podłóg (Nr. 28 a).

4. Tkaniny lniane i konopne skóśnie tkane, tudzież adamaszki będą podlegały tym przepisom, co tkaniny gładkie.

5. Derki pospolite z wełny nawałnionej zwane *schiavine*, całkiem białe lub tylko z brzegiem barwistym, przepuszczane będą w ilości aż do 400 centnarów metrycznych rocznie za opłatą

maximum par an et sauf réciprocité du traitement à l'entrée des Schiavine italiennes en Autriche-Hongrie, au droit de 22 fr. 50 c. les 100 kilogrammes à la condition que l'origine de ce produit de l'Autriche-Hongrie soit justifiée par des certificats délivrés par les Autorités compétentes.

6. Les châles et fichus de laine, noirs, grossièrement brodés en soie dans un seul coin, même garnis avec de franges en soie, seront traités selon l'espèce du tissu, sans égard à la broderie et aux franges.

7. Les planches, carreaux et feuilles pour plaquer en bois commun ne rentrent sous le N° 37, que s'ils ont une épaisseur au dessous de 2^{mm}.

8. Sont compris sous le N° 39 les objets en bois même raboté qui ne sont pas encore des ouvrages finis, de même que le bois scié ou taillé en planches ou carreaux de l'épaisseur de 2^{mm} ou plus.

9. Les bardeaux tombent sous le N° 40.

10. Les pelles, fourches, rateaux, plats, cuillers, écuelles et autres articles de ménage, manches d'ustensiles et d'outils avec ou sans viroles et les sabots communs en bois sont rangés sous les deux positions N° 43 *a* et *b* selon leur travail.

Les articles compris sous le N° 43 y sont admis, même s'ils portent des ferures, cercles ou autres accessoires en métal ordinaire.

11. Sera considéré comme carton ordinaire, le carton en masse ou formé de couches réunies par compression sans aide de colle. Tout autre carton formé de couches de papier collées les unes aux autres, ou recouvert de papier, sera rangé dans la classe des cartons fins.

12. Les livres reliés en toile sont assimilés aux livres cartonnés (N° 51 *a*).

cja w kwocie 22 franki 50 centymów od 100 kilogramów, pod warunkiem wzajemności ze strony monarchyi austryacko-węgierskiej dla takichże derek włoskich i że pochodzenie z monarchyi austryacko-węgierskiej będzie udowodnione świadectwem właściwych władz.

6. Szale czarne i chusteczki wełniane z haftem ordynarnym w jednym rogu, także z frandzlą jedwabną, będą podlegały cłu podług gatunku tkaniny bez względu na haft i frandzle.

7. Płyty, tafle i paski z drzewa pospolitego na forniry wtedy tylko będą oclone podług Nr. 37, gdy będą miały mniej niż 2 milimetry grubości.

8. Nr. 39 obejmuje także przedmioty drewniane heblowane, o ile nie są jeszcze gotowemi wyrobami, tudzież drzewo pokrajane lub przepiłowane na płyty lub tafle, mające 2 lub więcej milimetrów grubości.

9. Gąty należą do Nru 40.

10. Łopaty, widły, grabie, miski, łyżki, donice i inne przedmioty gospodarskie, rękojści naczyń i narzędzi, ze zworami lub bez tychże, tudzież pospolite obuwie drewniane należą według obrobienia do Nru 43 *a* i *b*.

Przedmioty Nru 43go opatrzone być mogą okuciem, obręczami lub innymi częściami składowemi z pospolitych metali.

11. Za tekturę ordynarną uważana będzie tektura w masie lub utworzona z warstw spojonych przez ściśnienie, nie sklejonnych. Wszelkie tektury zrobione ze sklejonnych warstw papieru lub powleczone papierem, należą do przednich.

12. Książki oprawione w płótno, podlegają temu cłu co oprawione w tekturę (Nr. 51 *a*).

13. La fonte obtenue au moyen de charbons de bois reste assimilée à celle produite au coke.

14. Les articles contenus dans la position 52 *b* du tarif général austro-hongrois, tels que fer en loupe (*Masseln, Rohzaggel*) et milbars rentrent sous le N° 57 du tarif *A*, en tant qu'ils ne sont pas purgés de scories.

Les ingots sont aussi compris sous ce numéro.

15. Les verges rectangulaires, carrées, hexagones, octogones et semblables ne sont rangées sous le N° 58 *b* que dans le cas où elles ont un côté de 5^{mm} ou moins.

16. On comprend sous les N°s 58 et 59 le fer qui a été simplement laminé ou forgé, tout autre travail après le forgeage et le laminage faisant passer le fer à l'état de 2e fabrication. Les pièces de fer laminé ou forgé pour la construction de wagons, de ponts, de machines et pour bâtisses rentrent sous les N°s 58 et 59, si elles ne sont pas perforées ou autrement ouvrées. Les fers simples à T et à double T rentrent dans la Position 58 *a*. Sont compris sous le N° 59 les clous forgés à la main, les socs de charrues et les *tyres*. Les clous de fer filé, les fourches à faner et les houes tombent sous le N° 64 *b*. Les chaînes sont assimilées au fer de 2e fabrication (N° 61).

17. Les articles de ferblanterie rentrent sous le N° 62 *b*.

18. L'Italie se réserve la liberté pour la tarification de l'acier trempé.

19. Les ouvrages de verre et de cristal simplement soufflés ou moulés, rentrent sous le N° 76 *a*, même s'ils ont le bord, le fond ou le bouchon passés à la meule au dépolis. Sont compris sous cette position les bouteilles de verre blanc.

13. Surowizna otrzymana za pomocą węgla drzewnych podlega temu cłu co otrzymana za pomocą węgla kamiennych.

14. Przedmioty wymienione pod 52 *b*) w powszechnej austriacko-węgierskiej Taryfie cłowej, jakoto żelazo wyfryszowane w kawałkach nieregularnych i szyny na wpeł wykończone, należą do Nru 57 Taryfy *A*, o ile nie są oczyszczone z zuzli.

Także stal surowa należy do tegoż Nru 57.

15. Pręty prostokątne, czworoboczne, sześcioboczne itp. wtedy tylko należą do Nru 58 *b*), gdy jedna ich strona ma 5 milimetrów lub mniej.

16. Nr. 58 i 59 obejmują żelazo poprostu walcowane lub kute; wszelkie dalsze obrobienie po kuciu lub walcowaniu czyni żelazo wyrobem drugiej fabrykacyi. Kawałki żelaza walcowanego lub kutego do budowy wagonów, mostów, machin lub budynków należą do Nru 58 i 59, jeżeli nie są przewiercone lub w inny sposób obrobione. Żelazo w kształcie *T* i *II* należy do pozycyi 58 *a*). Gwoździe kute w rękach, radła i wieńce kół należą do Nru 59. Sztyfty z drutu, widły i motyki zaliczają się do Nru 64 *b*). Łańcuchy uważa się za żelazo drugiej fabrykacyi (Nr. 61).

17. Towary blacharskie zaliczają się do Nru 62 *b*).

18. Co do nałożenia cła na stal hartowaną Włochy zachowują sobie swobodne postanowienie w tej mierze.

19. Towary szklane i kryształowe po prostu dęte lub wygniatane należą także do Nru 76 *a*), jeżeli mają brzeg, dno lub zatyczkę szlifowaną lub pocieraną. Do tegoż numeru zaliczają się także flaszki z białego szkła.

20. Le droit réduit de 5 fr. les 100 kilogrammes est admis, jusqu'à concurrence de 4000 quintaux aux maximum, par an, pour la Castradina, viande desséchée et salée (*gepökelt*) de mouton ou autre bétail de race ovine. L'application de ce droit réduit est cependant subordonnée à la production de certificats d'origine.

21. La levure pressée sera admise en franchise de droits.

22. Les *sardelle*, *acciuغه*, *bojane*, *scoranze*, *sgombri*, *lanzarde*, *angusigole*, *maride*, *robi* et *suri* salés seront admis en franchise de droits.

23. Le Brindza, sorte de fromage de brebis ou de chèvre à pâte peu cohérente, acquittera le droit de 3 fr., les 100 kilogrammes, à la condition que l'origine de ce produit de l'Autriche-Hongrie soit prouvée par de certificats délivrés par les Autorités compétentes. La quantité à introduire en Italie à ce droit réduit, ne pourra pas dépasser par an 800 quintaux au maximum.

24. Les pipes en argile, faïence (majolique) ou porcelaine, même avec cercles ou couvercles en métaux communs non dorés, ni argentés, sont assimilées aux ouvrages en argile, faïence ou porcelaine. Les couvercles et autres accessoires en alliages de nickel avec lesquels ces pipes seraient montées, ne seront pas considérés comme métaux argentés.

25. Les boutons de toute sorte en bois seront rangés parmi les ouvrages en bois selon leur travail. Les boutons d'os, de cornes, de corozo, de papier mâché et de matières semblables, de même que les tuyaux de pipe de toute sorte montées avec embouchores etc. en os, en corne ou en bois, rentrent dans les merceries en bois.

26. Les porte-feuilles, porte-monnaies, porte-cigares, livrets pour notes et semblables ouvrages en cuir, à l'exception du cuir de Russie, montés en métaux

20. Od castradiny (mięsa owczego suszonego i solonego [marynowanego]) pobierane będzie cło zniżone w kwocie 5 franków od 100 kilogramów, za przywóz aż do 4000 cetnarów metrycznych rocznie. Zniżenie to będzie jednak stosowane tylko pod warunkiem udowodnienia pochodzenia.

21. Drożdże prasowane przepuszczane będą bez opłaty cła.

22. *Sardelle*, *acciuغه*, *bojane*, *scoranze*, *sgombri*, *lanzarde*, *angusigole*, *maride*, *robi* i *suri* solone, przepuszczane będą bez opłaty cła.

23. Ser owczy i kozi kruchy, zwany bryndzą, przepuszczany będzie za opłatą cła po 3 franki od 100 kilogramów, pod warunkiem udowodnienia świadectwem Władz właściwych jako pochodzi z monarchyi austriacko-węgierskiej. Za tą zniżoną opłatą przepuszczają się będzie do Włoch najwięcej 800 cetnarów metrycznych rocznie.

24. Fajki gliniane, fajansowe (majolikowe) lub porcelanowe, także opatrzone obręczkami lub przykrywkami z pospolitych metali nie połączonych, ani posrebrzanych, będą ekspedycowane jak wyroby gliniane, fajansowe lub porcelanowe. Przykrywki i inne części składowe takichże fajek, gdy będą zrobione ze stopów niklowych nie mają być uważane za metal posrebrzany.

25. Guziki drewniane wszelkiego rodzaju będą zaliczane do wyrobów drewnianych podług jakości. Guziki kościane, rogowe, pestkowe, z masy papierowej i inne, tudzież cybuchy wszelkiego rodzaju z treskami kościanymi, rogowymi lub drewnianymi, należą do towarów galanteryjnych drewnianych.

26. Pugilaresy na papiery, na pieniądze i na cygara, książeczki notatkowe i inne podobne wyroby skórzane (z wyjątkiem juchtowych), w oprawach po-

communs non dorés, ni argentés, sont assimilés à la mercerie ordinaire. Les accessoires en alliages de nickel dont ces objets seraient fournis, ne seront pas considérés comme métaux argentés.

27. Les chapeaux de feutre ordinaires, non garnis, à l'usage des paysans, seront admis à leur entrée en Italie, passant par les points-frontière du Tyrol, au droit réduit de 15 centimes la pièce, à la condition que l'origine de ce produit du Tyrol soit prouvée par de certificats délivrés par les Autorités compétentes.

III. En ce qui concerne le tarif B (Droits à l'entrée en Autriche-Hongrie).

1. Ne rentrent pas sous les N°s 10 et 12 les articles y énumérés, en tant qu'ils seront présentés en boîtes de fer blanc et similaires hermétiquement fermées, de même que ces articles autrement préparés ou confits en boîtes, bouteilles, verres et similaires.

2. Les *salami* sont compris sous le N°. 18.

3. Les graines de vers à soi rentrent sous le N°. 20.

4. Le vin connu sous le nom de Vermouth suit le régime des vins purs, appliqué aux autres états qui jouissent du traitement de la nation la plus favorisée.

5. Les faveurs spéciales confirmées au N°. 2 *ad* article VII du protocole final annexé au Traité de commerce et de navigation du 23 avril 1867, seront maintenues, en les ramenant au chiffre unique de 3 fl. 20 kr. les 100 kilogrammes, et s'appliqueront aux vins de l'Italie centrale, de la Lombardie et de la Vénétie. La jouissance de ce droit réduit demeure cependant subordonnée à la production de certificats d'origine.

6. Ne rentrent pas sous le N°. 29 les eaux et huiles y énumérées en tant qu'elles seront présentées dans des réci-

politych metalowych, nie połączanych ani posrebrzanych, zaliczają się do pospolitych towarów galanteryjnych. Części składowe tych przedmiotów, gdy są zrobione ze stopów niklowych, nie będą uważane za metal posrebrzany.

27. Kapelusze pilśniowe ordynarne, nie ubrane, dla wieśniaków, przepuszczane będą przez granicę tyrolską do Włoch za zniżoną opłatą po 15 centymów od sztuki pod warunkiem udowodnienia świadectwa władzy właściwej jako pochodzą z Tyrolu.

III. Do Taryfy B (Cła w przywozie do monarchji austriacko-węgierskiej).

1. Artykuły wyszczególnione pod Nr. 10 i 12 nie przestają należeć do tych pozycji, jeżeli mieszczą się w puszkach blaszanych itp. szczelnie zamkniętych, jakoteż, jeżeli są inaczej przyrządzone lub przyprawione w puszkach, fiaskach, słojkach itp.

2. Salami zalicza się do Nru 18.

3. Jaja jedwabników zaliczają się do Nru 20.

4. Wino, zwane Wermuth, podlega temu cłu, co wina niezaprawne z tych państw, którym się najbardziej sprzyja.

5. Szczególne zniżenia, potwierdzone w drugim ustępie protokołu końcowego do artykułu VII Traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 23 kwietnia 1867 zatrzymują się nadal i wprowadzone do jednej i tej samej kwoty po 3 zł. 20 c. od 100 kilogramów, stosowane będą do win z Włoch środkowych, Lombardyi i Wenecyi. Prawa do tego zniżenia nabywa się przez udowodnienie pochodzenia świadectwem.

6. Wódki i olejki wyszczególnione pod Nr. 29, przestają należeć do tej pozycji, jeżeli się znajdują w naczyniach

pients avec étiquettes, instructions pour l'usage et similaires, par lesquelles elles sont caractérisées comme parfumeries.

7. Un droit réduit de 5 kr. la pièce est accordé aux chapeaux de paille grossiers, non garnis, originaires de la Vénétie, importés en Autriche-Hongrie par la frontière entre Ala et Cormons, à la condition que leur origine soit prouvée au moyen de certificats délivrés par les Autorités compétentes.

8. Ne sont pas compris sous le N°. 40 c les chapeaux de soie et de tissus de toute sorte pour hommes.

9. Les articles connus sous la dénomination de verrerie de Venise, tels que perles, *conterie*, rentrent sous le N°. 47, même s'ils sont passés sur des fils pour faciliter leur emballage et leur transport.

IV. En ce qui concerne le tarif C (Droits à la sortie d'Italie).

L'Italie se réserve la faculté d'établir des droits de sortie sur les articles suivants:

- 1° Cornes, os et autres matières semblables;
- 2° Objets de collection.

V. En ce qui concerne le cartel de Douane.

Ad Article VII.

Suivant les dispositions en vigueur, les marchandises étrangères qui n'auraient pas été soumises au traitement douanier, ne peuvent être déposées, dans les districts-frontière des deux territoires douaniers, que dans les magasins de douane, ou, du moins, sous un contrôle suffisant pour empêcher des abus.

Il est convenu que, aussi longtemps que ces dispositions resteront en vigueur, il suffira, pour l'exécution des stipulations contenues à l'article VII, que les Autorités douanières des deux Hautes Parties contractantes soient chargées de contrôler dûment, dans le

opatrzonych etykietami, przepisami użycia itd., przez co ukazują się być pachnidłami.

7. Dla kapeluszy słomkowych, grubych, nie ubranych z Wenecyi, przywożonych do monarchyi austriacko-węgierskiej przez granicę pomiędzy Alą a Cormonsem, ustanawia się cło niższe po 5 c. od sztuki, pod warunkiem udowodnienia świadectwem właściwych władz, jako kapelusze te pochodzą z Wenecyi.

8. Nr. 40 c) nie obejmuje kapeluszków męskich jedwabnych i z innych tkanin jakiegokolwiek rodzaju.

9. Przedmioty znane pod nazwą wyrobów szklanych weneckich, jakoto perły, dętki, zaliczają się do Nru 47 nawet wtedy, gdy dla łatwiejszego zapakowania lub posłania są nawleczone.

IV. Do Taryfy C (Cła od wywozu z Włoch).

Włochy zastrzegają sobie prawo pobierania cөл wywozowych od następujących przedmiotów:

1. Od rogów, kości itp. materyałów.
2. Od przedmiotów muzealnych.

V. Do Kartelu cłowego.

Do Artykułu VII.

Stosownie do istniejących przepisów na pograniczu obu okręgów cłowych, towary zagraniczne nieocłone umieszczone być mogą tylko w magazynach urzędowych celniczych albo przynajmniej poddane być winny kontroli zapobiegającej nadużyciom.

Zgodzono się, że dopóki przepisy te będą obowiązującymi, dostatecznem będzie do wykonania postanowień, zawartych w artykule VII, aby Władzom cłowym obu Stron poleconem zostało należyte kontrolowanie w obrębie pogranicza składów rzeczzonego rodzaju

district-frontière, les magasins susmentionnés, en ayant également soin des intérêts douaniers de l'autre Partie.

Le présent protocole, qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les deux Hautes Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications du Traité auquel il se rapporte, a été dressé, en double expédition, à Vienne, le 27 décembre 1878.

(L.S.) **Andrássy** m.p. (L.S.) **C. Robilant** m.p.

(L.S.) **Schwegel** m.p. (L.S.) **V. Ellena** m.p.

z równym względem także na interesa cłowe drugiej Strony.

Protokół niniejszy, który uważany będzie za przyjęty i potwierdzony przez Wysokie Strony kontraktujące bez osobnej ratyfikacji, lecz już przez samą wymianę ratyfikacji Traktatu, do którego należy, spisany został w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 27 grudnia 1878.

(L.S.) **Andrássy** r.w. (L.S.) **C. Robilant** r.w.

(L.S.) **Schwegel** r.w. (L.S.) **V. Ellena** r.w.

DECLARATION.

Au moment de signer le Traité de commerce et de navigation en date de ce jour, les Plénipotentiaires, ayant reconnu que la convention et les règles douanières pour le service des chemins de fer, bien que stipulées sous la même date que le Traité de commerce et de navigation du 23 avril 1867, ont cependant le caractère d'arrangements distincts et séparés, déclarent d'après les instructions reçues de leurs Gouvernements que les susdites convention et règles douanières restent provisoirement en vigueur jusqu'à ce que l'on ait épuisé entre les deux Gouvernements la négociation spéciale actuellement en cours.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait, en double expédition, à Vienne, le 27 décembre 1878.

(L.S.) **Andrássy** m.p. (L.S.) **C. Robilant** m.p.

(L.S.) **Schwegel** m.p. (L.S.) **V. Ellena** m.p.

Oświadczenie.

Przystępując do podpisania Traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia dzisiejszego, pełnomocnicy zważywszy, iż konwencya tycząca się obrotu kolejowego i przepisy o ekspedycyi cłowej na kolejach żelaznych, aczkolwiek umówione w tym samym dniu co Traktat handlowy i żeglarski z dnia 23 kwietnia 1867, mają przecież cechę osobnego i odrębnego układu, oświadczają stosownie do instrukcyj otrzymanych od swoich Rządów, że konwencya rzeczona i przepisy o ekspedycyi cłowej na kolejach żelaznych pozostaną w mocy obowiązującej, dopóki się nie skończą odnośne rokowania, toczące się między obudwoma Rządami.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali oświadczenie niniejsze i wycisnęli na niem swoje pieczęcie.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia 27 grudnia 1878.

(L.S.) **Andrássy** r.w. (L.S.) **C. Robilant** r.w.

(L.S.) **Schwegel** r.w. (L.S.) **V. Ellena** r.w.

A la demande de MM. les Plénipotentiaires de Sa Majesté de Roi d'Italie les soussignés Plénipotentiaires de Sa Majesté l'Empereur et Roi ont l'honneur de faire les déclarations suivantes :

1° Le colportage étant réservé exclusivement aux nationaux par la législation actuelle de l'Autriche et de la Hongrie, le Gouvernement Impérial et Royal n'a pas pu donner suite à la demande du Gouvernement italien d'admettre les sujets italiens au colportage. Il est cependant dès à présent entendu que, si la législation de l'Autriche et de la Hongrie changeait sous ce rapport pendant la durée du Traité, toute faveur concédée à l'égard de l'admission des étrangers au colportage et applicable aux sujets de tout autre Etat, sera acquise également aux sujets italiens.

2° La demande faite par le Gouvernement Impérial et Royal de supprimer le § 1er du protocole final ad article VII du Traité de commerce et de navigation du 23 avril 1867, n'a pas été motivée par un changement des vues des deux Gouvernements sur la portée du terme „commerce de frontière“, mais seulement par la considération que la dite disposition n'avait pas de valeur pratique, puisque les circonstances qui pourraient provoquer une faveur spéciale pour le commerce de frontière ne peuvent jamais se répéter avec une parfaite analogie dans un autre endroit et vis-à-vis d'une tierce puissance, ces circonstances étant fondées sur les relations locales du commerce.

Na zapytanie panów Pełnomocników Najjaśniejszego Króla włoskiego, podpisani Pełnomocnicy Najjaśniejszego Cesarza i Króla mają zaszczyt oświadczyć, co następuje :

1. Gdy na mocy ustaw, w monarchyi austriacko-węgierskiej obowiązujących, handel obnośny w tejże monarchyi zachowany jest wyłącznie własnym poddanym, Rząd austriacko-węgierski nie mógł uczynić zadosyć żądaniu Rządu włoskiego, aby i poddanym włoskim wolno było trudnić się w monarchyi handlem obnośnym. Zgodzono się jednak, że jeżeliby ustawy austriackie i węgierskie, dotyczące się tego, uległy zmianie w czasie istnienia Traktatu, wszelkie ustępstwo we względzie przypuszczenia cudzoziemców do handlu obnośnego, dotyczące się poddanych któregoś innego państwa, będzie służyło zarówno także poddanym włoskim.

2. Żądanie c. i k. Rządu, aby ustęp 1 postanowienia Protokołu końcowego do artykułu VII Traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 23 kwietnia 1867 został opuszczony, nie było skutkiem zmiany w zapatrywaniu się obu Rządów na handel pograniczny, lecz nasunęła je tylko ta uwaga, że rzeczzone postanowienie nie ma wartości praktycznej, ponieważ okoliczności, które mogłyby wymagać ustępstw szczególnych na rzecz handlu pogranicznego nie powtarzają się nigdy w takiej samej postaci w innym miejscu, odnośnie do trzeciego mocarstwa, gdyż okoliczności te wynikają zawsze z miejscowych stosunków handlowych.

3° Les faveurs spéciales accordées à l'Italie par le protocole final ad Tarif B N° 5 comprennent aussi les vins sardes.

Vienne, le 27 décembre 1878.

Andrássy m. p.

Schwegel m. p.

A Messieurs les Plénipotentiaires de Sa Majesté le Roi d'Italie.

3. Szczególne zniżenia przyzwolone Włochom Protokołem końcowym do Taryfy B Nr. 5, rozciągają się także na wina sardyńskie.

Wiedeń, dnia 27 grudnia 1878.

Andrássy r. w.

Schwegel r. w.

Do Panów Pełnomocników Najjaśniejszego Króla włoskiego.

A la demande de MM. les Plénipotentiaires de Sa Majesté l'Empereur et Roi, les soussignés Plénipotentiaires de Sa Majesté le Roi d'Italie ont l'honneur de faire la déclaration suivante:

Le Gouvernement austro-hongrois s'étant réservé le droit d'exiger, indépendamment de l'introduction de l'étalon d'or, le paiement des droits de douane en or — dans lequel cas on aura à payer, pour 8 florins v. a. 20 francs en or — le Gouvernement italien accepte cette réserve à la condition toutefois que la mesure dont il s'agit soit simultanément appliquée à la perception des droits de douane sur les articles de toute provenance quelconque.

Vienne, le 27 décembre 1878.

C. Robilant m. p.

V. Ellena m. p.

A Messieurs les Plénipotentiaires de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique.

Na zapytanie panów Pełnomocników Najjaśniejszego Cesarza i Króla Pełnomocnicy Najjaśniejszego Króla włoskiego mają zaszczyt oświadczyć, co następuje:

Gdy Rząd austriacko-węgierski zastrzegł sobie prawo wybierania celi w złocie niezawisłe od tego czy i kiedy zaprowadzi walutę złotą, postanowiwszy, że za ośm złotych wal. austr. płać się ma 20 franków złotem, Rząd włoski przystaje na to zastrzeżenie, wszakże pod warunkiem, że środek ten wejdzie jednocześnie w zastosowanie przy poborze celi od towarów skądkolwiek pochodzących.

Wiedeń, dnia 27 grudnia 1878.

C. Robilant r. w.

V. Ellena r. w.

Do Panów Pełnomocników Jego cesarskiej i królewskiej Apostolskiej Mości.

Powyższy Traktat handlowy i żeglarski razem z Protokołem końcowym i Załączkami zatwierdzony przez obiedwie Izby Rady państwa ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 30 stycznia 1879.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

12.

Umowa z d. 27 grudnia 1878, dotycząca się zarazy na bydło.

między monarchją austriacko-węgierską a Włochami.

(Zawarta w Wiedniu dnia 27 grudnia 1878. Ratyfikowana przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 28 stycznia 1879 a ratyfikacye wzajemne wymienione w Rzymie dnia 30 stycznia 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentariis Nostris et illis Majestatis Suae Italiae Regis simul cum tractatu de promovendis et dilatandis commercii navigationisque relationibus 27. Decembris anni elapsi stabilito ad transitum cum pecudibus et rebus belluinis, regnantibus etiam contagiosis pecorum morbis, quam maxime faciliorem reddendum specialis conventio Viennae inita et signata fuit tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie,

et

Sa Majesté le Roi d'Italie,

désirant faciliter, même en temps de maladies contagieuses d'animaux, le commerce du bétail, de peaux, cornes et autres produits similaires, dans les limites exigées par les précautions à prendre contre la propagation de ces maladies, ont résolu de conclure une convention à cet effet, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires:

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austriacki. Król czeski itd. i Król apostolski węgierski

tudzież

Najjaśniejszy Król włoski,

pragnąc, aby handel bydłem, skórami, rogami i tym podobnymi produktami nawet w czasie, gdy panuje zaraza na bydło, mógł się odbywać o ile na to pozwoli ostrożność, by się zaraza nie rozszerzała, postanowili zawrzeć w tym celu umowę i mianowali do tego Swoimi Pełnomocnikami:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie,

le Sieur Jules Comte Andrassy de Csik Szent-Király et Krasznahorka, Son Conseiller Intime et Feld-Maréchal-Lieutenant dans Ses armées, Son Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères,

et le Sieur Joseph Baron de Schwegel, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères;

Sa Majesté le Roi d'Italie,

le Sieur Charles Felix Nicolis Comte de Robilant, Lieutenant Général, Son Ambassadeur près Sa Majesté l'Empereur d'Autriche etc., et Roi de Hongrie,

et le Sieur Victor Commandeur Ellena, Inspecteur Général des finances,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Dès qu'une maladie contagieuse d'animaux éclate dans un des pays des deux Hautes Parties contractantes, communication directe (télégramme) sera faite, aussitôt que possible, de l'invasion ou de la propagation de cette maladie au Gouvernement de l'autre. Les Autorités compétentes prendront, en même temps, les mesures nécessaires pour empêcher la circulation du bétail atteint ou suspect de toute maladie contagieuse.

Si la peste bovine, ou autre maladie contagieuse d'animaux, a été constatée, dans une localité distante de moins de 75 kilomètres de la frontière, les Autorités du district correspondant annonceront le fait, aussitôt, aux Autorités compétentes du pays voisin.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski:

Pana Juliusza Hrabiego Andrassy na Csik Szent-Király i Krasnej Horce, Swego rzeczywistego Radeę tajnego i Feldmarszałka - porucznika, Swego Ministra Cesarskiego Domu i spraw zewnętrznych,

tudzież Pana Józefa Barona Schwegel, Naczelnika sekeyi w Ministerstwie spraw zewnętrznych;

Najjaśniejszy Król włoski:

Pana Karola Feliksa Nicolis Hrabiego Robilant, generała-porucznika, Ambadora swego przy dworze Najjaśniejszego Cesarza austriackiego itd. i Króla węgierskiego,

tudzież Pana Komandora Wiktora Ellena, inspektora generalnego skarbu,

którzy wymieniwszy swoje pełnomocnictwa w dobrej i należytej formie znalezione, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Jak tylko w jednym z krajów dwóch Wysokich Stron kontraktujących wybuchnie zaraza na bydło, o wybuchu jej lub rozszerzeniu się uwiadomiony będzie jak można najprędzej, bezpośrednio (telegramem) Rząd drugiej Strony. Jednocześnie Władze właściwe poczynią potrzebne kroki dla przeszkodzenia przechodowi bydła dotkniętego zarazą lub podejrzanego.

Gdy w miejscu oddalonem od granicy o mniej niż 75 kilometrów pojawi się dowodnie księgosusz lub inna choroba zaraźliwa, Władze okręgu, w którym miejsce to leży, doniosą o tem natychmiast właściwym Władzom kraju sąsiedniego.

Une enquête minutieuse sera faite sur les voies d'introduction et de propagation de la peste bovine et d'autres maladies contagieuses d'animaux, et les résultats de cette enquête seront, sans délai, portés à la connaissance des Autorités des contrées qui peuvent être menacées de l'introduction de la maladie.

Chacune des deux Hautes Parties contractantes fera publier, dans son journal officiel, un bulletin hebdomadaire sur l'état de maladies contagieuses d'animaux, et sur les mesures qu'il a dû ordonner pour éviter l'invasion de ces maladies, ainsi que sur les modifications et la cessation de ses mesures.

Article II.

a) Si, sur le territoire de l'une ou de l'autre Partie contractante, la peste bovine s'est déclarée dans quelque localité seulement d'un seul district, ou de plusieurs districts contigus, les mesures prescrites contre la peste bovine la Conférence de Vienne de 1872 seront exécutées avec toute rigueur. Sur quoi, il est convenu qu'en ce cas même l'exportation des bêtes bovines ou autres ruminants ne sera pas interdite pour les districts non infectés du pays envahi par la contagion, sauf l'observation des règles arrêtées, sur ce sujet, par la dite Conférence de Vienne (Exposé de principes: Section V, lettre b), savoir:

L'introduction de bêtes bovines ne sera autorisée que par des stations déterminées, sur la production d'un certificat d'origine et sous réserve d'une révision sanitaire à la frontière. Les Gouvernements des deux Hautes Parties contractantes se feront réciproquement connaître, par qui et sous quelle forme les certificats de santé et d'origine seront délivrés; ces certificats con-

Zbadane będzie dokładnie, któremi drogami księgosusz i inne zarazy bydła dostały się i rozszerzyły i o wyniku dochodzenia tego uwiadomione będą niezwłocznie Władze okolic przeniesieniem się zarazy zagrożonych.

Każda z Wysokich Stron kontraktujących ogłaszać będzie w swojej gazecie urzędowej tygodniowe zdanie sprawy o stanie zarazy, środkach zarządzonych dla przeszkodzenia jej przeniesieniu, jakoteż o ich zmianie lub o uchyleniu tychże.

Artykuł II.

a) Jeżeli księgosusz wybuchnie tylko w pojedynczych miejscach jednego lub więcej graniczących z sobą powiatów okręgu jednej ze Stron kontraktujących, wykonane będą z całą ścisłością środki przeciw księgosuszowi przepisane przez konferencją wiedeńską z r. 1872. W skutek tego zgodzono się, że w tym przypadku wyprowadzenie rogacizny i innych zwierząt odzuwających z wolnych od zarazy powiatów kraju zarazą dotkniętego nie będzie zakazane, pod warunkiem, aby zachowane były prawidła, ustanowione w tym celu przez wzmiankowaną konferencją wiedeńską (Zasady główne, oddział V, lit. b), mianowicie:

Rogaciznę wolno będzie wprowadzać tylko przez miejsca wyznaczone za okazaniem świadectwa pochodzenia i pod warunkiem poddania bydła rewizji zdrowia na granicy. Rządy Wysokich Stron kontraktujących uwiadomią się nawzajem, kto i w jakiej formie wydawać ma świadectwa zdrowia; te świadectwa zdrowia zawierając powinny zawsze potwierdzenie, że

tiendront, en tout cas, la déclaration que dans le lieu de provenance, et dans vingt kilomètres à la ronde, il n'existe pas la dite maladie contagieuse, ainsi que l'indication du temps pendant lequel ils seront valables.

Toutefois les agents sanitaires auront la faculté d'arrêter le bétail, dès qu'ils auront des soupçons fondés sur l'existence du germe d'infection dans ce bétail.

- b) Dès le jour où les mesures de précaution et de désinfection suggérées par la Conférence de Vienne, et nommément celles reprises à la Section VI (No. 7, 8, 9, 10 et 11) de l'Exposé des principes élaboré par la Conférence même, seraient prescrites et observées en fait dans le territoire de l'une des deux Hautes Parties contractantes, celle-ci a le droit de réclamer, pour son commerce, le régime indiqué sub *d*, dans la section V de l'Exposé susmentionné, savoir:

Malgré la contagion, qui se serait déclarée dans un ou plusieurs districts du territoire de l'une des deux Parties contractantes, il est permis d'importer, dans le territoire de l'autre, les articles suivants: peaux, os, cornes, bouts de cornes et d'onglons, parfaitement secs; intestins salés ou séchés de bêtes bovines ou de moutons; suif en tonneaux et en peaux; poils de bêtes bovines et caprines, soies de porc et laine de mouton, en sacs; foin, paille, regain et autres objets semblables.

Article III.

Le bétail, conduit du territoire d'une des deux Hautes Parties contractantes au pâturage sur le territoire de l'autre, pourra repasser la frontière. Cette faculté est, cependant, soumise aux conditions que voici:

w miejscu, z którego bydło pochodzi i w promieniu 20-kilometrowym niema księgosuszu i wymienione być ma na jaki czas świadectwa te są ważne.

Wszakże czynniki zdrowia mają zawsze prawo zatrzymać bydło wzniesające uzasadnione podejrzenie jako ma już w sobie zarody zarazy.

- b) Od dnia, w którym w okręgu jednej z Wysokich Stron kontraktujących zarządzone i rzeczywiście wykonywane zostaną środki, przez konferencyą wiedeńską polecone a mianowicie dotyczące się ochrony i desinfeccyi, przytoczone w oddziale VI (ustęp 7, 8, 9, 10 i 11) Wywodu głównych zasad, Strona ta ma prawo żądania, aby do jej handlu stosowano zasady wyluszczone w oddziale V rzeczonego Wywodu pod *d*), mianowicie:

Pomimo iż w jednym lub więcej powiatach okręgu jednej Strony panuje zaraza, wolno przywozić do okręgu drugiej Strony następujące przedmioty: skóry i błamy, kości, rogi, końce rogów i kopyta doskonale wysuszone; wnętrzości rogacizny i owiec nasolone i wysuszone; łój w beczkach lub skórach; włosy bydłce lub kozie; szczeć świńską i wełnę owczą w workach; siano, słomę, potraw i tym podobne przedmioty.

Artykuł III.

Z okręgu jednej do okręgu drugiej Strony kontraktującej wolno przeprowadzać bydło na paszę pod następującymi warunkami:

a) Les propriétaires des troupeaux auront à faire certifier à la frontière, sur une liste dressée à cet effet, le nombre et les signes caractéristiques des bêtes qu'ils comptent conduire au pâturage. b) La rentrée des animaux sur le territoire d'où ils sortaient, ne sera accordée qu'après constatation de l'identité du bétail. c) Cependant, si, durant le pâturage, une maladie contagieuse pour ces animaux venait à se déclarer, soit dans une partie des troupeaux, soit même dans une localité distante de moins de vingt kilomètres de ces pâturages, il est entendu que, dès lors, le retour du bétail sur le territoire de l'autre Partie contractante sera interdit.	a) Właściciele trzód złożą na granicy wykaz bydła, które przeprowadzają na paszę, w którym wymienić należy ilość sztuk i znamiona charakterystyczne; b) bydło wracające do okręgu, z którego pochodzi, przepuszczać się będzie dopiero po sprawdzeniu tożsamości; c) jeżeli jednak podczas pobytu bydła na paszy wybuchnie zaraza na bydło tego samego rodzaju bądź w części trzód, bądź w miejscu oddalonym o mniej niż 20 kilometrów od pastwiska, powrót bydła do okręgu drugiej Strony kontraktującej będzie od tej chwili zabroniony.

Article IV.

Les habitants des districts de deux Hautes Parties contractantes éloignés tout au plus de quatre kilomètres de la frontière, pourront la passer et repasser à toute heure avec leur propre bétail attelé aux chariots ou aux charrues, mais seulement pour leurs travaux agricoles ou l'exercice de leur métier.

Ils se conformeront toujours aux conditions suivantes:

- a) Tout attelage, qui passera la frontière pour travaux agricoles, sera muni d'un certificat de l'autorité municipale de la commune, où se trouve l'étable. Ce certificat contiendra le nom du propriétaire et du bouvier, la description des animaux et l'indication en kilomètres de l'étendue de la zone-frontière dans laquelle l'attelage est destiné à travailler.
- b) Il est exigé, en outre, à la sortie comme au retour, un certificat de

Artykuł IV.

Mieszkańcy powiatów oddalonych od granicy najwięcej o 4 kilometry mogą przebywać granicę w obu kierunkach ze swoim własnym bydłem przyprzężonym do pługu lub wozu o każdej godzinie, jednak tylko o ile tego wymaga ich praca rolnicza lub rzemiosło.

W tym względzie zachowywać mają następujące przepisy:

- a) Każdy zaprząg idący za granicę na robotę, zaopatrzony być powinien świadectwem od zwierzchności tej gminy, w której się stajnia znajduje. W świadectwie tem podany być ma właściciel lub woźnica, opis zwierząt i obwód (w kilometrach) pogranicza, w którym zaprząg ma pracować.
- b) Nadto przy wyjściu, jakoteż za powrotem, potrzebne jest świadectwo

l'Autorité municipale de la commune frontière d'où sort l'attelage (et dans le cas qu'il passe par le territoire d'une autre commune, aussi l'attestation de cette commune), établissant que la dite commune est complètement exempte de peste bovine ou d'autre maladie contagieuse d'animaux. Ce certificat devra être renouvelé tous les dix jours.

Article V.

La présente convention entrera en vigueur en même temps que le Traité de commerce et de navigation conclu sous la date de ce jour, et aura la même durée.

Les Hautes Parties contractantes se réservent la faculté d'introduire dans cette convention, d'un commun accord, toutes modifications qui ne seraient pas en opposition avec son esprit et ses principes et dont l'utilité serait démontrée par l'expérience.

Article VI.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Rome en même temps que celles du Traité de commerce et de navigation.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le 27 décembre de l'an de grâce 1878.

(L.S.) **Andrássy** m.p. (L.S.) **C. Robilant** m.p.

(L.S.) **Schwegel** m.p. (L.S.) **V. Ellena** m.p.

od zwierzchności tej gminy pogranicznej, z której zaprząg przybywa (a jeżeli przechodził przez obszar innej gminy, także świadectwo od tej ostatniej gminy) potwierdzające, że w owej gminie niema wcale księgosuszu ani żadnej innej zarazy na bydło. Świadectwo to odnawiać należy co dni 10.

Artykuł V.

Umowa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej jednocześnie z Traktatem handlowym i żeglarskim, zawartym w dniu dzisiejszym i na ten sam okres.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie uczynienia w umowie niniejszej wszelkiej takiej zmiany, która by nie sprzeciwiała się jej duchowi i zasadom a o pożyteczności której przekonywałoby doświadczenie.

Artykuł VI.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana a ratyfikacje wymienione zostaną w Rzymie równocześnie z ratyfikacjami Traktatu handlowego i żeglarskiego.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia 27 grudnia 1878.

(L.S.) **Andrássy** r.w. (L.S.) **C. Robilant** r.w.

(L.S.) **Schwegel** r.w. (L.S.) **V. Ellena** r.w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere profiteamur, Verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes. Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatorum esse.

In quorum fidem, majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso munire jussimus.

Dabantur in Vienna die vigesima octava mensis Januarii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:
Guilielmus liber baro a **Konradsheim m. p.**,
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Umowę powyższą, dotyczącą się zarazy na bydło, zatwierdzoną przez
obiedwie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 30 stycznia 1879.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VI. — Wydana i rozesłana dnia 2 lutego 1879.

13.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 1879,

tyczące się przyłączenia gminy administracyjnej Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrze do okręgu Sądu powiatowego tarnobrzeskiego.

Na zasadzie §-fu 2-go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę administracyjną Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrze od okręgu Sądu powiatowego rozwadowskiego i przyłącza ją do okręgu Sądu powiatowego tarnobrzeskiego.

Rozporządzenie niniejsze zaczyna obowiązywać od dnia 1 marca 1879.

Glaser r. w.

14.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 18 stycznia 1879.

tyczące się wymiany stęplowanych listów przewozowych dla kolei żelaznych rozsprzedawanych na mocy rozporządzenia z dnia 29 grudnia 1876.

Listy przewozowe dla kolei żelaznych z wydrukowanym znaczkiem stęplowym, rozsprzedawane na mocy rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 29 grudnia 1876 (Dz. u. p. Nr. 5 z r. 1877), używane być mogą na mocy rozporządzenia c. k. ministerstwa handlu z dnia 11 listopada 1878, l. 32240 w obrocie miejscowym linii każdego z osobna przedsiębiorstwa kolejowego tutejszej połowy monarchyi, jeszcze aż do dnia 30 czerwca 1879.

Począwszy od dnia 1 lipca 1879, jeżeliby w ogóle chciano używać listów przewozowych dla kolei żelaznych z wydrukowanym znaczkiem stęplowym, wolno będzie używać już tylko nowych listów przewozowych dla kolei żelaznych, rozsprzedawanych od dnia 1 stycznia 1879 w skutek rozporządzenia z dnia 8 października 1878 (Dz. u. p. Nr. 128).

Począwszy od dnia 1 lipca 1879 aż do końca sierpnia 1879 blankiety listów przewozowych rzeczonoego rodzaju wyjętych z używania i aż do dnia 30 czerwca 1879 nie użytych, wymieniane będą bezpłatnie za nowe w urzędach sprzedaży do tego upoważnionych.

Po dniu 31 sierpnia 1879 blankiety dawniejsze nie będą już wymieniane.

Pretis r. w.

15.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 1 lutego 1879,

tyczące się zakazu przywozu i przewozu rozmaitych rodzajów towarów z Rosyji z powodu zarazy panującej w guberni astrachańskiej.

Dla zapobieżenia, aby choroby zaraźliwe nie dostały się tu z Rosyji, stanowi się w porozumieniu z Rządem król. węgierskim:

1. Zabrania się przywozu i przewozu następujących przedmiotów z Rosyji przez granice monarchyi austriacko-węgierskiej:

Bielizny wdziawalnej i pościelowej używanej, odzieży używanej, szmat i gałganów wszelkiego rodzaju, odpadków papieru, futer, towarów kuśnierskich, błamów, skór, skóry kozłowej i owczej w półgarbowanej, jakoteż zamshowej, pęcherzy, kiszek świeżych i suszonych, kiszek solonych (jelit), pilśni, włosów (licząc tu tak zwaną wełnę siekaną), szczeci, piór, kawiaru, ryb i balsamu sareptowskiego.

2. Do bielizny, odzieży i innych rzeczy, które podróżni wiozą z sobą na własny użytek, zakaz zawarty w ustępie 1 nie będzie stosowany.

Zastrzega się wydanie osobnego rozporządzenia co do rozciągłości i sposobu poddawania takich przedmiotów desinfekcyi.

3. Przywóz i przewóz wełny owczej z Rosyji dozwolony jest tylko po poprzedniczej desinfekcyi; jeżeli wełna owcza była myta fabrycznie, dostatecznem będzie poddanie desinfekcyi tylko opakowania.

Wełna owcza nie myta fabrycznie, poddana ma być desinfekcyi w lokalach zamkniętych za pomocą kwasu siarczanego.

4. Zakaz przywozu i przewozu pierza, wydany rozporządzeniem ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 7 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 50) zmienia się w ten sposób, że przywóz i przewóz pierza z Niemiec zostaje znowu pozwolony.

5. Koszta desinfekcyi ponosić mają strony.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

16.

Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 1 lutego 1879,

tyczące się wykonania postanowień Traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami
z dnia 27 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1879).

We względzie wykonania Traktatu handlowego i żeglarskiego między monarchią austriacko-węgierską a Włochami z dnia 27 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1879) stanowi się w porozumieniu z Rządem król. węgierskim co następuje:

1. W skutek postanowień dotyczących się cła, umówionych w Taryfie *B* tego Traktatu dla towarów przywożonych do monarchyi austriacko-węgierskiej, zaprowadza się w powszechnej austriacko-węgierskiej Taryfie cłowej z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 67) dla towarów nadchodzących z państw, którym się najbardziej sprzyja, następujące zmiany:

Pozycya Taryfy cłowej powszechnej		Oznaczenie na przy-szłość	Tekst zmienionych pozycyj Taryfy	Skala ocenia	Kwota cła	
					zł.	e.
4 b.	dzieli się, jak następuje:	4 b. 1	Figi suszone	100 K.	5	—
		2	Jabłka granatowe, pineolki (orzechy cyr-belowe) wyłuskane, jagody winne, su-szone, koryntki, rodzynki	"	6	—
4 c.	zniża się cło, jak nastę-puje:	4 c.	Cytryny, limonie, pomarańcze	"	4	—
4 d.	dzieli się i zniża, jak następuje:	4 d.	Daktyle, pistancye	"	12	—
		4 e.	Migdały, suche (w łusce lub bez)	"	10	—
		4 f.	Migdały, niedojrzałe (w łusce)	"	2	—
8 b. 1	zniża się cło:	8 b. 1	Ryż: wyłuszczoney	"	1	—
10 a.	uwalnia się od cła	10 a.	Ryby świeże; raki rzeczne i ze strumieni, ślimaki świeże	"	bez opłaty	
10 c.	zniża się	10 c.	Ryby, szczegółowo nie wymienione, so-lone, wędzone, suszone	"	3	—
11 k.	uwalnia się od cła	11 k.	Muły, mułoośły i osły	1 sztuka	bez opłaty	
15 b.	zniża się	15 b.	Kiełbasy mięsne (także kiszki z krwi, wą-troby i słoniny)	100 K.	16	—
15 d.	zniża się	15 d.	Ser	"	4	40
16 a.	dzieli się, jak następuje:	16 a. 1	Masło, świeże, solone, przetopione	"	4	—
		2	Tłuszcz wieprzowy i gęsi, słonina	"	8	—
17 b.	zniża się	17 b.	Oliwa w beczkach, workach i pęcherzach	"	2	40
22 c.	zniża się	22 c.	Ciasto (t. j. makaron i tego rodzaju wy-roby z mąki, nie pieczone)	"	1	—
		26 a. 2	Ziarnkapiżmakowe; masło kakaowe; kam-fora; oczyszczona (rafinowana); ku-beby; galgant; żywica jalapowa; woda wawrzyno-śliwowa; balsam muszka-towy (masło muszkatowe); makowiec (opium); wódki: lawendowa, poma-rzańcowa, różana i inne wonne (bez wyskoku winnego); olejki: bursztyno-wy, z rogu jeleniego, kauczukowy, wa-wrzynowy, rozmarynowy i jałowcowy	"	6	—
26 a. 2	dzieli się, jak następuje:	3	Sok lukrecyowy	"	4	—

Pozycya Taryfy cło- wej po- wszechnej		Oznacze- nie na przy- szłość	Tekst zmienionych pozycyj Taryfy	Skala ocelenia	Kwota cła	
					zł.	e.
28 c.	uwalnia się od cła	28 c.	Sok limoniowy (cytrynowy)	100 K.	bez opłaty	
37 g.	dzieli się przez przydanie uwagi jak następuje:	37 g.	Towary powroźnicze:			
		1	niebielone, niebarwione; pasy, taśmy, węże, wiadra, także bielone; wszyst- kie towary te także napuszczone ma- zią, klejem, pokostem	"	3	—
			U w a g a:			
			Liny, powrozy, także bielone, napuszczone mazią lub niebarwione	"	1	50
39 a.	dzieli się, jak następuje:	39 a. 1	Towary jedwabne przednie, t. j. towary z jedwabiu lub peli wyłącznie, z wy- jątkiem wymienionych pod 2 gładkich tkanin wyłącznie z jedwabiu; blondy; koronki (chustki koronkowe); towary tkackie haftowane; towary w połączeniu z nitkami metalowemi lub przędzą szklaną	"	300	—
		2	Tkainy gładkie z jedwabiu wyłącznie	"	200	—
40 c. 2	opiewać będzie	40 c. 2	Kapelusze męskie pilśniowe, wełniane lub z innych włosów zwierzęcych, także ubrane	"	90	—
		42 g. 1	Kapelusze słonkowe i inne kapelusze szcze- gółowo nie wymienione, nie ubrane *)	1 sztuka	—	10
42 g.	zmienia się i niża, jak następuje:	2	Kapelusze ze słomy, trzciny, łyka, sito- wia, fiszbinu, liści palmowych lub łubu, ubrane	"	—	20
			*) U w a g a. Podług tej pozycyi po- stępować należy także z kapeluszanami nie ubranymi, które z powodu swego mate- ryału należą do pozycyi 40 d) Taryfy cłowej powszechnej.			
z 61 b. 3 i 61 c. 4	wyłączają się bez zmiany tekstu tych pozycyj ar- tykuły obok wymienio- ne i poddają opłatom następującym:	61 d.	Parasole i parasolki:			
		1	z jedwabiu	"	—	48
		2	z innych materyj	"	—	24
65 a.	dzieli się, jak następuje:	65 a. 1	Swiece woskowe, pochodnie woskowe, stoezki, świeczki nocne	100 K.	10	—
		2	Zapałki woskowe i zapałki stearynowe	"	3	—

2. Aby uzasadnić prawo do pobłażliwego postępowania cłowego, wyrazić potrzeba w obudwu egzemplarzach deklaracji towarowej, że towar pochodzi z państwa traktatem związanego.

3. W postępowaniu wchodowym z winami włoskimi, które stosownie do protokołu końcowego ustęp 5 do Taryfy *B*, tudzież stosownie do ustępu 3 deklaracji c. i k. pełnomocników z dnia 27 grudnia 1878, podlegają cłu w kwocie 3 zł. 20 c. od 100 kilo, tudzież z kapeluszeniami słomkowymi grubymi, nie ubranymi, z Wenecyi, które stosownie do ustępu 7 protokołu końcowego do Taryfy *B* podlegają cłu w kwocie 5 c. od sztuki, domagać się potrzeba świadectw pochodzenia wygotowanych należyte według postanowień protokołu końcowego do Art. VIII (§. 2) a nie wolno w obudwu tych przypadkach poprzestać na fakturze lub innym poświadczeniu.

Kapelusze słomkowe grubym, nie ubranym, z Wenecyi, podlegającym cłu niższemu, dozwolony jest wstęp tylko przez komory graniczne pomiędzy Alą a Korminem.

Ocenię wchodowemu poddane być mogą stosownie do szczególnych upoważnień, które będą udzielone, tak na komorach granicznych tej przestrzeni jak i na upoważnionych do tego komorach w głębi okręgu cłowego. Komorom tym, aby mogły odróżniać kapelusze słomkowe weneckie grube od innych, wydane będą okazy, podług których mają się ściśle kierować.

4. Tytuń i sól kuchenną wolno będzie przewozić tylko za szczególnem pozwoleniem c. k. ministerstwa skarbu.

5. Istniejące już uwolnienie bydła targowego i pastewnego od ceł wchodowych (a ze strony Włoch także od ceł wywozowych) stosowane będzie na przyszłość w sposób określony szczegółowo w protokole końcowym do artykułu X (w §. 9 I aż do X), także do bydła prowadzonego na przeczimowanie z jednego okręgu do drugiego i do jego płodów. Uwalnianie stron od przyprowadzania bydła na komorę pograniczną, wzniankowane w rzezonym paragrafie 9 protokołu końcowego pod II i III, tudzież w ogólności uwalnianie stron od oznajmiania na komorze wstępu i występu, należy do dyrekcji skarbowych powiatowych (inspektorów skarbowych i granicznych) a względnie do dyrekcji skarbowych.

6. Dla obrotu młyńskiego ziemiopłodów (zboża, strączywa, ryżu) pomiędzy okręgami obu państw zaprowadzone będzie postępowanie zapisowe, ubytek (cało) zaś aż do porozumienia się w tej mierze z Rządem król. włoskim, ustanawiać będą tymczasowo w każdym z osobna przypadku Władze skarbowe krajowe po wysłuchaniu strony.

Przez mielenie rozumie się także szrotowanie, łuszczenie i wyluszczenie.

7. Obrót traktatowy apretur będzie się odbywał na przyszłość pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami tylko co do tych rodzajów uszlachetnienia, które wyszczególnione są imiennie w ustępach *c*) i *d*) artykułu X Traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami.

8. Co się tyczy warunków zastrzeżonego w art. II Traktatu handlowego i żeglarskiego uwolnienia podróżujących kupców włoskich od podatku przemysłowego, tudzież co się tyczy przypuszczenia do obrotu jarmarcznego i targowego, stosowane będą nadal dotychczasowe przepisy i formularze.

9. Przepisy dotyczące się żeglugi i rybołóstwa obecnie obowiązujące zachowują się nadal niezmienione w całości z tym jednym wyjątkiem, że poddani włoscy, jak dotychczas do połowu koralu, tak od 1 lutego 1879 także do połowu gąbek nie będą przypuszczani na morzu terytoryalnem austriacko-węgierskiem.

10. Postanowienia Traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878 nabywają mocy od dnia 1 lutego 1879.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

17.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia I lutego 1879,

tyczące się stosowania do towarów przywożonych do Dalmacyi ceł taryfy B traktatu handlowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1879).

1. W wykonaniu postanowień cłowych Taryfy B przymierza handlowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878, dotyczących się przywozu do monarchyi austriacko-węgierskiej, zmienia się w porozumieniu z Rządem król. węgierskim Taryfę cłową dalmacką z dnia 18 lutego 1857 (Dz. u. p. Nr. 44), ustanawiając następujące cła dla towarów, nadchodzących z państw, którym się najbardziej sprzyja a od których według Taryfy traktatowej B przypada cło niższe aniżeli według Taryfy cłowej dalmackiej:

Liczba Taryfy cłowej dalmackiej	Nazwa przedmiotów	Skala ocelenia	Cło umowne	
			zł.	c.
z 2 h.	Sok lukrecyowy	100 K.	4	—
" 2 b.	Manna	"	1	50
" 2 d. i				
" 11 c.	Sok limoniowy (cytrynowy)		bez opłaty	
" 5 b.	Jabłka rajske (żydowskie)	100 K.	2	—
" 5 b.	Migdały, niedojrzałe (w łusce)	"	2	—
" 6 c.	Korzeń cykoryowy, suszony		bez opłaty	
" 6 c.	Aniż		bez opłaty	
" 6 c.	Kołodra			
" 6 c.	Koper, kminek, nasienie konieczu, nasienie gorczycy, mąka gorczyczna czyli mielona gorczyca (w beczkach itp.)		bez opłaty	
" 6 d.	Rzepak olejny		bez opłaty	
" 7	Jelenie, kozy dzikie, sarny i dziki, żywe		bez opłaty	
" 8 a.	Ryby świeże, raki rzeczne i strumieniowe; ślimaki świeże		bez opłaty	
" 8 c.	Ryby solone, wędzone, suszone, z wyjątkiem śledzi	100 K.	3	—
" 9 c.	Mięso przyrządzone, a to solone, suszone, wędzone, marynowane	"	3	—
" 9 d.	Ser	"	4	40
" 9 e.	Miód, ule, razem z miodem i woskiem		bez opłaty	
" 9 g.	Włosa wszelkiego rodzaju, przyrządzone (a mianowicie wyczesane, gotowane, zabarwione lub hejcowane, także w postaci loków); pióra nie wymienione szeregółowo (także pierze i pióra do pisania) surowe; pióra do strojów nie przyrządzone		bez opłaty	
" 9 g.	Korałe, surowe (także wiercone lecz nie rżnięte)		bez opłaty	
" 9 h.	Pióra do pisania, przyrządzone		bez opłaty	
" 11 a.	Chleb, pospolity, tak czarny jak biały, suchary okretowe		bez opłaty	
" 12 b.	Oliwa, w beczkach, worach i pecherzach	100 K.	2	40
" 12 d.	Oleje, tłuszcze, w flaszkach i dzbankach	"	10	—
" 12 e.	Mydło pospolite	"	2	50

Liczba Taryfy cłowej dalmackiej	Nazwa przedmiotów	Skala ocelenia	Cło umowne	
			zł.	c.
z 15 b.	Przędze z lnu, konopi i innych roślinnych istot do przędzenia, z wyjątkiem bawełny i juty	100 K.	1	50
„ 15 b.	Płótno pakowe, szare; także worki z niego	„	2	—
„ 15 b.	Sznury, liny, powrozy bielone	„	1	50
„ 16 a.	Odpadki jedwabiu nieprzedzone i jedwab zesnuty (niekręcony, Grezze)		bez opłaty	
„ 16 b.	1. Jedwab uprzedzony (kręcony), ani bielony ani barwiony		bez opłaty	
	2. Pela (odpadki jedwabiu, uprzedzone), także bielona, lecz nie barwiona; oba rodzaje (1. i 2) także w postaci nici lecz bez związku z innymi przedziwami		bez opłaty	
„ 17	Kapelusze słomkowe i inne, szczegółowo nie wymienione, nie ubrane	1 sztuka	—	10
„ 17	Kapelusze ze słomy i łyka, ubrane	„	—	20
„ 17	Rękawiczki, skórzane (także tylko przekrojone lub w połączeniu z towarami tkackimi i dzianymi)	100 K.	40	—
z 19 b. i 24 d.	Płyty do odbijania rycin z metali nieszlachetnych lub drzewa		bez opłaty	
„ 19 c. „ 24 e.	Posągi, popiersia i figury zwierząt z metalu lub drzewa, jednak najmniej naturalnej wielkości		bez opłaty	
z 20 a.	Rury gliniane, ozdoby budownicze, także z terrakoty; towary gliniane z prostej gliny, jako pospolite naczynia garnerskie, piece ordynarne, kafele piecowe i płyty na podłogę		bez opłaty	
„ 21 c.	Wisioriki szklane, lite, do świeczników, guziki szklane, korale szklane, paciorki, stop szklany, krople szklane, także barwione	100 K.	2	—
„ 21 c.	Towary szklane i emaliowe w połączeniu z innymi materyałami, o ile wskutek tego nie mają należeć do towarów kauczukowych, skórzanych lub galanteryjnych	„	12	—
„ 22 a.	a) Bibuła pospolita i siwa; szorstki papier pakowy (klejony lub nieklejony);		bez opłaty	
	b) tektura, ordynarna (także tak zwana kamienna), tektura do pras, tektura maziowa (pilsń asfaltowa), masa włóknisto-drzewna;		bez opłaty	
	c) papier łąpkowy i tablice z niego (bez połączenia z innymi materyałami), papier pumeksowy, szklany, piaskowy i szmirglowy		bez opłaty	
	d) papier pakowy, gładzony, barwiony, lakierowany lub mazony, także klejony;		bez opłaty	
„ 22 b.	e) papier, nieklejony, ordynarny (gruby, siwy, biały i zabarwiony), wszelki papier drukowy nieklejony; f) wyroby z tektury kamiennej, asfaltu i tym podobnych materyałów, nie pokostowane ani lakierowane, także w połączeniu z drzewem lub żelazem	100 K.	2	—
„ 22 b.	Papier, szczegółowo nie wymieniony (to jest nie objęty pod a aż do f, tudzież z wyjątkiem papieru złotego i srebrnego, papieru z ozdobami złotymi lub srebrnymi, różnobarwnego, wgniatanego lub przekłówanego, obić papierowych i towarów papierowych), także litografowany, drukowany lub liniowany, na dewizy, etykiety, listy przewozowe, rachunki itp. przyrządzony; tektura malarska	„	3	—
„ 22 b.	Książki, druki, także kalendarze, gazety i ogłoszenia, mapy (naukowe), nuty		bez opłaty	
„ 22 c.	Papier różnobarwny nieklejony lub klejony	100 K.	3	—
„ 22 c.	Ryciny na papierze, t. j. miedzio- i staloryty, litografie, drzeworyty, obrazy drukowane barwami, fotografie itp.		bez opłaty	
z 22 c. i 27 d.	Malowidła, t. j. malowidła na deszwie i metalach nieszlachetnych, nie pokostowane, na płótnie i kamieniu, tudzież obrazy oryginalne i rysunki na papierze		bez opłaty	

Liczba Taryfy cłowej dalmackiej	Nazwa przedmiotów	Skala ocelenia	Cło umowne	
			zł.	e.
z 24 a.	Towary drewniane, najpospolitsze, t. j. grube, surowe, niebarwione towary bednarskie, tokarskie i stolarskie, drewniane, także towary drewniane i kołodziej- skie tylko wyheblowane; maszyny ordynarne (także warsztaty tokarskie, magły, młynki, prasy, kołowrotki i krosna), wyroby koszykarskie proste (n. p. kosze pakowe, plecne, półkoszki i kosze na bieliznę, wię- cierze itp.), miotły z chrustu; sprzęty rolnicze, ogro- dowe i kuchenne; zabawki grube, tylko heblowane, wykrawywane lub toczone; wszystkie te towary ani barwione, bejcowane, pokostowane lub polerowane, ani też połączone z innymi materiałami		bez opłaty	
„ 24 b.	Posągi (także popiersia i figury zwierząt), jakoteż wy- pukła- i płaskorzeźby kamienne w sztukach cięż- szych niż po 5 kilogramów		bez opłaty	
„ 24 b.	Kulki marmurowe do zabawy dla dzieci itp.		bez opłaty	
„ 24 d.	Sprzęty domowe drewniane (meble), barwione, bejco- wane, pokostowane, lakierowane lub polerowane, także połączone z plecionkami z łyka, sitowia, ro- goży, trzciny, słomy i koszykarskimi, metalami nie- szlachetnymi, szkłem lub skórą pospolitą	100 K.	3	—
„ 24 d.	Odlewy gipsowe lub siarkowe monet, rźniętych ka- mieniu itd.		bez opłaty	
„ 24 e.	Sprzęty wysłane bez obicia	100 K.	12	—
„ 26 b.	Narzędzia muzyczne		10	—
„ 27 a.	Parasole i parasolki jedwabne	1 sztuka	—	48
z 27 a. i b.	Parasole i parasolki z innych materij	„	—	24
z 27 b.	Korale (prawdziwe i nieprawdziwe), obrobione, lecz nie- oprawione	100 K.	24	—
„ 27 c.	Wstążki słomiane (plecionki wstążkowe ze słomy wszel- kiego rodzaju), nie połączone z innymi materiałami „	„	2	—
„ 27 c.	Kapelusze łąbiane bez ubrania	„	2	—
„ 27 c.	Kapelusze z trzciny, sitowia, fiszbinu, liści palmowych lub łąbu, ubrane	1 sztuka	—	20
„ 27 d.	Rogoże pod nogi i maty (rogoże do wozów itp.) z łyka, sitowia, włókien, orzecha kokosowego, trawy, także trawy morskiej, sitowia, z odpadków trzciny do krzesel i słomy, niebarwione	100 K.	1	—
„ 28 a.	Kwas borowy, kamień winny oczyszczony		bez opłaty	
„ 28 e.	Cytrynian wapna i winian wapna		bez opłaty	
„ 28 e.	Wyciągi marzanny; wyciąg drzewa kasztanowego	100 K.	1	50
„ 28 e.	Wyciągi barwnicze, szczegółowo nie wymienione	„	3	—
„ 28 e.	Zapałki woskowe i stearynowe	„	3	—
„ 28 e.	Patyczki do zapalania		bez opłaty	

2. Aby uzasadnić prawo do stosowania celi tej Taryfy umownej (ustęp 1), wyrazić potrzeba w obudwu deklaracjach towarowych pisemnych, że towar pochodzi z państwa traktatem związanego.

3. Postanowienie §. 14 rozporządzenia z dnia 18 lutego 1857. według którego od towarów także wymienionych, jeżeli przywożone są z powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego do Dalmacyi, opłacać się ma tylko połowę cła wwozowego, stosowane będzie pod istniejącymi warunkami także do celi tej Taryfy umownej (ustęp 1).

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VII. — Wydana i rozesłana dnia 4 lutego 1879.

18.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2 lutego 1879,

tyczące się warunków, pod któremi podróżnym i ich rzeczom dozwalane być może przestąpienie granic monarchyi.

Podróżnym, przybywającym z Rossyi, przestępowanie granic monarchyi dozwolone być ma tylko wtedy, jeżeli paszporty ich zawierają potwierdzenie ze strony Władz ces. rossyjskich, jako osoby o które chodzi, od 20 dni przed wydaniem tego potwierdzenia, nie przebywały w guberni astrachańskiej lub w innych guberniach rossyjskich, w których panuje zaraza grasująca w pewnych miejscach gubernii astrachańskiej i jeżeli ze względu na czas, który upłynął od tego potwierdzenia urzędowego, nie zachodzi wątpliwość, czy podróżny nie mógł przebywać później w takich guberniach. Co do podróżnych przybywających okrętem z portów rossyjskich, pobyt na morzu uważany będzie za pobyt w okolicach nie podejrzanych. Rzeczy podróżnych, przybywających z guberni podejrzanych, poddawane będą desinfekeyi u wejścia w granice monarchyi.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy w ośm dni po ogłoszeniu.

Auersperg r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć VIII. — Wydana i rozesłana dnia 5 lutego 1879.

19.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 25 stycznia 1879,

tyczące się sporządzania projektów budowy kolei żelaznych i czynności urzędowych z tem w związku będących.

Ze względu na przepisy ustawy z dnia 18 lutego 1878 (Dz. u. p. Nr. 30) o wywłaszczeniu w celu budowy i ruchu kolei żelaznych, wydaje się dla kolei żelaznych parowych następujące przepisy odmienne od przepisów rozporządzenia z dnia 4 lutego 1871 (Dz. u. p. Nr. 8).

I. Koleje publiczne.

A. Projekty przygotowawcze.

§. 1.

Pozwolenie do wykonania robót technicznych przygotowawczych pod koleje żelazne, dawane będzie najwięcej na sześć miesięcy i termin ten przedłużony będzie tylko pod tym warunkiem, jeżeli jeszcze przed jego upływem wymienione poniżej dokumenta złożone zostaną w ministerstwie handlu i jeżeli ministerstwo handlu uzna je za zadawalające, mianowicie:

1. Karta generalna instytutu geograficznego wojskowego na skalę 1:75.000, 1:144.000 lub 1:288.000 (zawsze najnowsze wydanie kraju o który chodzi), z uwidocznieniem w przybliżeniu kierunku zamierzonej nowej kolei i dokładnem wykreśleniem kolei ją otaczających, już w ruchu będących lub budowanych.

2. Szkic profilu podłużnego, w którym dla długości użyć należy tej samej skali co w karcie a dla wysokości 50 razy większej, wymienić wysokość nad poziom morza działów wód, które kolej ma przecinać i dolin między nimi leżących, jakoteż projektowanych wzniesień i spadków.

3. Obliczenie prawdopodobnych kosztów budowy, przychodów surowych i czystych, tudzież spodziewanych odsetków od kapitału zakładowego.

4. Wyjaśnienie, jakich z projektowanej kolei spodziewać się należy korzyści dla gospodarstwa społecznego lub w ogóle dla publicznego dobra, tudzież, jakie

już osiągnięto i jakie są jeszcze spodziewane wypadki pod względem technicznym, wyjaśnienie dotyczące się wariantów, zamierzonego urządzenia ruchu użytkowania wspólnie dworców, w których się koleje zbiegają itd.

§. 2.

Dla uzyskania koncesyi na zasadzie §. 5 ustawy o koncesyach na koleje żelazne (Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowy publicznych z dnia 14 września 1854, Dz. u. p. Nr. 238), petenci przedstawić powinni następujące projekty, jeżeli te nie były sporządzone urzędownie:

1. Kartę generalną jak w §. 1 z dokładnem oznaczeniem zamierzonej linii;
2. Kartę topograficzną szczegółową (najnowsze wydanie) na skalę 1:25.000 albo 1:28.800 z oznaczeniem tych przestrzeni, które przechodzą przez nadane miary górnicze lub kopalnie eksploatowane;

3. Profil podłużny generalny na skalę 1:100.000 dla długości i 1:2000 dla wysokości;

4. Profil podłużny szczegółowy na skalę 1:10.000 dla długości i 1:1000 dla wysokości;

5. Zbiór profiliów poprzecznych (1 lub 2 na kilometr) na skalę 1:200 odnoszących się do tych miejsc kolei, gdzie stoki gór są bardzo spadziste, gdzie trzeba będzie rzeki zregulować lub drogi przełożyć, lub gdzie w ogóle nadzwyczajne okoliczności utrudniają budowę kolei;

6. Kosztorys sumaryczny, oparty ile możności na rezultatach z doświadczenia wiadomych, podający koszta całej kolei i średnie jednego kilometra, zawierający następujące rubryki:

a) roboty przygotowawcze i nadzór budowy;

b) wykup gruntów i wszelkie wynagrodzenia za grunta, tudzież za roboty w celu ubezpieczenia od ognia;

c) roboty ziemne (wszelkiego rodzaju);

d) roboty poboczne (ubezpieczenie szkarp zaplantowaniem, drenowaniem, wybrukowaniem, narzuceniem kamienia, podporami lub ścianami murowanymi, żwirowanie dróg itd.);

e) przejazdy, przepusty i mosty, których otwór w świetle nie przechodzi 20 metrów;

f) wielkie budowle, jakoto wiadukty i tunele (obliczając ich cenę na jednostkę miary bieżącej);

g) wyźwitrowanie toru (łącznie z położeniem budowy wierzchniej);

h) budowa wierzchnia (łącznie z obrotnicami, wagami pomostowymi, żórawiami, sygnałami);

i) budynki (z urządzeniem mechanicznem stacyj wodnych i warsztatów);

k) wydatki rozmaite (ogrodzenie, znaki, telegraf, ruchomości, zaopatrzenie warsztatów, zapasy, wydatki przygotowawcze do otwarcia ruchu itd.);

l) park.

7. Sprawozdanie techniczne uzasadniające i objaśniające cały projekt, mianowicie co się tyczy wybranych punktów przejścia przez działy wód, jakości gruntu pod względem geologicznym, przyjętych spadków i najmniejszych promieni krzywizn, normalij przyjętych za podstawę, wielkich budowli na torze bieżącym niezbędnie potrzebnych, ilości i położenia dworców i stacyj itd.

Nadto w załączkach tabelarycznych wyszczególnić należy odległość stacyj, stosunki kierunku i spadków kolei, ilość i wymiary budowli na torze bieżącym.

Waryanty, jeżeli są jeszcze takie, co do których nie zapadła decyzja za pierwszym podaniem (§. 1), należy z sobą porównać i wyłuszczyć ich korzyści, jakoteż niedogodności.

Rząd zastrzega sobie, że w razie potrzeby zażąda odręcznie, aby mu przedstawiono plan sytuacyjny, który służył za podstawę do narysowania specjalnego profilu podłużnego (Nr. 4).

§. 3.

Jeżeli ministerstwo handlu uzna przedstawiony projekt za odpowiedni, zarządzi rewizją szlaku.

Ubiegający się o koncesyę przedstawić ma w tym celu interesowanym Władzom administracyjnym kopie dokumentów 1, 3 i 7 w §fie 2gim wzmiankowanych w ilości, którą wyznaczy każda Władza krajowa.

Kopie te wystawione będą przez ośm dni w siedzibie interesowanych Władz administracyjnych pierwszej instancyi, gdzie każdemu wolno je przeglądać.

O wystawieniu planów zawiadomić należy stosownie gminy a zwierzchności ich obowiązane są podać do wiadomości, gdzie i kiedy mogą być przeglądane.

Uwagi, jeżeliby je czyniono, zapisane zostaną w osobnym protokole lub do niego dołączone a po upływie terminu Władza administracyjna pierwszej instancyi przesyła je ze swoją opinią Władzy krajowej.

Następnie zbiera się pod przewodnictwem Władzy administracyjnej krajowej i jeżeli ministerstwo handlu nie zarządzi inaczej — w jej siedzibie, komisya, do której w każdym z osobna przypadku powołuje minister handlu reprezentantów Władzy krajowej, inspekyi naczelnej kolei austryackich, ministerstwa wspólnego wojny, Izby handlowych, wydziału sejmowego a według okoliczności Władzy górniczej, tudzież wszelkich innych Władz i korporacyj, której szczególnem zadaniem będzie zbadać nową kolej i położenie stacyj pod względem wojskowym, administracyjnym, handlowym i ekonomicznym, roztrząsnąć interesa i nabyte prawa istniejących zakładów transportowych, w ogóle wyrzec, czy można pozwolić na budowę projektowanej kolei, udecydować, który z proponowanych waryantów ma być wybrany lub zaproponować zmianę w kierunku kolei.

Zanim się komisya zbierze, ministerstwo wspólne wojny, jakoteż Władza administracyjna krajowa i inspekyja naczelna kolei austryackich, jeżeli to uznają za potrzebne, mogą wysłać na miejsce swoich reprezentantów dla obejrzenia szlaku.

Za materyał do obrad służą komisyi nadesłane protokoły, wnioski jej członków, jakoteż petycje jej odstąpione lub wprost do niej podane.

Ubiegający się o koncesyę lub jego zastępca zasiadać może w komisyi z głosem doradczym.

Komisya ma prawo przesłuchać także inne osoby.

§. 4.

Na zasadzie protokołu komisyi, który będzie przedstawiony ministerstwu handlu, jakoteż na zasadzie innych wyników rewizyi szlaku, orzeka Rząd, czy można pozwolić, czy kolej zasługuje na wybudowanie i jaki ma wziąć ogólny kierunek, tudzież — z zastrzeżeniem stanowczej decyzyi w swoim czasie na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne — pod jakimi warunkami można uzyskać koncesyę.

§. 5.

Koleje, które wybudowane być mają kosztem Rządu, podlegają także rewizji szlaku przepisanej w §fie 3cim.

B. Szlak ostateczny.

§. 6.

Po nadaniu koncesyi a względnie po uchwaleniu, że kolej wybudowana być ma kosztem Rządu, przedewszystkiem przedstawić należy ministerstwu handlu projekt szlaku ostatecznego.

Projekt ten, który sporządzony być ma na zasadzie decyzyi ministeryalnej, wydanej w myśl §fu 4go obejmować ma:

1—7. Dokumenty wzmiankowane w §fie 2gim, tudzież

8. Plan sytuacyjny na skalę najmniej 1 : 2880 (plan sytuacyjny mniejszy) z obwodnicami poziomymi lub przynajmniej ze znamionami niwelacyjnymi po prawej i lewej stronie kolei. Gdzie ma być wykop, oś kolei oznaczona będzie żółto, gdzie nasyp, czerwono. Oznaczyć także należy przynajmniej w przybliżeniu tunele, wiadukty, mosty, przepusty, przejścia przez drogi, tudzież przełożenia dróg i regulacją rzek.

Rząd zastrzega sobie, że jeżeliby przedstawiony plan nie był kopią oryginału planu z obwodnicami poziomymi, może tego ostatniego zażądać odrębnie do przejrzenia.

§. 7.

Gdyby projekt szlaku ostatecznego różnił się znacznie od zatwierdzonego projektu przygotowawczego (§. 4) lub poruszał nowe kwestye publiczne, Ministerstwo handlu zarządzić może przed zatwierdzeniem go nową, całkowitą lub częściową rewizją szlaku.

Szlak ostateczny zatwierdza się zawsze z zastrzeżeniem zmian, które w czasie obchodu administracyjnego okazać się mogą potrzebnymi.

C. Ilość i położenie stacyj.

§. 8.

Po zatwierdzeniu szlaku ostatecznego przedstawić należy ministerstwu handlu celem ustanowienia ilości i położenia dworców, stacyj i przystanków, następujące projekty:

1. Kartę generalną instytutu geograficznego wojskowego (§. 1, Nr. 1) z linią czerwono narysowaną i oznaczeniem projektowanych miejsc na stacye, tudzież stacyj znajdujących się na liniach już w ruchu będących;

2. Sprawdzony profil podłużny ogólny (§. 2, Nr. 3);

3. Zbiór planów sytuacyjnych projektowanych dworców, stacyj i przystanków (na skalę najlepiej 1:5000 a najwięcej 1:2880) z oznaczeniem budynków i dróg do nich prowadzących, o ile można w takim rozmiarze, aby przyległa osada była widoczna.

4. Objaśnienie, w którym o ile stacye lub przystanki projektowane są nie na istniejących gościńcach lub drogach publicznych — poczynione być mają stanowcze wnioski pod względem technicznym i finansowym, tyczące się budowy dróg do nich prowadzących.

§. 9.

Jeżeli nie zachodzą żadne szczególne przeszkody lokalne, dworce, stacje i przystanki projektować należy w linii poziomej.

Gdy się odgałęziają koleje, do rozmaitych zarządów należące, zwracać należy uwagę na to, aby służba dla pociągów osobowych, a o ile można także dla towarowych, połączona była pod wspólnym zarządem i na wspólnym dworcu.

Aby ułatwić osiągnięcie tego celu, nowe przedsiębiorstwo porozumieć się powinno z dawniejszemi kolejami interesowanemi w każdym razie przed podaniem projektu stacyj, jeżeli to nie nastąpiło przed nadaniem koncesyi.

Dla nowych stacyj proponować można nazwy podwójne tylko wtedy, gdy to jest koniecznie potrzebne dla odróżnienia ich od stacyj już istniejących.

§. 10.

We względzie projektu wzmiankowanego w §fie 8mym odbędzie się czynność urzędowa w taki sam sposób, jak przy rewizyi szlaku (§. 3).

Komisya do stacyj wyrzec ma zdanie swoje nie tylko co do ilości i położenia stacyj wystawić się mających, lecz także co do ich nazwy, jakoteż co do dróg do nich prowadzących i ich kierunku.

Dołożyć należy starania, aby się porozumiano co do pokrycia kosztów, terminu ukończenia i utrzymania na przyszłość dróg prowadzących do stacyj.

W krajach, gdzie istnieją ustawy o drogach prowadzących do kolei żelaznych, postąpić należy z drogami, które mają być budowane konkurencyjnie, w myśl przepisów tychże ustaw.

Rząd zastrzega sobie, że dopiero wtedy pozwoli na wystawienie stacyi, gdy sprawa drogi do niej prowadzącej będzie załatwiona.

§. 11.

Jeżeli w skutek decyzji ministerstwa handlu co do położenia stacyj potrzeba będzie zmienić szlak już zatwierdzony, natenczas stosownie do tego, czy zmiana jest bardziej lub mniej ważna, ministerstwo jednocześnie orzecze, czy należy przedstawić nowy osobny projekt (podług §. 6), lub czy tylko ma być uwzględniona w projekcie szczegółowym.

§. 12.

Także wtedy, gdy chodzi o wystawienie lub zwinięcie dworców, stacyj i przystanków na kolejach już w ruchu będących, zwyczajnie decyzya w tym względzie nie będzie wydawana bez komisyi do stacyj w §fie 10tym przepisanej. Komisya ta jednak zwołana być może do tego nie do siedziby Władzy krajowej, lecz w inne miejsce, a według okoliczności odbyć się może razem z obchodem administracyjnym.

Wyraźnie wyłączają się nie publiczne miejsca do ładowania i przystanki otwarte na próbę, które ministerstwo handlu zamknąć może napowrót bezzwłocznie.

D. Obchód administracyjny.

§. 13.

Dopiero po zatwierdzeniu stacyj linia zostanie szczegółowo wytknięta i przystąpi się do wypracowania projektów szczegółowych.

Jeżeli przy tem, jak to jest rzeczą naturalną, potrzebne były mniej ważne zmiany w szlaku zatwierdzonym, nie będą im z zasady czynione trudności.

Dla uniknięcia zbyt częstych zarzutów podczas obchodu administracyjnego trzymać się należy przy sporządzaniu projektów szczegółowych następujących prawideł:

Dla przejazdów (do dróg wozowych) z przesłami żelaznymi lub drewnianymi, projektować należy wysokość w świetle w ilości nie mniej niż 3·20 metrów, ale też, o ileby chodziło tylko o cele komunikacyjne, nigdy więcej nad 4·50 metrów.

Dla przejazdów sklepionych dawać należy wysokość w środku o $\frac{1}{3}$ wysokości strzałki większą, niż w mostach belkowych.

Szerokość w świetle dla przejazdów dołem lub górą wyznaczać należy podług potrzeb miejscowych.

Na gościńcach i w ogóle gdzie przejazdy mają znaczenie pod względem wojskowym, wysokość w świetle nie powinna wynosić mniej niż 4 metry (dla konstrukcyi belkowej) a szerokość w świetle mniej niż 5 metrów.

Droga idąca po poziomie kolei przecinać ją powinna pod kątem nie mniejszym niż 45°.

Gdzie są przejścia na poziomie do przejazdu, tam po obu stronach kolei droga lub gościniec po za zamkniętymi kobylicami do wypoczynku dla zwierząt pociągowych powinna być o ile można na długość przynajmniej 10 metrów pozioma lub lekko pochylona.

Gdy potrzeba przełożyć drogę lub gościniec, dawać im należy następujące największe pochyłości:

- na gościńcach skarbowych 3 od sta,
- „ gościńcach krajowych i powiatowych 4 od sta,
- „ innych drogach 6 od sta.

Jeżeli jednak gościniec i drogi mają już większe spadki pomiędzy najbliższymi ważnymi węzłami, te ostatnie według okoliczności można także wziąć za podstawę.

Rowy ziemne projektować należy tak, aby można było uwolnić je gruntuwnie od wody.

Gdzie jest mowa o szerokościach i wysokościach w świetle bez bliższego objaśnienia (mianowicie w §fie 14 Nr. 2 i 7) odnoszą się one zawsze do podeszwy i środka drogi a względnie do zera wody i biorą się prostopadle do murów podporowych.

§. 14.

Ażeby ministerstwo handlu zarządziło obchód administracyjny, przedstawić mu należy następujące załączki:

1. Kartę topograficzną szczegółową sprawdzoną (§. 2 Nr. 2);
2. Plan sytuacyjny a względnie wykupu gruntów na skalę 1:1000 (plan sytuacyjny wielki) ze stacyami i budkami strażniczymi, szkarpami, przełożeniami dróg i rzek, przejazdami górą i dołem, jakoteż przejściami na poziomie i budowłami na bieżącym torze w ogólności, podając ich otwory i wysokości w świetle, jakoteż zamierzone granice wykupu i numera katastralne parceli gruntowych, przez które kolej przechodzi, tudzież sąsiednich.

Przedsiębiorstwu kolejowemu wolno jest odłączyć plan wykupu gruntów od właściwego planu sytuacyjnego, to jest przedstawić dwa plany zamiast jednego, o którym tu jest mowa;

3. Profil podłużny szczegółowy na skalę 1:2000 dla długości a 1:200 dla wysokości;

4. Zbiór ważniejszych profilów poprzecznych z ważniejszymi rezultatami sądowania;

5. Profile średnie podłużne i poprzeczne wszystkich znacznie przełożonych dróg i wód bieżących;

6. Tablicę stosunków kierunku i spadków kolei;

7. Tablicę dróg i wód bieżących z wymiarami głównymi budowli na torze bieżącym i przejść na poziomie z wymienieniem korporacyj lub stron biorących na siebie utrzymanie każdej drogi lub wody bieżącej, która ma być przełożona lub na nowo uregulowana.

8. Wykaz zapotrzebowanych gruntów i praw. W wykazach tych wymienić należy Sądy powiatowe, w których okręgach leżą gminy, wszelkie numera katastralne i powierzchnie parcel, co do których nastąpić ma wywłaszczenie, jakoteż zapotrzebowane grunty (§. 12 ustawy o wywłaszczeniu);

9. Wykaz nazwisk i mieszkań osób wywłaszczonych sporządzony podług §. 14 ustawy o wywłaszczeniu.

Ten ostatni wykaz można jednak posłać także wprost Władzy administracyjnej krajowej w jednym egzemplarzu.

Tak samo jak dokumenty oznaczone numerami 2 (plan wykupu gruntów) 8 i 9 wystawić należy w gminach miejscowych także tablicę oznaczoną liczbą 7, z zachowaniem przepisów podanych w §. 14 ustawy o wywłaszczeniu. Tyczy się to także obszarów dworskich w Galicyi i Bukowinie.

W tym celu dokumenta 2, 7, 8 i 9 wystawiać należy podzielone podług gmin katastralnych.

Ministerstwo handlu zajmie się zbadaniem przedwstępnie przedstawionego projektu szczegółowego i jeżeli uzna, że może być wykonany, zarządzi obchód administracyjny (§. 12 ustawy o wywłaszczeniu). Obchód zarządzić może także warunkowo, z zastrzeżeniami co do pojedynczych części projektu.

§. 15.

Komisya przeznaczona do obchodu administracyjnego składa się:

- a) na zasadzie §fu 13go ustawy o wywłaszczeniu z reprezentata Władzy administracyjnej krajowej, który przewodniczy komisji, z reprezentanta inspekcji ogólnej kolei austriackich, tudzież z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, w której okręgu leży przedmiot czynności urzędowej;
- b) nadto z reprezentanta ministerstwa spółnego wojny a według okoliczności także władzy górniczej i innych członków, których ministerstwo handlu naznaczać będzie w każdym z osobna przypadku.

Naczelnik rządu krajowego ma prawo wyznaczyć w każdym z osobna przypadku urzędnika technicznego Władzy administracyjnej krajowej, tudzież także Władzy powiatowej, znającego stosunki miejscowe, na doradcę wzmiankowanych reprezentantów tychże Władz.

§. 16.

Zadanie komisji obchodowej jest dwojakie, mianowicie:

z jednej strony zbadanie tyczące się ustanowienia przedmiotu i rozciągłości wywłaszczenia pod budowę kolei a względnie wydanie zdania o wymienionych przeciw temu zarzutach,

z drugiej strony wydanie zdania o planie budowy ze stanowiska interesu publicznego a względnie o zarzutach przeciw niemu wyniesionych, mianowicie

co się tyczy gościńców, dróg i wód bieżących, które kolej ma przecinać, tudzież co się tyczy położenia i wymiarów budowli na torze bieżącym, zamknięcia dróg itp.

W obu względach komisya proponować może w razie potrzeby zmiany stosunków kierunku i spadków kolei, jeżeliby zmiany takie, pomimo poprzedniczej starannej rewizyi szlaku, miały za sobą słuszość.

Może zajmować się także dworcami i stacyami, atoli nie pod względem ich ogólnego położenia, już zatwierdzonego.

Interesowani mogą przedstawiać komisji swoje zarzuty, nietylko przeciw żądanemu wywłaszczeniu (§. 15 ustawy z dnia 18 lutego 1878), lecz także przeciw planowi budowy.

Roszczenia, które wywłaszczeni opierają na prawie prywatnem, jeżeli nie tyczą się interesu publicznego i mogą być zaspokojone wynagrodzeniem, nie należą do zakresu działania komisji obchodowej a ustanowienie tego wynagrodzenia jest rzeczą Sądu (§§. 24 i 27 ustawy o wywłaszczeniu).

§. 17.

Dla każdej gminy katastralnej spisać należy osobny protokół obchodu. Wspominać w nim trzeba zawsze tylko o tych zmianach projektu, których żądają osoby interesowane, rozumie się bowiem samo przez się, że wszędzie, gdzie komisya żadnej zmiany nie proponuje a interesowani jej nie żądają, zasady dokumentów projektu 2, 7 i 8 (§. 14), które od obchodu stanowią integralną część składową protokołu obchodu, uważane być mają za przyjęte a przeto za stanowe i obowiązujące dla wszystkich stron.

Jeżeli komisya za zgodą reprezentantów inspekcji ogólnej kolei austriackich, ministerstwa spólnego wojny a według okoliczności także Władzy górniczej, jakoteż reprezentanta przedsiębiorstwa kolejowego, zaproponuje zmianę projektu budowy a względnie granic wykupu, natenczas przed zamknięciem protokołu o ile można oznaczyć należy nowe granice na planie sytuacyjnym (§. 14 Nr. 2) i sprostować tablice Nr. 7, 8 i 9, ażeby w razie zgodzenia się wywłaszczonych, orzeczenie wywłaszczające mogło być niezwłocznie wydane (§. 17 ustawy o wywłaszczeniu).

Jeżeli tego uczynić nie można, orzeczenie wywłaszczające dla tej części kolei lub dla parcel o które chodzi, będzie odłożone aż do ustanowienia nowych granic i rozciągłości przez kierownictwo budowy i aż do zatwierdzenia tychże przez inspekcją ogólną kolei austriackich, czyli też aż póki ministerstwo handlu nie wyda decyzji a według okoliczności póki się nie odbędzie rozprawa dodatkowa (§. 21 ustawy o wywłaszczeniu).

Protokoły komisji obchodowej i akta prześle Władza administracyjna krajowa w pierwopisach razem ze swoją opinią ministerstwu handlu do wiadomości a względnie do stanowczego zadczydowania, następnie zaś zachowywane będą starannie razem z wzmiankowanemi załączkami Nr. 2, 7 i 8 w archiwie Władzy administracyjnej krajowej.

Odpisy protokołów obchodu razem z załączkami wydać należy ministerstwu handlu i przedsiębiorstwu kolejowemu, tudzież, jednak tylko z załączką 7, ministerstwu spólnemu wojny i inspekcji ogólnej.

§. 18.

Jeżeli na kolei, którą się buduje lub która jest już w ruchu, ma być coś takiego przebudowane lub przybudowane, co wywiera wpływ na stosunki komu-

nikacyjne kraju, na wody bieżące lub kopalnie, w każdym takim przypadku odbyć się powinien obchód administracyjny. Jeżeli z tem łączy się wywłaszczenie, postąpić należy ściśle podług poprzedzających §§. 12—17. Jeżeli zaś do takiej budowy nie potrzeba wywłaszczenia, natenczas projekt a względnie propozycją wystawić należy nie w gminach miejscowych, lecz, jak w §fie 3eim, tylko w starostwach przez dni 8, rozprawę zaś przeprowadzi komisya (§. 15) nie w siedzibie Władzy krajowej, lecz na miejscu.

Jeżeli nie chodzi wcale o drogi i wody bieżące lub kopalnie, nie zwołuje się komisji obchodowej administracyjnej a co do wykupu gruntów postąpić należy podług §. 21 ustawy o wywłaszczeniu.

Jeżeli nakoniec budowa nie ma styczności z drogami, wodami bieżącymi i kopalniami a wywłaszczenia nie są potrzebne, ministerstwo handlu może dać pozwolenie nawet bez komisji miejscowej.

E. Pozwolenie na budowę.

§. 19.

Żadna budowa nie może być wykonana bez poprzedniczego pozwolenia ministerstwa handlu.

Pozwolenie na budowę nie może być ogólne, lecz — jeżeli przedewszystkiem grunt potrzebny pod budowę jest wzięty w posiadanie — wynika dla rozmaitych robót z zatwierdzenia projektów, które się ich tyczą, na zasadzie następujących przepisów.

§. 20.

Jeżeli normalia profilów kolei są zatwierdzone, pozwolenie na budowę, tyżące się robót ziemnych i pobocznych, wynika z poprzedniczego zatwierdzenia projektu szczegółowego (§. 14 ostatni ustęp) przez ministerstwo handlu, w związku z wynikiem obchodu administracyjnego, jeżeli odbył się bez zarzutu a według okoliczności z decyzją ministerstwa handlu.

§. 21.

Pozwolenie do wykonania budowli na torze bieżącym wynika z obchodu administracyjnego jak dla robót ziemnych (§. 20) i z zatwierdzenia odnośnych normaliów przez ministerstwo handlu a względnie budowli na torze bieżącym zaprojektowanych odmiennie dla pewnych miejscowości.

Otwory w świetle (szerokości i wysokości) ustanowione drogą obchodu administracyjnego, jeżeli co innego nie jest wyraźnie wymówione, uważane być mają za najmniejsze i bez ponownej komisji mogą być powiększone ale nigdy zmniejszone.

We względzie mostów kolejowych żelaznych obowiązuje rozporządzenie z dnia 30 sierpnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 114). Wszakże kolejom drugorzędnym mogą być dozwolone ułatwienia.

Dla mostów żelaznych lub drewnianych do gościńców i dróg (zwłaszcza dla przejazdów górą), wziąć należy za podstawę obliczenia obciążenie w ilości 400 kilogramów na 1 metr kwadratowy powierzchni mostu, jeżeli szczególne stosunki miejscowe nie wymagają wyjątku.

§. 22.

Projekty budynków podawać należy do ministerstwa handlu zwyczajnie na skalę 1:100 dla narysów pionowych a 1:100 lub 200 dla narysów poziomych i

najprzód wydaje o nich zdanie inspekcya ogólna kolei austryackich ze stanowiska technicznego a następnie Władza administracyjna krajowa ze stanowiska ustawy budowniczej krajowej i interesów miejscowych a w końcu zatwierdza ją ministerstwo handlu.

§. 23.

Plany szlaków (plany sytuacyjne szczegółowe) na stacyach (na skalę 1:1000) zatwierdza ministerstwo handlu.

Normalia budowy wierzchniej, sygnałów, urządzeń mechanicznych, ogrodzeń, kobylic drogowych itd. podlegają również zatwierdzeniu ministerstwa handlu.

§. 24.

Projekty lokomotyw i wozów podlegają zatwierdzeniu tylko w razie pieniężnego uczestnictwa Państwa, stósownie do odnośnego układu, jakoteż gdyby chciano zaprowadzić nowe lub niezwykle wynalazki i urządzenia zasługujące na uwagę ze względu na bezpieczeństwo.

F. Ubezpieczenie od ognia.

§. 25.

Projekty szczegółowe wygotować należy na następujących zasadach:

Za obręb ogniowy uważa się przestrzeń, którąby pokrył dach fikeyjny, pochylony w stosunku 1:3, wznoszący się ponad środkiem toru na 10 metrów, licząc od górnej powierzchni szyn do szczytu a którego rozwartość z jednej i z drugiej strony kolei wynosiłaby po 30 metrów od środka toru.

W obrębie ogniowym budynki nie mogą być nakryte dachami drewnianymi i słomianymi, ani też mieć ścian z desek i pni, chyba że będą powleczone zaprawą murarską.

Za materyał ogniotrwały do pokrywania dachów uważa się także tekturę. Atoli do pokrywania domów i takich budynków, w których żywność i pasza są zachowywane, tektura użyta być może tylko za zezwoleniem właściciela.

Budynki przepierzone z wymurowanemi polami uważać się mają za ogniotrwałe.

Jeżeli panujący kierunek wiatru i inne stosunki miejscowe za tem przemawiają, mogą być dozwolone ułatwienia (mianowicie dachy gatowe) w obrębie określonego powyżej obrębu ogniowego.

Jeżeli budynki są małe a tylko część powierzchni dachów lub ścian leży w obrębie ogniowym, natenczas stosownie do wielkości tych powierzchni i do okoliczności miejscowych, ubezpieczyć należy od ognia całą powierzchnią dachów lub ścian lub zostawić ją jak jest.

Jeżeli chodzi o większe powierzchnie dachów, linie graniczne nowego pokrycia poprowadzić należy równolegle od szczytu lub jego boków.

§. 26.

Roboty mające na celu ubezpieczenie od ognia są przedmiotem osobnej rozprawy komisyjnej, odbywającej się po obchodzie administracyjnym, chyba że jako małego znaczenia mogą być rozważone na obchodzie administracyjnym lub później na rozprawie dotyczącej się wykupu gruntów (§. 21 ustawy o wywłaszczeniu).

Projekt, który przedsiębiorstwo kolei ma wygotować i w razie oddzielnego traktowania przedstawić inspekcji ogólnej, obejmować powinien:

1. wykaz budynków leżących w obrębie ogniowym z wyluszczeniem jaki jest teraz stan budowy i jakie roboty są proponowane;
2. kopią wielkiego planu sytuacyjnego (§. 14 Nr. 2) lub wyciągi z niego;
3. potrzebne profile poprzeczne z wyszczególnieniem budynków o które chodzi.

Komisya, którą wysyła Władza administracyjna krajowa, składa się z jej reprezentanta, który jest przewodniczącym, z reprezentanta inspekcji ogólnej, z reprezentanta technicznego Władzy administracyjnej krajowej.

W razie zarzutów rozstrzyga ministerstwo handlu.

§. 27.

Roboty wykonane w celu ubezpieczenia od ognia sprawdza reprezentant Władzy administracyjnej powiatowej a jeżeliby zachodziły zarzuty, reprezentant inspekcji ogólnej i reprezentant techniczny Władzy administracyjnej krajowej.

Protokół sprawdzenia wyda przedsiębiorstwu kolejowemu Władza administracyjna krajowa w pierwszym razie bezpośrednio, w drugim razie zaś po zasięgnięciu decyzji ministerstwa handlu.

Roboty ubezpieczające od ognia sprawdzone być powinny zanim się rozpocznie ruch pociągów przewożących materiały (§. 28) przeto przepisane roboty i czynności urzędowe należy odpowiednio przyspieszyć.

G. Pozwolenie na użytkowanie.

§. 28.

Tymczasowy ruch parochodów na budujących się kolejach dla przewożenia materiałów i robotników rozpocząć się może tylko za zezwoleniem inspekcji ogólnej.

W tym celu przedsiębiorstwo kolei udać się ma do rzeczonoj władzy z oznajmieniem po której części kolei chce ruch wykonywać i zarazem

- a) wymienić osobę ustanowioną do kierowania tym ruchem i odpowiedzialną;
- b) przedstawić dowód sprawdzenia robót ubezpieczających od ognia na tejże części (§. 27);
- c) jeżeli mosty jeszcze nie wypróbowane (§. 29) podać wagę lokomotyw, których używać się będzie tymczasowo.

Inspekcya ogólna pozwalając na wykonywanie ruchu tymczasowego lokomotywami, uwiadomić ma jednocześnie Władzę administracyjną krajową o przepisanych warunkach.

Przed zaprowadzeniem ruchu pociągów służbowych, który zawsze poprzedza otwarcie kolei, postarać się trzeba, jakikolwiek jest stan rzeczy, o pozwolenie zaprowadzenia tymczasowego ruchu lokomotyw dla całej linii.

§. 29.

Próba mostów kolejowych, żelaznych i drewnianych, odbywa się zawsze na podstawie rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 1870, wyjąwszy jeżeli stosownie do przyzwolonych szczególnych ulg (§. 21) mianowicie na kolejach drugorzędnych można od niego po części odstąpić.

Próbę mostów wykonywa inspekcya ogólna na żądanie przedsiębiorstwa kolei.

Protokół rezultatu prób spisuje się w dwóch egzemplarzach, z których jeden przedstawić ma przedsiębiorstwo kolejowe komisji rewizyjnej techniczno-policyjnej (§. 31).

O ile próbowane być mają mosty wystawione dla dróg i gościńców (przejazdy górą) decydować będzie inspekcja ogólna stósownie do zasad potwierdzenia.

§. 30.

Ukończywszy nową część kolei, przedsiębiorstwo obowiązane jest przedstawić ministerstwu handlu w dwóch egzemplarzach:

1. profil podłużny generalny (§. 2 Nr. 3),
2. profil podłużny szczegółowy (§. 2 Nr. 4),
3. kartę szczegółową (§. 2 Nr. 2),
4. plany szlaku (§. 23),

ściśle zgodne z wykonaniem.

Jeden egzemplarz tych dokumentów, podklejony płótnem, dołączyć należy do prośby o otwarcie.

Drugi egzemplarz przeznaczony dla ministerstwa spólnego wojny podać należy w przeciągu miesiąca, dołączając nadto do niego

5. ogólne wyobrażenia mostów z otworem po 5 metrów lub jeszcze większym na skalę najmniej 1 : 200.

§. 31.

Komisja sprawdzająca przekonać się ma na zasadzie §. 2 ustawy o ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), czy można z zupełną słusnością spodziewać się, że na kolei, która ma być otwarta, ruch będzie się odbywał regularnie, bez przerwy i bezpiecznie (porównaj §. 34).

W szczególności komisja przekonać się ma z aktów, czy roboty w celu ubezpieczenia od ognia, jakoteż w razie potrzeby, budowle ubezpieczające w kopalniach, są skończone (§. 27) i czy próby mostów odbyły się podług przepisu z zadawalającym rezultatem (§. 29). W protokole komisji wspomnieć należy wyraźnie o stanie każdej budowy, która ma być wykonana dla administracji wojskowej.

Rewizja techniczno-policyjna odbyć się powinna najmniej na pięć dni przed zamierzonym otwarciem ruchu.

Komisja składa się:

- z dwóch reprezentantów inspekcji ogólnej kolei austriackich, z których starszy stopniem przewodniczy komisji,
- z reprezentanta Władzy krajowej administracyjnej.

Pozwolenie otwarcia daje ministerstwo handlu na wniosek komisji.

Jeżeli do czasu otwarcia kolei droga do pewnej stacji prowadząca, której wybudowanie było zawarowane, nie jest skończona, stacja ta może być aż do dalszego rozporządzenia wyłączona od ruchu.

§. 32.

Pozwalanie na użytkowanie budowli rozszerzonych lub odnowionych na kolejach w ruchu będących jest rzeczą inspekcji ogólnej kolei austriackich. W każdym z osobna przypadku Władza ta ma zdecydować, czy poprzednicze zwiadcze-

nie naoczne uważa za potrzebne, o ile potwierdzenie projektu budowy o którą chodzi nie zawiera już postanowienia dotyczącego się pozwolenia na użytkowanie.

§. 33.

Pozwolenie użytkowania każdej z osobna lokomotywy wydawać będzie na podstawie szczegółowego zbadania w myśl §. 21 porządku ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 komisya tamże wskazana.

Zbadanie to poprzedzić ma próba kotłów na zasadzie rozporządzeń z dnia 1 października 1875 (Dz. u. p. Nr. 130) i z dnia 20 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 78).

Na użytkowanie wozów osobowych i towarowych wydawane będzie osobne pozwolenie tylko wtedy, gdy było zawarowane w zatwierdzeniu (§. 24).

§. 34.

Pominąwszy roboty ubezpieczające od ognia (§. 27) pozwolenie użytkowania wydaje się zawsze tylko z zastrzeżeniem sprawdzenia, czy to już się w części lub całkiem odbyło, czy dopiero ma się odbyć.

Tylko gdy się otwiera koleje poręczone, sprawdzenie jest także w dwojakim kierunku rzeczą komisji rewizyjnej techniczno-policyjnej. Ta ostatnia bowiem, o ile można, w porozumieniu z reprezentantem spółki:

1. ma podać osobny wniosek co do kwoty, którą z poręczonego czystego dochodu, liczyć się mającego od dnia otwarcia, należałoby w stosunku do zalegających robót, potrącać aż do chwili ukończenia budowy zgodnie z koncesją i urzędzenia ruchu;

2. ma wskazać te części kolei lub budowle, których koszta utrzymania tymczasowo i aż do ich ukończenia a względnie sprawdzenia, pokrywane być mają z funduszu budowy i nie mogą obciążać rachunku ruchu. Wyłączenie to odnosi się w szczególności do części toru nie wyźwirowanych należycie, do niedokończonych szkarp, rowów i wykopów.

II. Koleje dowozowe.

§. 35.

Koleje dowozowe, t. j. koleje prowadzące z kopalni lub zakładów przemysłowych do kolei publicznych nie przewożące osób (poruszane lokomotywą lub innym sposobem), powinny mieć uście ile możności do toru stacyi a nie do bieżącego.

Zboczenia od tego pravidła uzasadnić należy wyraźnie przeszkodami miejscowymi w prośbie o pozwolenie wybudowania, przedstawiając profil podłużny (§. 2 Nr. 4) części głównej kolei, obejmującej dwie stacje, pomiędzy którymi kolej dowozowa ma mieć uście.

Z jak największą bacznością starać się należy zapobiedz przy tem ile możności niebezpieczeństwu towarzyszącemu wymijaniu na torze bieżącym, jakoteż ułatwić i zabezpieczyć czy to przez urządzenie toru pobocznego, czy też za pomocą stosunków spadku, aby pociągi kolei głównej mogły być zatrzymywane, gdzie to jest zamierzone, i wagony na przyległej kolei dowozowej ustawiane, gdy tego potrzeba.

§. 36.

Jeżeli do kolei dowozowych stosuje się ustawa o wywłaszczeniu z dnia 18 lutego 1878, obchód administracyjny zarządzony będzie zwyczajnie natychmiast stosownie do §§. 14—17.

Jeżeli wywłaszczenie na zasadzie rzeczonyj ustawy nie jest potrzebne, za stosować można postępowanie uproszczone (§. 18), przewidziane dla przybudowków.

Jeżeli jednak długość projektowanej kolei dowozowej wynosi aż do jednego kilometra i w ogólności jeżeli są do przewidzenia trudności administracyjne z prawa prywatnego wynikać mogące lub techniczne, zwyczajnie powinien szlak być zatwierdzony podług §§. 6 i 7 przed obchodem administracyjnym.

W przypadku tym można nie przedstawić kosztorysu (§. 2, ustęp 6) a komisya do rewizyi szlaku zwołana być może do innego miejsca, nie do siedziby Władzy krajowej.

§. 37.

Pozwolenie na budowę kolei dowozowych dawane będzie całkiem w taki sam sposób jak na koleje publiczne (§§. 19—24), mianowicie zaś dla kolei dowozowych prowadzących z kopalni w porozumieniu z ministerstwem rolnictwa.

Pozwolenie na otwarcie kolei dowozowej albo na użytkowanie pojedynczych części tejże, dawane będzie jak dla przybudowków na kolejach w ruchu będących (§. 32).

§. 38.

Gdy na kolei nadziemnej, należącej do kopalni lub zakładu przemysłowego, nie łączącej się z żadną koleją parową publiczną, ma być zaprowadzony ruch parą, inspekcya ogólna postąpić ma jak w razie otwarcia kolei dowozowej (§. 37).

III. Przepisy ogólne.

§. 39.

Plany każdej linii kolei, która ma być otwarta w jednym i tym samym czasie, przedstawić należy razem na całą długość tej linii, nie częściowo, chyba że szczególne przyczyny dozwalają wyjątku.

Przepis ten rozciąga się także do budowli na torze bieżącym, budynków, planów szlaku itd.

§. 40.

Oprócz relacyj miesięcznych o budowie przedstawiać należy inspekcji ogólnej co trzy miesiące profil podłużny szczegółowy (§. 2 Nr. 4), na którym postęp robót ziemnych, budowli na torze bieżącym i budynków, tudzież toru jest uwidoczniony barwami.

§. 41.

Do wszystkich projektów, które się przedstawia, dołączyć należy referat techniczny, objaśniający i uzasadniający proponowane środki.

Referat ten, również jak wszystkie części projektu powinien być datowany i podpisany.

Na każdym rysunku powinno być zapisane na jaką skalę jest wykonany.

Rysunki i dokumenty przedstawiać należy złożone w formacie 21 centymetrów szerokości a 34 centymetry długości i każdy opatrzone być powinien zewnątrz napisem.

Wzory rozmaitych planów można obejrzyć u inspekcji ogólnej i od niej dostać.

Wszystkie dokumenty jednego i tego samego projektu należy oznaczyć liczbami bieżącymi i do każdego podania, obejmującego więcej niż trzy dokumenty, dołączyć ich spis (konsygnacją).

§. 42.

Jeżeliby w rysunkach i pismach chciano skracać nazwy ustawowych miar i wag, używać należy następujących oznaczeń:

Miary długości:		Miary pojemności:	
zamiast metr	m	zamiast litr	l
„ centymetr	cm	„ hektolitr	hl
„ milimetr	mm	„ metr sześcienny	cbm
„ kilometr	km	„ centymetr sześcienny	ccm
		„ milimetr sześcienny	cmm
Miary powierzchni:		Wagi:	
zamiast ar	a	zamiast gram	g
„ hektar	ha	„ miligram	mg
„ metr kwadratowy	qm	„ kilogram	kg
„ centymetr kwadratowy	qcm	„ tona	t
„ milimetr kwadratowy	qmm		
„ kilometr kwadratowy	qkm		

§. 43.

Te projekty, które podający pragną odebrać potwierdzone przez Rząd, wygotowane być powinny w dwóch egzemplarzach.

Dokumenty wzmiankowane w §. 14 pod Nr. 2 i 7 podać należy w trzech egzemplarzach i powinny być potwierdzone przez komisją obchodową.

Duplikaty przedstawiać należy w osobnych wiązках.

§. 44.

Na profilach podłużnych tak zwane numera stacyjne nie powinny się znajdować i mają być zastąpione odległościami od punktu początkowego linii.

Wymiary te powtarzać się powinny na kartach i planach w taki sposób, aby tożsamość punktów planu i profilu nie mogła być wątpliwa.

Na profilach wpisać także należy odległość stacji (licząc od środka budynku zajazdowego, tudzież wysokość płaszczyzny wyrównanej nad poziom morza przy każdym ustępie).

Na profilach podłużnych szczegółowych narysować należy wszystkie przejazdy po poziomie, budowle na torze bieżącym, mury podporowe itd.; na profilach podłużnych generalnych przynajmniej główne budowle, (tunele, wiadukty, mosty).

§. 45.

Na profilach podłużnych, jakoteż na projektach szczegółowych mostów i przepustków podać należy najniższy i najwyższy stan wody. Około większych

rzek oznaczyć trzeba na kartach i planach sytuacyjnych według okoliczności także granice zalewu.

Co się tyczy kolei górskich, wznoszących się po spadzistościach, pożądane jest, aby dno doliny narysowane było przynajmniej w przybliżeniu na profilach ogólnych (§. 1 Nr. 2 i §. 2 Nr. 3).

§. 46.

Jeżeliby ministerstwo handlu uznało, że poczynione urządzenia są niedostateczne, służy mu prawo zarządzenia w każdym czasie po wysłuchaniu spółek kolejowych, których się to tyczy, takich zmian i uzupełnień w projektach zatwierdzonych, jakie są potrzebne ze względu na bezpieczeństwo i dobro publiczne.

Spółki kolejowe mogą odstąpić od zatwierdzonych projektów, chociażby nieznacznie, nawet gdy najbliższej interesowani na to się zgadzają, tylko za zezwoleniem ministerstwa handlu.

§. 47.

Zamiast po prostu przyjmować do protokołu zarzuty i żądania interesowanych, każda komisya (§§. 3, 10, 15 i 31) obowiązana jest, o ile chodzi tu o decyzją ministerstwa handlu, podać w tej mierze wyraźny wniosek.

Aby komisya wydać mogła uchwałę, potrzebna jest obecność najmniej trzech członków. Jeżeli komisya wydała uchwałę większością głosów, w protokole zapisać należy stosunek głosów.

Względem wniosków tyczących się zmiany przedstawionych projektów nie można uchylać bez poprzedniego wysłuchania reprezentanta przedsiębiorstwa kolejowego.

§. 48.

Rozporządzenie niniejsze uchyla wszystkie przeciwne przepisy rozporządzeń poprzednio wydanych.

Mianowicie uchylone zostają całkiem:

rozporządzenie z dnia 4 lutego 1871 (Dz. u. p. Nr. 8);

rozporządzenie z dnia 30 sierpnia 1877 (Dz. u. p. Nr. 84);

nakoniec rozporządzenia ministerstwa handlu i inspekcji generalnej, które w osobnem rozporządzeniu zostaną wyszczególnione.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IX. — Wydana i rozesłana dnia 11 lutego 1879.

20.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 4 lutego 1879,

tyczące się rozpoczęcia czynności urzędowych w Sądzie powiatowym stockim w Czechach.

Sąd powiatowy stocki ustanowiony stosownie do rozporządzenia ministerstwa z dnia 15 października 1877 (Dz. u. p. Nr. 95) rozpocząć ma swoje czynności urzędowe od dnia 1 maja 1879.

Glaser r. w.

21.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 9 lutego 1879,

zawierające dalsze zarządzenia co do przepuszczania podróżnych z Rossyi przez granicę państwa.

Dodatkowo do rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2 lutego 1879 (Dz. u. p. Nr. 18), tyczącego się warunków, pod którymi podróżnym z Rossyi dozwolone być może przestąpienie granic monarchyi, wydają się w porozumieniu z c. k. ministerstwem spraw wewnętrznych i z Rządem król. węgierskim następujące dalsze zarządzenia:

Wymagane w rzezonem rozporządzeniu potwierdzenie, że pobyt właściciela paszportu w ostatnich 20 dniach nie wzbudza obawy, opatrzony być musi poświadczeniem c. i k. ambasady w Petersburgu lub c. i k. Władzy konsulowskiej w Rossyi.

C. i k. Reprezentacye w Rossyi są również upoważnione do przydawania tego potwierdzenia na paszporcie.

Aby uzyskać potwierdzenie lub poświadczenie tegoż od rzeczonych Reprezentacyj, udowodnić należy w sposób wiarogodny, jako pobyt nie wznieca obawy.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej co się tyczy upoważnienia c. i k. Reprezentacyj do potwierdzania, natychmiast, co się zaś tyczy innych okoliczności, w 8 dni po ogłoszeniu.

Auersperg r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część X. — Wydana i rozesłana dnia 18 lutego 1879.

22.

Traktat pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Niemcami z dnia 11 października 1878.

(Podpisany w Wiedniu dnia 11 października 1878 a ratyfikacye wymienione tamże dnia 11 stycznia 1879.)

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy Naszym Pełnomocnikiem a Pełnomocnikiem Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego, zawarty i podpisany został w Wiedniu Traktat, tyczący się zmiany Traktatu pokoju, zawartego w Pradze dnia 23 sierpnia 1866 a opiewający dosłownie jak następuje:

Gdy układy, tyczące się sposobu zwrócenia Danii północnych okręgów Szleswiku, objęte artykułem V Traktatu pokoju, zawartego w Pradze dnia 23 sierpnia 1866 pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem austriackim, Królem czeskim

i Królem Apostolskim węgierskim a Najjaśniejszym Cesarzem niemieckim, Królem pruskim nie zostały dotąd w myśl Traktatu wykonane;

gdy Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski objawił, że cenilby usunięcie tego warunku Traktatu;

z drugiej zaś strony Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król węgierski widzi trudności, nie pozwalające na wykonanie zasady w owym artykule wyrażonej;

gdy nakoniec Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król węgierski chciałby dowieść, że pragnie, aby węzły przyjaźni, łączące oba mocarstwa, jeszcze się bardziej zacieśniły,

przeto Wysokie Strony kontraktujące uznały za potrzebne zarządzić rewizyą przerzeczonego artykułu i Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król węgierski, tudzież Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, mianowali w tym celu Swymi Pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król węgierski

hrabiego Juliusza Andrassy na Csik - Szent - Kiraly i Krasnej Horee, Swego ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych itd.,

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski

księcia Henryka VII Reuss, Swego ambasadora i generała-adjutanta itd.,

którzy przejrawszy pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Układ objęty Traktatem pokoju, zawartym w Pradze dnia 23 sierpnia 1866 między Najjaśniejszym Cesarzem austriackim, Królem czeskim i Królem Apostolskim węgierskim a Najjaśniejszym Królem pruskim tej treści, iż Najjaśniejszy Cesarz austriacki prawa do księstw Holsztynu i Szleswiku, nabyte mocą Traktatu pokoju wiedeńskiego z dnia 30 października 1864, przelewa na Najjaśniejszego Króla pruskiego warunkowo, uchyła się a to tym sposobem, że wyrazi artykułu V rzezonego Traktatu z dnia 23 sierpnia 1866

„przyjmując za zasadę, że gdyby ludności północnych okręgów Szleswiku, drogą wolnego głosowania objawiły życzenie, aby je przyłączono do Danii, mają być Danii odstąpione“

zostają unieważnione.

Artykuł II.

Ratyfikacye Traktatu niniejszego wymienione będą w Wiedniu w przeciągu trzech miesięcy lub wcześniej, jeżeli to będzie możebne.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęcie herbowe.

Działo się w Wiedniu, dnia 11 października 1878.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **II. VII ks. Reuss** r. w.

Przeto zbadawszy dokładnie wszystkie artykuły tego Traktatu, za-
twierdziliśmy je i przyrzekamy słowem cesarskiem za Siebie i Swoich
następców, że je w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i ich
postanowienia ściśle wykonać każemy. W dowód czego podpisaliśmy
własnoręcznie niniejszy akt ratyfikacyi i rozkazaliśmy wycisnąć na nim
Swoją pieczęć cesarską. Działo się w Wiedniu dnia jedenastego miesiąca
stycznia w roku pańskim tysiąc ośmset siedmdziesiątym dziewiątym
Naszego panowania trzydziestym pierwszym.

Franciszek Józef r. w.

Andrássy r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Ernest Teschenberg r. w.

c. i k. u. poseł i pełnomocny minister.

Traktat powyższy ogłasza się niniejszem.

Wiedeń dnia 15 lutego 1879.

Stremayr r. w.

23.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 8 lutego 1879,

tyczące się przyłączenia gminy Stupnicy do Sądu delegowanego miejsko-powiatowego
samborskiego w Galicyi.

Gminę Stupnicę, która na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 29
stycznia 1878 (Dz. u. p. Nr. 15) tworzy jedną i tę samą gminę katastralną z gmi-
ną Kołowanie, należącą do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego
samborskiego, oddziela się dodatkowo do powyższego rozporządzenia od okręgu
Sądu powiatowego podbuskiego i przyłącza do okręgu Sądu delegowanego
miejsko-powiatowego samborskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 kwietnia 1879.

Glaser r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XI. — Wydana i rozesłana dnia 19 lutego 1879.

24.

Oświadczenie Rządu austriacko-węgierskiego i francuskiego z dnia 5 stycznia 1879, dotyczące się przedłużenia Traktatu z dnia 11 grudnia 1866 względem żeglugi, konsulatów, spadków i dzieł literatury.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de la République Française,

considérant que le Traité de commerce conclu le 11 décembre 1866 entre l'Autriche-Hongrie et la France, successivement prorogé par acte des 30 novembre 1876, 8 juin 1877, 24 décembre 1877 et 6 juin 1878 a cessé d'être en vigueur à partir du 31 décembre 1878, mais étant d'accord pour ouvrir aussitôt que faire se pourra des négociations tendant à la conclusion d'un nouveau Traité de commerce;

considérant que le Gouvernement Français et le Gouvernement Austro-Hongrois sont d'accord pour le maintien du Traité de navigation et des autres

Oświadczenie.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd. i Króla Apostolskiego węgierskiego, tudzież Rząd rzeczypospolitej francuskiej,

zważywszy, że Traktat handlowy pomiędzy monarchją austriacką a Francją zawarty dnia 11 grudnia 1866 a aktem z dnia 30 listopada 1876, z dnia 8 czerwca 1877, z dnia 24 grudnia 1877 i z dnia 6 czerwca 1878 kolejno przedłużany, utracił od dnia 31 grudnia 1878 moc obowiązującą i pragnąc wejść jak najrychlej w rokowania, celem zawarcia nowego przymierza handlowego;

zważywszy, że Rządy francuski i austriacko-węgierski są zgodnie za utrzymaniem Traktatu żeglarskiego i innych konwencyj, które zawarte zostały

conventions conclus à la même date que ce Traité de commerce;

sont convenus de la déclaration suivante:

Le Traité de navigation, la convention consulaire, la convention relative au règlement des successions laissés dans l'un des deux États par les sujets de l'autre État, la convention destinée à garantir la propriété des oeuvres d'esprit et d'art, conclus le 11 décembre 1866, entre la France et l'Autriche-Hongrie, demeurent en vigueur jusqu'à la conclusion d'un nouvel arrangement commercial, ou jusqu'à l'expiration de l'année qui suivra la dénonciation par l'un des deux Gouvernements du dit Traité ou des dites conventions.

En foi de quoi, les Soussignés dûment autorisés ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait en double expédition, à Vienne, le 5 janvier 1879.

Pour le Ministre des affaires étrangères absent

(L. S.) **Schwegel** m. p.

L'Ambassadeur de France:

(L. S.) **Vogüé** m. p.

jednocześnie z owym Traktatem handlowym,

zgodziły się na następujące oświadczenie:

Traktat handlowy, konwencya tycząca się konsulatów, konwencya tycząca się postępowania ze spadkami, pozostawionemi w jednym z dwóch Państw przez poddanych drugiego Państwa, konwencya tycząca się ochrony prawa własności autorskiej dzieł literatury i sztuki, zawarte dnia 11 grudnia 1866 pomiędzy Francją a monarchją austriacko-węgierską, zachowają moc obowiązującą aż do zawarcia nowej umowy handlowej albo aż do upływu roku, który nastąpi po wypowiedzeniu przez jeden z dwóch Rządów rzeczzonego Traktatu lub rzeczonych konwencyj.

W dowód czego Pełnomocnicy, należycie do tego upoważnieni, podpisali Oświadczenie niniejsze i wycisnęli na niem swoje pieczęcie.

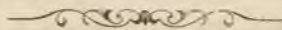
Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 5 stycznia 1879.

Za nieobecnego Ministra spraw zewnętrznych:

(L. S.) **Schwegel** r. w.

Ambasador francuski:

(L. S.) **Vogüé** r. w.

Oświadczenie powyższe zatwierdzone przez obiedwie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 18 lutego 1879.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

25.

Tymczasowa Konwencya handlowa z Francją z dnia 20 stycznia 1879.

(Zawarta w Wiedniu dnia 20 stycznia 1879, ratyfikowana w Wiedniu dnia 31 stycznia 1879. ratyfikacje wzajemne wymieniono w Wiedniu dnia 18 lutego 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam inter Austriam-Hungariam atque Rempublicam Franco-gallicam favendis ac promovendis commercii rebus die vigesima mensis Januarii anni currentis Viennaee conventio inita et signata est, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de la République Française;

Considérant que le Traité de commerce conclu le 11 décembre 1866 entre l'Autriche-Hongrie et la France a cessé d'être en vigueur depuis le 31 décembre 1878 et ayant reconnu qu'il est urgent

Przekład.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austryackiego, Króla czeskiego itd. i Króla Apostolskiego węgierskiego

tudzież

Rząd rzeczypospolitej francuskiej,

zważywszy, że Traktat handlowy, zawarty dnia 11 grudnia 1866 pomiędzy monarchją austryacko-węgierską a Francją stracił moc obowiązującą od dnia 31 grudnia 1878 i zważywszy, że dobro

dans l'intérêt des deux Pays de régler provisoirement leurs relations commerciales, en attendant la conclusion d'un nouveau Traité;

également animés d'ailleurs du désir d'étendre et de développer ces relations; sont convenus des stipulations suivantes :

Article I.

Les deux Hautes Parties contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée en tout ce qui concerne l'importation, l'exportation et le transit.

Article II.

La présente Convention entrera en vigueur aussitôt après l'échange des ratifications qui aura lieu à Vienne dans le plus bref délai possible, dès que les formalités prescrites par les lois constitutionnelles des deux Puissances contractantes auront été accomplies.

Elle demeurera obligatoire jusqu'au 31 décembre 1879.

En foi de quoi les Soussignés dûment autorisés ont signé la présente Convention et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait en double expédition, à Vienne, le 20 janvier 1879.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) **Vogüe** m. p.

obu krajów wymaga, aby ich stosunki handlowe zostały tymczasowo urządzone zanim nowy Traktat będzie zawarty,

a nadto pragnąc zarówno, aby się te stosunki rozszerzyły i rozwinęły, zgodziły się na następujące postanowienia :

Artykuł I.

Obie Wysokie Strony kontraktujące zapewniają sobie wzajemnie we wszystkim, co się tyczy przywozu, przewozu i wywozu, równouprawnienie z narodami, którym najbardziej sprzyjają.

Artykuł II.

Umowa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej zaraz po wymianie ratyfikacyj, które wymienione będą w Wiedniu w czasie jak można najkrótszym, jak tylko dopełnione zostaną formalności, przepisane ustawami konstytucyjnymi obu mocarstw kontraktujących.

Obowiązywać będzie aż do dnia 31 grudnia 1879.

W dowód czego podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 20 stycznia 1879.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Vogüe** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos ratos gratosque habere hisce profitemur, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos ea quae in illis continentur, fideliter executioni mandatu-
 turos esse. In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso

firmari jussimus. Dabantur in Vienna die trigesima prima mensis Januarii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a **Konradsheim** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Déclaration.

Au moment de procéder à la signature de la Convention provisoire de commerce conclue à la date de ce jour entre l'Autriche-Hongrie et la France, l'Ambassadeur de France soussigné a déclaré, d'ordre de son Gouvernement, qu'en ce qui concerne les vins importés en France, le traitement de la nation la plus favorisée est celui qui a été concédé à l'Espagne et à l'Italie et qui soumet les vins étrangers à leur entrée en France au droit de trois francs cinquante centimes par hectolitre.

Le Ministre des Affaires Etrangères de Sa Majesté l'Empereur et Roi soussigné a pris acte de cette déclaration et a déclaré de son côté que dans la rédaction de l'article Ier de la susdite convention provisoire de commerce les mots „importation, exportation et transit“ devaient être pris dans leur sens le plus général et que le traitement de la nation la plus favorisée était assuré aux sujets et aux provenances des deux pays dans toutes les circonstances et sur tous les objets qui relèvent des opérations commerciales, étant d'ailleurs bien entendu qu'il n'est pas dérogé à la règle générale qui exclue du traitement de la nation la plus favorisée les faveurs qui sont ou seront

Oświadczenie.

W chwili, gdy przystępowano do podpisania Konwencyi handlowej tymczasowej, zawartej w dniu dzisiejszym pomiędzy monarchją austryacko-węgierską a Francją, podpisany ambasador francuski oświadczył z polecenia Rządu swojego, że co się tyczy win importowanych do Francji, przyznane będzie na zasadzie równouprawnienia z narodem, któremu się najbardziej sprzyja, takie samo ustępstwo, jak Hiszpanii i Włochom, mocą którego wina zagraniczne, wchodzące do Francji, podlegają cłu wwozowemu w kwocie 3 franki 50 centymów od hektolitra.

Podpisany Minister spraw zewnętrznych Najjaśniejszego Cesarza i Króla przyjął to oświadczenie i oznajmił ze swojej strony, że w osnowie artykułu I powyższej Konwencyi handlowej tymczasowej wyrazy „przywóz, wywóz i przewóz“ brać należy w najszerszem znaczeniu i że poddanym obu krajów i ich towarom zapewnione jest równouprawnienie z narodem, któremu się najbardziej sprzyja, we wszelkich okolicznościach i we wszelkich stosunkach handlowych, atoli nie naruszając ogólnej zasady, według której ustępstwa, przyznane lub przyznać się mające państwu pogranicznemu dla ułatwienia obrotu granicznego, nie zaliczają się do

accordées à des Etats limitrophes pour faciliter le commerce de frontières.

En foi de quoi les Soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait en double expéditon à Vienne, le 20 janvier 1879.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) **Vogüé** m. p.

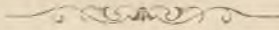
ustępstw uczynionych narodowi, któremu się najbardziej sprzyja.

W dowód czego wyrażeni na podpisie podpisali Oświadczenie niniejsze i wycisnęli na niem swoje pieczęcie.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 20 stycznia 1879.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Vogüé** r. w.

Konwencya powyższa i dołączone Oświadczenie, zatwierdzone przez obie Izby Rady państwa, ogłaszają się niniejszem.

Wiedeń, dnia 18 lutego 1879.

Stremayer r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

26.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 18 lutego 1879,

tyczące się wykonania Konwencyi handlowej z Francją z dnia 20 stycznia 1879.

We względzie wykonania Konwencyi handlowej tymczasowej między monarchją austyacko-węgierską a Francją, zawartej d. 20 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 25), rozporządza się w porozumieniu z król. węgierskimi ministerstwami skarbu i handlu:

1. Towary pochodzące z Francyi będą w ciągu r. 1879 równouprawnione z towarami narodu, któremu się najbardziej sprzyja.

Wyłączają się tylko ustępstwa, przyznane Państwowi pogranicznemu dla ułatwienia obrotu pogranicznego, zwłaszcza apreturowego.

Do uzasadnienia żadanego równouprawnienia wyrazić potrzeba podług przepisu w obu egzemplarzach deklaracyi towarowej, że towar przywieziony pochodzi z Francyi.

2. Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 10 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 8 i 9), któremi w wykonaniu Art. III ustawy wprowadzezej do Taryfy cłowej z dnia 27 czerwca 1878, nałożono na towary pochodzące z Francyi dodatek do cła, wynoszący po dziesięć od sta a dla towarów wolnych od cła, zaprowadzono cła osobne po pięć od sta wartości handlowej, traca moc obowiązującą.

3. Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy niezwłocznie.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XII. — Wydana i rozesłana dnia 23 lutego 1879.

27.

Ustawa z dnia 12 lutego 1879,

o sprzedaniu kilku nieruchomości będących własnością Państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Ministra skarbu do sprzedania:

- a) w Górnej Austrii bloń tak zwanych Salzach Auen, mających ogółem rozległości 430 hektarów, 35 arów, 51·84 metrów kwadratowych,
- b) starej komory Nr. C. 132 w Bernie.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy poleca się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 12 lutego 1879.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

28.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 17 lutego 1879.

o zwinięciu c. k. komory głównej II klasy w Hall w Tyrolu.

W Hall w Tyrolu zwija się z końcem lutego 1879 c. k. komorę główną II klasy, urząd sprzedaży soli, który z nią był złączony, zostawia się nadal a pobór podatku konsumcyjnego, który dotychczas ściągała komora główna, poru-
cza się c. k. urzędowi podatkowemu w Hall.

Pretis r. w.

29.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 19 lutego 1879,**

stanowiące, od którego czasu liczyć się ma rozpoczęcie postępowania opłatnego gdy warki następują bezpośrednio jedna po drugiej.

W nowszym czasie powstała wątpliwość, od którego czasu liczyć się ma rozpoczęcie postępowania opłatnego, gdy w browarze następuje warka po warce bez żadnej przerwy, bez osobnego podpalania pod kotłem, lecz na ogniu pozostałym pod kotłem z poprzedniej warki bez przydania paliwa na nowy podpał.

Oznajmia się więc w porozumieniu z król. węgierskim ministerstwem skarbu, że co do takiej warki, o rozpoczęciu postępowania opłatnego stanowi włożenie słoju albo innej istoty skrobią lub cukier zawierającej do kadzi zacierowej lub kotła.

Pretis r. w.

30.**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych
z dnia 21 lutego 1879,**

podające warunki, pod którymi wolno przepuszczać przez granicę monarchyi podróżnych z Bułgari i ich rzeczy.

Za porozumieniem się z c. i k. ministerstwem spraw zewnętrznych i Rządem król. węgierskim, stanowi się co do podróżnych przybywających z Bułgari do monarchyi:

Podróżnym, przybywającym z Bułgari, dozwalać należy przestąpienia granic monarchyi tylko wtedy, gdy udowodnią świadectwem potwierdzonym lub wydanem przez c. i k. reprezentacyą, że w przeciągu ostatnich 20 dni przed potwierdzeniem lub wydaniem nie przebywali w okręgach podejrzanych o zarazę. Ażeby uzyskać świadectwo lub jego potwierdzenie, udowodnić należy wiarogodnie, że się przebywało w miejscu nie wzniecającym obawy; zachować także należy ostrożność w przepuszczaniu przez granicę, ze względu na czas od potwierdzenia lub wydania świadectwa aż do przybycia podróżnego na granicę.

Do rzeczy stosowany będzie przepis końcowy rozporządzenia z dnia 2 lutego b. r. (Dz. u. p. Nr. 18).

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej w 8 dni po ogłoszeniu.

Taaffe r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozesłana dnia 8 marca 1879.

31.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 23 lutego 1879.

tyczące się postępowania z kilku przyrządami do wyrobu w gorzelniach, podlegających ryczałtowemu oznaczeniu podatku, podług wydajności miejsca zacieru.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu, stanowi się na zasadzie §§. 30 i 102 ustawy o opodatkowaniu gorzalki z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. 1878, Nr. 72) dla gorzelnii podlegających ryczałtowemu oznaczeniu podatku podług wydajności miejsca zacieru.

1. Lodówki, t. j. naczynia, które lodem napełnione zanurzają się w zacierze dla ochłodzenia go, nie będą uwzględniane, gdy się oznacza wydajność.

2. Toż samo tyczy się rur metalowych do chłodzenia, które w gorzelniach zawieszają się po nad kadziami fermentacyjnymi i przedfermentacyjnymi, są w miarę potrzeby spuszczone za pomocą sznurów do tychże kadzi i zostają w związku z wodociągiem.

3. Do kadzi fermentacyjnych, przedfermentacyjnych i służących do fermentacji drożdży, wolno używać tylko takich pokryw, które są zrobione z płaskich desek z miękkiego drzewa, mają najwięcej dwa centymetry grubości, są bez listew bocznych, tylko własnym ciężarem bez żadnego środka pomocniczego tłoczą brzegi kadzi a nadto po poprzedniczem obejrzeniu są urzędownie ooczekowane i w protokole oględzin gorzelnii przytoczone.

4. Naczynia do rozmiękania, t. j. naczynia, w których mąka kukurydzana i inne gatunki mąki bywają rozmiękane, są równie jak naczynia do maceracji (§. 28, l. 3 ustawy o opodatkowaniu gorzalki) warunkowo opłatne.

5. Naczynia do przenoszenia drożdży słodowych, t. j. naczynia, za pomocą których zaczyn drożdżowy z naczyń do drożdży słodowych przenosi się do oziębialnika zacieru drożdżowego a z niego do naczyń drożdżowych, zaliczane być powinny jako warunkowo opłatne do naczyń na drożdże słodowe (§. 28, l. 7).

Pretis r. w.

32.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2 marca 1879,
stanowiące, do których towarów stosowane być ma rozporządzenie cesarskie
z dnia 18 stycznia 1852.

Przepis, podany w rozporządzeniu cesarskiem z dnia 18 stycznia 1852 (Dz. u. p. Nr. 21), według którego w przypadkach, gdyby przemycano przedmioty tamże wymienione albo popełniono lub usiłowano popełnić jedno z ciężkich przestępstw skarbowych, wzmiankowane w ustawie karnej na przestępstwa skarbowe z dnia 11 lipca 1835 (Cz. I, Rozdział 10, 13 i 14), kara pieniężna wymierzona być ma według wartości przedmiotu przekroczenia, stosowany być ma, ze względu na nowy podział towarów w Taryfie cłowej z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 67), od dnia 1 stycznia 1879, do towarów wymienionych w pozycjach 36 *c*, 38 *f* 1 i 2, 39 *a*, 40 *a*, *b* i *c*, tudzież do tych towarów pozycyi 40 *d*, których część główna składowa zrobiona jest z towarów wymienionych w pozycjach 36 *c*, 38 *f* 1 i 2 i 39 *a*, nakoniec do towarów wymienionych w pozycjach 42 *g*, 1 i 2 i 61 *a* i *b*.

Pretis r. w.

33.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2 marca 1879,
tyczące się używania klarownic do brzezki w browarach.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu stanowi się we względzie klarownic, używanych nowszemi czasy w browarach, t. j. naczyń, w których brzezkę rozgotowaną, bezpośrednio zanim się dostanie do chłodnicy, umieszcza się dla poprzedniczego klarowania jej i filtrowania:

1. Do spuszczenia płynu, klarownica połączona być może za pomocą rur i rynien tylko z chłodnicą a względnie z grandem i kanałem nieczystości.
2. Powinna być tak ustawiona, ażeby przyływ i odpływ płynu mógł być z łatwością rozpoznany.
3. To, co pozostaje w klarownicy po wyklarowaniu i filtrowaniu brzezki, użyte być może tylko w sposób dozwolony dla pozostałości kadzi zacierowej.

Pretis r. w.

34.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 3 marca 1879,
o zaprowadzeniu delegacyi komory głównej w dworcu c. k. uprzyw. kolei Cesarzowej Elżbiety.

W dworcu c. k. uprzyw. kolei Cesarzowej Elżbiety zaprowadzona została delegacya c. k. komory głównej wiedeńskiej do pobierania ceł i akcyzy od towarów nadchodzących z zagranicy na Passawę, od pakunków pasażerskich, od towarów wywożonych w którąkolwiek stronę na inne komory, tudzież do ekspedowania piwa i gorzałki za zwrotem podatku i rozpoczęła czynności od dnia 10 marca 1879.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIV. — Wydana i rozestana dnia 16 marca 1879.

35.

Rozporządzenie tymczasowe ministerstwa rolnictwa z dnia 28 lutego 1879, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia,

tyczące się odbywania egzaminów nauczycielskich z kandydatami na nauczycieli rolnictwa w szkołach rolniczych i w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego, tudzież z kandydatami na nauczycieli leśnictwa w szkołach leśniczych i w szkołach średnich leśnictwa.

A. Prawidła egzaminu.

Ażeby kandydatom na posady nauczycieli rolnictwa w szkołach rolniczych i w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego, tudzież kandydatom na nauczycieli leśnictwa w szkołach leśniczych i w szkołach średnich leśnictwa, nastęrczyć sposobność udowodnienia zdolności nauczycielskich, będzie ich egzaminowała i będzie im wydawała świadectwa podług przepisów poniżej zamieszczonych, komisya ustanowiona w Wiedniu.

Przepisy, tyczące się egzaminów nauczycielskich do szkół wyłącznych dla pojedynczych gałęzi rolnictwa, wydawane będą w miare potrzeby w dodatkach do niniejszego rozporządzenia.

§. 1. Ministerstwo rolnictwa wyznacza rok rocznie w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia profesorów i innych biegłych na członków tej komisji.

Atoli jedna i ta sama osoba może być każdego roku ponownie mianowana. W podobny sposób ustanawiani będą przewodniczący do tych egzaminów.

§. 2. Kandydat, który chce być przypuszczonym do egzaminu, podać ma prośbę na początku półroczu szkolnego do ministerstwa rolnictwa, z dołączeniem opisu swojego życia, w którym głównie przedstawić ma tok kształcenia się i kierunek głównych swoich nauk.

Do prośby dołączyć należy następujące dokumenty:

- a) Gdy chodzi o egzamin uzdatniający do szkół rolniczych i do szkół leśniczych:

Dowód, że chcący zdać egzamin skończył najmniej i to z świadectwem nie niższej niż pierwszej klasy, gymnazyum niższe, szkołę realną niższą lub gymnazyum realne, tudzież szkołę średnią gospodarstwa wiejskiego a względnie szkołę leśnictwa, uznaną za taką przez c. k. ministerstwo rolnictwa, albo że najmniej przez sześć półroczy poświęcał się jako uczeń nadzwyczajny c. k. akademii rolnictwa w Wiedniu, nauce swoich przedmiotów zasadniczych i głównych, tudzież, że w każdym przypadku najmniej przez dwa lata obznajmiał się z praktyką gospodarstwa wiejskiego a względnie leśnictwa.

- b) Gdy chodzi o egzamin uzdatniający do szkół średnich gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa:

Dowód, że kandydat zdał egzamin dojrzałości w gymnazyum wyższem lub szkole realnej wyższej, że przez sześć półroczy uczęszczał jako uczeń zwyczajny do c. k. akademii rolnictwa w Wiedniu, najmniej na te przedmioty, które są przepisane do egzaminów zdawanych w celu uzyskania dyplomu.

Jeżeli kandydat cały ten trzyletni kurs albo jego część spędził w innej szkole głównej wyłącznej, czy i pod jakimi warunkami ma to być wzięte w rachubę celem przypuszczenia kandydata do egzaminu w mowie będącego, rozstrzyga w każdym z osobna przypadku ministerstwo.

W każdym przypadku kandydat ma także udowodnić, że najmniej przez dwa lata obznajmiał się z praktyką gospodarstwa wiejskiego a względnie leśnictwa.

O przypuszczeniu kandydata do egzaminu stanowi najprzód przewodniczący komisji, któremu ministerstwo rolnictwa komunikuje prośby.

Jeżeli zachodzi wątpliwość co do ważności przedstawionych dokumentów albo jak liczyć wykazane lata nauki lub praktyki, udać się należy po rozstrzygnięcie do ministerstwa.

§. 3. Przedmiotem egzaminu dla kandydatów na posady nauczycieli rolnictwa w szkołach rolniczych jest cała nauka gospodarstwa wiejskiego w takiej rozciągłości i gruntowności, jak przedmiot ten jest podług przepisów wykładany w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego, a przeto należy tu ziemioznawstwo, nauka uprawy roślin w ogólności i w szczególności, chów zwierząt w ogólności i w szczególności (obiedwie gałęzi produkeyi na podstawie fizjologii), nauka gospodarki i szacowania, we wszystkich zaś ma być nadto udowodniona umiejętność stosowania teoryi do przypadków praktycznych.

Kandydatom na posady nauczycieli rolnictwa w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego dozwolony jest wybór pomiędzy następującemi 4 grupami przedmiotów:

1. Klimatologia, ziemioznawstwo na podstawie geognozyi, chemia rolnicza, technologia rolniczo-chemiczna, lub

2. Fizjologia roślin, chemia rolnicza, nauka o produkeyi roślinnej, nauka o narzędziach i machinach rolniczych.

Miejsce chemii rolniczej zająć może technologia rolniczo-chemiczna; lub

3. Fizjologia zwierząt, chemia rolnicza, nauka o produkeyi zwierzęcej, higiena zwierząt domowych, lub —

4. Gospodarka na zasadach gospodarstwa społecznego, utrzymywanie ksiąg gospodarskich, albo nauka o produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

Dla kandydatów na posady nauczycieli leśnictwa w szkołach leśniczych przedmiotem egzaminu jest cała nauka gospodarstwa lasowego, jak jest wykładana podług przepisów w szkołach średnich leśnictwa, a więc licząc tu ziemioznawstwo i klimatologią, botanikę lasową, leśiarstwo, użytkowanie lasu i ochronę lasu, tudzież naukę leśniarki, we wszystkich zaś udowodniona być ma umiejętność stosowania teorii do przypadków praktycznych.

Kandydatom na posady nauczycieli leśnictwa w szkołach średnich leśnictwa dozwolony jest wybór pomiędzy następującemi grupami przedmiotów:

1. Klimatologia, ziemioznawstwo na podstawie geognozyi, chemia rolnicza i leśnicza, tudzież albo botanika lasowa albo fizjologia roślin; lub

2. albo botanika lasowa lub fizjologia roślin, tudzież leśiarstwo, użytkowanie lasu, ochrona lasu, albo

3. geometrya praktyczna lub nauka mierzenia drzewa, uregulowanie dochodu z lasu, obliczenie wartości lasu; te ostatnie na zasadach gospodarstwa społecznego i statyki leśnej.

Miarą tego, co od kandydatów do szkół średnich ma być wymagane, jest rozciągłość i gruntowność z jaką przedmioty te są wykładane w akademii rolniczej, mianowicie dla uczniów tejże, w obrębie planu nauk zaleconego przez grono profesorów z uwzględnieniem stopnia rozwoju i wymagań nauki; nadto egzamin z każdego przedmiotu obejmować ma także zastosowanie wiadomości teoretycznych do praktyki z szczeǳólnym względem na odbytą poprzednio przez każdego kandydata praktykę (§. 2) równie jak na stronę dydaktyczną każdego przedmiotu.

§. 4. Egzamina są częścią pisemne, częścią ustne; pierwsze dzielą się na wypracowania domowe i klauzurowe.

Wypracowania domowe wymagane będą tylko od kandydatów do szkół średnich, kandydaci zaś do szkół rolniczych i leśniczych są od nich uwolnieni.

§. 5. Do opracowania w domu otrzyma kandydat w przeciągu sześciu tygodni po podaniu się zadanie z dziedziny jego przedmiotu, które rozwiązane być ma w przeciągu sześciu do ośmiu tygodni. W przypadkach zasługujących na szczeǳólne uwzględnienie komisya może przedłużyć ten termin, lecz nie bardziej nad cztery miesiące. Jeżeli wypracowanie nie mogło być skończone na terminie dla przyczyn usprawiedliwiających, podać należy o wyznaczenie nowego zadania. W razie przeciwnym kandydat wykreślony będzie z listy.

Oddając gotowe wypracowanie, dołączyć należy sumienny wykaz źródeł pomocniczych użytych do opracowania.

Jeżeli kandydat z opisem swojego życia przedstawi jaką pracę własną, która wyszła w druku, zostawia się zdaniu profesora odpowiedniego przedmiotu, delegowanego do egzaminu, orzeczenie w porozumieniu z tym, który jest powołany do przewodniczenia, czy publikacya ta może być przyjęta w miejsce wypracowania domowego.

Przewodniczący oddaje nadesłane wypracowania domowe najprzód tym członkom komisji, którzy mają egzaminować z przedmiotów do których się zadanie odnosi, aby je przejrżeli i wydali o niem zdanie na piśmie, poczem owo wypracowanie egzaminacyjne z dołączeniem tego zdania, daje się także innym biegłym, do egzaminu wezwać się mającym. Uzasadniony sąd egzaminatora przedmiotu zawierać ma zawsze wniosek wyraźny, czy kandydat ma czy nie ma być przypuszczony do dalszego ciągu egzaminu. W ostatnim przypadku odrzuca

się kandydata na czas oznaczony; w pierwszym przypadku otrzyma kandydat pozwolenie na piśmie do zrobienia wypracowania klauzurowego i do zdania egzaminu ustnego, któreto obie części egzaminu odbyć się mają w jak najkrótszych odstępach czasu pod koniec półroczu.

§. 6. Egzamin klauzurowy ma wyświecić, o ile kandydat włada niewątpliwymi wiadomościami w zakresie swoich przedmiotów, nawet bez wszelkich środków pomocniczych. Materiał do dwóch wypracowań klauzurowych, z których każde zrobione być ma w innym dniu, w przeciągu najwięcej ośmiu godzin i pod nieustannym dozorem, tak wybrać należy, aby jedno odnosiło się wyłącznie do istoty przedmiotu a drugie do tejże ze względu na dydaktykę lub metodykę.

Wypracowania klauzurowe oceniane będą podług tych samych przepisów co domowe (§. 5).

§. 7. Egzamin ustny uzupełnić ma, jeżeli tego potrzeba, wynik poprzednich egzaminów pisemnych, głównie z tych przedmiotów, na które rozciągały się wypracowania pisemne, w każdym jednak razie rozciągać się on ma na więcej działów całego zakresu nauki, a oprócz tego nastęrczyć ma sposobność do osądzenia zdolności dydaktycznych kandydata. Na egzaminie tym oprócz przewodniczącego i egzaminującego profesora, powinno być zawsze obecnych najmniej jeszcze dwóch innych członków komisji.

§. 8. Koniec egzaminu stanowi wykład ustny, trwający około pół godziny, o przedmiocie, który zadany będzie kandydatowi kilkoma dniami pierwej a jeżeli przedmiot wymaga doświadczeń lub rysowania na tablicy dla wyjaśnienia rzeczy, wypróbować należy podczas wykładu zdolności kandydata także i pod tym względem.

§. 9. Gdy się skończy wykład, zebrani na nim delegaci orzekają natychmiast o skutku większością głosów; w razie równości głosów ten wniosek staje się uchwałą, za którym głosował przewodniczący.

§. 10. Jeżeli skutek nie był zadawalający, można ponowić egzamin uzdatniający, atoli dozwolone jest tylko jednorazowe ponowienie. Termin do tego wyznaczany będzie w każdym z osobna przypadku.

§. 11. Jeżeli skutek był zadawalający, egzaminowany otrzyma świadectwo, w którym określa się w krótkim zarysie przebieg nauki, tudzież wyniki egzaminu we wszystkich jego częściach i wyraża uzdolnienie na nauczyciela odpowiedniego przedmiotu słowami „uzdolniony“, „bardzo dobrze uzdolniony“, iu „znamiennie uzdolniony“.

§. 12. Ustanawia się opłatę od egzaminu uzdatniającego na dziesięć złotych w. a., którą w razie ponowienia egzaminu składa się powtórnie. Opłatę dołączyć należy do prośby o przypuszczenie do egzaminu. Zwrócona będzie tylko w tym razie, jeżeli kandydat cofnie się jeszcze przed otrzymaniem zadań do wypracowania domowego.

§. 13. Czy i o ile świadectwo egzaminu uzdatniającego daje prawo do otrzymania jakiej posady, zależy to tylko od tego, jakie rozporządzenia wydadzą w tej mierze władze lub korporacye, którym podlegają szkoły rolnicze i szkoły leśnicze, albo szkoły średnie gospodarstwa wiejskiego lub szkoły średnie leśnictwa.

§. 14. Przepisy tymczasowego rozporządzenia ministerstwa rolnictwa z dnia 2 lipca 1875 (Dz. u. p. Nr. 99) nie zgodne z niniejszem rozporządzeniem, tracą moc obowiązującą.

B. Przepisy przejściowe.

Nauczyciele rolnictwa i leśnictwa, którzy otrzymali posady przed rokiem 1875 a względnie przed rokiem 1878, jeżeli od tego czasu wykładali bez przerwy swoje przedmioty, mogą być jeszcze, najpóźniej w półroczu zimowym 1880—81 przypuszczeni do egzaminów uzdatniających pod następującymi warunkami:

1. Z prośbą o przypuszczenie podać mają kandydaci do ministerstwa rolnictwa: krótki opis swego życia, mianowicie zaś nauk, gdziekolwiek je odbywali, udowadniając nauki świadectwami, tudzież swojej praktyki w rolnictwie lub leśnictwie a nakoniec swojego nauczycielstwa, dołączając nominacyą i świadectwo swojej najwyższej zwierzchności szkolnej, wydane nie dawniej jak na cztery tygodnie przed podaniem prośby o przypuszczenie.

2. Kandydatom, mającym zdać egzamin do średnich zakładów naukowych gospodarstwa wiejskiego lub leśnictwa, wolno zdać go nawet tylko z dwóch przedmiotów, wskazanych w §fie 3 poprzedzających przepisów egzaminacyjnych. w dowolnej kombinacji, jeżeli stosownie do świadectwa z praktyki nauczycielskiej uczyli stale tych przedmiotów w takich zakładach.

3. Zresztą egzamina te odbywają się podług powyższego przepisu, tylko z tem dalszem ułatwieniem, że nie wymaga się wykładu na próbę.

4. Świadectwo wydane będzie na osobnym blankiecie i będzie zawierało wzmiankę, jako egzamin odbył się z zastosowaniem ułatwień, przepisami przejściowemi dozwolonych; wymienione w niem będą przedmioty, na które egzamin się rozciągał, klasyfikacya zaś wyrażona będzie w pomyślnym razie słowem „uzdolniony“ bez dalszego stopniowania. W niepomyślnym razie nie wydaje się świadectwa.

Mannsfeld r. w.

36.

Rozporządzenie tymczasowe ministerstwa rolnictwa z dnia 28 lutego 1879, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia,

tyczące się egzaminów uzdatniających na nauczycieli sadownictwa i winiarstwa, tudzież gospodarstwa piwnicznego, w szkołach sadownictwa i winiarstwa, albo w takich szkołach rolniczych, które mają do tego przedmiotu osobnych nauczycieli.

§. 1. Komisya wskazana w §fie 1 rozporządzenia z dnia 28 lutego 1879 (Dz. u. p. Nr. 35), tyczącego się odbywania egzaminów nauczycielskich z kandydatami na nauczycieli rolnictwa w szkołach rolniczych i w szkołach średnich gospodarstwa wiejskiego, tudzież z kandydatami na nauczycieli leśnictwa w szkołach leśniczych i w szkołach średnich leśnictwa, przeznaczona jest także do odbywania egzaminów kwalifikacyjnych z wszystkich przedmiotów wyłącznych powyżej wzmiankowanych z odmianami, które z istoty przedmiotu wynikają i po przybraniu jednego lub kilku biegłych w sadownictwie, winiarstwie i gospodarstwie piwnicznym.

§. 2. Chcąc być przypuszczonym do tego egzaminu, kandydat wystosować ma prośbę do ministerstwa rolnictwa, dołączając do niej następujące dowody:

a) że skończył przynajmniej gymnazyum niższe, szkołę realną niższą lub gymnazyum realne, z świadectwem nie niższej niż pierwszej klasy, tudzież

e. k. szkołę sadownictwa i winiarstwa w Klosterneuburgu albo średnią szkołę gospodarstwa wiejskiego, którą ministerstwo rolnictwa uznaje za taką, najmniej z podobnym skutkiem a w drugim razie, że nadto uczęszczał na kurs jednoroczny, lub na wykłady szczegółowe o sadownictwie i winiarstwie w rzeczonyj szkole;

b) że oddawał się najmniej przez dwa lata praktyce w zakresie sadownictwa, winiarstwa i gospodarstwa piwnicznego.

§. 3. Egzamin odbywa się w ogólności tak samo jak to dla kandydatów na nauczycieli do szkół rolniczych. w §§. 5 aż do 8 powyższego rozporządzenia jest przepisane; wymagany więc będzie egzamin klauzurowy, egzamin ustny i wykład próbny.

Egzamin klauzurowy rozciąga się na naukę uprawy roślin w ogólności, tudzież sadownictwa winiarstwa i gospodarstwa piwnicznego, biorąc zawsze za podstawę chemią i fizyologią, egzamin zaś ustny obejmować ma oprócz tych przedmiotów także utrzymywanie ksiąg.

§. 4. Co się tyczy orzekania o wyniku egzaminu, jakoteż o ponowieniu go w razie potrzeby, dalej co się tyczy wydawania świadectw, składania opłat i skuteczności egzaminu, we wszystkich tych względach obowiązują przepisy §§. 9, 10, 11, 12 i 13 tutejszego rozporządzenia we wstępie wzmiankowanego.

§. 5. Także i przepisy przejściowe wzmiankowanego rozporządzenia stosowane będą odpowiednio aż do półroczu zimowego 1880—81 do tych nauczycieli sadownictwa i winiarstwa, tudzież gospodarstwa piwnicznego, którzy otrzymali posady przed rokiem 1878 i od tego czasu wykładali bez przerwy te przedmioty.

§. 6. Przepisy rozporządzenia tutejszego z d. 9 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 63) nie zgodne z niniejszem rozporządzeniem, tracą moc obowiązującą.

Mannsfield r. w.

37.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 10 marca 1879.

o rozszerzeniu działalności c. k. komory pomocniczej II klasy dolno-einsiedelskiej w Sebnitz w Saksonii.

C. k. komora pomocnicza II klasy dolno-einsiedelska w Sebnitz w Saksonii otrzymała upoważnienia celnicze komor pomocniczych I klasy i rozpoczęła swoje działalność w tym rozszerzonym zakresie dnia 1 marca 1879.

Pretis r. w.

38.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 12 marca 1879,

tyczące się ogłaszania refakcyj i wszelkich dogodności czynionych w obrocie towarowym na kolejach żelaznych.

Na zasadzie artykułu 15 Traktatu handlowego pomiędzy monarchją austryacko-węgierską a państwem niemieckiem z dnia 16 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1879) i na zasadzie §§. 4, 7, 66 i 77 regulaminu ruchu kolei żelaznych z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) rozporządza się co następuje:

§. 1.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 1879 zarządy kolei żelaznych, leżących w obrębie królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych, nie mogą wprowadzać bez poprzedniczego ogłoszenia żadnych zniżek taryfowych w formie zwrotów (rabatów, refakcyj itd.), ani w krajowym, ani w międzynarodowym obrocie towarowym.

Ogłaszane być mają w piśmie peryodycznem, które do tego celu wyznaczy ministerstwo handlu.

Dogodności wyszczególnione w ogłoszeniu wejść mogą w zastosowanie dopiero trzeciego dnia po dacie pisma peryodycznego to ogłoszenie zawierającego. Stosowanie tychże dogodności do posylek oddanych na kolej przed upływem rzeczzonego terminu jest zabronione.

§. 2.

Ogłoszenie wzmiankowane w §. 1 zawierać powinno:

1. wykaz artykułów, na które dogodność się rozciąga;
2. wykaz stacyj podawczych i wydawczych w kraju i za granicą, których się to tyczy, według okoliczności z oznaczeniem kierunku drogi;
3. wykaz taryf, które przez to ulegają zmianie;
4. rodzaj dogodności, a jeżeli ma to być zniżenie ceny, kwotę tak istniejącej ceny ogólnej, jakoteż zniżenia;
5. jak długo trwać ma dogodność;
6. szczególne warunki, jeżeli będą;
7. firmę przedsiębiorstwa kolejowego a względnie wszystkich interesowanych przedsiębiorstw kolejowych tutejszo-krajowych i spólnych (t. j. austriackich i węgierskich), w których imieniu wydaje się ogłoszenie.

§. 3.

Zarządy kolei żelaznych, leżących w obrębie królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych, zestawieć mają w jednym lub w kilku wykazach, ze szczegółami w §. 2 przepisanimi, dogodności wszelkiego rodzaju w obrocie towarowym wewnętrznym i międzynarodowym przed dniem 1 kwietnia 1879 wprowadzone i do tego dnia jeszcze nie cofnięte, obejmując niemi tak własne linie jak i te obcokrajowe, na których ruch utrzymują.

Wykazy dotyczące się obrotu austriacko-niemieckiego nadesłać należy najpóźniej 30 kwietnia 1879 do c. k. inspekcji ogólnej kolei austriackich, która ogłosi je w najbliższym czasie w dzienniku wzmiankowanym w §. 1.

Inne wykazy podać należy do tejże Władzy najpóźniej 15 maja 1879, gdzie przeglądanie ich będzie każdemu dozwolone.

§. 4.

Dogodności (§. 1) wyświadczone pod pewnymi warunkami jednemu posyłaczowi, wyświadczone być powinny każdemu innemu, który się zgłosi i przystanie na te same warunki.

Dla każdego takiego drugiego lub następnego posyłacza, dogodność ma moc nie tylko od dnia w którym się zgłosił, lecz odnosi się do wszystkich posylek, które oddał na kolej od czasu, jak wyświadczoneo dogodność pierwszemu posyła-

czowi, z tem tylko ograniczeniem, że może być stosowana wstecz jedynie aż do dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Zażalenia dotyczące się nie należytego wykonywania przepisów niniejszych, o ile odnoszą się do czynów lub zaniechań ze strony naczelných zarządów kolei, podawać należy do c. k. inspekyi ogólnej kolei austriackich.

Władza ta orzekać ma w pierwszej instancji, czy szczególny warunek, dotyczący się najmniejszej ilości jaka może być na kolej oddana lub w innym względzie podany (§. 2 ustęp 6), nie ma być uważany za osobistą preferencyą, nie mającą skutku prawnego.

§. 5.

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie odnoszą się do dogodności mających na względzie cele publiczne dobroczynne.

Królewsko-węgierski Minister komunikacyj, z którym się w tej mierze porozumiano, wydaje jednocześnie także samo rozporządzenie dla kolei żelaznych krajów korony węgierskiej.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XV. — Wydana i rozesłana dnia 19 marca 1879.

39.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 17 marca 1879,

o postępowaniu z wzorkami rozwożonemi przez komisantów francuskich, o opiece nad wzorkami i znakami, tudzież o wykonywaniu przemysłu przez obywateli francuskich w monarchyi austriacko-węgierskiej.

Dodatkowo do rozporządzenia z dnia 18 lutego 1879, dotyczącego się wykonania konwencyi handlowej z Francją z d. 20 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 26), stanowi się w porozumieniu z król. węgierskiemi ministerstwami skarbu i handlu co następuje:

1. Wzorki, które komisanci domów handlowych francuskich przywożą do monarchyi austriacko-węgierskiej, przepuszczane będą podług zasady preferencyi bez opłaty cła pod istniejącemi warunkami.

2. Przepisy we względzie rozpoczynania i wykonywania przemysłu, tudzież we względzie opieki nad znakami i wzorkami, odnoszące się do obywateli państw, którym się najbardziej sprzyja, stosowane będą także do obywateli francuskich.

Opieka nad wzorkami i znakami, którą obywatele francusey już dawniej uzyskali w monarchyi austriacko-węgierskiej, trwać będzie nadal, dopóki konwencya z dnia 20 stycznia 1879 nie zostanie rozwiązana i nie potrzeba zaciągać ponownie tychże znaków i wzorków do registrów.

Wzorki i znaki obywateli francuskich zaciągane będą na przyszłość do registrów tak samo jak wzorki i znaki obywateli innych państw preferowanych, w izbach handlowych i przemysłowych tak w Wiedniu jak i w Budapeszcie.

Pretis r. w.

Chlumecky r. w.

40.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 17 marca 1879, tyczące się zaprowadzenia taryfy słownej dla korespondencyj telegraficznych wewnętrznych w monarchyi austriacko-węgierskiej.

Na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 15 marca 1879 i w skutek porozumienia się ministerstw handlu c. k. i królewsko węgierskiego, zaprowadza się w monarchyi austriacko-węgierskiej od dnia 1 kwietnia 1879, dla korespondencyj telegraficznych wewnętrznych, następującą taryfę opłat:

1. od telegramów zwyczajnych pobierać się będzie za przesłanie, bez względu na odległość:

- a) takse stałą w kwocie 24 c. w. a.,
- b) takse słowną po 2 c. w. a. od każdego wyrazu.

Dla telegramów miejscowych, t. j. takich, które wymieniane są pomiędzy stacyami telegraficznymi jednego i tego samego miejsca, opłaty te zmniejszają się o połowę, od takich przeto telegramów pobierać się będzie:

- a) takse stałą w kwocie 12 c. w. a.,
- b) takse słowną po 1 c. w. a.

2. Od telegramów oddanych do przesłania na takich stacyach telegraficznych kolei żelaznych, w których siedzibie znajduje się także urząd telegraficzny rządowy, oddawca dopłacić ma do należytości po 1 c. w. a. od każdego wyrazu. Atoli od telegramów miejscowych dodatek ten nie będzie pobierany.

3. Od odpowiedzi telegraficznych, za które płaci się z góry, pobierać się będzie tyle, co od telegramu o 10 słowach, chyba, że inna ilość słów jest wyraźnie podana.

Jeżeli posyłający opłacić ma z góry większą lub mniejszą ilość wyrazów odpowiedzi, wymienić ją należy we wstępie pierwotnego telegramu i zapłacić należytość odpowiednią tej ilości wyrazów.

Nie wolno płacić z góry za więcej niż 30 wyrazów.

4. Za uwiadomienie o odbiorze opłaca się tyle, co za telegram zwyczajny o 10 wyrazach.

5. Za każde powielenie telegramu, który przesłany być ma więcej odbiorcom do jednego i tego samego miejsca, pobierać się będzie od telegramów aż do 100 wyrazów lub mniejszej ich ilości, 24 c. w. a. doliczając tę kwotę do opłaty za przesłanie.

Za podstawę do obliczenia tego dodatku brana będzie ogólna ilość wyrazów taksowanych telegramu ze wszystkimi adresami.

6. Za wymianę telegramu z okrętem znajdującym się na morzu za pośrednictwem urzędu telegraficznego morskiego (stacyi semaforycznej), pobierać się będzie dodatek po 6 c. w. a. od każdego wyrazu taksowanego.

7. Za doniesienie, że telegram nie mógł być doręczony, które oddawcy w każdym razie będzie przesłane z krótkim oznajmieniem powodu niedoręczenia, opłacać tenże będzie stałą kwotę 24 c. w. a.

8. Jeżeli przy obliczaniu sumy opłat od telegramu wypadnie ułamek centa, policzy się oddawcy zamiast ułamka, cały cent.

Jednocześnie z zaprowadzeniem taryfy słownej dla telegramów zmieniają się dotychczasowe przepisy o obrocie telegraficznym w sposób następujący:

1. Opłaty od telegramów, które dotychczas na zasadzie rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 7 lipca 1873 (Dz. u. p. Nr. 127, cz. XLV z r. 1873), należało frankować za pomocą znaczków telegraficznych rządowych, pobierane będą począwszy od dnia 1 kwietnia 1879 znowu w gotówce przy oddaniu telegramu.

2. Od tegoż dnia zabrania się używania znaczków telegraficznych do frankowania depesz; aż do dnia 30 kwietnia b. r. znaczki te wymienione być mogą na stacyach telegraficznych za gotówkę.

Po tym terminie znaczki telegraficzne wymieniane być mogą bezpłatnie za odpowiednią wartości kwotę aż do ostatniego czerwca 1879 w c. k. kasach telegraficznych powiatowych w Wiedniu, Pradze, Bernie, Lwowie, Czerniowcach, Lincu, Innsbrucku, Gracu, Tryeście i Zadarze a od 1 lipca aż do 30 września 1879 już tylko w c. k. kasie telegraficznej głównej w Wiedniu.

Po dniu 30 września 1879 znaczki telegraficzne, wyjęte z używania, nie będą wymieniane i nie będzie za nie dawane żadne wynagrodzenie.

3. Od końca marca 1879 uwiadomienia telegraficzne (aviso) o dziesięciu wyrazach ze zniżoną opłatą nie będą przyjmowane i przesyłane.

4. Od dnia 1 kwietnia 1879 na telegramy i opłaty od tychże wydawany będzie oddawcy rewers tylko na wyraźne żądanie i za osobną opłatą w kwocie 5 c. w. a.

5. Aby mieszkańcom tych miejsc, w których niema stacyi telegraficznej, ułatwić posyłanie telegramów, pozwala się opłacać należytość od tych telegramów, które dostawione być mają pocztą do najbliższej stacyi telegraficznej w celu przesłania ich telegrafem, przez przyklepnięcie na pierwopisie telegramu znaczków listowych za kwotę taryfową. Telegramy takie oddawać należy na pocztę jako listy frankowane.

Inne, obecnie obowiązujące przepisy a względnie taryfy dla korespondencyj telegraficznych krajowych i zagranicznych pozostają i nadal w mocy obowiązującej, dopóki nie zostaną zmienione.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVI. — Wydana i rozesłana dnia 27 marca 1879.

41.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 21 marca 1879,

tyczące się zaprowadzenia taryfy słownej dla korespondencyj telegraficznych między monarchyą austriacko-węgierską a Niemcami.

W skutek zawarcia nowej umowy telegraficznej pomiędzy zarządami telegraficznymi austriacko-węgierskim a niemieckim ddo. Wiedeń d. 2 lutego 1879, zaprowadzają się od dnia 1 kwietnia 1879 dla korespondencyj telegraficznych pomiędzy stacyami telegraficznymi austriacko-węgierskimi a stacyami telegraficznymi niemieckimi następujące przepisy i taryfy:

1. Dla telegramów wymienianych pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską z jednej a Niemcami z drugiej strony, ustanawiają się następujące jednostajne opłaty:

Pobierać się będzie:

Od telegramu zwyczajnego bez względu na odległość

a) taksę stałą

w monarchyi austriacko-węgierskiej w kwocie . . . zł. 0·24

w Niemczech w kwocie . . . . . M. 0·40

b) taksę słowną

w monarchyi austriacko-węgierskiej w kwocie . . . zł. 0·06

w Niemczech w kwocie . . . . . M. 0·10

2. Od odpowiedzi telegraficznych, za które płaci się z góry, pobierać się będzie tyle, co od telegramu o 10 słowach, chyba, że inna ilość słów jest wyraźnie podana.

Jeżeli posyłający opłacić ma z góry większą lub mniejszą ilość wyrazów odpowiedzi, wymienić ją należy we wstępie do pierwotnego telegramu. Nie wolno płacić z góry za więcej niż 30 wyrazów.

Za uwiadomienie o odbiorze opłaca się tyle, co za telegram zwyczajny o 10 wyrazach.

Za każde powielenie telegramu, który przesłany być ma więcej odbiorcom do jednego i tego samego miejsca, pobierać się będzie od telegramów aż do 100 wyrazów zł. 0·24 a względnie M. 0·40 a od dłuższych telegramów za każde następne 100 wyrazów lub część tej ilości opłacić należy znowu zł. 0·24 a względnie M. 0·40.

Za podstawę do obliczenia tego dodatku brana będzie ogólna ilość wyrazów taksowanych ze wszystkimi adresami.

Za wymianę telegramu z okrętami znajdującymi się na morzu za pośrednictwem urzędu telegraficznego morskiego, pobierać się będzie dodatek po zł. 0·06 a względnie M. 0·10 od każdego wyrazu.

3. Jeżeli telegram nie może być doręczony, urząd wydawczy donosi o tem urzędowi podawczemu z krótkim oznajmieniem powodu niedoręczenia. To doniesienie o niedoręczeniu będzie przesłane oddawcy za opłatą w kwocie zł. 0·24 a względnie M. 0·40.

We wszystkich innych względach stosowane będą do korespondencyj telegraficznych pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Niemcami przepisy międzynarodowego traktatu telegraficznego, który kiedykolwiek będzie obowiązywał.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVII. — Wydana i rozesłana dnia 29 marca 1879.

42.

Ustawa z dnia 27 marca 1879,

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesiąca kwietnia 1879 i o upoważnieniu Rządu do wykonania czynności kredytowej celem pokrycia przewidywanego niedoboru w r. 1879.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd do pobierania w ciągu miesiąca kwietnia 1879 istniejących podatków stałych i niestałych, tudzież opłat i dodatków według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości, ustawą skarbową z dnia 30 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) oznaczonej.

§. 2.

Wydatki administracyjne w ciągu rzeczzonego miesiąca pokrywane będą w miarę potrzeby na rachunek dotacyj, które ustawą skarbową na rok 1879 w odpowiednich rozdziałach i tytułach mają być ustanowione.

§. 3.

Oprócz tego upoważnia się Rząd, aby na pokrycie niedoboru w r. 1879, który jest do przewidzenia, wypuścił w obieg obligacye renty przynoszącej odsetki w złocie, ustawą z dnia 18 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 35) utworzonej, za sumę imienną sto milionów złotych, a według okoliczności, dopóki by to nie nastąpiło, aby się postarał o kwoty potrzebne przez zaciągnięcie długu nieustalonego.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 27 marca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w. Taaffe r. w. Glaser r. w. Chlumecky r. w.
Pretis r. w. Horst r. w. Ziemiałkowski r. w. Mannsfeld r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XVIII. — Wydana i rozesłana dnia 30 marca 1879.

43.

Traktat pomiędzy monarchją austryacko-węgierską, Niemcami, Francją, Wielką Brytanią, Włochami, Rosyją i Turcyą.

(Zawarty w Berlinie dnia 13 lipca 1878.)

Wzajemne ratyfikacye wymienione tamże dnia 3 a względnie 28 sierpnia 1878.

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam Nos et Majestas Sua Germaniae Imperator, Borussiae Rex, Praeses Reipublicae Franco-gallicae nec non Majestates Suae Magnae Britanniae Hiberniaeque Regina, Indiae Imperatrix, Italiae Rex, Omnium Russiarum Imperator atque Osmanorum Imperator ad discutendas condiciones pacis praeliminaris inter Russiam atque Turciam in San

Stefano conclusae et ad conciliandam certam diuturnamque pacem, Ministros plenipotentiariorum nominavimus, qui Berolini in congressum convenerunt; posteaquam porro, consensione feliciter stabilita, a Plenipotentiariorum ablegatis tractatus, sexaginta quatuor articulis consistens, die 13. Julii 1878 initus et signatus fuit, tenoris ad verbum sequentis:

Au nom de Dieu tout-puissant.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie, Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, le Président de la République Française, Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes, Sa Majesté le Roi d'Italie, Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans, désirant régler dans une pensée d'ordre Européen conformément aux stipulations du Traité de Paris du 30 mars 1856, les questions soulevées en Orient par les événements des dernières années et par la guerre dont le traité préliminaire de San Stefano a marqué le terme, ont été unanimement d'avis que la réunion d'un Congrès offrirait le meilleur moyen de faciliter leur entente.

Leurs dites Majestés et le Président de la République Française ont, en conséquence, nommé pour leurs Plénipotentiaires savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Jules Comte Andrassy de Csik-Szent-Király et Krasznahorka, Grand d'Espagne de la 1ère classe, Conseiller intime actuel, Son Ministre de la Maison Impériale et des Affaires Etrangères, Feld-Maréchal-Lieutenant dans Ses armées,

le Sieur Louis Comte Károlyi de Nagy-Károly, Chambellan et Conseiller Intime Actuel, Son Ambassadeur

W imię Boga Wszchemogącego.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i apostolski Król Węgier, Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej Najjaśniejsza Królowa połączonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa Indyj, Najjaśniejszy Król Włoch, Najjaśniejszy Cesarz Wszchrosyjski i Najjaśniejszy Cesarz Ottomanów, pragnąc rozstrzygnąć w duchu porządku europejskiego, stosownie do postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 roku, kwestye wywołane na Wschodzie przez wypadki lat ostatnich i wojnę, która się skończyła preliminarynym układem w San-Stefano, jednomyślnie byli tego zdania, że zwołanie kongresu przedstawiałoby najlepszy sposób dla ułatwienia ich porozumienia się.

W skutku tego, Najjaśniejsi Monarchowie i Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej mianowali swymi pełnomocnikami, a mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i apostolski Król Węgier:

hrabiego Juliana Andrassy, Csik-Szent-Király i Krasznahorka, granda hiszpańskiego pierwszej klasy, rzeczywistego radcę tajnego, swego ministra domu cesarskiego i spraw zagranicznych, feldmarszałka - porucznika swych armij;

hrabiego Ludwika Karolyi Nagy-Károly, szambelana i rzeczywistego radcę tajnego, swego ambasadora nad-

Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, et

le Sieur Henri Baron de Haymerle, Conseiller Intime Actuel, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi d'Italie,

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

le Sieur Othon Prince de Bismarck, Son Président du Conseil des Ministres de Prusse, Chancelier de l'Empire,

le Sieur Bernard Ernest de Bülow, Son Ministre d'Etat et Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Etrangères, et

le Sieur Chlodwig Charles Victor Prince de Hohenlohe-Schillingsfürst, Prince de Ratibor et Corvey, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près la République Française, Grand-Chambellan de la Couronne de Bavière,

Le président de la République Française:

le Sieur William Henri Waddington, Sénateur, Membre de l'Institut, Ministre Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Etrangères,

le Sieur Charles Raymond de La Croix de Chevrière, Comte de Saint-Vallier, Sénateur, Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de France près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, et

le Sieur Félix Hippolyte Desprez, Conseiller d'Etat, Ministre Plénipotentiaire de première classe, chargé de la Direction des affaires politiques au Ministère des Affaires Etrangères,

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes:

zwyyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim, i

barona Haymerle, rzeczywistego radcę tajnego, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Królu włoskim.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

księcia Ottona Bismarcka, swego prezesa rady ministrów pruskich, kancelerza państwa;

pana Bernarda Ernesta Bülowa, swego ministra państwa i sekretarza państwa do spraw zagranicznych, i

pana Klodwiga Karola Wiktora, księcia Hohenlohe-Schillingsfürst, księcia Raciborskiego i Corvey, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Rzeczypospolitej francuskiej, szambelana dworu bawarskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Wilhelma Henryka Waddingtona, senatora, członka instytutu, ministra, sekretarza stanu w wydziale spraw zagranicznych;

pana Karola Raymonda de la Croix de Chevrière, hrabiego de Saint-Vallier, senatora, ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Francji przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim, i

pana Feliksa Hipolita Desprez, radcę stanu, ministra pełnomocnego pierwszej klasy, zarządzającego wydziałem spraw politycznych w ministerstwie spraw zagranicznych.

Najjaśniejsza Królowa połączonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa Indyj:

le très-honorable Benjamin Disraeli, Comte de Beaconsfield, Vicomte Hughenden, Pair du Parlement, Membre du très-honorable Conseil Privé de Sa Majesté, Premier Lord de la Trésorerie de Sa Majesté et Premier Ministre d'Angleterre,

le très-honorable Robert Arthur Talbot Gascoyne Cecil, Marquis de Salisbury, Comte de Salisbury, Vicomte Cranborne, Baron Cecil, Pair du Parlement, Membre du très-honorable Conseil Privé de Sa Majesté, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté au Département des Affaires Etrangères, et

le très-honorable Lord Odo William Léopold Russell, Membre du Conseil Privé de Sa Majesté, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Sieur Louis, Comte Corti, Sénateur, Son Ministre des Affaires Etrangères, et

le Sieur Edouard, Comte de Launay, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

le Sieur Alexandre, Prince Gortchacow, Son Chancelier de l'Empire;

le Sieur Pierre, Comte de Schouvaloff, Général de Cavalerie, Son Aide-de-camp Général, Membre du Conseil de l'Empire et Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique, et

le Sieur Paul d'Oubril, Conseiller Privé Actuel, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, et

najszanowniejszego Benjamina Disraeli, hrabiego Beaconsfield, wicehrabiego Hughenden, para parlamentu, członka rady tajnej Jej Królewskiej Mości, pierwszego lorda skarbu Jej Królewskiej Mości i pierwszego ministra Anglii;

najszanowniejszego Roberta Artura Talbot Gascoyne Cecil, margrabiego de Salisbury, hrabiego de Salisbury, wicehrabiego Cranborne, barona Cecil, para parlamentu, członka rady tajnej Jej Królewskiej Mości, głównego sekretarza stanu Jej Królewskiej Mości w wydziale spraw zagranicznych, i

najszanowniejszego lorda Odo Williama Leopolda Russel, członka rady tajnej Jej Królewskiej Mości, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim.

Najjaśniejszy Król włoski:

hrabiego Ludwika Corti, senatora, swego ministra spraw zagranicznych, i

hrabiego Edwarda de Launay, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

księcia Aleksandra Górczakowa, swego kanclerza państwa;

hrabiego Piotra Szuwałowa, generała jazdy, swojego generał-adjutanta, członka rady państwa i swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszej Królowej Wielkiej Brytanii, i

pana Pawła Oubril, rzeczywistego radcę tajnego, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Alexandre Carathéodory Pacha, Son Ministre des travaux publics,

Mehemed Ali Pacha, Muchir de Ses armées, et

Sadoullah Bey, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

Lesquels, suivant la proposition de la Cour d'Autriche-Hongrie et sur l'invitation de la Cour d'Allemagne, se sont réunis à Berlin munis de pleins pouvoirs qui ont été trouvés en bonne et due forme.

L'accord s'étant heureusement établi entre eux, ils sont convenus des stipulations suivantes:

Article I.

La Bulgarie est constituée en Principauté autonome et tributaire sous la suzeraineté de S. M. I. le Sultan; elle aura un Gouvernement chrétien et une milice nationale.

Article II.

La Principauté de Bulgarie comprendra les territoires ci-après:

La frontière suit, au Nord, la rive droite du Danube depuis l'ancienne frontière de Serbie jusqu'à un point à déterminer par une Commission Européenne à l'Est de Silistrie et, de là, se dirige vers la Mer Noire au Sud de Mangalia qui est rattaché au territoire roumain. La Mer Noire forme la limite Est de la Bulgarie. Au Sud, la frontière remonte, depuis son embouchure, le thalweg du ruisseau près duquel se trouvent les villages Hodžakiöj, Selam-Kiöj, Aivadšik, Kulibe, Sudžuluk; traverse obliquement la vallée du Deli Kamčik, passe au Sud de Belibe et de Kemhalik et au Nord de Hadžimahale, après avoir franchi le Deli Kamčik à 2¹/₂ kilomètres en amont de Cengei;

Najjaśniejszy Cesarz Ottomanów:

Aleksandra Karatéodory, paszę, swego ministra robót publicznych;

Mehemeda-Ali paszę, muszyra swej armii, i

Sadullah-beja, swego ambadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

którzy skutkiem propozycyi dworu austriacko-węgierskiego i na zaproszenie dworu niemieckiego, zgromadzili się w Berlinie, zaopatrzeni w pełnomocnictwa, znalezione w formie właściwej i ustanowionej.

W skutku szczęśliwie doszłej między nimi zgody ułożyli oni warunki następujące:

Artykuł I.

Bułgaria zostaje ukonstytuowana jako księstwo autonomiczne i hołdownicze, pod zwierzchnictwem Najjaśniejszego Sultana; będzie ona miała rząd chrześcijański i milicję narodową.

Artykuł II.

Księstwo bułgarskie będzie zawierało w sobie terytorya następujące:

Granica idzie na północ prawym brzegiem Dunaju, poczynając od starej granicy Serbii do punktu, który zostanie określony przez komisją europejską, na wschód do Sylistryi a stamtąd skierowuje się ku morzu Czarnemu, na południe od Mangalii, która przyłącza się do terytoryum rumuńskiego. Morze czarne tworzy granicę wschodnią Bułgarii. Na południe granica idzie w górę korytem Dunaju, zaczynając od jego ujścia, w pobliżu którego znajdują się wsie Hodža Kioj, Ajwadżik, Kulibe, Sudžuluk; przecina skośnie dolinę Deli-Kamczik, przechodzi ku południowi od Belibe i Kembalika a ku północy od Hadžimahale, przeszedłszy przez Deli-Kamczik o 2¹/₂ kilometrów powyżej Czengej;

gagne la crête à un point situé entre Tekenlik et Aidos-bredža et la suit par Karnabad Balkan, Prisevica Balkan, Kazan Balkan, au Nord de Kotel, jusqu'à Demir Kapu. Elle continue par la chaîne principale du Grand Balkan dont elle suit toute l'étendue jusqu'au sommet de Kosica.

Là, elle quitte la crête du Balkan, descend vers le Sud entre les villages de Pirtop et de Dužanci, laissés l'un à la Bulgarie et l'autre à la Roumélie Orientale jusqu'au ruisseau de Tuzlu Dere, suit ce cours d'eau jusqu'à sa jonction avec la Topolnica, puis cette rivière jusqu'à son confluent avec Smovskio Dere près du village de Petricevo, laissant à la Roumélie Orientale une zone de deux kilomètres de rayon en amont de ce confluent, remonte entre les ruisseaux de Tmovskio Dere et la Kamenica suivant la ligne de partage des eaux, pour tourner au Sud-Ouest à la hauteur de Voinjak et gagner directement le point 875 de la carte de l'état-major Autrichien.

La ligne frontière coupe en ligne droite le bassin supérieur du ruisseau d'Ichtiman Dere, passe entre Bogdina et Karaula, pour retrouver la ligne de partage des eaux séparant les bassins de l'Isker et de la Marica, entre Čamurli et Hadžilar, suit cette ligne par les sommets de Velina Mogila, le col 531, Zmailica Vrh, Sumnatica et rejoint la limite administrative du Sandjak de Sofia entre Sivri Taš et Čadir Tepe.

De Čadir Tepe, la frontière, se dirigeant au Sud-Ouest, suit la ligne de partage des eaux entre les bassins du Mesta Karasu d'un côté, et du Struma Karasu de l'autre, longe les crêtes des montagnes du Rhodope appelées Demir Kapu, Iskoftepe, Kadimesar Balkan et Aiji Gedük jusqu'à Kapetnik Balkan et se confond ainsi avec l'ancienne frontière administrative du Sandjak de Sofia.

dosięga grzbietu gór w punkcie, leżącym pomiędzy Tekenlikiem i Aidos-Bredža, i idzie takowym przez Karnabad-Balkan, Priszewica-Balkan, Kazan-Balkan, na północ od Kotła do Demir-Kapu. Granica ta ciągnie się pogłównym łańcuchu Wielkiego Bałkanu i idzie przez całą jego rozciągłość do wierzchołka Kosica.

Tu opuszcza grzbiet Bałkanów, spuszcza się ku południowi pomiędzy wsiami Pirtop i Dužancy, z których pierwsza zostaje przy Bułgarii a druga przy Rumelii wschodniej, do połączenia się takowego z Topolnicą, potem też rzeką do połączenia się jej z Smowskio-Dere, w pobliżu wsi Petriczewo, pozostawiając przy Rumelii wschodniej przestrzeń w promieniu dwóch kilometrów powyżej tego połączenia się, idzie wyżej pomiędzy strumieniami Smowskio-Dere i Kamienica, ciągnąc się linią rozdziału wód; dalej na wysokości Wojniaku zawraca ku południo-zachodowi i dociera w prostym kierunku punktu 875 oznaczonego na mapie austriackiego sztabu jeneralnego.

Linia graniczna przecina w prostym kierunku górny wodozbiór strumienia Ichtiman-Dere, przechodzi pomiędzy Bogdiną i Karaulą, dociera do linii rozdziału wód basenów Iskera i Maricy, pomiędzy Czamurły i Hadżilarem idzie po tej linii szczytami Welina-Mogily przez przewał 531, Zmailica-Wrh, Sumnaticę i dotyka do granicy administracyjnej sandżaku Sofijskiego pomiędzy Sewri-Tasz i Czatyry-Tepe.

Od Czatyry-Tepe granica skierowując się ku południo-zachodowi, idzie linią rozdziału wód pomiędzy wodozbiórami Mesta-Karasu z jednej strony a Struma-Karasu z drugiej, przechodzi po szczytach gór Rhodope, nazywanych Demir-Kapu, Iskoftepe, Kadimesar-Balkan i Adzi-Gediuk aż do Kapetnik-Balkanu i zlewa się takim sposobem z dawną granicą administracyjną sandżaku Sofijskiego

De Kapetnik Balkan, la frontière est indiquée par la ligne de partage des eaux entre les vallées de la Rilska reka et de la Bistrice reka et suit le contrefort appelé Vodenica Planina pour descendre dans la vallée de la Strúma au confluent de cette rivière avec la Rilska reka, laissant le village de Barakli à la Turquie. Elle remonte alors au Sud du village de Jelešnica, pour atteindre, par la ligne la plus courte, la chaîne de Golema Planina au sommet de Gitka et y rejoindre l'ancienne frontière administrative du Sandjak de Sofia, laissant toutefois à la Turquie la totalité du bassin de la Suha reka.

Du Mont Gitka, la frontière Ouest se dirige vers le mont Crni Vrh par les montagnes de Karvena Jabuka, en suivant l'ancienne limite administrative du Sandjak de Sofia, dans la partie supérieure des bassins de Egrisu et de la Lepnica, gravit avec elle les crêtes de Babina polana et arrive au mont Crni Vrh.

Du mont Crni Vrh, la frontière suit la ligne de partage des eaux entre la Strúma et la Morawa par les sommets du Strešer, Vilogolo et Mešid Planina, rejoint par la Gačina, Crna Trava, Darkovska et Drainica plan, puis, le Deščani Kladanec, la ligne de partage des eaux de la Haute Sukowa et de la Morawa, va directement sur le Stol et en descend pour couper à 1000 mètres au Nord-Ouest du village de Seguša la route de Sofia à Pirot. Elle remonte en ligne droite sur la Vidlič Planina et, de là, sur le mont Radočina dans la chaîne du Kodža Balkan, laissant à la Serbie le village de Dojkinci et à la Bulgarie celui de Senakos.

Du sommet du mont Radočina la frontière suit vers l'Ouest la crête des Balkans par Ciprovec Balkan et Stara Planina jusqu'à l'ancienne frontière orientale de la Principauté de Serbie près de la Kula Smiljova Čuka, et, de là, cette ancienne frontière jusqu'au Danube qu'elle rejoint à Rakovitza.

Od Kapetnik-Balkanu granica wskazana jest linią rozdziału wód pomiędzy dolinami Rilska-reka i Bistrice-reka i idzie poprzecznem pasmem gór zwanem Wodenica-Planina, spuszcza się w dolinę Strumy przy spotkaniu się tej rzeki z Rilska-reka, pozostawiając wieś Barakli przy Turcyi. Następnie podnosi się ku południowi od wsi Jelešnica, dosięga najkrótszą linią łańcucha gór Golema-Planina u szczytu Gitka i tu dotyka do dawnej granicy administracyjnej sandżaku Sofijskiego, pozostawiając wszakże przy Turcyi cały wodozbiór Suchej-reki.

Od góry Gitka, granica wschodnia skierowyywa się ku górze Crni-Wrh, przez góry Karwena-Jabuka, trzymając się dawnej granicy administracyjnej sandżaku Sofijskiego, w górnych częściach wodozbiórów Egrisu i Lepnicy, dosięga wraz z nią szczytów Babina-Polany a stąd góry Crni-Wrh.

Od góry Crni-Wrh granica idzie linią rozdziału wód pomiędzy Strumą i Morawą przez szczyty Streszer, Wilogolo i Meszid-Planina, dalej przez Gaczinę, Crna-Trawa, Darkowska i Drainica-Planina, oraz przez Deszczani-Kładanec dosięga rozdziału wód Górnego Sukowo i Morawy, idzie prosto na Stoł i spuszcżając się stamtąd, przecina drogę z Sofii do Pirotu, w odległości 1000 metrów na północo-zachód od wsi Segusza. Podnosi się potem w prostej linii na Widlicz-Planinę a stąd na górę Radočina, w łańcuchu gór Kodža-Balkan, pozostawiając przy Serbii wieś Dojkinci a przy Bułgaryi wieś Senakos.

Od szczytu góry Radoczyca granica skierowyywa się ku zachodowi grzbietem gór Bałkańskich przez Cziprowiec-Balkan i Stara-Planina do dawnej granicy wschodniej księstwa Serbskiego około Kula Smiliowa-Czuka a stąd tąż granicą do Dunaju, do którego dociera pod Rakowicą.

Cette délimitation sera fixée sur les lieux par la Commission Européenne où les Puissances signataires seront représentées. Il est entendu :

1. Que cette Commission prendra en considération la nécessité pour S. M. I. le Sultan de pouvoir défendre les frontières du Balkan de la Roumélie Orientale.
2. Qu'il ne pourra être élevé de fortifications dans un rayon de 10 kilomètres autour de Samakow.

Article III.

Le Prince de Bulgarie sera librement élu par la population et confirmé par la S. Porte avec l'assentiment des Puissances. Aucun membre des dynasties régnantes des Grandes Puissances Européennes ne pourra être élu Prince de Bulgarie.

En cas de vacance de la dignité princière, l'élection du nouveau Prince se fera aux mêmes conditions et dans les mêmes formes.

Article IV.

Une assemblée de notables de la Bulgarie, convoquée à Tirnovo, élaborera, avant l'élection du Prince, le règlement organique de la Principauté.

Dans les localités où les Bulgares sont mêlés à des populations Turques, Roumaines, Grecques ou autres, il sera tenu compte des droits et des intérêts de ces populations en ce qui concerne les élections et l'élaboration du règlement organique.

Article V.

Les dispositions suivantes formeront la base du droit public de la Bulgarie :

La distinction des croyances religieuses et des confessions ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exer-

Rozgraniczenie to będzie ustanowione na miejscu przez komisję europejską, w której mocarstwa podpisane na traktacie, będą reprezentowane. Samo przez się rozumie się:

1. Że komisya ta weźmie na uwagę konieczność dla Najjaśniejszego Sultana, aby był w możności bronić granic Bałkanów w Rumelii wschodniej.
2. Że w promieniu 10 kilometrów na około Samakowa nie będą mogły być wznoszone fortyfikacye.

Artykuł III.

Książę Bułgarski będzie swobodnie wybierany przez ludność i zatwierdzany przez Wysoką Portę, za zgodą mocarstw. Żaden z członków dynastij panujących w wielkich mocarstwach europejskich nie może być wybierany na księcia Bułgaryi.

W razie, jeśli godność księcia Bułgarskiego zawakuje, wybór nowego księcia dokonywany być ma w tych samych warunkach i w tej samej formie.

Artykuł IV.

Zgromadzenie notablów Bułgaryi, zwołane do Tirnowy, opracuje przed wyborem księcia, ustawę organiczną księstwa.

W miejscowościach, gdzie Bułgarowie są pomieszani z ludnościami: turecką, rumuńską, grecką i innemi, wzięte będą na uwagę prawa i interesa tych ludności pod względem wyborów i opracowania ustawy organicznej.

Artykuł V.

Następne postanowienia mają służyć za podstawę do prawa publicznego w Bułgaryi:

Różnica wiar religijnych i wyznań nie może służyć za powód do wyłączenia kogokolwiek lub do uznania niedolnym używania wszelkich praw cywilnych i politycznych, przypuszczenia do urzędów publicznych, obowiązków służbowych lub zaszczytów, albo do odda-

cice des différentes professions et industries, dans quelque localité que ce soit.

La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes sont assurées à tous les ressortissans de la Bulgarie aussi bien qu'aux étrangers et aucune entrave ne pourra être apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

Article VI.

L'administration provisoire de la Bulgarie sera dirigée jusqu'à l'achèvement du règlement organique par un commissaire Impérial Russe. Un commissaire Impérial Ottoman ainsi que les consuls délégués ad hoc par les autres Puissances signataires du présent traité seront appelés à l'assister à l'effet de contrôler le fonctionnement de ce régime provisoire. En cas de dissentiment entre les consuls délégués, la majorité décidera et, en cas de divergence entre cette majorité et le commissaire Impérial Russe ou le commissaire Impérial Ottoman, les Représentants des Puissances signataires à Constantinople, réunis en Conférence, devront prononcer.

Article VII.

Le régime provisoire ne pourra être prolongé au delà d'un délai de neuf mois à partir de l'échange des ratifications du présent Traité.

Lorsque le règlement organique sera terminé, il sera procédé immédiatement à l'élection du Prince de Bulgarie. Aussitôt que le Prince aura été institué, la nouvelle organisation sera mise en vigueur et la Principauté entrera en pleine jouissance de son autonomie.

Article VIII.

Les traités de commerce et de navigation ainsi que toutes les conventions et arrangements conclus entre les Pui-

wania się rozmaitym swobodnym profesyom i przemysłowi w jakiegokolwiek miejscowości.

Wszystkim mieszkańcom Bułgarii, również jak i cudzoziemcom, zapewnioną zostaje swoboda i wewnętrzne odprawianie wszelkich obrzędów religijnych nie mogą być również stawiane żadne przeszkody w organizacyi hierarchicznej stowarzyszeń religijnych, oraz w stosunkach ich z ich naczelnikami duchownymi.

Artykuł VI.

Tymczasowy zarząd Bułgarii, do czasu ostatecznego ułożenia ustawy organicznej, będzie się znajdował pod kierownictwem rosyjskiego cesarskiego komisarza. Dla dopomagania mu, celem kontrolowania czynności tego zarządu tymczasowego, będą delegowani cesarski komisarz ottomański oraz konsulowie, wyznaczeni do tego przez inne mocarstwa, które podpisały traktat niniejszy. W razie różności zdań pomiędzy konsulami, rozstrzygać będzie większość a w razie niezgody tej większości z cesarskim komisarzem rosyjskim lub cesarskim komisarzem ottomańskim, reprezentanci w Konstantynopolu mocarstw, które podpisały traktat, zebrawszy się na konferencyę, wydadzą decyzyę.

Artykuł VII.

Zarząd tymczasowy nie może trwać dłużej nad dziewięć miesięcy od daty wymiany ratyfikacyi niniejszego traktatu.

Skoro ustawa organiczna zostanie ukończoną, niezwłocznie przystąpionem być ma do wyboru księcia Bułgarii. Jak tylko książę zostanie zainstalowany, nowy zarząd będzie wprowadzony i księstwo wejdzie w pełne używanie swojej autonomii.

Artykuł VIII.

Traktaty handlu i żeglugi oraz wszelkie konwencye i układy, zawierane pomiędzy obcemi mocarstwami i Portą i

sances étrangères et la Porte et aujourd'hui en vigueur sont maintenus dans la Principauté de Bulgarie et aucun changement n'y sera apporté à l'égard d'aucune Puissance avant qu'elle n'y ait donné son consentement.

Aucun droit de transit ne sera prélevé en Bulgarie sur les marchandises traversant cette Principauté.

Les nationaux et le commerce de toutes les Puissances y seront traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Les immunités et privilèges des sujets étrangers ainsi que les droits de juridiction et de protection consulaires tels qu'ils ont été établis par les capitulations et les usages resteront en pleine vigueur tant qu'ils n'auront pas été modifiés du consentement des parties intéressées.

Article IX.

Le montant du tribut annuel que la Principauté de Bulgarie paiera à la Cour Suzeraine en le versant à la banque que la S. Porte désignera ultérieurement sera déterminé par un accord entre les Puissances signataires du présent traité, à la fin de la première année du fonctionnement de la nouvelle organisation. Ce tribut sera établi sur le revenu moyen du territoire de la Principauté.

La Bulgarie devant supporter une part de la dette publique de l'Empire, lorsque les Puissances détermineront le tribut, elles prendront en considération la partie de cette dette qui pourrait être attribuée à la Principauté sur la base d'une équitable proportion.

Article X.

La Bulgarie est substituée au Gouvernement Impérial Ottoman dans ses charges et obligations envers la compagnie du chemin de fer de Roustchouk-Varna, à partir de l'échange des ratifications du présent Traité. Le règlement

obecnie obowiązujące, zachowują swą siłę w księstwie Bułgarii i żadna zmiana nie będzie w nich zaprowadzona w stosunku do któregoś z mocarstw dopóty, dopóki nie nastąpi zgoda ze strony tegoż mocarstwa.

Żadna opłata tranzytowa nie będzie pobierana w Bułgarii od towarów przewożonych przez księstwo.

Poddani i handel wszystkich mocarstw, będą traktowani w niej na stopie zupełnej równości.

Ulgi i przywileje poddanych cudzoziemskich, również jak prawa jurysdykcji i protekcji konsularnej, w tej mierze jak były ustanowione przez kapitulacje i zwyczaje, pozostaną w swej całkowitej mocy dopóty, dopóki nie będą zmodyfikowane za zgodą stron interesowanych.

Artykuł IX.

Wysokość daniny corocznej, jaką księstwo bułgarskie będzie płaciło dworowi zwierzchniczemu, wnosząc takową do banku, który wskazany ma być w następstwie przez Wysoką Portę, określona zostanie za porozumieniem się pomiędzy mocarstwami, które podpisały traktat niniejszy, z końcem pierwszego roku funkcyonowania nowego zarządu. Danina ta będzie obliczoną podług średniej cyfry dochodu księstwa.

Bułgaria będzie obowiązana wziąć na siebie część długu publicznego cesarstwa; mocarstwa, przy określaniu daniny, wezmą w rachunek tę część długu, która powinna przypaść na udział księstwa podług słusznego rozkładu.

Artykuł X.

Bułgaria zastąpi rząd cesarski otomański w jego obowiązkach i zobowiązaniach względem kompanii drogi żelaznej Ruszczucko-Warneńskiej, od dnia wymiany ratyfikacji niniejszego traktatu. Uregulowanie dawniejszych ra-

des comptes antérieurs est réservé à une entente entre la S. Porte, le gouvernement de la Principauté et l'administration de cette compagnie.

La Principauté de Bulgarie est de même substituée, pour sa part, aux engagements que la S. Porte a contractés tant envers l'Autriche-Hongrie qu'envers la compagnie pour l'exploitation des chemins de fer de la Turquie d'Europe par rapport à l'achèvement et au raccordement ainsi qu'à l'exploitation des lignes ferrées situées sur son territoire.

Les conventions nécessaires pour régler ces questions seront conclues entre l'Autriche-Hongrie, la Porte, la Serbie et la Principauté de Bulgarie immédiatement après la conclusion de la paix.

Article XI.

L'armée Ottomane ne séjournera plus en Bulgarie; toutes les anciennes forteresses seront rasées aux frais de la Principauté dans le délai d'un an ou plus tôt si faire se peut; le Gouvernement local prendra immédiatement des mesures pour les détruire et ne pourra en faire construire de nouvelles. La S. Porte aura le droit de disposer à sa guise du matériel de guerre et autres objets appartenant au Gouvernement Ottoman et qui seraient restés dans les forteresses du Danube déjà évacuées en vertu de l'armistice du 31 Janvier ainsi que de ceux qui se trouveraient dans les places fortes de Schoumla et de Varna.

Article XII.

Les propriétaires musulmans ou autres qui fixeraient leur résidence personnelle hors de la Principauté pourront y conserver leurs immeubles en les affermant ou en les faisant administrer par des tiers.

Une commission turco-bulgare sera chargée de régler, dans le courant de deux années, toutes les affaires relatives au mode d'aliénation, d'exploitation ou

chunków pozostawionem jest porozumieniu się pomiędzy Wysoką Portą, rządem księstwa i zarządem owej kompanii.

Podobnie księstwo bułgarskie zastępuje w odpowiedniej części Wysoką Portę w zobowiązaniach, przyjętych przez nią tak względem monarchyi austriacko-węgierskiej jak i kompanii eksploatacyi dróg żelaznych w Turcyi europejskiej, co się dotyczy ukończenia, połączenia i eksploatacyi linii dróg żelaznych, znajdujących się na jego terytoryum.

Konwencye, niezbędne dla ostatecznego rozstrzygnięcia tych kwestyj, zawarte zostaną pomiędzy monarchją austriacko-węgierską, Portą, Serbią i księstwem bułgarskiem, bezzwłocznie po zawarciu pokoju.

Artykuł XI.

Armia ottomańska nie będzie więcej przebywała w Bułgaryi. Wszystkie stare fortece będą zburzone kosztem księstwa w ciągu jednego roku, lub wcześniej, jeśli można. Rząd miejscowy przedsięweźmie niezwłocznie środki dla ich zniszczenia i nie będzie mógł budować nowych. Wysoka Porta będzie miała prawo rozporządzać podług swej woli materiałem wojennym i innymi przedmiotami, należącemi do rządu ottomańskiego, które pozostały w twierdzach dunajskich, już opuszczonych przez wojska na mocy rozejmu z dnia 31 stycznia, równie jak temi, które się znajdują w twierdzach Szumli i Warnie.

Artykuł XII.

Właściciele Muzułmanie lub inni, którzyby osiedlili się po za granicami księstwa, będą w niem mogli zachować swe nieruchomości, wypuszczając je w dzierżawę lub oddając w administracyę innych osób.

Komisya turecko-bułgarska będzie miała zleczone załatwić i urządzić w przeciągu dwóch lat wszystkie sprawy i kwestye, tyczące się sposobu alienacyi,

d'usage pour le compte de la S. Porte, des propriétés de l'État et des fondations pieuses (vacoufs) ainsi que les questions relatives aux intérêts des particuliers qui pourraient s'y trouver engagés.

Les ressortissans de la Principauté de Bulgarie qui voyageront ou séjourneront dans les autres parties de l'Empire Ottoman seront soumis aux autorités et aux lois ottomanes.

Article XIII.

Il est formé au Sud des Balkans une province qui prendra le nom de „Roumélie Orientale“ et qui restera placée sous l'autorité politique et militaire directe de S. M. I. le Sultan, dans des conditions d'autonomie administrative. Elle aura un gouverneur général chrétien.

Article XIV.

La Roumélie Orientale est limitée au Nord et au Nord-Ouest par la Bulgarie et comprend les territoires inclus dans le tracé suivant:

Partant de la Mer Noire, la ligne frontière remonte depuis son embouchure, le thalweg du ruisseau près duquel se trouvent les villages Hodżakiöj, Selam Kiöj, Aivadsik, Kulibe, Sudżuluk, traverse obliquement la vallée du Deli Kamčik, passe au Sud de Belibe et de Kembalik et au Nord de Hadżimahale, après avoir franchi le Deli Kamčik à 2½ kilomètres en amont de Čengei; gagne la crête à un point situé entre Tekenlik et Aidos-Bredża, et la suit par Karnabad Balkan, Prisevica Balkan, Kazan Balkan, au Nord de Kotel jusqu'à Demir Kapu. Elle continue par la chaîne principale du Grand Balkan, dont elle suit toute l'étendue jusqu'au sommet de Kosića.

A ce point, la frontière occidentale de la Roumélie quitte la crête du Balkan, descend vers le Sud entre les villages des Pirtop et de Dużanci, laissés l'un à

eksploatacyi lub użytkowania, na rachunek Wysokiej Porty, posiadłości rządowych i fundacyj pobożnych (wakuf), równie jak i kwestye, tyżące się związanych z takowemi interesów osób prywatnych.

Mieszkańcy księstwa bułgarskiego, podróżujący lub przebywający w innych częściach cesarstwa ottomańskiego podlegać będą władzom i prawom ottomańskim.

Artykuł XIII.

Na południe od Bałkanów uformowaną zostaje prowincya, która przybierze nazwę „Rumelii Wschodniej“ i która zostanie umieszczoną pod bezpośrednią władzą polityczną i militarną Najjaśniejszego Sultana na warunkach autonomii administracyjnej. Będzie ona miała gubernatora jeneralnego chrześciana.

Artykuł XIV.

Rumelia wschodnia graniczy na północ i północo-zachód z Bułgaryą i obejmuje w sobie terytorya, zawierające się w następnem określeniu:

Poczynając od morza Czarnego, linia pogranicza postępuje korytem strumienia, zaczynając od ujścia takowego, w pobliżu którego to strumienia znajdują się wsie Hodżakioj, Selam-Kioj, Ajwadżyk, Kulibe i Sudżuluk, przecina ukośnie dolinę Deli-Kamecziku, przechodzi na południe od Pelibe i Kemhaliku a na północ od Hadżimahale, przeszedłszy przez Deli-Kameczik o 2½ kilometry powyżej Čengei, dosięga szczytu gór w punkcie leżącym pomiędzy Tekenlik i Aidos-Bredża i idzie takowym przez Karnabad-Balkan, Priszewica-Balkan, Kazan-Balkan, na północ od Kotla do Demir-Kapu. Ciągnie się dalej po głównym łańcuchu Wielkich-Balkanów i idzie przez całą ich rozciągłość do wierzchołka Kosica.

W tym punkcie zachodnia granica Rumelii opuszcza grzbiet Bałkanu, spuszcza się ku południowi pomiędzy wsiami Pirtop i Dużanci, z których pierwsza

la Bulgarie et l'autre à la Roumélie Orientale, jusqu'au ruisseau de Tuzlu Dere, suit ce cours d'eau jusqu'à sa jonction avec la Topolnica, puis cette rivière jusqu'à son confluent avec Smovskio Dere près du village de Petričevo laissant à la Roumélie Orientale une zone de deux kilomètres de rayon en amont de ce confluent, remonte entre les ruisseaux de Smovskio Dere et la Kamenica, suivant la ligne de partage des eaux, pour tourner au Sud-Ouest, à la hauteur de Voinjak et gagner directement le point 875 de la carte de l'état major autrichien.

La ligne frontière coupe, en ligne droite, le bassin supérieur du ruisseau d'Ichtiman Dere, passe entre Bogdina et Karaula, pour retrouver la ligne de partage des eaux séparant les bassins de l'Isker et de la Marica entre Čamurli et Hadžilar, suit cette ligne par les sommets de Velina Mogila, le col 531, Zmailica Vrh, Sumnatica et rejoint la limite administrative du Sandjak de Sofia entre Sivri Taš et Čadir Tepe.

La frontière de la Roumélie se sépare de celle de la Bulgarie au mont Čadir Tepe, en suivant la ligne de partage des eaux entre le bassin de la Marica et de ses affluents d'un côté, et du Mesta Karasu et de ses affluents de l'autre, et prend les directions Sud-Est et Sud, par la crête des Montagnes Despoto Dagħ, vers le Mont Kruschowa (point de départ de la ligne du Traité de San-Stefano).

Du Mont Kruschowa, la frontière se conforme au tracé déterminé par le Traité de San Stefano, c'est-à-dire la chaîne des Balkans noirs (Kara Balkan), les montagnes Kulaghy-Dagħ, Eschek-Tschepelli, Karakolas et Ischiklar d'où elle descend directement vers le Sud-Est pour rejoindre la rivière Arda dont elle suit le thalweg jusqu'à un point située près du village d'Adačali qui reste à la Turquie.

De ce point, la ligne frontière gravit la crête de Beštepe Dagħ qu'elle suit

zostaje przy Bułgarii a druga przy Rumelii wschodniej do strumienia Tuzlu Dere, postępuje z jego biegiem do spotkania się takowego z Topelnicą, potem tą rzeką do zlania się jej z Smovskio-Dere, w pobliżu wsi Petriczewo, pozostawiając przy Rumelii wschodniej przestrzeń w promieniu dwóch kilometrów powyżej tego zbiegu, idzie w górę pomiędzy strumieniami Smovskio-Dere i Kamenica, po linii podziału wód, dalej na wyżynie Wojniaku zawraca ku południo-zachodowi i dochodzi w prostym kierunku punktu 875 mapy sztabu jeneralnego austriackiego.

Linia graniczna przecina w prostym kierunku wyższy basen strumienia Ichtiman-Dere, przechodzi między Bogdina i Karaulą, dosięga podziału wód basenów Isker i Marica pomiędzy Čamurli i Hadžilarem, postępuje tą linią wierzchołkami Welina-Mogily przez grzbiet 531, Zmailicy-Wrh, Sumnaticy i łączy się z granicą administracyjną sandżaku Sofijskiego pomiędzy Siwri-Tasz i Czadyr-Tepe.

Granica Rumelii oddziela się od granicy Bułgarii przy górze Czadyr-Tepe, postępując linią podziału wód basenów Mary i jej dopływów z jednej strony a Mesta-Karasu i jej dopływów z drugiej i przybiera kierunki południowo-wschodni i południowy przez wierzchołki gór Despoto-Dagħ do góry Kruszewa (punktu wyjścia linii granicznej traktatu San-Stefańskiego).

Od góry Kruszewa granica odpowiada w zupełności granicy określonej układem San-Stefańskim, t.j. idzie przez łańcuch Czarnych Bałkanów (Kara-Balkany), przez góry Kulaszy-Dagħ, Eszek-Czepeku, Karoklas i Isziklar, stąd spuszcza się prosto ku południo-wschodowi dla dotarcia do rzeki Arda, której łożyskiem idzie do punktu, leżącego w pobliżu wsi Ada-Czali, pozostającej przy Turcyi.

Od tego punktu linia graniczna wznosi się do wierzchołka Besztepe-

pour descendre et traverser la Maritza à un point situé à 5 kilomètres en amont du pont du Mustafa Pacha; elle se dirige ensuite vers le Nord par la ligne de partage des eaux entre Demirhanli Dere et les petits affluents de la Maritza jusqu'à Küdeler Bair, d'où elle se dirige à l'Est sur Sakar Bair, de là, traverse la vallée de la Tundza allant vers Büyük Derbend, qu'elle laisse au Nord, ainsi que Soudzak. De Büyük Derbend, elle reprend la ligne de partage des eaux entre les affluents de la Tundza au Nord et ceux de la Maritza au Sud, jusqu'à hauteur de Kaibilar qui reste à la Roumélie Orientale, passe au Sud de V. Almali entre le bassin de la Maritza au Sud et différents cours d'eau qui se rendent directement vers la Mer Noire, entre les villages de Belevrin et Alatli; elle suit au Nord de Karanlik les crêtes de Vosna et Zuvak, la ligne qui sépare les eaux de la Duka de celles du Karagacz-Su et rejoint la Mer Noire entre les deux rivières de ce nom.

Article XV.

S. M. le Sultan aura le droit de pourvoir à la défense des frontières de terre et de mer de la province en élevant des fortifications sur ces frontières et en y entretenant des troupes.

L'ordre intérieur est maintenu dans la Roumélie Orientale par une gendarmerie indigène assistée d'une milice locale.

Pour la composition de ces deux corps dont les officiers sont nommés par le Sultan, il sera tenu compte, suivant les localités, de la religion des habitants.

S. M. I. le Sultan s'engage à ne point employer de troupes irrégulières telles que Bachibozouks et Circassiens dans les garnisons de frontières. Les troupes régulières destinées à ce service ne pourront, en aucun cas, être cantonnées

Dagh, w którym postępuje, aby się spuścić i przeciąć Maricę w punkcie leżącym o pięć kilometrów powyżej mostu Rustafa-paszy; następnie kieruje się ku północy linią podziału wód pomiędzy Demirhanli-Dere i drobnymi dopływami Maricy do Kiudeler-Bairu, skąd idzie na wschód do Sakar-Bairu, potem przecina dolinę Tundży, kierując się ku Bujuk-Derbent, pozostawiając takowy na północ, równie jak i Sudzak. Z Bujuk-Derbentu idzie znów po linii rozdziału wód między dopływami Tundży na północy i Maricy na południu aż do wzgórza Kajbilar, które pozostaje przy Rumelii wschodniej; przechodzi na południe od W. Almali pomiędzy basenem Maricy na południe i rozmaitemi potokami wpadającymi bezpośrednio do morza Czarnego, pomiędzy wsiami Belevrin i Alatli; ciągnie się ku północy od Karanliku przez wierzchołki Vosny i Suwaku, po linii oddzielającej wody Duki od wód Karagacz-Su i dochodzi do morza Czarnego między dwiema rzekami tejże nazwy.

Artykuł XV.

Najjaśniejszy Sultan będzie miał prawo postarać się o obronę granic lądowych i morskich prowincyj, wznosząc fortyfikacje na tych granicach i utrzymując w nich wojsko.

Porządek wewnętrzny utrzymywany być ma w Rumelii wschodniej przez żandarmerią krajową przy pomocy milicji miejscowej.

Przy formowaniu tych dwóch oddziałów, których oficerowie będą mianowani przez Sultana, uwzględniona zostanie stosownie do miejscowości, religia mieszkańców.

Najjaśniejszy Sultan zobowiązuje się nie używać w załogach pogranicznych wojsk nieregularnych, jakoto: baszibozuków i czerkiesów. Wojska zaś regularne, przeznaczone do tej służby, w żadnym razie nie będą rozkwaterowane

chez l'habitant. Lorsqu'elles traverseront la province, elles ne pourront y faire de séjour.

Article XVI.

Le gouverneur général aura le droit d'appeler les troupes ottomanes dans les cas où la sécurité intérieure ou extérieure de la province se trouverait menacée. Dans l'éventualité prévue, la S. Porte devra donner connaissance de cette décision ainsi que des nécessités qui la justifient aux Représentants des Puissances à Constantinople.

Article XVII.

Le gouverneur général de la Roumélie Orientale sera nommé par la S. Porte, avec l'assentiment des Puissances, pour un terme de cinq ans.

Article XVIII.

Immédiatement après l'échange des ratifications du présent Traité, une Commission Européenne sera formée pour élaborer, d'accord avec la Porte Ottomane, l'organisation de la Roumélie Orientale. Cette commission aura à déterminer, dans un délai de trois mois, les pouvoirs et les attributions du gouverneur général ainsi que le régime administratif, judiciaire, et financier de la province, en prenant pour point de départ les différentes lois sur les Vilayets et les propositions faites dans la huitième séance de la Conférence de Constantinople.

L'ensemble des dispositions arrêtées pour la Roumélie Orientale fera l'objet d'un Firman Impérial qui sera promulgué par la Sublime Porte et dont elle donnera communication aux Puissances.

Article XIX.

La Commission Européenne sera chargée d'administrer, d'accord avec la Sublime Porte, les finances de la province jusqu'à l'achèvement de la nouvelle organisation.

u mieszkańców. Przy przejściu przez prowincye, wojska te nie będą się w niej zatrzymywać.

Artykuł XVI.

Gubernator jeneralny będzie miał prawo przywoływać wojsko ottomańskie w razie, jeśliby bezpieczeństwo wewnętrzne lub zewnętrzne prowincyi było zagrożone. Wrazie przewidzianej ewentualności, Wysoka Porta obowiązana jest zawiadomić reprezentantów mocarstw w Konstantynopolu o powziętej przez nią decyzji i o przyczynach, które takową wywołały.

Artykuł XVII.

Gubernator jeneralny Rumelii wschodniej będzie mianowany przez Wysoką Portę, za zgodą państw, na termin pięcioletni.

Artykuł XVIII.

Niezwłocznie po wymianie ratyfikacyi traktatu niniejszego, wyznaczoną zostanie komisya europejska dla opracowania, łącznie z Portą Ottomańską, organizacyi Rumelii wschodniej. Komisya ta obowiązana będzie określić w terminie trzymiesięcznym, zakres władzy i atrybucye gubernatora jeneralnego, oraz sposób zarządu administracyjnego, sądowego i finansowego prowincyi, biorąc za zasadę takowego rozmaite prawa o wilajetach oraz propozycye wniesione na ósmym posiedzeniu konferencyi konstantynopolitańskiej.

Zbiór postanowień dotyczących Rumelii wschodniej posłuży za osnowę do firmanu cesarskiego, który zostanie ogłoszony przez Wysoką Portę i zakomunikowany przez nią mocarstwom.

Artykuł XIX.

Komisya europejska zostanie zobowiązana do administrowania, wraz z Wysoką Portą, finansami prowincyi, aż do ostatecznego urządzenia nowej administracyi.

Article XX.

Les traités, conventions et arrangements internationaux de quelque nature qu'ils soient, conclus ou à conclure entre la Porte et les Puissances étrangères, seront applicables dans la Roumélie Orientale comme dans tout l'Empire Ottoman. Les immunités et privilèges acquis aux étrangers, quelle que soit leur condition, seront respectés dans cette province. La S. Porte s'engage à y faire observer les lois générales de l'Empire sur la liberté religieuse en faveur de tous les cultes.

Article XXI.

Les droits et obligations de la S. Porte en ce qui concerne le chemins de fer dans la Roumélie Orientale sont maintenus intégralement.

Article XXII.

L'effectif du corps d'occupation Russe en Bulgarie et dans la Roumélie Orientale sera composé de six divisions d'infanterie et de deux divisions de cavalerie et n'excèdera pas 50.000 hommes. Il sera entretenu aux frais du pays occupé. Les troupes d'occupation conserveront leurs communications avec la Russie, non seulement par la Roumanie d'après les arrangements à conclure entre les deux Etats, mais aussi par les ports de la Mer Noire, Varna et Bourgas, où elles pourront organiser, pour la durée de l'occupation, les dépôts nécessaires.

La durée de l'occupation de la Roumélie Orientale et de la Bulgarie par les troupes Impériales Russes est fixée à neuf mois, à dater de l'échange des ratifications du présent Traité.

Le Gouvernement Impérial Russe s'engage à terminer, dans un délai ultérieur de trois mois, le passage de ses troupes à travers la Roumanie et l'évacuation complète de cette Principauté.

Artykuł XX.

Traktaty, konwencye i układy międzynarodowe, jakiegokolwiek natury, zawarte już lub zawrzeć się mające, między Wysoką Portą a państwami obcemi, będą zastosowywane w Rumelii wschodniej, równie jak w całym państwie otomańskim. Ulgi i przywileje, nadane cudzoziemcom, jakieby bądź było ich stanowisko, będą szanowane w tej prowincyi. Wysoka Porta obowiązuje się przestrzegać w tej prowincyi wypełniania ogólnych praw państwa dotyczących swobody religijnej wszystkich wyznań.

Artykuł XXI.

Prawa i obowiązki Wysokiej Porty odnoszące się do dróg żelaznych w Rumelii wschodniej, pozostają nienaruszone.

Artykuł XXII.

Korpus okupacyjny rosyjski w Bułgarii i Rumelii wschodniej będzie się składał z sześciu dywizyi piechoty i dwóch dywizyj jazdy i nie ma przechodzić 50.000 ludzi. Utrzymywany będzie kosztem zajętego kraju. Wojska okupacyjne zachowają swą komunikacyę z Rosyą nietylko przez Rumunię na mocy umowy mającej się zawrzeć między obu państwami, lecz przez porty czarnomorskie Warnę i Burgas, w których będą mogły urządzić na cały czas okupacyi niezbędne składy.

Termin zajęcia Rumelii wschodniej i Bułgarii przez wojska cesarsko-rosyjskie oznacza się na dziewięć miesięcy od dnia wymiany ratyfikacyi niniejszego traktatu.

Cesarski rząd rosyjski zobowiązuje się ukończyć w ciągu terminu trzechmiesięcznego, przeprowadzenie swych wojsk przez Rumunię i zupełne opuszczenie tego księstwa.

Article XXIII.

La Sublime Porte s'engage à appliquer scrupuleusement dans l'île de Crète le règlement organique de 1868 en y apportant les modifications qui seraient jugées équitables.

Des règlements analogues adaptés aux besoins locaux, sauf en ce qui concerne les exemptions d'impôt accordées à la Crète, seront également introduits dans les autres parties de la Turquie d'Europe pour lesquelles une organisation particulière n'a pas été prévue par le présent Traité.

La Sublime Porte chargera des commissions spéciales, au sein desquelles l'élément indigène sera largement représenté, d'élaborer les détails de ces nouveaux règlements dans chaque province.

Le projets d'organisation résultant de ces travaux seront soumis à l'examen de la Sublime Porte qui, avant de promulguer les actes destinés à les mettre en vigueur, prendra l'avis de la Commission Européenne instituée pour la Roumélie Orientale.

Article XXIV.

Dans les cas où la Sublime Porte et la Grèce ne parviendraient pas à s'entendre sur la rectification de frontière indiquée dans le treizième protocole du Congrès de Berlin, l'Allemagne, l'Autriche-Hongrie, la France, la Grande Bretagne, l'Italie et la Russie se réservent d'offrir leur médiation aux deux parties pour faciliter les négociations.

Article XXV.

Le provinces de Bosnie et d'Herzégovine seront occupées et administrées par l'Autriche-Hongrie. Le Gouvernement d'Autriche-Hongrie ne désirant pas se charger de l'administration du Sandjak de Novibazar qui s'étend entre la Serbie et le Monténégro dans la direction sud-est jusqu'au delà de Mitrovitza, l'administration ottomane continuera d'y

Artykuł XXIII.

Wysoka Porta zobowiązuje się zastosować ściśle na wyspie Krecie ustawę organiczną z 1868 roku zaprowadzając w niej zmiany, jakie będą uznane za słuszne.

Podobnie ustawy, zastosowane do potrzeb miejscowych, z wyjątkiem wszakże dotyczących się ulg podatkowych udzielonych Krecie, wprowadzone będą również i w innych częściach Turcji europejskiej, dla których oddzielna organizacja administracyjna nie została przewidziana niniejszym traktatem.

Opracowanie szczegółów tych nowych ustaw poruczone będzie przez Wysoką Portę w każdej prowincyi specjalnym komisjom, w których ludność krajowa otrzyma obszerny udział.

Projekta organizacyi, będąc rezultatem owych prac, zostaną przedstawione do roztrząśnienia Wysokiej Porcie. Przed opublikowaniem rozporządzeń, przeznaczonych do wprowadzenia ich w wykonanie, Wysoka Porta zasięgnie zdania komisji europejskiej, ustanowionej dla Rumelii wschodniej.

Artykuł XXIV.

W razach, kiedy pomiędzy Wysoką Portą a Grecją nie nastąpi porozumienie co do sprostowania granic, wskazanego trzynastym protokołem kongresu berlińskiego, Niemcy, monarchya austriacko-węgierska, Francya, Wielka Brytania, Włochy i Rosya pozostawiają sobie prawo ofiarować obu stronom swe pośrednictwo dla ułatwienia układów.

Artykuł XXV.

Prowincye Bośnia i Hercegowina zostaną zajęte i administrowane przez monarchyę austriacko-węgierską. Ponieważ rząd austriacko-węgierski nie pragnie brać na siebie administracyi sandzaku Nowobazarskiego, rozciągającego się pomiędzy Serbią i Czarnogórą w kierunku na południo-wschód po za Mitrowicę, przeto administracya otto-

fonctionner. Néanmoins, afin d'assurer le maintien du nouvel état politique ainsi que la liberté et la sécurité des voies de communication, l'Autriche-Hongrie se réserve le droit de tenir garnison et d'avoir des routes militaires et commerciales sur toute l'étendue de cette partie de l'ancien Vilayet de Bosnie.

A cet effet, les Gouvernements d'Autriche-Hongrie et de Turquie se réservent de s'entendre sur les détails.

Article XXVI.

L'indépendance du Monténégro est reconnue par la S. Porte et par toutes celles des Hautes Parties contractantes qui ne l'avaient pas encore admise.

Article XXVII.

Les Hautes Parties contractantes sont d'accord sur les conditions suivantes :

Dans le Monténégro, la distinction des croyances religieuses et des confessions ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries, dans quelque localité que ce soit. La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes seront assurées à tous les ressortissants du Monténégro aussi bien qu'aux étrangers, et aucune entrave ne pourra être apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

Article XXVIII.

Les nouvelles frontières du Monténégro sont fixées ainsi qu'il suit :

Le tracé partant de l'Ilinobrd, au nord de Klobuk, descend sur la Trebinjica vers Grančarevo qui reste a

mańska nie przestanie w nim funkcjonować. Wszelako, aby zapewnić utrzymanie nowego stanu politycznego równie jak swobody i bezpieczeństwa dróg komunikacyjnych, monarchya austriacko-węgierska zachowa sobie prawo utrzymania załogi i posiadania dróg militarnych i handlowych na całej przestrzeni tej części dawnego wilajetu Bośniackiego.

W tym celu rządy monarchyi austriacko-węgierskiej i Turcy zastrzegają sobie porozumienie się co do szczegółów.

Artykuł XXVI.

Niezależność Czarnogóry jest uznana przez Wysoką Portę i przez te wszystkie Wysokie Strony, wchodzące do układów, które jeszcze takowej niezależności nie uznawały.

Artykuł XXVII.

Wysokie Strony kontraktujące zgodziły się na warunki następujące :

W Czarnogórze różnica wiar religijnych i wyznań nie może być powodem do wykluczenia kogokolwiek lub uznania niezdolnym w rzeczach tyczących się używania praw cywilnych i politycznych, dopuszczenia do urzędów publicznych, funkcyj i zaszczytów, lub oddawania się różnym profesjom i przemysłowi w jakiejś miejscowości. Swoboda i odprawianie zewnętrzne obrzędów wszelkich wyznań zostają zapewnione wszystkim krajowcom Czarnogórskim i żadna przeszkoda nie będzie mogła być stawiana tak organizacyi hierarchicznej rozmaitych wyznań, jak i ich stosunkom z swymi naczelnikami duchownymi.

Artykuł XXVIII.

Nowe granice Czarnogóry ustanowione zostają jak następuje :

Linia graniczna, zaczynając od Ilinobrd, na północ Klobuku, spuszcza się po Trebinziecy do Grančarewa,

l'Herzégovine, puis remonte le cours de cette rivière jusqu'à un point situé à un kilomètre en aval du confluent de la Čepelica et, de là, rejoint, par la ligne la plus courte, les hauteurs qui bordent la Trebinjčica. Il se dirige ensuite vers Pitatova, laissant ce village au Monténégro, puis continue par les hauteurs dans la direction nord, en se maintenant, autant que possible, à une distance de 6 kilomètres de la route Bilek-Korito-Gacko, jusqu'au col situé entre la Somina-Planina et le mont Čurilo, d'où il se dirige à l'est par Vratkovići, laissant ce village à l'Herzégovine, jusqu'au mont Orlin. A partir de ce point, la frontière — laissant Ravno au Monténégro — s'avance directement par le nord-nord-est en traversant les sommets du Leberšnik et du Volujak, puis descend par la ligne la plus courte sur la Piva, qu'elle traverse, et rejoint la Tara en passant entre Crkvica et Nedvina. De ce point, elle remonte la Tara jusqu'à Mojkovac d'où elle suit la crête du contrefort jusqu'à Šiškojezero. A partir de cette localité, elle se confond avec l'ancienne frontière jusqu'au village de Sekulare. De là, la nouvelle frontière se dirige par les crêtes de la Mokra Planina, le village de Mokra restant au Monténégro, puis elle gagne le point 2166 de la carte de l'état major autrichien en suivant la chaîne principale et la ligne du partage des eaux, entre le Lim d'un côté, et le Drin, ainsi que la Cievna (Zem) de l'autre.

Elle se confond ensuite avec les limites actuelles entre la tribu des Kući-Drekalovići d'un côté, et la Kućka-Krajna ainsi que les tribus des Klementi et Grudi de l'autre, jusqu'à la plaine de Podgorice, d'où elle se dirige sur Plavnica, laissant à l'Albanie les tribus des Klementi, Grudi et Hoti.

De là, la nouvelle frontière traverse le lac près de l'îlot de Gorica-Topal et, à partir de Gorica-Topal, elle atteint directement les sommets de la crête, d'où

które pozostaje przy Hercegowinie, poczem wznosi się wzdłuż biegu tej rzeki do punktu, znajdującego się w odległości jednego kilometru poniżej spływu Čepielicy a stąd dosięga najkrótszą linią wzgórz, okalających Trebinzicę. Dalej kieruje się ku Pilatowy, pozostawiając tę wieś przy Czarnogórze, ciągnie się po wzgórzach w kierunku północnym, trzymając się o ile można w odległości sześciu kilometrów od drogi Bilek-Korito-Gacko do przewał, znajdującego się pomiędzy Somina-Planiną i górą Čurło; stąd idzie na wschód przez Vratkovići, pozostawiając tę wieś przy Hercegowinie do góry Orlin. Od tego miejsca granica pozostawiając Rawno Czarnogórze, skierowuje się wprost na północo-wschód, przechodząc przez szczyty Leberszniku i Wołujaku, potem spuszcza się najkrótszą linią na Piwę, przecina ją i dociera do Tary, przeszedłszy pomiędzy Cerkwicą i Niedwiną. Od tego punktu postępuje w górę linią Tary do Mojkovca, skąd ciągnie się grzbietem górzystego pasma do Sziszkojezero. Od tej miejscowości zlewa się z dawną granicą do wsi Szekulare. Stąd nowa granica skierowuje się wierzchołkami Mokrej Planiny, pozostawiając Czarnogórze wieś Mokrą i dochodzi do punktu 2166 mapy austriackiego sztabu jeneralnego, ciągnąc się po głównym łańcuchu i po linii podziału wód pomiędzy Limem z jednej strony a Drinem, oraz Ciewną (Zem) z drugiej.

Dalej linia graniczna zlewa się z istniejącą teraz granicą pomiędzy plemieniem Kuczi-Derkałowiczów z jednej strony a Kuczka-Krajna oraz plemionami Klementi i Grudi z drugiej, aż do równiny Podgorickiej, skąd kieruje się na Pławnicę, pozostawiając przy Albanii plemiona Klementi, Grudi i Hoti.

Stąd nowa granica przecina jezioro w pobliżu wysepki Gorica-Topal a od Gorica-Topal dochodzi w prostym kierunku wierzchołków grzbietu, skąd

elle suit la ligne du partage des eaux entre Megured et Kalimed, laissant Mrković au Monténégro et rejoignant la Mer Adriatique à V. Kruči.

Au Nord-Ouest, le tracé sera formé par une ligne passant de la côte entre les villages Šušana et Zubei et aboutissant à la pointe extrême Sud-Est de la frontière actuelle du Monténégro sur la Vrsuta-Planina.

Article XXIX.

Antivari et son littoral sont annexés au Monténégro sous les conditions suivantes :

Les contrées situés au Sud de ce territoire, d'après la délimitation ci-dessus déterminée, jusqu'à la Bojana, y compris Dulcinjo, seront restituées à la Turquie.

La commune de Spica, jusqu'à la limite septentrionale du territoire indiqué dans la description détaillée des frontières sera incorporée à la Dalmatie.

Il y aura pleine et entière liberté de navigation sur la Bojana pour le Monténégro. Il ne sera pas construit de fortifications sur le parcours de ce fleuve à l'exception de celles qui seraient nécessaires à la défense locale de la place de Scutari lesquelles ne s'étendront pas au delà d'une distance de six kilomètres de cette ville.

Le Monténégro ne pourra avoir ni bâtiments ni pavillon de guerre.

Le port d'Antivari et toutes les eaux du Monténégro resteront fermées aux bâtiments de guerre de toutes les nations.

Les fortifications situées entre le lac et le littoral sur le territoire monténégrin seront rasées et il ne pourra en être élevé de nouvelles dans cette zone.

La police maritime et sanitaire, tant à Antivari que le long de la côte du Monténégro, sera exercée par l'Autriche-Hongrie au moyen de bâtiments légers garde-côtes.

skierowyywa się linią podziału wód między Megured i Kalimed, pozostawiając Mirkowice przy Czarnogórze i dochodząc do morza adryatyckiego w W. Kruči.

Od północo-zachodu granicę tworzy linia, idąca od brzegu pomiędzy wsiami Szumany i Zubee a dochodząca do krańcowego południowo-wschodniego punktu teraźniejszej granicy Czarnogóry na Wrszuta-Planinie.

Artykuł XXIX.

Antiwari i jego terytoryum zostają przyłączone do Czarnogóry pod warunkami następujemi:

Miejscowości leżące na południe od terytoryum, stosownie do wyżej wymienionego rozgraniczenia, do r. Bojana, włącznie z Dulcigno, będą zwrócone Turcyi.

Gmina Spizza, do północnej granicy terytoryum, oznaczonego w szczegółowym opisanu granic, będzie włączona do Dalmacyi.

Czarnogórze nadaje się zupełna swoboda żeglugi po r. Bojanie. Zadne fortyfikacye nie będą wznoszone na przebiegu tej rzeki, z wyjątkiem niezbędnych dla miejscowej obrony twierdzy Scutari, które nie mogą się rozciągać dalej jak na sześć kilometrów odległości od tego miasta.

Czarnogóra nie może mieć ani statków wojennych ani flagi wojennej.

Port Antiwari i wszystkie w ogóle wody Czarnogóry zostają zamknięte dla statków wojennych wszystkich narodów.

Fortyfikacye znajdujące się pomiędzy jeziorami i wybrzeżem na terytoryum czarnogórskim, zostaną z ziemią zrównane, i żadne nowe nie mogą być wznoszone w tym pasie.

Nadzór policyjny, morski i sanitarny, tak w Antiwari jak i wzdłuż całego wybrzeża czarnogórskiego wykonywać będzie monarchya austriacko-węgierska za pośrednictwem lekkich statków strażniczych.

Le Monténégro adoptera la législation maritime en vigueur en Dalmatie. De son côté l'Autriche-Hongrie s'engage à accorder sa protection consulaire au pavillon marchand monténégrin.

Le Monténégro devra s'entendre avec l'Autriche-Hongrie sur le droit de construire et d'entretenir à travers le nouveau territoire monténégrin une route et un chemin de fer.

Une entière liberté de communications sera assurée sur ces voies.

Article XXX.

Les Musulmans ou autres qui possèdent des propriétés dans les territoires annexés au Monténégro et qui voudraient fixer leur résidence hors de la Principauté pourront conserver leurs immeubles en les affermant ou en les faisant administrer par des tiers.

Personne ne pourra être exproprié que légalement pour cause d'intérêt public, et moyennant une indemnité préalable.

Une Commission Turco - Monténégrine sera chargée de régler dans le terme de trois ans toutes les affaires relatives au mode d'aliénation, d'exploitation et d'usage pour le compte de la S. Porte des propriétés de l'Etat et des fondations pieuses (Vakoufs) ainsi que les questions relatives aux intérêts des particuliers qui s'y trouveraient engagés.

Article XXXI.

La Principauté du Monténégro s'entendra directement avec la Porte Ottomane sur l'institution d'agents monténégrins à Constantinople et dans certaines localités de l'Empire Ottoman où la nécessité en sera reconnue.

Les Monténégrins voyageant ou séjournant dans l'Empire Ottoman seront soumis aux lois et aux autorités Otto-

Czarnogóra wprowadzi u siebie obowiązujące obecnie w Dalmaeyi prawodawstwo morskie. Monarchya austriacko-węgierska ze swej strony zobowiązuje się udzielać za pośrednictwem swych konsulów opiekę fladze handlowej czarnogórskiej.

Czarnogóra winna się porozumieć z monarchyą austriacko-węgierską co do prawa budowy i utrzymania drog oraz kolei żelaznej przez nowe terytorjum czarnogórskie.

Zupełna swoboda komunikacyi będzie zapewnioną na tych drogach.

Artykuł XXX.

Muzułmanie i inne osoby posiadające własność nieruchomą w miejscowościach wcielonych do Czarnogóry a któreby zapragnęły osiedlić się zewnątrz księstwa, mogą zatrzymać przy sobie swe nieruchomości, oddając je w dzierżawę lub administrując za pośrednictwem innych osób.

Nikt nie może być wywłaszczony z posiadania nieruchomości inaczej jak drogą prawa, dla użytku publicznego i za przedwstępem wynagrodzeniem.

Komisji turecko-czarnogórskiej będzie poruczone ostateczne uregulowanie, w terminie trzechletnim wszelkich spraw, dotyczących sposobu alienowania, eksploataowania i użytkowania na rachunek Wysokiej Porty, własności należących do państwa i fundacyj pobożnych (wakuf), oraz rozstrzygnięcie kwestyj dotyczących interesów osób prywatnych, mogących być zainteresowanymi w tych sprawach.

Artykuł XXXI.

Księstwo Czarnogóra porozumie się bezpośrednio z Wysoką Portą w przedmiocie naznaczenia agentów czarnogórskich w Konstantynopolu i w innych miejscowościach cesarstwa ottomańskiego, gdzie to będzie uznane za konieczne.

Czarnogórcy, podróżujący lub przebywający w cesarstwie ottomańskim, będą podlegali prawom i władzom ture-

manes suivant les principes généraux du droit international et les usages établis concernant les Monténégrins.

Article XXXII.

Les troupes du Monténégro seront tenues d'évacuer dans un délai de vingt jours à partir de l'échange des ratifications du présent Traité ou plus tôt, si faire se peut, le territoire qu'elles occupent en ce moment en dehors des nouvelles limites de la Principauté.

Les troupes Ottomanes évacueront les territoires cédés au Monténégro dans le même délai de vingt jours. Il leur sera toutefois accordé un terme supplémentaire de quinze jours, tant pour quitter les places fortes et pour en retirer les approvisionnements et le matériel, que pour dresser l'inventaire des engins et objets qui ne pourraient être enlevés immédiatement.

Article XXXIII.

Le Monténégro devant supporter une partie de la dette publique ottomane pour les nouveaux territoires qui lui sont attribués par le traité de paix, les Représentants des Puissances à Constantinople en détermineront le montant de concert avec la S. Porte sur une base équitable.

Article XXXIV.

Les Hautes Parties contractantes reconnaissent l'indépendance de la Principauté de Serbie en la rattachant aux conditions exposées dans l'article suivant.

Article XXXV.

En Serbie, la distinction des croyances religieuses et des confessions ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou

ekim, stosownie do ogólnych zasad prawa międzynarodowego oraz zwyczajów przyjętych względem Czarnogórców.

Artykuł XXXII.

Wojska czarnogórskie będą obowiązane opuścić w terminie dwudziestodniowym od daty wymiany ratyfikacji niniejszego traktatu, albo wcześniej, jeśli będzie można, terytorium zajmowane obecnie przez nie zewnątrz nowych granic księstwa.

Wojska ottomańskie opuścić mają z ustąpionych Czarnogórze terytoriów również w terminie dwudziestodniowym. Dany im będzie wszakże dodatkowy termin piętnastodniowy, tak dla opuszczenia miejsc ufortyfikowanych i wywozu stamtąd zapasów żywności oraz materiału wojennego, jako i dla spisania inwentarza przyrządów i przedmiotów, któreby nie mogły być wywiezione bezzwłocznie.

Artykuł XXXIII.

Ponieważ Czarnogóra obowiązana jest wziąć na siebie część ottomańskiego długu państwowego za nowe terytoria, przyznane mu traktatem pokoju, przeto reprezentaci mocarstw w Konstantynopolu określą, wraz z Portą ottomańską, wysokość tej części na słusznej zasadzie.

Artykuł XXXIV.

Wysokie Strony kontraktujące uznają niezawisłość księstwa serbskiego, na warunkach w artykule następującym.

Artykuł XXXV.

W Serbii różnica wiar religijnych i wyznań nie może służyć za powód do wykluczenia kogobądź lub nieprzyznania mu prawa używania praw cywilnych lub politycznych, przypuszczenia do urzędów publicznych lub służbowych i zaszczytów, lub też wykonywania roz-

l'exercice des différentes professions et industries, dans quelque localité que ce soit.

La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes seront assurées à tous les ressortissants de la Serbie aussi bien qu'aux étrangers, et aucune entrave ne pourra être apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

Article XXXVI.

La Serbie reçoit les territoires inclus dans la délimitation ci-après:

La nouvelle frontière suit le tracé actuel en remontant le thalweg de la Drina depuis son confluent avec la Save, laissant à la Principauté le Mali Zwornik et Sakhar, et continue à longer l'ancienne limite de la Serbie jusqu'au Kopaonik, dont elle se détache au sommet du Kanilug. De là, elle suit d'abord la limite occidentale du Sandjak de Nisch par le contrefort Sud du Kopaonik, par les crêtes de la Marica et Mrdar Planina, qui forment la ligne de partage des eaux entre les bassins de l'Ibar et de la Sitnica d'un côté, et celui de la Toplica de l'autre, laissant Prépolač à la Turquie.

Elle tourne ensuite vers le Sud par la ligne du partage des eaux entre la Brvenica et la Medvedja, laissant tout le bassin de la Medvedja à la Serbie, suit la crête de la Goljak Planina (formant le partage des eaux entre la Kriva Rjeka d'un côté, et la Poljanica, la Veternica et la Morawa de l'autre) jusqu'au sommet de la Poljanica. Puis elle se dirige par le contrefort de la Karpina Planina jusqu'au confluent de la Koinska avec la Morawa, traverse cette rivière, remonte par la ligne de partage des eaux entre le ruisseau Koinska et le ruisseau qui tombe dans la Morawa près de Neradovec, pour rejoindre la Planina Sv. Ilja au dessus de Trgovište.

maitych profesyj i przemysłu w jakiejkolwiek miejscowości.

Swoboda i zewnętrzne odprawianie wszelkich obrzędów religijnych zapewnią się tak wszystkim krajowcom serbskim jak i cudzoziemcom i żadne przeszkody nie mogą być stawiane w hierarchicznej organizacyi rozmaitych stowarzyszeń religijnych oraz w stosunkach ich z naczelnikami duchownymi takowych.

Artykuł XXXVI.

Serbia otrzymuje terytorya zawarte w granicach następujących:

Nowa granica idzie terażniejszą linią graniczną, wznosząc się w górę łożyskiem Driny od zlewu jej z Sawą i pozostawiając przy księstwie Mały Zwornik i Sachar, ciągnie się dalej wzdłuż dawnej granicy Serbii do Kapaoniku, od którego odłącza się na szczycie Kanilug. Stąd idzie początkowo wzdłuż zachodniej granicy sandżaku Nisz południowym przedgórzem Kapaoniku, szczytem Maricy i Mrdar-Planiny, tworzącą linią rozdziałową wód basenów Ibaru i Sitnicy z jednej strony a Toplicy z drugiej, pozostawiając Prepolag przy Turcyi.

Dalej zawraca się ku południowi linią przedziału wodnego Brevnicy i Medwedzi, pozostawiając cały basen Medwedzi przy Serbii, idzie po grzbiecie Golak-Planiny (tworzącej przedział wodny pomiędzy Krivarjoką z jednej strony a Poljanicą, Weternicą i Morawą z drugiej), do szczytu Poljanicy. Następnie skierowuje się po przedgórzu Karpina-Planiny do zlewu Koinska z Morawą, przechodzi tę rzekę, podnosi się po przedziale wód pomiędzy strumieniem Koinska i strumieniem wpadającym do Morawy w pobliżu Neradowca i dochodzi do Planiny św. Ilji, powyżej Torgowiszy. Stąd postępuje szczytem św. Ilji do góry Klucz i przeszedłszy

De ce point, elle suit la crête de Sv. Ilija jusqu'au Mont Kljuc, et, passant par les points indiqués sur la carte par 1516 et 1547 et par la Babina Gora, elle aboutit au Mont Crni vrh.

A partir du Mont Crni Vrh, la nouvelle délimitation se confond avec celle de la Bulgarie, c'est-à-dire :

La ligne frontière suit la ligne de partage des eaux entre la Struma et la Marawa par les sommets du Strešer, Vilogolo et Mešid Planina, rejoint par la Gačina, Crna Trava, Darkovska et Drainica plan, puis le Deščani Kladanec, la ligne de partage des eaux de la Haute Sukowa et de la Morawa, va directement sur le Stol et en descend pour couper, à 1000 mètres au Nord-Ouest du village de Segusa, la route de Sofia à Pirot. Elle remonte, en ligne droite, sur la Vidlič Planina, et de là, sur le Mont Radočina, dans la chaîne du Kodža Balkan, laissant à la Serbie le village de Doikinci et à la Bulgarie celui de Senakos.

Du sommet du Mont Radočina, la frontière suit vers le Nord-Ouest la crête des Balkans par Ciprovec Balkan et Stara Planina jusqu'à l'ancienne frontière orientale de la Principauté de Serbie près la Kula Smiljowa čuka et, de là, cette ancienne frontière jusqu'au Danube qu'elle rejoint à Rakowitza.

Article XXXVII.

Jusqu'à la conclusion de nouveaux arrangements, rien ne sera changé en Serbie aux conditions actuelles des relations commerciales de la Principauté avec les pays étrangers.

Aucun droit de transit ne sera prélevé sur les marchandises traversant la Serbie.

Les immunités et privilèges des sujets étrangers ainsi que les droits de juridiction et de protection consulaires tels qu'ils existent aujourd'hui, resteront en pleine vigueur tant qu'ils n'auront

parcz oznaczone na mapie punkta 1516 i 1547 oraz przez Babinę-Górę, dociera do góry Czarny-Wrh.

Zaczynając od góry Czarny-Wrh, nowa linia graniczna zlewa się z pograniczną linią Bułgarii, a mianowicie :

Od góry Czarny-Wrh, granica idzie podziałem wodnym pomiędzy Strumą i Morawą, wierzchołkami Streszer, Wilogolo i Meskid-Plawiny, przez Gacinę, Crna-Trawa, Darkowska, Drainica-Plan i przez Deskani-Kladanec osiąga przedziału wodnego Górnej-Sukowy i Morawy, idzie prosto na Stoł a spuszcza się odtąd, przecina drogę z Sofii do Pirot; w odległości 1000 metrów na północ-zachód do wsi Segusza, wdziera się znów po linii prostej na Widlicz-Planinę a stąd na górę Radoczycę w łańcuchu gór Kodža-Balkan, pozostawiając przy Serbii wieś Dojkinezi a przy Bułgarii wieś Senakos.

Od wierzchołka góry Radoczyna, granica idzie w kierunku północno-zachodnim po szczytach gór bałkańskich przez Ciprowec-Balkan i Starą-Planinę do dawnej wschodniej granicy księstwa serbskiego, około Kula-Smiljowa-Cuka a stąd tą granicą aż do Dunaju, którego dotyka pod Rakowicą.

Artykuł XXXVII.

Aż do czasu zawarcia nowych układów, nie zajdą w Serbii żadne zmiany w obecnie istniejących warunkach, dotyczących się stosunków handlowych księstwa z obcymi państwami.

Żadna opłata tranzytowa nie będzie pobierana od towarów, przez Serbię przewożonych.

Ulgi i przywileje poddanych cudzoziemskich, równie jak prawa jurysdykcji i protekcji konsularnej, tak jak istnieją obecnie, pozostają w całkowitej mocy, dopóki nie będą zmienione za

pas été modifiés d'un commun accord entre la Principauté et les Puissances intéressées.

Article XXXVIII.

La Principauté de Serbie est substituée, pour sa part, aux engagements que la Sublime Porte a contractés, tant envers l'Autriche-Hongrie qu'envers la compagnie pour l'exploitation des chemins de fer de la Turquie d'Europe par rapport à l'achèvement et au raccordement ainsi qu'à l'exploitation des lignes ferrées à construire sur le territoire nouvellement acquis par la Principauté.

Les conventions nécessaires pour régler ces questions seront conclues, immédiatement après la signature du présent Traité, entre l'Autriche-Hongrie, la Porte, la Serbie et, dans les limites de sa compétence, la Principauté de Bulgarie.

Article XXXIX.

Les musulmans qui possèdent des propriétés dans les territoires annexés à la Serbie et qui voudraient fixer leur résidence hors de la Principauté, pourront y conserver leurs immeubles en les affermant ou en les faisant administrer par des tiers.

Une commission Turco-Serbe sera chargée de régler, dans le délai de trois années, toutes les affaires relatives au mode d'aliénation, d'exploitation ou d'usage pour le compte de la S. Porte, des propriétés de l'Etat et des fondations pieuses (Vakoufs) ainsi que les questions relatives aux intérêts des particuliers qui pourraient s'y trouver engagés.

Article XL.

Jusqu'à la conclusion d'un traité entre la Turquie et la Serbie, les sujets Serbes voyageant ou séjournant dans l'Empire Ottoman seront traités suivant les principes généraux du droit international.

(Poinščeh.)

wspólną zgodą księstwa i mocarstw interesowanych.

Artykuł XXXVIII.

Księstwo Serbia zastępuje w odpowiednim udziale Wysoką Portę, w zobowiązaniach przyjętych przez nią tak względem monarchyi austriacko-węgierskiej jak i względem towarzystwa eksploatacyi dróg żelaznych Turcyi europejskiej, co do ukończenia, połączenia, oraz eksploataowania linii kolei żelaznych, mających być przeprowadzonymi na nowo nabytem przez księstwo terytorium.

Niezbędne dla rozstrzygnięcia tych kwestyj konwencye zostaną zawarte bezzwłocznie po podpisaniu niniejszego traktatu pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską, Serbią i księstwem Bułgaryi w granicach jego kompetencyi.

Artykuł XXXIX.

Muzułmanie posiadający własność nieruchomą w przyłączonych do Serbii terytorjach a którzyby zapragnęli obrać sobie miejsce pobytu po za granicami księstwa, mają prawo zachować w księstwie swe nieruchomości, wydzierżawiając takowe lub poruczając ich zarząd innym osobom.

Komisji turecko-serbskiej poruczonem zostanie ostateczne uregulowanie w terminie oznaczonym, wszystkich spraw, dotyczących sposobu alienowania, eksploatacyi lub użytkowania, na rachunek Wysokiej Porty własności należących do państwa i fundacyj pobożnych (wakuf), oraz rozstrzygnięcie kwestyj dotyczących osób prywatnych, mogących być zainteresowanemi w tych sprawach.

Artykuł XL.

Aż do czasu zawarcia traktatu między Turcyą i Serbią, poddani serbscy, podróżujący lub przebywający w cesarstwie tureckiem, będą traktowani podług zasad ogólnych prawa międzynarodowego.

Article XLI.

Les troupes Serbes seront tenues d'évacuer, dans le délai de quinze jours à partir de l'échange des ratifications du présent Traité, le territoire non compris dans les nouvelles limites de le Principauté.

Les troupes Ottomanes évacueront les territoires cédés à la Serbie dans le même délai de quinze jours. Il leur sera toutefois accordé un terme supplémentaire du même nombre de jours, tant pour quitter les places fortes et pour en retirer les approvisionnements et le matériel, que pour dresser l'inventaire des engins et objets qui ne pourraient être enlevés immédiatement.

Article XLII.

La Serbie devant supporter une partie de la dette publique ottomane pour les nouveaux territoires qui lui sont attribués par le présent Traité, les Représentants à Constantinople en détermineront le montant, de concert avec la S. Porte, sur une base équitable.

Article XLIII.

Les Hautes Parties contractantes reconnaissent l'indépendance de la Roumanie en la rattachant aux conditions exposées dans les deux articles suivants.

Article XLIV.

En Roumanie, la distinction des croyances religieuses et des confessions ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries, dans quelque localité que ce soit.

La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes seront assurées à tous les ressortissants de l'État roumain aussi bien qu'aux étrangers, et aucune entrave

Artykuł XLI.

Wojska serbskie będą zobowiązane opuścić w terminie piętnastodniowym od daty wymiany ratyfikacyi niniejszego traktatu, miejscowości nieobjęte nowemi granicami księstwa.

Wojska ottomańskie opuszczają również w tyuże samym piętnastodniowym terminie terytorya ustąpione Serbii. Udzielony im będzie wszakże termin dodatkowy piętnastodniowy, tak dla opuszczenia miejsc ufortyfikowanych, oraz wywiezienia stamtąd zapasów żywności i materiału wojennego, jak i dla spisania inwentarza, przyrządów i przedmiotów, które nie mogłyby być bezzwłocznie wywiezione.

Artykuł XLII.

Ponieważ Serbia obowiązana jest przyjąć na siebie część ottomańskiego długu państwowego za nowe terytorya, przyznane jej przez traktat niniejszy, przeto reprezentanci mocarstw w Konstantynopolu, łącznie z Wysoką Portą oznaczą wysokość tej części na słusznych podstawach.

Artykuł XLIII.

Wysokie Strony kontraktujące uznają niezawisłość Rumunii w warunkach wyłuszczonej w dwóch artykułach następujących.

Artykuł XLIV.

W Rumunii różnica wiar religijnych i wyznań nie może być powodem do wykluczenia kogobądź lub uznania niedołyym w rzeczach dotyczących używania praw cywilnych i politycznych, przyjęcia do urzędów publicznych, służby i zaszczytów, jak również oddawania się rozmaitym profesyom i przemysłowi w jakiejbądź miejscowości.

Swoboda i zewnętrzne odprawianie wszelkich obrzędów religijnych, zapewnionem zostaje tak wszystkim krajowcom państwa rumuńskiego jak i cudzoziem-

ne sera apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

Les nationaux de toutes les Puissances, commerçants ou autres, seront traités en Roumanie, sans distinction de religion, sur le pied d'une parfaite égalité.

Article XLV.

La Principauté de Roumanie rétrocède à S. M. l'Empereur de Russie la portion du territoire de la Bessarabie détaché de la Russie en suite du Traité de Paris de 1856 limitée à l'Ouest par le thalweg du Pruth, au midi par le thalweg du bras de Kilia et l'embouchure de Stary-Stamboul.

Article XLVI.

Les îles formant le Delta du Danube ainsi que l'île des Serpents, le Sandjak de Toulteha comprenant les districts (Cazas) de Kilia, Soulina Mahmudié, Isakteha, Toulteha, Matchin, Babadagh, Hirsovo, Kustendje, Medjidie, sont réunis à la Roumanie. La Principauté reçoit en outre le territoire situé au Sud de la Dobrountcha jusqu'à une ligne ayant son point de départ à l'Est de Silistrie et aboutissant à la Mer Noire au Sud de Mangalia.

Le tracé de la frontière sera fixé sur les lieux par la Commission Européenne instituée pour la délimitation de la Bulgarie.

Article XLVII.

La question du partage des eaux et des pêcheries sera soumise à l'arbitrage de la Commission Européenne du Danube.

Article XLVIII.

Aucun droit de transit ne sera prélevé en Roumanie sur les marchandises traversant la Principauté.

Article XLIX.

Des conventions pourront être conclues par la Roumanie pour régler les

com i żadne przeszkody nie mogą być stawiane organizacyi hierarchicznej towarzystw religijnych oraz stosunkom ich z właściwymi naczelnikami duchownymi.

Poddani wszystkich mocarstw, handlujący i inni, będą traktowani w Rumunii bez różnicy wyznań, na stopie zupełnej równości.

Artykuł XLV.

Księstwo rumuńskie odstępuje napowrót Najjaśniejszemu Cesarzowi Wszech Rosyi część terytorium bessarabskiego, oddzieloną od Rosyi w skutku traktatu paryskiego z 1856, ograniczoną od zachodu korytem Prutu, od południa korytem odnogi Kilijskiej i ujściem Starego-Stambułu.

Artykuł XLVI.

Wyspy formujące deltę Dunaju, oraz wyspa Wężowa, sandżak Tulczyński, obejmujący okręgi (Kazy) Kilje, Sulinę, Mahmudje, Isakezę, Tulczę, Maczin, Babadag, Hirsowo, Kiustendże, Medzidje, przyłączone zostaną do Rumunii. Księstwo oprócz tego otrzymuje terytorium, leżące na południe od Dobrudży do linii, zaczynającej się na wschód od Sylistryi i kończącej się przy morzu Czarnem na południe od Mangalii.

Wytknięcie granicy będzie określone na miejscu przez komisję europejską, ustanowioną dla rozgraniczenia Bułgaryi.

Artykuł XLVII.

Kwestya podziału wód i rybołostwa zostanie poddana sądowi polubownemu komisji europejskiej dunajskiej.

Artykuł XLVIII.

Żadne cło tranzytowe nie będzie pobierane w Rumunii od towarów, przewożonych przez księstwo.

Artykuł XLIX.

Dla uregulowania przywilejów i attrybucyj konsulów w rzeczach dotyczą-

privilèges et attributions des Consuls en matière de protection dans la Principauté. Les droits acquis resteront en vigueur tant qu'ils n'auront pas été modifiés d'un commun accord entre la Principauté et les parties intéressées.

Article L.

Jusqu'à la conclusion d'un traité réglant les privilèges et attributions des Consuls entre la Turquie et la Roumanie, les sujets roumains voyageant ou séjournant dans l'Empire Ottoman et les sujets ottomans voyageant ou séjournant en Roumanie jouiront des droits garantis aux sujets des autres Puissances Européennes.

Article LI.

En ce qui concerne les entreprises de travaux publics et autres de même nature, la Roumanie sera substituée, pour tout le territoire cédé, aux droits et obligations de la Sublime Porte.

Article LII.

Afin d'accroître les garanties assurées à la liberté de la navigation sur le Danube reconnue comme étant d'intérêt, européen les Hautes Parties contractantes décident que toutes les forteresses et fortifications qui se trouvent sur le parcours du fleuve depuis les Portes de fer jusqu'à ses embouchures seront rasées et qu'il n'en sera pas élevé de nouvelles. Aucun bâtiment de guerre ne pourra naviguer sur le Danube en aval des Portes de fer, à l'exception des bâtiments légers destinés à la police fluviale et au service des douanes. Les stationnaires des Puissances aux embouchures du Danube pourront toutefois remonter jusqu'à Galatz.

Article LIII.

La Commission Européenne du Danube, au sein de laquelle la Roumaine sera représentée, est maintenue dans ses fonctions et les exercera dorénavant jusqu'à Galatz dans une complète indé-

pendance. Les privilèges et attributions des Consuls en matière de protection dans la Principauté. Les droits acquis resteront en vigueur tant qu'ils n'auront pas été modifiés d'un commun accord entre la Principauté et les parties intéressées.

Artykuł L.

Aż do zawarcia traktatu regulującego przywileje i atrybucye konsulów pomiędzy Turcyą i Rumunią, poddani rumuńscy podróżujący lub przebywający w cesarstwie ottomańskim i poddani ottomańscy podróżujący lub przebywający w Rumunii, używać będą praw zapewnionych poddanym innych mocarstw europejskich.

Artykuł LI.

We wszystkim, co dotyczy przedsiębiorstw robót publicznych i innych podobnego rodzaju, Rumunia postawioną będzie w obrębie ustąpionego jej terytoryum, w prawa i zobowiązania Wysokiej Porty.

Artykuł LII.

Aby wzmocnić rękojmię zapewnioną swobodzie żeglugi na Dunaju, uznanej za leżącą w interesie europejskim, Wysokie Strony kontraktujące postanawiają, że wszelkie fortece i fortyfikacye znajdujące się wzdłuż brzegów rzeki od Wrót żelaznych aż do ujść, zostaną z ziemią zrównane i że nowe nie będą wznoszone. Żaden statek wojenny nie będzie mógł żeglować po Dunaju w dół Wrót żelaznych z wyjątkiem lekkich statków, przeznaczonych dla policyi rzecznej i służby celnej. Statki stacyjne mocarstw w ujściach Dunaju będą wszakże mogły pływać w górę aż do Galacu.

Artykuł LIII.

Europejska dunajska komisya, w łonie której Rumunia będzie reprezentowaną, utrzymana zostaje w swych czynnościach i pełnić je będzie nadal aż do Galacu w zupełnej niezawisłości od wła-

pendance de l'autorité territoriale. Tous les traités, arrangements, actes et décisions relatifs à ses droits, privilèges prérogatives et obligations sont confirmés.

Articles LIV.

Une année avant l'expiration du terme assigné à la durée de la Commission Européenne, les Puissances se mettront d'accord sur la prolongation de ses pouvoirs ou sur les modifications qu'elles jugeraient nécessaires d'y introduire.

Article LV.

Les réglemens de navigation, de police fluviale et de surveillance depuis les Portes de fer jusqu'à Galatz seront élaborés par la Commission Européenne assistée de délégués des Etats Riverains et mis en harmonie avec ceux qui ont été ou seraient édictés pour le parcours en aval de Galatz.

Article LVI.

La Commission Européenne du Danube s'entendra avec qui de droit pour assurer l'entretien du phare sur l'île des Serpens.

Article LVII.

L'exécution des travaux destinés à faire disparaître les obstacles que les Portes de fer et les Cataractes opposent à la navigation est confiée à l'Autriche-Hongrie. Les Etats Riverains de cette partie du fleuve accorderont toutes les facilités qui pourraient être requises dans l'intérêt des travaux.

Les dispositions de l'article VI du Traité de Londres du 13 Mars 1871 relatives au droit de percevoir une taxe provisoire pour couvrir les frais de ces travaux sont maintenues en faveur de l'Autriche-Hongrie.

Articles LVIII.

La S. Porte cède à l'Empire Russe en Asie les territoires d'Ardahan, Kars

dzy terytoryalnej. Wszelkie traktaty, umowy, akta i decyzje dotyczące jej praw, przywilejów, prerogatyw i zobowiązań, zostają potwierdzone.

Artykuł LIV.

Na rok przed upływem terminu, wyznaczonego do trwania komisji europejskiej, mocarstwa porozumią się co do przedłużenia jej władzy lub co do modyfikacji, jakie uznają za stosowne poczynić.

Artykuł LV.

Przepisy żeglugi, policji rzecznej i nadzoru od Wrót Żelaznych do Galacu, zostaną opracowane przez komisję europejską przy pomocy delegatów państw nadbrzeżnych i zastosowane do tych, które już były lub będą wydane dla oddziału rzeki w dół Galacu.

Artykuł LVI.

Europejska dunajska komisja porozumie się z kim należy dla zapewnienia utrzymania latarni morskiej na wyspie Wężowej.

Artykuł LVII.

Wykonanie robót przeznaczonych do usunięcia przeszkód, jakie Wrota Żelazne i wodospady stawiają żegludze, powierza się monarchji austriacko-węgierskiej. Państwa nadbrzeżne tej części rzeki poczynią wszelkie ułatwienia, jakie mogą być wymagane dla powodzenia tych robót.

Postanowienia 6go artykułu traktatu londyńskiego z dnia 13 marca 1871, tyjące się pobierania taksy tymczasowej dla pokrycia wydatków na wykonanie wyż wspomnionych robót, pozostają w swej sile na korzyść monarchji austriacko-węgierskiej.

Artykuł LVIII.

Wysoka Porta ustępuje cesarstwu rosyjskiemu w Azji terytorya Ardahan,

et Batoum avec ce dernier port, ainsi que tous les territoires compris entre l'ancienne frontière russo-turque et le tracé suivant :

La nouvelle frontière partant de la Mer Noire conformément à la ligne déterminée par le Traité de San Stefano jusqu'à un point au Nord-Ouest de Khorda et au Sud d'Artwin, se prolonge en ligne droite jusqu'à la rivière Tchouroukh, traverse cette rivière et passe à l'Est d'Aschmichen, en allant en ligne droite au Sud pour rejoindre la frontière Russe indiquée dans le Traité de San Stefano à un point au Sud de Nariman, en laissant la ville d'Olti à la Russie. Du point indiqué près de Nariman, la frontière tourne à l'Est, passe par Tebrenee qui reste à la Russie et s'avance jusqu'au Pennek Tschai.

Elle suit cette rivière jusqu'à Bardouz, puis se dirige vers le Sud, en laissant Bardouz et Jönikiou à la Russie. D'un point à l'Ouest du village de Karaougan, la frontière se dirige sur Medjingert, continue en ligne directe vers le sommet de la montagne Kassa Dagh et longe la ligne de partage des eaux entre les affluents de l'Araxe au Nord et ceux du Mourad Sou au Sud, jusqu'à l'ancienne frontière de la Russie.

Article LIX.

S. M. l'Empereur de Russie déclare que Son intention est d'ériger Batoum en port franc, essentiellement commercial.

Article LX.

La vallée d'Alaschkerd et la ville de Bajazid cédées à la Russie par l'article XIX du Traité de San Stefano font retour à la Turquie.

La Sublime Porte cède à la Perse la ville et le territoire de Khotour tel qu'il a été déterminé par la commission mixte Anglo-Russe pour la délimitation des frontières de la Turquie et de la Perse.

Kars i Batum, z portem tego ostatniego, oraz wszystkie terytorya, zawarte pomiędzy dawną granicą rusko-turecką a następną linią graniczną:

Nowa granica poczynając się od morza Czarnego, stosownie do linii granicznej, oznaczonej traktatem San-Stefańskim, do punktu na północo-zachód od Chordy i na południe od Artwinu, ciągnie się prostą linią do rzeki Czoruca, przecina tę rzekę i przechodzi na wschód od Aszmiszenu, idąc prostą linią ku południowi, dla połączenia się z ruską granicą, oznaczoną w traktacie San-Stefańskim, w punkcie na południe od Narimanu, pozostawiając miasto Olti przy Rosyi. Od punktu wskazanego w pobliżu Narimanu, granica zawraca ku wschodowi, przechodzi przez Tebrenek pozostający przy Rosyi i dochodzi do Pennek-Czaju.

Ciągnie się tą rzeką do Bardu, potem skierowuje się ku południowi, pozostawiając Barduz i Jonikiou przy Rosyi. Od punktu znajdującego się na zachód wsi Karagan, granica skierowuje się na Mendzigert, idzie dalej w prostym kierunku do wierzchołka góry Kassadagh i wzdłuż linii przedziału wód dopływów Araksu na północy i Murad-Su na południu, do dawnej granicy rosyjskiej.

Artykuł LIX.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi oświadcza, że zamiarem jego jest uczynić z Batum port wolny, głównie handlowy.

Artykuł LX.

Dolina Alaszkertu i miasto Bajazid ustąpione Rosyi artykułem XIX traktatu San-Stefańskiego, zostają zwrócone Turcyi.

Wysoka Porta ustępuje Persyi miasto i terytoryum Kotur, odpowiednio temu, jak takowe było określone przez komisję mieszana anglo-rosyjską do rozgraniczenia Turcyi i Persyi.

Article LXI.

La Sublime Porte s'engage à réaliser, sans plus de retard, les améliorations et les réformes qu'exigent les besoins locaux dans les provinces habitées par les Arméniens et à garantir leur sécurité contre les Circassiens et les Kurdes. Elle donnera connaissance périodiquement des mesures prises à cet effet aux Puissances qui en surveilleront l'application.

Article LXII.

La Sublime Porte ayant exprimé la volonté de maintenir le principe de la liberté religieuse en y donnant l'extension la plus large, les parties contractantes prennent acte de cette déclaration spontanée.

Dans aucune partie de l'Empire Ottoman, la différence de religion ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne l'usage des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries.

Tous seront admis, sans distinction de religion, à témoigner devant les tribunaux.

La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes sont assurées à tous et aucune entrave ne pourra être apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

Les ecclésiastiques, les pèlerins et les moines de toutes les nationalités voyageant dans la Turquie d'Europe ou la Turquie d'Asie jouiront des mêmes droits, avantages et privilèges.

Le droit de protection officielle est reconnu aux agents diplomatiques et consulaires des Puissances en Turquie, tant à l'égard des personnes susmentionnées que de leurs établissements reli-

Artykuł LXI.

Wysoka Porta zobowiązuje się urzeczywistnić bez dłuższego opóźniania, ulepszenia i reformy, jakich wymagają potrzeby miejscowe w prowincjach zamieszkałych przez Armeńczyków, oraz zapewnić bezpieczeństwo przeciw Czerkiesom i Kurdom. Będzie ona komunikowała peryodycznie środki przedsięwzięte przez nią w tym celu, mocarstwom, które mają czuwać nad ich zastosowaniem.

Artykuł LXII.

Ponieważ Wysoka Porta wynurzyła chęć utrzymania zasady swobody religijnej w najobszerniejszym znaczeniu, przeto Strony kontraktujące zaznaczają to dobrowolne oświadczenie.

W żadnej części cesarstwa ottomańskiego, równość religii nie może być powodem do wykluczenia kogobądź lub uznania nieudolnym w rzeczach dotyczących używania praw cywilnych i politycznych, przyjęcia urzędników publicznych, służby i zaszczytów lub zajmowania się rozmaitemi profesjami i przemysłem.

Wszyscy bez różnicy religii, dopuszczani będą do świadczenia w sądach.

Swoboda i odprawianie zewnętrzne wszelkich obrzędów religijnych, zapewnione zostaje wszystkim i żadne przeszkody nie mogą być stawiane organizacji hierarchicznej rozmaitych towarzystw religijnych, oraz stosunkom ich z właściwymi naczelnikami duchownymi.

Osoby duchowne, pielgrzymi i zakonnicy wszelkich narodowości, podróżujący w Turcyi europejskiej lub azjatyckiej, będą używali jednakowych praw, korzyści i przywilejów.

Prawo protekcji urzędowej przyznane zostaje agentom dyplomatycznym i konsularnym mocarstw w Turcyi tak pod względem osób wyż wymienionych, jak również pod względem ich zakładów

gieux, de bienfaisance et autres dans les Lieux Saints et ailleurs.

Les droits acquis à la France sont expressément réservés et il est bien entendu qu'aucune atteinte ne saurait être portée au statu quo dans les Lieux Saints.

Les moines du Mont Athos, quel que soit leur pays d'origine, seront maintenus dans leurs possessions et avantages antérieurs et jouiront, sans aucune exception, d'une entière égalité de droits et prérogatives.

Article LXIII.

Le Traité de Paris du 30 Mars 1856 ainsi que le Traité de Londres du 13 Mars 1871 sont maintenus dans toutes celles de leurs dispositions qui ne sont pas abrogées ou modifiées par les stipulations qui précèdent.

Article LXIV.

Le présent traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Berlin dans un délai de trois semaines ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Berlin, le treizième jour du mois de Juillet mil huit cent soixante dix-huit.

(L. S.) signé: **Andrássy.**
 (L. S.) „ **Károlyi.**
 (L. S.) „ **Haymerle.**
 (L. S.) „ **v. Bismarck.**
 (L. S.) „ **B. Bülow.**
 (L. S.) „ **Hohenlohe.**
 (L. S.) „ **Waddington.**
 (L. S.) „ **Saint Vallier.**
 (L. S.) „ **H. Desprez.**
 (L. S.) „ **Beaconsfield.**

duchownych, dobroczynnych i innych, w Ziemi świętej i drugih miejscowościach.

Prawa nadane Francji, zostają jej wyraźnie zarezerwowane i ma się rozumieć, że statu quo w Ziemi świętej nie może uleść żadnemu naruszeniu.

Zakonnicy z góry Athos, z jakiegokolwiekby kraju pochodzili, zachowują swe posiadłości i przywileje dawniejsze i będą używali bez żadnego wyjątku, zupełnej równości praw i prerogatyw.

Artykuł LXIII.

Traktat paryski z d. 30 marca 1856. równie jak traktat londyński z 13 czerwca 1871, utrzymują się nadal w swojej sile co do tych wszystkich postanowień, które nie są zniesione lub zmienione przez artykuły niniejszego traktatu.

Artykuł LXIV.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany i ratyfikacye będą wymienione w Berlinie w przeciągu trzech tygodni lub wcześniej, jeśli to będzie możebnem.

W dowód czego takowy wszyscy Pełnomocnicy podpisali i swe pieczęcie herbowe przyłożyli.

W Berlinie trzynastego lipca, tysiąc ośmset siedmdziesiątego ósmego roku.

(L. S.) podpisano: **Andrássy.**
 (L. S.) „ **Károlyi.**
 (L. S.) „ **Haymerle.**
 (L. S.) „ **v. Bismarck.**
 (L. S.) „ **B. Bülow.**
 (L. S.) „ **Hohenlohe.**
 (L. S.) „ **Waddington.**
 (L. S.) „ **Saint Vallier.**
 (L. S.) „ **H. Desprez.**
 (L. S.) „ **Beaconsfield.**

(L. S.) signé: **Salisbury.**
 (L. S.) „ **Odo Russell.**
 (L. S.) „ **L. Corti.**
 (L. S.) „ **Launay.**
 (L. S.) „ **Gortchacow.**
 (L. S.) „ **Schouvaloff.**
 (L. S.) „ **P. d'Oubril.**
 (L. S.) „ **Al. Carathéodory.**
 (L. S.) „ **Mehemed Ali.**
 (L. S.) „ **Sadoullah.**

(L. S.) podpisano: **Salisbury.**
 (L. S.) „ **Odo Russell.**
 (L. S.) „ **L. Corti.**
 (L. S.) „ **Launay.**
 (L. S.) „ **Gorczakow.**
 (L. S.) „ **Szuwałow.**
 (L. S.) „ **P. d'Oubril.**
 (L. S.) „ **Al. Karatheodory.**
 (L. S.) „ **Mehemed Ali.**
 (L. S.) „ **Sadullah.**

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis, eos approbavimus et approbamus in omnibus et singulis dispositionibus, quae in illis continentur, atque ipsas hisce ratas gratasque habere declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos eas fideliter adimpleturos esse. In quorum fidem ac robur praesens ratihabitionis Nostrae instrumentum manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpenso firmari jussimus. Dabantur in Vienna die vigesima sexta mensis Julii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo octavo. Regnorum Nostrorum trigesimo.

Franciscus Josephus m. p.

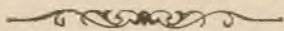

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Alphonsus liber baro de **Pont m. p.**,

Alegatus extraordinarius ac Minister plenipotentarius.

Traktat niniejszy zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 29 marca 1879.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 1 kwietnia 1879.

44.

Obwieszczenie całego ministerstwa z dnia 26 marca 1879,

o uchwale Rady państwa, tyczącej się rozporządzenia cesarskiego z dnia 30 sierpnia 1878, którym na zasadzie §. 14 ustawy zasadniczej z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr 141) o reprezentacyi państwa uwolnione zostały pewne korespondencye i posyłki wozowe od opłaty pocztowej.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że Rada państwa zatwierdziła konstytucyjnie postanowienie wydane rozporządzeniem cesarskiem z dnia 30 sierpnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 117), którym na zasadzie §fu 14go ustawy zasadniczej z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141) o reprezentacyi państwa, uwolnione zostały pewne korespondencye i posyłki wozowe od opłaty pocztowej.

Stremayr r. w.   **Taaffe** r. w.   **Glaser** r. w.   **Chlumecky** r. w.
Pretis r. w.   **Horst** r. w.   **Ziemiałkowski** r. w.   **Mannsfeld** r. w.

45.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 marca 1879,

o zaprowadzeniu Sądu powiatowego w Złotym Potoku w Galicyi wschodniej.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) zaprowadza się w okręgu Sądu obwodowego stanisławowskiego Sąd powiatowy, mający siedzibę w Złotym Potoku dla gmin:

- a) Hubin, Kościelniki, Kościerzyn, Leszczańce, Pochowa, Złoty Potok, Rusiłów, Ścianka, Skomorochy, Snowidów, Sokółów, Sokulec, Wozilów, Zubrzec;
- b) Koropiec, Przewoziec, Nowosiółka Koropiecka, Ostra, Zalesie Koropieckie;
- c) Łuka, Monaster, Unisz.

Gdy Sąd ten rozpocznie czynności urzędowe, co później będzie postanowione i podane do wiadomości, oddzielone będą gminy wymienione pod a) od okręgu

Sądu powiatowego buczackiego, gminy wymienione pod *b*) od okręgu Sądu powiatowego tłumackiego a gminy wymienione pod *c*) od okręgu Sądu powiatowego obertyńskiego, tudzież na zasadzie ustawy z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) od okręgu Sądu obwodowego kołomyjskiego.

Glaser r. w.

46.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 marca 1879.

tyczące się zwinięcia Sądu powiatowego jazłowieckiego w Galicyi wschodniej.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) związa się Sąd powiatowy jazłowiecki a gminy należące do jego okręgu, przyłączają się do okręgów Sądów powiatowych poniżej wymienionych, jako to:

a) do okręgu Sądu powiatowego czortkowskiego:

gminy Połowce, Krzywołuka, Panszówka, Bazar, Dżuryn i Słobudka ad Dżuryn;

b) do okręgu Sądu powiatowego buczackiego i na zasadzie ustawy z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) do okręgu Sądu obwodowego stanisławowskiego:

gminy Jazłowiec, Cwitowa, Rzepińce, Pomorce, Zaleszczyki małe, Przedmieście, Browary, Olehowiec, Nowosiółka, Duliby, Znibrody, Trybuchowce, Pyszkowce;

c) do okręgu Sądu powiatowego tłuscieckiego:

gminy Beremiany ze Starą, Głęboka, Burakówka, Słobódka, Capowce, Popowce, Sadki, Latacz ze Starym Bidyńcem, Świerzkowce, Chmielowa, Drochyczówka i Koszyłowce.

Kiedy rozporządzenie niniejsze nabyć ma mocy obowiązującej, później będzie postanowione i podane do wiadomości.

Glaser r. w.

47.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 marca 1879.

o przeniesieniu siedziby urzędowej Sądu powiatowego uścieckiego do Tłustego, tudzież przyłączeniu kilku gmin do okręgu Sądu powiatowego zaleszczyckiego w Galicyi wschodniej.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) przenosi się siedzibę urzędową Sądu powiatowego uścieckiego do Tłustego:

Gdy ten Sąd powiatowy rozpocznie czynności urzędowe w Tłustem, co później będzie postanowione i podane do wiadomości, oddzielone zostaną od okręgu teraźniejszego Sądu powiatowego gminy Torskie ze Staremi Czereczami, Niepoczęcie i Orania, Uhrynkówce, Błyszczanka, Myszków i Iwanie i przyłączone będą do okręgu Sądu powiatowego zaleszczyckiego.

Glaser r. w.

48.

Ustawa z dnia 30 marca 1879.

zmieniająca ustawę z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 63) o zwracaniu kosztów podróży i wyżywczego członkom Rad szkolnych krajowych i okręgowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Ustawa z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 63), o zwracaniu kosztów podróży i wyżywczego członkom Rad szkolnych krajowych i okręgowych, przestaje obowiązywać w dotychczasowej osnowie i ma na przyszłość opiewać:

§. 1.

Członkom Rad szkolnych krajowych i okręgowych, mieszkającym dalej niż o 8 kilometrów od siedziby swojej Rady szkolnej krajowej lub okręgowej, koszta podróży i wyżywczego, poniesione przez uczęszczanie na posiedzenia, będą zwracane z funduszków państwa.

§. 2.

Stopę tego wynagrodzenia ustanawia Minister oświecenia po zniesieniu się z odpowiednią Władzą szkolną; koszta podróży nie mogą atoli przenosić kwoty 1 zł. od 8 kilometrów a wyżywne kwoty 1 zł. 50 c. za pół dnia.

§. 3.

Ustawa niniejsza nie będzie stosowana do kosztów podróży i wyżywczego dla inspektorów okręgowych i dla tych członków, którzy powołani będą do Rad szkolnych okręgowych wzmocnionych, jeżeli uczęszczanie na posiedzenia koszta takie pociągnie za sobą.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia 1 kwietnia 1879.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi oświecenia.

Wiedeń, dnia 30 marca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XX. — Wydana i rozesłana dnia 9 kwietnia 1879.

49.

Ustawa z dnia 22 marca 1879,

o spłaceniu pożyczki udzielonej z funduszów Państwa na zasadzie ustawy z dnia 16 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 71) uszkodzonym skutkiem wylewu wód w Tachowie.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

We względzie spłacenia pożyczki w sumie 70.000 zł. udzielonej z funduszów Państwa na zasadzie ustawy z dnia 16 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 71) uszkodzonym skutkiem wylewu wód w mieście Tachowie, zmienia się po części przepis rzeczonyj ustawy, tudzież uchyla się ustawę z dnia 2 stycznia 1875 (Dz. u. p. Nr. 4) i pozwala się na spłacenie jej w dziesięciu równych ratach rocznych, poczynając od r. 1883. Począwszy od tegoż samego roku opłacać należy od niezwróconej jeszcze kwoty tejsze pożyczki odsetki po pięć od sta rocznie.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia. Wykonanie onejsze porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 22 marca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

Pretis r. w.

50.

Ustawa z dnia 30 marca 1879,**o dziale budynków podług udziałów materyalnych.**

(Dla krajów, w których obowiązuje powszechna ustawa o księgach gruntowych z dnia 25 lipca 1871
(Dz. u. p. Nr. 95.)

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Nie można nabyć udzielnego prawa własności do materyalnych części budynku, które nie są tego rodzaju, iżby można uważać je za samoistne rzeczy fizyczne, jak np. do pojedynczych pięt lub lokali jednego i tego samego budynku i w tym celu nie można wyjednać wniesienia do księgi gruntowej.

O ile wyłączone prawa użytkowania z takich części budynków lub lokali do dalszego przeniesienia zdadne, mogą być uzasadnione i do księgi gruntowej wniesione, oceniać należy podług przepisów Powszechnej księgi ustaw cywilnych i Powszechnej ustawy o księgach gruntowych.

§. 2.

Przepis ten nie narusza stosunków prawnych, związanych drogą działów zanim ustawa niniejsza zacznie obowiązywać a nie zgodnych z przepisem pierwszego ustępu §fu 1go, które, o ile ich nie dotknęły już dawniejsze zakazy dzielenia, wydane dla pojedynczych okręgów, mogą być nadal przedmiotem wniesienia do księgi gruntowej, jakoteż dalszych przeniesień hipotecznych.

Nie można jednak na przyszłość rozdrabniać bardziej udziałów, które w taki sposób powstały.

§. 3.

Gdy części w §. 2 wzmiankowane zostaną złączone, nie można ich już ani rozłączyć ani oddzielnie obciążyć.

Egzekucyi poddana być może tylko całość złączonych udziałów, chociażby chodziło o prawo nabyte przed złączeniem.

O ile byłoby to potrzebne do rozkładu ceny kupna, każdy udział szacować należy osobno.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 30 marca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Glaser r. w.

51.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 2 kwietnia 1879,**

tyczące się pozwalania na wywóz piwa za zwrotem podatku.

Oдноśnie do rozporządzenia z dnia 14 lipca 1858 (Dz. u. p. Nr. 114) stanowi się w porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu, że ci producenci piwa, którzy byli karani za przemytnictwo, albo za ciężkie przekroczenie skarbowe, tyczące się przepisów czy to o obrocie podlegającym cłu, czy też o postępowaniu opłatnem, lub tylko dla braku dowodów prawnych uwolnieni, nie otrzymają pozwolenia do wywozu piwa za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłat.

Pretis r. w.

52.**Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 8 kwietnia 1879,**

tyczące się ograniczenia zakazu przywozu i przewozu towarów, wydanego naprzeciw Rossyi z powodu niebezpieczeństwa zarazy, rozporządzeniem z dnia 1 lutego 1879 (Dz. u. p. Nr. 15).

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 1 lutego b. r. (Dz. u. p. Nr. 15), tyczące się zakazu przywozu i przewozu rozmaitych towarów z Rossyi, uchyla się w porozumieniu z Rządem król. węgierskim z wyjątkiem zakazu co do używanej bielizny wdziewalnej i pościelowej, używanej odzieży, szmat i gałganów, których przywóz i przewóz pozostaje nadal zabroniony.

Zakaz przywozu i przewozu pierza wydany rozporządzeniem ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 7 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 50) a rozporządzeniem z dnia 1 lutego 1879 (Dz. u. p. Nr. 15) cofnięty tylko dla Państwa niemieckiego, uchyla się dla wszystkich granic powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, tudzież dalmackiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Taaffe r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 16 kwietnia 1879.

53.

Ustawa z dnia 25 marca 1879,

o spłaceniu zaliczek udzielonych z funduszków państwa na zasadzie ustawy z dnia 10 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 75), okolicom królestwa czeskiego, dotkniętym na wiosnę 1872 wylewem wód.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Odmienne od przepisów ustaw z dnia 10 czerwca 1872 (Dz. u. p. Nr. 75) i z dnia 13 marca 1875 (Dz. u. p. Nr. 32) początek terminów do spłacenia tych zaliczek bezodsetkowych, które dano z funduszków państwa powiatom czeskim, dotkniętym na wiosnę 1872 wylewami wód na naprawienie dróg powiatowych a gminom na naprawienie uszkodzonych budowli gminnych, tudzież o ile spłata już zaczęta, została tymczasowo wstrzymana, początek dalszego spłacania tychże zaliczek przedłuża się aż do dnia 1 stycznia 1888 i spłata dokonana być ma od tego terminu w 15 równych ratach rocznych.

Początek spłaty tych zaliczek, które dane zostały gminom pod ich odpowiedzialnością na zapomogi dla członków gminy poszkodowanych i pomocy potrzebujących, tudzież o ile spłata już zaczęta, została tymczasowo wstrzymana, początek dalszego spłacenia tych zaliczek przedłuża się aż do 1 stycznia 1880.

Począwszy od roku 1888 gminy opłacać będą od pożyczek udzielonych im na cele przerzeczone a jeszcze nie spłaconych odsetki po 5 od sta rocznie.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Wykonanie jej porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 25 marca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

Pretis r. w.

54.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1879,

zmieniająca ustawę z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88), o urządzeniu podatku gruntowego i uchylająca ustawę z dnia 15 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 154).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Zmienia się terażniejszą osnovę §§. 4, 8, 34, 36, 37, 38, 39 i 40 ustawy z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88) o urządzeniu podatku gruntowego, które odtąd opiewać mają jak następuje:

§. 4.

Główna suma podatku gruntowego, ustanawiana mocą ustawy co lat 15, rozkładana będzie jednostajnie w stosunku do oznaczonego czystego dochodu z przedmiotów opodatkowanych, na kraje a względnie na gminy podatkowe i grunty.

Począwszy od roku 1882, aż póki się nie skończy postępowanie reklamacyjne, podatek rozkładany będzie na podstawie taryf klasyfikacyjnych, które komisya naczelna ustanowi w myśl §fu 34go.

Kwoty podatku gruntowego, przypadające na każdego właściciela gruntu a względnie na każdy przedmiot opodatkowany, brane będą na przepis z zastrzeżeniem, że gdy się skończy postępowanie reklamacyjne, kwoty brane na przepis od roku 1882 podług tymczasowego rozkładu podatkowego, zostaną wyrównane.

Sposób tego wyrównania przepisany będzie osobną ustawą.

§. 8.

C z ę ś ć I.

Do szacowania gruntów w każdym kraju koronnym ustanowiona będzie zwyczajnie pod prezydencją naczelnika krajowego administracyjnego lub jego zastępcy, komisya krajowa, składająca się, nie licząc przewodniczącego, z sześciu aż do dziesięciu członków z głosem stanowczym, z których połowę powołuje Minister skarbu a to najmniej w połowie z pomiędzy osób opłacających w kraju podatek gruntowy, drugą zaś połowę wybiera reprezentacya kraju.

Ilu jest członków komisyi, tylu zastępców i w takiż sam sposób ustanowi Minister skarbu a względnie odnośna reprezentacya krajowa.

Referenta komisyi krajowej mianuje Minister skarbu, nie ma on jednak prawa głosowania stanowczo, jeżeli nie jest członkiem komisyi. Komisya krajowa ustanawiać może także osobnych referentów do szczególnych przypadków i ma prawo przyzywać w razie potrzeby biegłych, mających głos doradczy.

Oprócz wykonywania praw i obowiązków w ustawie niniejszej szczegółowo wyluszczonej, komisya krajowa czuwać winna nad jednostajnem przywiedzeniem do skutku klasyfikacyi i oszacowania w kraju koronnym a w tym celu wysyłać ma swoich członków, aby się obznajmiali dokładnie ze stosunkami gruntowymi i gospodarskimi kraju koronnego, tudzież sąsiednich krajów koronnych i starać się o zaradzenie dostrzeżonym błędom.

Ustanowienie i
rozkład podatku
gruntowego.

Komisye kra-
jowe.

W tych krajach koronnych, w których z powodu ich większej rozciągłości, komisya krajowa nie mogłaby sama dokonać oszacowania, ustanowione będą podkomisyje krajowe, tworzyć się mające tym samym trybem, co komisya krajowa.

W przypadku tym wyznaczone będą tak komisyi krajowej, jakoteż podkomisyjom krajowym oddzielne obręby, w których każda z nich spełnić ma samodzielnie swoje zadanie.

Nadto rzeczą jest komisyi krajowej przekonywać się w każdym czasie o postępie prac podkomisyj krajowych i do wszystkich aktów, które podkomisyje przedstawiają komisyi naczelnej, dołączać opinią ze względu na całość kraju.

Ustanawianie podkomisyj krajowych, wyznaczanie im obrębu i oznaczenie ilości członków tak komisyj krajowych, jakoteż i podkomisyj krajowych, zastrzega się Ministrowi skarbu, mającemu porozumieć się w tej mierze z odnośnym wydziałem sejmowym.

C z ę ś ć II.

Do postępowania reklamacyjnego (§§. 37, 38 i 39), utworzona będzie w każdym kraju koronnym komisya reklamacyjna a dotychczasowe komisye i podkomisyje krajowe zostaną rozwiązane.

II. Komisye reklamacyjne.

Komisya ta, nie licząc przewodniczącego, którego równie jak jego zastępcę mianuje Minister skarbu, składać się ma z sześciu aż do dwunastu członków z głosem stanowczym, z których połowę powołuje Minister skarbu a drugą połowę wybiera reprezentacya kraju.

Zastępców do tej komisyi ustanawia się w takiej samej ilości i w taki sam sposób.

Referenta komisyi reklamacyjnej mianuje Minister skarbu, nie ma on jednak prawa głosowania stanowczo, jeżeli nie jest członkiem komisyi.

O d d z i a ł IV.

K l a s y f i k a c y a.

§. 34.

C z ę ś ć I.

Klasyfikacya jest to stosowanie oznaczeń taryfy klasyfikacyjnej, ustanowionych dla rozmaitych rodzajów uprawy, do każdego z osobna gruntu opodatowanego w obrębie gmin i powiatu lub okręgu klasyfikacyjnego.

Klasyfikowanie gruntów podług oznaczeń taryfy.

Dla dokonania klasyfikacyi dzieli się powiat a względnie okrąg klasyfikacyjny o ile to jest potrzebne, na oddzielne grupy klasyfikacyi a komisya szacunkowa powiatowa wysyła do każdego z nich ze swego grona po dwóch członków (klasyfikatorów), którzy dokonać mają klasyfikacyi w każdej z osobna gminie lub w każdym obszarze dworskim ze związku gminnego wyłączonym, pod kontrolą referenta i zawsze ze względem na grunta porównawcze (§. 28); jeżeli zaś dwaj klasyfikatorzy nie zgadzają się z sobą w zdaniu, to zdanie ucho-
dzi za ważne, do którego przystąpi referent.

Gdyby jeden lub obadwaj klasyfikatorzy nie stawili się lub nie działali, klasyfikacyi dokonać ma sam referent.

Z końcem 1879 roku Minister skarbu oznaczyć ma na podstawie prac wykonanych w latach 1878 i 1879, w których powiatach klasyfikacja może być dokonana przed ostatnim października 1880 podług dotychczasowego sposobu postępowania i przez czynniki zbyteczne w powiatach. W powiatach tych klasyfikacja odbywać się ma także w roku 1880 w sposób dotychczasowy. W tych jednak powiatach, w których nie można się spodziewać, aby klasyfikacja była dokonana w roku 1880, wykonać mają klasyfikacją w tym roku sami referenci szacunkowi powiatowi.

Prace objazdowe skończone być mają całkowicie najpóźniej aż do ostatniego marca 1880.

Upoważnia się Rząd, ażeby w tych powiatach, w których w roku 1880 klasyfikować się będzie podług dotychczasowych przepisów, wstrzymał postępowanie to nawet w ciągu roku i zlecił poklasyfikowanie referentom, jeżeliby nieusprawiedliwione opóźnienia ze strony klasyfikatorów budziły wątpliwość, czy klasyfikacja będzie dokonana w terminie, ustawą niniejszą wyznaczonym.

Czas klasyfikacji ogłosić należy poprzednio w każdej gminie lub w każdym obszarze dworskim.

Do klasyfikowania wezwać należy na doradców poufnych interesowanych przedłożonych gminy, lub dwóch doradców poufnych, których oni wskażą, tudzież reprezentantów samodzielnych obszarów dworskich i tych właścicieli gruntów, którzy płacą najmniej szóstą część całego podatku gruntowego, oświadczając im, że choćby się nawet nie stawili, klasyfikacja będzie wykonana.

Jeżeli referent klasyfikuje sam, doradcom poufnym a względnie klasyfikatorom służy prawo przeglądania operatów klasyfikacyjnych i przedstawienia komisji powiatowej uwag swoich co do wypadku klasyfikacji. Doradcy poufni nie mają prawa do wynagrodzenia z funduszków państwa.

Grunty, które uczyniono żyzniejszymi od okolicznych jedynie przez nadzwyczajną uprawę, klasyfikowane być powinny jako im równe.

Ogrody i winnice mające mniej niż 50 sążni kwadratowych, tudzież inne grunty uprawne, mające mniej niż 400 sążni kwadratowych powierzchni, klasyfikować należy tak, jak obszary uprawne, którymi są otoczone; lub, jeżeli są otoczone obszarami uprawnymi rozmaitego rodzaju, jak te z nich, do których jakością i przynoszoną intratą najbardziej się zbliżają. Inaczej postępuje się tylko wtedy, gdy różnica w intracie z dwóch odmiennych rodzajów uprawy a względnie z dwóch klas jakości jest tak wielka, że przez złączenie ich razem czysty dochód z całkowitego obszaru powiększyłby się lub pomniejszył o więcej niż 10 od sta.

Podobnież w obrębie obszaru uprawnego jednego i tego samego gruntu wycinki odmiennej klasy jakości, mające mniej niż morg powierzchni, zaliczać należy do klasy jakości tegoż gruntu, jeżeli przez to czysty dochód, któryby wypadł w razie szacowania wycinka osobno, nie powiększa się lub nie zmniejsza o więcej niż o dziesięć od sta.

Każdy las klasyfikować należy podług średniej wydajności gruntu i stosunków mieszaniny drzewa, zaliczając go zwyczajnie tylko do jednej klasy jakości bez względu na wartość drzewizny istniejącej w czasie szacowania.

Jeżeli jednak są w lesie obszary nieprzerwane najmniej po 50 morgów mające, które znacznie różnią się od siebie pod względem jakości ziemi i drzewizny, tudzież innych stosunków, od których dochód czysty zależy, zaliczyć je należy do rozmaitych klas jakości.

C z ę ś ć II.

Wynikłości klasyfikacyi dokonanej we wszystkich gminach powiatu lub okręgu klasyfikacyjnego oddać ma do sprawdzenia referent szacunkowy powiatowy najpóźniej 31 października 1880 komisji szacunkowej powiatowej, która wady lub wątpliwości gdyby były, usunąć ma bez zwołania komisji miejscowej i polecić wygotowanie zestawienia klas i przeglądu powiatowego (wzór VII i VIII, §. 36).

Gdyby komisja szacunkowa powiatowa nie skończyła wzmiankowanego sprawdzenia wynikłości klasyfikacyi w terminie, który Minister skarbu wyznaczy odpowiednio rozmiarom pracy a który wynosić ma najmniej dwa miesiące, w takim razie czynność tę urzędową objąć a względnie dokończyć ma przewodniczący, przyzawszy referentów szacunkowych powiatowych i dwóch doradców poufnych z powiatu, których wybrać ma z pomiędzy osób obowiązanych do opłaty podatku gruntowego.

Wypadek sprawdzenia a według okoliczności poprawioną klasyfikacją przedstawić należy ze wszystkimi do niej należącemi operatami i protokołami najpóźniej aż do końca stycznia 1881 komisji krajowej a względnie podkomisji krajowej.

Komisja krajowa a względnie podkomisja krajowa zbadać ma dokładnie wynikłości klasyfikacyi przez komisje szacunkowe powiatowe nadesłane, mianowicie pod względem ich istoty i jednostajności i opinią swoją o dokładności każdego wypadku ze względu na własny kraj i na kraje sąsiednie, z wykazaniem wypadku szacowania i klasyfikacyi, tudzież z dołączeniem wszystkich aktów i głównego przeglądu dochodów czystych (wzór IX, §. 36), przesyła najpóźniej 1 maja 1881 Ministrowi skarbu, który akta owe oddaje komisji naczelnej.

Jeżeli wzmiankowane sprawdzenie nie zostanie skończone w tym terminie, przewodniczący przedstawić ma operaty powiatów Ministrowi skarbu ze swoją opinią.

W tych krajach, w których istnieją podkomisje krajowe, przedstawiają one akta w terminie naznaczonym za pośrednictwem komisji krajowej a względnie jej przewodniczącego.

C z ę ś ć III.

Komisja naczelna sprawdzić ma dokładnie przełożone jej akta wszystkich komisji krajowych, używając do tego wszelkich innych środków, jakimi aż do tego czasu rozporządza i tak przez porównanie rozmaitych krajów, mianowicie pogranicznych, jakoteż z uwzględnieniem wynikłości klasyfikacyi w szczególnych krajach, sprostuje taryfy klasyfikacyjne wszystkich krajów, usuwając wady i wątpliwości jeżeli będą.

Gdyby podczas załatwiania tego zadania okazało się, że klasyfikacja w niektórych powiatach lub okręgach klasyfikacyjnych z powodu niezbędnie potrzebnych zmian w taryfach klasyfikacyjnych, musi być jeszcze poddana gruntownemu sprostowaniu, lub jeżeli nadto pokażą się w operacie klasyfikacyjnym tak wielkie niedokładności, że nawet przez zmianę taryfy klasyfikacyjnej dla tych powiatów (okręgów) nie mogą być usunięte, komisja naczelna ma prawo polecić za pośrednictwem Ministra skarbu odnośnemu referentowi powiatowemu szacunkowemu, aby zakwestyonowaną klasyfikacją poprawił, z tem ograniczeniem, że dochodzenia na miejscu dozwolone są tylko w razie najuaglejszej potrzeby.

Przewodniczący komisyj szacunkowych powiatowych a względnie krajowych przedstawić mają poprawki tymże komisjom, poczem z ich wnioskami, jeżeli będą podane, prześlą je najpóźniej z końcem września 1881 Ministrowi skarbu dla zakomunikowania ich komisji naczelnej.

Tam, gdzie istnieją podkomisyje krajowe, przedstawiają one te akta w terminie naznaczonym za pośrednictwem komisji krajowej a względnie jej przewodniczącego.

Na podstawie dokonanych dochodzeń i pertraktacyj, komisya naczelna ustanawia stanowczo taryfy klasyfikacyjne.

Komisya ta skończyć ma prace swoje najpóźniej z końcem 1881 roku.

Minister skarbu zarządzi poczynienie w operatach szacunkowych i klasyfikacyjnych a względnie w przeglądzie głównym czystych dochodów, zmian uchwalonych przez komisya naczelną i tymczasowy rozkład głównej sumy podatku gruntowego w ustawie stanowczo oznaczonej (§. 4, ustęp 2).

Główna suma czystego dochodu każdego kraju i każdej gminy, tudzież suma ich podatku gruntowego, w stosunku do czystego dochodu obliczona, ogłoszona będzie w gazecie urzędowej każdego kraju.

Komisya krajowa ogłosić ma w podobny sposób taryfy klasyfikacyjne, gdy je komisya naczelna ustanowi.

Oddział V.

W y m i a r.

§. 36.

Po skończeniu czynności szacunkowych i klasyfikacyjnych, służba pomiarowa narysować ma ich wypadki w istniejących mapach katastralnych i podług tego wpisać obliczone powierzchnie wycinków odmiennej kultury i klas w protokole parcel gruntowych każdej gminy.

Powierzchnie poszczególnych klas jakości każdego rodzaju uprawy zestawie należy w ten sposób, aby z nich wynikała ogólna powierzchnia gruntów do gminy należących, zaliczonych do poszczególnych klas jakości i rodzajów uprawy.

Na podstawie zestawienia klas ułożyć należy przegląd powiatu, z którego wynikać ma ogólna powierzchnia gruntów zaliczonych do rozmaitych klas jakości i rodzajów uprawy we wszystkich gminach powiatu a względnie w rozmaitych okręgach klasyfikacyjnych, tudzież suma tych ostatnich i powiatu.

W przeglądzie tym obliczyć należy stosownie do powierzchni i oznaczeń taryfy czysty dochód każdej klasy jakości, rodzajów uprawy, gmin okręgów klasyfikacyjnych, jeżeli są i powiatu, jakoteż średni dochód czysty z morga każdego rodzaju uprawy w poszczególnych gminach, okręgach klasyfikacyjnych, jeżeli są i w powiecie.

Czysty dochód wszystkich powiatów jednego i tego samego kraju razem wzięty, daje czysty dochód całego kraju.

Oddział VI.

Postępowanie reklamacyjne.

§. 37.

Gminom, reprezentantom obszarów dworskich wyłączonych ze związku gminnego, jakoteż każdemu właścicielowi gruntu służy prawo wyniesienia

Obliczenie wycinków odmiennej kultury i klasy, sporządzenie zestawień.

Reklamacye.

reklamacyi przeciw wynikłościom klasyfikacyi i to tak co do własnych, jak i co do cudzych gruntów:

- a) z powodu mylnego zapisania właściciela (indykacya);
- b) z powodu mylnego obliczenia powierzchni;
- c) z powodu błędów w obliczeniach;
- d) z powodu mylnego oznaczenia pewnych gruntów pod względem ich opodatkowania lub uwolnienia od podatku;
- e) z powodu mylnego wciągnięcia do taryfy klasyfikacyjnej.

Przewodniczący komisji szacunkowej powiatowej ogłosić ma wynikłości klasyfikacyi powiatu najprzód przez wystawienie przeglądów powiatowych i zestawień klas gminami całego powiatu a powtóre przez posłanie protokołu parcel gruntowych, szkiców mapograficznych i wykazów abecadłowych dotyczącym przelożonym gmin i wyłączonych obszarów dworskich, tudzież osobniczego wyciągu z obliczenia wymiaru i szacowania (arkusze posiadłości gruntowej) dla każdego właściciela gruntów.

Przełożony gminy lub wyłączonego obszaru dworskiego ogłosić ma nadejście operatów klasyfikacyjnych natychmiast, z tą uwagą, że przeciw dokonanej klasyfikacyi podać można na piśmie lub ustnie do protokołu zarzuty w terminie zawitym 45 dni od dnia tego ogłoszenia, podług woli osoby reklamującej, albo do komisji szacunkowej powiatowej, albo do właściwego przełożonego i że reklamacyj podanych po upływie tego terminu zawitego, komisya powiatowa szacunkowa już nie uwzględni.

Przełożony gminy obowiązany jest przedstawić komisji szacunkowej powiatowej, najpóźniej w ośm dni po upływie terminu reklamacyjnego reklamacye w tym terminie podane, lub doniesić o niewłaściwie podanych.

§. 38.

W przypadkach, o których jest mowa w §. 37 pod a), b), c), przewodniczący komisji szacunkowej powiatowej, na podstawie wyjaśnień dostarczonych przez referenta szacunkowego powiatowego a względnie geometrę regulacyjnego przedstawia wnioski przewodniczącemu komisji reklamacyjnej, który postanawia o nich po zasięgnięciu opinii technicznej inspektora krajowego pomiarowego i szacunkowego, i o ile reklamacye będą uznane za uzasadnione, poleca przewodniczącemu komisji szacunkowej powiatowej wykonanie decyzji lub o ile okażą się nieuzasadnionemi, zarządza ich odrzucenie.

Postępowanie z reklamacyami wzmiankowanymi pod a), b), c).

Odwołanie się przeciwko tej decyzji miejsca mieć nie może.

Gdy dla zbadania reklamacyj przeciw dokładności wymierzenia powierzchni (§. 37, b) zarządzone zostanie dochodzenie na miejscu, wezwać należy reklamującego ażeby był obecnym, oświadczając mu jednak, że gdyby się nie stawił, dochodzenie odbędzie się pomimo jego nieobecności.

§. 39.

Reklamacye dotyczące się przypadków wzmiankowanych w §. 37 d), e) bada komisya szacunkowa powiatowa.

W przypadkach d), e).

Jeżeli dochodzenia na miejscu uznane będą za niezbędnie potrzebne, dokonane być mają przez referenta szacunkowego powiatowego i członka komisji szacunkowej powiatowej, należy zaś wezwać do nich na doradców poufnych oprócz osób, których się reklamacya tyczy, także przełożonych gmin lub dwóch

doradców poufnych, których oni wskażą, jakoteż reprezentantów samodzielnych obszarów dworskich, którym jednak oświadczyć należy, że gdyby się nie stawili, dochodzenia odbędą się pomimo ich nieobecności.

Na podstawie sprawdzenia a względnie wynikłości dochodzenia, które przedstawione będą komisji szacunkowej powiatowej, uchwała ona, czy i o ile przychylić się należy do reklamacji czy nie i wnioski swoje w tej mierze przedstawia do sprostowania zakwestyonowanej klasyfikacji razem ze wszystkimi aktami, tyczącemi się klasyfikacji i reklamacji, komisji reklamacyjnej, która decyduje stanowczo co do tych reklamacji, zwracając szczególną uwagę na to, aby w wynikłościach klasyfikacji każdej gminy, każdego powiatu i powiatów między sobą zachowana była jednostajność.

§. 40.

Skoro się skończy postępowanie reklamacyjne, Minister skarbu zaleci wpisanie wynikłości decyzji w operatach urzędzenia podatku gruntowego a względnie sprostowanie zestawień głównych czystego dochodu krajów, powiatów i gmin a następnie wyrównanie podatków w myśl §fu 4go i przedstawia reprezentacji państwa wykaz ostatecznego wypadku urzędzenia podatku gruntowego.

Wyrównanie
podatków.

Artykuł II.

Członek lub zastępca komisji naczelnej nie może być jednocześnie członkiem lub zastępcą komisji lub podkomisji krajowej, komisji reklamacyjnej lub komisji szacunkowej powiatowej, członek lub zastępca komisji i podkomisji krajowej lub reklamacyjnej, członkiem lub zastępcą komisji szacunkowej powiatowej ustanowionej w jej okręgu działania.

Artykuł III.

Ustawa z dnia 15 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 154) traci moc obowiązującą od dnia, w którym jej nabędzie ustawa niniejsza.

Artykuł IV.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Artykuł V.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 6 kwietnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXII. — Wydana i rozesłana dnia 30 kwietnia 1879.

55.

Rozporządzenie Ministrów wyznań i oświecenia, tudzież skarbu z dnia 3 kwietnia 1879,

o urzędowym pozwalaniu na stawianie budynków, jeżeli za to ma być żądane zmniejszenie dodatku do funduszu religijnego.

Cheąc stawiać budynki, z zamiarem żądania za to zmniejszenia dodatku do funduszu religijnego, w myśl §§. 11 i 12 ustawy z dnia 7 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 51), tudzież §§. 4, ustęp 9, 5 i 34 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25 marca 1875 (Dz. u. p. Nr. 39), uwiadomić należy o tem przed ich rozpoczęciem Władzę krajową do wymierzania dodatku właściwą, w nagłych zaś przypadkach Władzę administracyjną powiatową, w której okręgu ma się budować i żądać pozwolenia.

Od tego wyjąją się tylko takie przypadki, w których udowodnione być może, iż orzeczeniem urzędowym innego rodzaju potrzeba budowy została już uznana a suma kosztów ustanowiona.

We względzie terminu do uwiadomienia trzymać się należy w tym przypadku rozporządzenia ministeryalnego z dnia 4 stycznia 1878 (Dz. u. p. Nr. 7).

Władza administracyjna krajowa a względnie powiatowa dać ma pozwolenie tylko wtedy, gdy postawienie budynków okazuje się potrzebnem do utrzymania ściązki majątku albo do racjonalnego gospodarowania. Jeżeli jest potrzebne z winy osoby obowiązanej do płacenia dodatku, pozwolić należy tylko z zastrzeżeniem, że wydatki cięższe mają najprzód na wolnym przychodzie posiadacza beneficjum, który zawinił.

We wszystkich takich przypadkach, w których pozwolenie pociągnąć może za sobą odpisanie dodatku do funduszu religijnego podług ustawy wymierzonego, przewyższające sumę oznaczoną w rozporządzeniu ministeryalnym z dnia 4 grudnia 1878, l. 18526, przedstawić należy akta ministerstwu wyznań i oświecenia do zdecydowania, a to zanim się da pozwolenie, w przypadkach zaś nagłych zaraz po daniu pozwolenia.

Kto nie uzyskał pozwolenia, traci wszelkie prawo do tego, aby poniesiony nakład policzono mu przy wymierzaniu dodatku do funduszu religijnego.

Stremayr r. w.

56.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 10 kwietnia 1879,**

o upoważnieniu komory pomocniczej I klasy w Weidenau do postępowania wywozowego z piwem.

Upoważnia się w duchu istniejących przepisów komorę pomocniczą I klasy w Weidenau do postępowania wywozowego z piwem wysyłanem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłat.

Pretis r. w.

57.**Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 15 kwietnia 1879,**

podające do wiadomości umowę między Rządami c. k. austriackim i kr. saskim we względzie uregulowania stosunków stanu osobistego, tudzież kościelnych i szkolnych, osób, pełniących służbę na komorach i kolejach żelaznych austriackich w królestwie saskiem.

Rządy c. k. austriacki i kr. saski umówiły się przez wymianę jednobrzmiących deklaracyj ministeryalnych z dnia 21 stycznia i 5 lutego 1879 we względzie uregulowania stosunków stanu osobistego, tudzież kościelnych i szkolnych, osób, pełniących służbę na komorach i kolejach żelaznych austriackich w królestwie saskiem, jak następuje:

1.

Forma zawarcia małżeństwa.

We względzie formy zawarcia małżeństwa przez rzeczonych funkcyonaryuszów i ich krewnych, żyjących z nimi w spółności, trzymać się należy tylko ustaw państwa, w królestwie saskiem obowiązujących.

2.

Czego potrzeba do zawarcia małżeństwa.

Oceniając zdolność prawną rzeczonych osób do zawarcia małżeństwa, uwzględniać należy przede wszystkim przepisy ustaw państwa, w królestwie saskiem obowiązujących a zawierających zakazy, których bezwzględnie przekraczać nie wolno. Nadto stosować się należy do odnośnych przepisów cywilnych (jakoteż służbowych i policyjnych) tego kraju, do którego funkcyonaryusz należy.

Rzeczeni funkcyonaryusze chcąc w królestwie saskiem zaślubić Saksonkę lub inną obywatelkę państwa albo cudzoziemkę, obowiązani są udowodnić, że zamierzone zawarcie małżeństwa nie sprzeciwia się przepisom cywilnym i policyjnym kraju do którego należą, reprezentowanego w austriackiej Radzie państwa i że mają do tego pozwolenie swojej zwierzchności służbowej, jeżeli w szczególnym przypadku jej pozwolenie do zawarcia małżeństwa jest w ogóle potrzebne.

3.

Udowodnienie zawartego małżeństwa, urodzin i zejścia.

We względzie udowodnienia zawartego małżeństwa, urodzin i zejścia trzymać się należy ustaw państwa, w królestwie saskiem obowiązujących.

Urządzenie zaprowadzone w królestwie saskiem, mocą którego

- a) kr. sasey urzędnicy stanu cywilnego, gdy w ich okręgu urzędowym umrą osoby, nie należące do państwa saskiego, które nie zostawiają dziedziców po krwi w Saksonii mieszkających, obowiązani są w przeciągu czterech tygodni po zejściu wygotować bez kosztów dokument zejścia i przesłać go zwierzchniczej Władzy nadzorczej, tudzież
- b) ten dowód zejścia po uprzednim uwierzytelnieniu przez Władzę zwierzchniczą urzędnika stanu cywilnego przesłany być ma kr. saskiemu ministerstwu spraw wewnętrznych, które zakomunikuje go kr. saskiemu ministerstwu spraw zewnętrznych dla posłania go Rządowi interesowanego państwa rodzinnego,

rozciga się niniejszem pod warunkiem wzajemności na wydawanie bez stępla i opłat, tudzież komunikowanie metryk zawarcia małżeństwa i urodzin mających miejsce w obrębie królestwa saskiego a dotyczących się rzeczonych funkcyonaryuszów i ich dzieci.

4.

Chrzest, zaślubiny, pogrzeb i czynności pasterskie.

Do wykonywania tych czynności uprawniony jest *parochus domicilii* odnośnego wyznania.

5.

Obowiązki względem pasterzy.

Co się tyczy obowiązków rzeczonych funkcyonaryuszów względem pasterzy opierają się one na tych przepisach, które obowiązują w każdym miejscu pobytu funkcyonaryusza.

6.

Przewóz zwłok.

Rząd kr. saski pozwala pod warunkiem wzajemności, aby zwłoki rzeczonych funkcyonaryuszów i ich krewnych żyjących z nimi w spólności były przewożone aż do granicy państwa bez opłaty (jakoteż bez opłaty stępla do paszportu dla zwłok), w tych przypadkach, gdy

- a) świadectwem wydanem przez Władzę policyjną miejscową a służącym do legitymacyi dla zwłok transportowanych będzie udowodnione, że śmierć nie nastąpiła w skutek choroby zaraźliwej lub jej następstw i że stan zwłok stosownie do wywoodu oględzin lekarskich nie wymaga pod względem policyjno-zdrowotnym szczególnego urządzenia trumny, która zresztą powinna być zawsze dobrze smołą wylana i zrobiona z twardego drzewa lub metalowa, i gdy
- b) droga, którą zwłoki przewiezione być mają do granicy państwa, wynosi mniej niż 15 kilometrów.

7.

Obowiązek uczęszczania do szkoły.

Rząd kr. saski, pod warunkiem wzajemności pozwala z góry raz na zawsze, ażeby dzieci przerzeczonych funkcyonaryuszów, mieszkających na pograniczu, należące do szkół królestwa saskiego, uczęszczały do sąsiednich nie saskich szkół bez osobnego pozwolenia najwyższej Władzy szkolnej.

Nadto, co się tyczy nauki prywatnej, Rząd kr. saski także pod warunkiem wzajemności postępować będzie względem przerzeczonych funkcyonaryuszów tak samo jak względem krajowców a przeto pozwoli im korzystać z tych dogodności, których używają krajowcy na zasadzie §. 4 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o szkołach początkowych z dnia 25 sierpnia 1874.

Stremayr r. w.

58.**Ustawa z dnia 28 kwietnia 1879.**

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesiąca maja 1879.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd do pobierania w ciągu miesiąca maja 1879 istniejących podatków stałych i niestałych, tudzież opłat i dodatków według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości, ustawą skarbową z dnia 30 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) oznaczonej.

§. 2.

Wydatki administracyjne w ciągu rzeczzonego miesiąca pokrywane będą w miarę potrzeby na rachunek dotacyj, które ustawą skarbową na rok 1879 w odpowiednich rozdziałach i tytułach mają być ustanowione.

§. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 28 kwietnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.   **Taaffe** r. w.   **Glaser** r. w.   **Chlumecky** r. w.
Pretis r. w.   **Horst** r. w.   **Ziemiałkowski** r. w.   **Mannsfeld** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIII. — Wydana i rozesłana dnia 2 maja 1879.

59.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 1879,

o wcieleniu do Dalmacyi okręgu określonego w 3cim ustępie artykułu XXIX Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Stosownie do artykułu XXIX ustęp 3 Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878 (Dz. u. p. 1879 Nr. 43) wciela się do królestwa dalmackiego gminę Spizzę aż do północnej granicy okręgu określonego w dokładnym opisie linii granicznych (artykuł XXVIII ustęp 5 tegoż Traktatu).

Artykuł II.

Ustawy i urzędnienia, istniejące w Dalmacyi, obowiązywać mają także w okręgu wzmiankowanym w artykule I. Rząd jednak mocen jest wydać w tym celu drogą rozporządzenia przepisy przejściowe.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się całemu ministerstwu.

Wiedeń, dnia 15 kwietnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w. Taaffe r. w. Glaser r. w. Chlumecky r. w.
Pretis r. w. Horst r. w. Ziemiałkowski r. w. Mannsfeld r. w.

60.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
18 kwietnia 1879,**

tyczące się przyłączenia okręgu Spizy do okręgu Sądu powiatowego buduańskiego i Sądu obwodowego kottorskiego.

Okrąg Spizy, na zasadzie ustawy z dnia 15 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 59) wcielony do królestwa dalmackiego, przyłącza się na zasadzie tejże ustawy do okręgu Sądu powiatowego buduańskiego a względnie do okręgu Sądu obwodowego kottorskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy jednocześnie z przerzeczoną ustawą.

Glaser r. w.

61.**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych
z dnia 1 maja 1879,**

tyczące się uchylenia ograniczeń co do przepuszczania podróżnych z Rosyi i Bułgaryi przez granice monarchyi, zarządzane wtedy, gdy zaraza zagrażała.

Po zniesieniu się z c. k. ministerstwem spraw zewnętrznych i Rządem król. węgierskim uchylone zostają rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2, 9 i 21 lutego b. r. (Dz. u. p. Nr. 18, 21 i 30), tyczące się warunków, pod któremi podróżnych z Rosyi i Bułgaryi, tudzież ich rzeczy wolno było przepuszczać przez granice monarchyi i stosowane być mają do owych podróżnych znowu te przepisy policyjne o paszportach, które obowiązywały, zanim powyższe rozporządzenia zostały wydane.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Taaffe r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 6 maja 1879.

62.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 4 maja 1879,

tyczące się przyłączenia okręgu Spizy do obrębu urzędu podatkowego buduańskiego.

Okrąg Spizy, wcielony do królestwa dalmackiego mocą ustawy z dnia 15 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 59), przyłącza się na zasadzie tejże ustawy, co do spraw dotyczących się administracyi skarbowej, do urzędu podatkowego buduańskiego a względnie do starostwa powiatowego kottorskiego i do komisji szacunkowej powiatowej, regulującej podatek gruntowy w Kottorze, tudzież do dyrekcji skarbowej powiatowej w Dubrowniku.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy jednocześnie z rzezoną ustawą.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozestana dnia 10 maja 1879.

63.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 14 kwietnia 1879,

w którym podaje się do wiadomości tymczasową zmianę §. 96 ustawy kościoła ewangelickiego

Na mocy §. 102, 8 ustawy kościoła ewangelickiego z dnia 6 stycznia 1866 (Dz. u. p. Nr. 15) uchyla się tymczasowo §. 96 tejże ustawy i aż do dalszego rozporządzenia zaprowadza się przepis następujący:

„Wydział superintendencyjny zwoływany będzie w razie potrzeby na posiedzenia przez przewodniczącego, zwyczajnie do jego siedziby urzędowej.

Ci członkowie wydziału superintendencyjnego, jakoteż ci członkowie zgromadzenia superintendencyjnego, którzy nie mieszkają w miejscu posiedzeń a względnie w miejscu zgromadzenia, pobierać będą za pośrednictwem wyższej rady kościelnej odpowiednie wynagrodzenie kosztów podróży i pobytu z ogólnego funduszu kościelnego.“

Co niniejszem podaje się do wiadomości.

Stremayr r. w.

64.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1879,

o uregulowaniu Adygi od uścia rzeki Passer aż do Sacco.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Do kosztów regulacji Adygi od uścia rzeki Passer aż do Sacco, która wykonana być ma w Tyrolu według odnośnych ustaw krajowych z dnia dzisiejszego jako sprawa krajowa, Skarb państwa przyczyni się pod warunkami poniżej wymienionemi w sposób następujący:

- a) na regulacją części Adygi od uścia rzeki Passer aż poniżej uścia rzeki Eisack, mającą kosztować 1,650.000 zł., daje skarb państwa nieprzekraczalną kwotę 495.000 zł.;
- b) na regulacją części Adygi od Gmund aż do Masetto (most kolei żelaznej w St. Michele) mającą kosztować 1,081.000 zł., daje skarb państwa kwotę 350.000 zł. z przyrosłemi przychodami, już mocą ustawy skarbowej z dnia 23 marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 34) przeznaczoną na regulacją tej części Adygi i już wypłaconą komisji regulacyjnej, lecz jeszcze nie wydaną;
- c) na regulacją części Adygi od mostu kolei żelaznej w St. Michele aż do Sacco, mającą kosztować 2,000.000 zł., daje skarb państwa nieprzekraczalną kwotę 600.000 zł.

§. 2.

Regulacja Adygi pomiędzy uściem rzeki Passer a Sacco stanowi jednolitą spoiwą całość i prace wszystkich sekcij powinny łączyć się z sobą w sposób pod względem technicznym odpowiedni. Mianowicie okolice niżej położone nie mają być narażone na niebezpieczeństwo przez zawczesne wykonanie robót regulacyjnych w częściach rzeki wyżej położonych.

§. 3.

Dla każdej części rzeki utworzony będzie osobny fundusz regulacyjny, do którego płacone będą datki rządowe i który nadto składać się będzie z datków krajowych Tyrolu przeznaczonych na to ustawami krajowemi z dnia dzisiejszego w §fie 1 wzmiankowanemi, z dochodu z sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulacją, z datków kolei sąsiedniej bozeńsko-merańskiej a względnie c. k. uprzyw. Spółki kolei południowej i z datków stowarzyszeń wodnych, które się zawiążą na zasadzie §. 45 tyrolskiej ustawy krajowej z d. 28 sierpnia 1870 (Dz. u. kr. Nr. 64).

Funduszem regulacyjnym dla części od uścia rzeki Passer aż do uścia rzeki Eisack zarządzać będzie Tyrol, który bierze na siebie wykonanie regulacji. Wpływ zaś Rządu na nią określony będzie przed rozpoczęciem budowy przepisem wykonawczym.

Funduszami regulacyjnymi dla dwóch innych części zawiadywać będzie Rząd, który bierze na siebie wykonanie regulacji odnośnych części za stosownym wpływem Wydziału sejmowego tyrolskiego.

§. 4.

Datki rządowe (§. 1 a i c) płacone będą do funduszków regulacyjnych w ciągu ustanowionego czasu budowy w równych ratach rocznych bez względu na postępy budowy w każdym z osobna roku.

Atoli datki, które Rząd ma płacić do funduszków regulacyjnych wszystkich trzech części, użyte być mają zawsze tylko w tym samym stosunku, w jakim użyte będą datki krajowe Tyrolu i datki stron interesowanych, a przeto wszelkie wyłączne lub nieproporcjonalne ekspensowanie datków rządowych na pokrycie potrzeby rocznej, miejsca mieć nie może.

§. 5.

Czynności prawne zostające w związku z uregulowaniem Adygi, jakoteż; odnośne podania, kontrakty i wszelkie inne dokumenty, mianowicie zaś czynność

prawne i dokumenty, tyczące się dostarczenia datków od kraju i spółek drogą kredytu, wolne są od opłat a względnie od stępli.

§. 6.

Odsetki od pożyczki, którą kraj Tyrol zaciągnąć ma na pokrycie swojej części wydatków przez wypuszczenie w obieg obligacyj udziałowych najwięcej za sumę jeden milion złotych, wolne będą od podatku dochodowego, jakoteż od podatku, któryby w przyszłości na mocy ustaw został na jego miejsce zaprowadzony i od opłaty stępla do kuponów.

Te obligacje udziałowe używane być mogą do umieszczania w nich dla korzyści kapitałów fundacyj, zakładów będących pod dozorem publicznym, tudzież pieniędzy sierocych, powierznicznych i depozytowych i podług kursu giełdowego, jednak nie po nad wartość imienną, na kaucyje służbowe i przemysłowe.

§. 7.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu, nabywa zaś ona mocy obowiązującej jednocześnie z odnośnymi ustawami krajowemi tyrolskimi o uregulowaniu Adygi.

Wiedeń, dnia 23 kwietnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

Mannsfeld r. w.

Pretis r. w.

65.

Ustawa z dnia 7 maja 1879,

o rejestrowaniu okrętów handlowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Krajowość okrętów handlowych.

§. 1.

Za okręt handlowy austriacki, mający prawo i obowiązek wywieszania bandery ustawą przepisanej, uważa się ten, który podług przepisów ustawy niniejszej jest zapisany w rejestrze okrętowym lub zaopatrzony w paszport tymczasowy.

§. 2.

Okręt zapisany być może w rejestrze okrętowym tylko wtedy, jeżeli najmniej w dwóch trzecich częściach jest własnością Austriaków. Spółki akcyjne, o ile związane zostały w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych i tam mają siedzibę, uważają się za te osoby.

§. 3.

Dowódcą każdego okrętu handlowego austriackiego powinien być Austryak a jeżeli okret odbywa daleką żeglugę morską (§. 8), na jego pokładzie znajdować się powinien oprócz szypira także sternik austriacki (tenente).

Swojszczyzna.

§. 4.

Każdy okręt austriacki powinien mieć swojszczyznę w obrębie królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Za swojszczyznę uważać należy ten port, z którego okręt wysyłany jest w podróż morską.

Rodzaj żeglugi.

§. 5.

Podług granic, w obrębie których żegluga handlowa morska jest wykonywana, rozróżniają się następujące jej rodzaje:

- a) żegluga nadbrzeżna mała,
- b) żegluga nadbrzeżna wielka,
- c) żegluga morska daleka.

a) Żegluga nadbrzeżna mała.

§. 6.

Żegluga nadbrzeżna mała rozciąga się na morze adryatyckie a mianowicie ku zachodowi aż do cypla Santa Maria di Leuca, ku wschodowi aż do przyładka Clarenza łącznie z zatoką Lepanto i wyspami jońskimi, portem i kanałem Zante, nakoniec na rzeki, które do rzeczonych wód wpadają.

b) Żegluga nadbrzeżna wielka.

§. 7.

Żegluga nadbrzeżna wielka rozciąga się na morze adryatyckie i Śródziemne łącznie z cieśniną Gibraltarską, której przekraczać nie wolno, na morze Czarne i Azowskie, na kanał Suez, morze Czerwone, na wybrzeża aż do portu Aden, nakoniec na rzeki, które do wód rzeczonych wpadają.

c) Żegluga morska daleka.

§. 8.

Żegluga morska daleka rozciąga się na wszystkie morza i wody, które z nich są dostępne.

§. 9.

Okrętom, trudniącym się żeglugą nadbrzeżną małą lub wielką, może być dozwolone wykonywanie żeglugi nadbrzeżnej po za obrębem granic wyznaczonych im w §. 6 i 7 wzdłuż pewnego wybrzeża, co nie zmienia ich kategorii jako okrętów trudniących się żeglugą nadbrzeżną małą a względnie wielką.

W tym względzie wydać należy drogą rozporządzenia szczegółowe przepisy.

§. 10.

Przepisy ustawy niniejszej nie stosują się do tych statków, które nie trudnią się rodzajami żeglugi określonymi w §fie 5tym, jak statki, służące wyłącznie do rozrywki (jachty), do rybołówstwa, do użytku w gospodarstwie wiejskiem albo wyłącznie do obrotu wewnętrznego w portach, dla których wydać należy drogą rozporządzenia osobne przepisy.

Urząd rejestrowy.

§. 11.

Dla każdego rodzaju okrętów handlowych austriackich utrzymywany będzie osobny rejestr.

Rejestr okrętów do żeglugi dalekiej i okrętów do żeglugi nadbrzeżnej wielkiej utrzymywanać będzie Władza morską, rejestr okrętów do żeglugi nadbrzeżnej malej. urząd portowy, w którego okręgu znajduje się swojszczyzna okrętu.

Rejestr okrętowy jest publiczny, podczas godzin urzędowych każdemu wolno go przeglądać.

Wpis do rejestru.

§. 12.

Wpis okrętu do rejestru okrętów zawierać powinien:

1. Nazwisko i konstrukcyą okrętu, jakoteż rodzaj oprawy i cembrowiny a jeżeli okret jest nietylko żaglowy, także inne przyrządy poruszające ich system i siłę;

2. rozmaite wymiary i pojemność w tonach;

3. kiedy i gdzie wybudowany;

4. port swojszczyzny;

5. nazwisko, miejsce urodzenia i mieszkanie właściciela lub, jeżeli istnieje spółka, nazwisko, miejsce urodzenia i mieszkania wszystkich spółników, wielkość udziału każdego z nich i nazwisko tego spółnika, który we względach ustawą niniejszą wskazanych reprezentować ma spółkę w obec Rządu. Jeżeli właścicielem lub spółwłaścicielem jest spółka akcyjna, zapisać należy jej firmę i miejsce, w którym ma siedzibę;

6. krajowość właściciela lub spółwłaścicieli;

7. tytuł prawny, na którym opiera się nabycie własności okrętu lub pojedynczych udziałów;

8. liczbę normalną załogi, to jest ilość najmniejszą majtków, którzy stosownie do deklaracyi właściciela przyjętej bez zarzutu przez Władzę rejestrową, znajdować się powinni na okręcie w czasie podróży;

9. nazwisko, miejsce urodzenia i swojszczyzny szypra;

10. ilość dział;

11. dzień zapisania okrętu;

12. datę i liczbę świadectwa wpisu i paszportu tymczasowego, jeżeli będzie wydany.

Oprócz tego utrzymywanać należy w rejestrze okrętów rubrykę na dalsze uwagi, np. na zapisanie zajęcia, odstąpienia i wykresień zajęcia okrętu lub udziałów itd.

Każdy okręt zapisany będzie w rejestrze pod osobną liczbą porządkową z przydaniem sygnału, którego podług kodeksu sygnałowego międzynarodowego ma używać.

§. 13.

Właściciele okrętu prosić mają o wpisanie okrętu do rejestru pisemnie, wykazując wiarogodnie szczegóły wzmiankowane w §fie 12tym pod 1 aż do 7.

Nazwa okrętu.

§. 14.

Nazwa, której już używa okręt austriacki, trudniący się daleką żeglugą lub żeglugą nadbrzeżną wielką, nie może być nadana innemu okrętowi jednej lub drugiej z tych kategorii.

Nazwa, nadana okrętowi, zmieniona być może tylko po uwiadomieniu Władzy, w której rejestrze okręt jest zapisany i za jej zezwoleniem.

Udowodnienie własności.

§. 15.

Własność okrętu nowowynbudowanego w obrębie krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje, udowadnia się kontraktem zawartym z cieślą o jego wybudowanie, wygotowanym stosownie do przepisów ustawy niniejszej (§. 21) a przez urząd portowy w miejscu budowy zatwierdzonym, w razie zaś dalszego przeniesienia własności, dokumentami w tym celu spisanimi.

Własność okrętów, wybudowanych lub nabytych nie w obrębie, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, udowodnić należy w pierwszym przypadku kontraktem względem jego wybudowania, potwierdzonym przez właściwy konsulat, w drugim, kontraktem nabycia należycie uwierzytelnionym.

Kontrakt budowy.

§. 16.

W kontrakcie budowy wyszczególnić należy: nazwisko, konstrukcją okrętu czas i miejsce wybudowania, jego długość, szerokość i głębokość, pojemność w tonach, materiał, z którego okręt jest wybudowany, czy i czym jest oprawiony i ocembrowany, dalej nazwisko, miejsce urodzenia i zamieszkania właściciela, a jeżeli jest kilku właścicieli, ich udziały, nakoniec, kiedy okręt został oddany w posiadanie.

Jeżeli po wpisaniu okrętu w rejestr, pojedyncze części jego zostaną tak zmienione, że opis jego, podany w kontrakcie budowy i w rejestrze okrętów, nie zgadza się z rzeczywistym stanem rzeczy, natenczas osoba, która odmianę uskuteczniła, sporządzić powinna podług niniejszego paragrafu nowy opis, który ma być potwierdzony przez właściwą Władzę portową lub konsulowską. Opis ten, jeżeli zmiana uskuteczniła została w okręgu, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, oddać należy zaraz po jej skończeniu, w przeciwnym razie po powrocie okrętu do portu tego okręgu. Gdyby kontrakt budowy za granicą zawarty lub opis późniejszych zmian nie zawierał wszystkich powyższych szczegółów, niedostające wykazać należy innemi dowodami, w należytej formie wygotowanemi i przez właściwy konsulat potwierdzonemi.

Doniesienie o zmianach.

§. 17.

Jeżeli po wpisaniu okrętu do rejestru okrętów, zmienia się stosunki wzmiankowane w §fie 12 pod 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 i 10, natenczas właściciel lub reprezentant spółwłaścicieli (§. 12 l. 5) donieść ma o nich i one udowodnić Władzy utrzymującej rejestr okrętów celem zapisania ich w rejestrze okrętu, uczynić to zaś powinien albo wprost albo, jeżeli bawi za granicą, za pośrednictwem właściwego konsulatu albo misyi.

Toż samo uczynić ma, gdy zajdzie okoliczność, wymagająca wykreślenia okrętu z rejestru okrętów i zwrotu świadectwa wpisu (§. 22).

Termin do tego doniesienia i udowodnienia wynosi sześć tygodni od dnia, w którym obowiązany do doniesienia dowiedział się o zmianach.

Gdy zaś rodzaj lub pojemność okrętu zostanie zmieniona, donieść o tem i zmianę udowodnić należy zanim okręt wypłyne znowu na morze a to za pośrednictwem urzędu portowego lub konsulowskiego, w którego okręgu okręt właśnie się znajduje.

Wznowienie wpisu.

§. 18.

Wpis okrętu do rejestru okrętów należy ponowić, gdy nazwa okrętu zostanie zmieniona, gdy okręt przechodzi z jednej kategorii żeglugi do drugiej i jeżeli jest to okręt do żeglugi nadbrzeżnej małej, gdy zaczyna przynależać do innego okręgu morskiego.

Wykreślenie.

§. 19.

Okręt ma być wykreślony z rejestru okrętów, gdy przestanie być używanym do handlu morskiego, gdy zaginie lub nie czyni zadość wymaganiom §. 2.

Dokumenty żeglarskie.

§. 20.

Każdy okręt austriacki wozić powinien z sobą świadectwo wpisu (a względnie paszport tymczasowy) i listę załogi.

Świadectwo wpisu.

§. 21.

Świadectwo wpisu wydaje ta Władza, u której okręt został wpisany.

Świadectwo wpisu służy do udowodnienia krajowości okrętu i prawa odbywania żeglugi w granicach odpowiednich jego kategorii.

Bandery przeznaczonej dla okrętów handlowych austriackich nie wolno używać, z wyjątkiem przypadku przewidzianego w §fie 25tym, dopóki okręt nie otrzyma świadectwa wpisu.

§. 22.

Wszelka zmiana, która na okręcie nastąpi po wygotowaniu świadectwa wpisu i będzie zapisana w rejestrze okrętów, zanotowana być powinna w świadectwie wpisu, co uczynić ma albo sama Władza rejestrowa, albo na jej żądanie, urząd portowy lub konsulowski, w którego okręgu okręt właśnie się znajduje.

Zmianę kategorii okrętu i jego pojemności zapisać ma urząd portowy lub konsulowski, chociaż nawet Władza rejestrowa tego nie zażąda, lecz z obowiązkiem uwiadomienia jej o tem natychmiast.

Oprócz tych dodatków urzędowych, żadne inne nie mogą się znajdować w świadectwie wpisu.

§. 23.

W tych przypadkach, w których wpis okrętu ma być ponowiony (§. 18), odnowić także należy świadectwo wpisu. W tych przypadkach, w których okręt ma być z rejestru wykreślony (§. 19), świadectwo wpisu staje się także nieważne i dotychczasowi posiadacze wydać je powinni do unieważnienia Władzy, która je wydała, w terminie sześciotygodniowym, wyznaczonym w §fie 17, lub udowodnić wiarogodnie, że to było niemożliwe.

§. 24.

Gdy świadectwo wpisu zginie i to będzie wiarogodnie udowodnione, wydane być może okrętowi nowe świadectwo wpisu, na którym zanotować należy wyraźnie, że jest duplikatem. Za to nie opłaca się rejestrowego, ustanowionego w §fie 7ym, wyjąwszy, gdy wydane być ma nowe świadectwo wpisu (§§. 18 i 23).

Paszport tymczasowy.

§. 25.

Gdy w porcie obceokrajowym okręt zagraniczny przejdzie na własność Austryaków w stosunku oznaczonym w §fie 2gim, natenczas właściwy konsulat wydać ma na prośbę pisemną właścicieli paszport tymczasowy dla ich okrętu.

Nie wolno wydać paszportu tymczasowego, jeżeli okręt, zanim został przez Austryaków nabyty, należał do narodu, który wówczas prowadził wojnę.

Paszport tymczasowy wydać należy na taki przeciąg czasu, jaki prawdopodobnie będzie potrzebny do wygotowania świadectwa wpisu i doręczenia go okrętowi. W żadnym jednak razie paszport tymczasowy wydany być nie może na dłużej niż na rok.

Lista załogi.

§. 26.

W liście załogi zapisane być powinny nazwiska szypira i wszystkich majtków, jakoteż wszystkich innych osób pełniących służbę na okręcie.

Rejestrowe.

§. 27.

Od każdego okrętu, używanego do żeglugi dla zarobku, gdy mu wydane zostaje świadectwo wpisu, tak pierwotne jak i każde następne, na podstawie ponownego wpisania okrętu do rejestru okrętów, opłacić należy rejestrowe, wyno-

szące od okrętów do żeglugi dalekiej, dwadzieścia centów, od okrętów do żeglugi nadbrzeżnej wielkiej, dziesięć centów a od okrętów do żeglugi nadbrzeżnej małej, pięć centów od tonny.

Okręty do żeglugi nadbrzeżnej małej, mające najwięcej 25 ton pojemności, są wolne od opłaty rejestrowego.

W razie powiększenia pojemności okrętu, nie wymagającego wydania nowego świadectwa wpisu, lecz które tylko ma być zanotowane w świadectwie wpisu już wydanem, opłacić należy rejestrowe tylko w takiej kwocie, która jest potrzebna, aby całkowita opłata od okrętu przypadająca odpowiadała skali powyższej.

Rejestrowe opłacić należy przed wygotowaniem świadectwa wpisu u właściwej Władzy portowej, poczem wpływa do funduszu administracyi portowej.

Wykreślenie okrętu z rejestru nie daje prawa do odebrania rejestrowego.

§. 28.

Za opłacenie rejestrowego w właściwym czasie odpowiedzialni są niepodzielnie właściciele okrętu.

Kary.

§. 29.

Wykroczenia przeciwko ustawie niniejszej, o ile nie są czynami karalnymi podług ustaw karnych powszechnych, ulegają następującym karom porządkowym :

§. 30.

Gdy okręt, nie mający prawa wywieszania bandery przepisanej dla okrętów handlowych austriackich, używa tej bandery, albo uprawniony do tego, używa bandery obcej, szyper ulega karze pieniężnej w kwocie aż do 1000 zł. lub według okoliczności karze aresztu aż do sześciu miesięcy; można także postanowić wyrokiem konfiskatę okrętu.

§. 31.

Gdy okręt, który stosownie do §. 21 nie powinien używać bandery przeznaczonej dla okrętów austriackich, ponieważ nie otrzymał jeszcze świadectwa wpisu lub paszportu tymczasowego, używa tejże bandery, szyper ulega karze pieniężnej w kwocie aż do 500 zł. lub karze aresztu aż do trzech miesięcy.

§. 32.

Karę ustanowioną w §. 31 ściągają na siebie i ten, kto obowiązku ciężącego na nim, stosownie do przepisów §§. 17 i 23 nie dopełni w naznaczonym terminie o ile nie udowodni, że nie z własnej winy nie mógł go spełnić.

Jeżeli kto nie uczyni zadość obowiązkowi nawet w przeciągu sześciu tygodni po upływie dnia, w którym wyrok skazujący go, stał się prawomocnym, kara będzie podwojona.

§. 33.

Nieusprawiedliwione przekroczenie granic żeglugi nadbrzeżnej małej, karane będzie grzywną aż do 100 zł., granic żeglugi nadbrzeżnej wielkiej, jakoteż

nieusprawiedliwione utrzymywanie mniejszej załogi niż normalnie być powinna (§. 12 liczba 8), grzywną aż do 500 złotych.

Wykroczenia przeciwko przepisom §§. 3, 20 i 26 karane będą grzywną aż do 100 złotych.

§. 34.

Jeżeli wina przekroczenia przepisów ustawy niniejszej ciąży na szyprze, natenczas jeżeli wykracza ponownie, w przypadkach zaś przewidzianych w §§. 30 i 31 już za pierwszym razem, skazany być może na utratę osobistego upoważnienia do kierowania okrętami na czas aż do trzech lat.

§. 35.

Kara pieniężna, w razie niemożności ściągnięcia, zamieniona być może na areszt, naznaczając za każde pięć złotych dzień jeden.

Postępowanie.

§. 36.

Do wszystkich przekroczeń powyżej wzmiankowanych, pierwszą instancją jest urząd portowy, w którego okręgu leży swojszczyzna okrętu lub, jeśli to jest okręt zagraniczny, w którego okręgu znajduje się właśnie ten okręt; drugą instancją jest Władza morską a trzecią Ministerstwo handlu.

Od wyroku odwołać się można w przeciągu dni 15.

Jeżeli druga instancja zatwierdzi wyrok pierwszej instancji, chociażby zarazem zmniejszyła wymiar kary, dalej odwołać się nie można.

Wyroki wydane na mocy ustawy niniejszej, gdy nabędą mocy prawa, wykonane być mają drogą administracyjną.

Wpływające grzywny oddają się do funduszu zapomóg dla marynarzy.

Przepisy końcowe.

§. 37.

Ustawa niniejsza nabywa mocy w sześć miesięcy od dnia ogłoszenia.

Od dnia, w którym ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, tracą moc swoje wszystkie dotychczasowe przepisy, dotyczące się przedmiotów, które ustawa niniejsza urząda.

Dokumenty, wydane na mocy przepisów dotychczasowych, pozostaną ważnymi do tego czasu, który dokumentom tym służy według owych przepisów. Atoli przepisy ustawy niniejszej, dotyczące się nie wyłącznie tylko świadectwa wpisu, odnoszą się także do okrętów, opatrzonych jeszcze takimi dokumentami.

§. 38.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi handlu.

Budapeszt, dnia 7 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayer r. w.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVI. Wydana i rozesłana dnia 16 maja 1879.

66.

Związek pocztowy powszechny, zawarty d. 1 czerwca 1878,

pomiędzy

monarchią austriacko-węgierską, Niemcami, rzeszpospolitą argentyńską, Belgią, Brazylią, Danią i osadami duńskimi, Egiptem, Hiszpanią i osadami hiszpańskimi, Stanami Zjednoczonymi Ameryki północnej, Francją i osadami francuskimi, Wielkobyrtanią i rozmaitemi koloniami, Indyami brytańskimi, Kanadą, Grecją, Włochami, Japonią, Luksemburgiem, Meksykiem, Czarnogórzem, Norwegią, Holandją i osadami holenderskimi, Peru, Persją, Portugalią i osadami portugalskimi, Rumunią, Rosją, Serbią, Salvadorem, Szwecją, Szwajcaryą i Turcją.

(Zawarty w Paryżu dnia 1 czerwca 1878, Jego c. i k. Apostolska Mość ratyfikował w Wiedniu dnia 8 kwietnia 1879, ratyfikacye wymienione w Paryżu dnia 26 kwietnia 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum fine ordinandarum relationum mutuarum, quae cursus publicos concernunt, inter Imperium Austro-Hungaricum et reliqua Regimina, quorum

Plenipotentiarum consilii desuper habitis intererant, conventio, Parisiis die prima mensis Junii anno millesimo octingentesimo septuagesimo octavo cum duabus aliis conventionibus, quarum una commutationem epistolarum cum valoribus declaratis, altera mandatorum cursus publici commutationem attinet inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Convention.

Les soussignés, plénipotentiaires des Gouvernements des pays ci-dessus énumérés, s'étant réunis en Congrès à Paris, en vertu de l'article 18 du Traité constitutif de l'Union générale des Postes, conclu à Bern le 9 octobre 1874, ont, d'un commun accord et sous réserve de ratification, révisé ledit Traité, conformément aux dispositions suivantes:

Article premier.

Les pays entre lesquels est conclue la présente Convention, ainsi que ceux qui y adhéreront ultérieurement, forment, sous la dénomination d'*Union postale universelle*, un seul territoire postal pour l'échange réciproque des correspondances entre leurs bureaux de poste.

Article 2.

Les dispositions de cette Convention s'étendent aux lettres, aux cartes postales, aux imprimés de toute nature, aux papiers d'affaires et aux échantillons de marchandises, originaires de l'un des pays de l'Union et à destination d'un autre de ces pays. Elles s'appliquent, également, quant au parcours dans le ressort de l'Union, à l'échange postal des objets ci-dessus entre les pays de l'Union et les pays étrangers à l'Union, toutes les fois que cet échange emprunte les services de deux des Parties contractantes, au moins.

Przekład.

Traktat.

Niżej podpisani pełnomocnicy Rządów państw powyżej wyszczególnionych, zgromadziwszy się na kongres w Paryżu, na zasadzie artykułu 18go Traktatu zawartego w Bernie dnia 27 września 1874 roku, tyżącego się utworzenia Związku pocztowego powszechnego, rozpatrzyli ten Traktat za wzajemnem porozumieniem się i pod warunkiem ratyfikowania, zgodnie z następującymi postanowieniami:

Artykuł 1.

Kraje, zawierające Traktat niniejszy, jak również te, które później do niego przystąpią, tworzą pod nazwą *Związku pocztowego powszechnego*, ogólny okrąg pocztowy do wzajemnej wymiany posyłek pocztowych pomiędzy ich urzędami pocztowymi.

Artykuł 2.

Przepisy Traktatu niniejszego rozciągają się na listy i karty pocztowe, na druki wszelkiego rodzaju, papiery i próbki towarów, pochodzące z pewnego kraju Związku i przeznaczone do innego kraju tegoż Związku. Przepisy te rozciągają się również na wymianę przedmiotów powyżej wzmiankowanych, przesyłanych w obrębie Związku między krajami Związku a krajami do niego nienależącymi, jeżeli wymieniane są za pośrednictwem najmniej dwóch Stron kontraktujących.

Article 3.

Les administrations des postes des pays limitrophes ou aptes à correspondre directement entre eux, sans emprunter l'intermédiaire des services d'une tierce administration, déterminent, d'un commun accord, les conditions du transport de leurs dépêches réciproques à travers la frontière ou d'une frontière à l'autre.

A moins d'arrangement contraire, on considère comme services tiers les transports maritimes effectués directement entre deux pays, au moyen de paquebots ou bâtimens dépendant de l'un d'eux, et ces transports, de même que ceux effectués entre deux bureaux d'un même pays, par l'intermédiaire de services maritimes ou territoriaux dépendant d'un autre pays, sont régis par les dispositions de l'article suivant.

Article 4.

La liberté du transit est garantie dans le territoire entier de l'Union.

En conséquence, les diverses administrations postales de l'Union peuvent s'expédier réciproquement, par l'intermédiaire d'une ou de plusieurs d'entre elles, tant des dépêches closes que des correspondances à découvert, suivant les besoins du trafic et les convenances du service postal.

Les correspondances échangées, soit à découvert, soit en dépêches closes, entre deux administrations de l'Union, au moyen des services d'une ou de plusieurs autres administrations de l'Union, sont soumises, au profit de chacun des pays traversés ou dont les services participent au transport, aux frais de transit suivans, savoir:

1° Pour les parcours territoriaux, 2 francs par kilogramme de lettres ou

Artykuł 3.

Zarządy pocztowe krajów przyległych lub takich, które mogą wymieniać z sobą korespondencye bezpośrednio, t. j. bez pośrednictwa trzeciego zarządu, ustanawiają za wspólnem porozumieniem się warunki wzajemnego przesyłania swoich pakietów pocztowych przez granicę, lub od jednej granicy do drugiej.

Jeżeli nie nastąpi inny układ, posyłki morskie, przewożone bezpośrednio między dwoma krajami na parowcach pocztowych lub innych statkach jednego z nich, uważane będą za posyłki pośrednie. Posyłki te, jak również posyłki przewożone między dwoma zakładami pocztowymi jednego i tego samego kraju za pośrednictwem służby pocztowej morskiej lub lądowej innego kraju, podlegają przepisom artykułu następującego.

Artykuł 4.

Zarecza się wolność przewozu przechodniego w całym okręgu Związku.

W skutek tego rozmaite zarządy pocztowe wymieniać mogą korespondencyą za pośrednictwem jednego lub kilku z nich, zarówno w zamkniętych pakietach pocztowych jak i rozdzielnie, stosownie do wymagań obrotu lub dogodności służby pocztowej.

Korespondencya zarówno rozdzielna jak i w zamkniętych pakietach, wymieniana między dwoma zarządami pocztowymi Związku, za pośrednictwem jednego lub kilku innych zarządów związkowych, ulega, na korzyść każdego kraju przez który przesyłka przechodzi lub za którego pośrednictwem się odbywa, następującym opłatom za przechód:

1. za przewóz lądem 2 franki od każdego kilograma listów lub kart pocz-

cartes postales et 25 centimes par kilogramme d'autres objets;

2° pour les parcours maritimes, 15 francs par kilogramme de lettres ou cartes postales, et 1 franc par kilogramme d'autres objets.

Il est toutefois entendu:

1° Que partout où le transit est déjà actuellement gratuit ou soumis à des conditions plus avantageuses, ce régime est maintenu, sauf dans le cas prévu à l'alinéa 3° ci-après;

2° Que partout où les frais de transit maritime sont fixés jusqu'à présent à 6 fr. 50 cent. par kilogramme de lettres ou cartes postales, ces frais sont réduits à 5 francs;

3° Que tout parcours maritime n'excédant pas 300 milles marins est gratuit, si l'administration intéressée a déjà droit, du chef des dépêches ou correspondances bénéficiant de ce parcours, à la rémunération afférente au transit territorial; dans le cas contraire, il est rétribué à raison de 2 francs par kilogramme de lettres ou cartes postales et de 25 centimes par kilogramme d'autres objets;

4° Que, en cas de transport maritime effectué par deux ou plusieurs administrations, les frais du parcours total ne peuvent dépasser 15 francs par kilogramme de lettres ou cartes postales et 1 franc par kilogramme d'autres objets; ces frais, le cas échéant, sont répartis entre ces administrations au pro rata des distances parcourues, sans préjudice aux arrangements différents entre les parties intéressées;

5° Que les prix spécifiques au présent article ne s'appliquent, ni aux transports au moyen de services dépendant d'administrations étrangères à l'Union, ni aux transports dans l'Union au moyen de services extraordinaires spécialement créés ou entretenus par une administra-

tionnaire a 25 centymów za każdy kilogram innych przedmiotów;

2. za przewóz morzem 15 franków od kilograma listów lub kart pocztowych a 1 frank od kilograma innych przedmiotów.

W każdym jednak razie:

1. tam, gdzie za przechód już teraz nie się nie płaci, lub gdzie warunki jego są dogodniejsze, odnośne przepisy zachowują moc obowiązującą z wyjątkiem przypadku przewidzianego niżej w ustępie 3;

2. tam, gdzie opłata za przewóz przechodni morzem pobiera się dotychczas w stosunku 6 franków 50 centymów od kilograma listów lub kart pocztowych obniża się tę opłatę do 5 franków;

3. wszelka przesyłka morzem, na odległość nie przenosząca 300 mil morskich, skutecznia się bezpłatnie w takim razie, jeżeli interesowanemu zarządowi pocztowemu służy już prawo do wynagrodzenia za przewóz przechodni lądem pakietów listowych i korespondencyi o które chodzi; w przeciwnym razie wynagrodzenie wynosi 2 franki od kilograma listów lub kart pocztowych a 25 centymów od kilograma innych przedmiotów;

4. gdy posyłka idzie morzem za pośrednictwem dwóch lub więcej zarządów, opłata łączna od przechodu nie powinna prznosić 15 franków od kilograma listów lub kart pocztowych a 1 franka od kilograma innych przedmiotów. W przypadku takim zarządy interesowane dzielą się opłatą w stosunku do przebytej odległości bez naruszenia innych umów między stronami interesowanymi;

5. opłaty, w artykule niniejszym ustanowione, nie stosują się ani do posyłek przewożonych za pośrednictwem zarządów do Związku nie należących, ani do posyłek, które są przewożone w obrębie Związku za pomocą nadzwyczajnych środków komunikacyjnych,

tion, soit dans l'intérêt, soit sur la demande d'une ou de plusieurs autres administrations. Les conditions de ces deux catégories de transports sont réglées de gré à gré entre les administrations intéressés.

Les frais de transit sont à la charge de l'administration du pays d'origine.

Le décompte général de ces frais a lieu sur la base de relevés établis tous les deux ans, pendant un mois à déterminer dans le règlement d'exécution prévu par l'article 14 ci-après.

Sont exempts de tous frais de transit territorial ou maritime, la correspondance des administrations postales entre elles, les objets réexpédiés ou mal dirigés, les rebuts, les avis de réception, les mandats de poste ou avis d'émission de mandats et tous autres documents relatifs au service postal.

Article 5.

Les taxes pour le transport des envois postaux dans toute l'étendue de l'Union, y compris leur remise au domicile des destinataires dans les pays de l'Union où le service de distribution est ou sera organisé, sont fixées comme suit:

1° Pour les lettres, à 25 centimes en cas d'affranchissement, et au double dans le cas contraire, par chaque lettre et par chaque poids de 15 grammes ou fraction de 15 grammes;

2° Pour les cartes postales, à 10 centimes par carte;

3° Pour les imprimés de toute nature, les papiers d'affaires et les échantillons de marchandises, à 5 centimes par chaque objet ou paquet portant une adresse particulière et par chaque poids de 50 grammes ou fraction de 50 grammes, pourvu que cet objet ou paquet ne con-

zaprowadzonych lub utrzymywanych przez jeden z zarządów pocztowych w interesie lub na żądanie drugiego lub kilku innych zarządów pocztowych. Warunki przewozu tych dwóch rodzajów ustanawiają interesowane zarządy pocztowe za wzajemnem porozumieniem się w każdym z osobna przypadku.

Oplaty za przewóz przechodni ponosi zarząd kraju, z którego posyłka pochodzi.

Obrachunek ogólny tych opłat odbywa się na podstawie wykazów statystycznych, układanych co dwa lata w ciągu jednego miesiąca, jak to przepisuje regulamin wykonawczy, poniżej w artykule 14 wzmiankowany.

Zwalniają się od opłat za przewóz przechodni lądem i wodą korespondencye, które zarządy pocztowe wymieniają między sobą, jak również dosyłane lub mylnie posłane, listy zwracane, rewery zwrotne, przekazy pocztowe lub kwity na wniesione pieniądze i wszelkie inne dokumenty, tyżące się służby pocztowej.

Artykuł 5.

Taksy za przewóz posyłek pocztowych w obrębie Związku z odsyłaniem ich do domu adresatom w tych krajach związkowych, w których odsyłanie do domu istnieje lub będzie zaprowadzone w przyszłości, wynoszą:

1. od listów po 25 centymów, gdy są frankowane a w razie przeciwnym dwa razy więcej, za każdy list i za każde 15 gramów lub część 15 gramów;

2. od kart pocztowych po 10 centymów za każdą kartę;

3. od druków wszelkiego rodzaju, papierów i próbek towarowych po 5 centymów za każdy, osobnym adresem opatrzone przedmiot i za każdą paczkę tego rodzaju od każdych 50 gramów lub części 50 gramów, pod warunkiem, ażeby taki przedmiot lub paczka nie zawierała

tienne aucune lettre ou note manuscrite ayant le caractère de correspondance actuelle et personnelle, et soit conditionné de manière à pouvoir être facilement vérifié.

La taxe des papiers d'affaires ne peut être inférieure à 25 centimes par envoi, et la taxe des échantillons ne peut être inférieure à 10 centimes par envoi.

Il peut être perçu, en sus des taxes et des minima fixés par les paragraphes précédents:

1° Pour tout envoi soumis à des frais de transit maritime de 15 francs par kilogramme de lettres ou cartes postales et de 1 franc par kilogramme d'autres objets, une surtaxe qui ne peut dépasser 25 centimes par port simple pour les lettres, 5 centimes par carte postale et 5 centimes par 50 grammes ou fraction de 50 grammes pour les autres objets. Par mesure de transition, il peut être perçu une surtaxe jusqu'à concurrence de 10 centimes par port simple pour les lettres soumises à des frais de transit maritime de 5 francs par kilogramme;

2° Pour tout objet transporté par des services dépendant d'administrations étrangères à l'Union ou par des services extraordinaires dans l'Union, donnant lieu à des frais spéciaux, une surtaxe en rapport avec ces frais.

En cas d'insuffisance d'affranchissement, les objets de correspondance de toute nature sont passibles, à la charge des destinataires, d'une taxe double du montant de l'insuffisance.

Il n'est pas donné cours:

1° Aux objets, autres que les lettres, qui ne sont pas affranchis au moins partiellement ou ne remplissent pas les conditions requises ci-dessus pour jouir de la modération de taxe;

w sobie listu lub jakiego rękopismu, któryby uważać można za rzeczywistą osobistą korespondencją i były tak upakowane, ażeby można sprawdzić, co zawierają.

Oplata od papierów nie może wynosić mniej niż 25 centymów za każdą posyłkę a oplata od próbek towarowych mniej niż 10 centymów za każdą posyłkę.

Oprócz taks i kwot najmniejszych ustanowionych w powyższych paragrafach można jeszcze pobierać:

1. od każdej posyłki, od której pobiera się za przewóz przechodni morzem po 15 franków za każdy kilogram listów lub kart pocztowych a 1 frank za każdy kilogram innych przedmiotów, opłatę dodatkową, która nie może wynosić więcej niż 25 centymów za jednostkę wagi listów, 5 centymów za kartę pocztową i 5 centymów za każde 50 gramów lub część 50 gramów innych przedmiotów. Tymczasowo pozwala się pobierać opłatę dodatkową, nie przenoszącą 10 centymów za jednostkę wagi listowej od tych listów, od których za przewóz przechodni morzem pobiera się po 5 franków za każdy kilogram;

2. od każdego przedmiotu, posyłanego za pośrednictwem zarządu pocztowego nie należącego do Związku lub w obrębie Związku, z użyciem środków nadzwyczajnych, pociągających za sobą osobne wydatki, opłatę dodatkową w stosunku do tych wydatków.

Za korespondencją wszelkiego rodzaju, niedostatecznie frankowaną, opłacić ma odbierający w dwójnasób kwotę niedostającą.

Nie będą przesyłane:

1. przedmioty nie będące listami jeżeli przynajmniej w części nie są frankowane, lub nie czyniące zadość warunkom potrzebnym do przewiezienia za zniżoną opłatą;

2° Aux envois de nature à salir ou détériorer les correspondances;

3° Aux paquets d'échantillons de marchandises qui ont une valeur marchande, non plus qu'à ceux dont le poids dépasse 250 grammes, ou qui présentent des dimensions supérieures à 20 centimètres de longueur, 10 de largeur et 5 d'épaisseur;

4° Enfin, aux paquets de papiers d'affaires et d'imprimés de toute nature dont le poids dépasse 2 kilogrammes.

Article 6.

Les objets désignés dans l'article 5 peuvent être expédiés sous recommandation.

Tout envoi recommandé est passible, à la charge de l'envoyeur:

1° Du prix d'affranchissement ordinaire de l'envoi, selon sa nature;

2° D'un droit fixe de recommandation de 25 centimes au maximum dans les Etats européens, et de 50 centimes au maximum dans les autres pays, y compris la délivrance d'un bulletin de dépôt à l'expéditeur.

L'envoyeur d'un objet recommandé peut obtenir un avis de réception de cet objet, en payant d'avance un droit fixe de 25 centimes au maximum.

En cas de perte d'un envoi recommandé, et sauf le cas de force majeure, il est dû une indemnité de 50 francs à l'expéditeur, ou, sur la demande de celui-ci, au destinataire, par l'administration sur le territoire ou dans le service maritime de laquelle la perte a eu lieu. c'est-à-dire où la trace de l'objet a disparu.

Par mesure de transition, il est permis aux administrations des pays hors d'Europe, dont la législation est actuellement contraire au principe de la responsabilité, d'ajourner l'application de la

2. przedmioty mogące zabrudzić lub uszkodzić korespondencyą;

3. paczki z próbkami towarowemi, albo przedajne, albo ważące więcej niż 250 gramów, lub mające większe wymiary niż 20 centymetrów długości, 10 centymetrów szerokości i 5 centymetrów wysokości;

4. nakoniec posyłki z papierami lub drukami wszelkiego rodzaju, ważące więcej niż 2 kilogramy.

Artykuł 6.

Przedmioty wzmiankowane w §. 5 posyłane być mogą jako polecane.

Od każdej posyłki polecanej płacić ma oddawca:

1. zwykłą opłatę od posyłki frankowanej tego samego rodzaju;

2. opłatę za polecenie wynoszącą najwięcej 25 centymów w państwach europejskich a najwięcej 50 centymów w innych krajach, licząc w to opłatę za rewers podawczy dla posyłającego.

Osoba posyłająca przedmiot poleceny otrzymać może rewers zwrotny za opłatą osobną z góry, wynoszącą najwięcej 25 centymów.

Jeżeli posyłka polecona zginie nie skutkiem siły większej, posyłający albo na jego żądanie adresat ma prawo żądać wynagrodzenia w kwocie 50 franków od tego zarządu, w którego okręgu lądowym lub morskim posyłka zginęła, to jest gdzie znikł ślad posyłki.

Tymczasowo pozwala się tym zarządom pocztowym zaeuropejskim, których ustawy nie dopuszczają na teraz zasady odpowiedzialności, zaprowadzić u siebie przepis powyższy dopiero wtedy, gdy

clause qui précède jusqu'au jour où elles auront pu obtenir du pouvoir législatif l'autorisation d'y souscrire. Jusqu'à ce moment, les autres administrations de l'Union ne sont pas astreintes à payer une indemnité pour la perte, dans leurs services respectifs, d'envois recommandés à destination ou provenant desdits pays.

S'il est impossible de découvrir le service dans lequel la perte a eu lieu, l'indemnité est supportée, par moitié, par les deux offices correspondants.

Le paiement de cette indemnité est effectué dans le plus bref délai possible, et, au plus tard, dans le délai d'un an à partir du jour de la réclamation.

Toute réclamation d'indemnité est prescrite, si elle n'a pas été formulée dans le délai d'un an à partir de la remise à la poste de l'objet recommandé.

Article 7.

Ceux des pays de l'Union qui n'ont pas le franc pour unité monétaire fixent leurs taxes à l'équivalent, dans leur monnaie respective, des taux déterminés par les articles 5 et 6 précédents. Ces pays ont la faculté d'arrondir les fractions conformément au tableau inséré au Règlement d'exécution mentionné à l'article 14 de la présente Convention.

Article 8.

L'affranchissement de tout envoi quelconque ne peut être opéré qu'au moyen de timbres-poste valables dans le pays d'origine pour la correspondance des particuliers.

Les correspondances officielles relatives au service des postes et échangées entre les administrations postales sont seules exemptées de cette obligation et admises à la franchise.

zostaną prawnie upoważnione do przyjęcia na siebie zobowiązania. Dopóki to nie nastąpi, także inne zarządy związkowe nie są obowiązane do płacenia wynagrodzenia za posyłki przeznaczone do tych krajów lub z nich pochodzące, jeżeli zginą w ich okręgu.

Jeżeli nie można wykryć, w którym okręgu posyłka zginęła, wynagrodzenie płacą w równych częściach oba zarządy interesowane.

Wynagrodzenie zapłacone być powinno w jak najkrótszym czasie, najpóźniej w przeciągu roku od dnia reklamacji.

Kto w przeciągu roku od dnia oddania na pocztę posyłki polecanej zaniebdał podać reklamacji, traci prawo do wynagrodzenia.

Artykuł 7.

Kraje związkowe, w których frank nie jest jednostką monetarną, ustanawiają taksy we własnej monecie, obliczone na zasadzie poprzedzających artykułów 5go i 6go. Kraje te mogą zaokrąglać ułamki podług tablicy zamieszczonej w regulaminie wykonawczym, wzmiankowanym w artykule 14 Traktatu niniejszego.

Artykuł 8.

Wszelka posyłka frankowana być może tylko znaczkami listowymi, służącymi w kraju pochodzenia do korespondencji prywatnych.

Od tego obowiązku wolne są tylko korespondencye urzędowe, tyjące się służby pocztowej i między zarządami pocztowymi wymieniane, które przewożone będą bezpłatnie.

Article 9.

Chaque administration garde en entier les sommes qu'elle a perçues en exécution des articles 5, 6, 7 et 8 précédents.

En conséquence, il n'y a pas lieu, de ce chef, à un décompte entre les diverses administrations de l'Union.

Les lettres et autres envois postaux ne peuvent, dans le pays d'origine, comme dans celui de destination, être frappés, à la charge des expéditeurs ou des destinataires, d'aucune taxe ni d'aucun droit postal autres que ceux prévus par les articles susmentionnés.

Article 10.

Il n'est perçu aucun supplément de taxe pour la réexpédition d'envois postaux dans l'intérieur de l'Union.

Article 11.

Il est interdit au public d'expédier, par la voie de la poste:

1° Des lettres ou paquets contenant soit des matières d'or ou d'argent, soit des pièces de monnaie, soit des bijoux ou des objets précieux:

2° Des envois quelconques contenant des objets passibles de droits de douane.

Dans le cas où un envoi tombant sous l'une de ces prohibitions est livré par une administration de l'Union à une autre administration de l'Union, celle-ci procède de la manière et dans les formes prévues par sa législation ou par ses règlements intérieurs.

Est d'ailleurs réservé le droit du Gouvernement de tout pays de l'Union de ne pas effectuer, sur son territoire, le transport ou la distribution, tant des objets jouissant de la modération de taxe, à l'égard desquels il n'a pas été satisfait aux lois, ordonnances ou décrets qui règlent les conditions de leur publication ou de leur circulation dans ce

Artykuł 9.

Każdy zarząd zatrzymuje w całości opłaty pobrane na zasadzie poprzedzających artykułów 5, 6, 7 i 8.

Przeto pomiędzy pojedynczemi zarządami związkowemi nie będzie z tego powodu żadnych obrachunków.

Ani w kraju, z którego się wysyła, ani w kraju, w którym się odbiera, nie wolno pobierać od posyłających lub odbierających żadnych innych taks lub opłat za listy i wszelkie posyłki pocztowe prócz ustanowionych w powyższych artykułach.

Artykuł 10.

Posyłki pocztowe dosyłane w obrębie Związku, nie ulegają żadnej opłacie dodatkowej.

Artykuł 11.

Nie wolno posyłać pocztą:

1. listów lub paczek zawierających przedmioty złote lub srebrne, monety złote, klejnoty lub przedmioty drogie;

2. przedmiotów jakichkolwiek ulegających opłacie cłowej.

Gdy jeden z zarządów pocztowych zakomunikuje drugiemu zarządowi posyłkę, powyżej zakazaną, ten ostatni zarząd ma sobie postąpić podług ustaw i przepisów swojego kraju, trzymając się form tamże wskazanych.

Zresztą zachowuje się Rządowi każdego kraju związkowego prawo nie przewożenia lub niedoręczania w swoim okręgu przedmiotów, ulegających opłacie niższej, jeżeli nie czynią zadość obowiązującym tamże ustawom, rozporządzeniom i przepisom o warunkach, pod którymi mogą być ogłaszane lub rozpowszechniane, jakoteż koresponden-

pays, que des correspondances de toute nature qui portent ostensiblement des inscriptions interdites par les dispositions légales ou réglementaires en vigueur dans le même pays.

Article 12.

Les offices de l'Union qui ont des relations avec des pays situés en dehors de l'Union admettent tous les autres offices à profiter de ces relations pour l'échange des correspondances avec les dits pays.

Les correspondances échangées à découvert entre un pays de l'Union et un pays étranger à celle-ci, par l'intermédiaire d'un autre pays de l'Union, sont traitées, pour ce qui concerne le transport en dehors des limites de l'Union, d'après les conventions, arrangements ou dispositions particulières regissant les rapports de poste entre ce dernier pays et le pays étranger à l'Union.

Les taxes applicables aux correspondances dont il s'agit se composent de deux éléments distincts, savoir:

1° La taxe de l'Union fixée par les articles 5, 6 et 7 de la présente Convention;

2° Une taxe afférente au transport en dehors des limites de l'Union.

La première de ces taxes est attribuée:

- a) Pour les correspondances originaires de l'Union à destination des pays étrangers, à l'office expéditeur, en cas d'affranchissement, et à l'office d'échange, en cas de non affranchissement;
- b) Pour les correspondances provenant des pays étrangers à destination de l'Union, à l'office d'échange, en cas d'affranchissement, et à l'office destinataire, en cas de non-affranchissement.

cyj wszelkiego rodzaju, mających napisy zabronione ustawami lub przepisami tego kraju.

Artykuł 12.

Zarządy związkowe, utrzymujące stosunki z krajami do Związku nie należącymi, dopuszczają wszystkie inne zarządy do korzystania tych stosunków dla wymiany korespondencyj z krajami wzmiankowanymi.

Z korespondencyjami wymieranymi pomiędzy jednym z krajów Związku a krajem do Związku nie należącym, za pośrednictwem innego kraju należącego do Związku, postępować się będzie we względzie przewiezienia po za obręb Związku podług traktatów, umów lub postanowień szczególnych, regulujących stosunki pocztowe między tym ostatnim krajem a krajem nie należącym do Związku.

Taksy, pobierać się mające za takie korespondencye, składają się z dwóch kwot różnych, mianowicie:

1. Z taksy związkowej ustanowionej w artykułach 5, 6 i 7 Traktatu niniejszego, i

2. z taksy, należącej się za przewóz po za granicami Związku.

Taksa wzmiankowana pod 1 pobierana będzie:

- a) za korespondencye frankowane, pochodzące ze Związku a przeznaczone do obcych krajów, na rzecz zarządu wysyłającego, za niefrankowane na rzecz zarządu, za pośrednictwem którego odbywa się wymiana;
- b) za korespondencye frankowane z obcych krajów, przeznaczone do kraju związkowego, na rzecz zarządu, za pośrednictwem którego odbywa się wymiana, za niefrankowane, na rzecz zarządu tego kraju, do którego jest przeznaczona.

La seconde de ces taxes est bonifiée à l'office d'échange, dans tous les cas.

A l'égard des frais de transit dans l'Union, les correspondances originaires ou à destination d'un pays étranger sont assimilées à celles de ou pour le pays de l'Union qui entretient les relations avec le pays étranger à l'Union, à moins que ces relations n'impliquent l'affranchissement obligatoire et partiel, auquel cas le dit pays de l'Union a droit à la bonification des prix de transit territorial fixés par l'article 4 précédent.

Le décompte général des taxes afférentes au transport en dehors des limites de l'Union a lieu sur la base de relevés, qui sont établis en même temps que les relevés dressés, en vertu de l'article 4 précédent, pour l'évaluation des frais de transit dans l'Union.

Quant aux correspondances échangées en *dépêches closes* entre un pays de l'Union et un pays étranger à celle-ci, par l'intermédiaire d'un autre pays de l'Union, le transit en est soumis, savoir:

Dans le ressort de l'Union, aux prix déterminés par l'article 4 de la présente Convention;

En dehors des limites de l'Union, aux conditions résultant des arrangements particuliers conclus ou à conclure à cet effet entre les administrations intéressées.

Article 13.

Le service des lettres avec valeurs déclarées et celui des mandats de poste font l'objet d'arrangements particuliers entre les divers pays ou groupes de pays de l'Union.

Taksa wzmiarkowana pod 2 zwracana będzie w każdym razie zarządowi za pośrednictwem którego odbywa się wymiana.

Pod względem opłaty za przewóz przechodni w obrębie Związku, korespondencye pochodzące z obcych krajów i do nich przeznaczone, uważane będą tak, jak gdyby były korespondencyami kraju związkowego, utrzymującego stosunki z krajem do Związku nie należącym, chyba, że stosunki te wymagają frankowania obowiązkowego za część drogi, w którym to razie rzeczony kraj związkowy ma prawo żądania, aby mu zwrócono opłatę za przewóz przechodni lądem, ustanowioną w poprzedzającym artykule 4.

Obrachunek ogólny opłat należących się za przewóz po za obrębem Związku, odbywa się na zasadzie wykazów statystycznych, zestawianych jednocześnie z wykazami, utrzymywać się mającemi na zasadzie poprzedzającego artykułu 4 do obliczenia opłat za przewóz przechodni w obrębie Związku.

Opłata za korespondencye wymieniane w zamkniętych pakietach pocztowych pomiędzy jednym z krajów związkowych a krajem do Związku nie należącym, za pośrednictwem innego kraju związkowego, oblicza się w sposób następujący:

w granicach Związku, podług kwot ustanowionych w artykule 4 niniejszego Traktatu;

po za granicami Związku podług postanowień umów osobnych, zawartych lub które będą zawarte w tym względzie między zarządami interesowanemi.

Artykuł 13.

Wymiana listów z deklarowaną wartością, tudzież przekazów pocztowych, stanowi przedmiot umów osobnych między rozmaitemi krajami związkowymi lub grupami krajów związkowych.

Article 14.

Les administrations postales des divers pays qui composent l'Union sont compétentes pour arrêter, d'un commun accord, dans un Règlement d'exécution, toutes les mesures d'ordre et de détail qui sont jugées nécessaires.

Les différentes administrations peuvent, en outre, prendre entre elles les arrangements nécessaires au sujet des questions qui ne concernent pas l'ensemble de l'Union, pourvu que ces arrangements ne dérogent pas à la présente Convention.

Il est toutefois permis aux administrations intéressées de s'entendre mutuellement pour l'adoption de taxes réduites dans un rayon de 30 kilomètres, pour les conditions de la remise de lettres par exprès, ainsi que pour l'échange des cartes postales avec réponse payée. Dans ce dernier cas, le renvoi des cartes-réponse au pays d'origine jouit de l'exemption de frais de transit stipulée par le dernier alinéa de l'article 4 de la présente Convention.

Article 15.

La présente Convention ne porte point altération à la législation postale de chaque pays dans tout ce qui n'est pas prévu par les stipulations contenues dans cette Convention.

Elle ne restreint pas le droit des parties contractantes de maintenir et de conclure des traités, ainsi que de maintenir et d'établir des unions plus restreintes, en vue de l'amélioration des relations postales.

Article 16.

Est maintenue l'institution, sous le nom de *Bureau international de l'Union postale universelle*, d'un office central qui fonctionne sous la haute surveillance de l'Administration des postes suisses et

Artykuł 14.

Zarządy pocztowe rozmaitych krajów należących do Związku, mają prawo wydania za wspólnem porozumieniem się regulaminu, w którym wszelkie potrzebne środki porządkowe i szczegółowe będą przepisane.

Nadto pojedyncze zarządy mogą porozumieć się między sobą co do okoliczności nie obchodzących całego Związku, z zastrzeżeniem, aby ich układy nie sprzeciwiały się postanowieniom niniejszego Traktatu.

Mianowicie pozwala się interesowanemu zarządom ustanowić za wspólnem porozumieniem się takse zniżoną dla ruchu w okręgu pogranicznym na 30 kilometrów, tudzież warunki doręczania przez umyślnego posłańca i wymiany kart pocztowych z opłaconą odpowiedzią. W tym ostatnim przypadku odpowiedzi wolne są od opłaty za przewóz przechodni w myśl ostatniego ustępu artykułu 4 umowy niniejszej.

Artykuł 15.

Traktat niniejszy nie wzrusza w żadnym względzie prawodawstwa pocztowego wewnętrznego pojedynczych krajów w niczem, co nie zostało przewidziane w postanowieniach tegoż Traktatu.

Nie ścieśnia też on prawa Stron kontraktujących do zachowania w mocy obowiązującej i zawierania traktatów, tudzież do pozostania w ściślejszym związku i zawiązania nowego w celu ulepszenia obrotu pocztowego.

Artykuł 16.

Instytucya centralna, dawniej założona pod nazwą: *Biurow międzynarodowe Związku pocztowego powszechnego*, sprawujące czynności pod nadzorem zarządu pocztowego szwajcarskiego a utrzymy-

dont les frais sont supportés par toutes les administrations de l'Union.

Ce Bureau demeure chargé de réunir, de coordonner, de publier et de distribuer les renseignements de toute nature qui intéressent le service international des postes; d'émettre, à la demande des parties en cause, un avis sur les questions litigieuses; d'instruire les demandes en modification des actes du Congrès; de notifier les changements adoptés, et, en général, de procéder aux études et aux travaux dont il serait saisi dans l'intérêt de l'Union postale.

Article 17.

En cas de dissentiment entre deux ou plusieurs membres de l'Union, relativement à l'interprétation de la présente Convention, la question en litige est réglée par jugement arbitral. A cet effet, chacune des administrations en cause choisit un autre membre de l'Union qui n'est pas directement intéressé dans l'affaire.

La décision des arbitres est donnée à la majorité absolue des voix.

En cas de partage des voix, les arbitres choisissent, pour trancher le différend, une autre administration également désintéressée dans le litige.

Article 18.

Les pays qui n'ont point pris part à la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion est notifiée, par la voie diplomatique, au Gouvernement de la Confédération suisse et, par ce Gouvernement, à tous les pays de l'Union.

Elle emporte, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention.

Il appartient au Gouvernement de la Confédération suisse de déterminer,

wane wspólnie przez wszystkie zarządy związkowe, istnieć będzie nadal.

Zadaniem tego biura będzie też nadal zbieranie, zestawianie, ogłaszanie i rozsyłanie wiadomości wszelkiego rodzaju, dotyczących się służby pocztowej międzynarodowej; wydawanie opinii w kwestjach spornych na żądanie stron interesowanych, przygotowywanie do rozstrzygnięcia wniosków, dotyczących się zmiany uchwał kongresu, ogłaszanie przyjętych zmian i w ogólności podejmowanie wszelkich badań i prac, które w interesie Związku pocztowego będą mu poruczone.

Artykuł 17.

W razie sporu pomiędzy dwoma lub więcej członkami Związku, co się tyczy wykładu niniejszego Traktatu, kwestya sporna rozstrzygnięta będzie przez sąd polubowny. Do tegoż każdy z interesowanych zarządów wybierze drugiego członka Związku, który w sprawie nie jest interesowany.

Sąd ten będzie orzekał bezwzględną większością głosów.

W razie równości głosów sędziowie polubowni wybiorą inny zarząd pocztowy, podobnież w sprawie nie interesowany, który spór rozstrzygnie.

Artykuł 18.

Kraje nie biorące udziału w Traktacie niniejszym mogą przystąpić do niego na własne żądanie.

O przystąpieniu uwiadomić należy drogą dyplomatyczną Rząd Federacji szwajcarskiej, który uwiadomi wszystkie kraje związkowe.

Przystąpienie pociąga za sobą prawomocne przyjęcie wszystkich postanowień niniejszego Traktatu, jakoteż przypuszczenie do wszystkich korzyści, które tenże nadaje.

Rząd Federacji szwajcarskiej za porozumieniem się z Rządem kraju inte-

d'un commun accord avec le Gouvernement du pays intéressé, la part contributive de l'administration de ce dernier pays dans les frais du Bureau international, et, s'il y a lieu, les taxes à percevoir par cette administration en conformité de l'article 7 précédent.

Article 19.

Des congrès de plénipotentiaires des pays contractants ou de simples conférences administratives, selon l'importance des questions à résoudre, sont réunis, lorsque la demande en est faite ou approuvée par les deux tiers, au moins, des Gouvernements ou administrations, suivant le cas.

Toutefois, un congrès doit avoir lieu, au moins tous les cinq ans.

Chaque pays peut se faire représenter, soit par un ou plusieurs délégués, soit par la délégation d'un autre pays. Mais il est entendu que le délégué ou les délégués d'un pays ne peuvent être chargés que de la représentation de deux pays, y compris celui qu'ils représentent.

Dans les délibérations, chaque pays dispose d'une seule voix.

Chaque congrès fixe le lieu de la réunion du prochain congrès.

Pour les conférences, les administrations fixent les lieux de réunion sur la proposition du Bureau international.

Article 20.

Dans l'intervalle qui s'écoule entre les réunions, toute administration des postes d'un pays de l'Union a le droit d'adresser aux autres administrations participantes, par l'intermédiaire du Bureau international, des propositions concernant le régime de l'Union. Mais, pour devenir exécutoires, ces propositions doivent réunir, savoir:

resowanego, oznacza przypadającą od zarządu pocztowego tego ostatniego część wydatków na utrzymanie biura międzynarodowego jakoteż, w razie potrzeby, taksy, które ten zarząd ma pobierać stosownie do poprzedzającego artykułu 7go.

Artykuł 19.

Na żądanie lub za zgodą najmniej dwóch trzecich części Rządów lub rządów zbierać się będą pełnomocnicy krajów kontraktujących na kongres lub prostą konferencyą, stosownie do doniosłości przedmiotów, które mają być załatwione.

W każdym razie kongres odbywać się ma przynajmniej co pięć lat.

Każdy kraj przysłać może jednego lub więcej delegatów albo też być reprezentowanym przez delegacyą innego kraju. Rozumie się jednak samo przez się, że delegat lub delegaci pewnego kraju nie mogą być reprezentantami więcej niż dwóch krajów, licząc i ten, przez który są wysłani.

Na obradach każdy kraj ma tylko jeden głos.

Każdy kongres wyznacza miejsce zebrania się następnego kongresu.

Miejsce zebrania się konferencyi wyznaczać będą zarządy na wniosek biura międzynarodowego.

Artykuł 20.

W przerwie pomiędzy takimi zjazdami każdemu zarządowi pocztowemu krajów związkowych służy prawo czynienia innym zarządom związkowym za pośrednictwem biura międzynarodowego wniosków, dotyczących się obrotu związkowego. Aby jednak wnioski takie stały się skutecznymi, przyjęte być powinny:

1° L'unanimité des suffrages, s'il s'agit de la modification des dispositions des articles 2, 3, 4, 5, 6 et 9 précédents;

2° Les deux tiers des suffrages, s'il s'agit de la modification de dispositions de la Convention autres que celles des articles 2, 3, 4, 5, 6 et 9;

3° La simple majorité absolue, s'il s'agit de l'interprétation de dispositions de la Convention, hors le cas de litige prévu à l'article 17 précédent.

Les résolutions valables sont consacrées, dans les deux premiers cas, par une déclaration diplomatique, que le Gouvernement de la Confédération suisse est chargé d'établir et de transmettre à tous les Gouvernements des pays contractants, et, dans le troisième cas, par une simple notification du Bureau international à toutes les administrations de l'Union.

Article 21.

Sont considérés comme formant, pour l'application des articles 16, 19 et 20, précédents, un seul pays ou une seule administration, suivant le cas:

- 1° L'empire de l'Inde britannique;
- 2° Le dominion du Canada;
- 3° L'ensemble des colonies danoises;
- 4° L'ensemble des colonies espagnoles;
- 5° L'ensemble des colonies françaises;
- 6° L'ensemble des colonies néerlandaises;
- 7° L'ensemble des colonies portugaises.

Article 22.

La présente Convention sera mise à exécution le 1er avril 1879 et demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé; mais chaque partie contractante a le droit de se retirer de l'Union, moyennant un avertissement donné une année à l'avance par son Gouvernement au Gouvernement de la Confédération suisse.

1. jednogłównie, jeżeli chodzi o zmianę przepisów, zawartych w powyższych artykułach 2, 3, 4, 5, 6 i 9;

2. dwoma trzeciami częściami głosów, jeżeli chodzi o zmianę innych przepisów Traktatu, nietylch, które zawarte są w artykułach powyższych 2, 3, 4, 5, 6 i 9

3. prostą większością głosów, jeżeli chodzi o wykład przepisów Traktatu, z wyjątkiem niezgodności w zdaniach wzmiankowanej w artykule 17.

Przyjęte uchwały nabywają mocy prawa w dwóch pierwszych przypadkach w skutku deklaracji dyplomatycznej, którą Rząd Federacji szwajcarskiej ma wygotować i rozesłać między Rządy wszystkich krajów kontraktujących, w trzecim zaś przypadku, gdy biuro międzynarodowe uwiadomi zarządy związkowe.

Artykuł 21.

Pod względem stosowania artykułów poprzedzających 16, 19 i 20 uważają się stosownie do okoliczności za jeden kraj lub za jeden zarząd pocztowy:

1. cesarstwo brytańsko-indyjskie;
2. okrąg kanadyjski;
3. wszystkie osady duńskie;
4. " " hiszpańskie;
5. " " francuskie;
6. " " holenderskie;
7. " " portugalskie.

Artykuł 22.

Traktat niniejszy nabywa mocy wykonawczej od dnia 1 kwietnia 1879 na czas nieograniczony; każda zaś ze Stron kontraktujących ma prawo wystąpić ze Związku, jeżeli Rząd jej, mając to uczynić, uwiadomi rokiem pierwszej o swoim zamiarze Rząd Federacji szwajcarskiej.

Article 23.

Sont abrogées, à partir du jour de la mise à exécution de la présente Convention, toutes les dispositions des traités, conventions, arrangements ou autres actes conclus antérieurement entre les divers pays ou administrations, pour autant que ces dispositions ne seraient pas conciliables avec les termes de la présente Convention, et sans préjudice des droits réservés par l'article 15 ci-dessus.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que faire se pourra. Les actes de ratification seront échangés à Paris.

En foi de quoi, les plénipotentiaires des pays ci-dessus énumérés ont signé la présente Convention à Paris, le premier juin mil huit cent soixante et dix-huit.

Pour l'Autriche:

Dewez.

Pour la Hongrie:

Gervay.

Pour l'Allemagne:

Dr. Stephan.

Günther.

Sachse.

Pour la République Argentine:

Carlos Calvo.

Pour la Belgique:

J. Vincent.

Gife.

Pour le Brésil:

Vicomte d'Itajuba.

Pour le Danemark et les Colonies danoises:

Schou.

Pour l'Égypte:

A. Caillard.

Pour l'Espagne et les Colonies espagnoles:

G. Cruzada Villaamil.

Emilio C. De Navasquies.

Pour les États-Unis de l'Amérique du Nord:

James N. Tyner.

Joseph H. Blackfan.

Artykuł 23.

Od dnia wejścia w wykonanie niniejszego Traktatu tracą moc obowiązująca postanowienia wszelkich traktatów, umów i układów jakiegobądź rodzaju, które rozmaite kraje i ich zarządy dawniej między sobą zawarły, o ileby sprzeciwiały się postanowieniom niniejszego Traktatu, z zastrzeżeniem praw wzmiankowanych powyżej w artykule 15.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany w czasie jak można najkrótszym. Dokumenta ratyfikacyjne wymienione będą w Paryżu.

W dowód czego pełnomocnicy krajów powyżej wyszczególnionych podpisali Traktat niniejszy w Paryżu dnia pierwszego czerwca tysiąc ósmset siedm-dziesiątego ósmego.

Za Austryą:

Devez.

Za Węgry:

Gervay.

Za państwo niemieckie:

Dr. Stephan.

Günther.

Sachse.

Za rzeszpospolitą argentyńską:

Carlos Calvo.

Za Belgią:

J. Vincent.

Gife.

Za Brazylią:

Vicomte d'Itajuba.

Za Danią i osady duńskie:

Schou.

Za Egipt:

A. Caillard.

Za Hiszpanią i osady hiszpańskie:

G. Cruzada Villaamil.

Emilio C. De Navasquies.

Za Stany zjednoczone Ameryki północnej:

James N. Tyner.

Józef H. Blackfahn.

Pour la France:

Léon Say.
Ad. Coehery.
A. Besnier.

Pour les Colonies françaises:

E. Roy.

Pour la Grande-Bretagne et diverses

Colonies anglaises:

F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Pour l'Inde britannique:

Fréd. R. Hogg.

Pour le Canada:

F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Pour la Grèce:

N. P. Delyanni.
A. Mansolas.

Pour l'Italie:

G. B. Tantesio.

Pour le Japon:

Naonobou Sameshima.
Samuel M. Bryan.

Pour le Luxembourg:

V. de Røbe.

Pour le Mexique:

G. Barreda.

Pour le Monténégro:

Dewez.

Pour la Norvège:

Chr. Hefty.

Pour les Pays-Bas et les Colonies
néerlandaises.

Hofstede.

Baron Sweerts de Landas-Wyborgh.

Pour le Pérou:

Juan M. de Goyeneche.

Pour la Perse:

Pour le Portugal et les Colonies
portugaises:

G. A. de Barros.

Pour la Roumanie:

C. F. Robesco.

Pour la Russie:

Baron Velho.
Georges Poggenpohl.

Za Francją:

Leon Say.
Ad. Coehery.
A. Besnier.

Za osady francuskie:

E. Roy.

Za Wielkobrytanią i rozmaite osady brytańskie:

F. O. Adams.
V. J. Page.
A. Maclean.

Za Indye brytańskie:

Fryd. R. Hogg.

Za Kanadę:

F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Za Grecją:

N. P. Delyanni.
A. Mansolas.

Za Włochy:

G. B. Tantesio.

Za Japonią:

Naonobou-Sameshima.
Samuel M. Bryan.

Za Luksemburg:

V. de Røbe.

Za Meksyk:

G. Barreda.

Za Czarnogórze:

Dewez.

Za Norwegią:

Chr. Hefty.

Za Holandją i osady holenderskie:

Hofstede.

Baron Sweerts de Landas-Wyborgh.

Za Peru:

Jan M. de Goyeneche.

Za Persją:

Za Portugalią i osady portugalskie:

G. A. z Barros.

Za Rumunią:

C. F. Robesco.

Za Rosją:

Baron Velho.
Jerzy Poggenpohl.

Pour le Salvador:
J. M. Torrès-Cañedo.
 Pour la Serbie:
Mladen F. Radoycovitch.
 Pour la Suède:
W. Roos.
 Pour la Suisse:
Dr. Kern.
Ed. Höhn.
 Pour la Turquie:
Bedros Couyoumlian.

Za Salvador:
J. M. Torrès-Cañedo.
 Za Serbią:
Mladen L. Radoycovitch.
 Za Szwecyą:
W. Roos.
 Za Szwajcaryą:
Dr. Kern.
Ed. Höhn.
 Za Turcyą:
Bedros Couyoumlian.

Umowa z dnia 1 czerwca 1878, tycząca się wymiany listów z deklarowaną zawartością,

poniędzy

monarchyą austriacko-węgierską, Niemcami, Belgią, Danią i osadami duńskimi, Egiptem, Francją i osadami francuskimi, Włochami, Luksemburgiem, Norwegią, Holandya, Portugalią i osadami portugalskimi, Rumunią, Rosyą, Serbią, Szwecyą i Szwajcaryą.

(Zawarta w Paryżu dnia 1 czerwca 1878, Jego c. i k. Apostolska Mość ratyfikował w Wiedniu dnia 8 kwietnia 1879, ratyfikacye wymienione w Paryżu dnia 26 kwietnia 1879.)

Pierwopis.

Les soussignés plénipotentiaires des Gouvernements des pays ci-dessus énumérés, vu l'article 13 de la Convention conclue à Paris, le 1er juin 1878, pour la révision du pacte fondamental de l'Union générale des Postes, ont, d'un commun accord et sous réserve de ratification, arrêté l'Arrangement suivant:

Article premier.

Il peut être expédié de l'un des pays mentionnés ci-dessus pour un autre de ces pays, des lettres contenant des valeurs-papier déclarées, avec assurance du montant de la déclaration.

Les divers offices, pour leurs rapports respectifs, ont la faculté de déterminer un maximum qui, dans aucun cas, ne peut être inférieur à 5000 francs par

Przekład.

Stosownie do artykułu 13 Traktatu pocztowego, zawartego w Paryżu dnia 1 czerwca 1878 w celu rozpatrzenia Traktatu zasadniczego powszechnego Związku pocztowego, pełnomocnicy rządowi krajów powyżej wyszczególnionych zawarli za spólnem porozumieniem się i z zastrzeżeniem ratyfikacyi umowę następującą:

Artykuł 1.

Wszystkie kraje powyżej wyszczególnione wymieniać mogą pomiędzy sobą listy, które podług deklaracyi zawierają papiery publiczne, zabezpieczając deklarowaną kwotę wartości.

Rozmaite zarządy pocztowe mają prawo oznaczyć każdy dla swoich stosunków kwotę najwyższą, która w żadnym razie nie może wynosić mniej niż

lettre, et il est entendu que les diverses administrations intervenant dans le transport ne sont engagées que jusqu'à concurrence du maximum qu'elles ont respectivement adopté.

Article 2.

1° La liberté du transit est garantie sur le territoire de chacun des pays adhérents, et la responsabilité des offices, qui participent à ce transport, est engagée dans les limites déterminées par l'article 8 ci-après.

Il en est de même à l'égard du transport maritime effectué ou assuré par les offices des pays adhérents, pourvu toutefois que ces offices soient en mesure d'accepter la responsabilité des valeurs, à bord des paquebots ou bâtiments dont ils font emploi.

2° A moins d'arrangement contraire entre les offices d'origine et de destination, la transmission des valeurs déclarées échangées entre pays non limitrophes s'opère à *découvert* et par les voies utilisées pour l'acheminement des correspondances ordinaires.

3° L'échange de lettres contenant des valeurs déclarées, entre deux pays qui correspondent, pour les relations ordinaires, par l'intermédiaire d'un ou de plusieurs pays non participant au présent Arrangement, ou au moyen de services maritimes dégagés de responsabilité, est subordonné à l'adoption de mesures spéciales, à concierter entre les administrations des pays d'origine et de destination, telles que l'emploi d'une voie détournée, l'expédition en dépêches closes, etc.

Article 3.

1° Les frais de transit prévus par l'article 4 de la Convention du 1er juin

5000 franków na jeden list i zgodzono się, aby rozmaite zarządy uczestniczące w przesyłaniu, były odpowiedzialne tylko aż do kwoty największej, którą każdy z nich przyjmie.

Artykuł 2.

1. Zaręcza się wolność przechodu przez okrąg każdego z krajów Związku a granice odpowiedzialności zarządów przewożących ustanowione są poniżej w artykule 8.

Odnosi się to także do przewozu morzem, który uskuteczniają lub w którym uczestniczą zarządy krajów kontraktujących, o ile zarządy te mogą wziąć na siebie odpowiedzialność za listy deklarowane, przewożone statkami pocztowymi lub innymi, których używają.

2. Jeżeli między zarządami kraju wysyłającego i kraju odbierającego nie istnieje inna umowa, listy z zawartością deklarowaną wymieniane pomiędzy krajami nie graniczącymi z sobą, przewożone być mają zawsze rozdzielnie, drogami używanymi do przewożenia zwykłych korespondencyj.

3. We względzie wymiany listów z wartością deklarowaną pomiędzy dwoma krajami, które do zwykłych ze sobą stosunków używają pośrednictwa jednego lub więcej krajów, nie uczestniczących w umowie niniejszej lub związków pocztowych morskich, nie obowiązanych do odpowiedzialności, zarządy kraju wysyłającego i odbierającego umówią się o zaprowadzenie szczególnych środków, jakoto używania innych dróg przewożenia w zamkniętych pakietach itd.

Artykuł 3.

1. Opłaty za przewóz przechodni przewidziane w artykule 4 Traktatu

1878 sont bonifiés aux offices qui participent au transport intermédiaire, à découvert ou en dépêches closes, des lettres contenant des valeurs déclarées.

2° Indépendamment de ces frais de transit, l'administration du pays d'origine est redevable, à titre de droit d'assurance, envers l'administration du pays de destination et, s'il y a lieu, envers chacune des administrations participant au transit territorial avec responsabilité, d'un droit proportionnel de 5 centimes par chaque somme de 200 francs ou fraction de 200 francs déclarée.

3° En outre, s'il y a un ou plusieurs transports par mer donnant lieu à rétribution spéciale, d'après les articles 3 et 4 de la Convention du 1er juin 1878, et susceptibles d'engager la responsabilité des offices qui les effectuent ou les assurent, il est dû à chacun desdits offices un droit maritime d'assurance de 10 centimes par chaque somme de 200 francs ou fraction de 200 francs déclarée.

Article 4.

1° La taxe des lettres contenant des valeurs déclarées doit être acquittée à l'avance, et se compose :

I. Du port et du droit fixe, applicables à une lettre recommandée du même poids et pour la même destination — port et droit acquis en entier à l'office expéditeur ;

II. D'un droit proportionnel d'assurance calculé, par 200 francs ou fraction de 200 francs déclarés, à raison de 10 centimes pour les pays limitrophes ou reliés entre eux par un service maritime direct, et à raison de 25 centimes pour les autres pays, avec addition, s'il y a lieu, dans l'un et l'autre cas, du droit d'assurance maritime prévu par le dernier alinéa de l'article 3 précédent.

z dnia 1 czerwca 1878 wypłacane będą tym zarządom, które listy deklarowane przewożą dalej rozdzielnie lub w zamkniętych pakietach.

2. Oprócz tych opłat za przewóz przechodni, zarząd posyłający obowiązany jest zapłacić zarządowi odbiorczemu a według okoliczności każdemu z tych zarządów, który pod odpowiedzialnością posyłkę lądem przewozi, premium ubezpieczenia w kwocie 5 centymów od każdych 200 franków lub części 200 franków wartości deklarowanej.

3. Nadto za przewóz na jednej lub więcej drogach pocztowych morskich ulegający stosownie do artykułu 3 i 4 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878 opłatom osobnym, który odbywa się pod odpowiedzialnością zarządów uskuteczniających go lub w nim uczestniczących, każdemu z tych zarządów należy się premium ubezpieczenia morskiego po 10 centymów za każde 200 franków lub część 200 franków kwoty deklarowanej.

Artykuł 4.

1. Taksa od listów zawierających wartości deklarowane opłacana być powinna z góry, składa się zaś :

I. z portoryum i opłaty za polecenie jak od listów poleconych tyleż ważących i do tego samego miejsca przeznaczonych ; opłaty te dostają się w całości zarządowi wysyłającemu ;

II. z premium ubezpieczenia, wynoszącego od każdych 200 franków lub części 200 franków wartości deklarowanej w obrocie pomiędzy krajami graniczącymi z sobą lub połączonymi bezpośrednią drogą morską, 10 centymów a w obrocie między innymi krajami 25 centymów, w obu przypadkach z doliczeniem premium ubezpieczenia morskiego przewidzianego w artykule 3.

Toutefois, comme mesure de transition, est réservée à chacune des parties contractantes, pour tenir compte de ses convenances monétaires ou autres, la faculté de percevoir un droit autre que celui indiqué ci dessus, moyennant que ce droit ne dépasse pas $\frac{1}{2}$ p. % de la somme déclarée.

2° L'expéditeur d'une lettre contenant des valeurs déclarées reçoit, sans frais, au moment du dépôt, un récépissé sommaire de son envoi.

3° Il est formellement convenu que, sauf dans le cas de réexpédition prévu au paragraphe 2 de l'article 7 ci-après, les lettres renfermant des valeurs déclarées ne peuvent être frappées, à la charge des destinataires, d'aucun droit postal autre que celui de remise à domicile, s'il y a lieu.

Article 5.

1° L'expéditeur d'une lettre contenant des valeurs déclarées peut obtenir, aux conditions déterminées par l'article 6 de la Convention du 1er juin 1878, en ce qui concerne les objets recommandés, qu'il lui soit donné avis de la remise de cette lettre au destinataire.

2° Le produit du droit applicable aux avis de réception est acquis en entier à l'office du pays d'origine.

Article 6.

Toute déclaration frauduleuse de valeurs *supérieures* à la valeur réellement insérée dans une lettre est interdite.

Article 7.

1° Une lettre de valeurs déclarées réexpédiée, par suite du changement de résidence du destinataire, à l'intérieur du pays de destination, n'est passible d'aucune taxe supplémentaire.

Atoli każdej ze Stron kontraktujących pozwala się pobierać tymczasowo względnie do swoich stosunków monetarnych i innych okoliczności inną opłatę pod warunkiem, aby nie wynosiła więcej niż pół od sta sumy deklarowanej.

2. Oddawcy listu, zawierającego wartości deklarowane, wydany będzie natychmiast rewers podawczy bezpłatny.

3. Zastrzeżono sobie wyraźnie, że z wyjątkiem przypadku dosyłania, przewidzianego poniżej w §. 2 następującego artykułu 7, listy deklarowane nie mogą być obciążane na karb odbiorcy żadną inną opłatą pocztową prócz należności za odniesienie do domu, jeżeliby istniała.

Artykuł 5.

1. Pod warunkami przepiszanemi artykułem 6 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878 dla listów poleconych, oddawca listu z zawartością deklarowaną może otrzymać potwierdzenie, jako adresat list odebrał.

2. Opłaty za takie potwierdzenia dostają się w całości zarządowi okręgu, w którym list dano na pocztę.

Artykuł 6.

Deklarować należy rzeczywistą wartość listu, nie wolno deklarować więcej w zamiarze oszukańskim.

Artykuł 7.

1. List zawierający wartości deklarowane, który ma być dosłany adresatowi w obrębie kraju przeznaczenia, z powodu, iż zmienił miejsce pobytu, nie ulega żadnej opłacie dodatkowej.

2° En cas de réexpédition sur un des pays contractants autre que le pays de destination, les droits d'assurance fixés par les paragraphes 2 et 3 de l'article 3 du présent Arrangement sont perçus sur le destinataire, du chef de la réexpédition, au profit de chacun des offices intervenant dans le nouveau transport.

3° La réexpédition par suite de fausse direction ou de mise en rebut ne donne lieu à aucune perception supplémentaire à la charge du public.

Article 8.

1° Sauf le cas de force majeure, lorsqu'une lettre contenant des valeurs déclarées a été perdue ou spoliée, l'expéditeur ou, sur sa demande, le destinataire, a droit à une indemnité égale à la valeur déclarée.

Toutefois, en cas de perte partielle inférieure à la valeur déclarée, il n'est remboursé que le montant de la perte.

L'obligation de payer l'indemnité incombe à l'administration dont relève le bureau expéditeur. Est réservé à cette administration le recours contre l'administration responsable, c'est-à-dire contre l'administration sur le territoire ou dans le service de laquelle la perte ou la spoliation a eu lieu.

Jusqu'à preuve du contraire, la responsabilité incombe à l'administration qui, ayant reçu l'objet sans faire d'observation, ne peut établir ni la délivrance au destinataire ni, s'il y a lieu, la transmission régulière à l'administration suivante.

Le paiement de l'indemnité par l'office expéditeur doit avoir lieu le plus tôt possible et, au plus tard, dans le délai d'un an, à partir du jour de la réclamation. L'office responsable est tenu de rembourser, sans retard, à l'office

2. Jeżeli trzeba dostać do innego kraju związkowego, nie do tego, do którego pierwotnie był przeznaczony, pobierane będą od odbiorcy za to dostanie premia ubezpieczenia ustanowione w §§. 2 i 3 artykułu 3 umowy niniejszej na rzecz każdego zarządu, uskuteczniającego nowy przewóz.

3. Za dosłanie z powodu zmyłonego kierunku lub niemożności doręczenia, nie będą pobierane od publiczności żadne opłaty dodatkowe.

Artykuł 8.

1. Gdy list z zawartością deklarowaną zginie lub jego zawartość zostanie skradziona, natenczas, wyjąwszy przypadki siły większej, oddawca, lub na jego żądanie odbiorca, ma prawo żądać wynagrodzenia, równającego się wartości deklarowanej.

Atoli, jeżeli strata jest tylko częściowa, t. j. wynosi mniej niż kwota deklarowana, zwrócona będzie tylko kwota ubytku.

Obowiązek zapłacenia wynagrodzenia ciąży na tym zarządzie, któremu podlega urząd pocztowy podawczy. Zarządowi temu służy jednak prawo żądania zwrotu od zarządu odpowiedzialnego, t. j. od tego, w którego terytorjum lub okręgu służbowym posyłka zginęła lub została skradziona.

Póki nie będzie udowodnione, że się inaczej stać powinno, odpowiedzialność ciąży na tym zarządzie, który przyjąwszy posyłkę bez zarzutu, nie może dowieść, ani że ją doręczył adresatowi, ani też że ją podług przepisu wydał następnemu zarządowi.

Zarząd odsyłający obowiązany jest zapłacić wynagrodzenie w czasie jak można najkrótszym, najpóźniej zaś w przeciągu roku, licząc od daty reklamacji. Zarząd odpowiedzialny zwrócić winien niezwłocznie zarządowi odsyła-

expéditeur, le montant de l'indemnité payée par celui-ci.

Il est entendu que la réclamation n'est admise que dans le délai d'un an, à partir du dépôt à la poste de la lettre portant déclaration; passé ce terme, le réclamant n'a droit à aucune indemnité.

2° L'administration qui opère le remboursement du montant des valeurs déclarées non parvenues à destination est subrogée dans tous les droits du propriétaire.

3° Si la perte ou la spoliation a eu lieu en cours de transport entre les bureaux d'échange de deux pays limitrophes, sans qu'il soit possible d'établir sur lequel des deux territoires le fait s'est accompli, les deux administrations en cause supportent le dommage par moitié.

Il en est de même en cas d'échange en dépêches closes, si la perte ou la spoliation a eu lieu sur le territoire ou dans le service d'un office intermédiaire non responsable.

4° Les administrations cessent d'être responsables des valeurs déclarées contenues dans les lettres dont les ayants droit ont donné reçu et pris livraison.

Article 9.

1° Est réservé le droit de chaque pays d'appliquer aux lettres contenant des valeurs déclarées, à destination ou provenant d'autres pays, ses lois ou règlements intérieurs, en tant qu'il n'y est pas dérogé par le présent Arrangement.

2° Les stipulations du présent Arrangement ne portent pas restriction au droit des parties contractantes de maintenir et de conclure des arrangements spéciaux, ainsi que de maintenir et d'établir des unions plus restreintes, en vue de l'amélioration du service des lettres contenant des valeurs déclarées.

jącemu kwotę wynagrodzenia, którą tenże zapłacił.

Reklamacye podawać można tylko w przeciągu roku, licząc od dnia oddania na pocztę listu deklarowanego; po upływie tego czasu nie służy już oddawcy prawo dożadnego wynagrodzenia.

2. Zarząd, wynagradzający wartość deklarowaną listów, które nie doszły na miejsce przeznaczenia, wchodzi we wszystkie prawa właściciela.

3. Gdy posyłka zginie lub zostanie skradziona w drodze pomiędzy urzędami pocztowymi wymienniczymi dwóch krajów pogranicznych a nie można stwierdzić, w którym z dwóch okręgów się to stało, zarządy interesowane zapłacić mają wynagrodzenie w równych częściach.

Odnosi się to także do wymiany zamkniętych pakietów listowych, gdy posyłka zginie lub zostanie skradziona na terytorium lub w okręgu służbowym zarządu pośredniczącego nie odpowiedzialnego.

4. Odpowiedzialność zarządów za zawartość listów deklarowanych ustaje, jak tylko uprawniony do odebrania potwierdzi, że posyłkę odebrał i ją odbierze.

Artykuł 9.

1. Każdemu krajowi służy prawo stosowania do listów obcokrajowych z zawartością deklarowaną swoich wewnętrznych ustaw i przepisów, o ile nie sprzeciwiają się umowie niniejszej.

2. Postanowienia umowy niniejszej nie ścieśniają prawa Stron kontraktujących do zachowywania i zawierania osobnych umów, jakoteż pozostawiania w ścisłszych związkach lub zawierania nowych w celu ułatwienia wymiany listów z zawartością deklarowaną.

Article 10.

Chacune des administrations des pays contractants peut, dans des circonstances extraordinaires de nature à justifier la mesure, suspendre temporairement le service des valeurs déclarées, tant à l'expédition qu'à la réception et d'une manière générale ou partielle, sous la condition d'en donner immédiatement avis, au besoin par le télégraphe, à l'administration ou aux administrations intéressées.

Article 11.

Les pays de l'Union qui n'ont point pris part au présent Arrangement sont admis à y adhérer sur leur demande et dans la forme prescrite par l'article 18 de la Convention du 1er juin 1878, en ce qui concerne les adhésions à l'Union postale universelle.

Article 12.

Les administrations des postes des pays contractants règlent la forme et le mode de transmission des lettres contenant des valeurs déclarées et arrêtent toutes les autres mesures de détail ou d'ordre nécessaires pour assurer l'exécution du présent Arrangement.

Article 13.

Dans l'intervalle qui s'écoule entre les réunions prévues à l'article 19 de la Convention du 1er juin 1878, toute administration des postes d'un des pays contractants a le droit d'adresser aux autres administrations participantes, par l'intermédiaire du Bureau international, des propositions concernant le service des lettres avec valeurs déclarées. Mais, pour devenir exécutoires, ces propositions doivent réunir, savoir:

1° L'unanimité des suffrages, s'il s'agit de la modification des dispositions des articles 1, 2, 3, 4 et 8 précédents;

Artykuł 10.

Każdy zarząd krajów umawiających się może w okolicznościach wyjątkowych, środek taki usprawiedliwiających, zawiesić czasowo, całkiem lub częściowo a mianowicie tak odsyłanie jak i przyjmowanie wartości deklarowanych pod warunkiem niezwłocznego uwiadomienia o tem interesowanego zarządu lub zarządów, w razie potrzeby telegrafem.

Artykuł 11.

Kraje związkowe nie uczestniczące w tej umowie mogą przystąpić do niej na własne żądanie w sposób przepisany w artykule 18 Traktatu z dnia 11 czerwca 1878, tyjącym się przystępowania do Związku pocztowego powszechnego.

Artykuł 12.

Zarządy pocztowe krajów umawiających się określić mają formę i sposób przesyłania listów z zawartością deklarowaną i zaprowadzić wszelkie inne środki potrzebne do zabezpieczenia wykonania umowy niniejszej.

Artykuł 13.

W przerwach pomiędzy zjazdami przewidzianymi w artykule 19 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878 każdemu zarządowi pocztowemu krajów kontraktujących wolno czynić innym zarządowi interesowanemu za pośrednictwem Biura międzynarodowego przedstawienia, tyjące się wymiany listów z zawartością deklarowaną. Aby jednak przedstawienia takie były skuteczne, przyjęte być powinny:

1. jednogłośnie, jeżeli chodzi o zmianę przepisów artykułów powyższych 1, 2, 3, 4 i 8;

2° Les deux tiers des suffrages, s'il s'agit de la modification des dispositions du présent Arrangement, autres que celles des articles 1, 2, 3, 4 et 8;

3° La simple majorité absolue, s'il s'agit de l'interprétation des dispositions du présent Arrangement.

Les résolutions valables sont consacrées, dans les deux premiers cas, par une déclaration diplomatique et, dans le troisième cas, par une notification administrative, selon la forme indiquée au dernier alinéa de l'article 20 de la Convention du 1er juin 1878.

Article 14.

1° Le présent Arrangement entrera en vigueur le 1er avril 1879.

2° Il sera ratifié en même temps et aura la même durée que la Convention du 1er juin 1878, sans préjudice du droit, réservé à chaque pays, de se retirer de cet Arrangement moyennant un avis donné, un an à l'avance, par son Gouvernement au Gouvernement de la Confédération suisse.

3° Sont abrogées, à partir du jour de la mise à exécution du présent Arrangement toutes les dispositions convenues antérieurement entre les divers pays contractants ou entre leurs administrations, pour autant qu'elles ne sont pas conciliables avec les termes du présent Arrangement, et sans préjudice des dispositions de l'article 9 précédent.

4° Le présent Arrangement sera ratifié aussitôt que faire se pourra. Les actes de ratification seront échangés à Paris.

En foi de quoi, les plénipotentiaires des pays ci-dessus énumérés ont signé le présent Arrangement à Paris, le premier juin mil huit cent soixante et dix-huit.

Pour l'Autriche:
Dewez.

2. dwoma trzecimi częściami głosów, jeżeli chodzi o zmianę innych przepisów umowy niniejszej nie tych, które zawarte są w artykułach 1, 2, 3, 4 i 8;

3. prostą większością głosów, jeżeli chodzi o wykład przepisów umowy niniejszej.

Przyjęte uchwały nabywają mocy prawa w dwóch pierwszych przypadkach w skutku deklaracji dyplomatycznej a w trzecim przypadku przez uwiadomienie drogą administracyjną z zachowaniem formy przepisanej w ostatnim ustępie artykułu 20 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878.

Artykuł 14.

1. Umowa niniejsza nabyć ma mocy obowiązującej od dnia 1 kwietnia 1879.

2. W tymże czasie ma być ratyfikowana i będzie obowiązywała tak długo, jak Traktat z dnia 1 czerwca 1878, lecz każdemu krajowi służy prawo odstąpienia od niej, jeżeli rząd owego kraju rokiem pierwiej uwiadomi o tym swoim zamiarze Rząd Federacji szwajcarskiej.

3. Od dnia wejścia w wykonanie umowy niniejszej, wszelkie umowy poprzednie pomiędzy rozmaitemi krajami umawiającemi się lub ich zarządami zawarte, tracą moc obowiązującą, o ileby sprzeciwiały się przepisom umowy niniejszej, atoli bez uszczerbku dla postanowień powyższego artykułu 9.

4. Umowa niniejsza ratyfikowana być ma w czasie jak można najkrótszym. Dokumenty ratyfikacji wymienione będą w Paryżu.

W dowód czego Pełnomocnicy krajów powyższych podpisali umowę niniejszą w Paryżu dnia pierwszego czerwca tysiąc ośmset siedmdziesiątego ósmego.

Za Austrią:
Dewez.

Pour la Hongrie:

Gervay.

Pour l'Allemagne:

**Dr. Stephan.
Günther.
Sachse.**

Pour la Belgique:

**J. Vincent.
F. Gife.**

Pour le Danemark et les Colonies
danoises:

Schou.

Pour l'Égypte:

A. Caillard.

Pour la France:

**Léon Say.
Ad. Cochery.
A. Besnier.**

Pour les Colonies françaises:

E. Roy.

Pour l'Italie.

G. B. Tantesio.

Pour le Luxembourg:

V. de Røbe.

Pour la Norvège:

Chr. Hefty

Pour les Pays-Bas:

Hofstede.

B. Sweerts de Landas-Wyborgh.

Pour le Portugal et les Colonies
portugaises:

Guilhermino Augusto de Barros.

Pour la Roumanie:

C. F. Robesco.

Pour la Russie:

**Baron Velho.
Georges Poggenpohl.**

Pour la Serbie:

Mladen Z. Radoycovitch.

Pour la Suède:

W. Roos.

Pour la Suisse:

**Dr. Kern.
Ed. Höhn.**

Za Węgry:

Gervay.

Za państwo niemieckie:

**Dr. Stephan.
Günther.
Sachse.**

Za Belgią:

**J. Vincent.
F. Gife.**

Za Dania i osady duńskie:

Schou.

Za Egipt:

A. Caillard.

Za Francją:

**Leon Say.
Ad. Cochery.
A. Besnier.**

Za osady francuskie:

E. Roy.

Za Włochy:

G. B. Tantesio.

Za Luksemburg:

V. de Røbe.

Za Norwegia:

Chr. Hefty.

Za Holandją:

Hofstede.

B. Sweerts de Landas-Wyborgh.

Za Portugalia i osady portugalskie:

Guilhermino Augusto de Barros.

Za Rumunią:

C. F. Robesco.

Za Rosją:

**Baron Velho.
Jerzy Poggenpohl.**

Za Serbią:

Mladen Z. Radoycovitch.

Za Szwecją:

W. Roos.

Za Szwajcaryą:

**Dr. Kern.
Ed. Höhn.**

Umowa z dnia 4 czerwca 1878, tycząca się wymiany przekazów pocztowych,

zawarta pomiędzy

monarchją austryacko-węgierską, Niemcami, Belgią, Danią, Egiptem, Francją i osadami francuskimi, Włochami, Luksemburgiem, Norwegią, Holandją, Portugalią, Rumunią, Szwecją i Szwajcaryą.

(Zawarta w Paryżu dnia 4 czerwca 1878, Jego c. i k. Apostojska Mość ratyfikował w Wiedniu dnia 8 kwietnia 1879, ratyfikacye wymienione w Paryżu dnia 26 kwietnia 1879.)

Pierwopis.

Les soussignés plénipotentiaires des Gouvernements des pays ci-dessus énumérés, vu l'article 13 de la Convention conclue à Paris, le 1er juin 1878, pour la révision du pacte fondamental de l'Union générale des Postes, ont, d'un commun accord et sous réserve de ratification, arrêté l'Arrangement suivant:

Article premier.

L'échange des envois de fonds par la voie de la poste et au moyen de mandats, entre ceux des pays contractants qui conviennent d'établir ce service, est régi par les dispositions du présent Arrangement.

Article 2.

1° En principe, le montant des mandats doit être versé par les déposants et payé aux bénéficiaires en numéraire; mais chaque administration a la faculté de recevoir et d'employer elle-même, à cet effet, tout papier-monnaie ayant cours légal dans son pays, sous réserve de tenir compte, le cas échéant, de la différence de cours.

2° Aucun mandat ne peut excéder la somme de 500 francs effectifs ou une somme approximative dans la monnaie respective de chaque pays.

3° Sauf arrangement contraire entre les administrations intéressées, le mon-

Przekład.

Podpisani Pełnomocnicy rządowi krajów powyżej wyszczególnionych, porozumiewszy się z sobą w myśl artykułu 13go Traktatu pocztowego, zawartego w Paryżu dnia 1 czerwca b. r. a tyczącego się rewizyi Traktatu zasadniczego Związku pocztowego powszechnego, zawarli z zastrzeżeniem ratyfikacyi, umowę następującą:

Artykuł 1.

Postanowienia umowy niniejszej regulują przesyłanie kwot pieniężnych za pomocą przekazów pocztowych, pomiędzy temi umawiającemi się krajami, które zgodzą się na zaprowadzenie przekazów pocztowych.

Artykuł 2.

1. W ogóle przyjmuje się za zasadę, że oddawcy złożyć mają w gotówce kwotę, którą chcą przekazać i że ta kwota wypłacana będzie odbiorcy także gotówką; każdy jednak zarząd pocztowy ma prawo przyjmować i wydawać pieniądze papierowe, w jego kraju prawnie obiegające, z uwzględnieniem różnicy kursu, jeżeliby była.

2. Nie można przekazywać więcej niż 500 franków w monecie brzęczącej, lub sumę w walucie krajowej równą mniej więcej tej kwocie.

3. O ile zarządy interesowane nie umówiły się inaczej, kwota przekazana

tant de chaque mandat est exprimé dans la monnaie métallique du pays où le paiement doit avoir lieu. A cet effet, l'administration du pays d'origine détermine elle-même, s'il y a lieu, le taux de conversion de sa monnaie en monnaie métallique du pays de destination.

4° Est réservé à chacun des pays contractants le droit de déclarer transmissible par voie d'endossement, sur son territoire, la propriété des mandats de poste provenant d'un autre de ces pays.

Article 3.

1° La taxe générale à payer par l'expéditeur, pour chaque envoi de fonds effectué en vertu de l'article précédent, est fixée, valeur métallique, à 25 centimes par 25 francs ou fraction de 25 francs, ou à l'équivalent dans la monnaie respective des pays contractants, avec faculté d'arrondir les fractions, le cas échéant.

Toutefois, les administrations des pays contractants sont autorisées à percevoir au minimum 50 centimes pour tout mandat n'excédant pas 50 francs.

2° L'administration qui a délivré des mandats paye à l'administration qui les a acquittés la moitié du produit de la taxe perçue en vertu du paragraphe précédent.

3° Les mandats de poste et les acquits donnés sur ces mandats, de même que les récépissés délivrés aux déposants, ne peuvent être soumis, à la charge des expéditeurs ou des destinataires des fonds, à un droit ou à une taxe quelconque, en sus de la taxe perçue en vertu du paragraphe 1er du présent article, sauf toutefois le droit de factage pour le paiement à domicile, s'il y a lieu.

Article 4.

1° Les administrations des postes des pays contractants dressent, aux épo-

wyrażona być powinna w walucie metalowej tego kraju, w którym ma być wyplacona. W tym celu zarząd kraju pochodzenia oznacza stosunek, w którym w razie potrzeby własna moneta zamieniona być ma na walutę metalową kraju, do którego jest przeznaczona.

4. Każdemu z umawiających się krajów służy prawo pozwolenia w swoim okręgu, aby przekazy, pochodzące z innego kraju, przelewane były drogą indossu na trzecie osoby.

Artykuł 3.

1. Opłata, którą składać ma oddawca za każdą posyłkę pieniężną, przewiezioną na zasadzie poprzedniego artykułu, ustanawia się w kwocie 25 centymów (waluty metalowej) od każdych 25 franków lub części 25 franków a względnie w odpowiedniej kwocie waluty krajów kontraktujących, z pozwoleniem zaokrąglenia ułamków, jeżeli będą.

Upoważnia się jednak zarządy krajów kontraktujących do pobierania najmniej 50 centymów od każdego przekazu nie przenoszącego kwoty 50 franków.

2. Zarząd, u którego złożono kwoty przekazowe, zwraca zarządowi, który je wypłacił, połowę dochodu z opłat ściągniętych na zasadzie poprzedzającego paragrafu.

3. Przekazy pocztowe i potwierdzenia odbioru, kładzione na przekazach, jakoteż rewery podawcze, wydawane oddawcom, nie mogą ulegać na karb oddawcy lub odbiorcy żadnej innej taksy lub opłaty, prócz ustanowionej w §. 1 niniejszego artykułu i opłaty za doręczenie, jeżeliby przekaz wyplacany był w mieszkaniu adresata.

Artykuł 4.

1. Zarządy pocztowe krajów kontraktujących zestawiają w okresach usta-

ques fixées par le Règlement ci-après, les comptes sur lesquels sont récapitulées toutes les sommes payées par leurs bureaux respectifs, ainsi que les taxes perçues pour l'émission des mandats; et ces comptes, après avoir été débattus et arrêtés contradictoirement, sont soldés, sauf arrangement contraire, en monnaie métallique du pays créancier, par l'administration qui est reconnue redevable envers une autre, dans le délai fixé par le même Règlement.

2° A cet effet, lorsque les mandats ont été payés dans des monnaies différentes, la créance la plus faible est convertie en même monnaie que la créance la plus forte, en prenant pour base de la conversion le taux moyen du change dans la capitale du pays débiteur, pendant la période à laquelle le compte se rapporte.

3° En cas de non-paiement du solde d'un compte dans les délais fixés, le montant de ce solde est productif d'intérêts, à dater du jour de l'expiration desdits délais, jusqu'au jour où le paiement a lieu. Ces intérêts sont calculés à raison de 5 p. % l'an et sont portés au débit de l'administration retardataire sur le compte suivant.

Article 5.

1° Les sommes converties en mandats de poste sont garanties aux déposants, jusqu'au moment où elles ont été régulièrement payées aux destinataires ou aux mandataires de ceux-ci.

2° Les sommes encaissées par chaque administration, en échange des mandats de poste dont le montant n'a pas été réclamé par les ayants droit dans les délais fixés par les lois ou règlements du pays d'origine, sont définitivement acquises à l'administration qui a délivré ces mandats.

nowionych w regulaminie poniżej zamieszczonym rachunki, w których policzone są wszystkie sumy, wypłacone przez ich urzędy pocztowe, jakoteż opłaty od przekazów i rachunki te, po ich sprawdzeniu i zatwierdzeniu, jeżeli się inaczej nie umówiono, zaspakają zarząd, który jest do zapłacenia obowiązany, a to w monecie metalowej kraju, któremu się ma płacić i w okresie ustanowionym w wzmiankowanym regulaminie.

2. W tym celu, jeżeli przekazy pocztowe były złożone a względnie wypłacone w rozmaitych walutach, należytość mniejszą zamienia się na walutę większej należytości, podług kursu średniego, który istniał w stolicy kraju w owym czasie, do którego rachunek się odnosi.

3. Gdyby rachunek nie został zaspokojony w ustanowionych terminach, liczyć się będą odsetki od należytości a mianowicie od dnia upływu tych terminów aż do dnia zapłaty. Odsetki te liczyć się mają po pięć od sta rocznie i będą wciągnięte do najbliższego obrachunku na karb zarządu, który zalega.

Artykuł 5.

1. Poczta jest w obec oddawcy odpowiedzialna za sumy przekazowe, póki nie będą wypłacone podług przepisów odbiorcom lub ich pełnomocnikom.

2. Sumy przekazowe, złożone w zarządach pocztowych a przez uprawnionych nie reklamowane w terminach wyznaczonych, ustawami i przepisami kraju pochodzenia, dostają się ostatecznie temu zarządowi, u którego zostały złożone.

Article 6.

Les stipulations du présent Arrangement ne portent pas restriction au droit des parties contractantes de maintenir et de conclure des arrangements spéciaux, ainsi que de maintenir et d'établir des unions plus restreintes en vue de l'échange des mandats par voie télégraphique et, en général, de l'amélioration du service des mandats de poste internationaux.

Article 7.

Chaque administration peut, dans des circonstances extraordinaires qui sont de nature à justifier la mesure, suspendre temporairement le service des mandats internationaux, d'une manière générale ou partielle, sous la condition d'en donner immédiatement avis, au besoin par le télégraphe, à l'administration ou aux administrations intéressées.

Article 8.

Les pays de l'Union qui n'ont point pris part au présent Arrangement sont admis à y adhérer sur leur demande, et dans la forme prescrite par l'article 18 de la Convention du 1er juin 1878, en ce qui concerne les adhésions à l'Union postale universelle.

Article 9.

Les administrations des postes des pays contractants désignent, chacune pour ce qui la concerne, les bureaux qui doivent délivrer et payer les mandats à émettre en vertu des articles précédents. Elles règlent la forme et le mode de transmission des mandats, la forme des comptes désignés à l'article 4 et toute autre mesure de détail ou

Artykuł 6.

Postanowienia umowy niniejszej nie ścieśniają prawa Stron kontraktujących do zachowania w mocy obowiązującej i zawierania między sobą umów osobnych, tudzież do pozostania w ściślejszym związku lub zawiązania nowego w celu wymiany przekazów pocztowych telegraficznych lub ułatwienia systemu przekazów pocztowych międzynarodowych.

Artykuł 7.

W nadzwyczajnych okolicznościach, zdolnych taki środek usprawiedliwić, każdemu zarządowi służy prawo zawiesić czasowo, całkiem lub po części przyjmowanie przekazów pocztowych, pod warunkiem uwiadomienia o tem zarządów interesowanych niezwłocznie, w razie potrzeby telegrafem.

Artykuł 8.

Tym krajom związkowym, które nie uczestniczą w umowie niniejszej, wolno przystąpić do niej na własne żądanie, czyniąc to podług przepisu artykułu 18 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878, dotyczącego się przystąpienia do Związku pocztowego powszechnego.

Artykuł 9.

Zarządy pocztowe krajów umawiających się wskazać mają, każdy w swoim okręgu, zakłady pocztowe, w których na zasadzie powyższych artykułów, kwoty przekazowe mogą być składane i wypłacane. One urządzają formę i sposób przesyłania przekazów pocztowych, jakoteż formę obrachunków w artykule 4 wzmiankowanych i wydadzą wszelkie

d'ordre, nécessaire pour assurer l'exécution du présent Arrangement.

Article 10.

Dans l'intervalle qui s'écoule entre les réunions prévues à l'article 19 de la Convention du 1er juin 1878, toute administration des postes d'un des pays contractants a le droit d'adresser aux autres administrations participantes, par l'intermédiaire du Bureau international, des propositions concernant le service des mandats de poste. Mais, pour devenir exécutoires, ces propositions doivent réunir, savoir:

1° L'unanimité des suffrages, s'il s'agit de la modification des articles 1, 2, 3, 4, 10 et 11 du présent Arrangement;

2° Les deux tiers des suffrages, s'il s'agit de la modification des dispositions autres que celles des articles 1, 2, 3, 4, 10 et 11;

3° La simple majorité absolue, s'il s'agit de l'interprétation des dispositions du présent Arrangement.

Les résolutions valables sont consacrées, dans les deux premiers cas, par une déclaration diplomatique, et, dans le troisième cas, par une notification administrative, selon la forme indiquée au dernier alinéa de l'article 20 de la Convention du 1er juin 1878.

Article 11.

1° Le présent Arrangement entrera en vigueur le 1er avril 1879.

2° Il sera ratifié en même temps et aura la même durée que la Convention du 1er juin 1878, sans préjudice du droit réservé à chaque pays de se retirer de cet Arrangement moyennant un avis donné, un an à l'avance, par son Gouvernement au Gouvernement de la Confédération suisse.

przepisy, które mogą być potrzebne do zabezpieczenia, aby umowa niniejsza była wykonana.

Artykuł 10.

W przerwie pomiędzy zjazdami przewidzianymi w artykule 19 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878 każdemu zarządowi pocztowemu krajów kontraktujących służy prawo czynienia innym zarządom uczestniczącym za pośrednictwem Biura międzynarodowego wniosków, dotyczących się przekazów pocztowych. Aby jednak wnioski takie stały się skutecznymi, przyjęte być powinny:

1. jednogłośnie, jeżeli chodzi o zmianę przepisów, zawartych w powyższych artykułach 1, 2, 3, 4, 10 i 11 umowy niniejszej;

2. dwoma trzeciami częściami głosów, jeżeli chodzi o zmianę innych przepisów, nie tych, które zawarte są w artykułach powyższych 1, 2, 3, 4, 10 i 11;

3. prostą większością głosów, jeżeli chodzi o wykład przepisów umowy niniejszej.

Przyjęte uchwały nabywają mocy prawa w dwóch pierwszych przypadkach w skutku deklaracji dyplomatycznej, w trzecim zaś przypadku, przez porozumienie się drogą administracyjną, z zachowaniem formy przepisanej w ostatnim ustępie artykułu 20 Traktatu z dnia 1 czerwca 1878.

Artykuł 11.

1. Umowa niniejsza nabywa mocy od dnia 1 kwietnia 1879.

2. Ma być ratyfikowana w tym samym czasie i zachować ma moc obowiązującą tak długo jak Traktat z dnia 1 czerwca 1878; każda zaś ze Stron kontraktujących ma prawo odstąpić od niej, jeżeli Rząd jej, mając to uczynić, uwiadomi rokiem pierwszej o swoim zamiarze Rząd Federacji szwajcarskiej.

3° Sont abrogées, à partir du jour de la mise à exécution du présent Arrangement, toutes les dispositions convenues antérieurement entre les divers gouvernements ou administrations des parties contractantes, pour autant qu'elles ne seraient pas conciliables avec les termes du présent Arrangement, le tout sans préjudice des droits réservés par l'article 6.

4° Le présent Arrangement sera ratifié aussitôt que faire se pourra. Les actes de ratification seront échangés à Paris.

En foi de quoi, les plénipotentiaires des pays ci-dessus énumérés ont signé le présent Arrangement à Paris, le quatre juin mil huit cent soixante et dix-huit.

Pour l'Autriche:

Dewez.

Pour la Hongrie:

Gervay.

Pour l'Allemagne:

Dr. Stephan.

Günther.

Sachse.

Pour la Belgique:

J. Vincent.

F. Gife.

Pour le Danemark:

Schou.

Pour l'Égypte:

A. Caillard.

Pour la France:

Léon Say.

Ad. Cochery.

A. Besnier.

Pour les Colonies françaises:

E. Roy.

Pour l'Italie:

G. B. Tantesio.

Pour le Luxembourg:

V. de Røbe.

Pour la Norvège:

Chr. Hefty.

3. Od dnia wejścia w wykonanie niniejszej umowy tracą moc obowiązującą wszelkie postanowienia, które rozmaite kraje i ich zarządy dawniej między sobą zawarły, o ileby sprzeciwiały się postanowieniom niniejszej umowy, z zastrzeżeniem praw wzmiankowanych powyżej w artykule 6.

4. Umowa niniejsza będzie ratyfikowana w czasie jak można najkrótszym. Dokumenta ratyfikacyjne wymienione będą w Paryżu.

W dowód czego pełnomocnicy krajów powyżej wyszczególnionych podpisali umowę niniejszą w Paryżu dnia czwartego czerwca tysiąc ósmset siedm-dziesiątego ósmego roku.

Za Austryą:

Dewez.

Za Węgry:

Gervay.

Za państwo niemieckie:

Dr. Stephan.

Günther.

Sachse.

Za Belgią:

J. Vincent.

F. Gife.

Za Danią:

Schou.

Za Egipt:

A. Caillard.

Za Francją:

Leon Say.

Ad. Cochery.

A. Besnier.

Za osady francuskie:

E. Roy.

Za Włochy:

G. B. Tantesio.

Za Luksemburg:

V. de Røbe.

Za Norwegią:

Chr. Hefty.

Pour les Pays-Bas:

Hofstede.**B. Sweerts de Landas-Wyborgh.**

Pour le Portugal:

Guilhermino Augusto de Barros.

Pour la Roumanie:

C. F. Robesco.

Pour la Suède:

W. Roos.

Pour la Suisse:

Dr. Kern.**Ed. Höhn.**

Za Holandya:

Hofstede.**B. Sweerts de Landas-Wyborgh.**

Za Portugalia:

Guilhermino Augusto de Barros.

Za Rumunia:

C. F. Robesco.

Za Szwecya:

W. Roos.

Za Szwajcarya:

Dr. Kern.**Ed. Höhn.**

Nos visis et perpensis conventionum praedictarum articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostro Caesareo Regio spondentes. Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in urbe Vienna die octava mensis aprilis, anno millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.**Andrássy m. p.**

Protocole Final.

Les soussignés, plénipotentiaires des Gouvernements de pays qui ont signé aujourd'hui la Convention de Paris, sont convenus de ce qui suit:

I. La Perse, qui fait partie de l'Union, n'étant pas représentée, sera admise néanmoins à signer ultérieurement la Convention, moyennant qu'elle consacre son adhésion par un acte diplomatique avec le Gouvernement suisse, avant le 1er avril 1879.

Protokół końcowy.

Podpisani Pełnomocnicy rządowi krajów, którzy dziś podpisali Traktat paryski, uchwalili co następuje:

I. Persya, która należy już do Związku, ale na kongresie nie jest reprezentowana, będzie i tak mogła podpisać Traktat później, pod warunkiem, jeżeli przed dniem 1 kwietnia 1879 uwiadomi Rząd szwajcarski aktem dyplomatycznym o swoim przystąpieniu.

II. Les pays étrangers à l'Union, qui ont ajourné leur adhésion ou qui ne se sont pas encore prononcés, entreront dans l'Union en remplissant les conditions prévues par l'article 18 de la Convention.

III. Dans les cas où l'une ou l'autre des parties contractantes ne ratifierait pas la Convention, cette Convention n'en sera pas moins valable pour les autres parties.

IV. Les diverses Colonies anglaises, autres que le Canada et l'Inde britannique, qui prennent part à la Convention sont: Ceylan, Straits Settlements, Labuan, Hong-Kong, Maurice et dépendances, les Bermudes, la Guyane anglaise, la Jamaïque et la Trinité.

En foi de quoi les plénipotentiaires ci-dessous ont dressé le présent protocole final, qui aura la même force et la même valeur que si les dispositions qu'il contient étaient insérées dans la Convention elle-même, et ils l'ont signé en un exemplaire qui sera déposé aux archives du Gouvernement français et dont une copie sera remise à chaque partie.

Paris, le 1er juin 1878.

Pour l'Autriche:
Dewez.

Pour la Hongrie:
Gervay.

Pour l'Allemagne:
**Dr. Stephan.
Günther.
Sachse.**

Pour la République Argentine:
Carlos Calvo.

Pour la Belgique:
**J. Vinchent.
F. Gife.**

Pour le Brésil:
Vicomte d'Itajuba.

II. Kraje, nie należące do Związku, które przystąpienie swoje odroczyły, albo jeszcze nie nadesłały deklaracji, mogą przystąpić do Związku, jak tylko uczynią zadość warunkom przewidzianym w artykule 18 Traktatu.

III. W przypadku, gdyby która ze Stron kontraktujących nie ratyfikowała Traktatu, będzie on obowiązywał wszystkie inne Strony.

IV. Rozmaite kolonie angielskie oprócz Kanady i Indyj angielskich, które przystępują do Traktatu, są: Ceylon, Straits Settlements, Labuan, Hongkong, Mauritius z przyległościami, wyspy Bermudas, Gujana angielska, Jamaika i Trinidad.

W dowód czego podpisani Pełnomocnicy spisali niniejszy protokół końcowy, który będzie miał taką samą moc i wagę, jak gdyby zawarte w nim postanowienia wciągnięte były do Traktatu — podpisali niniejszy protokół końcowy w jednym egzemplarzu wygotowany, który złożony zostanie w archiwie Rządu francuskiego a którego odpis doręczony będzie każdej Stronie.

Paryż, dnia 1 czerwca 1878.

Za Austryą:
Devez.

Za Węgry:
Gervay.

Za państwo niemieckie:
**Dr. Stephan.
Günther.
Sachse.**

Za republikę argentyńską:
Carlos Calvo.

Za Belgią:
**J. Vinchent.
Gife.**

Za Brazylią:
Vicomte d'Itajuba.

Pour le Danemark et les Colonies
danoises:
Schou.

Pour l'Égypte:
A. Caillard.

Pour Espagne et les Colonies
espagnoles:
G. Cruzada Villaamil.
Emilio C. de Navasqües.

Pour les États-Unis de l'Amérique du
Nord:
James N. Tyner.
Joseph H. Blackfan.

Pour la France:
Léon Say.
Ad. Cochery.
A. Besnier.

Pour les Colonies françaises:
E. Roy.

Pour la Grande Bretagne et diverses
Colonies anglaises:
F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Pour l'Inde britannique:
Fréd. R. Hogg.

Pour le Canada:
F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Pour la Grèce:
N. P. Delyanni.
A. Mansolas.

Pour l'Italie:
G. B. Tantesio.

Pour le Japon:
Naonobou Sameshima.
Samuel M. Bryan.

Pour le Luxembourg:
V. de Røbe.

Pour le Mexique:
G. Barreda.

Pour le Monténégro:
Dewez.

Za Danią i osady duńskie:
Schou.

Za Egípt:
A. Caillard.

Za Hiszpanią i osady hiszpańskie:
G. Cruzada Villaamil.
Emilio C. De Navasqües.

Za Stany zjednoczone Ameryki północnej:
James N. Tyner.
Józef H. Blackfahn.

Za Francją:
Leon Say.
Ad. Cochery.
A. Besnier.

Za osady francuskie:
E. Roy.

Za Wielkobrytanią i rozmaite osady brytańskie:
F. O. Adams.
V. J. Page.
A. Maclean.

Za Indye brytańskie:
Fryd. R. Hogg.

Za Kanadę:
F. O. Adams.
W. J. Page.
A. Maclean.

Za Grecją:
N. P. Delyanni.
A. Mansolas.

Za Włochy:
G. B. Tantesio.

Za Japonią:
Naonobou-Sameshima.
Samuel M. Bryan.

Za Luksemburg:
V. de Røbe.

Za Meksyk:
G. Barreda.

Za Czarnogórze:
Dewez.

Pour la Norvège:

Chr. Hefty.

Pour les Pays-Bas et les Colonies
néerlandaises:

Hofstede.

Baron Sweerts de Landas-Wyborgh.

Pour le Pérou:

Juan M. de Goyeneche.

Pour le Portugal et les Colonies
portugaises:

G. A. de Barros.

Pour la Roumanie:

C. F. Robesco.

Pour la Russie:

Baron Velho.

Georges Poggenpohl.

Pour le Salvador:

J. M. Torres-Caicedo.

Pour la Serbie:

Mladen L. Radoycovitch.

Pour la Suède:

W. Roos.

Pour la Suisse:

Dr. Kern.

Ed. Höhn.

Pour la Turquie:

Bedros Couyoumlian.

Za Norwegia:

Chr. Hefty.

Za Holandya i osady holenderskie;

Hofstede.

Baron Sweerts de Landas-Wyborgh.

Za Peru:

Jan M. de Goyeneche.

Za Portugalia i osady portugalskie:

G. A. z Barros.

Za Rumunia:

C. F. Robesco.

Za Rosya:

Baron Velho.

Jerzy Poggenpohl.

Za Salvador:

J. M. Torres-Caicedo.

Za Serbią:

Mladen L. Radoycovitch.

Za Szwecya:

W. Roos.

Za Szwajcarya:

Dr. Kern.

Ed. Höhn.

Za Tureya:

Bedros Couyoumlian.

Traktat powyższy zawarty w Paryżu dnia 1 czerwca 1878, tyczący się Związku pocztowego powszechnego, jakoteż należący do niego protokół końcowy, tudzież umowy zawarte w Paryżu dnia 1 i 4 czerwca 1878, tyczące się wymiany listów z zawartością deklarowaną i przekazów pocztowych w obrocie z krajami należącymi do Związku pocztowego powszechnego, ogłaszają się niniejszem, mianowicie zaś Traktat tyczący się Związku pocztowego powszechnego po zatwierdzeniu go przez obie Izby Rady państwa.

Wiedeń, dnia 9 maja 1879.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVII. — Wydana i rozestana dnia 24 maja 1879.

67.

Patent cesarski z dnia 22 maja 1879,

tyczący się rozwiązania Izby deputowanych Rady państwa i dokonania nowych wyborów powszechnych do tejże.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

król węgierski i czeski, król dalmatyński, chorwaeki, slawoński, galicyjski, lodomeryjski i illiryjski; król jerozolimski itd.; arcyksiążę austryacki; wielki książę toskański i krakowski; książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyjski, krański i bukowiński; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; książę górno i dolno szląski, modeński, parmański, piacencki i gwastalski, oświęcimski i zatorski, cieszyński, friaulski, dubrownicki i zardarski, książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysee; książę na Trydencie i Bryksenie, margrabia górno i dolno łużycki i istryjski; hrabia na Hohennemsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd., pan na Tryeście, Kottarze i windyjskiej marchyi; wielki wojewoda województwa serbskiego itd. itd.

wiadomo czynimy:

Artykuł I.

Rozwiązuje się Izbę deputowanych Rady państwa.

Artykuł II.

Nowe powszechne wybory do Izby deputowanych mają być natychmiast rozpisane i dokonane.

Dan w Naszej rezydencyi letniej Schönbrunnie, dnia 22 maja tysiąc ósmset siedmdziesiątego dziewiątego, Naszego panowania trzydziestego pierwszego roku.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w. Taaffe r. w. Glaser r. w. Chlumecky r. w.
Pretis r. w. Morst r. w. Ziemiałkowski r. w. Mannsfeld r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 27 maja 1879.

68.

Ustawa skarbowa z dnia 22 maja 1879, na rok 1879.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Na wszystkie wydatki państwa 1879 r. wyznacza się ogółem 471,163.650 zł. waluty austriackiej.

Artykuł II.

Wydatki szczegółowe i sumy etatowe, dla każdego wydziału administracji wyznaczone, podane są w pierwszej części preliminarza państwa poniżej zamieszczonego.

Dotacje, w poszczególnych rozdziałach, tytułach i paragrafach tego preliminarza państwa, wyznaczone, mogą być użyte tylko na cele w odpowiednich rozdziałach, tytułach i paragrafach wskazane a mianowicie oddzielnie na potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne.

Artykuł III.

Na pokrycie wydatków państwa, w artykule I wyznaczonych, przekazują się wpływy z podatków stałych, z podatków niestałych i wszystkich innych gałęzi dochodów państwa, ustanowione w drugiej części niżej zamieszczonego preliminarza państwa w sumie 392,565.144 zł. waluty austriackiej.

Artykuł IV.

Dla otrzymania sumy dochodów państwa w artykule III ustanowionej, podatki stałe i niestałe pobierane będą w ogólności według istniejących przepisów.

Co się zaś tyczy wymiaru dodatków do podatków stałych obowiązujących mają następujące postanowienia:

- a) z podatkiem gruntowym i podatkiem czynszowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący третią część podatku zwyczajnego;
- b) z podatkiem klasowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu;
- c) z podatkiem zarobkowym i z podatkiem dochodowym pobierany będzie prócz podatku zwyczajnego dodatek nadzwyczajny podobnie w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu.

Tylko od tych osób do płacenia podatku obowiązanych, których całkowita należność podatku zarobkowego i dochodowego pierwszej klasy, lub podatku dochodowego drugiej klasy nie przenosi kwoty 30 zł. wal. austr., pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący tylko siedm dziesiątych części podatku zwyczajnego.

Od budynków, które całkiem lub częściowo podlegają czasowemu uwolnieniu od podatku czynszowego, uiszczać należy na rok 1879, pięć od stałego dochodu rocznego, który te budynki wolne od podatku, przynoszą. Za czysty dochód uważać należy tę kwotę, która pozostaje z całorocznego dochodu ryczałtowego z czynszów, po straceniu odsetków, prawnie pozwoionych na utrzymanie budynków, a jeżeli budynki są całkiem wolne od podatku czynszowego, po straceniu nadto odsetków, przypadających dowodnie w roku 1879 od kapitałów, na budynku opodatkowanym zabezpieczonych.

Artykuł V.

Na pokrycie kapitałów ogólnego długu państwa, które mają być spłacone w ciągu roku 1879 wydane być mogą w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867 (Dz. u. p. 1868 Nr. 3), obligacye nie zwrotnego jednorakiego długu państwa, utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) a to za taką kwotę, jaka będzie potrzebna, aby przez zbycie takowych otrzymać fundusze, wystarczające na pokrycie owych kapitałów.

W sumę tę wliczyć należy obligacye długu przynoszącego odsetki w papierach w kwocie imiennej 30,110.000 zł. wygotowane na zasadzie ustawy z dnia 25 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 141).

Artykuł VI.

Kwoty wyznaczone na wydatki roku 1879, aż do końca tegoż roku albo wcale nie, albo nie całkiem wydane, jednak z wyjątkiem dotacyj na cło (rozdział 13), tudzież dotacyj na zwroty podatkowe od wyrobu gorzałki, piwa i cukru z buraków, które z końcem roku zawieszają się, mogą także być jeszcze

użytemi aż do 31 marca 1880 na cele w niniejszej ustawie skarbowej przewidziane i w granicach pozycyji takową ustanowionych; odnośne wypłaty jednak mają być zapisane w rachunku rocznym na karb zarządu poprzedniego roku.

To jednak pozwolenie co do kwot, nieużytych nawet i w pierwszej połowie 1880 roku, traci moc z dniem ostatnim marca 1880.

Wyjętymi od tego postanowienia są kwoty, wyznaczone na pokrycie stałych płac, jakimi są pensye, emerytury itd. albo na uiszczenie tych wypłat, które opierają się na obowiązującym tytule prawnym, jak odsetki od długu państwa itd. Kwoty te mogą być używane aż do upływu terminu przedawnienia.

Dotacye nadzwyczajne, wyznaczone w pierwszej części preliminarza na budowę lub inne cele wyłączne, tamże szczegółowo wskazane, które w roku 1879 albo wcale nie, albo nie całkiem będą użyte, mogą być używane jeszcze do końca marca 1881, tak jednak uważane będą, jak gdyby były wyznaczone w preliminarzu 1880 roku i dla tego mają być policzone na zarząd tegoż roku.

Dotacye wyznaczone ustawami z dnia 14 kwietnia 1877 (Dz. u. p. Nr. 30), o wyznaczeniu dotacyj szczególnych na rok 1877 na budowę kolei żelaznych państwa, w artykule I, §. 2 na budowę kolei z Siverichu do Spletu z odnogą do Sebeniku a w §. 4 na budowę kolei z Tarwisu do Pontafła, w roku 1877 nie wydane, jakoteż ustawą skarbową z dnia 30 marca 1878 na rok 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) w artykule VI ustępie 6 przedłużone pod względem czasu użycia aż do końca czerwca 1879 a w roku 1877 nie użyte, jakoto na wybudowanie kosztem rządu kolei żelaznej z Nowych Herwin w zetknięciu z koleją centralną morawsko-szląską do Wrbna i na wybudowanie kosztem rządu kolei z Mürrzuschlagu, w zetknięciu z koleją południową do Neubergu mogą być używane jeszcze aż do końca marca 1880, atoli o ile nie zostały użyte nawet w roku 1878. tak uważane być mają, jak gdyby w niniejszym preliminarzu były wyznaczone a przeto policzone być mają także na zarząd 1879 roku.

Przychody z podatków niestałych (rozdział 19) z podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, z podatku konsumcyjnego od wyrobu gorzałki, tudzież z podatku konsumcyjnego od wyrobu cukru z buraków nie mają być policzone na zarząd przeszłoroczny.

Artykuł VII.

Upoważnia się ministra skarbu do sprzedania w ciągu roku 1879 takich nieruchomości rządowych, których wartość szacunkowa każdej z osobna nie przynosi 25.000 zł. aż do sumy ogólnej 300.000 zł. a to bez poprzedniczego szczegółowego pozwolenia Rady państwa, jedynie pod warunkiem, iż później usprawiedliwi sprzedaż. Upoważnia się nadto ministra skarbu, pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, ażeby spółkom, którym służy użytkowanie kolei żelaznych państwa, udzielił w ciągu roku 1879 pozwolenie do sprzedaży mniej potrzebnych gruntów kolei państwa, pod warunkiem wynagrodzenia Skarbu państwa za zrzeczenie się prawa własności, a pozwolenie to może być udzielone

i wtedy, jeżeli wartość szacunkowa jednego takiego przedmiotu przenosi sumę 25.000 zł.

Artykuł VIII.

Upoważnia się ministra skarbu, ażeby na pokrycie niedoboru, który, jeżeli od sumy ogólnej wydatków państwa	471,163.650 zł.
odciągniemy sumę ogólną dochodów	392,565.144 „
wynosi	<u>78,598.506 zł.</u>

użył dochodu z sprzedaży obligacyj renty przynoszącej odsetki w złocie, której emisja za sumę imienną sto milionów złotych ustawą z dnia 27 marca b. r. (Dz. u. p. Nr. 42) została pozwolona. Na wypadek gdyby dochód z tej sprzedaży nie wystarczył na pokrycie niedoboru, upoważnia się nadto ministra skarbu, aby fundusze na pokrycie niedostającej kwoty zebrał przez nową emisję obligacyj rzezczonej renty.

Artykuł IX.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 22 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.   Taaffe r. w.   Glaser r. w.   Chlumecky r. w.
Pretis r. w.   Horst r. w.   Ziemiałkowski r. w.   Mannsfeld r. w.

Preliminarz państwa

na rok 1879 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część pierwsza. — Potrzeby.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	W y d a t k i		
			Wydatki państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski		
			4,650.000	. . . . .	4,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana 50%		
			69.669	. . . . .	69.669
3			III. Rada państwa.		
	1		45.536	. . . . .	45.536
	2		597.734	. . . . .	597.734
	3		11.000	. . . . .	11.000
	4		11.035	. . . . .	11.035
	5		. . . . .	800.000	800.000
			Suma (Rozdział 3, Tytuły 1—5)		
			665.305	800.000	1,465.305
4			IV. Trybunał państwa		
			22.000	. . . . .	22.000
5			V. Rada ministrów.		
	1		108.970	5.650	114.620
	2		50.000	. . . . .	50.000
	3		566.000	. . . . .	566.000
	4		128.000	. . . . .	128.000
			Suma (Rozdział 5, Tytuły 1—4)		
			852.970	5.650	858.620
6			VI. Suma na wydatki w sprawach wspólnych.		
	1		9,800.000	. . . . .	9,800.000
	2		139.682	. . . . .	139.682
	3		64,029.344	. . . . .	64,029.344
	4		Kwota na pokrycie wydatków wspólnych a to stosownie do zatwierdzonego zamknięcia rachunków wspólnych z roku 1876		
			2,315.068	. . . . .	2,315.068
	5		Dodatek pro 1878 dla ministerstwa spraw zewnętrznych i wspólnego ministerstwa skarbu		
			293.874	. . . . .	293.874
	6		Zwrot z powodu, iż w roku 1878, gdy nadwyżka cłowa była mniejsza, za wielką kwotę odesłano do skarbu wspólnego		
			3,528.604	. . . . .	3,528.604
			Zniesienie		
			80,106.572	. . . . .	80,106.572

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austryackiej		
			Przeniesienie .	80,106.572		80,106.572
	7		Dotacya dodatkowa na pokrycie wydatków dyplomatycznych nadzwyczajnych w roku 1879	65.554		65.554
	8		Dotacya dodatkowa na rok 1878 z powodu, iż w skutek dalszego rozwoju wypadków na Wschodzie potrzeba było powiększyć siłę zbrojną, tudzież zająć Bośnię i Hercegowinę	32,049.920		32,049.920
	9		Wydatek nadzwyczajny 1879 roku na potrzeby wojsk konsystujących w Bośni i Hercegowinie	20,580.000		20,580.000
			Suma (Rozdział 6, Tytuły 1—9) .	132,802.046		132,802.046
7			VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Kierownictwo naczelne	469.000		469.000
	2		Wydatki policyi rządowej	120.000		120.000
	3		Koszta dziennika ustaw państwa	56.600	2.400	59.000
	4		Zarząd administracyjny wszystkich krajów	5,430.000	71.200	5,501.200
			Budowle do kwarantanny dla bydła na Bukowinie		20.000	20.000
			Na ustanowienie 7 weterynarzy a to po 2 w Galicyi, Krainie i Dalmaeyi a 1 w Karynty	2.940		
			Na powiększenie straży skarbowej w zachodniej Galicyi na granicy rossyjsko-polskiej o 60 ludzi z powodu księgosuszu		21.000	
	5		Bezpieczeństwo publiczne	3,370.000	80.000	3,450.000
			Nadzwyczajne wydatki policyjne w Dalmaeyi (włóczęgostwo)		10.000	10.000
	6		Służba budownicza rządowa	1,148.000	8.939	1,156.939
			Koszta podróży z powodu nadzwyczajnych budowli drogowych i wodnych		25.000	25.000
	7		Budowa dróg:			
	1		Austria poniżej Anizy	480.000		480.000
			Dalsze brukowanie gościńca szoprońskiego (Laxenburskiego)		26.000	26.000
	2		Austria powyżej Anizy	188.000		188.000
	3		Salzburg	98.000		98.000
	4		Styrya	290.000		290.000
			Dodatek skarbowy na uregulowanie Anizy		3.100	3.100
	5		Karyntya	167.000		167.000
			Dalsze przełożenie gościńca salzburskiego między Lissershofen i Gmünd		118.000	118.000
			Dokończenie budowli na dzikich potokach pod Steinfeldem		1.300	1.300
			Dodatek skarbowy na budowle na dzikich potokach pod Greifenburgiem		3.000	3.000
			Zniesienie .	1,223.000	151.400	1,374.400

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie .	1,223.000	151.400	1,374.400
7	6		Kraina	128.000		128.000
	7		Pomorze dalmackie	99.000		99.000
	8		Tyrol i Vorarlberg	318.000		318.000
			Dodatek konkurencyjny na odwodnienie bagien Sterzingermoos (ostatnia rata)		5.000	5.000
			Na naprawienie gościńców i budowli uszkodzonych przez wylewy wód w okręgach budowniczych bruneckim, bozenskim i trydenckim, jakoteż mo- stu Stefana w okręgu innsbruckim		18.700	18.000
	9		Czechy	1,090.000		1,090.000
			Dokończenie budowy mostu żelaznego na Żeliwece pod Dolnemi Kralowicami		21.000	21.000
			Budowa mostu żelaznego na Mołdawie pod Bud- weisem (1 rata)		35.000	35.000
			Budowa mostu żelaznego na Egerze pod Falkeno- wem (1 rata)		30.000	30.000
	10		Morawia	237.000		237.000
	11		Szląsk	109.000		109.000
	12		Galicya i Kraków	850.000		850.000
			I. Na gościńcu bielsko-przemysko-lwow- skim: Odbudowanie mostu Nr. 7 na Dunajeu pod Zgło- bicami (2 rata)		25.000	25.000
			II. Na gościńcu delatyńsko-jabłonickim: Wybudowanie odstępu od mostu Nr. 49/b aż do drogi wybudowanej (3 rata)		15.000	15.000
			III. Na gościńcu spytkowicko-myślenickim: Wybudowanie szóstego odstępu pod Stróżą (osta- tnia rata)		8.200	8.200
			IV. Na gościńcu kucko-kołomyjskim: Nabycie mostu pod Husiatynem		12.000	12.000
			V. Budowa mostu dorywczego na Sanie pod Prze- myślem		4.700	4.700
	13		Bukowina	88.000		88.000
			Dalszy ciąg budowy gościńca od granicy węgier- skiej pod Kirlibabą do Jakoben		40.000	40.000
	14		Dalmacya	75.000		75.000
			Budowa mostu na Cettynie pod Trilj (ostatnia rata)		16.700	16.700
			Budowa mostu na Zarmagnie pod Obrowazzo (osta- tnia rata)		11.000	11.000
			Budowa drogi z Trinity do granicy ezarnogórskiej (ciąg dalszy)		23.000	23.000
			Budowa drogi z Kottoru do Scagliari (reszta)		3.000	3.000
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—14) .	4,217.000	419.700	4,636.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			Wydatki		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
7	8	Budownictwo wodne:			
	1	Austria poniżej Anizy	240.000		240.000
		Budowle wodne na Dunaju		250.000	250.000
	2	Austria powyżej Anizy	149.000		149.000
		Budowle wodne na Dunaju, ...		40.000	40.000
		" " " rzece Inn		35.000	35.000
		" " " " Salzach		10.000	10.000
		" " " " Traun		15.000	15.000
	3	Salzburg	34.000		34.000
		Uregulowanie Salzaclu i Sali		25.000	25.000
	4	Styrya	35.000		35.000
		Dodatek skarbowy na uregulowanie Anizy		3.100	3.100
		" " " " Muru		30.600	30.600
		" " " " Sanu		4.000	4.000
		" " " " wybranie przekopu między Espangiem a Anizą. (Druga połowa)		6.000	6.000
	5	Karyntya	2.000		2.000
		Uregulowanie Drawy (ciąg dalszy)		10.000	10.000
	6	Kraina	10.000		10.000
		Uregulowanie Sawy		20.000	20.000
	7	Tyrol i Vorarlberg	60.000		60.000
		Budowle recesowe na rzece Inn (ciąg dalszy)		10.500	10.500
		Regulacya Renu		20.000	20.000
	8	Czechy	196.000		196.000
		Uregulowanie Mołdawy		35.000	35.000
		Regulacya Łaby		140.000	140.000
	9	Morawia	400		400
	10	Szląsk	200		200
	11	Galicja z Krakowem	67.000		67.000
		Budowle na Wiśle		80.000	80.000
		" " Dunajcu		16.000	16.000
		" " Sanie		24.000	24.000
		" " Dniestrze		8.000	8.000
		" " Przemszy		12.000	12.000
	12	Bukowina	2.000		2.000
		Budowle na Prucie		3.500	3.500
	13	Dalmacya	2.400		2.400
		Suma (Tytuł 8, §§. 1—13)	798.000	797.700	1,595.700
	9	Nowe budowle i większe urządzenia:			
	1	Archiwum namiestnictwa w Tryeście		4.600	4.600
	2	Namiestnictwo w Bernie		2.500	2.500
	3	Namiestnictwo we Lwowie		47.494	47.494
	4	Namiestnictwo w Zadarze		4.000	4.000
		Suma (Tytuł 9, §§. 1—4)		58.594	58.594
	10	Koszta telegrafów	10.000		10.000
		Razem (Rozdział 7, Tytuły 1—10)	15,621.540	1,514.533	17,136.073

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austryackiej			
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Kierownictwo naczelne	248.000		248.000
	2		Obrona krajowa	3.348.000	494.000	3,842.000
	3		Koszta poboru do wojska tudzież koszta podróży z powodu zgrupowań kontrolnych urlopników i rezerwistów, jakoteż klasyfikacyi koni	66.000		66.000
	4		Dodatki na utrzymanie strzelców krajowych	517		517
	5		Fundacye wojskowe	32.700		32.700
	6		Straż policyjna wojskowa	82.000		82.000
	7		Żandarmerya	4,100.000		4,100.000
			Suma (Rozdział 8, Tytuły 1—7)	7,877.217	494.000	8,371.217
9			IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Wydatki centralne.			
	1		Kierownictwo naczelne	225.000	24.000	256.000
			Na zakupienie części zbiorów hrabiego Euzenburga		7.000	
	2		Nadzór nad szkołami	580.000		580.000
	3		Akademie umiejętności	75.000		
			Wydatek na druki klasy matematyczno-fizycznej akademii umiejętności w Wiedniu		2.000	77.000
	4		Muzeum sztuki i przemysłu z zakładem do prób chemiczno-technicznych:			
	1		Muzeum sztuki i przemysłu	74.900		74.900
	2		Zakład do prób chemiczno-technicznych	8.100		8.100
	3		Komisya główna i dyrekeya statystyki administracyjnej	74.000		74.000
	6		Instytut geologiczny państwa	51.000		
			Restauracya i urządzenie budynku		6.000	57.000
	7		Zakład naczelny meteorologii i magnetyzmu ziemi	22.000	600	22.600
	8		Komisya naczelna do badania i utrzymania zabytków sztuki i pomników historycznych	9.000		9.000
			Suma (Rozdział 9, Tytuł 1—8)	1,119.000	39.600	1,158.600
			B. Wyznania.			
	9		Potrzeby funduszków religijnych:			
			a) Wydatki funduszków:			
	1		Austria poniżej Anizy	405.000	2.000	425.000
			Nowe budowle		18.000	
	2		Austria powyżej Anizy	109.000		109.000
	3		Salzburg	76.000		76.000
	4		Tyrol	121.000	1.181	122.181
	5		Vorarlberg	12.000		12.000
	6		Styrya	237.500		237.500
	7		Karyntya	75.000		75.000
	8		Kraina	105.000		105.000
	9		Tryest	47.500		47.500
	10		Goryeya	75.000		75.000
			Zniesienie	1,263.000	21.181	1,284.181

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	1,263.000	21.181	1,284.181
9	9	11	Istria	63.000		63.666
			Nowe budowle		2.666	63.666
		12	Dalmacya	242.000	4.000	277.800
			Nowe budowle		31.800	277.800
		13	Czechy	620.000		638.682
			Nowe budowle		35.182	638.682
			Zaliczka zwrotna		3.500	
		14	Morawia	265.000		275.000
			Nowe budowle		10.000	275.000
		15	Szląsk	64.000		64.000
		16	Galicya	905.000		905.000
		17	Kraków	16.500		16.500
		18	Bukowina	38.500		38.500
		19	Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych: Zapomoga dla plebanów katolickich		600.000	600.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—19)	3,477.000	708.329	4,185.329
		20	b) Wydatki lasów i dóbr funduszowych	265.700		311.700
			Nowe budynki i kupno realności		34.000	311.700
			Koszta pomiarów i wykup służebnictw itd.		12.000	
			Suma (Rozdział 9, Tytuł 9, §§. 1—20)	3,742.000	754.329	4,497.029
10			Fundacye i dodatki na potrzeby wyznania katolickiego:			
		1	Fundacye	36.800		36.800
		2	Dodatki	143.780	4.200	
			Na restauracyą katedry Św. Szczepana w Wiedniu		50.000	
			Na dokończenie wieży w Mauerkirchen (I rata)		10.000	
			Na ochronienie ozdób artystycznych katedry w Pa- renzo, ogółem 50 0 zł. (I rata)		2.500	227.480
			Na restauracyą katedry monumentalnej w Splecie		5.000	
			Na restauracyą katedry prazkiej		10.000	
			Na restauracyą presbyterium w kościele gotyckim w Arnau		2.000	
			Suma (Tytuł 10, §§. 1 i 2)	180.580	83.700	264.280
11			Dodatki na potrzeby wyznania ewangelickiego:			
		1	Wyższa rada kościelna ewangelicka	27.500		27.500
		2	Ryczałtowe wsparcie dla kościoła ewangelickiego, wyznania augsb. i helweckiego	75.000		75.000
			Suma (Tytuł 11, §§. 1 i 2)	102.500		102.500
12			Dodatki na potrzeby wyznania grecko-orientalnego:			
			Dalmacya	63.000		
			Nowe budowle		2.300	71.300
			Wsparcie dla duchowieństwa pasterskiego grecko- orientalnego w Dalmacyi		6.000	
			Suma (Tytuł 12)	63.000	8.300	71.300
			Razem (Rozdział 9, Tytuły 9—12)	4,088.780	846.329	4,935.109

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
zł. w walucie austriackiej					
4	13		C. Oświecenie.		
			Szkoły główne.		
			a) Uniwersytety:		
	1	Uniwersytet w Wiedniu	773.000		
		Na założenie biblioteki podręcznej instytutu patologiczno-anatomicznego (ostatnia rata)		1.200	
		Na zakupienie zbioru minerałów (ostatnia rata)		2.000	
		Odkrycie ogniobronne składu biblioteki uniwersyteckiej z zastosowaniem poprzecznie		6.500	
		Sala na zachowywanie narzędzi, bandaży i preparatów w klinice chirurgicznej		4.700	
		Restauracya w laboratorium chemicznem instytutu patologicznego		2.700	1.215.750
		Budowa głównego budynku uniwersytetu (7 rata)	400.000		
		Koszta przewiezienia i ustawienia narzędzi astronomicznych (3 i ostatnia rata)		5.000	
		Przyrost kosztów przewiezienia i ustawienia narzędzi astronomicznych		10.650	
		Wewnętrzne urządzenie obserwatorium (2 i ostatnia rata)		10.000	
	2	Uniwersytet w Innsbruku	196.500		196.500
	3	Uniwersytet w Gracu	259.000		262.100
		Urządzenie i potrzeby naukowe		3.100	
	4	Uniwersytet w Pradze	460.000		
		Potrzeby naukowe		9.900	
		Cena kupna domu na instytut patologiczno-anatomiczny i odsetki (4 rata)		24.380	
		Urządzenie lokalności parterowych instytutu anatomiczno-patologicznego (1 rata)		3.000	
		Budowa domu na instytut fizykalny (4 rata)		80.000	
		Kupno gruntów na olicach Lipowej i Szpitalnej potrzebnych pod budowę instytutu anatomicznego i chemicznego		3.690	630.830
		Należytość za spuszczenie kanału, regulacya poziomu, pogłębienie studni w instytucie chemicznym i zrobienie studni w instytucie anatomicznym		2.260	
		Przyrost kosztów budowy instytutu anatomicznego		16.600	
		Budowa murów obwodowych i bram wjazdowych około niezabudowanych części grantu instytutu chemicznego i anatomicznego		4.000	
		Urządzenie wewnętrzne instytutu fizycznego (1 rata)		12.000	
		Restauracya chóru kaplicy w Carolinum (1 rata)		4.000	
		Dodatek patronacki na budowę plebanii w Michlu		11.600	
	5	Uniwersytet we Lwowie	153.000		153.000
	6	Uniwersytet w Krakowie	213.000		223.000
		Budowle w gmachach uniwersyteckich		10.000	
	7	Uniwersytet w Czerniowiecach	91.000		93.900
		Kupno przyrzędu do wyrobu gazu dla instytutu fizycznego i chemicznego		2.900	
		Suma (Tytuł 13, §§. 1—7)	2.145.500	629.580	2.775.080
		b) Wydziały teologiczne nie złączone z uniwersyteciem:			
	8	Wydział teologiczny katolicki w Salzburgu	13.800		13.800
	9	— — — — — Ofomuńcu	15.200		15.200
	10	— — — — — ewangelicki w Wiedniu	27.600		27.600
		Suma (Tytuł 13, §§. 8—10)	56.600		56.600

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			W y d a t k i			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
zł. w walucie austriackiej						
9	13		<i>c) Szkoły główne techniczne :</i>			
		11	Szkoła główna techniczna w Wiedniu	247.000		
			Potrzeby naukowe		1.500	248.500
		12	Szkoła główna techniczna w Gracu	98.000		
			Potrzeby naukowe		1.400	99.400
		13	Szkoły główne techniczne w Pradze	203.000		
			Potrzeby naukowe		1.500	204.500
		14	Szkoła główna techniczna w Bernie	76.000		76.000
		15	Szkoła główna techniczna we Lwowie	76.000		76.000
			Suma (Tytuł 13, §§. 11—15)	700.000	4.400	704.400
		16	<i>d) Akademia rolnicza w Wiedniu . . . . .</i>	110.000	4.500	114.500
		17	<i>e) Akademia sztuk w Wiedniu . . . . .</i>	110.000		
			Potrzeby naukowe (3 i ostatnia rata)		1.500	111.500
		18	<i>f) Na wykształcenie sił nauczycielskich w szkołach głównych . . . . .</i>		30.000	30.000
		19	<i>g) Wsparcia dla uczniów wszystkich szkół głównych . . . . .</i>	5.000		5.000
			Suma (Tytuł 13, §§. 1—19)	3,127.100	669.980	3,797.080
	14		Szkoły średnie.			
			<i>a) Gimnazya i gymnazya realne :</i>			
		1	Austria poniżej Anizy	313.000		
			Urządzenie i potrzeby naukowe		1.000	313.800
			Przysposobienia		1.800	
		2	Austria powyżej Anizy	66.600		66.600
		3	Salzburg	25.000		25.000
		4	Tyrol	94.600		94.600
		5	Vorarlberg	23.400		23.400
		6	Styrya	115.400		
			Kupno gruntu przylegającego do gimnazjum w Cilli z domem, który na nim stoi (1 rata)		2.000	117.400
		7	Karyntya	40.900		40.900
		8	Kraina	78.100		78.100
		9	Tryest	26.300		26.300
		10	Gorycja	27.600		27.600
		11	Istrya	42.500		
			Reszta ceny kupna budynku szkolnego w Pisino na gym- nazjum wyższe rządowe z odsetkami (4 rata)		2.120	44.620
		12	Dalmacya	90.900		
			Przybliżone koszty odosobnienia domu szkolnego w Za- darze od przyległego bastionu		1.750	92.650
		13	Czechy	616.000		
			Urządzenie		13.230	
			Budowa nowego domu na gimnazjum wyższe rzą- dowe w Litomierzycach (6 rata)		5.000	661.230
			Subwencye		27.000	
			Zniesienie	1,560.300	53.900	1,614.200

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	1,560.300	53.900	1,614.200
9	14	14	Morawia	377.000		377.000
		15	Szlask	111.000		111.000
		16	Galicya	506.000	356	521.356
			Dodatek na budowę gimnazjum w Brodach		15.000	
		17	Kraków	75.300		75.300
		18	Bukowina	42.200		42.200
		19	Wszystkie królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane: Uzupełnienie zbiorów naukowych		6.000	6.000
			Suma (Tytuł 14, §§. 1—19)	2,671.800	75.256	2,747.056
			<i>b) Szkoły realne:</i>			
		20	Austria poniżej Anizy	222.000		222.000
			Budowa nowego domu na szkołę realną w Sechshaus (5 i ostatnia rata)		10.000	232.000
		21	Austria powyżej Anizy	49.700		49.700
		22	Salzburg	22.200		22.200
		23	Tyrol	71.900		71.900
			Budowa nowego domu na szkołę realną w Imst		3.000	74.900
		24	Styrya	43.300		43.300
		25	Karyntya	23.200		23.200
		26	Kraina	24.800		24.800
		27	Tryest	25.800		25.800
		28	Gorycja	24.500		24.500
		29	Istrya	18.300		18.300
		30	Dalmacja	30.700		30.700
			Przybliżone koszty odosobnienia domu szkolnego w Zadarze od przyległego bastionu			32.450
		31	Czechy		1.750	1.750
			Subwenyje	224.000		224.000
		32	Morawia		13.000	237.000
			Cena kupna z odsetkami za realność na pomieszczenie oddziału szkoły realnej wyższej w Bernie (4 i ostatnia rata)	74.800		74.800
			Subwenyje		30.600	109.400
			Subwenyje		4.000	
		33	Szlask	94.500		94.500
		34	Galicya	122.300		122.300
		35	Kraków	48.000		48.000
		36	Bukowina	3.890		3.890
			Subwenyje		3.000	8.890
		37	Wszystkie królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane: Uzupełnienie zbiorów naukowych		7.000	7.000
			Suma (Tytuł 14, §§. 20—37)	1,123.890	74.350	1,198.240
		38	<i>c) Komisje egzaminacyjne i kursa dla nauczycieli gimnastyki . . . . .</i>	5.200		5.200
		39	<i>d) Dodatki za zasługi dla profesorów . . . . .</i>	6.400		6.400
		40	<i>e) Wsparcia i stypendya dla kandydatów na nauczycieli, remuneracye za kierowanie ćwiczeniami praktycznymi kandydatów . . . . .</i>	33.000		33.000
			Suma (Tytuł 14, §§. 1—40)	3,840.290	149.606	3,989.896
	15		Biblioteki zakładów naukowych	23.900		23.900

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
9	16		Zakłady naukowe wyłączne.			
		1	Szkoły dla akuszerok	16.900		16.900
		2	Szkoła języków wschodnich	3.600		3.600
		3	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	16.000		16.000
		4	Zapomogi dla instytutów muzycznych na utrzymanie szkół		15.000	15.000
		5	Szkoły rysunkowe	26.500	1.000	27.500
		6	Szkoła sztuk i rzemieślni w Wiedniu	45.500		45.500
		7	Szkoły rzemieślnicze	288.000		
			Nauka dalszego kształcenia i przygotowawcza		9.600	
			Potrzeby naukowe i urządzenia		32.300	338.900
			Przysposobienie i nabycie środków naukowych i pomocniczych do wykształcenia wyłącznego w rzemieślnictwach		9.000	
		8	Zapomogi na utrzymanie lub rozszerzenie szkół handlowych	12.000		12.000
		9	Szkoły marynarki	65.000	1.000	66.000
			Suma (Tytuł 16, §§. 1—9)	473.500	67.900	541.400
	17		Szkoły początkowe.			
		1	Seminaria nauczycielskie męskie i żeńskie	1.220.000		
			Na uzupełnienie zbiorów naukowych		8.000	
			Przybudówek w pensjonacie cywilnym dla dziewcząt, 4 i ostatnia rata		25.000	
			Urządzenie wewnętrzne powyższego przybudowku		10.000	
			Wyrównanie, wybrukowanie i położenie trotoaru koło nowego domu na seminarjum męskie i żeńskie w Lincu		6.000	
			Budowa seminarjum męskiego czeskiego w Bernie, 3 i ostatnia rata		25.000	1.316.850
			Sprzęty dla tego zakładu		1.100	
			Należytości roczne i odsetki od ceny kupna domu na seminarjum żeńskie czeskie w Bernie, 2 rata		3.000	
			Cena kupna tego domu (1 rata reszty ceny kupna w kwocie 34.500 zł.)		17.250	
			Urządzenie seminarjum nauczycielskiego męskiego w Cieszynie		1.500	
		2	Kursa kształcenia ogrodników i wydatki na ogródki	21.000		21.000
		3	Stypendya dla seminarzystów	200.000		200.000
		4	Dodatki za zasługi dla nauczycieli w seminarjach męskich i żeńskich	3.000		3.000
		5	Dodatki rządowe do funduszów szkół normalnych	151.112		151.112
		6	Na podniesienie szkół początkowych: Tyrol		28.000	28.000
		7	Wynagrodzenia dla nauczycieli za szczególne zasługi około podniesienia nauki muzyki	2.000		2.000
		8	Dodatki na rzecz szkół początkowych	59.000	7.000	66.000
			Suma (Tytuł 17, §§. 1—8)	1.656.112	131.850	1.787.962

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki				
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma		
				zł. w walucie austryackiej				
9	18		Fundacye i dopłaty:					
		1	Fundacye	36.069		36.069		
		2	Dopłaty	108.000				
			Przyrost wydatku na restauracyą domu na zakłady naukowe rządowe w Tryeście		47.000	168.000		
			Zasilek na restauracyą Sukiennic krakowskich (4 i ostatnia rata, która w roku 1873 przypadła, lecz nie została wypłacona		5.000			
			Pomiar stopnia europejskiego		8.000			
			Suma (Tytuł 18, §§. 1 i 2)	144.069	60.000	204.069		
		19	19		Administracya funduszu naukowego:			
				1	a) Wydatki funduszu	34.700	1.000	35.700
				2	b) Wydatki lasów funduszowych i dóbr	22.200		
	Nowe budowle				3.000	25.700		
	Koszta pomiarów				500			
	Suma (Tytuł 19 §§. 1 i 2)			56.900	4.500	61.400		
	Razem (Rozdział 9, Tytuły 13—19)			9.321.871	1.083.836	10.405.707		
	Ogółem (Rozdział 9, Tytuły 1—19)			14.529.651	1.969.765	16.499.416		
10	10				X. Ministerstwo skarbu.			
					A. Właściwe wydatki państwa.			
			Zarząd finansów:					
		1	Kierownictwo naczelne (z departamentem rachunkowym i departamentem rachunków specjalnych)	869.000	8.000	877.000		
		2	Dyrekeye skarbowe krajowe, dyrekeye skarbowe i dyrekeye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzędy do wymiaru opłat	2.715.000	20.000	2.735.000		
		3	Administracye podatkowe, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i lokalne komisye podatkowe	908.000		908.000		
		4	Ogólna kasa państwa, ministerjalny urząd płatniczy, kasy główne krajowe i kasy skarbowe krajowe, tudzież urzędy płatnicze krajowe	378.000	400	378.400		
		5	Straż skarbową	4.230.000		4.230.000		
		6	Urzędy podatkowe	3.862.000	8.000	3.870.000		
		7	Prokuratorye skarbowe	350.000		350.000		
8	Zarząd ceł	1.340.000		1.340.000				
	Nowe budowle i cena nabytych realności		23.000	1.363.000				
9	Etat regulacyi podatku gruntowego	2.650.000		2.650.000				
	Suma (Rozdział 10, Tytuły 1—9)	17.302.000	59.400	17.361.400				

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
11			Ogólna administracja kasowa.			
	1			16.000	16.000	
	2		20.000		20.000	
	3			100	100	
	4			30.000	30.000	
	5		8.800	20.000	28.800	
			Suma (Rozdział 11, Tytuły 1—5)	28.800	66.100	94.900
			B. Koszta obrotu, poboru i zarządu dochodów państwa.			
12			Podatki stałe.			
	1		66.000		66.000	
	2			5.000	5.000	
	3					
	4		6.500		6.500	
			Koszta egzekucyi podatków	209.000	209.000	
			Suma (Rozdział 12, Tytuły 1—4)	72.500	214.000	286.500
13			Cto.			
	1		210.000		210.000	
	2		40.000		40.000	
	3		1.400.000		1.400.000	
	4		10.000.000		10.000.000	
			Suma (Rozdział 13, Tytuły 1—4)	11.650.000	11.650.000	
14			Podatki niestałe.			
			Podatek konsumcyjny:			
	1		224.000		224.000	
	2		3.730.000		3.730.000	
	3		2.700.000		2.700.000	
			Suma (Rozdział 14, Tytuły 1—3)	6.654.000	6.654.000	
15			Sól:			
	1		2.680.000		2.680.000	
				58.000	58.000	
				18.000	18.000	
	2		232.000		232.000	
				4.600	4.600	
			Suma (Rozdział 15, Tytuły 1 i 2)	2.912.000	80.600	2.992.600
16			Tyton:			
	1		602.700		602.700	
	2		19.555.000		19.555.000	
				62.000	62.000	
	3		1.540.000		1.540.000	
			Suma (Rozdział 16, Tytuły 1—3)	21.697.700	62.000	21.759.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
17			Stępel	364.000		364.000
18			Taxy i opłaty od czynności prawnych	421.000		421.000
19			Loterya	13,000.000		13,000.000
20			Myta	251.500	1.500	253.000
21			Cechowanie	68.800		68.800
			Suma (Rozdziały 14—21)	45,367.000	144.100	45,511.100
			Własność państwa.			
22			Gmachy dykasteryalne	126.000		126.000
			Należytość roczna		600	600
			Suma (Rozdział 22)	126.000	600	126.600
23			Fiskalności i bezdziedziczności	8.000		8.000
24			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,147.000		1,147.000
25			Remanenta ze sprzedanych nieruchomości państwa		2.000	2.000
26			Mennictwo	225.000		225.000
			Ogółem (Rozdziały 10—26)	75,926.300	486.200	76,412.500
27			XI. Ministerstwo handlu.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
	1		Kierownictwo naczelne	386.200	77.000	463.200
			Na szkoły wyłączne i na zakupno środków naukowych do nauki wyłącznej: dla szkół wyłącznych		166.000	} 216.600
			Na stypendya, szczególne środki naukowe, narzędzia itd.		18.700	
			Na radę nadzorczą, inspekcya, instruktorów itd.		12.000	
			Na zakłady do prób		9.900	
			Na wydatki administracyjne i inne		10.000	
			Zasiłek z powodu wystawy 1879 w Sidney		5.000	5.000
			Subweneya dla muzeum orientalnego		4.000	4.000
			Wygotowanie statystyki kolei żelaznych		5.000	5.000
			Wydatek na rokowania, dotyczące się rozdziału zabagnionych płaszczyn w dolinie Narenty i ograniczenia tychże Inspekcya ogólna austriackich kolei żelaznych	240.000	15.000	255.000
	2		Dla pomocników inspekcji ogólnej i na inne wydatki w sprawach kolejowych		10.000	10.000
	3		Służba miar i wag	410.000	4.000	414.000
			Koszta zaopatrzenia jej w miarowzory i aparaty		7.000	7.000
	4		Służba portowa i zdrowotna morska	670.400	310.500	980.900
			Nowe budowle w Pomorzu dalmackiem		39.100	39.100
			Nowe budowle w Dalmacyi		94.600	94.600
			Wydatek na przybory portowe i liny w nowym porcie tryestyńskim		38.000	38.000
			Suma (Rozdział 27, Tytuły 1—4)	1,706.600	830.800	2,537.400

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			W y d a t k i		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
27		B. Utrzymanie poczt i telegrafów.			
	5	Służba pocztowa	14,450.000		14,450.000
	6	Zakład telegrafów	3,500.000	89.000	3,589.000
		Suma (Tytuły 5 i 6)	17,950.000	89.000	18,039.000
	7	C. Koleje żelazne państwa.			
	1	Kolejistryjska:			
		a) Wynagrodzenie ryczałtowe kolei południowej	275.000		275.000
		b) Wynagrodzenie za:			
		Pomnożenie ruchu pociągów	22.400		22.400
		Utrzymanie kolei	90.000		90.000
		Nadto wydatki nadzwyczajne:			
		Urządzenie przystanku w Galesano pomiędzy sta- cjami Polje i Dignano		1.500	1.500
		Dokończenie skupu gruntów		6.000	6.000
		Roboty budownicze		4.000	4.000
	2	Kolej tarnowsko-lełuchowska:			
		a) Zarząd ogólny	44.500		308.500
		b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	110.000		
		c) Służba ruchu i handlowa	91.000		
		d) Służba pociągowa i warsztatowa	63.000		
		Nadto wydatki nadzwyczajne:			
		Na zrobienie przystanku koło zdrojowiska Żegiestów		1.200	1.200
		Powiększenie budynku na stacyi w Muszynie		2.000	2.000
		Dokończenie skupu gruntów		6.000	6.000
		Pomniejsze nieprzewidziane wydatki budownicze		3.000	3.000
	3	Kolej z Siverichu do Splietu z odnogą do Sebeniku:			
		a) Zarząd ogólny	19.000		164.000
		b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	52.000		
		c) Służba ruchu i handlowa	40.000		
		d) Służba pociągowa i warsztatowa	53.000		
	4	Kolej rakonicko-protiwińska:			
		a) Zarząd ogólny	32.000		320.000
		b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	118.000		
		c) Służba ruchu i handlowa	110.000		
		d) Służba pociągowa i warsztatowa	70.000		
		Nadto wydatki nadzwyczajne:			
		Pomniejsze nieprzewidziane wydatki budownicze		7.000	7.000
	5	Kolej dniestrzańska:			
		a) Zarząd ogólny	38.000		336.000
		b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	150.000		
		c) Służba ruchu i handlowa	80.000		
		d) Służba pociągowa i warsztatowa	68.000		
		Nadto wydatki nadzwyczajne:			
		Dalsze regulowanie wrebów, tam i rowów, tudzież nabycie gruntów; odprowadzanie wody na sta- cjach celem osuszenia przestrzeni stacyjnych		19.000	19.000
		Zniesienie	1,515.900	49.700	1,565.600

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie	1,515.900	49.700	1,565.600
27	7	5	Dalsze zastępowanie tymczasowych mostów drewnianych stałemi, zamiana konstrukcyj drewnianych żelaznemi, odbudowanie mostów uszkodzonych i ubezpieczenie wód tam gdzie są większe mosty		22.900	22.900
			Uzupełnienie i postawienie nowych ogrodzeń tudzież zastąpienie drewnianych znaczków granicznych kamiennemi		10.000	10.000
			Odnowienie budynków, wodociągów i studzien		5.000	5.000
			Dalsza restauracya wozów		19.000	19.000
			Wydatki nieprzewidziane		5.000	5.000
			Roboty w celu utrwalenia budowy wierzchniej		9.000	9.000
			Przedłużenie odnogi Borysławskiej		35.000	35.000
			Pomnożenie parku, t. j. nabycie trzech wozów osobowych systemu amerykańskiego dla odnogi Borysławskiej w celu zmniejszenia kosztów przewozu pasażerskiego tamże		13.000	13.000
		6	Kolej brunowsko-strasswalcheńska:			
			a) Zarząd ogólny	10.500		
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	30.000		
			c) Służba ruchu i handlowa	27.000		87.500
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	20.000		
			Nadto wydatki nadzwyczajne:			
			Ustawienie wagi pomostowej w Mundaling		4.000	4.000
			Nabycie gruntów w celu brania z nich żwiru		2.000	2.000
			Nieprzewidziane pomniejsze wydatki budownicze		1.000	1.000
		7	Linia podmokielska:			
			Wydatki nadzwyczajne:			
			Przedłużenie peronu na stacyi w Dolnym Gruncie		1.700	1.700
			Położenie toru itd. na stacyi w Podmokłych i nieprzewidziane pomniejsze wydatki budownicze		75.000	75.000
		8	Dolno-austriackie koleje państwa:			
			A. Kolej naddunajska:			
			a) Zarząd ogólny	2.200		
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	3.000		
			c) Służba ruchu i handlowa	5.000		17.100
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	6.900		
			B. Linie południowo-zachodnie:			
			a) Zarząd ogólny	45.000		
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	90.000		
			c) Służba stacyjna i pociągowa	125.000		360.000
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	100.000		
		9	Kolej państwa z Kriegsdorfu do Rymarzowa:			
			a) Zarząd ogólny	2.600		
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	7.900		
			c) Służba ruchu i handlowa	5.800		20.600
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	4.300		
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—9)	2,001.100	252.300	2,253.400

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
27	8		D. Budowa kolei żelaznych państwa.			
	1		Kolej miejscowa z Dolnego Drauburga do Wolfsbergu		650.000	650.000
	2		„ „ z Mürrzuschlagu do Neubergeru		270.000	270.000
			Suma (Tytuł, 8 §§. 1—2)		920.000	920.000
	9		E. Zaliczki kolejom żelaznym.			
			Zaliczka na budowę kolei miejscowej z Botzenu do Meranu		50.000	50.000
			Suma ogólna (Rozdział 27, Tytuły 1—9)	21,657.700	2,142.100	23,799.800
28			XII. Ministerstwo rolnictwa.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
	1		Kierownictwo naczelne	261.900	15.800	277.700
	2		Zakłady naukowe i do prób	67.000	6.400	73.400
	3		Kultura krajowa:			
	1		Zapomogi		340.000	340.000
	2		Dodatek konkurencyjny na regulacya rzeki Gail		30.520	30.520
	3		Na wytępienie <i>Phylloxera vastatrix</i>		5.000	5.000
	4		Wydatki na wykonanie i konserwacya robót w celu osuszenia bagien pod Aquileja		5.000	5.000
	5		Dodatek rządowy na regulacya Adygi		112.500	112.500
	4		Urzędy do nadzorowania i podniesienia kultury krajowej	192.000		192.000
	5		Władze górnicze	188.500	4.000	192.500
	6		Zakłady naukowe górnicze	51.670	23.380	75.050
	7		Rządowa stadnina w Radoweach	250.000		250.000
	8		Zakłady ogierów rządowych:			
	1		Ogierzy rządowe	910.000		910.000
	2		Zrebiarnie	45.000		45.000
	9		Uzupełnienie stadnin zakupami ze stadnin prywatnych	200.000		200.000
	10		Podniesienie hodowli koni	55.000		55.000
			Suma (Rozdział 28, Tytuły 1—10)	2,221.070	542.600	2,763.670
			B. Lasy i kopalnie.			
	11		Lasy i dobra rządowe:			
	1		Dyrekeye lasów i dóbr	321.000	1.000	322.000
	2		Lasy i dobra rządowe	2,733.000		2,733.000
	3		Nowe budowle i kupno realności		50.000	50.000
	4		Koszta pomiaru, wykupno służebnictw itd.		91.000	91.000
	12		Kopalnie:			
	1		Wydatki ogólne zarządu	80.500		80.500
	2		Zarząd górniczy w Kirchbichlu	95.000		95.000
			Nowe budowle i zakłady korzystne		7.000	7.000
	3		Zarząd górniczy i hutniczy w Brixleggu	255.000		255.000
			Nowe budowle i zakłady korzystne		12.400	12.400
	4		Zarząd hutniczy w Cilli	65.000		65.000
	5		Dyrekeya górnicza w Idryi	580.000		580.000
			Nowe budowle i zakłady korzystne		26.250	26.250
	6		Tymczasowa dyrekeya górnicza w Brüx		106.000	106.000
			Nowe budowle i zakłady korzystne		9.940	9.940
			Kupno realności		360	360
			Zniesienie	4,129.500	303.950	4,433.450

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie .	4,129.500	303.950	4,433.450
28	12	7	Dyrekeya górnicza w Przybramie	2,363.500		2,363.500
			Nowe budowle i zakłady korzystne		113.700	113.700
			Kupno realności		2.000	2.000
		8	Inne c. k. kopalnie	738.400		738.400
			Nowe budowle i zakłady korzystne		102.500	102.500
			Kupno realności		1.000	1.000
			Suma (Rozdział 28, Tytuły 11 i 12) .	7,231.400	523.150	7,754.550
			Razem (Rozdział 28, Tytuły 1—12) .	9,452.470	1,065.750	10,518.220
29			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości.			
	1		Kierownictwo naczelne	196.400		196.400
	2		Najwyższy trybunał	445.500	41.500	487.000
	3		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	16,700.000		16,700.000
			Przyrost wydatków na założenie nowych ksiąg grun- towych		500.000	500.000
			Przyrost wydatków z powodu założenia nowych Są- dów i powiększenia liczby urzędników		20.000	20.000
			Nowe budowle zarządu sprawiedliwości:			
			Kierownictwo naczelne:			
	1		Pałac sprawiedliwości w Wiedniu		375.000	375.000
			Austria poniżej Anizy:			
	2		Na kupno koszar dla straży sądowej w Wiedniu (część należytości)		2.180	22.764
	3		Na kupienie domu Nr. 755 w Ottakringu (na pomie- szczenie sądu powiatowego i urzędu podatkowego, rata roczna)		1.200	
	4		Na kosztą rozszerzenia domu sądu krajowego karnego w Wiedniu		12.000	
	5		Na kupienie gruntu pod budowę w Wiener-Neustadt (nowy dom sądowy) rata ceny kupna w kwocie		7.384	
			Austria powyżej Anizy:			
	6		Na kupienie w Ried gruntu na sąd (rata ceny kupna)		9.600	14.600
	7		Restauracya zamku skarbowego w Wildshut do celów skarbowych		5.000	
			Salzburg:			
	8		Przysposobienie twierdzy St. Johann		5.000	5.000
			Tyrol:			
	9		Dom sądowy i więzienie w Trydencie (częściowe przywrócenie dotacyj, których termin upłynął)		120.000	132.000
	10		Więzienie w Roveredo		12.000	
			Zniesienie .	17,341.900	1,110.864	18,452.764

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Przeniesienie .	17,341.900	1,110.864	18,452.764
29	3		Czechy:			
		11	Kupienie realności Nr. 226 w Horzyczach (część należytości)		1.110	16.692
		12	Na wybudowanie tamże aresztu (ostatnia rata)		4.500	
		13	Na kupienie domu dla sądu w Karolinenthal (część należytości)		5.216	
		14	Na kupienie domu Nr. 395 w Smichowie, (rata roczna)		6.866	
			Morawia:			
		15	Na kupienie domów N. 154 i 155 w Zwittau (część należytości)		2.016	2.016
			Szlask:			
		16	Na budowę więzienia w Cieszynie		80.000	80.000
			Galicja wschodnia:			
		17	Na kupienie realności Nr. 295 w Śniatynie dla sądu (część należytości)		570	31.320
		18	Na przybudówek w więzieniu Sądu krajowego we Lwowie		13.000	
		19	Na kupienie realności Nr. 332 w Złoczowie (pierwsza rata)		15.000	
		20	Na kupienie realności Nr. 1 w Tyśmienicy (pierwsza rata)		2.750	
			Galicja zachodnia:			
		21	Kwota częściowa komitetu budowniczego dla gminy Wadowice na wybudowanie tamże domu na trybunał w Wadowicach ustanowić się mający, który skarb sprawiedliwości ma nabyć		5.000	22.300
		22	Styrya:			
			Na kupno realności Nr. 40 w St. Leonhard (reszta)		17.300	
	4		Zakłady karne	2,300.000		2,300.000
			Nowe budynki dla zakładów karnych:			
			Kraina:			
		1	Na kupienie zamku w Vigaun (część należytości)		10.080	10.080
			Czechy:			
		2	Na kupienie dawnego klasztoru Św. Wacława w Pradze, gdzie teraz jest zakład karny dla mężczyzn (część należytości)		6.270	38.270
		3	Na budowę zakładu karnego w Pilznie (ostatnia rata)		32.000	
			Galicja wschodnia:			
		4	Na kupienie realności u Św. Maryi Magdaleny Nr. 20 ³ / ₄ we Lwowie (część należytości)		11.360	71.360
		5	Na wybudowanie nowego domu karnego w Stanisławowie		60.000	
			Razem (Rozdział 29, Tytuły 1—4) .	19,641.900	1,382.902	21,024.802
30			XIV. Najwyższa izba obrachunkowa.	155.000	1.000	156.000
31			XV. Etat emerytalny.			
			Ogólny etat emerytalny administracji cywilnej	13,690.000		13,690.000
	1		Wspólne emerytury cywilne	532.000		532.000
	2		Potrąciwszy z tego sumę przypadającą na kraje korony węgierskiej t. j. 23%	122.000		122.000
			Zostaje .	410.000		410.000
			Suma (Rozdział 31, Tytuły 1 i 2) .	14.100.000		14,100.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa		
			Wydatki		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
			XVI. Zapomogi i uposażenia.		
32			A. Dla niektórych funduszków krajowych:		
			Karyntya	10.000	10.000
33			B. Przedsiębiorstwom komunikacyjnym:		
	1		Subwencye:		
			Lloyd austriacko-węgierski za kursa do Indyj wschodnich:		
			a) Subwencya mon. pap.	372.000 zł.	
			b) Zwrót opłat na Kanale Suez w złocie	200.000 „	
				572.000	572.000
	2		Kolei żyławsko-libereckiej . . . . . w złocie	82.000	82.000
	3		Jako 4% zaliczka:		
			Kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej . . . w srebrze	900.000	900.000
			Kolei Franciszka Józefa . . . . . „ „	2.307.000	2.307.000
			Kolei następy tronu Rudolfa . . . . . „ „	5.966.000	5.966.000
			Kolei koszycko-bogumińskiej . . . . . „ „	106.000	106.000
			Kolei Karola Ludwika . . . . . „ „	630.000	630.000
			Północnej kolei morawsko-szląskiej . . . „ „	644.000	644.000
			Kolei północno-zachodniej austriackiej . . . „ „	880.000	880.000
			Kolei łączącej połud. półn. niem.	w mon. pap.	430.000
				w srebrze	709.600
			Pierwszej węgier.-galic. kolei:		
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi . . . . w srebrze	969.000	969.000
			b) Na niedobór ruchu . . . . . „ mon. pap.	87.000	87.000
			Kolei zachodnio-węgierskiej:		
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi . . . . w srebrze	331.000	331.000
			Kolei vorarlberskiej:		
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi . . . . w srebrze	678.000	678.000
			b) Na niedobór ruchu . . . . . „ mon. p.	95.000	95.000
			Kolei Arcyksięcia Albrechta . . . . . w srebrze	881.000	881.000
			Kolei cesarzowej Elżbiety:		
			a) z Linz do Budweisu . . . . . w srebrze	1.130.000	1.130.000
			b) z Salzburga do Tyrolu . . . . . „ „	2.090.000	2.090.000
			Kolei morawskiej granicznej:		
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi . . . w srebrze	336.000	336.000
			b) Na niedobór ruchu . . . . . w mon. pap.	60.000	60.000
			Spółce kolei państwa:		
			Sieć uzupełniająca . . . . . w mon. pap.	900.000	900.000
	4		Strata na monecie:		
				654.000	20.129.600
			282.000 zł. w złocie po 18% = 50.760 zł.		
			18.557.600 „ w srebrze „ 1% = 185.376 „		
				236.336	236.336
			Suma (Rozdział 33, Tytuły 1—4)	654.000	20.365.936
					21.019.936

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			W y d a t k i			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
34			C. Kilku funduszom indemnizacyjnym:			
			Zaliczki bezprocentowe:			
	1			2,625.000	2,625.000	
	2			390.000	390.000	
	3		175.000		175.000	
	4			64.000	64.000	
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 1—4) .	175.000	3,079.000	3,254.000
			Razem (Rozdziały 32—34) .	839.000	23,444.936	24,283.936
35			XVII. Dług państwa.			
	1		A. Odsetki od długu państwa			
			113,352.545		113,352.545	
			Straciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej	30,171.761	30,171.761	
			Zostaje .	83,180.784	83,180.784	
	2		Strata na monecie	777.529	777.529	
			Suma .	83,180.784	83,958.313	
	3		B. Umorzenie długów			
			18,961.263		18,961.263	
			Straciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej w monecie brzęczącej, razem . .	150.000	150.000	
			Zostaje .	18,811.263	18,811.263	
	4		Strata na monecie	95.038	95.038	
			Suma .	18,811.263	18,906.301	
	5		C. Regulacja Dunaju.			
			Dodatek konkurencyjny na skarb przypadający	555.540	555.540	
	6		D. Wyplaty terminowe.			
			W skutek uczestnictwa w pożyczce kolei południowej na budowę kolei żelaznych z Bielaku do Franzensfeste i St. Peter do Rjeki	762.047	762.047	
	7		Strata na monecie licząc po 1%	7.620	7.620	
			Suma .	762.047	769.667	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
35	8		E. Obligacje renty			
			królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.			
			Odsetki 4-procentowe od obligacyj przynoszących odsetki w złocie, wolne od podatków	10,545.360		10,545.360
	9		Strata na monecie		1,898.165	1,898.165
			Suma	10,545.360	1,898.165	12,443.525
			F. Bony skarbowe.			
	10		Odsetki od bon skarbowych wolnych od podatków, wypuszczonych w obieg na zasadzie artykułu IX ustawy skarbowej na rok 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) za sumę 20,600.000 zł., wykupić się mających d. 1 maja 1881 a przynoszących po 5%	1,030.000		1,030.000
	11		Odsetki od bon skarbowych wolnych od podatków, wypuszczonych w obieg na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 32) za sumę 10,000.000 zł., wykupić się mających dnia 1 lipca 1882 a przynoszących po 5%	500.000		500.000
			Suma	1,530.000		1,530.000
			Razem (Rozdział 35, Tytuły 1—11) .	115,384.494	2,778.352	118,163.346
36			XVIII. Zarząd długu państwa.			
	1		Wydatki na zarząd nieustalonego długu wspólnego (70%)	335.000		335.000
	2		Wydatki na zarząd nieustalonego długu niewspólnego	25.500		25.500
	3		Wydatki na zarząd długu ustalonego	406.200	64.000	470.200
			Suma (Rozdział 36, Tytuły 1—3)	766.700	64.000	830.700

Rozdział	Tytuł	Paragraf	W y d a t k i		
			Wydatki państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1		I. Dwór cesarski	4,650.000		4,650.000
2		II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana . . .	69.669		69.669
3		III. Rada państwa	665.305	800.000	1,465.305
4		IV. Trybunał państwa	22.000		22.000
5		V. Rada ministrów	852.970	5.650	858.620
6		VI. Suma na wydatki w sprawach wspólnych	132,802.046		132,802.046
7		VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych	15,621.540	1,514.533	17,136.073
8		VIII. Ministerstwo obrony krajowej	7,877.217	494.000	8,371.217
9		IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia	14,529.651	1,969.765	16,499.416
10—26		X. Ministerstwo skarbu	75,926.300	486.200	76,412.500
27		XI. Ministerstwo handlu	21,657.700	2,142.100	23,799.800
28		XII. Ministerstwo rolnictwa	9,452.470	1,065.750	10,518.220
29		XIII. Ministerstwo sprawiedliwości	19,641.900	1,382.902	21,024.802
30		XIV. Najwyższa Izba obrachunkowa	155.000	1.000	156.000
31		XV. Etat emerytalny	14,100.000		14,100.000
32—34		XVI. Zapomogi i uposażenia	839.000	23,444.936	24,283.936
35		XVII. Dług państwa	115,384.994	2,778.352	118,163.346
36		XVIII. Zarząd długu państwa	766.700	64.000	830.700
Ogólna suma potrzeb .			435,002.862	36,160.788	471,163.650

Preliminarz państwa

na rok 1879 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część druga. — Pokrycie.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski			
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaś. Pana			
3			III. Rada państwa			
4			IV. Trybunał państwa			
5			V. Rada ministrów	587.000		587.000
6			VI. Sprawy wspólne			
7			VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Dochód z dziennika ustaw państwa	63.000		63.000
	2		Administraeya poszczególnych krajów	153.833		153.833
	3		Bezpieczeństwo publiczne	763.479		763.479
	4		Budowa dróg	23.467		23.467
	5		Budownictwo wodne	37.048		37.048
			Suma (Rozdział 7, Tytuły 1—5)	1,040.827		1,040.827
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Straż policyjna wojskowa	36.520		36.520
9			IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Dochody ogólne.			
	1		Muzeum sztuki i przemysłu	16.000		16.000
	2		Komisyja główna i dyrekeya statystyki administracyjnej	1.500		1.500
	3		Instytut geologiczny państwa	2.000		2.000
	4		Zakład główny meteorologii i magnetyzmu ziemi	20		20
			Suma (Rozdział 9, Tytuły 1—4)	19.520		19.520

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa			
			Dochody			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
			B. Wyznania.			
9	5		Wpływy funduszków religijnych:			
			a) Wpływy funduszków:			
		1	Austria poniżej Anizy	677.732	819	678.551
		2	Austria powyżej Anizy	166.382		166.382
		3	Salzburg	8.847		8.847
		4	Tyrol	102.831		102.831
		5	Vorarlberg	393		393
		6	Styrya	211.011		211.011
		7	Karyntya	91.137		91.137
		8	Kraina	74.822	2.000	76.822
		9	Tryest	10.791		10.791
		10	Gorycja	24.155	500	24.655
		11	Istrya	9.869		9.869
		12	Dalmaeyia	13.255		13.255
		13	Czechy	1,001.292	266	1,001.558
		14	Morawia i Szląsk	644.441		644.441
		15	Galicja	419.707		419.707
		16	Kraków	24.664		24.664
		17	Bukowina	1.070		1.070
			Suma (Tytuł 5, §§. 1—17) .	3,482.399	3.585	3,485.984
		18	b) Wpływy lasów i dóbr funduszowych.	412.000	2.100	414.100
			Suma (Tytuł 5, §§. 1—18) .	3,894.399	5.685	3,900.084
		6	Fundacye i dopłaty na potrzeby religijne wyznania katolickiego: Dodatki	11.495	1.123	12.618
			Razem (Rozdział 9, Tytuły 5 i 6) .	3,905.894	6.808	3,912.702
			C. Oświecenie.			
		7	Szkoły główne.			
		1	Uniwersytety	94.000		94.000
		2	Wydziały teologiczne	11.200		11.200
		3	Akademie techniczne	114.000		114.000
		4	Akademia rolnicza w Wiedniu	10.000		10.000
		5	Akademia sztuk pięknych w Wiedniu	5.200		5.200
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—5) .	234.400		234.400
		8	Szkoły średnie.			
		1	Gymnazya i gimnazya realne	500.000	1.350	501.350
		2	Szkoły realne	192.000	1.226	193.226
			Suma (Tytuł 8, §§. 1 i 2) .	692.000	2.576	694.576

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
9	9		Zakłady naukowe wyłączne.			
		1	Szkoły dla akuszerok	250		250
		2	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	200		200
		3	Szkoły rysunkowe	2.000		2.000
		4	Szkoła sztuk i rzemiosł w Wiedniu	3.600		3.600
		5	Szkoły rzemieślnicze	6.500		8.000
			Sprzedaż wzorów		1.500	
		6	Szkoły marynarki	10.700		10.700
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—6)	23.250	1.500	24.750
		10	10		Szkoły początkowe.	
1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie			65.400		65.400
2	Ogródki dla dzieci			2.000		2.000
		Suma (Tytuł 10, §§. 1 i 2)	67.400		67.400	
11	11		Fundacye i dopłaty:			
1	Dopłaty	1.800		1.800		
12	12		Fundusz naukowy:			
		1	Wpływy funduszu	80.100		
			Dochód za sprzedaży obligacyj		120.000	203.100
			Zwrócone pożyczki		3.000	
2	Dochody z lasów i dóbr	28.300		28.300		
	Suma (Tytuł 12, §§. 1 i 2)	108.400	123.000	231.400		
	Razem (Rozdział 9, Tytuły 7—12)	1.127.250	127.076	2.254.326		
	Ogółem (Rozdział 9, Tytuły 1—12)	5.052.664	133.884	5.186.548		
10			X. Ministerstwo skarbu.			
			Zarząd finansów.			
		1	Kierownictwo naczelne (z departamentami rachunkowemi i rachunków specjalnych)	3.500		3.500
		2	Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzędy do wymiaru opłat	35.900		35.900
		3	Administracya podatków, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i komisye podatkowe lokalne	1.800		1.800
		4	Kasy krajowe	2.500		2.500
		5	Straż skarbowa	50.000		50.000
		6	Urzędy podatkowe	4.800		4.800
		7	Prokuratorye skarbowe	20.000		20.000
		8	Zarząd celi	1.446.000		1.446.000
	Suma (Rozdział 10, Tytuły 1—8)	1.564.500		1.564.500		
11			Ogólna administracya kasowa.			
		1	Dodatki z funduszów na koszta zarządu	72.900		72.900
		2	Wierzytelności należące się państwu		161.000	161.000
		3	Zwyżki funduszów sierocińskich łącznych i dochody z tych zwyżek		10.200	10.200
		4	Wpływy rozmaite	14.000	75.000	89.000
	Suma (Rozdział 11, Tytuły 1—4)	86.900	246.200	333.100		

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
			Podatki stałe.			
12			Podatek gruntowy	36,900.000		36,900.000
13			Podatek od budynków	23,650.000		23,650.000
14			Podatek zarobkowy	9,050.000		9,050.000
15			Podatek dochodowy	19,500.000		19,500.000
16			Podatek po 5% od dochodu z budynków wolnych od podatku czynszowego	1,300.000		1,300.000
17			Należności z egzekucyi podatków		263.000	263.000
18			Odsetki za zwłokę od podatków zaległych		417.000	417.000
			Suma (Rozdział 12—18)	90,400.000	680.000	91,080.000
19			Cło	21,450.000	2,519.000	23,969.000
			Podatki niestałe.			
20			Podatek konsumcyjny:			
	1		Podatek od wódki	9,000.000		9,000.000
	2		Podatek od wina i moszczu	3,900.000		3,900.000
	3		Podatek od piwa	22,000.000		22,000.000
	4		Podatek od mięsa i bydła rzeźnego	4,667.000		4,667.000
	5		Podatek od cukru	18,500.000		18,500.000
	6		Podatek konsumcyjny od innych spożywanych przedmiotów	1,870.000		1,870.000
	7		Dzierżawy	3,524.000		3,524.000
	8		Inne wpływy	22.000		22.000
	9		Dazio consumo w Dalmacyi	120.000		120.000
	10		Rękojmie składane na dochody niestałe	2,280.000		2,280.000
	11		Wynagrodzenie od król. węg. administracyi skarbowej za zwroty dodatku konsumcyjnego	200.000		200.000
			Suma (Rozdział 20, Tytuły 1—11)	66,083.000		66,083.000
21			Sól:			
	1		Dochody urzędów produkcji	58.000		58.000
	2		Dochody urzędów sprzedaży	19,330.000		19,330.000
			Suma (Rozdział 21, Tytuły 1 i 2)	19,388.000		19,388.000
22			Tytoni:			
	1		Dochody z sprzedaży w kraju	58,770.000		58,770.000
	2		Dochody dyrekcji jeneralnej	230.000		230.000
			Suma (Rozdział 22, Tytuły 1 i 2)	59,000.000		59,000.000
23			Stemple	17,240.000		17,240.000
24			Taxy i opłaty od czynności prawnych	31,960.000		31,960.000
25			Loterya	20,117.700		20,117.700
26			Myta	2,543.000		2,543.000
27			Cechowanie	145.000		145.000
			Suma (Rozdziały 20—27)	216,476.700		216,476.700
			Dochody z własności państwa.			
28			Gmachy dykasteryalne	100.900		100.900

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody			
			Dochody państwa	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
29			Fiskalności i bezdziedziczności	130.000		130.000
30			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,250.000		1,250.000
31			Pozostałości z sprzedanej nieruchomości państwa		7.000	7.000
32			Mennictwo	256.700		256.700
			Razem (Rozdziały 10—32) .	331,715.700	3,452.200	335,167.900
33			XI. Ministerstwo handlu.			
	1		Kierownictwo naczelne		5.000	5.000
	2		Służba miar i wag	300.000		300.000
	3		Służba portowa i zdrowotna morska	500.000		500.000
	4		Dochody pocztowe	15,000.000		15,000.000
	5		Zakład telegrafów	3,263.000		3,263.000
	6		Koleje żelazne państwa:			
	1		Kolej istryjska	120.000		120.000
	2		„ tarnowsko-leluchowska	300.000		300.000
	3		„ z Siverichu do Spljetu z odnogą do Szebeniku	80.000		80.000
	4		„ rakonicko-protiwińska	370.000		370.000
	5		„ dniestrzańska	350.000		350.000
	6		„ brunowsko-strasswalcheńska	70.000		70.000
	7		„ podmokielska	110.416	19.875	130.291
	8		Dolno-austriackie koleje państwa:			
			A. Kolej naddunajska	30.000		30.000
			B. Linie południowo-zachodnie	400.000		400.000
	9		Kolej z Kriegsdorfu do Rymarzowa	17.600		17.600
			Razem (Rozdział 33, Tytuły 1—6) .	20,911.016	24.875	20,935.891
34			XII. Ministerstwo rolnictwa.			
	1		Zakłady naukowe i do prób	7.800		7.800
	2		Kultura krajowa	3.100		3.100
	3		Nadzór i podniesienie kultury krajowej	1.830		1.830
	4		Władze górnicze	1.950		1.950
	5		Górnice zakłady naukowe	3.370		3.370
	6		Opłaty wymiarowe i za pozwolenie poszukiwania ciał ko- palnych	240.000		240.000
	7		Stadnina rządowa w Radowcach	146.050		146.050
	8		Zakłady ogierów rządowych			
	1		Ogierzy rządowe	181.600		181.600
	2		Żrebiarnie	1.300		1.300
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 1—8) .	587.000		587.000
	9		Lasy i dobra rządowe:			
	1		Dyrekeye lasów i dóbr	4.600		4.600
	2		Lasy i dobra rządowe	3,765.000	5.450	3,770.450
	10		Kopalnie:			
	1		Kierownictwo naczelne	49.000		49.000
	2		Zarząd górniczy w Kirbiehlu	148.300		148.300
	3		Zarząd górniczy i hutniczy w Brixleggu	433.000		433.000
	4		Zarząd hutniczy w Cilli	54.000		54.000
	5		Dyrekeya górnicza w Idryi	923.750		923.750
	6		Tymczasowa dyrekeya górnicza w Brüx		78.350	78.350
	7		Dyrekeya górnicza w Przybramie	3,396.600		3,396.600
	8		Inne c. k. kopalnie	514.600		514.600
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 9 i 10) .	9,288.850	83.800	9,372.650
			Razem (Rozdział 34, Tytuły 1—10) .	9,875.850	83.800	9,959.650

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
35			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości.		
	1				
	2		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	11.174	11.174
			Zakłady karne	603.000	603.000
			Suma (Rozdział 35, Tytuły 1 i 2)	614.174	614.174
36			XIV. Najwyższa izba obrachunkowa		
37			XV. Etat emerytalny		
				43.400	43.400
38			XVI. Zapomogi i uposażenia.		
	1		Dodatek gminy miasta Wiednia na budowę dworca kolei Franciszka Józefa, srebrem	25.313	25.313
	2		1 procentowe ażo	253	253
	3		Zwrót od kolei cesarskiej Elżbiety, linia Wiedeń-Salzburg	50.000	50.000
			Suma (Rozdział 38, Tytuły 1—3)	75.566	75.566
39			XVII. Dług państwa.		
	1		Dochód z sprzedaży obligacyj wydać się mających na podstawie amortyzacyj	18,693.068	18,693.068
	2		Wpłaty kaucyj i depozytów	60.000	60.000
			Suma (Rozdział 39, Tytuły 1 i 2)	18,753.068	18,753.068
40			XVIII. Zarząd długu państwa.		
	1		Dochody z należności za blankiety do wymiany obliga- cyj długu państwa	19.000	19.000
	2		Dochód z formularzy do kwitów na procenta długu jedno- rakiego	600	600
			Suma (Rozdział 40, Tytuły 1 i 2)	19.600	19.600
41			XIX. Dochody z sprzedaży własności państwa.		
	1		Ceny kupna raty, odsetki i reszty należności za przed- mioty sprzedane w skutek upoważnienia udzielonego w poprzednich ustawach skarbowych lub innych oso- bnych	108.224	108.224
	2		Należności od lennictw zamienionych w dobra wolnodzie- dziczne i odkupienie uprawnień	16.986	16.986
	3		Dochody z sprzedaży własności państwa na podstawie artykułu VII ustawy skarbowej na rok 1879	19.790	19.790
			Suma (Rozdział 41, Tytuły 1—3)	145.000	145.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody			
			Dochody państwa			
			Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Suma	
			zł. w walucie austriackiej			
Zestawienie.						
1			I. Dwór cesarski			
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana			
3			III. Rada państwa			
4			IV. Trybunał państwa			
5			V. Rada ministrów	587.000	587.000	
6			VI. Sprawy wspólne			
7			VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych	1,040.827	1,040.827	
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej	36.520	36.520	
9			IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia	5,052.664	133.884	5,186.548
10—32			X. Ministerstwo skarbu	231,715.700	3,452.200	335,167.900
33			XI. Ministerstwo handlu	20,911.016	24.875	20,935.891
34			XII. Ministerstwo rolnictwa	9,875.850	83.800	9,959.650
35			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości	614.174		614.174
36			XIV. Najwyższa izba obrachunkowa			
37			XV. Etat emerytalny	43.400		43.400
38			XVI. Zapomogi i uposażenia		75.566	75.566
39			XVII. Dług państwa		18,753.068	18,753.068
40			XVIII. Zarząd długów państwa	19.600		19.600
41			XIX. Dochody z sprzedaży własności państwa		145.000	145.000
			Ogólna suma pokrycia .	369,896.751	22,668.393	392,565.144

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXIX. — Wydana i rozesłana dnia 28 maja 1879.

69.

Ustawa z dnia 30 marca 1879,

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby Spółce akcyjnej: „C. k. uprzyw. kolej graniczna morawska“ udzielił na spłacenie kuponu od obligacyj z prawem pierwszeństwa w roku 1879 zaliczkę w sumie aż do 75.000 zł. wal. austr. srebrem obciążoną odsetkami po 5 od sta.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia. Wykonanie jej porucza się Ministrom handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 21 kwietnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Chlumceky r. w.

Pretis r. w.

70.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 7 maja 1879,

tyczące się kwoty szkolnego w szkołach średnich rządowych.

Na zasadzie §fu 3go ustawy z dnia 9 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 46) zmienia się przepis zawarty w §fie 4tym rozporządzenia kierownika ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 19 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 63), tyczącego się

kwoty szkolnego w szkołach średnich rządowych w Wiedniu w ten sposób, że szkolne to, od początku roku szkolnego 1879/80 wynosić ma w czterech klasach niższych trzydzieści (30) złotych, w czterech zaś klasach wyższych czterdzieści (40) złotych.

Stremayr r. w.

71.

Obwieszczenie Ministra handlu z dnia 7 maja 1879,

o unieważnieniu koncesyi z dnia 6 października 1872 (Dz. u. p. Nr. 158) na kolej żelazną z Opawy do przemyku nad Włazem.

Na zasadzie najwyższego upoważnienia z dnia 11 lutego 1874 podaje się do wiadomości, że koncesya nadana dokumentem z dnia 6 października 1872 (Dz. u. p. Nr. 158) Spółce akcyjnej „kolei centralnej morawsko-szląskiej“ na wybudowanie i eksploataowanie kolei żelaznej parowej z Opawy na Nowy Jeczyn do granicy morawsko-węgierskiej przy przemyku nad Włazem ku Tręczynowi straciła moc swoje, ponieważ nie zrobiono z niej użytku.

Chlumecky r. w.

72.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 9 maja 1879,

o zmianie kilku przepisów koncesyi c. k. uprzyw. kolei żelaznej leobeńsko-vordernberskiej.

Odmienne od art. 8go dokumentu koncesyjnego z dnia 8 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 136) dla c. k. uprzyw. leobensko-vordernberskiej kolei żelaznej, zaprowadzają się od dnia 1 lipca 1879 na zasadzie ustawy z dnia 15 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 64) o taryfach maksymalnych dla przewozu osób na kolejach żelaznych, jakoteż w skutek najwyższego upoważnienia, w miejsce przepisów dotyczących się przewozu osób, następujące prawidła:

1. Dla przewozu osób ustanawia się następującą taryfę najwyższą:

	od osoby i kilometra:
dla I klasy	4·8 centa,
„ II „	3·6 „
„ III „	2·4 „

waluty austriackiej w srebrze.

2. Dla pociągów pospiesznych kwoty taryfowe te podwyższone być mogą o 20 od sta, jeżeli te składają się nie tylko z wagonów I klasy i jeżeli średnia chyżość tych pociągów (razem z zatrzymaniem się na stacyach) na tych częściach kolei, gdzie niema wzniesień po 15 na tysiąc i większych, wynosi najmniej 37 kilometrów, na częściach zaś kolei, gdzie są wzniesienia po 15 aż do 25 włącznie na tysiąc, najmniej 24 kilometry na godzinę.

Na częściach kolei z większemi jeszcze wzniesieniami, chyżość pociągów pospiesznych oznaczy ministerstwo handlu.

3. Dla pociągów mieszanych taryfy powyższe zniżyć należy o 20 od sta.

Wyjątki od tego, dozwolone jedynie na tych częściach kolei, na których tylko mieszane pociągi są w ruchu, wymagają wyraźnego pozwolenia c. k. ministerstwa handlu.

4. Gdyby okazało się jednak potrzebnem jeszcze większe zniżenie a gdyby w tym przypadku Spółka nie mogła zgodzić się na odpowiednie zmniejszenie ceny w wagonach III klasy, obowiązana jest zaprowadzić na żądanie c. k. ministerstwa handlu na częściach kolei, które ministerstwo wskaże, IV klasę (dla stojących) z ceną taryfową po 1·5 centa waluty austriackiej w srebrze od osoby i kilometra.

5. Na jednej i tej samej linii, w tym samym kierunku i pod temi samemi warunkami, ogólne koszta przewozu do stacyi bliżej leżącej nie mogą być większe niż do odleglejszej.

6. We względzie taryf do przewozu pakunków, powozów i zwierząt żywych w związku z przewozem osób, jakoteż we względzie wszelkich postanowień podrzędnych, dotyczących się przewozu osób, stanowić będzie tylko c. k. ministerstwo handlu po wysłuchaniu Spółki. Na każdą kartę podrózną całą, wyznacza się bezpłatny ciężar pakunku w ilości 25 kilogramów, na każde półkarty w ilości 12 kilogramów.

7. Do obliczenia cen kart podrzędnych, jakoteż transportu rzeczy, przewożonych w związku z przewozem osób, wzięta być może za podstawę, na częściach kolei z wzniesieniem po 15 na tysiąc i większem, 1½ razowa długość pomienionych mocnych wzniesień i spadków.

Za podstawę do obliczenia długości taryfowych brać należy odległości od środka do środka budynków zajazdowych na stacyach obliczone przez c. k. Inspekcją naczelną kolei żelaznych austriackich.

8. Wszelkie nowe taryfy przewozu osobowego, jakoteż wszelkie uchYLENIA lub zmiany taryf już istniejących, obowiązana jest Spółka podać do wiadomości publicznej stosownie do rozporządzeń c. k. ministerstwa handlu przynajmniej na 14 dni przed zaprowadzeniem tychże postanowień taryfowych.

9. Postanowienia powyższe nie naruszają przepisów dotyczących się przewozu wojskowych.

Chlumecky r. w.

73.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 11 maja 1879.

tyczące się przyłączenia terytorium Spizy do okręgu kapitanatu portowego i zdrowotnego melińskiego.

Okrąg Spizy, wcielony mocą ustawy z dnia 15 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 59) do królestwa dalmackiego, przyłącza się na zasadzie tejże ustawy we względzie spraw dotyczących się administracji portowej i zdrowotnej do kapitanatu portowego i zdrowotnego melińskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy jednocześnie z rzezoną ustawą.

Chlumecky r. w.

74.**Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu tudzież najwyższej Izby obrachunkowej z d. 14 maja 1879,**

upoważniające urząd depozytowy Sądu cywilnego wiedeńskiego do starania się o nowe kupony do papierów publicznych, znajdujących się w zachowaniu sądownem.

Ministerstwa sprawiedliwości i skarbu, tudzież najwyższa Izba obrachunkowa upoważniają urząd depozytowy Sądu cywilnego wiedeńskiego, ażeby na żądanie strony sądownie uprawnionej do pobierania kuponów odsetkowych, zlecił czynnikom urzędu depozytowego wystąpienie się o nowe arkusze kuponów, jeżeli kasa, wydająca nowe arkusze kuponów, znajduje się w Wiedniu lub na jednem z przedmieść Wiednia.

Za prezesa:

Glaser r. w.

Pretis r. w.

Fellner r. w.

75.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 26 maja 1879,**

ustanawiające do opodatkowania cukru burakowego w kampanii 1879/80 skale wydajności dziennej przyrządów do wytłaczania soku opodatkować się mających a oraz miarę rękojmi na zabezpieczenie dopłat do podatku od cukru na wypadek ich potrzeby.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu rozporządza się na zasadzie §. 2 l. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71):

1. Do opodatkowania cukru burakowego w kampanii 1879/80 wydajność dzienna naczyń dyfuzyjnych w baterye połączonych, jakoteż pras do soku, opodatkować się mająca, wymierzana będzie znowu podług przepisów rozporządzenia z dnia 28 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 80), jednak w stosunku tysiąc ośmset (1800) kilogramów buraków świeżych na hektolitr dla naczyń dyfuzyjnych a o czterdzieści (40) od sta więcej dla pras wszelkiego rodzaju.

2. Ułamki cetnara metrycznego wagi buraków, obliczonej jako dzienna wydajność cukrowni, mogą być opuszczane przy wymierzaniu podatku.

Nadto stanowi się w porozumieniu z kr. węgierskiem ministerstwem skarbu na zasadzie §fu 2go l. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1878, że na rachunek dopłaty, którą przedsiębiorcy cukrowni przetwarzających buraki, ryczałtowo opodatkowanych, złożyć są obowiązani, gdyby czysty dochód z podatku od cukru w wspólnym austriacko-węgierskim okręgu cłowym nie przyniósł w kampanii 1879/80 oczekiwanej sumy 6.500.000 zł. każdy z tych przedsiębiorców zabezpieczyć ma dwadzieścia pięć (25) od sta sumy ryczałtowej, przypadającej na jego cukrownią za 120 dni ruchu.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXX. — Wydana i rozesłana dnia 10 czerwca 1879.

76.

Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu z dnia 14 maja 1879,

tyczące się władzy urzędów podatkowych do prowadzenia egzekucyi na realnościach, celem ściągnięcia zaległych opłat od aktów prawniczych, dokumentów, pism i czynności urzędowych.

Przepisy rozporządzenia Ministrów sprawiedliwości i skarbu z dnia 24 kwietnia 1871 (Dz. u. p. Nr. 50), tyczącego się władzy urzędów podatkowych do prowadzenia egzekucyi na realnościach w celu ściągnięcia zaległości podatkowych, rozciągają się także na przypadki ściągnięcia zaległych opłat od aktów prawniczych, dokumentów, pism i czynności urzędowych.

Glaser r. w.

Pretis r. w.

77.

Ustawa z dnia 20 maja 1879,

o ustanowieniu powiernictwa pieniężnego imienia Fryderyka hrabiego Thun-Hohensteina.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Na podstawie wspólnego podania Fryderyka hrabiego Thun-Hohensteina i jego synowca Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina, tudzież stosownie do dokumentu fundacyjnego, przez pierwszego z nich wygotowanego w Pradze dnia 3 kwietnia 1877 a legalizacją notaryalną opatrzonego w Deczynie dnia 4 września 1878, który w całej osnowie poniżej jest zamieszczony /., pozwala się, aby z sumy 600.000 zł. wal. austr., przeznaczonej przez osobę, która dokument ten wygotowała, utworzone zostało powiernictwo pieniężne imienia Fryderyka hrabiego Thun-Hohensteina na rzecz męskich prawych potomków zmarłego Fran-

ciszka hrabiego Thun-Hohensteina, ojca rzezonego Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia, wykonanie zaś jej poleca się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 20 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Glaser r. w.

Dokument fundacyjny

powiernictwa pieniężnego imienia Fryderyka hr. Thun-Hohensteina.

Ja Fryderyk hrabia Thun-Hohenstein, Jego cesarskiej i królewskiej Mości rzeczywisty radca tajny i podkomorzy, przeznaczam sumę 600.000 zł. wal. austr., wyraźnie sześć set tysięcy złotych wal. austr. na kapitał powierniczy imienia Fryderyka hrabiego Thun-Hohensteina, który potomkowie ślubni płci męskiej mojego brata Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina, zmarłego w Pradze dnia 22 listopada 1870, dziedziczyć mają podług zasad pierworodztwa zgodnie z następującymi postanowieniami:

1. Na pierwszego nabywcę i posiadacza tego powiernictwa powołuję mojego synowca Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina, c. k. adjunkta Sądu powiatowego w Lipie Czeskiej, pierworodnego syna rzezonego brata mojego Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina.

2. Stosownie do zasad pierworodztwa, po tym moim synowcu, Zdenku hrabi Thun-Hohensteinie, nastąpić ma jego syn pierworodny ślubny a po tym pierworodnym synu ślubnym znowu syn jego pierworodny ślubny i tak zawsze, po każdym posiadaczu powiernictwa, syn jego pierworodny ślubny, w razie zaś zejścia pierworodnego syna ślubnego posiadacza powiernictwa, pierworodny ślubny syn zmarłego poprzednio pierworodnego ślubnego syna posiadacza powiernictwa.

3. Gdyby w linii przerzeczonego synowca mego Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina nie było potomka ślubnego płci męskiej uprawnionego do następstwa, powiernictwo przejść ma na jego brata, Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina c. k. koncypienta rządu krajowego w Salcburgu, drugiego z kolei syna wzmiankowanego brata mojego Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina, a w razie gdyby ten mój synowiec, Franciszek hrabia Thun-Hohenstein nie żył wtedy, gdy linia mojego synowca, Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina, wygaśnie, na potomków ślubnych płci męskiej mojego przerzeczonego synowca Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina podług zasad pierworodztwa.

4. Gdyby także w linii wzmiankowanego synowca mego Zdenka hrabiego Thun-Hohensteina nie było potomka ślubnego płci męskiej, uprawnionego do następstwa, powiernictwo przejść ma na jego brata, Leona hrabiego Thun-Hohensteina, c. k. porucznika w Józefowie, trzeciego z rządu syna przerzeczonego brata mojego, Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina, w razie zaś, gdyby ten mój synowiec Leon hrabia Thun-Hohenstein nie żył już wtedy,

gdy linie synowców moich Zdenka i Franciszka hrabiów Thun-Hohenstei-
nów wygasną, na potomków ślubnych płci męskiej mojego przerweczonego sy-
nowca Leona hrabiego Thun-Hohensteina podług zasad pierworodztwa.

5. Gdyby nie było ślubnego potomka płci męskiej uprawnionego do następ-
stwa także w linii mojego przerweczonego synowca Leona hrabiego Thun-
Hohensteina, powiernictwo przejść ma na mojego drugiego z rzędu syna,
Edwarda hrabiego Thun-Hohensteina a z niego na jego potomków ślubnych
płci męskiej, po wygaśnięciu linii tego mojego syna Edwarda hrabiego Thun-
Hohensteina na jego brata, Jarosława hrabiego Thun-Hohensteina, trze-
ciego z rzędu syna mojego a z niego na jego potomków ślubnych płci męskiej,
po wygaśnięciu linii tego mojego syna, Jarosława hrabiego Thun-Hohen-
steina, na mojego pierworodnego syna Franciszka hrabiego Thun-Hohen-
steina a z niego na jego ślubnych potomków płci męskiej podług zasad pierwo-
rodztwa.

6. Gdyby wygasła także linia mojego przerweczonego najstarszego syna
Franciszka hrabiego Thun-Hohensteina, kapitał powierniczy w mowie
będący, spaść ma na Najjaśniejszą rodzinę cesarską austriacką a Najjaśniejszy
cesarz austriacki, który panować będzie w czasie wygaśnięcia linii, w niniejszym
ustępie wzmiankowanej, rozrządzi ją dowolnie i nieograniczenie.

7. Od następstwa na powiernictwo przezemnie ustanowione wykluczeni są:

- a) duchowni, którzy otrzymali większe święcenia;
- b) zakonnicy, jakoteż kawalerowie zakonu niemieckiego i zakonu Johannitów,
którzy uczynili uroczysty ślub bezżenności;
- c) ci, którzy z powodu szaleństwa, obłąkania lub niedołęstwa umysłowego,
albo też z powodu marnotrawstwa, oddani zostali pod kuratelę, dopóki zo-
stają w kurateli;
- d) ci, do których majątku otwarto krydę, dopóki nie będzie uchylona;
- e) ci, którzy przez sąd monarchyi austriacko-węgierskiej zostali prawomocnie
skazani za zbrodnię zdrady głównej lub za zbrodnię rozruchu;
- f) ci, którzy na mocy ustaw wówczas obowiązujących wykluczeni będą od
prawa nabywania majątku.

Gdy w skutek jednego z tych powodów wykluczających powiernictwo do-
stanie się najbliższemu oczekiwaczowi, wykluczony nie ma już prawa upominać
się o powiernictwo, chociażby ten lub ów powód wykluczający został uchylony.

8. Powody, które na zasadzie powyższego siódmego ustępu, lit. a), b) i e)
wykluczają od następstwa na powiernictwo, pozbawiają tego, który już posiada
powiernictwo, prawa posiadania go nadal, jeżeli co do jego osoby zajdą po obję-
ciu powiernictwa.

Jeżeli jedna z okoliczności wzmiankowanych w poprzedzającym siódmym
ustępie lit. c), d) i f) zajdzie co do osoby, która już posiada powiernictwo, słu-
żące jej prawa wykonywać będzie kurator lub zawiadowca upadłości, dopóki
osoba ta zostaje w kurateli i dopóki trwa upadłość lub niezdolność do nabywania
majątku.

9. Ten z moich przerweczonych synowców hrabiów Thun-Hohenstei-
nów Zdenko, Franciszek i Leon, jakoteż ten spadkobierca jednego z tych moich sy-
nowców, któryby za mego życia albo po śmierci, czy to mojej, czy też jednego
z moich zstępnych, dochodził drogą skargi następstwa na drugie deczyńskie po-
wiernictwo rzeczowe hrabiów Thunów, ustanowione dokumentem fundacyjnym
ddo. Wiedeń dnia 5 lutego 1671, albo po śmierci czy to mojej, czy też którego

z moich zstępnych, podał oświadczenie przyjęcia spadku przerzeczonego drugiego deczyńskiego powiernictwa rzeczowego hrabiów Thunów, wykluczony będzie od następstwa na powiernictwo, dokumentem niniejszym ustanowione, a w razie, gdyby już je posiadał, od prawa dalszego posiadania, chociażby sędawnie oświadczył, że od podanej skargi odstępuje, albo że podane oświadczenie przyjęcia spadku cofa, albo chociażby sąd odrzucił prawomocnie tyczącą się tego skargę lub oświadczenie przyjęcia spadku.

10. Gdyby przerzeczone drugie deczyńskie powiernictwo rzeczowe hrabiów Thunów, jednemu z moich wzmiankowanych synowców Zdenkowi, Franciszkowi i Leonowi hrabiom Thun-Hohensteinom albo zstępniemu jednego z tych moich synowców przyznane zostało prawomocnie wyrokiem wydanym w procesie prowadzonym przeciw mnie lub jednemu z moich zstępnych, albo gdyby w moim będące drugie deczyńskie powiernictwo rzeczowe hrabiów Thunów przyśądzone zostało prawomocnie jednemu z moich wzmiankowanych synowców Zdenkowi, Franciszkowi lub Leonowi hrabiom Thun-Hohensteinom, albo zstępniemu jednego z tych moich synowców, na podstawie oświadczenia przyjęcia spadku podanego za życia jednego z moich zstępnych, natenczas powiernictwo pieniężne, dokumentem niniejszym ustanowione, przechodzi na mego pierworodnego syna Franciszka hr. Thun-Hohensteina, z niego na jego potomków ślubnych płci męskiej a w braku tychże na innych moich zstępnych, wzmiankowanych w piątym ustępie.

11. Po uzyskaniu pozwolenia zabezpieczę powiernictwo, które niniejszym dokumentem ustanawiam, w sposób następujący:

- a) kwotę częściową 200.000 zł. wal. austr., wyraźnie: dwieście tysięcy złotych wal. austr. w gotówce złożę w c. k. Sądzie krajowym w Pradze, jako Władzy czuwającej nad powiernictwami, który zarządzi stosownie do ustaw obowiązujących korzystne umieszczenie tej kwoty częściowej;
- b) od pozostałej kwoty 400.000 zł. wal. austr., wyraźnie: czterysta tysięcy złotych wal. austr. zobowiązuję się płacić odsetki po pięć od sta rocznie bez odejmowania w ratach ćwierćrocznych z dołu, poddając się skutkom §fu 195 patentu cesarskiego z dnia 9 sierpnia 1854 (Dz. u. p. Nr. 208), kapitał zaś spłacić po dziewięciu latach za półrocznem wypowiedzeniem, obu stronom dozwolonem i zabezpieczyć hipoteką zbiorową na moich dobrach Wielki Zdyków (księga główna hipoteczna lit. P, tom II, fol. 233) po pozycyi 79 z prawem pierwszeństwa przed nią i na moich dobrach Peruc z Telecem i Czernochohem (księga główna hipoteczna lit. P, tom II, fol. 181) po pozycyi 26 a względnie 19; na moich dobrach Ślawietyn (księga główna hipoteczna lit. S, tom XIII, fol. 157) po pozycyi 25; na moich dobrach Wrbiaczany (księga główna hipoteczna lit. W, tom XIX, fol. 321) po pozycyi 4; na moim domu Nr. C 214/III w Pradze (księga główna hipoteczna lit. G, tom XXII, fol. 209) po pozycyi 4; i na moim domu Nr. C 193/III w Pradze (księga główna hipoteczna lit. G, tom XXII, fol. 113) po pozycyi 5.

Przeto też pozwalam, aby na mocy tego dokumentu fundacyjnego powiernictwa, dla kapitału w sumie 400.000 zł. wal. austr., który na powiernictwo niniejszem ustanowione przeznaczam, odsetki po pięć od sta rocznie bez odejmowania przynoszącego, w razie regularnej wypłaty odsetków [§. 195 patentu cesarskiego z dnia 9 sierpnia 1854 (Dz. u. p. Nr. 208)] przez lat dziewięć niewypowiadalnego a po upływie tych lat dziewięciu, za wypowiedzeniem półrocznem, obu stronom dozwolonem, płatnego, prawo zastawu zabezpieczone zostało hipo-

teką zbiorową na moich dobrach i domach powyżej wzmiankowanych, z zachowaniem stopnia hipoteki tamże podanego.

Pozwolenie do wszelkiej zmiany w ulokowaniu rzeczzonego kapitału powierniczego w sumie 600.000 zł. wal. austr. dawać będzie Władza czuwająca nad powiernictwami, stosując się do obowiązujących ustaw.

12. Czy i w jakim wymiarze kapitał, dokumentem niniejszym na powiernictwo przeznaczony, może być zadłużony lub podniesiony, oceniać się będzie podług ustaw, które obowiązują lub będą obowiązywać.

Praga, 3 kwietnia 1877.

(L. S.) Fryderyk hrabia **Thun-Hohenstein** r. w.

L. dz. podaw. 10598.

Potwierdzam niniejszem, że Jego Ekszelleneya Fryderyk hrabia Thun-Hohenstein, Jego c. k. Apostolskiej Mości rzeczywisty radca tajny i podkomorzy, właściciel dóbr itd. itd. itd. z Deczyna, znany mi osobiście, uznał dziś w mojej obecności podpis powyższy za swój własnoręczny.

Deczyn, dnia czwartego września 18siedmdziesiąt ósmego.

(L. S.) **J. Max** r. w.

78.

Ustawa z dnia 20 maja 1879,

pozwalająca na połączenie realności Albigowa, Wysoka i Kraczkowa albigowska z powiernictwem łańcuckiem hrabiów Potockich w Galicyi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Pozwala się, aby na podstawie oświadczenia przez hrabiego Alfreda Józefa Potockiego uczynionego a we Lwowie pod dniem 2 marca 1878 notaryalnie uwierzytelnionego, realności wolnodziedziczne do niego należące, Albigowa, Wysoka i Kraczkowa albigowska nabyte zostały na rzecz powiernictwa łańcuckiego hrabiów Potockich w Galicyi i aby rzeczzone realności wcielono do tego powiernictwa za odstąpieniem kwoty, odpowiadającej wartości szacunkowej rzeczonych realności z kapitału indemnizacyjnego, który z tytułu wyswobodzenia gruntów przyłączono do niego jako kapitał zastępczy powiernictwa.

§. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 20 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Glaser r. w.

79.**Ustawa z dnia 26 maja 1879,**

o stosowaniu do §fu 5go ustawy z dnia 6 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 42) tyczącej się ochrony tajemnicy listów i pism, do przypadków odrażania listów.

Dla usunięcia wątpliwości co do stosowania §fu 5go ustawy z dnia 6 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 42) tyczącej się ochrony tajemnicy listów i pism do przypadków odrażania listów, postanowiłem i stanowią za zgodą obu Izb Rady państwa co następuje:

§. 1.

Przepis §fu 5go ustawy z dnia 6 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 42) o ochronie tajemnicy listów i pism, według którego wzmiankowana ustawa o ochronie tajemnicy listów i pism nie narusza w niczem tych przepisów ustawy o postępowaniu karnem, regulaminu poczty listowej i ustawy o upadłościach, w których ustanowione są wyjątki od zakazu otwierania listów, gdy dobro publiczne koniecznie tego wymaga i które przeto zatrzymują moc obowiązującą — rozciąga się także na te przepisy ustawowe, które nakazują otwieranie listów wyłącznie dla ich odrażania, gdy się rozszerzają choroby zaraźliwe.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Schönbrunn, dnia 26 maja 1878.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Glaser r. w.

80.**Ustawa z dnia 27 maja 1879,**

o uwolnieniu fundacyj, ustanowionych z powodu dwudziestej piątej rocznicy Moich zaślubin, od stępli i opłat.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Fundacye szkolne i dobroczynne, ustanowione z powodu dwudziestej piątej rocznicy Moich zaślubin, uwalniają się od stępli i opłat bezpośrednich, przypadających podług pozycyi 96 a) i b) taryfy, dołączonej do ustawy z dnia 13 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 89).

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej, nabywającej mocy od dnia ogłoszenia, poleca się Ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 27 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

81.**Ustawa z dnia 27 maja 1879,**

o sprzedaży nieruchomości państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

1. Upoważnia się Ministra skarbu:

- a) aby grunt skarbowy w Tryeście na placu rybim położony, 12 arów 59 metrów kwadratowych powierzchni mający, odstąpił drogą zamiany gminie miejskiej, tudzież aby
- b) w razie przestawienia zabudowań namiestnictwa w Tryeście odstąpił bezpłatnie gminie grunt, który obecnie jest zabudowany, mający 68 metrów kwadratowych powierzchni.

2. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 27 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

82.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30 maja 1879, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia,

zawierające nowe przepisy o przyjmowaniu praktykantów do służby budowniczej rządowej otrzymywaniu w niej posady płatnej i egzaminie do służby budowniczej rządowej.

Ażeby przepisy, dotyczące się przyjmowania praktykantów do służby budowniczej rządowej, otrzymania w niej posady płatnej i egzaminu do służby budowniczej rządowej, pogodzić z nową organizacją szkół technicznych, tudzież z przepisami o świadectwach i egzaminach, ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia, wydaje w skutek Najwyższego upoważnienia z dnia 18 maja 1879 następujące przepisy, które nabywają mocy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

A. O przyjmowaniu do służby budowniczej rządowej.

§. 1.

Przyjmować praktykantów do służby budowniczej rządowej upoważnione są Władze administracyjne krajowe.

Kandydaci podawać mają prośby wprost do nich.

§. 2.

Kto chce być przyjętym na praktykanta budowniczego udowodnić ma:

- a) Prawo należenia do jednej z gmin królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.
- b) Zdatność fizyczną do uciążliwości służby budowniczej, potwierdzoną świadectwem lekarskiem.
- c) Nieskazitelne prowadzenie się.
- d) Biegłość w mówieniu i pisanii po niemiecku, jakoteż w języku tego kraju koronnego, w którym chce być przyjęty.
Znajomość kilku języków daje prawo do szczególnych względów.
- e) Kandydat winien nadto udowodnić, że w akademii technicznej krajowej zdał z pomyślnym skutkiem drugi egzamin rządowy lub dyplomowy z inżynierii lub architektury.

§. 3.

Wyjątkowe przyjmowanie kandydatów, którzy nie mogą złożyć dowodu przepisanego w §fie 2, lit. e), orzekanie, czy mają poddać się egzaminowi teoretyczno-praktycznemu dla udowodnienia wykształcenia technicznego i stanowienie, w jaki sposób odbyć się ma ten egzamin, który zdać należy przed jedną z komisyj egzaminacyjnych, istniejących w szkołach głównych technicznych, zostawia się ministerstwu spraw wewnętrznych, które w tym względzie porozumieć się ma z ministerstwem wyznań i oświecenia.

§. 4.

Praktykanci budowniczcy mają być przez rok na próbie, poczem, jeżeli praktyka ich okaże się całkiem zadawalniająca, przypuszczeni będą do przysięgi na c. k. urzędników.

B. O otrzymaniu posady płatnej w służbie budowniczej rządowej.

§. 5.

Uzyskanie posady adjunkta budowniczego lub innej wyższej w służbie budowniczej rządowej zależy od skutku złożenia egzaminu do służby budowniczej rządowej.

§. 6.

W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, ministerstwo spraw wewnętrznych uwolnić może kandydata od egzaminu do służby budowniczej rządowej.

C. O egzaminie do służby budowniczej rządowej.

§. 7.

Egzamina do służby budowniczej rządowej odbywać się będą zwyczajnie raz na rok w zimie u Władz administracyjnych krajowych.

Do tego celu ustanowiona będzie w każdej Władzy administracyjnej krajowej komisya egzaminacyjna, składająca się z trzech rządowych urzędników budownictwa przez naczelnika krajowego wyznaczonych, której przewodniczy urzędnik mający najwyższą rangę.

§. 8.

Kandydaci do egzaminu wnieść powinni w czasie właściwym prośbę na piśmie do Władzy przełożonej.

§. 9.

Każdy praktykant przyjęty do służby budowniczej rządowej po zaprowadzeniu niniejszego rozporządzenia, obowiązany jest pod utratą służby zdać egzamin do służby budowniczej rządowej w przeciągu trzech lat, licząc od dnia wstąpienia. Aby jednak być przypuszczonym do egzaminu, trzeba najmniej rok pracować jako praktykant budowniczy.

§. 10.

Egzamin do służby budowniczej rządowej polega na wybadaniu, o ile kandydat podczas praktyki (§. 9) obznajmił się z najważniejszymi ustawami i przepisami, tyczącemi się służby budowniczej rządowej.

Egzamin odbywa się ustnie i pisemnie i żądać należy od kandydata pisemnej odpowiedzi na trzy pytania.

§. 11.

Egzamin ustny odbyć należy z każdym kandydatem osobno; każdemu urzędnikowi i praktykantowi budowniczemu wolno być temu obecnym.

§. 12.

Jak długo ma trwać egzamin ustny, stanowi komisya egzaminacyjna, wybór pytań ustnych zostawia się egzaminatorom.

§. 13.

Pisemną odpowiedź na pytania wygotować ma kandydat w lokalu do egzaminów wyznaczonym, pod dozorem urzędowym, nie używając książek i skryptów, zawsze w godzinach urzędowych, a nad rozwiązaniem pisemnie każdego z zadanych pytań, pozwolić mu należy pracować sześć godzin.

§. 14.

Spisać trzeba wywód słowny wyniku i całego przebiegu egzaminu, o którym komisya wydać ma sąd ogólny, jednakże z należytem względem na działy szczególne, w których kandydat okazał większe lub mniejsze uzdolnienie. Sąd ten wyraża się słowami: „nie uzdolniony“ lub „uzdolniony“ albo „uzdolniony znamieniemie.“

§. 15.

Kto został uznany nieuzdolnionym, zdawać może ponownie egzamin po upływie roku; po za drugi rok nie wolno opóźnić się z ponowieniem egzaminu.

§. 16.

Jeżeli kandydat ponawiający egzamin znowu uznany będzie za nieuzdolnionego, nie może już być przypuszczonym do egzaminu.

Praktykant budowniczy, znajdujący się w tem położeniu, uwolniony będzie od służby.

§. 17.

Kandydatowi wydać należy świadectwo urzędowe, jako zdał egzamin i zapisać w niem wynik.

D. Przepisy przejściowe.

§. 18.

Praktykanci budowniczcy, którzy już zajmują posady a egzaminu do służby budowniczej rządowej jeszcze nie złożyli, obowiązani są pod utratą służby złożyć go najpóźniej w przeciągu trzech lat od dnia zaprowadzenia niniejszego rozporządzenia.

Atoli zdać mają ten egzamin podług przepisu z dnia 13 marca 1850 (Dz. u. p. Nr. 118), który dotychczas obowiązywał.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

83.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 1 czerwca 1879,
 dotyczące się przyrządów do rektyfikacyi gorzałki opodatkowanej podług wydajności miejsca zacieru.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu stanowi się na zasadzie §. 30 ustawy o opodatkowaniu gorzałki z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 72), że w gorzelniach, opodatkowanych podług wydajności miejsca zacieru, całkowita pojemność naczyń przyrządu rektyfikacyjnego, mieszczących w sobie płyn, który ma być destylowanym, wciągnięta być powinna w wydajność dzienną, jeżeli naczynia te są za pomocą rynew lub rur połączone z jakimkolwiek naczyniem do zacieru, albo jeżeli nie są opatrzone przyrządem do ściągania prób płynu, który ma być destylowanym.

Jeżeli nie zachodzi żaden z tych warunków, nie trzeba brać ich w rachubę.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część XXXI. — Wydana i rozesłana dnia 17 czerwca 1879.

84.

Ustawa z dnia 26 maja 1879,

o ulgach dla przedsiębiorstwa do nawodnienia okręgu Monfalcońskiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Pozwala się, ażeby Spółce wodnej do nawodnienia okręgu Monfalcońskiego (Consortio acque dell'agro Monfalconese), gwoli uskutecznienia tego dzieła, darowane zostały opłaty od przeniesienia własności skupionych gruntów, tudzież stęple i opłaty od wszelkich kontraktów, podań i innych dokumentów, odnoszących się do zebrania kapitału i wykonania dzieła, aż póki nawodnienie nie będzie skończone.

§. 2.

Spółka wodna a względnie przedsiębiorstwo, któremu Spółka powierzy wykonanie nawodnienia, nie będzie płaciło przez lat dwadzieścia po upływie czasu na budowę wyznaczonego (§. 5), żadnego podatku od dochodów za pozwolenie członkom Spółki lub innym osobom użytkowania wody lub siły wodnej.

§. 3.

Grunta przedtem nie płodne, które Spółka za pomocą robót wykonać się mających zamieni w żyzne, wolne będą od podatku gruntowego przez lat dwadzieścia od czasu sprawdzenia, iż są uprawiane, uskutecznionego w skutek zgłoszenia się podług przepisu.

§. 4.

Nadto upoważnia się Rząd, aby Spółce pożyczył sumę 140.000 zł. a to ratami po 36.000, 31.000, 28.000, 24.000 i 21.000 zł. płatnemi z końcem pierwszego a względnie drugiego, trzeciego, czwartego i piątego roku kalendarzowego, po ostatnim roku terminu, do ukończenia budowy wyznaczonego.

Spółka wodna płacić ma od tej pożyczki skarbowi państwa, począwszy od jedenastego roku po upływie lat budowy aż do otrzymania całej pożyczki, odsetki po 4 od sta rocznie.

Pożyczkę tę zwrócić ma Spółka wodna skarbowi państwa w czasie od szesnastego aż do dwudziestego roku po upływie lat budowy, w pięciu równych ratach rocznych.

Rząd zrobić może użytek z niniejszego rozporządzenia tylko wtedy, gdy fundusz krajowy książęcego hrabstwa Gorycyi i Gradyski, stosownie do odnośnej uchwały sejmowej z dnia 20 kwietnia 1877 zarzączy stanowczo, że Spółka wodna płacić będzie regularnie umówione odsetki i raty zwrotne.

Dokumenty, tyjące się długu, który ma być zaciągnięty i poręczenia, jakoteż wpisy hipoteczne, gdyby były potrzebne, mogą być uwolnione od stępli i opłat.

§. 5.

Ustawa niniejsza utraci moc obowiązującą, jeżeli roboty wodne, które Spółka ma uskuteczyć, nie będą rozpoczęte przed upływem 1881 roku i skończone w przeciągu czasu, który wyznaczony będzie za porozumieniem się Spółki wodnej z Rządem a wynosić ma najwięcej lat pięć.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom rolnictwa i skarbu.

Schönbrunn, dnia 26 maja 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

Mannsfeld r. w.

85.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 maja 1879,

tyjące się ustanowienia Sądu obwodowego wadowickiego w królestwie galicyjsko
lodomeryjskiem.

Za najwyższem zezwoleniem ustanawia się na zasadzie ustawy z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) w okręgu Sądu krajowego wyższego krakowskiego, Sąd obwodowy z siedzibą w Wadowicach dla okręgów Sądów powiatowych andrychowskiego, bialskiego, jordanowskiego, kalwaryjskiego, kęckiego, makowskiego, miłowieckiego, myślenickiego, oświęcimskiego, żywieckiego, ślemieńskiego i wadowickiego, które odłączają się od okręgu Sądu krajowego krakowskiego. Trybunał ten wykonywać ma w swoim okręgu także władzę Sądu handlowego.

Dla miasta Wadowic i jego okręgu, który stanowił okrąg teraźniejszego Sądu powiatowego wadowickiego, ustanowiony będzie w Wadowicach Sąd delegowany miejsko-powiatowy do załatwiania spraw cywilnych i karnych do takiego Sądu należących, teraźniejszy zaś Sąd powiatowy wadowicki będzie zwinięty.

Gdy Trybunał ten, jakoteż Sąd delegowany miejsko-powiatowy rozpocznie czynności urzędowe, co później podane będzie do wiadomości, Sąd krajowy krakowski zawiesić ma czynności odnoszące się do Sądów powiatowych oddzielonych od jego okręgu, a terażniejszy Sąd powiatowy wadowicki swoje obecne czynności.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza właściwości Sądu krajowego lwowskiego jako Władzy hipotecznej i właściwości Sądu krajowego krakowskiego jako Władzy górniczej.

Glaser r. w.

86.

Ustawa z dnia 1 czerwca 1879,

o wybudowaniu kolei naddunajskiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby kolej naddunajską, wybudowaną na zasadzie ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 39), przedłużył kosztem państwa od mostu stadlauskiego aż pod Kaiser Ebersdorf dla połączenia jej z linią kolei Cesarzowej Elżbiety, ciągnącą się od Hetzendorfu do wybrzeża Dunaju pod tym warunkiem, że c. k. uprzyw. kolej Cesarzowej Elżbiety zobowiąże się dopłacić 150.000 zł. na pokrycie kosztów budowy rzeczonyj linii, która wybudowana być ma jako kolej rządowa.

W przypadku tym c. k. Rząd będzie mocen nadać kolei Cesarzowej Elżbiety za wynagrodzeniem rocznem, odpowiedniemi kosztom budowy, prawo wspólnego używania kolei wybudować się mającej.

Artykuł II.

Na wybudowanie kolei, wzmiankowanej w artykule I, obrócona być ma nieużyta jeszcze reszta dotacyi w sumie 300.000 zł. wyznaczonej w ustawie skarbowej z dnia 30 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 27), rozdział 27, tytuł 7, §. 5, na wybudowanie kolei naddunajskiej, w ten sposób, że dotacyi tej, o ile nie będzie wydana całkowicie aż do końca marca 1880, używać można jeszcze aż do końca marca 1881, w tym jednak przypadku tak ma być uważana, jak gdyby wyznaczona była w preliminarzu 1880 roku, przeto policzona być ma na rachunek zarządu tego ostatniego roku.

Artykuł III.

Ulgi, które w artykule III ustawy z dnia 14 kwietnia 1877 (Dz. u. p. Nr. 30) pozwolono poczynić w celu wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei naddunajskiej, służyć mają także przedłużeniu kolei naddunajskiej, wzmiankowanemu w artykule I.

Artykuł IV.

Uwalnia się od stępli i opłat kontrakty, podania i wszelkie inne dokumenty, odnoszące się do wybudowania i urządzenia przedłużenia kolei naddunajskiej, w artykule I wzmiankowanego i odpuszcza się opłatę za przeniesienie własności gruntów, do tego celu skupić się mających.

Artykuł V.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia, porucza się Ministrom handlu i skarbu.

Schönbrunn, dnia 1 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.**Stremayr r. w.****Chlumecky r. w.****Pretis r. w.****87.****Ustawa z dnia 1 czerwca 1879,**

o wybudowaniu kolei drugorzędnej z Chodowa do Neudeku.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby nadając koncesyę na kolej drugorzędną ze szlakiem normalnym z Chodowa do Neudeku, łączącą się z koleją busztiehradzką, zapewnił następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat wszelkich kontraktów, wpisów hipotecznych, podań i w ogóle dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału, jakoteż budowy i urządzenia kolei, tudzież przyszłego utrzymywania jej w ruchu aż do otwarcia ruchu; nadto uwolnienie od opłat za przeniesienie własności skupionych gruntów;
- b) uwolnienie od podatku dochodowego, jakoteż od wszelkiego innego podatku, któryby w przyszłości na mocy ustaw był zaprowadzony a to najwięcej na lat trzydzieści, licząc od dnia nadania koncesyi.

Artykuł II.

Kolej żelazna w artykule I wzmiankowana, powinna być wybudowana i oddana na użytek publiczny najpóźniej w przeciągu lat dwóch, licząc od dnia nadania koncesyi.

Artykuł III.

O ile na kolei żelaznej, będącej przedmiotem niniejszej ustawy, pociągi poruszać się będą tylko z mniejszą chyżością, upoważnia się Rząd, aby nie tylko we względzie budowy kolei pozwolił na wszelkie możliwe ulgi, lecz aby także, co się tyczy ruchu, odstąpił od wszelkich środków ostrożności, przepisanych w Porządku ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) i rozporządzeniach dodatkowych o tyle, o ile to według uznania ministerstwa handlu da się zrobić ze względu na mniejszą chyżość.

Również upoważnia się Rząd, ażeby uwolnił przedsiębiorstwo rzeczonyj kolei od obowiązku bezpłatnego przewożenia poczty, przepisanego w §. 68 Porządku ruchu na kolejach żelaznych a względnie w §. 10 lit. f) ustawy z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) o koncesyach na koleje żelazne, jakoteż

od obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów, sprowadzonych przez nadzór policyjny i skarbowy, opartego na §. 89 Porządku ruchu na kolejach żelaznych i od obowiązku wystawienia i utrzymywania bezpłatnie lokali urzędowych.

Artykuł IV.

Przepisy ustawy niniejszej zastosowane będą odpowiednio w takim razie, gdyby połączenie kolei drugorzędnej, w artykule I wzmiankowanej, z koleją busztiehradzką nastąpiło nie w stacji chodowskiej, lecz za pomocą kolei dowozowej falkońskiej do węgla, wzdłuż niej idącej i gdyby ta ostatnia używaną lub nabytą być miała do celów nowego przedsięwzięcia. W przypadku tym koncesya kolei dowozowej przedłużona być może aż do terminu koncesyjnego nowej kolei drugorzędnej.

Artykuł V.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia, porucza się Ministrom handlu i skarbu.

Schönbrunn, dnia 1 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

88.

Ustawa z dnia 1 czerwca 1879,

o budowie kolei drugorzędnej czaslawsko-zawrateckiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, aby nadając koncesyą na kolej drugorzędną ze szlakiem normalnym, od stacji uprzyw. austriackiej kolei północno-zachodniej w Czasławie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skowic do Wrdów i Buczyc, zapewnił kolei tej ulgi następujące:

- a) uwolnienie od stępli i opłat wszelkich kontraktów, wpisów hipotecznych, podań i w ogóle dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału, jakoteż zabezpieczenia zaręczonymi ilościami towarów przewozić się mających, odsetków od tego kapitału, tudzież budowy i urządzenia kolei aż do otwarcia ruchu;
- b) uwolnienie pierwszej emisji akcji i obligacyj z prawem pierwszeństwa, tudzież kwitów tymczasowych i wpisu hipotecznego obligacyj z prawem pierwszeństwa od stępli i opłat, jakoteż uwolnienie od opłat za przeniesienie własności gruntów skupić się mających;
- c) uwolnienie od podatku dochodowego, od opłat stęplowych, którymby kupony ulegały miały, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości na mocy ustaw został zaprowadzony, najwięcej na lat trzydzieści od dnia nadania koncesyi.

Artykuł II.

Linie kolei żelaznej, w artykule I wzmiankowanej, wybudowane być mają i oddane na użytek publiczny a mianowicie czasławsko-żlebska i skowicko-wrdowsko-buczyccka w przeciągu najwięcej lat dwóch a żlebsko-zawratecka w przeciągu najwięcej lat trzech, licząc od dnia nadania koncesyi.

Artykuł III.

O ile na kolei żelaznej, będącej przedmiotem ustawy niniejszej, pociągi poruszać się będą tylko z mniejszą chyżością, upoważnia się Rząd, aby nietylko we względzie budowy kolei poczynił jej wszelkie możebne ulgi, lecz aby także, co się tyczy ruchu, odstąpił od wszelkich środków ostrożności, przepisanych w Porządku ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) i rozporządzeniach dodatkowych o tyle, o ile to według uznania ministerstwa handlu da się zrobić ze względu na mniejszą chyżość.

Również upoważnia się Rząd, ażeby uwolnił przedsiębiorstwo rzeczonyj kolei od obowiązku bezpłatnego przewożenia poczty, przepisanego w §. 68 Porządku ruchu na kolejach żelaznych a względnie w §. 10 lit. f) ustawy z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) o koncesyach na koleje żelazne, jakoteż od obowiązku wynagrodzenia nadwyżki kosztów, sprowadzonych przez nadzór policyjny i skarbowy, opartego na §. 9 Porządku ruchu na kolejach żelaznych i od obowiązku wystawienia i utrzymywania bezpłatnie lokali urzędowych.

Artykuł IV.

Obligacye z prawem pierwszeństwa, za sumę równą najwięcej połowie kapitału zakładowego, wypuszczać można w obieg tylko w miarę otwierania ruchu na liniach.

Artykuł V.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia, porucza się Ministrom handlu i skarbu.

Schönbrunn, dnia 1 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

89.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 10 czerwca 1879,

o zaprowadzeniu delegacyi komory cłowej w dworcu kolei w Predealu.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu donosi pod dniem 3 czerwca 1879, że gdy część kolei braszewsko-plojeszteńskiej z Braszewa do Sinai w Rumunii ma być wkrótce otwarta, w stacyi pogranicznej w Predealu zaprowadzona będzie w dworcu kolei delegacya komory cłowej głównej braszewskiej, która głównie zajmować się będzie ekspedycyowaniem pakunków podróżnych z Rumunii przybywających a zresztą sprawować będzie czynności przykomorka rzeczonyj komory głównej.

Delegacya ta rozpocznie czynności urzędowe w dniu otwarcia namienionej części kolei.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXII. Wydana i rozesłana dnia 25 czerwca 1879.

90.

Traktat pocztowy pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a Grecyą z dnia 4/16 grudnia 1878.

(Zawarty w Atenach dnia 4/16 grudnia 1878, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 8 kwietnia 1879, ratyfikacje wymienione w Atenach dnia 7/19 maja 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro atque illo Majestatis Suae Graeciae Regis conventio cursus publicos attinens die decima sexta mensis decembris anni millesimi octingentesimi septuagesimi octavi inita et signata fuit tenoris sequentis:

Pierwopis.**Convention.**

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie et Sa Majesté le Roi des Hellènes, également animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui unissent les deux Etats et de régler au moyen d'une nouvelle Convention le service des correspondances entre l'Autriche-Hongrie et la Grèce remplaçant la convention conclue le 5/17 Avril 1867 et dénoncée en vertu de l'article XXX à l'expiration du délai y déterminé le 19 décembre 1876 ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires à cet effet, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie le Sieur Victor Comte Dubsky, Baron de Třebomislíc, chambellan de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Chevalier de l'Ordre de Malte, Grand croix de St. Stanislas de Russie, du Lion et du Soleil de Perse et d'Isabelle la catholique d'Espagne etc. etc. etc.;

Sa Majesté le Roi des Hellènes: Le Sieur Alexandre Coumoundouros, Président du Conseil des Ministres, Ministre de l'Intérieur, Grand croix de l'Ordre du Sauveur de Grèce etc. etc. etc.,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Entre l'Autriche-Hongrie et la Grèce il y aura des communications postales périodiques et régulières pour le transport des correspondances de toute espèce expédiées de l'Autriche-Hongrie et des pays étrangers en Grèce et vice versa.

Przekład.**Traktat.**

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież Najjaśniejszy Król grecki, przejęci zarówno życzeniem utwardzenia przyjaźnych związków pomiędzy swemi państwami i urzędzenia służby pocztowej między monarchyą austriacko-węgierską a Grecyą na podstawie nowej umowy, która zastąpić ma dawną umowę z dnia 5/17 kwietnia 1867, stosownie do jej artykułu XXX, po upływie terminu tamże ustanowionego, dnia 19 grudnia 1876 wypowiedzianą, mianowali do tego swoimi pełnomocnikami

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski i Król Apostolski węgierski, pana Wiktora hrabiego Dubskyego, barona Třebomislíca, szambelana Jego c. i k. Apostolskiej Mości, kawalera maltańskiego, kawalera wielkiego krzyża orderów rosyjskiego św. Stanisława, perskiego lwa i słońca i hiszpańskiego Izabeli katolickiej itd. itd. itd.;

Najjaśniejszy Król grecki pana Aleksandra Coumoundourosa, prezesa rady ministrów, ministra spraw wewnętrznych, kawalera wielkiego krzyża greckiego orderu Zbawiciela itd. itd. itd.,

którzy, zakomunikowawszy sobie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Do przewożenia korespondencyj wszelkiego rodzaju z monarchyi austriacko-węgierskiej, tudzież innych krajów do Grecyi i odwrotnie, zaprowadzone będą pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Grecyą peryodyczne, regularne związki pocztowe.

Les communications seront entretenues moyennant les bateaux à vapeur du Lloyd austro-hongrois ou d'autres bateaux autrichiens ou hongrois, qui seraient frétés ou subventionnés par le gouvernement de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique naviguant selon l'itinéraire fixé.

Les administrations des postes d'Autriche-Hongrie se réservent la faculté de modifier les itinéraires et les jours et heures de départ et d'arrivée des bateaux susmentionnés, d'après les besoins du service et dans l'intérêt bien entendu des deux pays, mais elles seront tenues d'en donner, en temps utile, avis préalable à l'administration des postes helléniques.

Article II.

Sa Majesté le Roi des Hellènes se réserve la faculté d'augmenter les communications établies par suite de l'article I de la présente convention, au moyen des bateaux à vapeur de la société hellénique ou d'autres bateaux helléniques qui seraient frétés ou subventionnés par le gouvernement grec.

Dans le cas prévu par le présent article l'administration des postes helléniques réglera l'itinéraire et les jours et heures de départ et d'arrivée des bateaux susmentionnés d'après les besoins et l'intérêt du service et sera tenue d'en donner, en temps utile, avis préalable aux administrations des postes de la monarchie austro-hongroise.

Article III.

Les paquebots autrichiens ou hongrois, employés au service postal, jouiront dans les ports helléniques où ils aborderont, d'après les articles I et IV de la présente convention, et les paquebots helléniques destinés au service postal, jouiront dans les ports autrichiens ou hongrois, où ils aborderont, d'après l'article II de la présente convention,

Związki te utrzymywać będą parowce Lloyd'a austriacko-węgierskiego albo też inne statki austriackie lub węgierskie, najęte lub subwencyonowane przez Rząd Jego c. i k. Apostolskiej Mości, kursujące podług ustanowionego planu.

Zarządy pocztowe austriacko-węgierskie zastrzegają sobie prawo zmieniania porządków podróży, tudzież dni i godzin odpływania i przybywania rzeczonych statków zgodnie z potrzebami służbowymi i dobrze zrozumianym interesem obu krajów, atoli obowiązane są zawiadomić o tem poprzednio w czasie właściwym, zarząd pocztowy grecki.

Artykuł II.

Najjaśniejszy Król grecki zastrzega sobie prawo pomnażania związków urządzonych na zasadzie artykułu I niniejszego Traktatu a to za pomocą parowców, należących do Spółki greckiej i innych statków przez Rząd grecki najętych lub subwencyonowanych.

W przypadku, który w artykule niniejszym jest przewidziany, zarząd pocztowy grecki ustanawiać będzie porządek podróży, tudzież dni i godziny odpływania i przybywania rzeczonych statków zgodnie z potrzebami i dobrem służby i będzie obowiązany zawiadomić o tem poprzednio w czasie właściwym zarządy pocztowe monarchyi austriacko-węgierskiej.

Artykuł III.

Statki pocztowe austriackie lub węgierskie do służby pocztowej używane, doznawać będą w portach greckich, w których na zasadzie artykułu I i IV niniejszego Traktatu przybija do lądu i statki greckie, przeznaczone do służby pocztowej, doznawać będą w portach austriackich lub węgierskich, w których stosownie do artykułu II niniejszego

tant à leur entrée, qu'à leur sortie, de toutes les faveurs à l'égard des droits de navigation et de port et à l'égard du droit sur le charbon destiné à leur consommation, ainsi que de tous les honneurs et de toutes les faveurs dans les opérations de douane, de police, de port et de santé, qui sont ou seront accordés aux bateaux nationaux ou aux bateaux d'une société étrangère quelconque de navigation à vapeur, employés au service postal. Cependant les paquebots susmentionnés seront soumis aux droits de môle et de phare; mais il est entendu, qu'ils en seront immédiatement affranchis, si quelque autre bâtiment étranger venait à en être exonéré. Ils ne pourront sous aucun prétexte être détournés de leur destination spéciale, c'est-à-dire: du transport des correspondances, voyageurs, marchandises, groups etc. ni être sujets à saisie-arrêt, embargo ou arrêt de prince.

Il est bien entendu que les effets de la convention du 5/17 avril 1867 excepté les franchises des droits de môle et de phare, demeureront en vigueur jusqu'à la mise en exécution de la présente convention.

Article IV.

Les bateaux des administrations des deux pays, destinés au service postal, pourront dans les ports où, d'après leurs itinéraires, ils toucheront dans leurs voyages périodiques, embarquer et débarquer des espèces et matières d'or et d'argent, des marchandises de toute sorte, ainsi que des passagers de quelque nation qu'ils soient, avec leurs hardes et effets personnels, même à destination des autres ports, c'est-à-dire exercer le cabotage, à condition que les capitaines se soumettront dans tous les cas aux réglemens sanitaires, de douane et de police dans ces ports concernant l'entrée et la sortie de voyageurs et de marchandises.

Traktatu przybijają do lądu, tak gdy przybywają jak i wtedy, gdy się oddalają, wszelkich tych ulg, co do opłat żeglarskich i pocztowych i co do opłaty od węgla na ich konsumeyą przeznaczonego, wszelkich honorów i ułatwień w czynnościach urzędowych cłowych, policyjnych, portowych i zdrowotnych, które są lub będą dozwolone statkom krajowym lub statkom jakiegokolwiek zagranicznej Spółki żeglugi parowej do służby pocztowej używanym. Wzmiankowane statki pocztowe opłacać mają brzegowe i latarniowe; atoli uwolnione będą od tych opłat natychmiast, jak tylko którykolwiek inny okręt zagraniczny zostanie od nich uwolniony. Pod żadnym pozorem nie mogą być uchylane od właściwego przeznaczenia, to jest od przewożenia korespondencyj, podróży, towarów i posyłek pieniężnych itd. ani podlegać zajęciu, przytrzymaniu lub aresztowi.

Zgodzono się jednak, że Traktat z dnia 5/17 kwietnia 1867 zachować ma moc obowiązującą aż do wykonania niniejszego Traktatu z jedynym wyjątkiem co do uwolnienia od brzegowego i latarniowego.

Artykuł IV.

Statki rządów obu Państw, przeznaczone do służby pocztowej, mogą zabierać i zostawiać w portach, do których peryodycznie na zasadzie swoich Porządków podróży przybywają, monety i sztaby złote i srebrne, towary wszelkiego rodzaju, tudzież podróży jakiegokolwiek narodowości z pakunkiem i wszelkimi ruchomościami, nawet gdy te przeznaczone są do innych portów, t. j. trudnić się żegluga nadbrzeżną, pod warunkiem, że kapitanowie we wszystkich przypadkach stosować się będą do przepisów sanitarnych, cłowych i policyjnych, obowiązujących w tychże portach pod względem zabierania i wysadzania podróży i towarów.

Article V.

Si la société du Lloyd ou une autre société de navigation austro-hongroise destinée au service postal venait à conclure ultérieurement avec la compagnie hellénique ou avec une compagnie étrangère reconnue par le gouvernement hellénique une convention dans le but d'opérer entre elles un échange de leurs transports de groups, des marchandises et des passagers de n'importe quelle provenance, tant intérieure qu'extérieure, il est convenu, que tout transbordement d'un paquebot à un autre sera effectué dans les ports helléniques, où ils font escale, libre de tout droit. A cet effet les paquebots autrichiens ou hongrois et les paquebots étrangers, avec lesquels devront être opérés les dits échanges pourront s'accorder, soit pendant le jour, soit pendant la nuit, pour effectuer leurs opérations. Dans le cas contraire les groups et les marchandises destinés à être transbordés seront débarqués et conservés aux frais de la compagnie dans un lieu special, soit de la société du Lloyd ou d'une autre société d'Autriche-Hongrie, soit dans celui de toute autre compagnie reconnue par le gouvernement hellénique, avec lequel elle aurait une convention, et cela jusqu'au moment de leur embarquement, sans que ces marchandises soient assujeties au paiement d'aucun droit de transit, mais ils seront soumis à la surveillance de la douane et aux réglemens sanitaires.

Article VI.

Le gouvernement de Sa Majesté le Roi accorde à la Société du Lloyd et à toute autre Société de navigation destinée au service postal de la Monarchie austro-hongroise toutes les facilités possibles pour les opérations de douane, port et santé, afin de permettre aux transports de s'effectuer avec promptitude et sans interruption. Les mêmes

Artykuł V.

Stanowi się, że jeżeli Spółka Lloyd'a lub inna Spółka żeglarska austriacko-węgierska, do służby pocztowej przeznaczona, zawrze ze Spółką grecką lub zagraniczną, przez Rząd grecki uznaną, umowę tyczącą się odbierania od siebie w celu dalszego przewozu posyłek pieniężnych towarów i podróży jakiegokolwiek pochodzenia, krajowych lub zagranicznych, przeładowanie z jednego statku na drugi w portach greckich, do których te statki zawiną, będzie wolne od wszelkich opłat. W tym celu statki pocztowe austriackie lub węgierskie umówić się mogą z zagranicznymi co do rzeczoności odbierania od siebie transportów, że to odbywać się ma albo w dzień albo w nocy. Jeżeli umowy takiej nie będzie, posyłki pieniężne i towary do przeładowania przeznaczone, zostaną wysadzone na ląd i na koszt Spółki umieszczone w przeznaczonych do tego celu magazynach Lloyd'a lub innej Spółki austriacko-węgierskiej lub w magazynach jakiegokolwiek innej Spółki, przez Rząd grecki uznanej, z którą pierwsze związane są kontraktem i zachowywane będą aż do chwili ponownego naładowania, towary zaś te nie będą podpadały żadnej opłacie przechodowej, lecz ulegać mają dozorowi Władzy cłowej i przepisom zdrowia.

Artykuł VI.

Rząd Najjaśniejszego Króla greckiego zapewnia Spółce Lloyd'a i wszelkiej innej Spółce żeglarskiej monarchii austriacko-węgierskiej, przeznaczonej do służby pocztowej, wszelkie możebne ułatwienia w czynnościach urzędowych cłowych, portowych i zdrowotnych, aby przewóz odbywać się mógł z jak największą szybkością i bez przerwy. Po-

facilités seront concédées à tous les paquebots helléniques employés au service postal, dans les ports autrichiens ou hongrois.

Article VII.

Les objets de grément et de provisions, qui pourraient être apportés pour un bâtiment de ces compagnies seront transportés sous la surveillance de la douane du bateau de la compagnie à l'autre sans être soumis à aucun droit de douane ou autre.

Article VIII.

L'échange des correspondances se fera en dépêches closes. Les bureaux de poste chargés de l'échange de ces dépêches seront désignés d'un commun accord par les administrations des postes des parties contractantes.

Article IX.

En ce qui concerne les taxes à payer pour les correspondances envoyées d'Autriche-Hongrie en Grèce et vice versa, les objets des envois postaux et leur condition, la recommandation, la perception des droits, le mode de traiter les objets de correspondance de toute nature en cas d'insuffisance, d'affranchissement, le décompte, les frais pour le transport etc., sont et seront réglés par les dispositions relatives du traité de l'Union générale des postes de Berne du 9 octobre 1874 et du règlement d'exécution, ainsi que par les arrangements ultérieurs des congrès de l'Union générale des postes.

Article X.

Par exception aux dispositions de l'article précédent le transport des dépêches closes que les bureaux de poste

dobne ułatwienia czynione będą w portach austriackich lub węgierskich statkom greckim do służby pocztowej używanym.

Artykuł VII.

Zapasy i przedmioty do uzbrojenia statków tych Spółek dowożone, mogą być pod dozorem cłowym przenoszone z jednego okrętu Spółki na drugi, nie podlegając w tym razie opłatom cłowym ani żadnym innym.

Artykuł VIII.

Korespondencye wymieniane będą w pakietach zamkniętych. Zarządy pocztowe Stron kontraktujących wyznaczą za wspólnem porozumieniem się urzędy pocztowe, którym wymiana takich pakietów ma być poruczona.

Artykuł IX.

Co się tyczy opłat od korespondencyj z monarchyi austriacko-węgierskiej do Grecyi i odwrotnie, postanowienia, które i jakie przedmioty pocztą przewożone być mogą, polecenia, poboru opłat, postępowania z rozmaitemi rodzajami korespondencyj, gdy nie są frankowane, obliczania kosztów przewozu itd. we wszystkich tych względach stosowane być mają teraz i na przyszłość odnośnie przepisy powszechnego Traktatu pocztowego berneńskiego z dnia 9 października 1874 i regulaminu wykonawczego, jakoteż dalszych układów kongresowych powszechnego Związku pocztowego.

Artykuł X.

Tytułem wyjątku od przepisów artykułu poprzedzającego, zamknięte pakiety listowe, które urzędy pocztowe

grecs auront à échanger entre eux, sera effectué par les bateaux autrichiens et hongrois gratuitement aux ports helléniques, où ces bateaux relâcheront d'après leur itinéraire.

Article XI.

Les employés des bateaux autrichiens et hongrois dans les ports helléniques et les employés des bateaux helléniques dans les ports de la monarchie austro-hongroise ne pourront recevoir que des bureaux de poste des correspondances destinées à être transportées.

Ils sont même tenus de recevoir et de livrer les dépêches postales dans les bureaux de poste respectifs.

Les agences des compagnies austro-hongroises de navigation à vapeur, établies dans les ports helléniques, ainsi que les agences des compagnies helléniques de navigation à vapeur à établir dans les ports autrichiens ou hongrois, sont également tenues de ne pas composer ni recevoir des dépêches closes, contenant des correspondances, les opérations de cette nature étant exclusivement du domaine du service des postes des administrations respectives.

Cependant les agences des compagnies austro-hongroises établies à Corfu et à Syra sont autorisées au transbordement et à la réexpédition (tant à la réception, quant à la délivrance) des dépêches closes qui sont échangées immédiatement entre les bureaux des poste austro-hongrois établis en Turquie et en Egypte d'une part et des bureaux de poste de la monarchie austro-hongroise d'autre part.

Il est entendu que les dispositions des paragraphes I et II du présent article ne sont pas applicables aux correspondances du service des agents des compagnies austro-hongroises entre eux et avec leurs administrations centrales en Autriche-Hongrie, ni aux correspondan-

greckie wymieniać zechcą z sobą, przewożone będą bezpłatnie przez statki austriackie i węgierskie do tych portów greckich, do których statki te zawijają podług swego programu podróży.

Artykuł XI.

Korespondencye przeznaczone do przewozu odbierać będzie służba okrętów austriackich i węgierskich w portach greckich a służba okrętów greckich w monarchyi austriacko - węgierskiej tylko od urzędów pocztowych.

Jest ona także obowiązana odbierać i wydawać pakiety pocztowe w urzędach pocztowych obu Stron.

Austriacko-węgierskie agencye żeglugi parowej w portach greckich, jakoteż agencye greckich Spółek żeglugi parowej, gdyby zaprowadzone zostały w portach austriackich lub węgierskich, nie mogą ani ekspedycyować ani odbierać pakietów zamkniętych, zawierających korespondencye, ponieważ czynności te należą wyłącznie do zakresu zarządów pocztowych.

Wszakże agencye Spółek austriackich i węgierskich ustanowione na Korfu i w Syrze, upoważnione są do przeladowywania i ekspedycyowania dalej tych zamkniętych pakietów (tak przy odbiorze jak i przy wydawaniu), które wymieniane są bezpośrednio pomiędzy urzędami pocztowymi austriacko-węgierskimi w Turcyi i Egipcie z jednej a urzędami pocztowymi monarchyi austriacko-węgierskiej z drugiej strony.

Rozumie się samo przez się, że przepisy I i II ustępu niniejszego artykułu nie odnoszą się do korespondencyj służbowych, które wymieniać będą agencji Spółek austriacko-węgierskich między sobą lub ze swemi dyrekcjami naczelnymi w monarchyi austriacko-węgier-

ces du service des organes du gouvernement de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique dans les ports helléniques entre eux et avec leur gouvernement.

La même exception aura lieu pour les correspondances du service des agents des bateaux helléniques entre eux et avec leurs administrations centrales ainsi que la correspondance du service des organes du gouvernement grec dans les ports de la Monarchie austro-hongroise entre eux et avec leur gouvernement.

Les commandants des paquebots employés au transport respectif des correspondances des deux administrations, veilleront à ce qu'il ne soit pas transporté de lettre en fraude par leur équipage ou par les passagers et dénonceront à qui de droit les infractions qui pourront être commises.

Article XII.

Les administrations des parties contractantes régleront la forme des comptes et toute autre mesure de détail et d'ordre nécessaire pour assurer l'exécution rigoureuse des stipulations de la présente convention.

Il est entendu, que les mesures désignées ci-dessus pourront être modifiées par les administrations intéressées toutes les fois que d'un commun accord elles en reconnaîtront la nécessité.

Article XIII.

La présente convention sera mise à exécution le premier janvier 1879, elle demeurera obligatoire jusqu'à la fin de l'année 1883.

Passé ce terme elle durera d'année en année jusqu'à ce que l'une des deux parties contractantes ait annoncé à l'autre une année à l'avance, son intention d'en faire cesser les effets ou dans le cas où une nouvelle convention la remplacerait.

skiej, albo urzędnicy Jego c. i k. Apostolskiej Mości w portach greckich między sobą i ze swoim Rządem.

Temuż samemu wyjątkowi podlegają korespondencye służbowe, które wymieniać będą agenci statków greckich między sobą lub ze swemi dyrekcjami naczelnymi albo urzędnicy greccy w portach monarchyi austryacko-węgierskiej między sobą i ze swoim Rządem.

Kapitanowie statków pocztowych, używanych do przewożenia korespondencyj obu Zarządów, czuwać będą nad tem, aby ludzie składający załogę lub podróżni nie przewozili tajemnie żadnego listu i o przekroczeniach tego rodzaju uwiadamiać będą Władzę właściwą.

Artykuł XII.

Zarządy Stron kontraktujących ustanowią sposób załatwiania rachunków i obmyślą wszelkie inne środki potrzebne do ścisłego wykonania niniejszego Traktatu.

Rozumie się samo przez się, że interesowane Zarządy będą mogły zmienić środki wzwyż wzmiankowane, gdy za wspólnem porozumieniem się uznają to za potrzebne.

Artykuł XIII.

Traktat niniejszy nabyć ma mocy obowiązującej od dnia 1 stycznia 1879 i zatrzyma ją aż do końca 1883 roku.

Po upływie tego czasu obowiązywać będzie od roku do roku, aż dopóki jedna z dwóch Stron kontraktujących nie oznajmi drugiej na rok wprzód, że zamierza go uchylić lub dopóki nie będzie zastąpiony nowym Traktatem.

A partir du jour de la mise à exécution de la présente convention sera abrogée la convention postale conclue entre l'Empire d'Autriche et le Royaume de Grèce le 5/17. avril 1867.

Article XIV.

Cette convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Athènes aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Athènes en double expédition, le 4/16 décembre mille huit cent soixante dixuit.

(L. S.) **V. Dubsky** m. p.

(L. S.) **Coumoundouros** m. p.

Od dnia wykonania niniejszego Traktatu traci moc obowiązującą Traktat pocztowy między cesarstwem austriackim a królestwem greckim z dnia 5/17 kwietnia 1867.

Artykuł XIV.

Traktat niniejszy ma być ratyfikowany a dokumenty ratyfikacyjne wymienione zostaną w Atenach w jak najkrótszym czasie.

Dla większej mocy i wagi Pełnomocnicy podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęci.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Atenach dnia 4/16 grudnia 1878.

(L. S.) **Dubsky** r. w.

(L. S.) **Coumoundouros** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostrae Caesareo Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali Urbe Nostra Vienna die octava mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum vero trigesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Guilelmus liber baro a **Konradsheim** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Powyższy Traktat pocztowy zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 17 czerwca 1879.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 30 czerwca 1879.

91.

Ustawa z dnia 8 czerwca 1879,

o zwrocie zaliczek bezprocentowych, udzielonych z funduszków państwa na zasadzie ustawy z dnia 3 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 72) mieszkańcom Joachimowa, którzy w r. 1873 ponieśli szkodę przez pożar.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Zmieniając po części przepis ustawy z dnia 3 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 72) pozwala się, aby zaliczki bezprocentowe, udzielone z funduszków państwa w sumie 500.000 zł. na zasadzie tejże ustawy mieszkańcom Joachimowa, którzy w r. 1873 ponieśli szkodę przez pożar, zwrócone zostały w dwudziestu równych ratach rocznych, poczynających się od r. 1883.

Począwszy od r. 1890 opłacać należy od niezwróconej do tego czasu sumy tych zaliczek po 5 od sta rocznie.

O ile zaliczki te w myśl ustawy z dnia 3 maja 1873 udzielone były pod odpowiedzialnością gminy, powyższy sposób zwrotu zastosowany do nich będzie tylko pod warunkiem, że odpowiedzialność gminy rozciągniętą zostanie także na ten sposób zwrotu i na odsetki.

§. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Schönbrunn, dnia 8 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

Pretis r. w.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1879,

o podwyższeniu sumy zagwarantowanej przez Rząd kolei koszycko-bogumińskiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby sumę zagwarantowaną kolei koszycko-bogumińskiej, przypadającą na austryacką część tej kolei, podwyższył pod warunkami w ustawie niniejszej podanemi, o taką kwotę czystego dochodu rocznego, która potrzebna będzie do opłacenia odsetków od sumy imiennej milion dwieście tysięcy (1,200.000) złotych w. a. w srebrze i na umorzenie jej w okresie koncesyjnym.

Artykuł II.

Suma imienna milion dwieście tysięcy złotych (1,200.000) złotych w. a. w srebrze, w artykule I wzmiankowana, stanowić ma fundusz rezerwowy na zakupienie materiałów za rzeczywistą sumę ryczałtową 128.000 zł., na pomnożenie parku wozowego i na rozszerzenie budowli na części austryackiej kolei koszycko-bogumińskiej.

Zagwarantowany czysty dochód podwyższony być może w tym celu o tyle, ile wynoszą odsetki i kwota na umorzenie sum wziętych aż do rzeczony sumy najwyższej z funduszu rezerwowego na cele powyższe za zezwoleniem Rządu w każdym z osobna przypadku.

Artykuł III.

Dogodności wzmiankowane w artykule I i II uczynione będą Spółce uprzywilejowanej kolei koszycko-bogumińskiej pod tym warunkiem, że Rząd król. węgierski drogą prawodawczą umożliwi rzeczony Spółce zebranie funduszy na rozszerzenie budowli i dokupienie czego potrzeba dla linii węgierskich bez dalszego obciążania królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Artykuł IV.

Jeżeli na cele, w artykułach II i III wzmiankowane, wypuszczone będą w obieg obligacye z prawem pierwszeństwa, natenczas emisją ich, jakoteż zaciąganie prawa zastawu w celu zabezpieczenia praw posiadaczy tychże obligacyj z prawem pierwszeństwa uwolnić można od stępli i opłat, tudzież kupony od opłaty stęplowej na lat dziewięć, począwszy od dnia 1 stycznia 1876, jeżeli Rząd królewsko-węgierski uwolni także te emisye obligacyj od rzeczonych stępli i opłat.

Artykuł V.

Wykonanie ustawy niniejszej, nabywającej mocy od dnia ogłoszenia, poleca się Ministrom handlu i skarbu.

Ischl, dnia 20 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 1 lipca 1879.

93.

Ustawa z dnia 11 czerwca 1879.

urządzająca dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dostarczanie pomieszczeń i przynależności dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowiąc co następuje:

Artykuł I.

Zamieszczona poniżej ustawa kwaterunkowa określa rozciągłość i sposób dostarczania pomieszczeń i przynależności dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju.

Uchylają się wszelkie dotychczasowe wyjątki i ulgi, których ustawa niniejsza nie potwierdza wyraźnie.

Artykuł II.

Dostarczanie pomieszczeń i przynależności dla wojska podczas wojny, urządzone będzie osobną ustawą.

Artykuł III.

Ustawa niniejsza nie narusza kontraktów, dotyczących się dostarczenia pomieszczeń i przynależności dla wojska, zawartych przez Władze wojskowe, gminy, reprezentacje krajowe lub osoby prywatne a jeszcze obowiązujących; tylko te z przepisów w niej zawartych, które tyczą się wynagrodzenia, o ile okażą się korzystniejszymi dla dostarczycieli, stosowane będą także i do takich kontraktów.

Artykuł IV.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Od tego dnia traci moc swoją przepis kwaterunkowy z dnia 15 maja 1851 (Dz. u. p. Nr. 124), równie jak wszelkie przepisy dodatkowe w tym względzie wydane.

Artykuł V.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi obrony krajowej, który potrzebne do tego rozporządzenia wydać ma w porozumieniu z wspólnym Ministrem wojny i Ministrem skarbu.

Schönbrunn, dnia 11 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Pretis r. w.

Horst r. w.

Ustawa kwaterunkowa.

Rozdział pierwszy.

Przepisy ogólne.

§. 1.

Kwaterunek bywa:

1. pod względem czasu

a) stały, lub

b) chwilowy,

2. pod względem sposobu umieszczenia

a) wspólny, lub

b) rozdzielny.

§. 2.

Kwaterunek jest stałym wtedy, gdy następuje na podstawie rozmieszczenia stałego pokojowego.

Kwaterunek chwilowy zachodzi podczas przemarszów, koncentracji, ćwiczeń wojennych, wykomenderowań, w ogóle w skutku powodów przemijających i dopóki powody takie istnieją.

§. 3.

Kwaterunek jest wspólny wtedy, gdy w jednym i tym samym budynku nie licząc znajdujących się w nim mieszkań oficerskich, magazynów, odwachów i wszelkich innych przynależności, dane będzie pomieszczenie najmniej dla półkompanii piechoty lub strzelców, dla ćwierćszwadronu lub rotы uzupełniającej jazdy, jeśli sama jedna jest rozmieszczona, dla półbaterii artylerii polowej, dla półkompanii lub baterii górskiej artylerii fortecznej, dla półkompanii polowej lub rezerwowej inżynierów i pionierów, dla półszwadronu korpusu pociągów, lub rotы obrony krajowej (t. j. najmniej dla poddziału taktycznego).

W razie przeciwnym kwaterunek jest rozdzielny.

Jeśli kwaterunek ma być wspólny, dostarczyć należy lokale osobne, nie przeznaczone zarazem do innych celów.

Gdy kwaterunek jest rozdzielny, umieszczać należy żołnierzy ile możliwości w pokojach lub izbach, od mieszkania osoby ponoszącej kwaterunek, oddzielonych, które według potrzeby należy oświetlać a w zimie opalać.

§. 4.

Wyraz „wojsko“ w ustawie niniejszej używany, obejmuje wojsko stałe, marynarkę wojenną i obronę krajową.

§. 5.

Do kwaterunku wspólnego używać należy w następstwie kolejnym:

- a) koszar skarbowych,
- b) innych budynków rządowych wolnych i które komisya uzna za zdadne,
- c) koszar krajowych powiatowych, gminnych lub prywatnych,
- d) koszar dorywczych.

Za koszary uważany być ma taki budynek, który przeznaczony jest wyłącznie do kwaterowania wojska i odpowiada wymaganiom pod względem pomieszczalności i wszelkich innych własności, określić się mających drogą rozporządzenia.

Koszary zaś dorywcze są lokale, użyć się dające do wspólnego kwaterunku a znajdujące się w budynkach nie wyłącznie przeznaczonych do kwaterowania wojska, tudzież te, które pod względem pomieszczalności lub jakości lokalów nie czynią w zupełności zadosyć temu, czego się wymaga od koszar.

Przepisy, dotyczące się koszar i koszar dorywczych, odnoszą się także do domów wczasu i szpitali wojskowych, które, jeżeli na ten cel dostarczone będą budynki osobne i wszelkim innym wymaganiom zadość czyniące, będą miały znaczenie koszar, w przeciwnym zaś razie koszar dorywczych.

Czy budynek ma być uważany za koszary, czy za koszary dorywcze, o tem orzekać będą w porozumieniu z sobą Ministrowie interesowani, na podstawie wyводу komisji mieszanej.

Kwaterunek rozdzielny wtedy tylko zarządzony być może, gdy wspólny jest niemożliwy.

6.

Gdyby żądano całkowitego zwinięcia koszar lub koszar dorywczych (skarbowych lub nieskarbowych) z powodu ważnych wad pod względem budowniczym lub higienicznym, natenczas o potrzebie całkowitego zwinięcia orzekać będzie po zasięgnięciu opinii komisji mieszanej, Minister obrony krajowej, a mianowicie co do koszar lub koszar dorywczych wojska stałego (marynarki wojennej) w porozumieniu z wspólnym Ministrem wojny.

Koszary skarbowe, jakoteż wzmiankowane w §. 5 pod c) i d) koszary lub koszary dorywcze nie skarbowe, zwinięte być mogą dla użycia ich do innego celu nie na kwatery wojskowe (§. 7) lub sprzedane dopiero wtedy, gdy dostarczytel koszar lub koszar dorywczych zwinąć się mających, odda inne koszary lub koszary dorywcze na tyleż ludzi co tamte, wyjąwszy, jeżeli koszary lub koszary dorywcze są zbędne z powodu zmiany w rozmieszczeniu wojska.

W stosunkach przemijających, rozporządzić można inaczej przez zawarcie odpowiednich kontraktów.

§. 7.

Lokale kwaterunkowe, których dostarczenia administracya wojskowa ma prawo żądać na zasadzie ustawy niniejszej i w miarę o ile się należą, są:

1. umieszczania i przynależności

a) dla wojskowych, zaliczających się do pobierających płacę, zostających w służbie stale lub czasowo, tudzież dla ich rodzin, sług, koni i powozów,

b) dla żołnierzy nie oficerów, ich rodzin, tudzież dla koni oddziału, który ma być zakwaterowany;

2. wszelkie inne miejsca i przynależności, które będą potrzebne dla korpusów wojska, tudzież dla komend i sztabów do nich należących.

§. 8.

Obowiązek dostarczenia kwater w naturze i dostarczenia przynależności cięży na posiadaczach domu a względnie na posiadaczach innych miejsc, które mają być dostarczone.

§. 9.

Zasadą w kwaterowaniu jest pojemność według ustawy niniejszej rozporządzalna i odpowiedna.

W stosunkach normalnych pojemność ta stanowi granicę prawa żądania i obowiązku dostarczenia.

Tylko w razie i na czas najgwałtowniejszej potrzeby, jeżeli jednocześnie używa się także lokali mniej odpowiednich, może być zarządzony kwaterunek ściśliwszy, przekraczający oznaczoną pojemność normalną.

Czy zachodzi potrzeba najgwałtowniejsza, orzekają o tem Władze administracyjne w porozumieniu z Władzami wojskowemi lub komendantami oddziałów, których się to tyczy.

Dochodzenie i utrzymywanie wykazów pojemności do kwaterunku tak normalnego jak i dorywczego jest obowiązkiem gmin, dozór zaś nad tem i kierownictwo należy do Władz administracyjnych.

§. 10.

Od kwaterunku uwolnione są lokale następujące:

1. Wszelkie takie budynki, które stale lub czasowo przeznaczone są na mieszkanie dla Najjaśniejszego Pana lub członka najwyższej rodziny panującej;

2. budynki, mieszkania i biura poselstw mocarstw zagranicznych;

3. wszelkie lokale używane i niezbędne do służby rządowej i w ogóle do celów państwa, tudzież lokale reprezentacyi państwa, kraju, powiatu i gminy, razem z mieszkaniami urzędowemi;

4. lokale przeznaczone na publiczne nabożeństwa, na zakłady publiczne dla chorych i dobroczynne, lokale wszystkich zakładów naukowych publicznych, lub które posiadają prawa zakładów publicznych, tudzież lokale zakładów naukowych i wychowawczych, dobroczynnych i leczniczych prywatnych, utrzymywanych nie dla zysku, nakoniec lokale muzeów i bibliotek, przeznaczonych na użytek publiczny bezpłatny;

5. zakłady więzienne, karne i poprawcze, tudzież do pracy przymusowej;

6. klasztory żeńskie, tudzież w klasztorach męskich te lokale, które, o ile są rzeczywiście potrzebne, muszą znajdować się pod klauzurą wewnętrzną;

7. lokale ściśle potrzebne do czynności urzędowych i duchownych księży plebanów i wyższego duchowieństwa wszystkich społeczności religijnych prawnie uznanych, tudzież mieszkanie każdego z nich ze względu na stosunki familijne;

8. lokale własne lub najęte do sprawowania służby pocztowej, pocztowo-stajennej i telegraficznej, tudzież do ruchu kolei żelaznych parowych i żeglugi parowej zdaniem Władzy rządowej, nad tą służbą i ruchem przelożonej, niezbędnie potrzebne;

9. lokale niezbędnie potrzebne do zarobkowania i mieszkania ponoszącemu kwaterunek ze względu na jego stosunki familijne.

W tych miejscach, gdzie wszystkie zabudowania mieszkalne lub po większej części składają się tylko z jednego budynku, gospodarz i domownicy używać mają tego budynku wspólnie z zakwaterowanymi żołnierzami.

§. 11.

Do pojemności, obliczyć się mającej podług §. 9 do kwaterunku rozdzielonego, nie należy wciągać budynków przeznaczonych podług §. 5go a), c), d) na pomieszczenie wojska.

§. 12.

Dostarczania pomieszczenia z przynależnościami nie ma nigdy wojsko żądać bezpośrednio od właściciela budynku lub gruntu, lecz tylko od Władzy administracyjnej powiatowej a względnie (jeżeli oddział jest mały i w nagłych przypadkach), od przelożonego gminy.

§. 13.

Żądanie, tyczące się kwaterunku, w formie prawnej podane, spełnić ma gmina w granicach swojego okręgu, w sposób ustawą przepisany.

Wybrać ma lokale, wskazać je oddziałowi i uskutecznić rozstawienie po kwaterach w razie potrzeby z pomocą przewodników, których dodać ma bezpłatnie.

§. 14.

Odwołanie się przeciw zarządzeniu przelożonego gminy, tyczącemu się wyznaczenia kwater, nie ma skutku odwołczego.

§. 15.

Każdemu, ponoszącemu kwaterunek, wolno oficerów, żołnierzy, konie itd. dane mu na kwaterę, umieścić odpowiednio na swój koszt w innych lokalach znajdujących się w tem samym miejscu a względnie w tej samej dzielnicy, co jednak nie uwalnia zastępcy od obowiązku tego samego rodzaju także na niniejszego.

§. 16.

Ponoszący kwaterunek rozdzielny, żądać może po upływie miesiąca zmiany kwaterunku; gdy kwaterunek jest stały, zmiana nastąpić może tylko w granicach ściślejszego okręgu kwaterunkowego.

§. 17.

Administracya wojskowa utrzymywać może markietauństwa we wszystkich koszarach i koszarach dorywczych, w których wojsko stoi, wszakże wyłącznie tylko na potrzebę wojska.

§. 18.

Budynki, które gmina, powiat, kraj lub osoby prywatne przeznaczają stale na potrzeby kwaterunku wojskowego za wynagrodzeniem, w myśl ustawy niniejszej przypadającym, uwolnione są na czas tego ich przeznaczenia od podatku domowego.

§. 19.

Wynagrodzenia, które podług ustawy niniejszej administracya wojskowa ma płacić, jeżeli należą się za kwaterunek wojska stałego lub marynarki wojennej, ciężą na budżecie wojskowym (marynarskim) wspólnym, jeżeli zaś chodzi o kwaterunek obrony krajowej, na budżecie ministerstwa obrony krajowej, wyjąwszy przypadek uruchomienia dla celów wojennych.

§. 20.

Sprawy kwaterunkowe załatwiać będą gminy w poręczonym zakresie działania.

Obowiązki i prawa, z ustawy niniejszej wynikające, ciężą na wyłączonych obszarach dworskich i służą im tak samo, jak ciężą na gminach lub im służą.

Kierowanie sprawami kwaterunkowymi i zawiadywanie niemi z współudziałem gmin, tudzież decydowanie w razie wątpliwości i zażeń należy do Władz administracyjnych, w ostatniej instancji do Ministra obrony krajowej.

Odwwołanie się od zarządzeń i decyzji Władz administracyjnych nie ma skutku odwłocznego.

Rozdział drugi.

Przepisy szczególne, tyczące się kwaterunku stałego

§. 21.

Rozmieszczenie pokojowe stałe wojska stałego (marynarki wojennej), które Cesarz, jako najwyższy wódz siły zbrojnej zarządził w roku 1870, wykonywa wspólny Minister wojny w porozumieniu z Ministrem obrony krajowej.

§. 22.

Również nowe stanowiska rozmieszczenia oznaczać będą i w ogóle wszelkie zmiany rozmieszczenia stałego pokojowego, zarządzać będzie Cesarz po wysłuchaniu wspólnego Ministra wojny i Ministra obrony krajowej.

Obronę krajową rozmieszczać będzie Minister obrony krajowej za zezwoleniem Najjaśniejszego Pana.

§. 23.

Kwaterunek stały, o ile koszary skarbowe nie wystarczają na pomieszczenie wojska, jest ciężarem publicznym, który — bez wpływu na obowiązek dostarczania kwater w naturze do rozdzielnego kwaterunku podług rozmieszczenia stałego pokojowego, dotykającego tylko pojedyncze gminy — ponosić ma całe odnośne królestwo lub kraj i za który administracya wojskowa płacić będzie wynagrodzenie, ustawą niniejszą przepisane.

Dolożenie starania, aby ciężar kwaterunkowy rozłożony był jak można najjednostajniej w całym odnośnym królestwie lub kraju, należy do zakresu działania reprezentacyi krajowej.

§. 24.

Rozciągłość powinności świadczenia pod względem dostarczenia lokali z przynależnościami do kwaterunku stałego, poznać można z załączek *A, B, C, D.*

§. 25.

Osoby wojskowe pobierające płacę — o ile na koszt komendy wojskowej miejsca (stacyjnej) nie będą im wyznaczone pomieszczenia w rozmiarze, który się im należy i w odpowiedniej bliskości miejsca, w którym sprawują służbę, otrzymają podług taryfy wynagrodzenie za mieszkanie, które sobie sami najmą.

Jeżeli komisya stwierdzi, że za wynagrodzenie taryfowe nie podobna dostać pomieszczenia, należącego się prawnie, gmina obowiązana jest dostarczyć pomieszczenia, jakie się prawnie należy, za co otrzyma wynagrodzenie taryfowe,

§. 26.

W razie rozdzielnego kwaterowania podoficerów i innych żołnierzy nie oficerów, ponoszący kwaterunek, dostarczyć ma oprócz pospolitego czystego posłania, także światła i opału, tudzież środków do rozwieszenia części umundurowania i uzbrojenia.

Podoficerowie i inni żołnierze nie oficerowie, kwaterowani rozdzielnie, nie mają prawa żądać żywności od ponoszącego kwaterunek, lecz mają prawo używania razem z nim ogniska i naczyń kuchennych.

Jeżeli z powodu ubóstwa osoby ponoszącej kwaterunek, nie można korzystać z tego prawa i przeto wojsko zakwaterowane zmuszone jest gotować wspólnie osobno, lub jeżeli gmina w porozumieniu z komendą oddziału uzna za lepsze dostarczyć własnych kuchni wspólnych i lokali do wspólnego gospodarstwa, administracya wojskowa dostarczy opału i naczyń kuchennych, za co odciągać będzie po 0·5 c. z wynagrodzenia skarbowego, wymierzonego od głowy za dzień.

Niemożność używania ogniska kuchennego i naczyń kuchennych razem z ponoszącym kwaterunek, stwierdzona być powinna w każdym z osobna przypadku przez komisya mięszaną.

§. 27.

Dla koni rozmieszczonych drogą kwaterunku rozdzielnego (tak oficerskich jak i żołnierskich) dostarczyć ma ponoszący kwaterunek, oprócz stajni, także latarni do oświetlenia stajni, tudzież urządzenia stajennego.

§. 28.

Przed każdym terminem wypowiedzania w zwyczaju będącym lub prawnym, komenda wojskowa placu a względnie stacyjna doręczyć ma wcześniej przelożonemu gminy wykaz pomieszczeń, które będą zapotrzebowane na następny w zwyczaju będący lub prawny najkrótszy okres najmu.

Pomieszczenia, które nie będą ponownie zajęte, spisać należy w wykazie tym osobno i na podstawie tego wykazu, uważane być mają za wypowiedziane.

W innym czasie, nie w terminach powyżej wzmiankowanych, wypowiadać nie wolno.

W tych samych terminach komenda wojskowa placu (a względnie stacyjna) wypłaca przelożonemu gminy wynagrodzenie z góry za kwitami nieostępowanemi.

Jeżeli w ciągu takiego okresu najmu okaże się, że potrzeba więcej lokali dla wojska, obejść się należy pomieszczeniami dostarczonemi już na ten okres a o ile to jest niemożliwem, uciec się tymczasowo co do tej nadwyżki, do kwaterek chwilowego.

Toż samo stać się ma, gdy nastąpi nowa potrzeba.

§. 29.

Za lokale zażądane, które gmina dostarczyła, wojsko zaś albo weale ich nie używało albo tylko częściowo lub czasowo, o ile chodzi tu o inne budynki nie te, które w §fie 33 są wzmiankowane, zapłacić należy wynagrodzenie całkowite za cały czas, na który je zamówiono, przez ten czas jednak administracya wojskowa może niemi rozporządzać.

§. 30.

Wynagrodzenie za kwatery dla wojskowych pobierających płacę, tudzież za inne potrzebne pomieszczenia, z wyjątkiem lokali dla żołnierzy nie oficerów, jakoteż za ich urządzenie, płacić będzie administracya wojskowa (§. 19) podług ustanowionych klas czynszu za kwatery.

Do tych klas zalicza gminy i wyznacza zapłatę w każdej z tych klas Minister obrony krajowej w porozumieniu z Ministrem skarbu i wspólnym Ministrem wojny na podstawie czynszów miejscowych w zwyczajach będących, za używanie lokali a względnie za urządzenie, oznaczonych już podług średniej kwoty z pięciu lat 1871 aż do 1875 włącznie.

Mając oznaczyć średnie czynsze najmu, wziąć należy w rachunek daniny publiczne, ciężące na biorącym w najem (czynszowe, szkolne itd.).

Po upływie pięciu lat nastąpi regulacya klas czynszu, tudzież kolei, w jakiej gminy są do nich zaliczone, na podstawie średniej kwoty czynszów z pięciu lat bezpośrednio poprzedzających.

Sposób postępowania w tych dochodzeniach przepisany będzie drogą rozporządzenia.

W nowych miejscach, stałe garnizony otrzymujących, płacone będą aż do najbliższej ogólnej regulacyi taryfy miejscowe czynsze najmu, które oznaczyć należy zaraz po wejściu oddziału.

§. 31.

Za pomieszczenie podoficerów i innych żołnierzy nie oficerów, tudzież koni płacić będzie administracya wojskowa wynagrodzenia dzienne, ustanowione w następujących kwotach:

I. Za pomieszczenie jednego żołnierza:

1. w koszarach:

a) za lokal	3·5 c.
b) „ sprzęty	0·2 „
c) „ paliwo i światło	1·3 „
d) „ pościel	1·0 „
	<hr/>
	razem . 6 c.

2. w koszarach dorywecznych:

a) za lokal	1·0 e.
b) „ sprzęty	0·2 „
c) „ paliwo i światło	1·3 „
d) „ pościel	1·0 „
	razem . 3·5 e.

3. na kwaterach rozdzielnych . . . . . 1·5 e.
jeżeli bez paliwa i naczyń kuchennych (§. 26) . . . . . 1·0 „

II. Za pomieszczenie jednego konia:

1. w koszarach:

a) za lokal	3·0 e.
b) „ sprzęty	0·4 „
c) „ oświetlenie	0·3 „
	razem . 3·7 „

2. w koszarach dorywecznych:

a) za lokal	1·5 e.
b) „ sprzęty	0·4 „
c) „ oświetlenie	0·3 „
	razem . 2·2 e.

3. na kwaterach rozdzielnych . . . . . 1·5 e.

Mierzwy dostarcza administracja wojskowa tak wtedy, gdy kwaterunek jest wspólny, jak i gdy rozdzielny.

Gdy kwaterunek jest wspólny, nawóz zostaje własnością administracji skarbu, gdy rozdzielny, zostawia się go dostarczycielowi stajni.

Prawo już nabyte do pozycji wynagrodzenia ustanowionych pod I. 1., II. 1., a względnie I. 2., II. 2, utrzymuje się w swej mocy, chociażby w przyszłości zwiększyły się żądania.

§. 32.

Wynagrodzenie za pomieszczenie żołnierzy nie oficerów w koszarach lub koszarach dorywecznych ma być obliczane i wypłacane podług pomieszczalności żądanej i dostarczonej na podstawie rozmieszczenia stałego pokojowego, licząc pomieszczenia osobne, należące się posiadającym stopień, podług pomieszczalności jak pokoje dla żołnierzy.

§. 33.

Co się tyczy koszar nowo dostarczonych po zaprowadzeniu ustawy niniejszej, poręcza się dostarczycielowi a mianowicie, jeżeli budynek już istniejący został przerobiony na koszary, na pierwsze piętnaście lat, jeżeli zaś są nowo wybudowane, na dwadzieścia pięć lat, licząc od dnia, w którym oddane zostaną administracji wojskowej, pobieranie bez przerwy należytości za pomieszczenie wojska, bez względu na przerwy lub cofnięcie załogi, w ten sposób, że — o ile z dostarczycielem nie będzie można zawrzeć umowy korzystniejszej dla administracji wojskowej — w ciągu czasu niedostającego do piętnasto a względnie dwudziesto-pięcioletniego okresu zajęcia, płacone będzie ciągle wy-

nagrodzenie przypadające podług §fu 31go a względnie podług taryfy za próżny lokal.

W przypadku tym jednak administracyi państwa służy prawo użyć budynku, którego nie potrzebuje na pomieszczenie wojska, do innych celów wojskowych, albo wynająć go do innego celu na czas, do którego ma płacić wynagrodzenie.

Jeżeli budynek taki w skutek nadzwyczajnego wypadku, np. wojny lub klęski żywiołowej stanie się według zdania komisji mieszanej i decyzji właściwych Władz całkiem albo częściowo trwale niezdatny do użytku, odpaść ma odpowiednia kwota wynagrodzenia.

Za koszary używane już przed zaprowadzeniem ustawy niniejszej, tudzież za koszary nowo dostarczone po jej zaprowadzeniu, po upływie pierwszych piętnastu a względnie dwudziestu pięciu lat, jeżeli zajęcie zostanie czasowo przerwane lub całkiem zaniechane, wynagrodzenie płacone będzie nadal w wymiarze przypadającym za próżny lokal jeszcze przez trzy miesiące.

Za koszary dorywcze, gdy przestaną być zajęte, płacone będzie wynagrodzenie podług §fu 31go przypadające, jeszcze tylko przez miesiąc a względnie wynagrodzenie taryfowe aż do upływu okresu najmu przepisanego w §fie 28.

Również w dwóch ostatnich przypadkach zastrzega się administracyi wojskowej prawo użytkowania.

§. 34.

Dostarczycielowi koszar lub koszar dorywczych zostawia się przy oddaniu wolność wyboru, zaopatrzyć koszary a względnie koszary dorywcze w potrzebne sprzęty i wziąć na siebie utrzymanie ich, czyszczenie, uzupełnianie, tudzież dostarczenie przyborów do gotowania, opalania i oświetlania, lub nie.

W ostatnim przypadku czyni to administracya wojskowa.

§. 35.

Budynki, części budynków, sprzęty, miejsca do ćwiczeń (§. 55), oddawane być mają administracyi wojskowej na podstawie inwentarza.

Utrzymywanie oddanych budynków w dobrym stanie, jest obowiązkiem dostarczyciela.

Jeżeli wypadnie zwrócić odebrane budynki, zwrócić je należy w takim stanie, w jakim je otrzymano, pomijając skutki zwykłego użycia.

W razie uszkodzenia lub ubytku przedmiotu, administracya wojskowa odpowiada za wszelkie winy wojska i tych osób, którym administracya wojska oddała w używanie przedmiot o który chodzi, lecz nie za przypadek ani też za skutki zwykłego zużycia.

Od obowiązku wynagrodzenia szkody administracya wojskowa uwolnić się więc może tylko przez udowodnienie, że szkoda nastąpiła w skutek przypadku, którego nie podobna było odwrócić, albo z winy trzecich osób, za które nie odpowiada, albo z winy poszkodowanego, albo że jest skutkiem zwykłego zużycia.

Dostarczyciel jednak powinien żądać wynagrodzenia na zasadzie tej odpowiedzialności sądownie, najpóźniej w przeciągu roku od zwrócenia przedmiotu, inaczej traci prawo.

§. 36.

Jeżeli są do rozporządzenia koszary, dostarczone przez pewną gminę lub przez kilka gmin wspólnie, pojemność wykryta w miejscach garnizonowych, gdzie się koszary te znajdują, nie powinna być nigdy całkiem zajęta, lecz część tej pojemności, odpowiednią pojemności koszar, zostawić należy wolną.

§. 37.

Za koszary nowo dostarczone nie skarbowe, zaczyna się płacić wynagrodzenie w §fie 31 ustanowione i podług pomieszczalności obliczone, od tego dnia, w którym budynek oddany został administracyi wojskowej, jako mogącej już przyjąć załogę i wszelkim wymaganiom odpowiadający, chociażby w rzeczywistości dopiero później został zajęty.

Rozdział trzeci.

Przepisy szczególne, dotyczące się kwaterunku chwilowego.

§. 38.

Kwaterunek chwilowy, o ile koszary lub koszary dorywcze nie dostarczają potrzebnych pomieszczeń, jest ciężarem, który ponosi odnośna gmina i otrzymuje za to od administracyi wojskowej wynagrodzenie, ustawą niniejszą wyznaczone.

Reprezentacya kraju ułatwić może ponoszenie tego ciężaru, dotyczącego tylko pojedyncze gminy, płacąc dodatki, stosunkom krajowym odpowiednie, do wynagrodzenia dawanego przez administracyą wojskową, wydatki zaś z powodu tych dopłat, rozłożyć może albo na cały kraj albo na okręgi konkurencyjne, w tym celu utworzyć się mające.

§. 39.

Do przechodu wyznaczyć należy drogi wojskowe, stacye dzienne i nocne, tudzież dla każdej z nich odpowiednie okręgi kwaterunkowe a mianowicie mniejszy i większy.

Drogi wojskowe do przechodu, tudzież stacye południowe i nocne, ustanawia wspólny Minister wojny w porozumieniu z Ministrem obrony krajowej, okręgi kwaterunkowe Władza administracyjna krajowa w porozumieniu z komendą generalną a względnie wojskową (obrony krajowej).

Jeżeli kwaterunek chwilowy żądany jest z innego powodu, nie w skutek marszów, stacye wyznacza komenda generalna a względnie wojskowa (obrony krajowej) w porozumieniu z Władzą administracyjną krajową.

§. 40.

Większy okrąg kwaterunkowy zajęty być może tylko w takim razie, jeżeli w mniejszym okręgu nie można się pomieścić lub jeżeli ten ostatni jest zanadto obciążony.

Podług tej zasady postępować należy także w razie kwaterunku chwilowego po za obrębem drogi wojskowej.

§. 41.

Gdy kwaterunek jest rozdzielny, zachowywać należy odpowiednią kolej tak pomiędzy gminami jednego i tego samego okręgu kwaterunkowego, jak i w obrębie gminy.

§. 42.

Za podstawę prawnego rozmiaru żadanego kwaterunku, służyć ma dokument marszu.

Komenda generalna (wojskowa) lub obrony krajowej, udzielić powinna wcześniej Władzy administracyjnej krajowej plan marszu.

Jeżeli transporty wojskowe są znaczniejsze, Władza administracyjna udzielić powinna przełożonym interesowanym gmin, zwyczajnie najmniej na 24 godziny przed nadejściem transportu, potrzebne szczegóły tychże planów.

Jeżeli transporty są mniejsze, dość będzie, gdy kwaterujący uwiadomi gminy.

Wojsko obowiązane jest przyjąć naznaczone mu przez gminę i ustawie niniejszej odpowiednie pomieszczenie z przynależnościami.

Dowódcy oddziału zabrania się przekraczać granice żądania w dokumencie marszu określone.

§. 43.

Tylko w przypadkach nagłych dowódca oddziału zażądać może bez poprzedniego uwiadomienia wprost od przełożonego gminy, za ukazaniem rozkazu, pomieszczenia i żywności dla wojska w wymiarze prawnym.

§. 44.

Z załączki *E* poznać można rozciągłość obowiązku dostarczania kwater z przynależnościami do kwaterunku chwilowego.

§. 45.

Żonom i dzieciom wojskowych pobierających płacę, należy się pomieszczenie wspólne z mężami a względnie z ojcami, tudzież prawo otrzymania więcej sprzętów podług ilości głów.

Jeżeli osoby te jadą osobno, z powodu zmiany garnizonu lub przeniesienia ojca rodziny i w skutek jego stosunków służbowych, należy się im takie samo pomieszczenie, jak jemu i prawo otrzymania więcej sprzętów w miarę ilości głów.

§. 46.

Za pokój oficerski z oświetleniem, opałem i sprzętami, to jest za używanie tego w ciągu i aż do 24 godzin, administracja wojskowa płacić będzie wynagrodzenie następujące:

- a) w Wiedniu, tudzież w gminach należących do pierwszych pięciu klas czynszu, trzydzieści pięć centów;
- b) we wszystkich innych gminach dwadzieścia sześć centów.

Kwoty wynagrodzenia powyżej ustanowione, płacone być mają także w tym razie, gdy do kwaterunku chwilowego zażądane i dostarczone będą wyjątkowo biura, pokoje na szkołę, odwachy, pokoje do wypoczynku, magazyny, areszty itd.

Za sprzęty przydane dla członków rodzin (§. 45) płacić się będzie

ad a) po 10 centów,

ad b) „ 8 „

od głowy.

Za wozownie płacić się będzie *ad a)* po 7 c., *ad b)* po 5 c. od każdego wozu.

§. 47.

Kobiety zameżne podług pierwszej klasy i dzieci podoficerów i żołnierzy w takim małżeństwie spółzone, pod pieczę rodzicielską wychowujące się, mają prawo do pomieszczenia ze swymi mężami a względnie ojcami.

Jeżeli ze względów służbowych jadą osobno, należy się im takie samo pomieszczenie jak głowie rodziny i za pomieszczenie ich zapłacić należy takie samo wynagrodzenie podług ilości głów.

Zony i dzieci nie mają jednak prawa żądać od ponoszącego kwaterunek wyżywienia.

§. 48.

Za pomieszczenie podoficerów i innych żołnierzy nieoficerów, tudzież koni, płacić się będzie takie same wynagrodzenia, jak za kwaterunek stały (§. 31).

Wynagrodzenie obliczać należy podług ilości głów i podług ilości dni kwaterunku (§. 46).

§. 49.

Dla koni dostarczyć należy oprócz stajni, także światła do stajni, przyborów stajennych i mierzwy.

W razie koncentracji wojska z powodu ćwiczeń wojennych, mierzwy dostarczać będzie administracya wojskowa.

Nawóz zostawia się dostarczycielowi stajni.

Jeżeli w razie kwaterunku rozdzielnego ponoszący kwaterunek dostarcza mierzwy, dopłacić mu należy po jednym cencie od konia za dzień.

Jeżeli zamiast słomy dostarcza liście lub innego materiału w używaniu będącego, dopłacić mu należy tylko po 0·5 centa.

§. 50.

Gdy kwateruje się w koszarach całkiem lub czasowo opuszczonych, za które wynagrodzenie płacone jest dalej w myśl §fu 33go, nie płaci się wynagrodzenia za kwaterunek chwilowy.

Toż samo tyczy się pomieszczalności do kwaterunku chwilowego w koszarach lub koszarach dorywczych użytej, ale za którą płaci się już na zasadzie §fu 32go.

§. 51.

Jeżeli administracya wojskowa nie dostarcza sama wszystkiej żywności żołnierzom, to za żywność (obiad, wykaz *E*) dostarczać się mającą żołnierzom

od zastępy oficera, płacić będzie ponoszącemu kwaterunek wynagrodzenie dzienne, które corocznie ma być ustanowione.

Wynagrodzenie to ustanawiać będzie dla każdego okręgu administracyjnego Minister obrony krajowej w porozumieniu z wspólnym Ministrem wojny a to w kwocie równającej się średniej przeszłorocznej cenie mięsa za 0.42 kilograma bez dokładka.

Ustanawiając wynagrodzenie opuszczają się ułamki poniżej $\frac{\text{pięciu}}{\text{dziesiątych}}$ centa a przewyższające $\frac{\text{pięć}}{\text{dziesiątych}}$ centa, liczą się za $\frac{\text{pięć}}{\text{dziesiątych}}$.

W takiż sposób ustanowić należy osobliwie należytość za wyżywienie na przemarszach dla miast: Wiednia, Linciu, Pragi, Gradeu, Berna, Lwowa, Krakowa, Tryestu, Innsbruku, Zadaru, Salzburga, Celowca, Lublany, Opawy, Czerniowiec.

Dawanie pożywienia na przemarszach łączy się zwyczajnie z warunkiem kwaterunku rozdzielnego podczas trwania przemarszu. Oddział maszerujący ma dostawać wyżywienie przemarszowe tylko aż do dnia przybycia (włącznie) do stacji, rozkazem marszowym jako ostateczny cel, albo w razie przerwania marszu w skutek rozkazu zatrzymania się, w tym ostatnim rozkazie oznaczonej i przeto ustać ma, bez względu na przewidywaną długość pobytu, od dnia następnego.

W przypadku tym żołnierze zaczynają pobierać strawne a przeto nie mają żądać od ponoszącego kwaterunek żadnej żywności, jeżeli zaś nie są umieszczeni w koszarach lub koszarach dorywczych, mają tylko prawo do używania wspólnie ogniska kuchennego i naczyń kuchennych.

W razie koncentracji, czasowego zgromadzenia i wykomenderowania oddziałów w celach, których trwanie albo wyraźnie albo istotą rzeczy jest z góry oznaczone, zarządzić należy wyżywienie przemarszowe, jak skoro Władza wojskowa stósownie do zachodzących okoliczności tego zażąda.

§. 52.

Za pomieszczenie w barakach tylko na czas peryodycznych ćwiczeń wojennych i koncentracji wojsk, płacić się będzie wynagrodzenie w kwotach ustanowionych w §fie 31 pod I. 2 i II. 2.

Kwoty tego wynagrodzenia obliczane będą podług ilości głów i podług ilości dni kwaterunku (§. 46).

§. 53.

Przewodników i posłańców, których wojsko potrzebować będzie w przechodzie, wyjąwszy przypadek §fu 13go, dostarczać będzie gmina za wynagrodzeniem po pięć centów od kilometra drogi tam i napowrót, które płacić będzie administracya wojskowa.

§. 54.

Wynagrodzenie, należące się ponoszącym kwaterunek za kwaterunek rozdzielny, płacone będzie od wojska przelożonemu gminy lub kwatremistrzowi, umyślnie ustanowionemu, jeżeli wojsko tylko kilka dni w gminie stoi, przed wymarszem, w razie zaś dłuższego pobytu, co pięć dni, za kwitem i kontrkwitem niestępowanym.

Rozdział czwarty.

Przepisy dotyczące się dostarczania miejsc do mustry, strzelania, gymnastyki, jazdy konnej, ćwiczeń, do kąpania się i pławienia koni.

§. 55.

Miejsca do mustry, strzelania, gymnastyki, jazdy konnej, ćwiczeń, do kąpania się i pławienia koni potrzebne w razie kwaterunku stałego i chwilowego, stanowią przynależności do pomieszczeń w myśl §fu 7go 2.

Jeżeli w gminie posiadającej garnizon, niema gruntów zdatnych do wyłącznego celu i miejsce do kąpania się, albo, jeżeli okazuje się stósownem nabycie tychże po za obrębem gminy posiadającej garnizon, bez uszczerbku dla interesów wojskowych pod względem ekonomicznym lub finansowym, wyszukać należy takich miejsc w najbliższych gminach i dostarczyć.

Drogi do rzeczonych miejsc wyłącznie na użytek wojska potrzebne, zrobione być mają kosztem administracyi wojskowej.

Nabycie prawa własności a względnie prawa używania na rzecz administracyi wojskowej, nastąpić ma drogą ugody dobrowolnej a jeżeli taka nie przyjdzie do skutku, drogą wywłaszczenia (§. 365 p. k. u. c.).

Wymiary miejsce do mustry, strzelania, gymnastyki, jazdy konnej i ćwiczeń podane są w załączce *F*.

§. 56.

Administracyi wojskowej służy prawo używania bez przeszkody gruntów potrzebnych do takich ćwiczeń wojskowych, do których nie wystarczają miejsca, dostarczone podług §fu 55go.

Atoli używać ich należy, oszczędzając ile możności uprawę, przeto czas ćwiczeń wojskowych na terenie, mianowicie zaś koncentracyi do większych ćwiczeń taktycznych, jakoteż do ćwiczeń rezerwy i obrony krajowej, wyznaczać należy ile możności tak, aby gospodarstwo rolne i leśne nie było wystawione na przerwy.

O zarządzeniu ćwiczeń tego rodzaju uwiadomić wprzód należy ile możności gminy interesowane.

Po skończeniu się każdych takich ćwiczeń, jakoteż każdej takiej koncentracyi, komisya mieszana, w obecności właścicieli gruntów i z współdziałaniem przysięgłych taksatorów, obliczy natychmiast szkodę rzeczywiście zrzadzoną i ubytek korzyści a administracya wojskowa zapłaci przypadające całkowite wynagrodzenie, co jednak nie przeszkadza zawarciu ugody dobrowolnej.

W y k a z A

pomieszczeń z przynależnościami dla wojskowych, pobierających płacę w razie kwaterunku stałego.

I. Pomieszczenia.

Klasa dyet	S t o p i e ń	Pokoje	Gabinety	Kuchnie	Strych	Drewnia
I.	Feldmarszałek	8	2	2	1	1
III.	Feldeczmistrz lub generał jazdy, admirał	7	2	1	1	1
IV.	Feldmarszałekporucznik, wiceadmirał	6	2	1	1	1
V.	Generałmajor, kontradmirał	5	2	1	1	1
VI.	Pułkownik, kapitan okrętu liniowego	5	1	1	1	1
VII.	Podpułkownik, kapitan fregaty	4	1	1	1	1
VIII.	Major, kapitan korwety	4	1	1	1	1
IX.	Kapitan i rotmistrz, porucznik okrętu liniowego	3	1	1	1	1
X.	Porucznik, chorąży okrętu liniowego	2	—	1	1	1
XI.	Podporucznik	2	—	1	1	1
XII.	Kadet marynarki (aspirant marynarki)	1	—	1	1	1
	Profos, sługa marynarki					
Wojskowi i słudzy armii do żadnej klasy dyet nie należący, pobierający płacę, dla każdego żonatego lub dla 2 bezżennych wspólnie, lub gdy tylko jedna bezżenna osoba tej grupy ma być pomieszczona		1	—	1	1	1

U w a g a.

1. Generałom dowodzącym i rzeczywistym dowódcom armii należy się bez względu na stopień takie mieszkanie, jak feldmarszałkowi, rzeczywistym dowódcom korpusów armii (marynarki), bez względu na stopień, jak feldcechmistrzowi lub generałowi jazdy. Czasowe tylko zajmowanie tych stopni nie daje prawa do większej kwatery.

2. Księżom wojskowym, urzędnikom wojskowym i w ogóle wszystkim wojskowym, mającym prawo do kwatery, należy się mieszkanie podług klasy dyet, do której są zaliczeni.

3. Wszystkie lokale należące do pomieszkania, znajdując się powinny na tem samym pięttrze i ile możności łączyć się z sobą.

Za pokój uważa się wszelki lokal, który może być opalony, choćby miał tylko jedno okno, za komorę taki, który może służyć już to do mieszkania, już na rzeczy i daje się zamknąć, choćby nie mógł być opalony.

Każdy lokal mieszkalny powinien mieć światło bezpośrednie i być tak obszernym i tak urządzone, aby każdy mógł w nim mieszkać.

4. Jeżeli w jakim miejscu nie można dostać całkiem takiego mieszkania jakie się należy, co przez komisję ma być stwierdzone, poprzestać należy na szuplejsem pomieszczeniu. W przypadku takim gmina otrzyma wynagrodzenie tylko w wymiarze przypadającym za lokal rzeczywiście dostarczony.

W tym celu dzieli się należne mieszkanie na jedności, licząc pokój za 4, komorę, kuchnię za 2, strych, drewnię za 1 jedność. Za każdą jedność, której niedostaje, obliczyć należy kwotę kwaterowego i potrącić ją dostarczycielowi kwatery z pełnego wynagrodzenia taryfowego a natomiast dać w gotówce uprawnionemu do kwatery, któremu dano za szupłe mieszkanie.

5. Słudzy oficersey pomieszczeni być powinni przez swoich panów w mieszkaniu, należacem się tym ostatnim.

Gdyby oficer zmuszony był obchodzić się szuplejsem mieszkaniem, służa zakwaterowany być powinien koniecznie osobno jak żołnierze.

6. Posiadającym stopnie, którzy pobierają żywność dla koni, zalicza się do należnego mieszkania stajnia na tyle koni, ile porej furazu wymierzono im etatowo.

7. Gdy kwaterunek jest rozdzielnym dostarczyć należy stajnię ile możności w tym samym domu, w którym się kwatera znajduje, albo ile możności niedaleko.

Stajnia powinna być widna, przewiewna, odpowiedniej wysokości, zaopatrzona żłobami, drążkami przegradzającymi, słupami i kółkami do przywiązywania, podłoga zaś powinna być wybrukowana lub gliną wylepiona a według okoliczności dyłami wyłożona. (Drabiny mogą być zostawione tam gdzie się znajdują).

W każdej stajni powinno być także miejsce przynajmniej dla jednego dozorey koni.

8. Posiadającym stopnie VIII klasy dyet i wyższych, należą się osobne komory na siodła oraz i na owies, tudzież osobne magazyny na siano oraz słomę, innym oficerom dostarczone być mogą takie lokale do wspólnego używania z ponoszącym kwaterunek.

Tym generałom i pułkownikom brygadyerom, którym, gdy wyruszają w pole, wolno wziąć z sobą powozy, należą się suche wozownie zamknięte na tyle powozów, ile według przepisów mogą ich wziąć z sobą.

II. Urządzenie mieszkania.

Wojskowym, pobierającym płacę, należą się następujące sprzęty, które, jeżeli ponoszący kwaterunek nie ma politurowanych, mogą być z miękkiego drzewa, powleczone pokostem:

1. dla generała lub oficera sztabowego:

- 1 szafa z wieszadłem i 2 komody,
- 6 stołów,
- 12 krzeseł z sofą.

2. dla kapitana lub rotmistrza:

- 1 szafa i 1 komoda,
- 4 stoły,
- 8 krzeseł.

3. dla oficera niższego, kadeta marynarki, tudzież dla osób odpowiednich klas dyet:

- 1 szafa i 1 komoda,
- 2 stoły,
- 4 krzesła.

Nadto należy się każdemu oficerowi, kadetowi marynarki i osobom odpowiednich klas dyet: 1 łóżko z pościelą, 1 zwierciadło, 1 szafeczka nocna z naczyniem, 1 słupek na suknie, 1 naczynie do mycia się z fłaszka i szklanką.

Łóżko oficerskie z pościelą stanowi:

- 1 łóżko,
- 1 siennik pikowany,
- 1 materac napełniony włóscieniem lub trawą morską albo słomą kukurydzianą, gdzie to jest w zwyczaju,
- 1 poduszka,
- 1 kołdra, stosowna do pory roku,
- tudzież odpowiednia ilość bielizny pościelowej.

4. dla sługi oficerskiego:

- 1 ordynarne łóżko z pościelą,
- 1 stół,
- 2 stołki,
- 1 wieszadło na suknie.

5. wojskowym pobierającym płacę, nie zaliczonym do żadnej klasy dyet, należy się:

- 1 szafa, połowa z wieszadłem, połowa z półkami,
- 2 stoły,
- 4 krzesła,
- 1 łóżko ordynarne z pościelą

Jeżeli osoby o których mowa, umieszczają się po dwie w jednym mieszkaniu, należą się im dwie takie szafy z wieszadłem oraz półkami i 2 ordynarne łóżka.

Ordynarne łóżko z pościelą (do ustępów 4 i 5) stanowi:

- 1 łóżko,
- 1 siennik wypchany,
- 1 poduszka napchana słomą,
- 1 kołdra letnia,
- 1 koc zimowy,
- 4 prześcieradła.

W miejscach, gdzie zamiast pieców znajdują się kominki, ponoszący kwaterunek dostarczyć powinien potrzebnych przyborów kominkowych a gdzie niema osobnych wychodków, odpowiednie stołce

III. Przybory stajenne.

Przybory stajenne na 1 lub 2 konie stanowią:

- 1 wiadro,
- 1 widły do mierzwy,
- 1 miotła,
- 1 opałka na paszę,
- 1 łopata,
- 1 latarnia stajenna.

na 3 lub 4 konie:

wszystkiego dwa razy więcej, ale tylko jedna latarnia;

na 5 lub 6 koni:

wszystkiego trzy razy więcej, ale tylko 2 latarnie;

na 7 lub 8 koni:

wszystkiego cztery razy więcej, ale tylko 2 latarnie.

Gdzie podłoga jest gliniana, do każdej stajni potrzebna jest babka.

Nadto każdemu oficerowi należy się skrzynia zamykalna na owies.

W y k a z B

pomieszczeń, należących się żołnierzom nie oficerom i stajni na konie z przynależnościami, do kwaterunku stałego.

I. Gdy kwaterunek jest wspólny.

a) Pomieszczenia dla żołnierzy.

1. Mieszkanie podoficerskie, składające się z pokoju, kuchni, drewni i strychu, należy się każdemu podoficerowi żonatemu podług pierwszej klasy i wojskowym niższych stopni od sierżanta lub starszego rotmana żonatym podług pierwszej klasy.

2. Pokój podoficerski należy się każdemu beżzennemu sierżantowi rachunkowemu (starszemu strzelcowi, wachmistrzowi, puszkarzowi, starszemu rotmanowi, rotmanowi i posiadającym odpowiednie stopnie w marynarce wojennej),

każdemu sierżantowi wydziału żywności, majstrowi 1 i 2 klasy wydziału żywności, jeżeli ci ostatni pełnią obowiązki jako filialiści,

„ beżzennemu siodlarzowi pułkowemu, kowalowi i kołodziejowi pułków artylerji polowej.

„ podoficerowi, który jest dozorcą budynku.

„ konowałowi,

„ rusznikarzowi 1, 2 i 3 klasy,

na dwóch beżzennych kadetów zastępców oficerów,

„ „ „ sierżantów, starszych strzelców, wachmistrzów, puszkarzy,

„ „ „ dobozów pułkowych (trębaczy),

„ „ „ kornecistów batalionowych od strzelców,

„ „ „ rotmanów i odpowiednich stopni,

„ „ „ majstrów 1 i 2 klasy artylerji technicznej, korpusu pociągów, wydziału żywności i zakładów administracji mundurów,

„ „ „ firerów sztabowych,

jeżeli w jednej stajni jest kilku tych stopni; ale jeżeli w stajni jest tylko jeden, należy się i jednemu pokój osobny

3. Firer eugu, towarzysz rotmański i inni odpowiednich stopni od marynarki wojennej, kadeci, ochotnicy jednorocznicy, kosztem państwa utrzymywani, gdy ich jest kilku, kwaterowani być powinni wspólnie, lecz w odosobnieniu od żołnierzy.

4. Innych podoficerów i żołnierzy pomieścić należy wspólnie w większych pokojach.

5. Lokale wspólne, w których mieścić się ma więcej niż dwie osoby, jakoteż w ogóle lokale przeznaczone dla żołnierzy nieoficerów, powinny być tak wielkie, aby na każdego człowieka przypadało 15:3 metra sześciennego powietrza i najjmniej 4:5 metra kwadratowego powierzchni.

Dla podoficerów, którzy będą umieszczeni wspólnie w pokojach żołnierzy, ustanawia się tę najniższą powierzchnią na 6-2 metra kwadratowego.

6. Żołnierzy, mających pełnić służbę w stajniach, umieszczać można najwyżej na trzeciem piętrze, innych żołnierzy najwyżej na czwartem piętrze, licząc i piętro parterowe.

7. Dla słabych, którzy do wyzdrowienia potrzebować będą prawdopodobnie krótkiego przeciągu czasu i obejmą się bez szerególnego pielęgnowania, znajdować się powinny w każdym koszarach i koszarach dorywczych osobne pokoje na 2 aż do 3 od sta całej załogi.

Wielkość tych pokoi oblicza się w stosunku 24 metry sześciennie powietrza na każdego człowieka.

8. Wszystkie pomieszczenia powinny być widne, przewiewne, zdrowe i opatrzone odpowiednimi przyrządami do opalania.

9. Dla każdego poddziału, w pewnym budynku osobno zakwaterowanego, powinna być osobna kuchnia, gdy zaś w pewnym budynku zakwaterowanych jest kilka oddziałów jednej i tej samej broni, można dać im wspólną kuchnię, dość obszerną.

10. W każdym budynku zajęтым przez wojsko, znajdować się powinien lokal do mycia się, odpowiedni ilości ludzi i taka ilość wychodków, aby jedno siedzenie przypadało na 20 ludzi.

W pobliżu wychodków lub w odległych kątach dziedzińca, założyć należy zbiorniki na śmieci, murowane, opatrzone przykrywaniami, dającymi się dobrze zamknąć.

11. Na pomieszczenie materiału opałowego dostarczyć należy składów, tudzież na pomieszczenie żywności, odpowiednich celowi magazynów.

Składy materiałów opałowych znajdować się mogą albo w piwnicy albo w osobnych szopach na dziedzińcu, magazyny żywności albo na piętrze parterowym, albo w piwnicy dostatecznie suchej i przewiewnej.

12. W każdym budynku albo w pobliżu znajdować się powinna studnia z wodą do picia lub w inny sposób, stosunkom miejscowym odpowiedni, postarać się należy o zaopatrzenie go w wodę do picia.

13. Za miejsca do mycia się, korytarze, kuchnie, schody, wychodki, strychy nie użyte na magazyny, tudzież za magazyny materiałów opałowych i żywności nie będzie dawane osobne wynagrodzenie.

Za pokoje słabych należy się wynagrodzenie jak za pokoje dla żołnierzy nieoficerów, podług pomieszczalności, która obliczana będzie jak w pokojach dla podoficerów (punkt 5, ustęp ostatni).

14. Dostawca oddać powinien budynek pobielony i oczyszczony. Tenże obowiązany jest kazać bieleć zajęte pokoje żołnierzy co drugi, korytarze i schody co trzeci rok, kuchnię i wychodki co rok.

Nadto obowiązany jest kazać pobielić tylko w skutek potrzeby wywołanej nadzwyczajnymi okolicznościami, którą stwierdzić musi komisya mieszana.

Podłogę, okna i drzwi czyścić i myć od czasu do czasu powinno wojsko, zajmujące budynek.

Wypróżnianie a względnie czyszczenie kloak, beczek, kanałów i kominów, uskutecznić powinien regularnie dostawca budynku w okresach zastosowanych do potrzeb.

b) Urządzenie.

1. Dla każdego podoficera żonatego podług 1 klasy:

- 2 łóżka,
- 2 stoły,
- 4 stołki,
- 1 szafa (połowa z wieszadłem, połowa z półkami)

2. Dla każdego podoficera umieszczonego oddzielnie:

- 1 łóżko,
- 1 stół,
- 2 stołki,
- 1 wieszadło na mundur z deską na chleb.

3. Dla kadetów zastępców oficera i podoficerów, zakwaterowanych wspólnie po dwóch lub po więcej, dla każdego:

- 1 łóżko,
- 1 stołek,
- 1 wieszadło na mundur z deską na chleb,
- i na każdym dwóch 1 stół.

Nadto podoficerom, pomieszczonym wspólnie w pokoju żołnierzy, należy się każdemu stolik i zasłona do oddzielenia od innych żołnierzy.

4. Dla każdego żołnierza:

- 1 łóżko, a dla każdych dwóch
- 1 wieszadło podwójne z 1 deską na chleb.

5. Do każdego wspólnego pokoju żołnierzy tyle stołów i ławek, ażeby wszystkie osoby tam umieszczone mogły siedzieć przy stole.

6. Do każdego pokoju, licząc tu i podoficerskie:

- aż do 20 ludzi 1, na 21—40 ludzi 2 lampy naftowe a następnie na każdych 20 ludzi o jedne lampę więcej,
- na każdych 10 ludzi konewka drewniana z żelaznymi obręczami i przykrywką, tudzież naczynie do picia, mające 3 decylitry pojemności,
- 1 spluwaczka,
- 1 skrzynia na śmieci,
- 1 pogrzebacz, a jeżeli się opala węglem, 1 łopatką na węgiel i
- 1 skrzynia na węgiel, okuta żelazem,
- 1 kobylica żelazna na karabiny z ilością gwoździ odpowiednią pomieszczalności, tudzież na każdych 20 ludzi przyrząd do mycia się z cebrzykiem na wodę.

7. Dla każdego oddziału:

- 2 siekiery do drzewa z rękojściami,
- 2 piły do drzewa i
- 2 koźły do drzewa.

8. Łóżko z pościelą stanowi:

- 1 łóżko żelazne lub drewniane,
- 1 siennik napełniony z ewelichu lub grubego płótna,
- 1 poduszka z tego samego materiału co siennik.
- 2 prześcieradła,
- 1 kołdra letnia, tudzież w zimie
- 1 kołdra zimowa.

Do każdego łóżka dostarczyć należy do pierwszego napełnienia siennika i poduszki 22-4 kilograma a do dopełnienia co cztery miesiące po 11-2 kilogramy słomy pościelowej.

Siennik, poduszkę i kołdrę letnią czyścić należy dwa razy na rok, a to w końcu kwietnia i w końcu października, kołdrę zimową raz, a to w końcu maja, prześcieradła raz na miesiąc.

e) Stajnie.

1. Konie wierzchowe żołnierzy nieoficerów, jakoteż konie pociągowe umieszczać należy w stajniach wspólnych, nie przekraczając jednak największej ilości koni, które razem umieszczone być mogą, t. j. koni 1 szwadronu, licząc i oficerskie (156 koni).

2. Lokale stajenne dostarczać należy ile możności w budynkach odosobnionych od pomieszczeń żołnierzy i tylko wyjątkowo, gdy stosunki nie pozwalają uczynić inaczej, znajdować się mogą wśród mieszkań dla żołnierzy.

3. W każdym budynku stajennym oprócz stanowisk dla zdrowych koni, znajdować się powinno stanowisko gliniane dla każdego ciągu na 1 konia słabego.

4. Dla koni ciężko chorych dostarczyć należy osobną stajnię, odosobnioną od głównej na 2% ogólnej ilości koni. Do większych zabudowań stajennych, w których mieszczą się konie najmniej 2 szwadronów jazdy, dodać należy nadto w każdym razie oddzielną stajnię z 4 stanowiskami dla koni podejrzanych. Stajnia taka znajdować się powinna także w każdej stajni jazdy lub artylerji z sztabem. W miejscach zajętych przez pomniejszych oddziały jazdy, artylerji i pociągów, dostarczyć należy podobnej stajni na konie podejrzane także w tym razie, gdy miejsca te są tak oddalone od najbliższych miejsc garnizonowych, posiadających stajnię na konie podejrzane, że konia podejrzanego nie możnaby dostawić tam jednym marszem.

5. Lokal stajenny powinien być widny, przewiewny, odpowiednio wysoki, opatrzoney żłobami, drążkami przegradzającymi, słupami i kółkami do przywiązywania koni, podłoga zaś powinna być wybrukowana, lub gliną wylepiona a według okoliczności dylami wyłożona.

Najmniejszą przestrzeń powietrza na zdrowego konia ustanawia się w ilości 34 metry sześciennie.

Wyjątkowo, w stajniach wojskowych dorywczych już istniejących, jeżeli na wyjątek taki, według opinii komisji, ze względu na inne przymioty takich stajni, godzi się pozwolić, poprzestać można na mniejszej ilości powietrza. Wymiary najmniejsze stanowiska dla zdrowego konia wynoszą w każdym razie 1·58 metra szerokości w koszarach 3·16 metra, w koszarach dorywczych 2·8 metra długości. Stanowisko dla konia ciężko chorego lub podejrzanego powinno mieć 3·8 metra długości i tyleż szerokości. W stajniach na dwa szeregi koni, potrzebny jest korytarz w pośrodku, mający w koszarach najmniej 3·16 metra, w koszarach dorywczych najmniej 2·8 metra szerokości. Za stanowiska gliniane dla słabych koni i za stajnie na chore konie płacić się będzie wynagrodzenie podług pomieszczalności dla zdrowych koni. Za sypialnie dla dozorców koni nie płaci się wynagrodzenia.

6. We wszystkich stajniach znajdować się powinny odpowiednie komory na ubiory końskie i na paszę.

Komory na ubiory końskie i na paszę dla koni wierzchowych żołnierzy nie oficerów i dla koni zaprzęgowych, dostarczane być mogą na ogólną ilość koni całego poddziału, dla kilku cugów lub nakoniec dla jednego cugu.

Tam, gdzie do tego strychów użyć nie można, znajdować się powinny obok stajni osobne lokale zamykalne na skład siana i słomy; lokale te podzielić należy dla jazdy podług cugów, dla artylerji podług bateryj, dla pociągów podług szwadronów.

Na dziedzińcu wzdłuż muru dziedzińca lub stajni umieścić należy suszarnie, nakryte dachami ruchomymi albo dostarczyć gdzieindziej krytych lokali do suszenia mierzwy, dla chorych koni osobno. Za komory na ubiory końskie za komory na owies, strychy lub szopy na siano i za suszarnię na mierzwę nie płaci się wynagrodzenia.

7. W dziedzińcu stajennym urządzić należy zbiorniki na skład nawozu, tudzież odpływ gnojówki w sposób odpowiedni.

8. Wszystkie stajnie zaopatrzone być powinny w wodę studzienną lub w inny sposób stosunkom miejscowym odpowiedni, dostarczaną.

9. Dostawcy stajen oddać je winien wojsku pobielone i wyczyszczone i kazać je co rok pobielić.

Stajnie, zarażone przez konie wojskowe, czyszczone będą kosztem administracji wojskowej podług przepisów policyjno-weterynarskich.

d) Przybory stajenne.

Do każdej stajni dostarczyć należy następujące przedmioty a mianowicie na 1 lub 2 konie:

1 wiadro do pojenia.

1 widły do mierzwy.

1 opałka.

1 miotła,

1 łopata, tudzież

na 1 konia aż do 10 włącznie:

1 lampa naftowa.

1 latarnia ręczna,

1 skrzynia na nawóz.

1 miarka na owies na trzecią część poreyi owsa,

1 zamykalna skrzynia na owies, tudzież do stanowisk glinianych.

1 łabka.

W większych stajniach powyższa ilość przyborów wzrasta stosunkowo z wyjątkiem skrzyń na owies, które dostarczać można po jednej z odpowiednią pojemnością na każdy cug jazdy, na każdą baterję artylerji i na każdy szwadron pociągów.

Uwaga końcowa

tycząca się pomieszczeń dla żołnierzy nieoficerów i stajni (a, c).

Czego w części więcej wymagać można od koszar już istniejących a osobliwie od koszar, które mają być nowo wystawione, postanowione będzie drogą rozporządzenia.

II. Gdy kwaterunek jest rozdzielny.

a) Pomieszczenia żołnierzy nie oficerów.

Dla każdego podoficera żonatego podług I klasy, tudzież dla każdego z nich pod 1 a 2 wzmiankowanych w tem samym miejscu stanąć mających bezżennych, stopień posiadających a jeżeli w stacyi tylko jeden ma być zakwaterowany, także dla niego, dostarczyć należy 1 pokoju ze sprzętami, opałem i światłem.

Gminie płacić należy wynagrodzenie skarbowe tak samo jak za wojskowych pobierających płacę, do żadnej klasy dyet nie zaliczonych.

Innym podoficerom i żołnierzom należy się za opłatą wynagrodzenia skarbowego podług §. 31, l, 3 mieszkanie wspólnie używać się mające, opał i światło.

Dla słabych dostarczyć należy w razie potrzeby pokoi osobnych, za które zapłacone będzie wynagrodzenie podług taryfy.

b) Stajnie.

1. Konie umieszczać należy tylko w stajniach całkiem zdrowych i jeżeli można osobnych.

2. Co się tyczy światła do stajni, sprzętów i przyborów stajennych, żądać można od ponoszącego kwaterunek tylko tego, co jest najpotrzebniejsze i co w domu jest używane

W y k a z C

lokali potrzebnych dla wojska do kwaterunku stałego na biura, szkoły, odwachy, pokoje inspekcyjne, areszty, kasy, magazyny, wozownie, warsztaty, tudzież sprzętów, które są do nich potrzebne.

a) Biura.

1. Biura powinny być oddzielone od pomieszczenia żołnierzy a jeżeli łączą się z mieszkańcami, osobny wehód do nich prowadzić powinien.

2. Każdy pokój na biuro powinien być odpowiedniej wielkości, oświetlony bezpośrednio, urządzony do opalania i zamknięcia.

b) Pokoje szkolne.

1. Każdy pokój na szkołę powinien być odpowiednio obszerny (16 metra $\square$ powierzchni na ucznia), widny, urządzone do opalania, z osobnym wehodem.

2. W koszarach mieszczących w sobie najmniej batalion, dywizyon jazdy lub dywizyon baterji albo 4 szwadrony pociągów, dostarczyć należy lokal osobny na ćwiczenia gymnastyczne i szermierskie.

c) Odwachy żołnierzy.

1. Odwach dla posterunku (po 3 ludzi) powinien mieć 15 metrów $\square$ powierzchni. W pokojach na odwachy dla większej ilości posterunków, liczyć należy po 10 metrów $\square$ powierzchni na każdy posterunek.

2. Odwachy znajdujące się w budynkach przez wojsko zajętych, umieszczone być powinny najbliżej głównego wehodu do nich.

Każdy odwach powinien być oświetlony bezpośrednio.

d) Odwach oficerski.

Odwach oficerski znajdować się powinien tuż obok odwachu żołnierzy i czynić zadość wszelkim warunkom pokoju mieszkalnego.

e) Pokój inspekecyjny dla oficerów i lekarzy.

Również pokoje inspekecyjne dla oficerów i lekarzy powinny czynić zadość wszelkim warunkom pokoju mieszkalnego.

f) Areszty.

1. W każdym miejscu, posiadającym garnizon, znajdować się powinny areszty, a to: wspólny areszt żołnierski na 2°/_o załogi, areszt podoficerski na 6°/_o poczty podoficerów a nadto areszty celkowe i ciemne na 2°/_o załogi.

2. Każdy lokal na areszt, bez względu na przeznaczenie, powinien być widny i odpowiednio obszerny.

3. Areszty celkowe opatrzone być powinny okiennicami, aby można zamienić je na ciemne.

Jeżeli jest więcej aresztów celkowych obok siebie, wszystkie wychodzie powinny na wspólny korytarz zamykalny.

4. Wszystkie areszty opalać się mają z zewnątrz.

Wszystkie okna aresztów powinny być opatrzone mocnymi kratami i tak wysokie albo tak obwarowane, aby nie było można ani z aresztu wyglądać ani do niego zaglądać.

g) Lokal kasowy.

1. W garnizonach, gdzie kas wojskowych umieścić nie można w urzędach podatkowych, albo gdzie niema osobnego wspólnego lokalu na kasę, dostarczyć należy każdemu korpusowi zawiadującemu kasą samodzielnie, odpowiedniego lokalu na kasę.

2. Lokal na kasę powinien być sklepiony z jednym tylko wchodem, drzwiami wewnętrznymi żelaznymi i zewnętrznymi drewnianymi, zamykającymi się każde na 2 lub 3 zamki.

3. Okna ubezpieczone być powinny mocnymi kratami a od wewnątrz żelaznymi okiennicami.

h) Magazyny i wozownie dla pociągów.

1. Do zachowywania zapasów mundurów, ryszunków, uzbrojenia, amunicyi, ubiorów na konie i uprzęży tudzież wozów, dostarczyć należy wojsku potrzebnych magazynów i wozowni w wymiarach zastosowanych do wielkości każdego oddziału a względnie każdego korpusu wojska.

2. Magazyny na mundury, ryszunki, uzbrojenie, ubiory na konie i uprzęż, powinny być suche, przewiewne ogniobronne, zamykalne, z oknami opatrzonemi kratą i siatką drucianą.

3. Magazyny dla poddziałów znajdować się powinny jak najbliżej pomieszczeń tychże oddziałów i być ile możności z nimi połączone.

4. Około magazynów przeznaczonych na unieszczenie zapasów augmentacyjnych wojennych znajdować się powinny, ze względu na manipulacyą, dziedzińce ile możności zamykalne.

5. Wozownie powinny być ogniobronne, pokryte i zamykalne.

6. Magazyny na skład amunicyi pokojowej i wojennej podręcznej, wyszukać należy ze względu na bezpieczeństwo w porozumieniu z władzami cywilnemi, odosobnione od innych budynków i liczyć należy na 1000 sztuk nabojów karabinowych 0-040 metra □ powierzchni magazynu.

Na proch potrzebny do wyrobu amunicyi tarczowej, urządzać należy w tych magazynach miejsce oddzielone przepierzeniem.

Magazyny te powinny być suche, ogniobronne i zamykalne.

i) Warsztaty.

1. Dla każdego korpusu wojska, który utrzymuje na etacie rusznikarzy, dostarczyć należy za wynagrodzeniem podług taryfy, dla każdego rusznikarza, lokalu na pracownią, który ma być widny i urządzony do opalania, pozwalając palić na ognisku i jest ile możności połączony z mieszkaniem rusznikarza.

2. W stacyach, gdzie pomieszczone są oddziały jazdy, artylerji polowej lub korpusu pociągów, dostarczyć należy, gdy kwaterek jest wspólny, kuźni ile możności po za obrębem stajni w dziedzińcu.

Obok kuźni urządzać należy miejsce do podkuwania pokryte i takie, aby w niem można było podkuć jednocześnie 2% całego pocztu koni, dla którego kuźnia jest przeznaczona.

Gdy kwaterek jest rozdzielny, używać się będzie kuźni prywatnych, za wynagrodzeniem umówić się mającym w każdym z osobna przypadku.

k) Urządzenie.

1. Hość sprzętów potrzebnych do lokali wzmiankowanych w wykazie niniejszym pod a) aż do i), postanowiona będzie drogą rozporządzenia.

2. Jeżeli sprzętów tych dostarcza gmina, należy się jej za to wynagrodzenie podług taryfy.

W y k a z D

lokali z przynależnościami dostarczać się mających do kwatunku stałego na pomieszczenie i pielęgnowanie chorych wojskowych.

a) Domy wezasu (infirmerye).

1. Dla każdego garnizonu liczącego najmniej 300 a nie więcej niż 500 ludzi dostarczyć należy, jeżeli w tem miejscu niema osobnego szpitalu wojskowego, pomieszczeń na chorych w osobnym budynku albo przynajmniej w oddzielnych lokalach.

2. Pomieszczenia tego rodzaju nie powinny znajdować się bezpośrednio obok gospod, fabryk, dworców kolei, mydlarni (i podobnych zakładów przemysłowych, rozszerzających nieprzyjemną woń lub psujących powietrze), ani też w pobliżu ementarzy i bagien.

Oddośny budynek powinien stać na suchym (nie naniesionym gruncie) i być ile możności odosobnionym, tudzież łatwo dostępnym.

Pokoje powinny być suche, widne, przewiewne, odpowiednio przestronne, urządzone do opalania, dom zaś sam zbudowany być powinien ile możności ogniobronnie.

3. Każdy dom wezasu powinien mieścić w sobie najwięcej 5% pocztu ludzi tego oddziału, który ma z niego korzystać.

Na każde łóżko dla słabych, przypadać ma najmniej 35 metrów sześciennych powietrza i najmniej 8 metrów kwadratowych powierzchni.

4. Do domu wezasu potrzebne są następujące lokale:

Pewna ilość mniejszych i większych pokoi dla chorych, w miarę potrzeby, stosownie do ustępu 3, wszakże tak, aby pojemność większych pokoi wystarczała najwięcej na 15 chorych,

- 1 pokój słuźbowy dla lekarza,
- 1 pokój dla 1 lub 2 podoficerów.

Pokoje dla dozorców i słuźby z pomieszczenalnością jak dla zdrowych żołnierzy, licząc na 6 słabych 1 dozorcę a na 16 chorych 1 człōwieka do wszelkich innych posłuź szpitalnych,

- 1 łaznia a względnie umywalnia,
- 1 kuchnia,
- 1 magazyn żywności,
- 1 magazyn czystej bielizny, pościeli i przyborów szpitalnych,
- 1 magazyn brudnej bielizny,
- 1 skład opału,

- 1 wychodek z jednym siedzeniem na każdych 4—20 chorych i z jednym siedzeniem dla zdrowych żołnierzy, w obrębie pokrytych lokali domu wezasu,
- 1 piwnica i
- 1 strych,
- 1 trupiarnia,
- 1 zbiornik na śmieci.

Nadto dom wezasu posiadać powinien studnią lub w inny stosunkom miejscowym odpowiedni sposób zaopatrzyć go należy w wodę do picia i do dalszych użytków i powinien się tam znajdować dziedziniec a względnie ogród.

5. Dostawca oddać powinien pokoje słabych pomalowane jasną, nie szkodliwą farbą, inne lokale pobielone a wszystkie wyczyszczone.

Jeżeli do malowania nie użyto farby olejnej, dostawca obowiązany jest kazać zajęte pokoje chorych corocznie na nowo pomalować, kuchnie i wychodki corocznie, korytarze, schody itd. co drugi rok pobielić. Nadto obowiązany jest kazać malować lub bielić tylko w potrzebie, nadzwyczajnymi okolicznościami spowodowanej, gdy ją stwierdzi komisya mieszana. Podłogę, okna i drzwi czyścić będzie wojsko, domu używające.

Wypróżnianie a względnie czyszczenie kloak, beczek, kanałów i kominów, uskutecznić powinien regularnie dostawca budynku w okresach zastosowanych do potrzeby.

b) Szpitale wojskowe.

1. Dla każdego garnizonu liczącego więcej niż 500 ludzi — jeżeli niema już szpitalu garnizonowego — założyć należy szpital wojskowy w osobnym budynku albo przynajmniej w oddzielnych lokalach najwięcej na 50% procentu ludzi tych wojsk, które mają z niego korzystać. Należy mieć wzgląd także na powołanych do ćwiczeń wojennych.

2. Co się tyczy miejscowości budynku, dostarczyć się mającego na szpital i obszerności pokoi potrzebnych dla chorych, trzymać się należy odnośnych przepisów, dotyczących się domów wezasu (w ustępie a) 2 i 3).

3. Na szpital wojskowy potrzebne są następujące lokale:

Pewna ilość pomniejszych pokoi do odosobnienia chorych i odpowiednia ilość większych do dalszej potrzeby, wszakże mogących mieścić w sobie najwięcej 20—24 chorych,

- 1 pokój lekarski do przyjmowania,
- 1 pokój inspekcyjny dla lekarzy,
- 1 kancelarya do przyjmowania,
- 1 pokój dla oficera ekonomicznego,
- 1 pokój na aptekę, do tego
- 1 laboratorium.

Potrzebna ilość pokoi dla podoficerów, licząc 1 podoficera na 20—25 chorych. Potrzebne pokoje dla dozorców i służby, z pomieszczalnością jak na zdrowych ludzi, licząc na każdych 6 chorych 1 dozorcę a na każdych 16 chorych 1 człowieka do wszelkiej innej służby szpitalnej.

- 1 łaźnia,
- 1 kuchnia i jeżeli szpital jest na więcej niż na 80 chorych, w każdym razie także 1 izba na przyrządzenia i 1 pomywalnia,
- 1 magazyn żywności,
- 1 piwnica na napoje i jarzyny,
- 1 lodownia,
- 1 magazyn przyborów szpitalnych, czystej bielizny i pościeli,
- 1 magazyn na mundury chorych,
- 1 magazyn brudnej bielizny i pościeli,
- 1 magazyn świeżej słomy (słomę używaną niszczy się),
- 1 magazyn materiałów opałowych,
- 1 strych,
- 1 komora do desinfekcyi bielizny i pościeli chorych na choroby zaraźliwe,
- 1 trupiarnia,
- 1 pokój do sekeyj, } opalane.

Wychodki w ilości odpowiedniej rozległości szpitalu z 1 siedzeniem na każdych 15 aż do 20 chorych i z osobnemi siedzeniami dla zdrowych żołnierzy, tudzież z pissoarami.

Szpital posiadać powinien studnię, lub w inny, stosunkom miejscowym odpowiedni sposób, zaopatrzyć go należy w wodę do picia i do dalszych użytków; nadto znajdować się powinien

- 1 dziedziniec a względnie ogród i
- 1 zbiornik na śmieci.

4. Dostawczyciel oddać powinien wojsku pokoje chorych pomalowane jasną farbą nieszkodliwą, inne lokale pobielone a wszystkie wyczyszczone. Jeżeli do malowania nie użyto farby olejnej, dostawczyciel obowiązany jest kazać zajęte pokoje chorych corocznie na nowo pomalować, kuchnie i wychodki corocznie, korytarze, schody itd. co drugi rok pobielić. Nadto obowiązany jest kazać malować lub bieleć tylko w potrzebie, nadzwyczajnemi okolicznościami spowodowanej, gdy ją stwierdzi komisya miesz. na. Podłogę, okna i drzwi czyścić będzie wojsko, szpitalu używające.

Wypróżnianie a względnie czyszczenie kloak, beczek, kanałów i kominów, uskutecznić powinien regularnie dostawczyciel budynku, w okresach zastosowanych do potrzeby.

e) Urządzenie.

1. Ilość sprzętów potrzebnych do domów wezasu, postanowiona będzie drogą rozporządzenia
2. Jeżeli sprzętów tych dostarcza gmina, należy się jej wynagrodzenie podług taryfy.
3. Sprzęty dla szpitali wojskowych dostarcza administracya wojskowa.

Uwaga końcowa

tycząca się domów wezasu i szpitali wojskowych.

Za lokale dostarczone w domach wezasu i szpitalach wojskowych na pomieszczenie chorych i dozorców należy się wynagrodzenie podług pomieszczalności dla zdrowych żołnierzy, obliczonej ze względu na przestrzeń powietrza (§. 31, l. 1. a względnie §. 31, l. 2 i §. 32). Jeżeli dostarczone lokale będą miały więcej niż 4-5 metra wysokości, to do obliczenia pomieszczalności na chorych a względnie dozorców, jakoteż wynagrodzenia, policzyć należy na wysokość tylko 4-5 metra.

Za inne lokale z wyjątkiem kuchni, składu drzewa, magazynów żywności, strychu, piwnicy, za które nie płaci się osobnego wynagrodzenia, płacić się będzie wynagrodzenie podług taryfy.

W y k a z *E*

pomieszczeń i przynależności, należących się wojskowym do kwaterek chwilowych.

I. Pomieszczenia.

Klasa dyet	S t o p i e ń	Ilość pokoi
I.	Feldmarszałek	4
III.	Feldeczmistrz i generał jazdy, admirał	2
IV.	Feldmarszałek-porucznik, wiceadmiral	2
V.	Generał-major, kontradmirał	2
VI.	Pułkownik, kapitan okrętu liniowego	2
VII.	Podpułkownik, kapitan fregaty	2
VIII.	Major, kapitan korwety	2
IX.	Kapitan i rotmistrz, podporucznik okrętu liniowego	1
X.	Porucznik, chorąży okrętu liniowego	1
XI.	Podporucznik	1
XII.	Wojskowi, zaliczeni do XII klasy dyet, kadet marynarki (aspirant marynarki)	1
	Wojskowi, pobierający płacę, nie zaliczeni do żadnej klasy dyet, tudzież słudzy armii, żonaci	1

U w a g a.

1. Księżom wojskowym, urzędnikom wojskowym i w ogóle wszystkim wojskowymi, mającym prawo do kwatery, należy się mieszkanie podług klasy dyet, do której są zaliczeni.

2. Podoficerowie żonaci podług pierwszej klasy, gdy im rodzina w marszu towarzyszy, mają prawo do 1 pokoju, kadetom zastępcom oficerów i sierżantom rachunkowym, którym poruczone są czynności manipulacyjne poddziałów, jeżeli kilku ich ma być zakwaterowanych w jednej i tej samej gminie, należy się jeden pokój na dwóch jeżeli zaś zakwaterowani być mają rozdzielnie w jednej i tej samej gminie, każdemu jeden taki pokój z sprzętami opałem i światłem, za wynagrodzeniem od skarbu wojskowego w myśl §fu 46go ustawy niniejszej.

3. Jeżeli służących oficerskich nie można umieścić osobno w tym samym domu, w którym stoją ich panowie zakwaterować ich należy jak żołnierzy.

4. Stajnia z przyborami i oświetleniem należy się tylko na tyle koni, ile potrzebujący jej wojskowy trzymać ich jest upoważniony i ile ich rzeczywiście trzyma na mierzwie.

5. Tym generałom i pułkownikom brygadyerom, którzy upoważnieni są wziąć z sobą powozy, gdy maszerują w pole, należą się suche, o ile można zamykalne wozownie do pomieszczenia tyłu powozów, ile podług regulaminu mogą wziąć z sobą i rzeczywiście wiozą.

6. Jeżeli zostanie stwierdzone, że gminy nie mogą dostarczyć należnych kwatery i uprawnieni do ich otrzymania zmuszeni są poprzestać na szczuplejszem pomieszczeniu, gminy mają prawo do wynagrodzenia za kwatery i stajnie tylko podług wymiaru kwatery i stajni, których rzeczywiście dostarczyły.

II. Urządzenie.

Wojskowy, pobierający płacę, jakoteż kadet, zastępca oficera, ma prawo wymagać domowej, czystej pościeli naczyń do umycia się, naczyń do picia, tudzież do każdego pokoju stołu i najmniej jednego stołka, podoficerowi i inni żołnierze żądać mają świeżej słomy na posłanie, tudzież środków do rozwieszenia lub położenia mundur i broni.

Żonom i dzieciom w przypadkach przewidzianych w §fie 45 należą się sprzęty powyższe w miarę potrzeby podług ilości głów.

III. Opał i oświetlenie.

Opału i światła żądać mogą wszyscy wojskowi tylko tyle, ile niezbędnie potrzeba.

IV. Mierzwa, światło do stajni, tudzież urządzenie stajni.

Mierzwy należy się 1·7 kilograma na 1 dzień kwatery (§. 46). Tam, gdzie sam gospodarz używa tylko liścia lub ścióły leśnej, tylko tych materyałów żądać należy.

Światła do stajni żądać należy ile niezbędnie potrzeba, przyborów stajennych tylko takich, jakie są.

V. Żywność.

Wojskowi, pobierający płacę, stołować się mają sami. Podoficerom i innym żołnierzom należy się obiad, składający się z 0·28 kilograma mięsa o ile można wołowego i jeszcze drugiej potrawy, w miejscu używanej.

Gdy żołnierze sami gotują, dać im należy możność zgotowania sobie obiadu. Chleba żądać nie wolno.

W y k a z *F'*

miejsca na ćwiczenia, potrzebnych do doskonalenia się wojsk.

a) Miejsca mustry.

Potrzeba dla		Wielkość miejsca w hektarach	Położenie	Własności
			miejsca	
1	Kompanij polowych (rezerwowych) piechoty	7	0 ile można dla piechoty nie dalej niż o 2 kilometry, dla jazdy, artylerji polowej i pociągów nie dalej niż o 4 kilometry od stacyi garnizonu a względnie od lokali, w których odnośny korpus mieszka.	0 ile można grunt równy, twardy — ale dla jazdy i artylerji nie nadto twardy — nie kamienisty, w formie prostokąta, którego długość i szerokość powinny być oznaczone według potrzeby w granicach stosunków 1 : 1 aż do 1 : 4. Do miejsca mustry drogi prowadzić powinny, inaczey trzeba je zrobić.
2		8		
3		9		
4		10		
5		11		
6		12		
7		13		
8		14		
9		15		
10		16		
11		17		
12		18		
1	Szwadronów jazdy	20		
2		40		
3		60		
4		80		
5		100		
6		120		
1	Baterij polowych artylerji	25		
2		45		
3		60		
1	Kompanij lub baterij górskich artylerji fortecznej lub oddziałów instruceyjnych korpusu zdrowia	1		
2		2		
3		3		
4		4		
1	Szkoły kadetów piechoty	8		
1	Szkoły oficerskiej brygady lub 1 szkoły kadetów albo 1 szkoły do kształcenia podoficerów jazdy	20		
1	Szkoły kadetów lub 1 ekwipaacy pułkowej albo 1 szkoły do kształcenia podoficerów artylerji polowej	25		
1	Szkoły do kształcenia podoficerów korpusu pociągów wojskowych	1		

Uwaga. 1. Jeżeli garnizony są mniejsze od podanych powyżej oddziałów, odpada na odnośną część kompanij, szwadronu, baterji (oddziału szkolnego itd.) krotna część powierzchni powyżej ustanowionej.

2. Jeżeli garnizony składają się z więcej niż z 1 pułku piechoty lub 1 pułku jazdy albo 1 dywizji baterji polowej, wielkość miejsc mustry wyznaczyć należy odpowiednio stosunkom lokalnym tak, aby przy odpowiedniem wyzyskaniu były dostateczne.

3. Jeżeli miejsce do mustry używać mają wspólnie korpusy wojsk lub poddziały (szkolne) rozmaitych gatunków broni, za podstawę do wymierzenia przyjąć należy wymiar największego odnośnego miejsca mustry (dla piechoty, jazdy, artylerji itd.) a następnie podług stosunków lokalnych i siły korpusów ustanowić powiększenie po nad to minimum.

b) Miejsca ćwiczeń technicznych.

Potrzeba dla		Wielkość miejsca w hektarach	Położenie	Własności
1	kompanij polowych (rezerwowych) oddziału inżynieryi itd.	1-75		
2		3-50		
3		5-25		
4		7-00		
1	kompanij polowej (rezerwowej)	Oddziału pionierów	1-00	
2-4	kompanij polowych (rezerwowych) lub na batalion . .		3-00	
1	szkoły kadetów		1-00	
Dla pionierów piechoty, strzelców i jazdy żądać należy miejsce do ćwiczeń technicznych tylko w tych garnizonach, gdzie niema oddziałów technicznych a miejsce mustry nie wystarcza na roboty techniczne, żądać zaś należy przestrzeni niezbędnie potrzebnej najwięcej . . .		1-00		
<p>O ile można nie dalej niż o 2 kilometry od stacy garnizonu a względnie od pomieszczeń korpusu a to, zwłaszcza dla oddziału pionierów wzdłuż rzeki dla ćwiczenia się je- dnocześnie w służbie lądowej i wodnej. Gdzie to jest niemożliwe, wyszukać należy miejsce odpowiednich do ćwiczeń w służbie lądowej i do ćwiczeń w służbie wo- dnej nie przekraczające wymiaru powierzchni obok usta- nowionego.</p> <p>O ile można grunt miernie równy, w każdym razie nie bagnisty, pod względem udatności do obróbenia, średni, któ- rego długość i szerokość oznaczone być powinny we- dług potrzeby, w granicach stosunków 1:1 aż do 1:6. Miejsce na złożenie materiału do ćwiczeń nie powinno być wystawione na zalewy. Do miejsc ćwiczeń drogi prowadzić powinny, inaczej trzeba je zrobić.</p>				

U w a g a. Jeżeli garnizony są mniejsze od oddziałów wyżej podanych, odpada na odnośną część kompani (szkoły kadetów) krotna część powierzchni powyżej ustanowionej.

c) Miejsca na założenie strzelnic do ręcznej broni dla początkowych.

Potrzeba dla		Wielkość miejsce			Położenie	Własności
		długość w metr.	szerokość w metr.	powierz- chnia w hektar.		
miejsca						
1	kompanij polowej (rezerwowej) piechoty i strzelców aż do 8 kompanij (2 bataliony)	472	24	1-13		
1	szwadronu jazdy, lub 1 kompanij polowej (rezerwowej), inżynieryi lub pionierów, albo dla szkół do kształcenia kadetów lub podoficerów rozmaitych broni jednak tylko wtedy, gdy nie stoją razem z korpusami piechoty lub strzelców w tem samym miejscu garnizonowem	472	24	1-13		
<p>O ile można nie dalej niż o 4 kilometry od miejsca gar- nizonowego.</p> <p>O ile można grunt równy i stały dogodny do ćwiczeń w strze- laniu ze względu na strony świata i panujący kierunek wiatrów a którego okolica ile możności uwalnia od sta- wianiu rozległych bułw do ochrony od zbaczających wystrzałów. Do miejsca drogi prowadzić powinny, inaczej trzeba je zrobić.</p>						

Potrzeba dla,	Wielkość miejsca			Położenie	Własności
	długość w metr.	szerokość w metr.	powierzchnia w hektar.		
miejsce					
9 kompanij połowych (rezerwowych) piechoty i strzelców aż do 12 kompanij (3 batalionów)	472	33	1:56	O ile można nie dalej niż o 4 kilometry od miejsca garnizonowego.	O ile można grunt równy i stały, dogodny do ćwiczeń w strzelaniu ze względu na strony świata i panujący kierunek wiatrów a którego okolicą ile możności uwalnia od stawiania rozległych budowli do obrony od zbaczających wystrzałów. Do miejsca drugi prowadzić powini, inaczey trzeba je zrobić.
13 kompanij połowych (rezerwowych) piechoty i strzelców aż do 24 kompanij (6 batalionów)	472	41	1:94		
25 kompanij połowych (rezerwowych) piechoty i strzelców aż do 36 kompanij (9 batalionów)	472	46	2:17		
37 kompanij połowych (rezerwowych) piechoty i strzelców w górę powiększa się szerokość strzelnicy o 5 metrów na każdy przyrost wojska wynoszący 1 aż do 8 kompanij (2 bataliony)	472	5	0:24		

d) Miejsca do ćwiczeń strzelniczych tyralierskich.

Od 4 kompanij połowych (rezerwowych) wojsk pieszych w górę	a mianowicie tylko w tym razie, gdy teren na około strzelnicy nie pozwala odhaczyć chwilowo ćwiczeń strzelniczych tyralierskich	911	76	6:92	O ile można nie dalej niż o 5 kilometrów od miejsca garnizonowego.	O ile można grunt miernie równy ale w każdym razie nie bagnisty, z wolnym przystępem.
Od mniej niż 4 kompanij połowych (rezerwowych) wojsk pieszych lub od 1 szwadronu jazdy w górę albo dla szkół do kształcenia kadetów lub podoficerów rozmaitych broni		911	76	6:92		

Uwaga do c) i d). Gdzie zakładanie wspólnych strzelnic dla początkowych i tyralierskich jest możliwe należy to za wsze czynić ze względu na korzyści. Co do odległości takiego miejsca przepis podany pod c) odnosi się i tutaj.

e) Strzelnice artylerji, oraz miejsca do ćwiczeń technicznych.

Potrzeba	Wielkość miejsca			Położenie	Własności
	długość w metr.	szerokość w metr.	powierzchnia w hektar.		
miejsce					
Od 1 pułku artylerji połowej albo od 1 batalionu artylerji fortecznej w górę	4552	759	okrągło 346	Odpowiednie potrzebom danej chwili i stosunkom lokalnym.	Grunt miernie falisty, w każdym razie nie bagnisty. Do strzelnicy drogi prowadzić powinny, inaczey trzeba je zrobić.

f) Miejsca do zakładania szkół niekrytych jazdy wierzchowej (wozowej).

Potrzeba dla	Wielkość miejsce			Położenie	Własności
	dlugość w metr.	szerokość w metr.	powierz- chnia w metr. □		
1 Ekwipaży piechoty, jeżeli nie jest umieszczona wspólnie z oddziałem wojsk, mającym prawo do szkół jazdy wierzchowej . . .	46	23	1058	O ile można w obrębie lokaliów koszarowych albo zakresu kwaterunkowego, odnośnego oddzielnego wojsk (szkoly).	Grunt równy, stały, lecz nie nadto twardy i nie kamienisty, do którego prowadzą drogi a względnie założone być powinny.
1 Szwadronu lub 1 rotę uzupełniającej albo 1 szkoły kadetów albo 1 szkoły kształcenia podoficerów jazdy, albo od 1 aż do 3 bateryj, albo dla 1 ekwipaży pułkowej, albo dla 1 szkoły kadetów, albo dla 1 szkoły kształcenia podoficerów artylerji polowej	76	38	2888		
1 Szkoły oficerów brygady jazdy albo dla 4 aż do 6 bateryj artylerji polowej po 2 miejsca, od 7 aż do 9 bateryj po 3 miejsca itd. Każde miejsce	76	38	2888		
1 aż do kilku szwadronów lub dla 1 szkoły kształcenia podoficerów korpusu pociągów wojskowych	92	61	5612		

U w a g a. Do oddziałów mniejszych niż 1 szwadron lub 1 bateria, mianowicie aż do egiu, potrzebne są miejsca do założenia niekrytych szkół jazdy wierzchowej (wozowej) w wymiarach, ustanowionych powyżej dla odnośnego gatunku broni.

g) Miejsca do jazdy wierzchowej.

Gdy miejsca mustry oddalone są o więcej niż 4 kilometry od ubikacji odnośnego korpusu.

Potrzeba dla	Wielkość miejsce			Położenie	Własności
	dlugość w metr.	szerokość w metr.	powierz- chnia w metr. □		
każdego szwadronu jazdy	152	76	11552	<p>Jeżeli możliwości w obrębie lokali koszarowych lub zakresu kwaterunkowego odnośnego szwadronu a w każdym razie nie dalej niż o 2 kilometry od nich.</p>	<p>Grunt równy, stały, ale nie kamienisty, do którego prowadzą drogi a względnie założone być powinny.</p>

h) Miejsca do gymnastyki.

Potrzeba dla	Wielkość miejsca w metrach kwadratowych	Położenie	Własności
		m i e j s c a	
każdej 1 kompanii polowej (rezerwowej) wojsk pieszych i artylerii fortecznej, każdego 1 szwadronu jazdy lub korpusu pociągów wojskowych, każdej 1 baterii polowej lub górskiej, każdego 1 oddziału zdrowia, dla szkół kształcenia kadetów lub podoficerów rozmaitej broni albo dla 1 ekwitacyi pułku artylerii	128	O ile można w obrębie lokalności koszarowych, albo w zakresie kwaterek oddziału wojsk (szkoły).	Grunt równy, stały, ale nie kamienisty, w formie prostokąta, którego jeden bok wynosić powinien najmniej 8 metrów. Do miejsca gymnastyki drogi prowadzić powinny a względnie trzeba je założyć.

U w a g a. 1. Dla oddziałów mniejszych od tych, które są tutaj podane a mianowicie aż do 1 cuğu, potrzebne są miejsca do gymnastyki rozległości wżwyż ustanowionej.

2. Gdy garnizony składają się z więcej niż 1 kompanii, 1 szwadronu lub 1 baterii, ilość i wielkość miejsc do gymnastyki odpowiadać powinna potrzebie wojska i stosunkom lokalnym.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXV. — Wydana i rozesłana dnia 2 lipca 1879.

94.

Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 1 lipca 1879.

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93), urządzającej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dostarczenie pomieszczeń i przynależności dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju.

Ku wykonaniu ustawy z dnia 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93) podają się do wiadomości następujące przepisy wykonawcze, wydane w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny:

Do Art. III. ustawy wprowadzezej.

Wynagrodzenie, podług przepisów ustawy kwaterunkowej płacić się mające za te lokale, które zarząd wojskowy najął za kontraktami na czas oznaczony, obliczane być ma na zasadzie szczegółowych przepisów wykonawczych do §. 5 ustawy kwaterunkowej a względnie podług Dodatku do instrukcyi o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających, według okoliczności zaś podług Dodatku do instrukcyi o zakładaniu domów wczasu i szpitali wojskowych, które mają być nowo wybudowane.

Jeżeli wynagrodzenie, podług przepisów ustawy kwaterunkowej przypadające, wynosiłoby od takich przedmiotów najmu więcej niż czynsz dotychczasowy, zapłacone będzie za resztę czasu najmu, zamiast tego czynszu, wynagrodzenie, przypadające podług ustawy kwaterunkowej a odnośne kontrakty najmu, ze względu na to wyższe wynagrodzenie, uzupełnić należy klauzulą dodatkową z powołaniem się na ustawę kwaterunkową.

Jeżeli zaś istnieją kontrakty najmu co do budynków lub części budynków, z których czynsz nie został wymierzony na podstawie dotychczasowych skal wynagrodzenia i pojemności tych budynków, lecz przyjęty w umówionej kwocie

ryczałtowej, korzystniejsze przepisy ustawy kwaterunkowej, dotyczące się wynagrodzenia, nie mają być zastosowane. Te zaś przedmioty najmu, z których czynsz umówiony byłby wyższy od wynagrodzenia przypadającego podług ustawy kwaterunkowej, zarząd wojskowy jako dzierżawca, ma wypowiedzieć, jeżeli tylko zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia ich przed upływem kontraktu, i jeżeliby zwinięcie, choćby tylko czasowe zakładu, nie wywoływało szkodliwego zamętu w rozmieszczeniu wojska.

Gdy na miejsce lokali wypowiedzianych, potrzebne są inne lokale, zażądać ich należy na zasadzie ustawy kwaterunkowej.

Do §fu 3go.

Lokale potrzebne dla poddziałów wymienionych w §fie 3cim stanowią najmniejszą pomieszczalność, którą jeden i ten sam budynek mieć powinien, aby w ogóle kwaterunek mógł być wspólny i aby można było uzasadnić przy najmniej żądanie do wynagrodzenia za koszary dorywcze, ustanowionego w §. 31.

Gdy pomieszczalność jest mniejsza, kwaterunek uważać należy za rozdzielny, chociażby więcej osób umieszczono razem w osobnych pokojach, wynagrodzenie zaś należy zapłacić w kwocie ustanowionej w §fie 31ym.

Do §fu 5go.

Czego wymagać się ma od nowych koszar, domów wezasu i szpitali wojskowych, stanowi o tem „Instrukcyja o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających“ a względnie „Instrukcyja o zakładaniu domów wezasu i szpitali wojskowych nowo wybudować się mających.“

O ile przy ocenianiu zdatności istniejących lub urządzeń się mających budynków na koszary, domy wezasu lub szpitale wojskowe, można odstąpić od wymagań określonych w przerzeczonych instrukcyjach lub wymagania te złagodzić, dowiedzieć się można z Dodatku, dołączonego do każdej z tych dwóch Instrukcyj.

Istniejące lub urządzeń się mające lokale, które nie czynią zadość zmniejszonym w myśl odnośnego Dodatku wymaganiom, uważane być mają za koszary dorywcze a względnie za domy wezasu lub szpitale wojskowe tej samej kategorii.

Wnioski, dotyczące się wybudowania nowych koszar, koszar dorywczych, szpitali wojskowych lub domów wezasu, jakoteż wnioski, dotyczące się przerobienia budynków na pomieszczenia wojskowe, roztrząsa ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny.

Jeżeli wniosek będzie przyjęty, ministerstwo obrony krajowej zarządzi wygotowanie programu budowy.

Wygotowanie programu budowy należy do komisji miejscowej mieszanej. Składa się ona, jeżeli w przypadkach szczególnych ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny nie zarządzi inaczej:

a) Cywilni:

z naczelnika Władzy administracyjnej powiatowej lub jego zastępcy, z biegłego, znajdującego się na budownictwie i z lekarza, urząd publiczny piastującego, których obu wyznacza Władza administracyjna powiatowa, tudzież z reprezentanta gminy;

b) Wojskowi:

z reprezentanta odpowiedniej komendy generalnej (wojskowej), z oficera od dyrekcji inżynierii lub budownictwa wojskowego, z oficera tej broni, dla której przeznaczony jest budynek wystawić się mający, z lekarza wojskowego i urzędnika intendencji wojskowej.

Dostarczyciela koszar lub jego zastępcę należy przyzwać do komisji, jemu zaś wolno do tego użyć doradcy technicznego.

Komisji przewodniczy reprezentant Władzy administracyjnej powiatowej.

Jeżeli koszar dostarcza kraj, natenczas nie Władza administracyjna powiatowa, lecz Władza administracyjna krajowa objąć ma przewodnictwo w komisji, wyznaczyć biegłego, znającego się na budownictwie, tudzież lekarza a do komisji przyzwani być mają dwaj członkowie Wydziału sejmowego jako reprezentanci kraju, dostarczającego koszar.

W programie budowy wymienić należy, jakie lokale kwaterunkowe zawierać powinien zakład, który ma być wybudowany (§. 7 ustawy kwaterunkowej), jakie pomieszczenia a mianowicie w jakiej ilości i jakiej wielkości, stosownie do Instrukcji o zakładaniu koszar (domów wczasu lub szpitali wojskowych) nowo wybudować się mających, dostarczone być powinny a względnie jakie wnioski są czynione co do tych pomieszczeń, których dostarczenie podług owej Instrukcji ma być przedmiotem dobrowolnej umowy między ubiegającym się o budowę koszar a administracją państwa.

W programie budowy podać należy nadto miejsce, w którym ma być wzniesiona i na podstawie naocznego obejrzenia i wszelkich innych wskazówek opisać je pod temi względami, które w przerzeczonej Instrukcji są wzmiankowane. Na planie sytuacyjnym miejsca pod budowę, który do programu budowy ma być dołączony i komisji przez ubiegającego się o budowę wręczony, zanotować należy znamiona niwelacyjne, oznaczyć drogi, jakoteż kierunek wodociągów, jeżeli są, ścieków lub kanałów (tych ostatnich z podaniem spadku i wielkości przekroju poprzecznego) a nakoniec podać w uwadze wielkość miejsca w metrach kwadratowych.

Nadto wyrazić należy w programie budowy, jaką proponuje się konstrukcją dla budowy od dolnego piętra w górę (Instrukcja o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających punkt 446—456), jaki sposób zaopatrzenia w wodę a względnie jaki jest możebny w miejscu pod budowę proponowanem, jakie są wiadome szczegóły co do jakości i ilości wody użyć się dającej, jaki sposób zgromadzania i odprowadzania wszelkich odpadków i pomyj, ze względu na stosunki miejscowe jest tymczasowo zamierzony, nakoniec w miejscach, gdzie są fabryki gazu, czy i pod jakimi warunkami, ubiegający się o budowę, podjąłby się zaprowadzić oświetlenie gazowe w budynku, który ma wystawić.

Do programu budowy dołączyć trzeba przybliżone obliczenie wynagrodzenia, przypadającego podług ustawy i taryfy za budynek wystawić się mający, jakoteż protokół, w którym zapisane być mają wszystkie wnioski i zdania, różniące się od uchwał większości.

Akta programowe przesłać należy do Władzy administracyjnej krajowej.

Władza administracyjna krajowa zakomunikuje operat odpowiedniej Władzy terytorialnej wojskowej, która go rozpatrzy i odeśle napowrót do Władzy administracyjnej krajowej z wnioskami, które uzna za potrzebne.

Otrzymawszy operat napowrót, Władza administracyjna krajowa przedstawić go ma e. k. ministerstwu obrony krajowej.

Ministerstwo obrony krajowej przesyła następnie operaty spólnemu ministerstwu wojny.

Na podstawie zatwierdzonego programu budowy, ubiegający się o budowę, wezwany będzie do wypracowania planów, przyczem oznajmione mu będzie w przybliżeniu wynagrodzenie, które administracya wojskowa zapłaci za budynek, wystawić się mający.

Za podstawę do wygotowania planu służyć ma zatwierdzony program budowy, Instrukcyja o zakładaniu koszar nowo wystawić się mających i miejscowa ustawa budownicza.

Wypracowane plany budowy przedstawić należy w dwóch egzemplarzach Władzy administracyjnej krajowej z następującemi załączkami:

- a) zatwierdzony program budowy i jego załączki,
- b) wykaz wynagrodzenia, które administracya wojskowa zapłacić ma na podstawie projektu podług ustawy taryfy,
- c) deklaracyą ubiegającego się o budowę, czy zamierza dostarczyć urządzenia a względnie przyborów stajennych, czy nie,
- d) jeżeli ubiegający się o budowę dostarcza sprzętów, wykaz tychże z wyszczególnieniem wynagrodzenia, które administracya wojskowa zapłacić ma za nie podług ustawy i taryfy, nakoniec
- e) jeżeli budynki, które będą stawiane, mają być oświetlone gazem, wykaz ilości płomieni, które byłyby zaprowadzone i wynagrodzenia, które administracya wojskowa miałaby za to zapłacić.

Celem zbadania przedstawionego projektu, Władza administracyjna krajowa zwołuje komisya w takim samym składzie, jak do sporządzenia programu i o ile można z tych samych osób, które uczestniczyły w sporządzeniu programu.

Komisya ta zbadać ma projekt dokładnie pod wszystkimi względami według zasad do wypracowania go przepisanych i wydać o nim zdanie, zbadać podobnie i zaopiniować załączki *b)*, *d)* i *e)* i spisać wywód tego co znajdzie.

Gdyby przy sprawdzaniu przedstawionych operatów okazały się wady, a ubiegający się o budowę chciał je usunąć przed przedstawieniem projektu, zwrócić mu należy operat po zamknięciu protokołu.

Do zbadania projektu poprawionego lub poprawionych załączek przyzwać należy tylko tych członków komisji, do których zakresu poprawki te należą.

Osoby te zanotują w dodatku do przerweczonego protokołu postrzeżenia swoje nad poczynionemi poprawkami.

Tą samą drogą, którą przebył program, przesyła Władza administracyjna krajowa projekt pierwotny lub zmieniony razem z protokołem do niego się odnoszącym.

O przyjęciu przedstawionego projektu, jakoteż o wynagrodzeniu w swoim czasie zapłacić się mającem za dostarczony budynek, jego urządzenie i według okoliczności za oświetlenie gazowe orzeka wspólne ministerstwo wojny w porozumieniu z ministerstwem obrony krajowej.

Za podstawę do wykonania budowy służyć mają zatwierdzone plany budownicze, których jeden egzemplarz zatrzyma Władza administracyjna krajowa.

Jeżeli podczas budowania Władza wojskowa lub przedsiębiorca budowy zechce odstąpić od zatwierdzonego projektu, potrzebne jest do tego wzajemne porozumienie się i zatwierdzenie tych Władz, które orzekają o przyjęciu projektu.

Czy budynki już istniejące, które kraj, powiaty, komitaty, gminy lub osoby prywatne dostarczają dla wojska na koszary lub koszary dorywcze, domy wczasu i szpitale wojskowe, zaliczone być powinny do jednej lub drugiej kategorii, zbadać mają komisye miejscowe mieszane.

Te komisye miejscowe składać się mają z tych samych członków, z których składają się komisye programowe do nowych budowli i do przeróbek z wyjątkiem, że miejsce reprezentanta komendy generalnej (wojskowej), zająć ma reprezentant komendy stacyjnej wojska.

Władze administracyjne krajowe utworzyć mają niezwłocznie, w porozumieniu z Władzami terytoryalnemi wojskowemi komisye miejscowe wszędzie, gdzie znajdują się budynki przez kraj, powiaty, gminy lub osoby prywatne, dostarczone na koszary lub koszary dorywcze.

Zadaniem tej komisji jest zbadać na podstawie Instrukcyi o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających i Dodatku do niej dołączonego i osądzić, czy budynek posiada przymioty kwalifikujące go względnie do wynagrodzenia (§. 31 ustawy kwaterunkowej), które ma być za niego zapłacone, na koszary czy na koszary dorywcze, albo też przez jakie przeróbki budynek istniejący mógłby stać się zdającym na koszary lub na koszary dorywcze.

W tym celu spisać i obliczyć należy przedewszystkiem pomieszczalność normalną, jakoteż wszystkie lokale znajdujące się w budynku i ich przeznaczenie, sporządzając przegląd pomieszczalności i lokalów podług wzoru dołączonego do tych przepisów wykonawczych (załączka I).

Załączka I.

To skończywszy, komisya, uwzględniając stosunki budownicze, higieniczne i wszystkie inne, od których zawisa sąd o ogólnym stanie budynku, przekona się, czy budynek posiada przymioty koszar czy koszar dorywczych a względnie jakie wady nie pozwalają uznać go za koszary lub koszary dorywcze. Wady te podać należy dokładnie i uwiadomić o nich dostarczyciela budynku.

Jeżeli ten oświadczy, że gotów wady usunąć, wygotować należy program, wyrażający w zarysie ogólnym, w jakich względach byłyby potrzebne poprawki i uzupełnienia.

Spisać należy protokół komisyjny przebiegu rozprawy, w którym komisya poczynić ma na podstawie naocznego obejrzenia wnioski stosunkom miejscowym odpowiednie i gruntownie uzasadnione.

Co się tyczy lokali, nieznajdujących się w koszarach korpusu, dla którego budynek jest przeznaczony, wyrazić należy w protokole komisji, czy są w koszarach niezbędnie potrzebne i w jaki sposób możnaby je urządzić, lub, czy ze względu na potrzebę takich lokali, albo też z powodu, że w inny sposób da się ich niedostatkowi zaradzić, można na to nie zważać.

Do protokołu komisji dołączyć należy:

- a) przegląd pomieszczalności i ubikacyj;
- b) plany budynku a mianowicie plan sytuacyjny (z temi samemi szczegółami co plan sytuacyjny do sporządzenia programu), szkice przekrojów poziomych wszystkich piąter, wszystkich zabudowań lub części budynku i profile główne tychże (przekroje poziome i profile narysowane w stosunku najmniej 1:250);
- c) jeżeli dostarczyciel zamierza przerobić dom klasyfikowany jako koszary dorywcze na koszary, program potrzebnych przeróbek;

d) wykaz wynagrodzenia, które administracya wojskowa zapłacić ma podług ustawy i taryfy za budynek o który chodzi.

Te same przepisy, podług których przedstawia się program budowli nowych, odnoszą się także do protokołu komisji w powyższy sposób przygotowanego.

Jeżeli przedstawiony program zostanie zatwierdzony, wypracować należy projekt przerobień, który następnie podlega podobnemu postępowaniu jak projekty budowli nowych.

Podobnie postępować należy, gdy chodzi o domy wezasu i szpitale wojskowe.

Gdy chodzi o budynki przeznaczone tylko dla obrony krajowej, prawo wyznaczania członków komisji i stanowczego orzekania służy wyłącznie ministerstwu obrony krajowej.

Do §fu 6go.

Gdy koszary lub koszary dorywcze mają być zwinięte z powodu wadliwości pod względem budowniczym lub higienicznym, komisya do zbadania tych wad i stwierdzenia potrzeby zwinięcia składać się powinna z tych samych osób, które wymienione są w przepisach wykonawczych do §fu 5go o badaniu budynków istniejących.

Tą samą drogą, która dla operatów, tyczących się budynków istniejących, wskazana jest w przepisach wykonawczych do §fu 5go, tyczący się tego wywód przesłany być ma ministerstwu obrony krajowej, które w tej mierze wyda decyzją, a to, jeżeli chodzi o budynki dla wojska stałego (marynarki wojennej) w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny.

Do §fu 7go.

O lokale dla władz wojskowych, urzędów, instytucyj, zakładów stale systemizowanych a nie połączonych bezpośrednio z pewnym oddziałem wojska i w ogóle o wszelkie takie pomieszczenia, które nie są bezpośrednią potrzebą oddziału wojska, lecz ogólną potrzebą państwa, postara się administracya wojskowa sama, t. j. najmie je, kupi lub wystawi.

Do §fu 8go.

Za dostarczenie pomieszczeń na cele wojskowe, użyć się dających podług oznaczonej pojemności (§. 9 ustawy kwaterunkowej), jest w obec gminy odpowiedzialnym (§. 13 ustawy kwaterunkowej) zawsze sam posiadacz budynku o który chodzi.

Obowiązek dostarczenia kwater w naturze cięży na posiadaczu budynku co do wszystkich lokali prawnie nie uwolnionych, bez względu czy ich sam używa, czy je innym oddał w używanie.

Do §fu 9go.

Każda gmina obowiązana jest oznaczyć u siebie pojemność zdatną do kwaterunku rozdzielnego tak normalnego jak i dorywczego i utrzymywać osobne jej wykazy ułożone podług załączonego (załączka II) wzoru.

Mając oznaczyć pojemność, postępować należy w sposób następujący:

Co do każdego, do gminy należącego budynku, z wyjątkiem tych, które w myśl §fu 10go ustawy są od kwaterunku uwolnione i tych, które wzmiankowane są w §fie 5ym pod *a)*, *c)* i *d)* oznaczyć należy, nie licząc lokali niezbędnie

potrzebnych posiadaczowi na mieszkanie, do zatrudnień gospodarskich i wykonywania rzemiosła, ilu nieoficerów od sierżanta i ile koni w budynku tym pomieścić można, tudzież jakie jeszcze inne lokale w nim się znajdują, zdatne do celów wojskowych, jakoto: na mieszkania oficerskie, na biura, magazyny itd.

Ilość tak wykazanych pomieszczeń i lokali zapisać należy z przydaniem numeru budynku, jakoteż nazwiska właściciela, we właściwej kolumnie wykazu, sporządzić się mającego w dwóch egzemplarzach.

Suma lokali wszystkich budynków gminy, oznaczonych w sposób powyższy, przedstawia pojemność gminy.

Jeżeli w miejscu, posiadającym garnizon, znajdują się koszary, dostarczone przez gminę lub przez kilka gmin sąsiednich wspólnie, to na wypadek kwaterek stałego potrącić należy z oznaczonej w tych gminach pojemności część, odpowiadającą pojemności koszar i rozkładać kwaterek rozdzielny w stosunku do pojemności tym sposobem zmniejszonej.

Ze względu, że reklamacye są możebne, wykaz oznaczonej pojemności wystawiać należy w gminie na widok publiczny przez 8 dni.

Zażalenia podawać trzeba w przeciągu 8 dni, licząc od ostatniego dnia wystawienia, do przełożonego gminy, który przedstawić je ma Władzy administracyjnej powiatowej do decyzji.

Jeden egzemplarz wykazu stanowczego zachowywać ma przełożony gminy, drugi Władza administracyjna powiatowa.

Z wykazów pojemności wszystkich gmin, sporządzone będą przeglądy powiatowe i przedstawione ministerstwu obrony krajowej w dwóch egzemplarzach, z których następnie jeden udzielony będzie wspólnemu ministerstwu wojny.

Wykaz zdatnej pojemności, sporządzony przez każdą gminę, służy oraz za podstawę do rozłożenia kwaterek, na gminę włożonego, między członków gminy.

Podobnie postąpić należy w wyłączonych obszarach dworskich.

Gdy budynków albo części budynków przybędzie lub ubędzie, wykaz pojemności trzeba odpowiednio sprostować.

O zmianach, które nastąpią w ciągu roku, uwiadomić należy ministerstwo obrony krajowej przed końcem stycznia następującego roku.

Do oznaczenia pojemności normalnej, brać należy za podstawę ilość i wielkość lokali z uwzględnieniem ognisk niezbędnie potrzebnych do gotowania dla żołnierzy.

Co do koni, za podstawę służy pojemność a względnie ilość stanowisk w istniejących stajniach.

Do §fu 12go.

Dostarczenia potrzebnych pomieszczeń z przynależnościami, żądać ma wojsko od Władzy administracyjnej powiatowej zawsze zawczasu na piśmie, to zaś wydać ma niezwłocznie odpowiednie rozporządzenia.

Tylko w przypadkach naglących, gdy niepodobna przesłać zawczasu żądania na piśmie do Władzy administracyjnej powiatowej i gdy przechodzi mały oddział, najwięcej 30 ludzi a względnie tyleż koni liczący, dowódca transportu może udać się ze swoim żądaniem wprost do przełożonego gminy na podstawie listu drożnego.

List drożny podawać ma ilość ludzi i koni, które mają być umieszczone, jakoteż wszelkie inne potrzeby dostarczyć się mające (§. 42).

Do §fu 17go.

Markietaństwa zakładać należy zwyczajnie tylko w takich koszarach, w których mieści się najmniej batalion albo dywizya konnicy lub bateryjna.

Markietaństwo wykonywane być ma bez uszczerbku dla prawa propinacyi.

Do §fu 20go.

Gdy zażalenie wymierzone jest przeciw osobie wojskowej, natenczas Władza administracyjna powiatowa, o ile zażalenie jest uzasadnione, o czem w razie potrzeby przekonać się należy przez wydelegowanie komisji mieszanej, zażądać ma od właściwej Władzy wojskowej zarządzenia złemu. Władza wojskowa, której się to tyczy, uwiadomić ma Władzę administracyjną powiatową o swoim rozporządzeniu.

Do §fu 23go.

Ponieważ dopłata z funduszków krajowych do wynagrodzenia normalnego, które skarb wojskowy płacić ma za kwaterunek, w niektórych krajach dotychczasowymi ustawami przyznana, jest zareczona tylko póty, póki trwać będą stosunki stworzone zaprowadzeniem przepisu kwaternkowego z r. 1851, tedy, dopóki kraje, których się to tyczy, drogą ustaw czego innego nie uchwalą, jak tylko nowa ustawa kwaternkowa nabędzie mocy, administracya wojskowa nie będzie już zaliczała dopłaty przyzwolonej dotychczas z funduszków krajowych. a przeto płacić będzie za kwaterunek tylko wynagrodzenie, ustawą niniejszą przepisane.

Do §fu 25go.

Komisya upoważniona do stwierdzenia, że za wynagrodzenie taryfowe nie podobna dostać mieszkania, jakie się prawnie należy, składać się ma z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, z reprezentanta Władzy skarbowej i reprezentanta gminy, dalej ze strony wojskowej, z oficera miejscowego, do którego należą sprawy kwaternkowe i z reprezentanta oddziału, zakładu wojskowego lub Władzy wojskowej tej osoby, która powinna dostać kwatere.

Mieszkania dostarczone być powinny w pobliżu miejsca urzędowania osoby uprawnionej i tylko w najgorszym razie oddalone być mogą najwięcej o pół godziny.

Do §fu 26go.

Komisya do stwierdzenia niemożności używania ogniska kuchennego i naczyń kuchennych razem z ponoszącym kwaternunek, składać się ma z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, z reprezentanta gminy, tudzież z reprezentanta oddziału zakwaterowanego.

Do §fu 30go.

W jakim wymiarze płacone być ma wynagrodzenie za mieszkania wojskowych pobierających płacę i żonatyh podoficerów, tudzież za przynależności lokali dla wojska i za przynależności domów wczasu i szpitali wojskowych, dowiedzieć się można z taryfy czynszów, którą się jednocześnie ogłasza. Do tej

taryfy czynszów dołączony jest także wykaz gmin podzielonych obecnie aż do najbliższej ustawowej regulacji czynszów, na 10 klas.

Jeżeli na podstawie rozmieszczenia stałego pokojowego, zakwaterowane będzie wojsko w gminach, w powyższym wykazie nie wymienionych, jak np. zdarzać się to będzie często, ze stacyami konnicy, podlegającymi przemiennej kolei, wydelegowana będzie komisya do oznaczenia czynszu za mieszkania i przynależności w odnośnych gminach.

Komisya składać się ma z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, z reprezentanta Władzy skarbowej i z reprezentanta gminy, tudzież z dwóch reprezentantów oddziału, który ma być zakwaterowany.

O ile oznaczony czynsz nie przekracza pozycy taryfowych 10 albo najwięcej 9 klasy czynszu, Władze administracyjnej krajowej i Władze terytorjalnej wojskowej mogą za porozumieniem się zatwierdzić go na czas rozmieszczenia kolejnego.

Postępowanie zachowywać się mające na przyszłość pod względem oznaczania czynszów średnich, przepisane będzie później osobnem rozporządzeniem.

Do §fu 31go.

Czy wynagrodzenie za pomieszczenie podoficerów i innych żołnierzy nie-oficerów, tudzież koni w budynkach już istniejących lub przerobić się mających, zapłacić należy w wymiarze naznaczonym dla koszar czy dla koszar dorywczych, stanowić będzie wspólne ministerstwo wojny w porozumieniu z ministerstwem obrony krajowej na podstawie opinii komisji, przeznaczonej do rozpoznania lokali według przepisu wykonawczego do §fu 5go ustawy kwaterunkowej.

Dla nowych budynków wynagrodzenie ustanawiane będzie jednocześnie z zatwierdzeniem planów budowy. Wynagrodzenie za pomieszczenie podoficerów i żołnierzy, tudzież koni w koszarach i koszarach dorywczych, płacić się ma tak samo jak wynagrodzenie taryfowe za inne potrzeby, z góry, w terminach do płacenia czynszu przyjętych.

Wynagrodzenie to za pomieszczenie w koszarach lub koszarach dorywczych istniejących lub przerobić się mających, należy się już od dnia, w którym ustawa kwaterunkowa nabędzie mocy a względnie od dnia, w którym koszary przerobione lub przerobić się mające, oddane będą administracyi wojskowej do rozporządzenia.

Wynagrodzenie zapłacone być może jednak dopiero w skutek odnośnej decyzji ministryalnej, przeto tyczące się tego rokowania przyspieszyć należy ile możności.

Za kwaterunek rozdzielny płacić należy wynagrodzenie w sposób dotychczas przyjęty z dołu.

Gdy kwaterunek jest rozdzielny, zostawienie nawozu dostarczycielowi stajni stanowić ma wynagrodzenie za dostarczone oświetlenie stajni i przybory stajenne

Do §fu 32go.

Obliczając wynagrodzenie, przypadające podług żądanej pomieszczalności, przyjąć trzeba za jedność po 15·3 metra sześciennego powietrza i 4·5 metra kwadratowego powierzchni na każdego człowieka.

Ilość takich jedności w pokoju żołnierzy lub podoficerów daje pomieszczalność, za którą należy zapłacić. Reszty powietrza i powierzchni, nie dochodzące

w pewnym lokalu wymiaru powyższej jedności, nie będą uwzględniane. Podobnie nie będzie dawane wynagrodzenie za miejsce przewyższające przestrzeń żadaną.

Jeżeli z obliczenia podług przestrzeni nie wypadnie ta sama cyfra dla pomieszczalności co podług powierzchni, mniejszą z cyfr otrzymanych przyjąć należy za pomieszczalność rzeczywistą.

Wynagrodzenie za żadaną pomieszczalność, obliczone w sposób powyższy, płacone będzie w całkowitym wymiarze, bez względu na zmiany w ilości wojska zakwaterowanego, dopóty, dopóki w ogólności wojsko będzie używało budynku.

Do §fu 35go.

Budynki lub części budynków mają być oddawane wojsku w używanie, jakoteż zwracane dostarczycielowi za pośrednictwem komisji miejscowych, których skład ma być taki sam, jak komisji ustanowionych w przepisach wykonawczych do §fu 5go, mających badać budynki istniejące.

Gdy budynki są skończone, zbadać należy, czy się zgadzają z zatwierdzonymi planami budowy, jakoteż z zatwierdzonymi później zmianami, jeżeli były potrzebne, czy są wykonane odpowiednio pod względem technicznym, tudzież czy ze stanowiska higienicznego mogą być używane.

Spisać należy wywód wyniku tego zbadania.

Jeżeli odkryte będą wady, usunąć je należy, jeżeli zaś ze stanowiska higienicznego nie można jeszcze pozwolić na używanie budynków, wyznaczyć należy termin, kiedy to będzie mogło nastąpić a względnie, kiedy potrzeba będzie zbadać budynek ponownie ze stanowiska higienicznego.

Dopiero gdy wszystkie wady będą usunięte, budynki oddane być mogą wojsku na podstawie inwentarza.

Protokoły komisji i inwentarz spisane być mają w trzech egzemplarzach, z których jeden zachowywać ma Władza administracyjna powiatowa a drugi Władza budownicza wojskowa, trzeci zaś egzemplarz doręczony będzie dostarczycielowi.

Sprzęty sprawione przez dostawcy koszar, oddawane będą wojsku, jakoteż zwracane za pośrednictwem komisji, składającej się z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, z oficera komendy stacyjnej lub oddziału, który ma stać w koszarach i z oficera Władzy budowniczey wojskowej. Do komisji tej przyzwać należy dostawcy koszar lub sprzętów albo jego zastępcę.

Przepisy wydane powyżej dla budynków, odnoszą się także do protokołu komisji do sprzętów i do ich inwentarza.

Gdy budynki lub sprzęty mają być zwrócone, odnośna komisja zanotować powinna w wywodzie, co było przyczyną niezwykłego zużycia.

O odbieraniu i zwracaniu miejsc do ćwiczeń, traktują szczegółowo przepisy do §fu 55go.

Do §fu 38go.

Podobnie jak za kwaterunek stały (przepis wykonawczy do §fu 23go ustawy kwaterunkowej) także i za chwilowy, zaliczki na rachunek dopłaty do wynagrodzenia normalnego nie będą płacone dopóty, dopóki same reprezentacje krajowe nie wydadzą na podstawie nowej ustawy kwaterunkowej potrzebnych w tym względzie zarządzeń.

Do §fu 39go.

Drogi i gościńce, oznaczone w karcie dróg wojskowych monarchyi austriacko-węgierskiej, są drogami do przechodu wojska a osady tam oznaczone, stacyami południowymi i nocnymi.

Mniejszy okrag kwaterunkowy tworzy się z gminy, w której jest stacya południowa i nocna, tudzież z gmin bezpośrednio przyległych, jednak tylko na odległość aż do 4 kilometrów od odnośnych stacyj południowych i nocnych.

Do §fu 55go.

Miejsca do ćwiczeń oddają się wojsku w używanie, jakoteż zwracają się, gdy mają być opuszczone, za pośrednictwem komisyi, z uczestnictwem właściciela odnośnego gruntu.

Komisya do tego celu składać się ma z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, tudzież z reprezentanta gminy i z oficera oddziału lub garnizonu, dla którego miejsce do ćwiczeń jest przeznaczone.

Do §fu 56go.

Komisya mieszana, zwołana do ocenięcia szkody po ćwiczeniach wojennych lub koncentracji, składać się ma, nie licząc dwóch taksatorów przysięgłych, z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej, z reprezentanta Władzy skarbowej i z reprezentanta gminy, w której okręgu znajduje się miejsce ćwiczeń a względnie jego część, tudzież z oficera oddziału, który uczestniczył w ćwiczeniach wojennych lub koncentracji i z urzędnika intendentury wojskowej a według okoliczności z reprezentanta, którego na jego miejsce wyznaczy Władza terytoryalna wojskowa.

Do Wykazu A. Uwaga ustęp 4.

Komisya do stwierdzenia, jako nie można dostać całkiem takiego mieszkania, jakie się należy, składać się ma z członków komisyi, o której mowa w przepisie wykonawczym do §fu 25go.

Do Wykazu B I. a) ustęp 9.

Gdy się używa ognisk kuchennych Pilhala, kuchnia na 1—2 płomieni także w koszarach dorywczeh, powinna mieć 20—25 metrów □ powierzchni.

Do Wykazu B I. c) ustęp 5.

Wynagrodzenie za stajnie na chore konie, obliczać należy podług ilości stanowisk, które w przepisany wymiarze zmieściłyby się w tych samych stajniach dla zdrowych koni.

Do Uwagi końcowej, tyczącej się pomieszczeń dla żołnierzy i stajni a) c).

Czego w części więcej wymagać można od koszar już istniejących lub zrobić się mających a osobliwie od koszar, które mają być nowo wystawione, dowiedzieć się można z „Instrukcyi o zakładaniu koszar nowo wystawie się mających“, która będzie ogłoszona a względnie z „Dodatku“ do Instrukcyi dołączonego. (Przepisy wykonawcze do §fu 5go ustawy kwaterunkowej.)

Do Wykazu *B II. a)* pomieszczenia żołnierzy nieoficerów.

Za pokoje, dostarczyć się mające do kwaterunku rozdzielnego dla podoficerów żonatyh podług pierwszej klasy, tudzież za pokoje, po jednym na dwóch bezzennych, posiadających stopnie, z urządzeniem, opałem i oświetleniem, płacić się będzie gminie wynagrodzenie podług pozycyi 15 taryfy czynszów.

Do Wykazu *C, k)* i Wykazu *D c)*.

Jakie sprzęty są potrzebne, dowiedzieć się można z wykazu dołączonego do przepisów wykonawczyh (załączka III).

Dla lepszego przeglądu zamieszczone zostały w tym wykazie wszystkie te sprzęty, które są przepisane w wykazach *A* i *B* ustawy kwaterunkowej i które są potrzebne odnośnie do Wykazów *C k)* i *D c)* do lokali pobocznych a względnie do domów wczasu.

Do Wykazu *D*. Uwaga końcowa.

Czy za lokale, znajdujące się w domach wczasu i szpitalach wojskowych na pomieszczenie chorych i dozorców, płacić należy wynagrodzenie w wymiarze jak za zdrowych żołnierzy w koszarach lub w koszarach dorywczyh — o tem stanowić będą w porozumieniu z sobą ministerstwa wojny i obrony krajowej na podstawie komisyi — powołanej do badania budynków w myśl przepisu wykonawczego do §fu 5go ustawy kwaterunkowej.

Wynagrodzenie obliczone być ma w podobny sposób, jak to postanowione zostało w przepisie wykonawczym do §fu 32go ustawy kwaterunkowej co do pomieszczeń żołnierzy w koszarach i koszarach dorywczyh.

Do innych lokali, za które ma być płacone wynagrodzenie taryfowe, odnosi się przepis zawarty w ustępie XV Uwag do taryfy czynszów.

Do Wykazu *E*. Uwaga ustęp 6.

Gdyby się zdarzyło, że naprzykład niektóre osoby, w wykazie *E* wymienione, byłyby zmuszone poprzestać na jednym pokoju, to za każde przydane łóżko zapłacić należy wynagrodzenie ustanowione od głowy w §fie 46tym za przydane sprzęty.

Pretis r. w.

Horst r. w.

Załącznik II.

Powiat administracyjny: _____

Gmina: _____

W y k a z

pojemności wykrytej w myśl §fu 9go ustawy kwaterunkowej.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Miejsce	Nr. domu	Nazwisko właściciela budynku	Pojemność do																		Uwaga	
			normalnego											dorywczego								
			kwaterunku																			
			Mieszkania dla pobierających płacę do				Pojedyncze pokoje oficerskie	Dla nieoficerów od sierżanta	Pokoje na biura	Magazyny	Stanowiska dla koni	Mieszkania dla pobierających płacę do kwaterunku chwilowego				Pojedyncze pokoje oficerskie	Dla nieoficerów od sierżanta	Pokoje na biura	Magazyny	Stanowiska dla koni		
stałego		chwilowego		Klasa dyet		Ilość						Klasa dyet		Ilość								
				Klasa dyet	Ilość	Klasa dyet	Ilość							Klasa dyet	Ilość							
A.	2	Franciszek Reif	VI	1	III—VIII	4	1	28	1	1		2	III—VIII	5	1	35	1	1		3		
	2	"	VIII	1																		
	3	itd.																				
B.																						
C.																						

Uwagi: a) W rubrykach 9 i 17 obliczyć należy także pojemność mieszkań dla pobierających płacę i pojedynczych pokoi oficerskich na pomieszczenie żołnierzy w razie potrzeby i zapisać w rubryce: Uwagi, na ilu żołnierzy obliczono pojemność mieszkań dla pobierających płacę w każdym z osobna domu.
b) Cyfry wyrażające pojemność należy zsumować z każdego miejsca a na końcu wykazu z całej gminy.

Załączka III.

Wykaz potrzebnych sprzętów.

I. Urządzenie pomieszczeń dla generałów, oficerów sztabowych i wyższych, kadetów marynarki, tudzież dla urzędników wojskowych odpowiednich klas dyet i dla wszystkich innych wojskowych pobierających płacę, a mianowicie:

1. dla generała lub oficera sztabowego (ob. Wykaz A, II ustawy kwaterunkowej):
  - 1 szafa i 2 komody,
  - 6 stołów,
  - 12 krzeseł z sofą.
2. dla kapitana lub rotmistrza:
  - 1 szafa i 1 komoda,
  - 4 stoły,
  - 8 krzeseł.
3. dla oficera niższego, kadeta marynarki, tudzież dla osób odpowiednich klas dyet:
  - 1 szafa i 1 komoda,
  - 2 stoły,
  - 4 krzesła.

Nadto należy się każdemu generałowi, oficerowi sztabowemu i wyższemu, kadetowi marynarki i osobom odpowiednich klas dyet:

- 1 łóżko z pościelą, a mianowicie 1 łóżko, 1 siennik pikowany, 1 materac napełniony włosieniem, albo gdzie to jest w użyciu, trawą morską lub słomą kukurydzianą, 1 poduszka, 1 kołdra, stosowna do pory roku i potrzebna ilość bielizny pościelowej,
  - 1 zwierciadło,
  - 1 szafeczka nocna z naczyniem,
  - 1 słupek na suknie,
  - 1 naczynie do mycia się z flaszką i szklanką.
4. dla służącego oficerskiego:
    - 1 ordynarne łóżko z pościelą,
    - 1 stół,
    - 2 stołki,
    - 1 wieszadło na suknie.

Sprzęty wymienione pod 1, 2 i 3 zrobione być mają z drzewa poliforowanego a tylko wtedy, gdy takich niema, z miękkiego drzewa, pokostowane.

5. dla wojskowych pobierających płacę, nie załączonych do żadnej klasy dyet:
  - 1 szafa, połowa z wieszadłem, połowa z półkami,
  - 2 stoły,
  - 4 krzesła,
  - 1 łóżko ordynarne z pościelą a mianowicie:
  - 1 łóżko, 1 siennik wypechany, 1 poduszka napechana słomą, 1 kołdra letnia, 1 koc zimowy, 4 prześcieradła.

Jeżeli dwie z tych ostatnich osób mieścić się mają w jednym mieszkaniu, należą się im:

- 2 takie szafy z wieszadłem i półkami i
- 2 ordynarne łóżka.

W miejscach, gdzie zamiast pieców są kominki, dostarczyć należy także potrzebnych przyborów kominkowych, tam zaś, gdzie niema osobnych wychodków, dać należy stolce.

II. Sprzęty dla podoficerów, a mianowicie:

1. dla każdego podoficera żonatego podług 1 klasy (Wykaz B 1, b) 1):
  - 2 łóżka ordynarne,
  - 2 stoły,
  - 4 stołki,
  - 1 szafa (połowa z wieszadłem, połowa z półkami),
  - 1 lampa naftowa.

2. Dla każdego podoficera umieszczonego oddzielnie:
  - 1 łóżko ordynarne,
  - 1 stół,
  - 2 stołki,
  - 1 wieszadło na mundur z deską na chleb,
  - 1 lampa naftowa.
3. Dla kadetów zastępców oficerów i podoficerów, umieszczonych po 2 lub więcej, a mianowicie dla każdego
  - 1 łóżko ordynarne,
  - 1 stołek,
  - 1 wieszadło na mundur z deską na chleb,
  - i na każdych dwóch 1 stół,
  - do każdego pokoju 1 lampa naftowa.
4. Dla każdego podoficera, umieszczonego wspólnie z żołnierzami:
  - 1 łóżko ordynarne,
  - 1 stół,
  - 1 stołek,
  - 1 wieszadło na mundur z 1 deską na chleb,
  - 1 zasłona oddzielająca od innych żołnierzy.

III. Urządzenie pomieszczeń dla żołnierzy i lokali pobocznych, które do nich należą:

A. Do każdego pokoju żołnierzy:

dla każdego żołnierza 1 łóżko ordynarne, i dla każdych dwóch 1 podwójne wieszadło na mundur z 1 deską na chleb, tyle stołów i ławek, aby wszystkie mieszące się tu osoby mogły siedzieć przy stole, przeto:

na każdych 8 żołnierzy 1 stół,

„ „ 8 „ 2 ławki,

aż do 20 ludzi 1, na 21—40 ludzi 2 lampy naftowe a następnie na każdych 20 ludzi o jedną lampę więcej,

na każdych 10 ludzi konewka drewniana z żelaznymi obręczami i przykrywką, zawierającą w sobie 10 litrów i naczynie do picia, mające 3 litry pojemności,

1 spluwaczka,

1 skrzynia na śmieci,

1 pogrzbacz, a jeżeli się opala węglem, 1 łopatką na węgiel i

1 skrzynia na węgiel, okuta żelazem,

1 kobylica żelazna na karabiny z ilością gwoździ odpowiednią pomieszczalności

Łóżko ordynarne składać się ma: z 1 łóżka drewnianego lub żelaznego, z 1 napechanego siennika z ewelicht lub płótna grubego, z 1 poduszki napechanej tem samym eo siennik, 2 kołdry letniej, tudzież w zimie 1 kołdry zimowej.

B. Na korytarzach i schodach służących do ogólnej komunikacji:

W każdym załamaniu się lub krzyżowaniu chodników, na każdym przestanku albo zwrocie schodów na każde 30^m długości chodnika w linii prostej 1 lampa naftowa ścienna (według okoliczności płomień gazowy)

C. W lokalach do mycia się i czyszczenia:

na każdych 20 ludzi przyrząd do mycia się z cebrzykiem na 8 ludzi, udających się jednocześnie do lokalu, 1 ławka, wieszadło drewniane z ilością haków odpowiednią podwójnej ilości tychże żołnierzy.

D. Do pracowni dla krawców, szweców (rymarzy):

1 stół krawiecki,

1 „ rymarski,

1 ławka do każdego stołu,

1 wieszadło na suknie 2^m długości,

1 konewka na wodę z cebrzykiem do podstawienia,

1 naczynie do picia,

przybory do palenia w piecu.

E. Do magazynów poddziałowych i sztabowych:

Urządzenia podług Dodatku V do Instrukcji o zakładaniu nowych koszar,

do każdego magazynu 1 biurko i 1 stołek.

F. Do kuchni:

dla każdego poddziału ognisko Pihala z ilością płomieni odpowiednią ilości kotłów, stosownie do siły poddziału,

na każde ognisko 1 stół kuchenny,

1 konewka na wodę,

- 1 cebrzyk na wodę,
- 1 pogrzebaez,
- 1 skrzynia na węgiel, {
- 1 łopatka na węgiel, { jeżeli się opala węglem.

(Naczyni kuchennych dostarcza w każdym razie administracya wojskowa).

Do każdego ogniska 1 lampa naftowa wisząca.

- G. Do sal gymnastycznych i do szermierki, jeżeli służą oraz za sale jadalne dla żołnierzy.
W przypadku tym dostarcza sprzętów administracya wojskowa.
- H. Do składów materiału opałowego:
półka wisząca 1^m długości, na której stawia się lampy naftowe i naczynia z naftą.
- I. Do wychodków:
1 lampa naftowa wisząca do każdego wychodka.

IV. Urządzenie biur, a mianowicie:

- a) dla osób VIII klasy dyet i wyższych:
  - 1 biurko z półką i szufladą,
  - 1 stół na akta lub pult,
  - 1 fotel,
  - 4 krzesła zwyczajne,
  - 1 sofa,
  - 1 szafa na akta oraz na suknie, połowa z wieszadłem, połowa z półkami,
  - 1 słupek na suknie,
  - 1 spluwaczka,
  - 1 umywalnia z miednicą,
  - 1 flaszka na wodę,
  - 2 szklanki na wodę,
  - 1 zwierciadło ścienne,
  - 1 kałamarz,
  - 2 świeczniki,
  - 1 lampa naftowa,
  - 1 linia,
  - 1 nożyczki do papieru,

Przybory do palenia w piecu (naczynie na drwa lub na węgiel, łopatka, pogrzebaez);
- b) dla 1 osoby IX klasy dyet i niższych,
w jednym pokoju:
  - 1 biurko z półką i szufladami,
  - 1 stół na akta lub 1 pult,
  - 2 krzesła,
  - 1 szafa na akta oraz na suknie (jak pod a),
  - 1 słupek na suknie,
  - 1 umywalnik z miednicą,
  - 1 spluwaczka,
  - 1 flaszka na wodę,
  - 1 szklanka na wodę,
  - 1 zwierciadło ścienne,
  - 1 kałamarz,
  - 1 lampa naftowa,
  - 1 świecznik,
  - 1 linia,
  - 1 nożyczki do papieru,

przybory do palenia w piecu;
- c) dla 2 osób IX klasy dyet i niższych,
w jednym pokoju:
  - 2 biurka z półką i szufladą,
  - 1 stół na akta lub 1 pult,
  - 3 krzesła,
  - 1 szafa na akta oraz na suknie (jak pod a),

- 1 słupek na suknie.
- 1 umywalnik z miednią.
- 2 spluwaczki,
- 1 flaszka na wodę,
- 2 szklanki na wodę.
- 1 zwierciadło ściennie.
- 2 kałamarze,
- 2 lampy naftowe.
- 1 świecznik,
- 2 linie,
- 1 nożyczki do papieru,
- przybory do palenia w piecu;

d) dla trzeciej osoby IX klasy dyet i niższych
w tym samym pokoju, nadto:

- 1 biurko z półką i szufladą,
- 1 krzesło,
- 1 kałamarz,
- 1 lampa naftowa.
- 1 linia;

e) dla wszystkich pisarzy nie należących do żadnej klasy dyet, tudzież dla podoficerów i żołnierzy w tym samym zakresie pracujących:

- 1 stół zwyczajny z szufladą lub biurko.
- 1 stołek,
- 1 kałamarz,
- 1 lampa naftowa,
- 1 nożyczki do papieru i do każdego pokoju tym osobom wyznaczonego;
- 1 spluwaczka,
- 1 stół z miednią,
- 1 flaszka na wodę,
- 1 szklanka na wodę.
- 1 półka na akta,
- 1 wieszadło na suknie,
- 1 miotełka ze szczeci,
- 1 szczotka do zamiatania z trzonkiem,
- przybory do palenia w piecu.

Sprzęty wymienione pod a) dla VI klasy i wyższych z drzewa politurowanego, dla VII klasy i niższych z miękkiego drzewa pokostowane, żyłkowane, a dla osób wzmiankowanych pod e) z miękkiego drzewa pokostowane.

V. Urządzenie lokali dla służby inspekcyjnej i odwachowej, na przechowanie kas i do celów karnych.

A. do pokoju inspekcyjnego (odwachowego) oficerskiego:

- 1 sofa.
- 2 stoły
- 4 krzesła,
- 1 słupek na suknie.
- 1 szafeczka nocna,
- 1 umywalnia z miednią.
- 1 spluwaczka.
- 1 flaszka na wodę,
- 2 szklanki na wodę,
- 1 zwierciadło ściennie,
- 1 naczynie nocne,
- 1 lampa naftowa,
- 1 kałamarz,
- 1 linia,
- 1 nożyczki do papieru,
- 1 miotełka ze szczeci,
- przybory do palenia w piecu;

B. Do lokalu kasowego:

- 1 biurko,
- 3 krzesła,
- 1 wieszadło na suknie 1^m długości.

C. Do odwachu żołnierzy, a mianowicie:

1. dla 1 aż do 2 posterunków:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
  - 1 wieszadło na mundury, 32^{cm} długości na człowieka,
  - 1 stół ordynarny,
  - 2 ławki ordynarne,
  - 1 konewka na wodę z przykrywką,
  - 1 cebrzyk do podstawienia,
  - 1 naczynie do picia objętości 3 decylitry,
  - 1 lampa naftowa,
  - 1 siekiera do drzewa,
  - 1 piła do drzewa.
  - 1 pogrzebacz,
  - 1 łopatką do węgla
  - 1 skrzynia na węgiel
- } jeśli się opala węglem,
- 1 kobylica na karabiny, 2^m długości,
  - 1 skrzynia na śmieci;

2. dla 3 aż do 5 posterunków:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka.
  - 1 wieszadło na mundury, 32^{cm} długości na człowieka,
  - 2 stoły ordynarne,
  - 2 ławki ordynarne,
  - 1 stół dla podoficera,
  - 1 stołek,
  - 2 konewki na wodę,
  - 2 cebrzyki do podstawienia,
  - 2 naczynia do picia,
  - 1 lampa naftowa,
  - 1 siekiera do drzewa,
  - 1 piła do drzewa,
  - 1 pogrzebacz,
  - 1 łopatką do węgla
  - 1 skrzynia na węgiel
- } jeżeli się opala węglem.
- 1 kobylica na karabiny, 4^m długości,
  - 1 skrzynia na śmieci;

3. dla 5 aż do 8 posterunków:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
  - 1 wieszadło na mundury, 32^{cm} długości na człowieka,
  - 3 stoły ordynarne,
  - 6 ławek ordynarnych,
  - 1 stół dla podoficera,
  - 1 stołek,
  - 2 konewki na wodę,
  - 3 cebrzyki do podstawienia,
  - 3 naczynia do picia,
  - na każde 20 ludzi 1 lampa naftowa,
  - 1 siekiera do drzewa,
  - 1 piła do drzewa,
  - 1 pogrzebacz,
  - 1 łopatką do węgla
  - 1 skrzynia na węgiel
- } jeżeli się opala węglem,
- 1 kobylica na karabiny, 6^m długości,
  - 1 skrzynia na śmieci.

D. Do aresztów:

1. Areszty brygadne:

a) areszt oficerski:

- 1 łóżko oficerskie,
- 1 szafa z wieszadłem i półkami,
- 1 szafeczka nocna,
- 1 stół oficerski,
- 2 krzesła oficerskie,
- 1 zwierciadło ręczne,
- 1 umywalnia,
- 1 flaszka na wodę,
- 1 szklanka na wodę,
- 1 lampa naftowa,
- 1 naczynie nocne,
- 1 spluwaczka;

b) areszt podoficerski mniej więcej na 10 ludzi:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
- 1 wieszadło na mundury z deską na chleb, 80^{cm} długości na człowieka,
- 1 stół ordynarny,
- 2 ławki ordynarne,
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 2 metalowe naczynia do picia,
- 1 lampa naftowa z koszem,
- 1 kubeł nocny,
- 1 przyrząd zupełny do mycia się,
- przybory do palenia w piecu;

c) areszt wspólny na 20 ludzi:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
- 1 wieszadło na mundury z deską na chleb, 80^{cm} długości na człowieka,
- 2 stoły ordynarne,
- 4 ławki
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 2 naczynia metalowe do picia,
- 1 lampa naftowa z koszem,
- 1 kubeł nocny,
- 1 zupełny przyrząd do mycia się,
- przybory do palenia w piecu;

d) pokój do roboty na 20 ludzi:

- 4 stoły ordynarne,
- 8 ławek ordynarnych,
- 1 konewka na wodę,
- 1 podstawka,
- 2 metalowe naczynia do picia,
- 1 wieszadło na mundury, 32^{cm} długości na człowieka,
- 1 lampa naftowa do każdego stołu,
- przyrządy do palenia w piecu;

e) areszt celkowy:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości,
- 1 wieszadło z deską na chleb, 80^{cm} długości,
- 1 kubeł nocny,
- 1 naczynie metalowe do picia,

do kilku aresztów celkowych wspólnie:

- przybory do palenia w piecu,
- 1 konewka na wodę,
- 1 podstawka.

2. Areszty porządkowo karne:

a) dla kadetów zastępców oficerów i sierżantów:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 1·06^m szerokości,
- 1 wieszadło na mundur, 80^{cm} długości,
- 1 stół podoficerski,
- 2 stołki,
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 1 naczynie do picia,
- 1 lampa naftowa z koszem;

b) dla podoficerów:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
- 1 wieszadło na mundury z deską na chleb, 80^{cm} długości na człowieka,
- 1 stół ordynarny
- 2 ordynarne ławki
- 1 konewka na wodę
- 1 cebrzyk do podstawienia
- 1 naczynie do picia
- 1 lampa naftowa z koszem,
- 1 unywalnia (zupełna),

najwięcej na 10 ludzi,

przybory do palenia w piecu;

c) wspólny areszt porządkowo karny:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} długości na człowieka,
- 1 wieszadło na mundury z deską na chleb, 80^{cm} długości na człowieka,
- 1 stół ordynarny
- 2 ławki ordynarne
- 1 konewka na wodę
- 1 cebrzyk do podstawienia
- 1 naczynie do picia
- 1 lampa naftowa bez kosza,

na każdych 10 ludzi,

przybory do palenia w piecu;

d) areszt celkowy:

- 1 tapczan z deską pod głowę, 80^{cm} szerokości na człowieka,
- 1 wieszadło na mundury z deską na chleb, 80^{cm} długości na człowieka,
- 1 naczynie do picia,
- 1 kubeł nożny (według okoliczności) wspólny dla kilku aresztów celkowych,
- 1 konewka na wodę,

przybory do palenia w piecu.

VI. Urządzenie lokali na naukę i do ćwiczeń.

4. Do lokali na szkoły oficerskie:

- 1 podwyższenie
- 1 stół
- 1 stołek
- 1 stół szkolny na każdych 3 uczniów,
- 1 stołek dla każdego ucznia,
- 1 tablica szkolna,
- 1 lampa naftowa wisząca na każdych 6 uczniów,
- 1 wieszadło na suknie dla każdego ucznia 32^{cm} długości,

przybory do palenia w piecu.

Jeżeli pokój na szkołę oficerską ma także służyć za jadalnię dla oficerów (ustęp 199 Instrukcji o budowie koszar nowo wystawie się mających), sprzęty uzupełnić należy odpowiednio.

B. Lokale na szkoły żołnierzy:

- 1 podwyższenie
- 1 stół
- 1 stołek
- 1 stół szkolny lub ordynarny na każdych 3 uczniów,
- 1 zydell na każdego ucznia, lub

- 1 ławka na każdym 3 uczniów,
- 1 tablica szkolna,
- 1 konewka na wodę
- 1 naczynie do picia } na każdym 20 uczniów,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 1 wieszadło na suknie 32^{cm} długości na ucznia,
- przybory do palenia w piecu.

C. Do sal gimnastyki i szermierki:

- 1 przyrząd do skakania,
- 1 rusztowanie (Reek),
- 1 kobylica (Barren),
- 1 kozioł (Vollgirbock),
- wieszadło na pałasze do szermierki,
- szafy (przepierzenia) na przybory do szermierki,
- lampy naftowe wiszące (podług wielkości lokalu),
- wieszadło na suknie po 32^{cm} długości na człowieka, na tyłu ludzi ilu jednocześnie używa lokalu,
- przybory do palenia w piecu.

D. Do szkół jazdy, krytych, a mianowicie do ich przynależności:

- wieszadła na suknie } podług ilości osób używających jednocześnie tych lokali,
- zydle lub stołki }
- 1 stół i przybory do palenia w piecu izby szkolnej.

VII. Sprzęty w lokalach do pomieszczenia i pielęgnowania słabych żołnierzy:

- 1 łóżko ordynarne na człowieka,
- 1 wieszadło podwójne na mundury z deską na chleb na każdym 2 ludzi,
- 2 stoły ordynarne
- 4 ławki „ } na każdym 10 ludzi,
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 1 lampa naftowa aż do 20 ludzi,
- 1 szafa na przybory do zamykania
- 1 stolec z naczyniem,
- przybory do palenia w piecu.

VIII. Urządzenie lokali do czyszczenia ciała:

4. Lokali na spadówki:

- pokój do ubierania się,
- ordynarne ławki i wieszadło na suknie wzdłuż wolnych ścian pokoju,
- przybory do palenia w piecu,
- miejsce spadówki:

urządzenia odpowiadające ustępowi 249 Instrukcyi o koszarach nowo zakładać się mających.

Na każdego z żołnierzy używających jednocześnie spadówki, liczyć należy 30 litrów wody w rezerwoarze.

B. Pralni:

a) do małych pralni:

- 1 kocioł mający 250 litrów pojemności,
- 1 kadź na wodę, mająca 500 litrów pojemności,

b) do większych pralni:

- 2 kotły, każdy na 250 litrów,
- 2 kadzie na wodę, każda na 500 litrów,
- 1 kadź na 3 litry wody,
- 2 ławki,
- 2 balie,
- 1 stół,
- 2 cebrzyki na wodę,
- 2 garnceówki (Handsechter),
- 2 konewki na wodę,
- 1 magłownica (w magłowni),
- przybory do palenia w piecu.

IX. Przybory stajenne i urządzenie pobocznych lokali stajennych.

1. Stajnia na konie oficerskie:

1 wiadro do pojenia,	}	na 1 lub 2 konie,
1 widły do mierzwy,		
1 miotła stajenna,		
1 opałka na paszę,		
1 łopata,		
1 latarnia stajenna.		

biorąc jednak podwójną ilość powyższego wymiaru, tylko 1 latarnia na 3 lub 4 konie,

biorąc jednak potrójną ilość powyższego wymiaru, tylko 2 latarnie na 5 lub 6 koni,

biorąc jednak poczwórną ilość powyższego wymiaru, tylko 2 latarnie na 7 lub 8 koni.

Gdzie są stanowiska gliniane 1 babka do każdej stajni.

2. Lokale poboczne do tych stajen (komora na paszę i siodła):

- 1 skrzynia zamykalna na owies dla każdego oficera,
wieszadła z gwoździami 0.72^m długości mającemi a 0.63^m od siebie oddalonymi, po 2 gwoździe na konia.

3. Stajnie na konie żołnierzy:

1 wiadro do pojenia.	}	na 1 lub 2 konie,
1 widły do mierzwy.		
1 opałka na paszę,		
1 miotła,		
1 łopata,		
1 lamp» naftowa.	}	na 1 aż do 10 koni włącznie.
1 latarnia ręczna,		
1 skrzynia na nawóz,		
1 miarka na owies na $\frac{1}{3}$ całej porcyi owsa,		
1 zamykalna skrzynia na owies, tudzież do stanowisk glinianych		
1 babka.		

W większych stajniach powyższa ilość przyborów wzrasta stosunkowo z wyjątkiem skrzyń na owies, których dostarczać można po jednej z odpowiednią pojemnością na każdy cug jazdy, na każdą bateriją artyleryi i na każdy szwadron poeiągów.

4. Lokale poboczne do stajni na konie żołnierzy (komory na siodła):

Wieszadła o dwóch rzędach gwoździ, mających 0.72^m długości a 0.63^m od siebie oddalonych, po 2 gwoździe na konia.

5. Kuźnie do podkuwania koni i miejsca do podkuwania:
do każdej kuźni:

- 1 miech z osadą,
- 1 kowadło z kłocem,
- 1 hak zapieralny z kłocem (Sperrhacken),
- 1 ławka warsztatowa (Werkbank) z zamykalną skrzyneczką,
- 1 szrubsztak,
- 1 żelazko kominowe (Essecisen),
- 1 płyta ogniowa (Feuerplatte),
- 1 koryto wodne (Löschtrog),
- 1 przyrząd do piłowania (Feilbock),
- 1 stołek do podkuwania,
- 1 naczynie do picia,
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 1 wieszadło na suknie 1^m długości,
- 1 skrzynia na śmieci.

X. Urządzenie pracowni dla rusznikarzy, kołodziejów, ślusarzy, kowali itd.

1. Do pracowni rusznikarzy:

- 1 warsztat 4^m długości,
- 2 zydle,
- 1 stół,
- 1 stołek,

- 1 konewka na wodę,
  - 1 cebrzyk do podstawienia,
  - 1 naczynie do picia.
  - 1 wieszadło na suknie 1^m długości,
  - 1 skrzynia na śmieci.
- B. Pracownia dla 4 siodlarzy od artylerji:*
- 2 stoły ordynarne,
  - 2 ławki „
  - 2 stołki „
  - 1 cebrzyk na wodę,
  - 1 konewka na wodę,
  - 1 cebrzyk do podstawienia.
  - 1 naczynie do picia,
  - 1 skrzynia na śmieci,
  - 1 wieszadło na suknie 1⁵^m długości,
  - przybory do palenia w piecu.
- C. Pracownia dla 3 kołodziejów od artylerji:*
- 1 stół ordynarny,
  - 1 ławka ordynarna,
  - 1 konewka na wodę,
  - 1 cebrzyk do podstawienia,
  - 1 naczynie do picia,
  - 1 wieszadło na suknie 1^m długości.
- D. Dla kowali i ślusarzy od artylerji:*
- do każdej kuźni:
- 1 miech z osadą,
  - 1 kowadło z kłosem,
  - 1 ławka warsztatowa (Werkbank) z zamykalną skrzyneczką,
  - 1 szrubsztak,
  - 1 koryto wodne (Löschtrog),
  - 1 przyrząd do piłowania (Feilbock),
  - 1 konewka na wodę,
  - 1 naczynie do picia,
  - 1 skrzynia na śmieci,
  - 1 wieszadło na suknie 1^m długości.

XI. Urządzenie magazynów.

- A. Magazyny żywności:*
- 1 skrzynia na żywność z przegrodami,
  - 1 lub 2 stoły ordynarne,
  - 1 stół podoficerski,
  - 1 stołek,
  - 1 ławka ordynarna,
  - 1 lampa naftowa.
- B. Lokale do manipulacji i magazyny na fasunkę:*
- 1 stół ordynarny,
  - 1 ławka ordynarna,
  - półki podług załączki V do Instrukcji o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających.
  - wieszadła wzdłuż wolnych ścian.
- C. Magazyny augmentacyjne:*
- 1 stół ordynarny,
  - 1 stół podoficerski,
  - 1 ławka ordynarna,
  - 1 stołek,
  - wieszadła wzdłuż wolnych ścian,
  - półki na broń i mundury podług załączki V do Instrukcji o zakładaniu koszar nowo wybudować się mających.

D. Magazyny ubiorów na konie:

- 1 stół podoficerski,
- 1 stołek,
- półki podług załączki V do Instrukcyi o budowaniu nowych koszar.

E. Magazyny rynsztunków połowych dla wojsk technicznych:

- 1 stół podoficerski,
- 1 stołek,
- półki podług załączki V do Instrukcyi o budowaniu nowych koszar.

F. Magazyny amunicyi pokojowej a według okoliczności wojennej podręcznej:

- 1 lub 2 stoły ordynarne,
- 1 lub 2 ławki „
- 1 wieszadło 1 do 2° długości.

Urządzenie domów wczasu:

a) do pokoi dla żołnierzy potrzebujących wczasu:

- 1 łóżko z pościelą na każdego słabego, a mianowicie łóżko, względnie składalne (Cavalette), siennik napechany, 1 poduszka słomiana, 2 podwójne prześcieradła żołnierskie, 1 koc zimowy, kołdra letnia i 1 kołdra do postania,
- 1 szafeczka nocna lub
- 1 deska pod głowę;
- do każdego pokoju dla słabych:
- 1 a w miarę pomieszczalności 2 stoły ordynarne,
- 1 ławka albo tyle stołków, aby wszyscy słabi mogli siedzieć,
- 1 umywalnia,
- 1 konewka na wodę,
- 1 cebrzyk do podstawienia,
- 1 naczynie do picia,
- 1 lampa naftowa na 20 chorých,
- 1 spluwaczka,
- 1 stolec z naczyniem,
- przybory do palenia w piecu.

b) dla słabych oficerów:

- 1 łóżko oficerskie z pościelą,
- 1 szafeczka nocna z naczyniem,
- 1 szafa z wieszadłem i półkami,
- 1 umywalnia,
- 1 stół,
- 2 stołki,
- 1 flaszka,
- 1 naczynie do picia,
- przybory do palenia w piecu;

c) dla dozorców i dla zdrowych żołnierzy:

- 1 łóżko z pościelą dla każdego takie jak dla żołnierzy w koszarach,
- na każdym 2 ludzi 1 podwójne wieszadło na mundury z 1 deską na chleb,
- „ „ 6 „ 1 stół ordynarny,
- „ „ 6 „ 2 ławki ordynarne,
- do każdego pokoju 1 lampa naftowa,
- „ „ „ 1 drewniana konewka na wodę,
- „ „ „ 1 naczynie do picia,
- „ „ „ 1 spluwaczka,
- „ „ „ 1 skrzynia na śmieci,
- „ „ „ 1 przyrząd do mycia się z cebrzykiem,
- „ „ „ przybory do palenia w piecu;

d) do pokoi na łaźni a względnie do mycia się:

- 1 lub 2 wanny do kąpania się,
- do każdej wanny 1 wieszadło drewniane 1° długości,
- „ „ „ 1 zydell,
- do każdego pokoju w łaźni 1 lampa naftowa,
- „ „ „ „ 1 stół podoficerski,

- do każdego pokoju w łaźni 1 stołek,
 " " " " 1 przyrząd do mycia się (według okoliczności);
- e) do wychodków:
 1 lampa naftowa ścienna;
- f) na korytarzach i schodach:
 na korytarzach i schodach, służących do powszechnej komunikacji, znajdować się powinny lampy naftowe po jednej w miejscach zagięcia się, w przestankach schodów i co 30^m długości na korytarzach w linii prostej biegnących;
- g) w pomieszczeniach dla 1 lub kilku podoficerów:
 w wymiarze podanym dla takich lokali w koszarach i tej samej jakości;
- h) do pokoju służbowego lekarskiego:
 1 stół ordynarny,
 1 stół podoficerski,
 2 stołki,
 1 sofa,
 1 szafa na lekarstwa,
 1 pult na papiery,
 1 słupek na suknie,
 1 spluwaczka,
 1 świecznik,
 1 lampa naftowa,
 1 kałamarz,
 1 linia,
 1 nożyczki do papieru,
 1 flaszka na wodę,
 1 naczynie do picia,
 przybory do palenia w piecu;
- i) do kuchni:
 1 ognisko pod kotłem
 1 ognisko z blachą (Sparherd) } stosownie do wielkości miejsca na chorych,
 2 stoły do przyrządzania,
 1 kadź na wodę,
 2 konewki,
 2 podstawki,
 1 kadź na pomyje,
 1 szafa na żywność z kilku przedziałami,
 1 lampa naftowa wisząca,
 przybory do palenia w piecu;
- k) trupiarnia:
 1 tapczan na zwłoki 80^{cm} szerokości,
 1 lampa ścienna;
- l) pokój dozorey zwłok:
 1 stół podoficerski,
 1 stołek,
 1 lampa naftowa,
 przybory do palenia w piecu;
- m) magazyny białizny, pościeli i przyborów szpitalnych:
 półki na białiznę;
- n) magazyny brudnej białizny:
 2 kadzie na płyn do desinfekcji.

95.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 1 lipca 1879.

którem podaje się do wiadomości taryfę czynszów, ustanowioną na zasadzie §fu 30go ustawy kwaterunkowej (Dz. u. p. Nr. 93), tudzież rozmieszczenie gmin między dziesięć klas czynszu tejże taryfy.

Na zasadzie przepisów, zawartych w §fie 30ym ustawy kwaterunkowej z dnia 11 czerwea 1879 (Dz. u. p. Nr. 93), podaje się do wiadomości zamieszczoną poniżej taryfę czynszów, ustanowioną w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny na podstawie średniej kwoty czynszów z lat 1871 aż do 1875 włącznie a nabywającą mocy jednocześnie z ustawą kwaterunkową, tudzież rozmieszczenie gmin między dziesięć klas czynszu tej taryfy w podobny sposób uskutecznione.

Pretis r. w.

Horst r. w.

Taryfa czynszów

za pomieszczenia dla wojska w §fie 30ym ustawy kwaterunkowej wymienione, jakoteż ich przynależności, tudzież za lokale poboczne domów wezasu i szpitali wojskowych.

Pozycja taryfy	Klasa dyet	Lokale, za które się płaci	Czynsz roczny w										Czynsz roczny za sprząty we wszyst- kich stacyach							
			Wiedeń	Budła-Peszt	stacyach															
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		9.	10					
			klasy czynszu																	
			złotych w walucie austryackiej																	
A.																				
Pomieszczenia dla:																				
1	I.	feldmarszałka	3.600	1.980	1.800	1.620	1.350	1.170	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	70
2	III.	feldcechmistrza, generała jazdy, admirała	2.205	1.575	1.440	1.260	1.080	900	720	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	70
3	IV.	feldmarszałka-porucznika, wice-admirała	1.710	1.260	1.260	1.080	900	720	655	570	540	405	235	.	.	.	.	.	70	
4	V.	generał-majora, kontr-admirała	1.350	1.045	990	900	720	630	585	475	405	360	225	.	.	.	.	.	70	
5	VI.	pułkownika, kapitana okrętu liniowego	1.095	920	920	760	645	540	495	425	355	285	220	155	.	.	.	.	60	
6	VII.	podpułkownika, kapitana fregaty	815	715	715	645	540	455	380	340	285	225	175	125	.	.	.	.	60	
7	VIII.	majora, kapitana korwety																		
8	IX.	kapitana, rotmistrza, porucznika okrętu liniowego	590	510	495	465	400	350	305	255	220	165	120	75	45	.	.	.	45	
9	X.	porucznika, chorążego okrętu liniowego	340	315	295	265	245	210	180	150	135	105	75	45	35	.	.	.	35	
10	XI.	podporucznika																		
11	XII.	kadeta marynarki (aspiranta marynarki)																	20	
12	.	każdego profosa, sługi armii i marynarki, sierżantów powiatowych obrony krajowej i żonatych podoficerów	210	160	160	145	145	125	105	85	70	60	45	30					20	
13	.	wszystkich innych wojskowych pobierających płacę, do żadnej klasy dyet nie zaliczonych																	25	
		2 bezżennych																		
		jednego żonatego																	20	
		sługi oficera																	8	

Pozycja taryfy	Klasa dyet	Lokale, za które się płaci	Czynsz roczny w										Czynsz roczny za spłaty w walucie złotej w walucie austriackiej		
			Wiedeń	Buda-Peszt	s t a e y a c h										
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		9.	10.
B. Przynależności za:			k l a s y c z y n s z u												
			złotych w walucie austriackiej												
15	.	pokój o jednym oknie	160	120	120	92	92	80	64	56	48	36	28	20	.
16	.	pokój o dwóch oknach	200	150	150	115	115	100	80	70	60	45	35	25	.
17	.	pokój o trzech oknach	240	180	180	138	138	120	96	84	72	54	42	30	.
18	.	odwach mający 15—24	200	150	150	115	115	95	80	70	60	50	40	25	.
19	.	odwach mający 25—50	260	210	210	175	160	140	115	110	90	75	60	40	.
20	.	odwach mający 51—80	320	270	270	230	220	180	160	150	120	105	85	55	.
21	.	pokój na szkołę mający 25—30	200	150	150	115	115	100	80	70	60	45	35	25	.
22	.	pokój na szkołę mający 31—40	240	180	180	138	138	120	96	84	72	54	42	30	.
23	.	pokój na szkołę mający 41—64	320	240	240	184	184	160	128	112	96	72	56	40	.
24	.	pokój na szkołę mający 65—80	400	300	300	230	230	200	160	140	120	90	70	50	.
25	.	pokój na szkołę mający przeszło 80	480	360	360	276	276	240	192	168	144	108	84	60	.
26	.	sala do gymnastyki i szermierki mająca 55—70	320	240	240	184	184	160	128	112	96	72	56	40	.
27	.	sala do gymnastyki i szermierki mająca 71—100	425	320	320	240	240	210	170	150	126	96	74	52	.
28	.	sala do gymnastyki i szermierki mająca 101—200	530	400	400	300	300	260	210	185	156	120	92	64	.
29	.	magazyn na piętrze mający 15—20	172	130	112	72	72	60	48	42	38	34	26	14	.
30	.	magazyn na piętrze mający 21—30	230	172	148	96	96	80	64	56	50	45	34	18	.
31	.	magazyn na piętrze mający 31—40	288	212	184	120	120	100	80	70	62	56	42	22	.
32	.	magazyn na piętrze mający 41—60	400	300	258	168	168	140	112	98	86	78	58	30	.
33	.	stajnię na konia oficerskiego	135	100	80	60	60	50	40	35	30	25	20	12	.
34	.	za wozownią a to na jeden powóz generałów lub pułkowników-brygadyerów	65	65	60	55	50	40	35	30	25	20	18	12	.
35	.	za wozownią na działa i wozy wojskowe, tudzież na przybory do gaszenia ognia 30 do 50 metrów ☐ powierzchni	96	96	90	82	75	60	52	45	36	30	26	18	.
36	.	Lokale poboczne domów wezasu i szpitali wojskowych.	Wynagrodzenie płacić się będzie podług przepisów ustępu XV Uwag do taryfy czynszów.												

Uwagi do taryfy czynszów.

Do A i B.

I.

Rozmieszczenie gmin pojedynczych między 10 klas taryfy czynszów wojskowych, podaje dołączony wykaz.

II.

Wynagrodzenie za biura, pokoje inspekcyjne oficerów, lokale kasowe, pokoje służbowe lekarskie, pokoje na bibliotekę, płacić się będzie według ilości okien w kwotach ustanowionych za pokoje w taryfie czynszów wojskowych pod l. 15, 16 i 17.

Pokój o jednym oknie powinien mieć 15—24 metrów $\square$ powierzchni; w pokojach o dwóch lub trzech oknach na każde okno przypadać powinno najmniej 12 $\cdot$ 5 metrów $\square$ powierzchni.

Za przedpokoje nie płaci się wynagrodzenia.

III.

Odwach pod pozycją taryfy l. 18 przeznaczony jest dla 1 lub 2 posterunków, pod l. 19 dla 3 aż do 5 posterunków a pod l. 20 dla 6 aż do 8 posterunków.

Za odwachy potrzebne dla więcej niż 8 posterunków, płacić się będzie wynagrodzenie, doliczając za każde następne dwa posterunki połowę czynszu ustanowionego za odwach l. 18 do czynszu przypadającego za odwach l. 20.

IV.

Wynagrodzenie za areszty płacić się będzie następującym sposobem:

- a) za areszty oficerskie, tudzież
- b) za areszty dla kadetów zastępców oficerów i sierżantów jak za pokoje o jednym oknie podług pozycyi taryfy l. 15;
- c) za wspólne areszty, a mianowicie:
  1. podoficerskie,
  2. wspólne brygadne lub porządkowo karne,
  3. za pokoje do pracy dla aresztantów podług żądanej i dostarczonej pomieszczalności (15—16 metrów sześciennych na głowę) po 35 centa za głowę dziennie;
- d) za areszty celkowe i ciemne, jeżeli odpowiadają przepisanyim wymaganiom, za każdy $\frac{\text{dwie}}{\text{trzy}}$ w przeciwnym razie $\frac{\text{jedne}}{\text{trzy}}$ czynszu ustanowionego za pokój o jednym oknie pod pozycją taryfy l. 15.

V.

Wynagrodzenie za kryte lokale na szkoły jazdy, ustanawiane będą drogą unowocześnienia w każdym z osobna przypadku.

VI.

Wynagrodzenie za lokale na spadówki i pralnie, tudzież przynależności, płacić się będzie w sposób następujący:

- a) za lokale na spadówki jak za pokój o jednym oknie, pozycya taryfy l. 15;
- b) za pokoje do rozbierania się i ubierania podług ich powierzchni, jak za pokój o jednym lub dwóch oknach, pozycya taryfy l. 15 a względnie pozycya taryfy l. 16;
- c) za pralnie, jak za pokoje o dwóch oknach, pozycya taryfy l. 16;
- d) za suszarnie opalane, jak za pokoje o jednym oknie, pozycya taryfy l. 15.

Za maglownie należące się do pralni (ustęp c) i za strychy do suszenia nie płaci się wynagrodzenia

VII.

Za markietanstwa płaci się jak następuje:

- a) za pokój gościnny dla oficerów i podoficerów podług żądanej i dostarczonej wielkości, jak za pokoje, pozycya taryfy l. 15 a względnie 16 i 17;
- b) za szynk dla żołnierzy, a mianowicie jeżeli ma:
  1. od 18 aż do 24 metrów $\square$ powierzchni, jak za pokój o jednym oknie, pozycya taryfy l. 15;
  2. od 25 aż do 40 metrów $\square$ powierzchni, jak za pokój o dwóch oknach, pozycya taryfy l. 16;
  3. od 41 aż do 70 metrów $\square$ powierzchni, jak za pokój o trzech oknach, pozycya taryfy l. 17.

Za lokal na szynk dla żołnierzy, mający przeszło 70 metrów $\square$ powierzchni, płać się będzie, doliczając za każdą nadwyżkę w ilości 50 metrów $\square$ powierzchni, do czynszu, pod pozycją taryfy l. 17 za pokój o trzech oknach ustanowionego, $\frac{\text{jedną}}{\text{trzecią}}$ część tegoż czynszu.

Za mieszkanie markietana płać się będzie czynsz w stosunku do wielkości mieszkania, jak za pomieszczenia pobierających płacę.

VIII.

Wynagrodzenie za kuźnie do podkuwania i lokale do tego, ustanawiane będzie drogą umowy w każdym z osobna przypadku.

IX.

Za pracownię płać się będzie następujące wynagrodzenia:

- a) za pracownią krawców, szweów i siodlarzy (rymarzy) podług żądanej i dostarczonej wielkości, jak za pokój pod pozycją taryfy l. 15 a względnie l. 16 i 17;
- b) za pracownią rusznikarzy, jak za pokój o dwóch oknach, pozycya taryfy l. 16;
- c) za pracownią kołodziej, ślusarzy, kowali itd. ustanawiane będzie wynagrodzenie drogą umowy w każdym z osobna przypadku.

X.

Za magazyny na piętrach (pozycya taryfy l. 29—32), mające przeszło 60 metrów $\square$ powierzchni, płać się będzie wynagrodzenie, doliczając za każde 50 metrów $\square$ powierzchni ponad ową miarę, do czynszu ustanowionego pod pozycją taryfy l. 32 połowę tegoż czynszu. Przyrost wynoszący mniej niż 15 metrów $\square$ nie będzie uwzględniany przy obliczaniu wynagrodzenia w sposób powyższy.

Za magazyny na poddaszu płać się będzie podług ich wielkości czwartą część czynszów ustanowionych pod pozycją taryfy l. 29—32.

Za magazyny w szopach, mające aż do 25 metrów $\square$ powierzchni, płać się będzie połowę czynszu ustanowionego za wozownie (pozycya taryfy l. 35).

XI.

Za wozownie nie na więcej niż 36 dział i wszelkich wozów wojskowych, tudzież na przybory do gaszenia ognia, jeżeli potrzebna powierzchnia wynosi więcej niż 50 metrów $\square$ (pozycya taryfy l. 35), płać się będzie wynagrodzenie, doliczając za każdy przyrost w ilości aż do 25 metrów $\square$ powierzchni $\frac{\text{jedną}}{\text{czwartą}}$ część czynszu ustanowionego pod pozycją taryfy l. 35 do tegoż czynszu. Przyrost wynoszący mniej niż 10 metrów $\square$ nie będzie uwzględniany przy obliczaniu wynagrodzenia w sposób powyższy.

Wynagrodzenie za wozownie na więcej niż 36 dział i wozów wojskowych, ustanawiane będzie drogą umowy w każdym z osobna przypadku.

XII.

Wyjąwszy przypadki wyjątkowe, wzmiankowane w uwagach niniejszych pod X i XI, w żadnym innym nie będzie płacone wynagrodzenie za dostarczoną większą niż żądano powierzchnię.

XIII.

Wynagrodzenie za urządzenie przynależności, pozycye taryfy l. 15—32, płać się będzie w kwocie równej 10tej części ceny kupna, która w każdej gminie co 5 lat będzie oznaczana.

XIV.

Sprzęty do stajni (pozycya taryfy l. 33) nie stanowią przedmiotu osobnego wynagrodzenia.

Do C.

XV.

Za lokale poboczne do domów wezasu i do szpitali wojskowych płać się będzie wynagrodzenie a mianowicie za:

- a) pokój służbowy lekarski,
- b) pokój lekarski do przyjmowania,
- c) biuro do przyjmowania,
- d) pokój na łożnię,
- e) aptekę,
- f) laboratorium,

- g)* pokój do przyrządzeń (kuchnią).
- h)* pomywalnię (obok kuchni),
- i)* pokój do desinfekecyi,
- k)* trupiarnię,
- l)* pokój do naprawiania bielizny,
jak za pokoje o jednym oknie podług pozycyi taryfy l. 15;
- m)* pokój inspekcyjny lekarski,
- n)* biuro dla oficera ekonomicznego,
- o)* pokój dla chorych oficerów,
w miarę ich wielkości jak za pokój o jednym lub dwóch oknach, podług pozycyi taryfy l. 15 a względnie pozycyi taryfy l. 16;
- p)* pokój do operacyj lub sekecyj,
w miarę wielkości jak za pokój o dwóch lub trzech oknach, podług pozycyi taryfy l. 16 a względnie pozycyi taryfy l. 17;
- q)* cele dla szalonych $1\frac{1}{4}$ czynszu taryfowego za pokój o jednym oknie (pozycya taryfy l. 15);
- r)* odwach,
- s)* magazyny (z wyjątkiem magazynu lodu),
- t)* wozownie na przybory do gaszenia ognia, podług pozycyji taryfy za także przynależności wzmiankowane w taryfie pod B.
- u)* magazyn lodu, wynagrodzenie ustanawiane będzie drogą umowy w każdym z osobna przypadku.

XVI.

Wynagrodzenie za urządzenie domów wezasu i lokale poboczne (taryfa czynszów lit. C), płacić się będzie w kwocie równej 10tej części ceny kupna, która w odnośnej gminie co pięć lat będzie oznaczana.

Wykaz gmin rozmieyszczonych między 10 klas taryfy czynszów.

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Bukowina.					
Czerniowce	3.	Radowce	6.	Suczawa	6.
Kimpolunga	9.	Seret	8.	Wyżnica	8.
Koemań	8.	Storozynice	9.		
Czechy.					
Praga	1.	Golezów-Jeników	9.	Litomierzycze	7.
Asz	7.	Holice	8.	Litomysł	9.
Beneszów	9.	Horszów Tyn	9.	Louny	8.
Berun	9.	Horzowice	10.	Lysa	7.
Blatna	9.	Hradisztje Mnichowe	10.	Melnik	8.
Bohdanez	8.	Jablou	9.	Mikolowice	10.
Brandys	8.	Jablonec	5.	Milewsko	9.
Brumów	9.	Jachimów	8.	Młody Bolesław	7.
Budjejowice	7.	Jiczyn	7.	Most	7.
		Jilemnica	7.	Myto Wysokie	8.
		Jindriehów Hradec	8.		
Cheb	6.	Jozefów	9.	Niemiecki Brod	8.
Chlumec	8.	Kadań	8.	Nimburg	8.
Chomutow	5.	Kaplice	9.	Nowe Miasto	9.
Chotjeborz	9.	Karlin	4.	Nowy Bydzów	8.
Chrudim	8.	Karlowe Wary	5.		
Chuderzyce	7.	Klatowy	7.	Pardubice	6.
Cieplice	7.	Kolin	7.	Pellrzimów	9.
Czasław	8.	Kostelec nad Labem	9.	Pilzeń	7.
Czeska Lipa	7.	Krałowice	9.	Pisek	9.
Czeski Brod	8.	Kraslice	8.	Plana	8.
		Królowy Dwór	8.	Podhorzany	8.
Daszyce	9.	Królowy Sadec	5.	Podjebrazy	8.
Djeczyn	5.	Krumłow	8.	Policzka	9.
Dobrzany	10.	Kutna Hora	8.	Polna	10.
Domażlice	6.	Lanckoron	8.	Posztołoprty	8.
Dražkowice	10.	Ledez	7.	Prachatice	9.
Duba	8.	Liberec	5.	Przeloue	7.
Falkenów	7.	Liszów	10.	Przestice	9.
Friedland	7.			Przybram	8.

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Bakownik	8.	Stary Bolesław	9.	Trutnow	6.
Rokiczany	8.	Stodo	9.	Trzeboń	9.
Rudnica	8.	Strakonice	9.	Turnow	9.
Rudolfów	10.	Stribro	8.	Usti nad Labem	9.
Rumburg	9.	Suszyce	9.	Vrechlabi	8.
Rychnów	7.	Szenawa	6.	Wostreszany	10.
Selezany	9.	Tabor	7.	Zamberk	9.
Semily	8.	Tachow	9.	Žatce	5.
Slane	9.	Tepla	7.	Žlutycce	9.
Sluknow	7.	Terezin	9.		
Smichow	6.	Teyn nad Vltavou	9.		

Dalmacya.

Zadar	6.	Kastel-Lastva	8.	Perasto	8.
Benkowiec	8.	Knin	8.	Percań	8.
Budwa	8.	Kotor	7.	Rizan	7.
Dobrota	8.	Lesina	9.	Sebeniko	8.
Dubrownik	7.	Makarska	10.	Siń	8.
Gruz	7.	Metkowiec	9.	Skradin	9.
Imosky	9.	Mula	8.	Spljet	7.
		Nowygrad	7.		

Dolna Austrya.

Aderklaa	10.	Hernals	5.	Mannersdorf	9.
Amstetten	9.	Herzogenburg	9.	Markgraf-Neusiedl	10.
Baden	3.	Hirschstetten	9.	Mauer	6.
Breitenlee	8.	Horn	9.	Weidling (Schönbrunn)	6.
Bruck a. d. Leitha	8.	Kagran	8.	Mistelbach	8.
Deutsch-Wagram	8.	Kaiser-Ebersdorf	9.	Möllersdorf	7.
Fünfhaus	5.	Krems	7.	Neunkirchen	8.
Gerasdorf	10.	Korneuburg	6.	Ober-Hollabrunn	5.
Gross-Enzersdorf	10.	Klosterneuburg	7.	Ober-Olberndorf	9.
Götzendorf	9.	Langenlois	8.	Ober-Mallebern	8.
Guntramsdorf	7.	Laxenburg	7.	Parhasdorf	10.
Habersdorf	10.	Leopoldau	7.	Pischelsdorf	9.
Hainburg	9.	Leobersdorf	9.	Raasdorf	10.
		Lilienfeld	8.		

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Sarasdorf	9.	St. Pölten	7.	Vösendorf	7.
Starenwörth	10.	Süssenbrunn	8.	Waidhofen a. d. Th.	7.
Stetteldorf	9.	Trautmannsdorf	9.	Wr.-Neustadt	6.
Scheibbs	8.	Tulln	8.	Wilhelmsburg	9.
Simmering	6.	Unter-Mallebern	10.	Zwettl	9.
Stockerau	6.				
Sommerein	9.				
Górna Austrya.					
Line	5.	Kirehdorf	10.	Schärding	10.
Braunau	8.	Lambach	9.	Steyer	6.
Enns	10.	Perg	10.	Vöcklabruck	9.
Freistadt	10.	Ried	9.	Wels	7.
Gmunden	6.	Rohrbach	10.		
Galicja.					
Lwów	1.	Horodenka	9.	Nowy Sącz	6.
Biała	7.	Husiatyn	7.	Nowy Targ	9.
Brzeżany	7.	Jasło	7.	Przemysł	6.
Brzesko	9.	Jarosław	6.	Przeworsk	9.
Bireza	9.	Jaworów	8.	Przemysłany	7.
Bochnia	7.	Kałuż	10.	Pilzno	9.
Brody	8.	Kamionka strum.	8.	Podgórze	7.
Bohorodezany	9.	Kraków	4.	Podhajce	8.
Bóbrka	8.	Kenty	9.	Rawa ruska	9.
Buczacz	5.	Kolbuszowa	9.	Rzeszów	6.
Brzysna	9.	Kołomyja	8.	Ropezyce	9.
Borszczów	8.	Kossów	10.	Robotyn	8.
Chrzanów	9.	Krosno	6.	Rudki	8.
Cieszanów	9.	Łańcut	8.	Sambor	7.
Czortków	8.	Limanowa	8.	Sanok	7.
Dąbrowa	9.	Lisko	9.	Sądowa wisznia	9.
Debica	10.	Mielec	8.	Stanisławów	5.
Drochobycz	7.	Monasterzyska	8.	Stare miasto	9.
Dolina	7.	Mosty wielkie	8.	Skałat	10.
Gorlice	9.	Możeńska	7.	Sędziszów	9.
Głogów	8.	Myślenice	8.	Siedliska	9.
Gródek	9.	Nadworna	10.	Śniatyn	9.
Grybów	9.	Nisko	8.	Stryj	7.
				Sokal	9.
				Struszów	7.

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Tarnów	7.	Wadowice	8.	Żydaczów	9.
Tarnobrzeg	10.	Wieliczka	10.	Żółkiew	7.
Tarnopol	5.			Żołyńia	9.
Trembowła	8.	Zaleszczyki	8.	Złoczów	6.
Tysmienica	9.	Zbaraż	9.	Żywiec	9.
Turka	9.	Zagrobella	5.		
Tłumacz	8.				
Karyntya.					
Celowiec	6.	Ożewsko	10.	Velkovec	9.
Bielak	7.	Podkloster	5.	Wileza hora	8.
Mahor	9.	Spital	9.		
Malborghetto	8.	St. Piotr	9.		
Mitter-Prixen (Waisenberg)	9.	St. Wit	9.		
Kraina.					
Lublana	6.	Koczewje	9.	Postojna	9.
Czernomel	9.	Krajin	10.	Radolca	9.
Depolice	10.	Littyja	8.	Rudolfswörth	9.
Kaminek	9.	Logatec	9.	Vir	9.
Kersko	10.	Mekinje	9.		
Morawa.					
Berno	3.	Brzest	9.	Daezyce	9.
Babice (pow. sternberski)	10.	Brzetisław	7.	Domamyslice	9.
Babice (pow. węg. hrady- ski)	10.	Brzezowice	9.	Długa wieś, Dolna	9.
Bedihoszt	9.	Brod węgierski	8.	Drnoholec	9.
Bejstroszice	9.	Brodok	9.	Drslawice	9.
Bilowice (powiat hodonin- ski)	10.	Buchlowice	9.	Drżowice	9.
Bilowice (p. prostijowski)	9.	Buczowice	9.	Dubany	9.
Biskupstwo	9.	Bzenec	8.	Dubniany	10.
Bohniowice	10.	Čomezowice	9.	Dunajowice Dolne	10.
Bładowice	10.	Cule	9.	Dyjakowice Wielkie	10.
Bluczyna	10.	Czechowice	9.	Ejwanowice	9.
Bojanowice	10.	Czejez	10.	Frelichów	10.
Borszany	10.	Czejkowice	10.	Grafendorf	9.
Boskowice	9.	Czelechowice	9.	Guldenfurt	10.
		Czerny	10.		

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Hewlin	10.	Lubienice	9.	Pouzdrzany	10.
Hnojice	10.	Lutín	9.	Pratibran	9.
Hodonice	10.	Lužyce (pow. hodoniński)	10.	Prostějów	6.
Hodonin	8.	Lužyce (pow. szternberski)	10.	Pruszkanki	10.
Holasice	9.			Przerów	8.
Holeszów	8.	Maleszowice	10.	Przybice	10.
Howorany	10.	Medlow	9.	Przykazy	9.
Hradek	10.	Menin	10.	Przysnotice	9.
Hradyszcze	7.	Mezericz wołoska	10.	Przyluki	10.
Hranice	6.	Mezericz wielka	9.		
Hrubczyce	9.	Nikolczyce	10.	Radziejów	10.
Hruszki	9.	Mikulów	9.	Rakwice	10.
Hruszowany	9.	Milotice	10.	Ranszdorf	10.
Hulin	9.	Mistek	9.	Rataje	9.
Hunkowice	10.	Mistrzyn	10.	Ratiszkowice	10.
Hustopeče	9.	Mladejowice	10.	Rebeszowice	9.
Huzowa Morawska	9.	Muhelnice	9.	Rejhrad mały	9.
		Mojetin	9.	Rejhrad wielki	9.
Igława	8.	Mostkowice	9.	Rohatec	10.
Iwancyce	8.	Mosztence	9.	Rozwadowice	10.
		Mutenice	10.	Rusinów Nowy	10.
Jarosławice	9.			Ryče	10.
Jozefów	10.	Nakło	10.	Rymarzów	9.
		Namiest	9.		
Kniezdub	10.	Napajedla	9.	Sedleszowice	9.
Kobierzyce	9.	Niemezyce wielkie (powiat hustopeczski)	9.	Seloc	10.
Kojetyn	8.	Niemezyce (powiat kromie- rzyski)	9.	Seloutki	9.
Komin	10.	Niszyce	10.	Slatina mała	9.
Kostelec	9.	Niwnice	10.	Slatina wielka	9.
Kostice	10.	Nosislaw	9.	Sławkow	9.
Kralice	9.	Nowa wieś	10.	Smrzyce	9.
Królowe Pole (Kartuzy)	5.	Nowe Miasto	9.	Sobotowice	9.
Krezmany	9.	Nowy Jiczyn	9.	Sokołom	10.
Kromierzyż	5.			Stadło	10.
Krumłów	9.	Odrowice	9.	Stare Miasto	9.
Kunowice	9.	Ojnice	9.	Stary Brzeclaw	10.
Kunwald	10.	Ołomunie	4.	Stychowice	9.
Kyjów	8.	Olszany	8.	Strachotín	9.
		Opatowice	9.	Strážowice	9.
Lanzhot	10.	Ostrog	8.	Studence	9.
Lasztiany	10.	Otasławice Dolne	9.	Sudomierzyce	10.
Lednice	9.	Otasławice Górne	9.	Swatoborzyce	10.
Leszany	9.	Perna	10.	Switawy	8.
Lhota	10.	Petrow	10.	Syrowice	9.
Lhota Twarożna	10.	Plumlow	9.	Szenow	9.
Lhota Wielka	10.	Podwin	9.	Szardice	10.
Liderzowice	10.	Pohorzelice	8.	Sztarnow	10.
Litowel	9.	Poleszowice	10.	Sztarowice wielkie	10.
Losen niemiecki	10.	Popowice	10.	Szecepanów	9.
Losztice	10.			Szternberg	7.
Lonezany	9.			Sztietowice	9.
Lonezka Dolna	9.			Szumberk	7.
Louka	9.			Szumwald	10.

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Tasow	10.	Ujezd (pow. litowski)	10.	Zaczany	10.
Telez	9.	Unczow	9.	Zajeczi	10.
Tieszetyce	9.	Usow	10.	Znojmo	6.
Tieszycy	10.	Wacenowice	10.	Żerawiny	10.
Towaczow	8.	Weseli	9.	Żerotin	10.
Trzebiez	7.	Wistonice Górne	9.	Żeruwky	9.
Trzebowa Morawska	8.	Wlkosz	10.	Żeszow	9.
Trubelce	10.	Wojkowice	9.	Żydotchowice	7.
Twardonice	10.	Wraeow	10.	Żyżkow	10.
Tyne	10.	Wrahowice	9.		
Uheryczyce	10.	Wranowice	9.		
Ujezd (pow. hustopezski)	10.	Wy-zków	8.		
Pomorze.					
Tryest	1.	Pazin	5.	Tomin	9
Gorycya	6.	Pola	4.	Volovsko	9.
Gradiska	4.	Porjece	8.	Wodnjan	6.
Kapr	8.	Rowinia	6.		
Łoszyn mały	9.	Sessana	5.		
Salzburg.					
Salzburg	5.	St. Jan	9.	Zell am See	10.
Maxglan	9.	Tamsweg	10.		
Styrya.					
Hradec	4.	Libnica	8.	Radgona	8.
Breszee	7.	Liebenau	9.	Slovenska Bystrzyca	9.
Celje	6.	Lotomer	9.	Slovenski Gradec	8.
Feldbach	9.	Lubno	7.	St. Marcin	8.
Gröbming	8.	Lycen	8.	Strass	10.
Hartberg	10	Marybork	6.	Waltendorf	8.
Judenburg	5.	Most nad Murą	7.	Weitz	8.
		Murau	10.		
		Podcetertek niemiecki	7.		
		Ptuja	8.		

G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa	G m i n y	Klasa
Szląsk.					
Opawa	4.	Cieszyn	5.	Karniów	7.
Bielsk	4.	Freiwaldau	8.		
Bruntal	8.	Frysztat	8.		
Tyrol.					
Innsbruk	6.	Hall	8.	Reutte	10.
Ampezzo	9.	Imst	10.	Riva	7.
Bregenz	7.	Kitzbübel	9.	Roveredo	5.
Brixen	9.	Kufstein	8.	Schlanders	10.
Borgo	9.	Landeck	8.	Schwaz	10.
Bozen	7.	Lienz	8.	Trient	4.
Bludenz	8.	Meran	7.	Tione	9.
Brunnek	7.	Mezzolombardo	8.	Vahrn	9.
Cavalese	10.	Pergine	7.		
Cles	7.	Primiero	8.		
Feldkirch	8.				

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 2 lipca 1879.

96.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1879,

o udzieleniu gminie miasta Cieplic pożyczki z funduszków państwa na pokrycie wydatków w celu eksploataowania na nowo, podniesienia i zabezpieczenia tamtejszych źródeł wody gorącej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, ażeby gminie miasta Cieplic udzielił na pokrycie wydatków w celu eksploataowania na nowo, podniesienia i zabezpieczenia tamtejszych źródeł wody gorącej, pożyczkę w sumie 120.000 złotych z odsetkami po cztery od sta. Pożyczka ta zwrócona być ma w piętnastu równych ratach rocznych, poczynając od r. 1881.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Schönbrunn, dnia 5 czerwca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Stremayr r. w.

Taaffe r. w.

Pretis r. w.

97.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
14 czerwca 1879,**

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Lucinico do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego goryckiego.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę miejscową Lucinico od okręgu Sądu powiatowego Kormonskiego i przyłącza do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego goryckiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 września 1879.

Stremayr r. w.

98.**Obwieszczenie ministerstw handlu i skarbu z dnia
21 czerwca 1879,**

o zaprowadzeniu komory pomocniczej oraz agencji portowej i zdrowotnej morskiej w Spizy

W Spizy w Dalmaeyi zaprowadzona została komora pomocnicza oraz agencya portowa i zdrowotna morska, posiadająca upoważnienia celnicze komory głównej, która rozpoczęła czynności od dnia 1 lipca 1879.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

99.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 27 czerwca 1879,**

o upoważnieniu król. węgierskich komor pomocniczych w Klenaku i w Raćy do nieograniczonego potwierdzania wywozu towarów przechodowych.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu donosi, że komory pomocnicze I klasy w Klenaku i w Raćy upoważnione zostały do potwierdzenia wywozu towarów przechodowych bez ograniczenia.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 23 lipca 1879.

100.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej z dnia 16 lipca 1879.

o wydaniu w porozumieniu z innemi interesowanemi Władzami naczelnemi wykazu zastrzeżonych ukwalifikowanym podoficerom w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 posad, tudzież posad urzędniczych i innych, do uzyskania których ukwalifikowanym zapewnione zostało pierwszeństwo.

W wykonaniu ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60 z r. 1872) o nadawaniu posad wysłużonym podoficerom, ogłasza się zapowiedziany w artykule 2 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 98 z r. 1872) wykaz zastrzeżonych wyłącznie podoficerom posad, tudzież posad urzędniczych i innych, do uzyskania których ukwalifikowanym zapewnione zostało pierwszeństwo.

Horst r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 2 sierpnia 1879.

101.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 7 lipca 1879, o zmianie kilku przepisów koncesyi c. k. uprzyw. kolei Arcyksięcia Albrechta, tyczących się taryfy.

Odmienne od §. 11 dokumentu koncesyi c. k. uprzyw. kolei Arcyksięcia Albrechta z dnia 22 października 1871 (Dz. u. p. Nr. 135) i obwieszczenia ministerstwa handlu z dnia 13 września 1875 (Dz. u. p. Nr. 124) o podwyższeniu cen przewozu wagonami IV klasy, zaprowadzają się od dnia 1 września 1879 na zasadzie ustawy z dnia 15 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 64) o taryfach maksymalnych dla przewozu osób kolejami żelaznymi, jakoteż na mocy Najwyższego upoważnienia, w miejsce dotychczasowych przepisów, tyczących się przewozu osób, następujące przepisy:

1. Dla przewozu osób ustanawia się następującą taryfę najwyższą:

	od osoby i kilometra:
dla I klasy	4·8 centa,
„ II „	3·6 „
„ III „	2·4 „

waluty austriackiej w srebrze.

2. Dla pociągów pospiesznych kwoty taryfowe te podwyższone być mogą o 20 od sta, jeżeli składają się nie tylko z wagonów I klasy i jeżeli średnia chyżość tych pociągów (razem z zatrzymaniem się na stacyach) na tych częściach kolei, gdzie niema wzniesień po 15 na tysiąc i większych, wynosi najmniej 37 kilometrów, na częściach zaś kolei, gdzie są wzniesienia począwszy od 15 na tysiąc, najmniej 24 kilometry na godzinę.

3. Dla pociągów mieszanych taryfy powyższe zniżyć należy o 20 od sta. Wyjątki od tego, dozwolone jedynie na tych częściach kolei, na których tylko mieszane pociągi są w ruchu, wymagają wyraźnego pozwolenia c. k. ministerstwa handlu.

4. Aż do dalszego rozporządzenia uwalnia się Spółkę od obowiązku utrzymania wagonów IV klasy (dla stojących).

Gdyby okazało się jednak potrzebnem jeszcze większe niżenie a gdyby w tym przypadku Spółka nie mogła zgodzić się na odpowiednie zmniejszenie ceny w wagonach III klasy, obowiązana jest zaprowadzić na żądanie c. k. ministerstwa handlu na częściach kolei, które ministerstwo wskaże, IV klasę (dla stojących) z ceną taryfową po 1·5 centa waluty austriackiej w srebrze od osoby i kilometra.

5. Na jednej i tej samej linii, w tym samym kierunku i pod temi samemi warunkami, ogólne koszta przewozu do stacyi bliżej leżącej nie mogą być większe niż do odleglejszej.

6. Dopóki Spółka korzysta z gwarancyi rządowej, karty bezpłatne, służące nietylko do jednej szczególnej podróży, wydawane być mogą osobom nie należącym do służby kolejowej, tylko za zezwoleniem c. k. ministerstwa handlu.

Bezpłatne karty takie opiewać muszą na pewne nazwisko lub na pewną kategorię służbową.

7. Taryfy przewozu pakunków, powozów i zwierząt żywych, przewożonych w związku z przewozem osób, jakoteż wszelkie postanowienia podrzędne co do przewozu osób, wydawać będzie c. k. ministerstwo handlu po wysłuchaniu Spółki.

Na każdą kartę podróżną całą, wyznacza się bezpłatny ciężar pakunku w ilości 25 kilogramów, na każde półkarty w ilości 12 kilogramów.

8. Na częściach kolei z wzniesieniem po 15 na tysiąc i większem do obliczenia cen przewozu osób i należitości za przewóz rzeczy w związku z przewozem osób brać można za podstawę 1½ razową długość pomienionych mocnych wzniesień i spadków.

9. Wszelkie nowe taryfy obrotu osobowego, jakoteż wszelkie uchylenie lub zmianę taryf już istniejących, podać ma Spółka podług zarządzeń c. k. ministerstwa handlu do wiadomości powszechnej najmniej na 2 tygodnie przed ich zaprowadzeniem.

10. Postanowienia powyższe nie naruszają przepisów dotyczących się przewozu wojskowych.

Chlumecky r. w.

102.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 23 lipca 1879,

tyczące się używania wycłoczyn winnych do wyrobu gorzałki bez opłaty podatku.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu stanowi się odnośnie do §fu 1go l. 2 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 3 lipca 1878 (Dz. u. p. 1878 Nr. 95), dotyczącego się wykonania ustawy o opodatkowaniu gorzałki, że o ile zostanie udowodnione, że to jest potrzebne, można pozwalać, aby w dwóch lub trzech okresach w roku wyrabiano gorzałkę z wycłoczyn winnych bez opłaty podatku.

Pretis r. w.

103.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 24 lipca 1879,**

tyczące się postępowania z naczyniami do nakwaszania, gdy gorzalka opodatkowana jest podług miejsca zacieru.

W porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu stanowi się na zasadzie §fu 30go ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 72) o opodatkowaniu gorzalki, że gdy gorzalka wyrabiana jest podług wydajności miejsca zacieru, z kadziami do nakwaszania, t. j. z naczyniami, w których umieszcza się zacier oziębiony w chłodniku i aby się utworzył kwas mleczny, zostawia w nich pewien czas przed przeniesieniem do kadzi fermentacyjnych, postępować należy tak samo jak z chłodnikami, stosownie do §fu 28go l. 4 ustawy o opodatkowaniu gorzalki.

Przeto wszelkie dodanie fermentu do tych kadzi do nakwaszania, jakoteż naturalna (wyskokowa) fermentacja zacieru w tychże, podlega przepisom karnym §fu 86go l. 8 i 9 ustawy o opodatkowaniu gorzalki.

Pretis r. w.

104.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 26 lipca 1879,**

tyczące się upoważnienia królewsko-węgierskiej komory pomocniczej I klasy w Zawalju do postępowania wywozowego z piwem.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu donosi pod dniem 16 lipca 1879, że upoważniło król. węgierską komorę pomocniczą I klasy w Zawalju do postępowania wywozowego z piwem, wysyłanem za linią cłową z prawem do zwrotu podatku konsumcyjnego.

Pretis r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 21 sierpnia 1879.

105.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 9 sierpnia 1879.

tyczące się zabezpieczenia dokładności próbek wyskoku w wysokomierzach Dolaińskiego.

Dla zapobieżenia, aby płyn, jeżeliby po sprawdzeniu lub po poprzedniczym użyciu pozostał w zbiornikach na próbki u wysokomierzy Dolaińskiego, nie utrudniał dokładnego ocenienia odsetków alkoholu, zawartego w próbkach wyskoku, stanowi się w porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu odnośnie do rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 3 sierpnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 107), że gdy się wysokomierz taki ustawia w gorzelnii, płacącej podatek podług wyrobu i za każdym razem, gdy wysokomierz taki po przerwie, która trwała dłużej niż dwa miesiące, znowu ma być używany, obadwa zbiorniki na próbki wypłukać wprzód należy wyskokiem, zawierającym średnią ilość odsetków alkoholu wyrabianego, przyjętą w porozumieniu z przedsiębiorcą gorzelnii, stosownie do §fu 62 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 o opodatkowaniu gorzalki i że wyskoku do tego potrzebnego dostarczyć ma przedsiębiorca gorzelnii.

Stremayr r. w.

106.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z d. 12 sierpnia 1879.

którem podają się do wiadomości przepisy dodatkowe do Porządku sprawdzania miar i wag i Taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171).

W zastosowaniu się do ustawy z d. 23 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 16 z r. 1872), podają się do wiadomości powszechnej następujące dodatki do Porządku sprawdzania miar i wag i do Taryfy opłat za sprawdzanie z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171), wydane przez c. k. Komisję główną miar i wag.

Chlumecky r. w.

Dodatek szósty do Porządku sprawdzania miar i wag

z dnia 19 grudnia 1872.

Do §fu 2go.

0 miarach drewnianych do towarów bławatnych, 0·5 metra długości mających.

Pozwala się wyrabiać miary drewniane do towarów bławatnych, 0·5 metra długości mające, ze skówkami metalowemi na końcach, klinowato ściętych.

Do §§. 5 aż do 8 i 11.

0 miarach do płynów na 2 litry i mniejszych z blachy żelaznej emaliowanej.

Miary do płynów na 2 litry i mniejsze wyrabiane być mogą także z blachy żelaznej emaliowanej, w wymiarach przepisanych dla odpowiednich miar z białej blachy.

Wewnętrzna i zewnętrzna powierzchnia miar, jakoteż wewnętrzna powierzchnia ucha powinna być emaliowana na biało a oznaczenie pojemności, jakoteż znak fabryczny powinien być wypalony, ten ostatni na zewnętrznej powierzchni dna.

Co się tyczy kształtu tych miar, trzymać się należy przepisów, podanych w §fie 7mym Porządku sprawdzania.

Brzeg górny tworzy się przez zagięcie blachy na zewnątrz, dolny przez lekkie wygięcie ściany naczynia w stopkę; w to wygięcie wprawia się dno a połączenie jego ze ścianą naczynia ubezpieczone jest emalią.

Wysokość powierzchni płynu w miarze, gdy jest napełniona jak należy, wskazują dwie kreski poziome, naprzeciwległe, w kierunku średnicy ucha, mające 15 aż do 20 milimetrów długości, nad którymi w środku znajduje się półkole o średnicy 3 aż do 5 milimetrów mającej. Znaki te powinny być wypalone, ciemnej barwy.

Guzki cynowe na cechę znajdują się na wązkim pasku blaszanym, przymocowanym do ściany zewnętrznej poniżej górnego brzegu i także powleczone emalią.

Do §fu 15go.

0 uchach miar objętości do rzeczy sypkich.

Miary klepkowe 20-litrowe zaopatrzone być mogą uchami w sposób przepisany dla miar klepkowych na $\frac{1}{4}$ hektolitra i 0·5 hektolitra.

U miar lubianych jedno z dwu uch może też być umieszczone na górnym brzegu miary, przymocować je zaś należy przez znitowanie z obręczą żelazną, tamże się znajdującą i z łubem.

Do §fu 28go.

0 przemianach.

Osnowę §fu 28go Porządku sprawdzania miar i wag z d. 19 grudnia 1872 zmienia się w sposób następujący:

B. Przemiany.

U wag tych ciężar działa na krótsze ramię belki nierównoramiennej, której oś obrotowa spoczywa w nożycach a równowagę osiąga się, przesuwając niezmienny ciężarek ruchomy na dłuższem ramieniu drążka, opatrzonem jedną lub dwiema podziałkami. Przemiany czynić powinny zadosyć nietylko warunkom ogólnym, w §cie 25 wzmiankowanym, lecz oraz następującym wymogom:

1. Wszystkie noże powinny być równoległe od siebie i prostopadłe do osi długości belki. Ostrza trzech nożów, działających przy każdym ważeniu, leżeć powinny na jednej płaszczyźnie.

2. Łoża nożów, znajdujących się na nożycach i zawieszadłach, leżeć powinny w tej samej wysokości, gdy się waga swobodnie kołysze.

3. Linia środkowa strzałki, której szerokość powinna być równa szerokości nożyc, ma być prostopadła do linii prostej, przechodzącej przez ostrza nożów. Długość strzałki, mierzac od osi obrotu belki, wynosić powinna najmniej półtora razy tyle, co długość krótszego ramienia drążka, a mianowicie, gdy waga ma dwie podziałki, ramienia, na którym jest podziałka do mniejszych ciężarów (tak zwanej lekkiej strony).

4. Ciężarek ruchomy zrobiony być ma z lanego żelaza w kształcie kuli lub gruszki, powinien mieć powierzchnią gładką, czystą, bez porów i jeżeli daje się zdjąć z belki, posiadać powinien wydrążenie do wyrównania, zamknięte po sprawdzeniu zatyczką.

5. Ciężarek ruchomy połączony być powinien z wagą za pomocą skówki, dającej się przesuwać na dłuższem ramieniu, która ma wyraźny znaczek, ułatwiający dokładne ustawienie na kreskach podziałki.

Ze skówką powinien być mocno połączony nóż, na którym spoczywa zawieszadło widelkowate, mające dolną część łączącą opatrzoną uchem, w którym zawieszka się ciężarek ruchomy, zaopatrzony hakiem w niego wtopionym.

Skówka nie powinna dawać się zdejmować z belki a zawieszadło połączone być ma ze skówką nierozdzielnie.

Waga ciężarka ruchomego i haka z nim połączonego wynosić powinna całkowitą liczbę kilogramów i liczba ta, z głoską **L** przed nią i głoską **K** po niej w formie **L . . K** wybita być ma lub wryta tak na haku ciężarka ruchomego jak i na skówee.

U mniejszych przemianów ciężarek ruchomy ważyć może mniej niż 1 kilogram; w przypadku tym jednak ciężarek ruchomy połączony być powinien nierozdzielnie z zawieszadłem a podziałka zaczynać się ma od 0. I w tym przypadku ciężarek ruchomy opatrzony być może zatyczką do sprawdzenia.

Ciężarków ruchomych z hakami zaostrzonymi tam gdzie są wydrążone do ustawienia ich w rowkach wyżłobionych na dłuższem ramieniu belki, używać nie wolno.

6. Hak służący do zawieszenia przedmiotu, który ma być odważony albo talerz, na którym się go kładzie, powinien być połączony nierozdzielnie z zawieszadłem, spoczywającym na nożu, który się znajduje na krótkiem ramieniu belki.

Zawieszadło urządzone być może do zdejmowania z belki lub nie.

W pierwszym przypadku ciężar zawieszadła i haka wynosić powinien całkowitą liczbę kilogramów i liczba ta z głoską **II** przed nią i głoską **K** po niej, w formie **II . . K** wybita być ma lub wryta tak na zawieszadle jak i na krótkiem ramieniu belki.

Jeżeli zawieszadło zdejmowalne połączone jest z talerzem, natenczas albo podziałka zaczynać się ma od 0, albo ciężar całkowity talerza i służących do jego zawieszenia łańcuchów, uch i zawieszadła wynosić powinien całkowitą liczbę kilogramów i liczba ta z głoską **S** przed nią i głoską **K** po niej, w formie **S . . K**, wybita być powinna lub wryta tak na talerzu jak i na krótkim ramieniu belki.

Jeżeli talerz razem z zawieszadłem nie daje się zdejmować, podziałka zaczynać się powinna od 0.

7. Jeżeli waga, przeznaczona do ważenia większych i mniejszych ciężarów, opatrzona jest dwiema podziałkami, dozwolone są dwa następujące rodzaje konstrukcyi:

a) Waga ma dwa punkta zawieszenia i odpowiednio temu dwie strzałki i dwoje nożyc w przeciwne strony zwróconych a natomiast tylko jeden punkt obciążenia.

Do zawieszadła, spoczywającego na nożu do ciężaru i do połączenia jego z hakiem lub talerzem, stosują się przepisy podane w ustępie 6.

b) Waga ma tylko jeden punkt zawieszenia, ale dwa punkta obciążenia.

Przy takim urządzeniu waga opatrzona być może albo dwoma nie zdejmowalnemi zawieszadłami na ciężar, albo jednym zawieszadłem zdejmowalnem, służącym do obu nożów a do obu przypadków stosują się przepisy podane w ustępie 6.

8. Na podziałkach przezmianów oznaczone być powinny kilogramy i części dziesiętne kilograma.

Oznaczenie czwartych i ósmych części kilograma nie jest dozwolone.

Kreski podziałki powinny być od siebie równo a w szczególności nie mniej jak o 3 milimetry oddalone, opatrzone co 5 lub 10 kilogramów cyframi, wyraźnie wybitymi, łatwo czytelnymi, z przydaniem głoski **K** po pierwszej i ostatniej cyfrze na każdej podziałce. Kreska początkowa i końcowa każdej podziałki odpowiadać powinna całkowitej liczbie kilogramów.

Jeżeli waga ma dwie podziałki, natenczas pierwsza kreska podziałki, służącej do większych ciężarów, zaczynać się powinna od tej liczby kilogramów, na której kończy się podziałka, przeznaczona do mniejszych ciężarów.

9. Na drążku przezmianów nie potrzeba oznaczać osobno największego ciężaru, ponieważ już z cyfer podziałki widać, jaki najmniejszy i największy ciężar może być nią zważony.

Natomiast na haku ciężarka ruchomego, jakoteż na haku połączonym z zawieszadłem do ciężaru a względnie z talerzem, czy zawieszadło daje czy nie daje się zdejmować, oznaczyć należy najmniejszy i największy ciężar, do którego waga służyć może, wybijając pismem wklęsłym ilość kilogramów pierwszej i ostatniej kreski podziałek z przydaniem głoski **T** przed nią i głoski **K** po niej w formie **T . . K**.

10. Waga części składowej, którą można odejmować, różnić się może od właściwego, na niej oznaczonego ciężaru, który zawsze wynosić powinien całkowitą ilość kilogramów, jeżeli część ta waży 1 kilogram i 2 kilogramy, nie bardziej, jak to jest dozwolone dla ciężarków handlowych, jeżeli waży więcej, nie bardziej, jak o 180 miligramów na każdym kilogramie za wiele lub za mało.

Przepisy przejściowe.

Nowe przezmiany, urządzone podług przepisów §fu 28go Porządku sprawdzania miar i wag z dnia 19 grudnia 1872 przyjmowane być mogą do spraw-

dzania i cechowania jeszcze aż do 1 października b. r. Wszakże w myśl ustępu 9 nowego przepisu, ciężar części składowych tamże wzmiankowanych, jakoteż w myśl ustępów 5 i 6 tych przepisów wagę części składowych, odjąć się dających, pismem wkłesłem oznaczyć należy.

Przezmiiany już sprawdzone i cechowane, które podług przepisów §fu 28go Porządku sprawdzania miar i wag z dnia 19 grudnia 1872 są sporządzone, będą i w przyszłości przyjmowane do powtórnego o cechowania, jeżeli zresztą okażą się dokładnemi i jeżeli będą miały dawniejszą cechę, tudzież oznaczenia zalecone w ustępach 5, 6 i 9 niniejszych przepisów.

Do §fu 29go.

0 wagach pomostowych setnych.

U wag setnych, nóż, znajdujący się na końcu dźwigni, za pośrednictwem którego ta spoczywa na zawieszadłe ciężara, albo powinien być połączony nierozdzielnie z dźwignią, albo połączenie zrobione być powinno w taki sposób, iżby nieruchomość noża mogła być zabezpieczona o cechowaniem.

Do §fu 32go.

0 cechowaniu przezmianów i wag pomostowych setnych.

U przezmianów o cechować należy: belkę wagową na pierwszej i ostatniej kresce każdej podziałki; skówkę i hak ciężarka ruchomego, który zdejmować się daje, jakoteż zatyczkę do wyrównania na ciężarku ruchomym; następnie zawieszadło na ciężar, które zdejmować się daje, albo, jeżeli nie daje się zdejmować, hak na ciężar a względnie talerz.

U wag pomostowych setnych zabezpieczyć należy za pomocą cechy niezmiennosć połączenia dźwigni z ciężarem, prowadzącym do belki wagowej, jeżeli nóż, znajdujący się na końcu tejże dźwigni, nie jest z nią połączony nierozdzielnie.

Do §§. 41—45.

0 dozwolonych gazomierzach.

Do sprawdzania i cechowania przyjmowane będą także gazomierze wyrobione w Pradze przez Fryderyka Klingmüllera, w których mierzenie gazu odbywa się za pomocą dwóch ruchomych, od dołu otwartych skrzynek blaszanych (dzwonów), zamkniętych w puzdrze nie przepuszczającym gazu, na dwie komórki (komórki miernicze) podzielonem.

Wewnątrz każdego dzwonu znajduje się komórka, z dnem puzdra połączona, od góry otwarta, której ściany tworzą ze ścianami przerzeczonych komórek mierniczych, wąski, płynem napelniony przestwór, w którym ściany boczne dzwonów poruszają się w skutek działania przeciwwagi. Płyn zamyka szczelnie gaz pomiędzy wewnętrzną przestrzenią dzwonów a przestrzenią komórek mierniczych po za tamtymi leżącą, przyczem wysokość powierzchni płynu nie wpływa na wielkość objętości, które mają być zmierzone. Ponad komórkami mierniczemi znajduje się oddzielne miejsce, w którym ruch dzwonów, wywołany przez ciśnienie wpływającego gazu, przenosi się na suwacza rozdzielającego i na rachmistrza w podobny sposób, jak w suchych gazomierzach.

Oznaczanie i wszelkie inne własności.

Gazomierze te przyjmowane będą do sprawdzenia i cechowania pod następującymi warunkami:

- a) przepływające ilości gazu mierzone być powinny w metrach sześciennych i to powinno być wyrażone na rachmistrzu;
- b) na każdym gazomierzu wyrażone być ma nazwisko i mieszkanie fabrykanta, tudzież numer fabryczny;
- c) oznaczone być mają miejsca przyływu i odpływu gazu;
- d) wyrażona być powinna na gazomierzu suma przestrzeni mierzących przy ciśnieniu gazu, odpowiadającemu słupowi wodnemu 40^{mm} wysokości w sposób następujący: $J = . . .$ litrów, jakoteż największa objętość gazu, którą tenże w jednej godzinie ma przepuszczać w sposób następujący: $V = . . .$ metrów sześciennych;
- e) przestrzeń zamknięta puzdrem nie przepuszczającym gazu, jakoteż rachmistrz, powinny być niedostępne bez uszkodzenia cechy, później położyc się mającej a każda tarcza rachmistrza zawierać powinna tylko liczby, podające w metrach sześciennych mierzoną ilość gazu; nadto powinien się znajdować przyrząd, ułatwiający oznaczenie pomniejszych części objętości przepuszczonego gazu aż do tak drobnej ilości, jaka jest potrzebna do oznaczenia błędu, jaki może zachodzi;
- f) powinien się znajdować przyrząd, niepozwalający gazowi przepływać, gdy poziom płynu, służącego do zamknięcia, z powodu spuszczenia go, opadnie do pewnej granicy.

Cechowanie i granica błędów.

Cechować można tylko wtedy, gdy ilość gazu, oznaczona przez rachmistrza, różni się od ilości gazu rzeczywiście przepuszczonego najwięcej o dwa od sta za wiele lub za mało.

Cechuje się kilkakrotnem wyciśnięciem cechy na guzkach cynowych w taki sposób, ażeby bez uszkodzenia cech nie można było dostąpić ani do rachmistrza, ani do wewnętrznej przestrzeni puzdra nie przepuszczającego gazu, i aby oddzielić się nie dała tarcza zawierająca przepisane oznaczenia.

Do §§. 50—52.

Miary do mierzenia drzewa opałowego porąbanego.

Do sprawdzenia i cechowania przyjmowane będą także takie ramy do drzewa opałowego porąbanego, które mają 0·05 metrów kwadratowych powierzchni. Powinny mieć następujące wymiary: wysokość = 200 milimetrów, długość = 250 milimetrów i być opatrzone wypalonym napisem 0·05 M., różnica zaś od przepisanych wymiarów nie może wynosić więcej nad 3 milimetry.

U wszystkich ram do mierzenia drzewa porąbanego na 0·05 aż do 4 metrów kwadratowych, części ramy powinny mieć szerokości najmniej 150 milimetrów, grubości najmniej 25 milimetrów.

Ramy na 0·05 aż do 0·5 metra kwadratowego, opatrzone być mogą z jednej strony dnem ułatwiającem noszenie ich na szelkach.

Do §fu 69go.

O wagach urzędów miar i wag do ciężarków na 50 kilogramów.

Wagi urzędów miar i wag, służące do sprawdzania ciężarków na 50 kilogramów, okazać powinny wyraźne odchylenie, gdy obciążenie wynosi 50 kilogramów, za dodaniem 1 grama.

Wiedeń, dnia 19 lipca 1879.

C. k. Komisya główna miar i wag:
Herr r. w.

Dodatek piąty do Taryfy opłat za sprawdzanie.

Zmienia się po części przepis podany w Dodatku IV do Taryfy opłat za sprawdzanie (Dz. u. p. z r. 1877, Nr. 88) o opłatach od miar drewnianych do płynów, mających 50 litrów pojemności i ustanawia się za sprawdzenie i cechowanie tychże miar, wyrabianych w formie kadzi do noszenia, następujące opłaty:

	A. Za sprawdzenie i ocechowanie	B. Za sprawdzenie bez ocechowania
1. od miar bez podziałów	40 c.	20 c.
2. „ „ z podziałami	60 c.	30 c.

Wiedeń, dnia 19 lipca 1879.

C. k. Komisya główna miar i wag:
Herr r. w.

107.**Obwieszczenie ministerstwa handlu z d. 12 sierpnia 1879.**

o przyjmowaniu do sprawdzania i cechowania naczyń metalowych do przewożenia mleka (konewek), naczyń do mleka z podziałką, kadzi zacierowych i ram do mierzenia drzewa opałowego w szczapach.

W zastosowaniu się do ustawy z dnia 23 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 16 z r. 1872) podają się do wiadomości powszechnej następujące przepisy, wydane przez c. k. Komisya główną miar i wag, dotyczące przyjmowania do sprawdzania i cechowania:

Naczyń metalowych do przewożenia mleka (konewek),

Naczyń do mleka z podziałką, do użytku w gospodarstwie nabiałowym,

Kadzi zacierowych i

Ram do mierzenia drzewa opałowego w szczapach.

Chlumecky r. w.

Przepisy,

tyczące się przyjmowania do sprawdzania i cechowania naczyń metalowych do przewożenia mleka (konewek).

Naczynia metalowe do przewożenia mleka przeznaczone (konewki do mleka), od 5 aż do 50 litrów pojemności mające, przyjmowane będą do sprawdzania i cechowania pod następującymi warunkami:

Materyał, forma, oznaczenie.

Naczynia te zrobione być powinny z blachy doskonale pobielonej, dostatecznej grubości, stosownie do wielkości naczynia.

Powinny mieć w ogólności kształt naczyń metalowych do płynów, na 5 aż do 50 litrów, których sprawdzanie i cechowanie dozwolone zostało w drugim Dodatku do porządku sprawdzania z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. z r. 1875, Nr. 17), wszakże stosunki ich wymiarów nie podlegają żadnym szczególnym przepisom.

Do sprawdzania przyjmowane będą naczynia te jakiegokolwiek wielkości od 5 aż do 50 litrów pojemności.

Pojemność oznacza się przez wyrażenie ilości litrów a względnie dziesiątych części litra, które naczynie zawiera, z przydaniem słowa „Litrów“ albo głoski **L** na płycie metalowej, do szyi naczynia przylutowanej, której połączenie z naczyniem ubezpieczone być ma ocechowaniem najmniej na dwóch guzkach cynowych. Dziesiąte części litra oznaczone być powinny w formie ułamka dziesiątego.

Inne własności.

Górny brzeg szyi, jakoteż dolny brzeg naczynia wzmocnione być powinny obręczą.

Dno powinno być równe i wzmocnione u naczyń aż do 10 litrów pojemności najmniej jedną szpagą, u większych dwiema szpagami, przecinającemi się pod kątem prostym. Wolno wzmocnić naczynie i w inny sposób, mianowicie ścianę jego obręczami i szpagami.

Co się tyczy znaczków (czopków) stanowiących granicę pojemności i ich utwierdzenia, jakoteż zabezpieczenia ich położenia ocechowaniem, stosują się do tego przepisy (Dz. u. p. z r. 1875, Nr. 17) o miarach metalowych do płynów na 5 aż do 50 litrów.

Pod tym względem baczyć należy, aby dolna powierzchnia przykrywki metalowej, zamykającej naczynie, nie dotykała czopków.

Cechowanie i granica błędów.

Cechuje się w sposób przepisany dla miar metalowych do płynów na 5 aż do 50 litrów i na guzku cynowym tarczki, na której pojemność jest oznaczona. Cechować można tylko wtedy, gdy różnica między pojemnością ograniczoną czopkiem a podaną przez oznaczenie, wynosi najwięcej $\frac{1}{200}$ tej ostatniej.

Oplata za sprawdzenie.

Za sprawdzenie liczyć należy:

- A. Za sprawdzenie i ocechowanie:
od naczynia na 5 litrów	14 cent.
od większych naczyń za każdy litr nad 5 litrów (licząc ułamek za cały litr) po	1 „
- B. Za sprawdzenie bez ocechowania:
połowę opłaty przypadającej podług A.

Przepisy,

tyczące się przyjmowania do sprawdzania i cechowania naczyń na mleko z podziałką do użytku w gospodarstwie nabiałowem.

Do sprawdzania i cechowania przyjmowane będą naczynia drewniane na mleko, przeznaczone do użytku w gospodarstwie nabiałowem, w których zawarta ilość mleka mierzy się za pomocą podziałki, ustawionej pionowo w pośrodku dna naczynia a której kreski czytane aż do granicy zetknięcia z mlekiem, dają pojemność w litrach.

1. Forma i stosunki wymiarów naczyń.

- Dwa następujące rodzaje tych naczyń przyjmowane będą do sprawdzania:
- w formie kadzi do noszenia z przekrojem owalnym. Średnia arytmetyczna z największego i najmniejszego wymiaru przekroju w połowie wysokości naczynia, nie może wynosić więcej niż 350 milimetrów a mniejszy jego wymiar mniej niż połowę większego. Różnica między największymi wymiarami przekrojów na górnym brzegu i na watorach u dna nie może wynosić więcej niż 0·2 mniejszego z tych dwóch wymiarów.
  - Stągiewki na mleko lekko stożkowate, z kolistym przekrojem; średnica średnia nie może wynosić więcej niż 350 milimetrów a różnica między średnicami górnego i dolnego brzegu naczynia więcej niż 0·2 mniejszej średnicy.

2. Pręt podziałkowy.

Do każdego naczynia należy osobny pręt podziałkowy, który zrobiony być ma z twardego drzewa, o przekroju prostokątnym i powinien być doskonale prosty. Na dolnym końcu, gdzie się zaczynają kreski podziałki, opatrzone być powinien pręt okuciem metalowem, zaokrąglonem, klinowatym, mającym około 30 milimetrów długości.

Podziałkę wykonać należy na litry i zaczynać się ma ona w kadziach do noszenia od 10 litrów, w stągiewkach od 5 litrów; co 5 lub co 10 litrów ocyfrować ją należy liczbami wypalonymi, przydając pod pierwszą kreską, odpowiadającą 10 a względnie 5 litrom, głoskę **L**. Ostatnia kreska podziałki odpowiadać powinna ilości litrów podzielnej przez 5.

Do sprawdzenia przynosić można pręty już opatrzone podziałką, razem z naczyniem; atoli podziałkę na żądanie strony zrobić może także urząd miar i wag za opłatą w taryfie przepisaną.

3. Sprawdzanie i granice błędów.

Sprawdzać a względnie podziałkę robić należy podług przepisów instrukcyi. Cechować można tylko wtedy, gdy różnica pomiędzy sprawdzonemi kreskami podziałki a właściwą pojemnością wynosi najwięcej 0.25 litra za wiele lub za mało i gdy błędy w regularnem oddaleniu od siebie pojedynczych sąsiednich kreszek podziałki wynosi najwięcej 1 milimetr.

4. Cechowanie i oznaczanie.

Cechuje się na pręcie podziałkowym, wybijając cechę na dolnym jego końcu i wypalając ją po nad ostatnią kreską podziałki z przydaniem liczby roku w tem ostatniem miejscu, tudzież na zewnętrznej powierzchni naczynia z przydaniem liczby roku i na wewnętrznej powierzchni dna.

Urząd miar i wag wypalić ma nadto następujące oznaczenia:

Na bocznej powierzchni pręta podziałkowego powyżej podziałki: liczbę bieżącą, pod którą miara zapisana została w rejestrze sprawdzania, ze znakiem **N** przed nią;

na zewnętrznej powierzchni naczynia: liczbę bieżącą, jak na pręcie a poniżej odległość pierwszej kreski podziałki, noszącej napis 10 L. a względnie 5 L. od dolnego końca pręta, wyrażoną w milimetrach, z przydaniem znaku m/m.

5. Opłaty za sprawdzanie.

Za sprawdzenie liczyć należy:

a) jeżeli pręt jest już opatrzony podziałką:

A. za sprawdzenie i ocechowanie od każdych 5 litrów pojemności . . . 4 cent.

B. za sprawdzenie bez cechowania połowę opłaty przypadającej podług A;

b) jeżeli urząd opatruje pręt podziałką:

za sprawdzenie i ocechowanie, tudzież zrobienie podziałki: od każdych 5 litrów pojemności . . . . . 6 cent.

Opłaty nie ulegają zmianie, gdy ma być sprawdzony nowy pręt do naczynia już ocechowanego.

Przepisy,

tyczące się przyjmowania do sprawdzania i cechowania kadzi zacierowych.

Kadzie zacierowe będą przyjmowane do sprawdzania i cechowania.

Nowe kadzie wyrabiać należy w taki sposób, ażeby średnica średnia nie wynosiła więcej niż wysokość półtora razy wzięta. Kadzie już teraz używane mogą być uwolnione od tego warunku.

Pojemność największa, do której kadź jest przeznaczona, wynosić powinna całkowitą ilość hektolitrow i wysokość powierzchni płynu, tej pojemności odpowiadająca, oznaczona być ma w czterech miejscach, t. j. na końcach dwóch średnic przecinających się pod kątem prostym, wbijając po dwa gwoździe z okrągłemi, płaskatemi, mosiężnemi główkami tuż przy sobie, w taki sposób, aby powierzchnia płynu przepołowiała główki gwoździ.

W tej samej wysokości, w której znajdują się te znaki, oznaczyć należy na zewnętrznej powierzchni kadzi przez wypalenie odpowiednią pojemność w hektolitrach z przydaniem głoski H.

Drobniejsze podziały pojemności największej są dozwolone tylko na 0·5 H., 1 H. i krotne hektolitra a to w górnej połowie kadzi:

u kadzi mających aż do 10 H. największej pojemności podziały nie mogą być mniejsze niż na 0·5 H.,

u obszerniejszych kadzi nie mogą być mniejsze niż na 1 H.

W dolnej połowie kadzi dozwolone są tylko podziały najmniej dwa razy większe niż w górnej połowie.

Podziały oznaczyć należy każdy czterema gwoździemi, leżącemi na tej samej linii pionowej, co najwyższe. Gdy się dzieli na półhektolitra, punkta podziału odpowiadające całym hektolitrom, oznaczyć należy wbiciem po dwa gwoździe.

Na żądanie strony, gwoździe wbić może urzędnik miar i wag za zwrotem ceny gwoździ.

Sprawdzanie i granice błędów.

Sprawdzać należy podług przepisów instrukcyi.

Cechuje się, wypalając cechę poniżej oznaczenia pojemności a to tylko wtedy, gdy pojemność aż do najwyższego znaku jest większą lub mniejszą od właściwej, najwięcej $\frac{1}{300}$ tej ostatniej.

Podziały drobniejsze powinny być jak najdokładniejsze i gdy się napelni jak należy, odpowiednio znakom, które mają być sprawdzone, różnica między znakami a powierzchnią płynu nie ma wynosić więcej nad 3 milimetry.

Opłata za sprawdzenie.

Za sprawdzenie opłacić należy:

Za sprawdzenie i ocechowanie:

od każdego hektolitra pełnej pojemności . . . . . 10 cent.

od każdego drobniejszego podziału dodatek po . . . . . 4 „

Przepisy,

tyczące się sprawdzania i cechowania ram do mierzenia drzewa opałowego w szczapach.

Oprócz ram do mierzenia drzewa pociętego na kawałki, przyjmowanych do sprawdzania i cechowania na zasadzie §fu 50go Porządku sprawdzania miar i wag z dnia 19 grudnia 1872, przyjmowane będą do sprawdzania i cechowania na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 23 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 157), urządzającego obrót publiczny drzewem opałowym, także ramy do mierzenia drzewa opałowego w szczapach, pod następującemi warunkami:

Wymiary i oznaczenie ram.

Ramy wyrabiać należy w taki sposób, ażeby mając 1 lub 2 metry wysokości, z uwzględnieniem długości szczap drzewa, które ma być w nich ułożone, obejmowały całkowitą ilość metrów sześciennych a mianowicie 1, 2 lub 4 metry sześciennie.

Mogą więc być wyrabiane w następujących wymiarach:

Długość szczap w metrach	Metry sześciennie	Długość	Wysokość
		w metrach	
1	1	1	1
	2	2	1
	4	2	2
0·8	1	1·25	1
	2	2·5	1
	4	2·5	2
0·6	1	1·667	1
	2	1·667	2
	4	3·333	2
0·5	1	2	1
	2	2	2
	4	4	2

Na każdej ramie wypalona być powinna ilość metrów sześciennych, którą rama obejmuje, z przydaniem głosek **R M**, tudzież długość szczap, do których rama ta jest przeznaczona, wyrażona w metrach, w formie **S L . . . M**. Długość szczap oznaczyć także należy dwiema w odpowiedniej odległości wypalonymi kreskami na przedniej powierzchni jednej z pionowych części ram.

Konstrukeya.

Ramy do mierzenia drzewa składają się z czterech części drewnianych, które spojone być mają ze sobą pod kątem prostym.

Są one spojone ze sobą albo nierozdzielnie (ramy stałe), albo górna część ramy może dać się odłączać od obu części bocznych, połączonych stale ze spodnią, albo też cała rama może dać się rozłożyć na cztery części (ramy ruchome).

Stale spojenia części ram wzmocnić należy kątkami z kutego żelaza.

Dla zabezpieczenia prostopadłości czterech części ramy, części boczne połączone być powinny ze spodnią zastrzałami.

Ruchome części ram powinny być na spojeniach tak urządzone, aby niezmiennosc odległości części ram była dostatecznie zabezpieczona.

Miary ruchome, mające 2 metry wysokości, mogą być tak urządzone, aby ruchoma część ramy ustawiona być mogła także w połowie wysokości ramy, t. j. w odległości 1 metra od dolnej części ramy. Wolno także obiedwie pionowe boczne części takich ram opatrzyć w górnej połowie podziałem na 10 decymetrów. W dolnej połowie podział taki znajdować się nie może.

Górna ruchoma część ramy opatrzona być może podziałem na centymetry, aby mogła służyć do mierzenia długości szczap.

Granice błędów i cechowanie.

Cechować można tylko wtedy, gdy różnica długości ram a względnie ich części, od właściwej wielkości wynosi najwięcej 5 milimetrów na każdym metrze długości, licząc ułamki metra za całość.

Różnica między długością szczap, oznaczoną na pionowej części ramy a właściwą, nie może wynosić więcej nad 3 milimetry.

Zboczenia podziałki centymetrowej na ruchomej części ramy, nie mogą wynosić więcej nad 3 milimetry na każdym metrze długości.

Cechę wypala się na spojeniach części ram a mianowicie, gdy części te są ruchome, tuż na końcach ograniczających ich długość; dalej na znakach przepoławiających części boczne pionowe, jeżeli są, a względnie tuż na kresach końców; nakoniec na kreskach, oznaczających długość szczap.

Opłata za sprawdzenie i ocechowanie.

Za sprawdzenie i cechowanie liczy się:

	A. Za sprawdzenie i ocechowanie	B. Za sprawdzenie bez ocechowania
od 1 metra sześciennego	10 c.	5 c.
od podziału na centymetry	6 c.	3 c.

Wiedeń, dnia 19 lipca 1879.

C. k. Komisya główna miar i wag:
Herr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XL. — Wydana i rozesłana dnia 22 sierpnia 1879.

108.

Ustawa z dnia 19 lipca 1879,

o obowiązkowym zaprowadzeniu postępowania zwanego odrażaniem (Desinfection) na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Zarządy kolei żelaznych obowiązane są poddać każdy wagon, którym przewieziono odzuwacze, świnie, konie, osły i muły, postępowaniu, zwanemu odrażaniem, które ma na celu zniszczyć skuteczność zarodków zarazy, gdyby do wagonu przyłgnęły i zastosowane być powinno natychmiast po każdorazowym użyciu wagonu.

Wagonów takich nie wolno przed odrażaniem używać do przewożenia czegokolwiek.

Podobnie odrazić należy po każdorazowym użyciu przybory, użyte do pasienia, pojenia, przymocowania itp. przewożonych zwierząt.

Gdy między zwierzętami panują choroby zaraźliwe, Władza administracyjna krajowa włożyć ma na zarządy kolejowe obowiązek, aby poddawały odrażeniu po każdorazowym użyciu także schody, po których bydło schodzi i wchodzi, jakoteż rampy i miejsca, gdzie bydło wsadza się, wysadza i spędza.

§. 2.

Nawóz i mierzwę, znalezione w wagonach, na schodach i stanowiskach, należy zebrać i natychmiast odrazić, jeżeli ustawy o zarazach bydłych nie nakazują ich zniszczyć.

Do wywiezienia nawozu i mierzwy odrażonej lub na zniszczenie przeznaczonej, nie wolno używać zaprzęgów bydłych.

§. 3.

Obowiązek odrażenia wagonów, jakoteż wszelkich przyborów cięży na zarządzie tej kolei żelaznej, w której obrębie wysadzono bydło z wagonów.

Jeżeli stało się to za granicą, zarząd owej kolei obowiązany jest odrazić wagony po ich powrocie, na której linii, w okręgu, ustawie niniejszej podlegającym, najprzód weszły, wyjąwszy, jeżeli już za granicą odrażono je podług przepisów i jeżeli to będzie wiarogodnie udowodnione.

Nawóz i mierzwę odrazić a względnie zniszczyć ma zarząd tej kolei, w której obrębie będą znalezione.

§. 4.

Ministerstwo handlu, po wysłuchaniu zarządów kolejowych, wyznaczy stacje do odrażania użytych wagonów, które z miejsc, gdzie po wyładowaniu odrażone być nie mogą, odesłać należy do nich niezwłocznie i poddać przepisanejmu postępowaniu.

§. 5.

Zarządy kolejowe mają prawo pobierać opłatę za koszta odrażenia a względnie zniszczenia, którą ministerstwo handlu co jakiś czas wyznaczać i ogłaszać będzie po wysłuchaniu zarządów kolejowych.

§. 6.

Zarządy kolei żelaznych obowiązane są pozwolić osobom posyłającym zwierzęta w §fie 1 wzmiankowane, aby wagony, odrażone już przez zarząd kolei, poddały jeszcze raz własnym kosztem przepisanejmu odrażeniu.

Odrażenie atoli takie dokonane być powinno w przeciagu czasu, który zarząd kolei wyznaczy.

Koszta dłuższego zatrzymania wagonów z tej przyczyny ciężą na posyłającym.

§. 7.

Przepisy §§fów 1 i 2 ustawy niniejszej stosowane być mają odpowiednio do owych części statków, przewożących zwierzęta, w których zwierzęta te bywają umieszczone lub przez które przechodzą.

Statki, jakoteż przybory w §fie 1 wzmiankowane, odrażać trzeba natychmiast po ich wypróznieniu.

Odrażenie, uskutecznione za granicą, może zastąpić miejsca odrażenia, przepisanego dla krajów tutejszych tylko wtedy, gdy będzie wiarogodnie udowodnione, jako odbyło się podług przepisów.

Obowiązek odrażenia cięży na dowódcy statku a względnie na przedsiębiorstwie przewozowym.

§. 8.

Wagony kolei żelaznej i statki, używane do przewożenia płodów zwierzęcych surowych, odrazić należy za każdym razem po przewiezieniu

- a) płodów surowych suchych, albo tylko tymczasowo przetworzonych, mianowicie pochodzących od odźniwaczów, przywiezionych z wolnych od zarazy okolic kraju, dotkniętego księgosuszem;
- b) mięsa i skór a nawet innych części zwierzęcych z rzeźni, leżących nad granicą;

c) mięsa i skór, pochodzących z rogacizny, owiec i kóz, które zabito jako podejrzone o księgosusz lub zarazę płucową a które okazały się zdrowymi lub które, acz nie podejrzone o księgosusz, dano na rzeź w miejscu lub w okręgu dotkniętym zarazą.

W jaki sposób okoliczności wzmiankowane pod a), b) i c), udowodniane być mają przedsiębiorcy przewozu, postanowione będzie drogą rozporządzenia. Zarazem postanowione będzie drogą rozporządzenia, kiedy opakowanie ma być odrażone lub zniszczone.

§. 9.

Narzędzia i naczynia, za pomocą których skutecznie się odrażenie, należy także odrazić.

Podobnie oczyścić się powinny osoby, które się tem zajmują.

§. 10.

Odrażanie odbywać się powinno pod dozorem biegłych i Władza ma nad niem czuwać. Postępowanie przepisane będzie drogą rozporządzenia.

§. 11.

Gdyby przepisanego odrażenia nie uskuteczniiono należycie, gdyby go zaniedbywano lub odmawiano uskuteczniania, wykonane być ma z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorstwa przewozowego.

§. 12.

Ten, który nie dopełni ciężących na nim obowiązków pod względem zarządzenia, dozoru lub uskutecznienia odrażenia, karany będzie podług przepisów ustawy o księgosuszu.

Kary pieniężne wpływają do skarbu państwa.

§. 13.

Ustawa niniejsza nabędzie mocy w trzy miesiące po jej ogłoszeniu. Od tego czasu przestaną obowiązywać dotychczasowe przepisy, tyczące się tego samego przedmiotu.

§. 14.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu i upoważnia się ich, aby wydali stosownie do swoich zakresów, rozporządzenia do jej wykonania potrzebne.

Bruck, dnia 19 lipca 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Glaser r. w.

Chlumcecky r. w.

109.

Rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu z dnia 7 sierpnia 1879,

tyczące się wykonania ustawy z dnia 19 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 108) o obowiązkowym zaprowadzeniu postępowania zwanego odrażaniem (Desinfection) na kolejach żelaznych i statkach przewożących bydło.

Ku wykonaniu ustawy z d. 19 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 108) o obowiązkowym zaprowadzeniu postępowania, zwanego odrażaniem (Desinfection) na kolejach żelaznych i statkach, przewożących bydło, wydają się następujące postanowienia

Do §fu 1go.

Każdy wagon, do przewożenia bydła służący, którym przewieziono zwierzęta, w §fie 1 tej ustawy wymienione, to jest: odźwacze (rogaciznę, owce i kozy), świnie, konie, osły i muły, oznaczyć należy bezpośrednio przed wypróżnieniem, białą kartą, przymocowaną po jednej z dwóch stron długości wagonu, zawierającą wyrazy: „Do odrażenia“ wielkimi głoskami drukowanymi i na której zanotować także należy dzień i godzinę wypróżnienia, tudzież wycisnąć pieczęć stacyi.

Jeżeli odrażenie odbyć się ma gdzieindziej, napisać trzeba nadto, na którą stacyą wagony posłane będą do odrażenia. Po odrażeniu przyklepia się pod rzezoną kartą drugą, żółtą (większą), zawierającą wyraz „odrażony“ wielkimi głoskami drukowanymi, na której notuje się także dzień i godzinę skończenia odrażenia i wyciska pieczęć stacyi. Obie karty usuwa się wtedy, gdy wagon ma być znowu napełniony.

Odrażenie skończyć się powinno najpóźniej w 48 godzin po wypróżnieniu.

Gdy wagony, które trzeba odrazić, mają być posłane do stacyi odrażnej, naczelnika tej ostatniej wcześniej uwiadomić należy o ich przybyciu.

Wagonów takich nie wolno posyłać do stacyi odrażnej z pociągami, wiozącymi wyłącznie bydło. Gdy wagony takie posyła się z innymi pociągami, przy czepić je należy na końcu pociągu a nie bezpośrednio obok wagonów, napełnionych bydłem.

Wagony, przeznaczone do odrażenia, powinny być starannie zamknięte i w stacyi, gdzie następuje wypróżnienie, umieszczone na boku, aż póki nie będą odwiezione do stacyi odrażnej, w tej ostatniej zaś aż do odrażenia, stać mają w takim miejscu, aby zarodki zarazy nie mogły się udzielać.

Przed odrażeniem wagonów, użytych do przewiezienia bydła, oczyścić je należy starannie, a mianowicie pousuwać odpadki, mierzwę, odchody a podłogę, ściany i pułap obmiesić twardymi szczotkami lub drapakami, polawszy wodą. W zimie używać należy do tego wody gorącej, aby przymarznięte nieczystości łatwiej odstąpiły.

W tych miejscach, gdzie odchody wymiata się z wagonów, ziemia powinna być ile możności nieprzepuszczalna i należy ją odrazić zaraz po usunięciu odchodów.

Podobnie oczyścić wprzód należy przybory, których podczas przewozu używano a jeżeli są własnością osoby, która bydło posyła, nie wolno wydać ich tej osobie, aż dopiero, gdy zostaną odrażone.

Również oczyścić należy starannie znajdujące się w obrębie kolei miejsca, gdzie bydło staje, lub wsadzane bywa do wagonów, drogi, któremi chodzi, jak niemniej schody i rampy; za każdym razem, gdy bydło ich używa, sprzątnąć należy odchody, mierzwę itp.

Jeżeli nadejdzie transport bydła, w którym znajdują się zwierzęta dotknięte chorobami zaraźliwymi lub o to podejrzane, natenczas nie tylko oczyścić, ale także odrazić trzeba wszystkie miejsca, przez które przechodziły zwierzęta wysadzone z wagonów.

Czy miejsca do wsadzania i wysadzania bydła, podworce dla bydła, schody i rampy mają być w pewnych czasach odrażane zawsze, czy tylko wtedy, gdy kolej przewozi rodzaje bydła, w §fie 1 ustawy wzmiankowane, lub tylko wtedy, gdy nadchodzą transporty bydła z pewnych oznaczonych krajów lub okręgów:

w tej mierze stanowić będzie Władza administracyjna krajowa podług tego, o ile zagraża niebezpieczeństwo udzielenia się chorób zaraźliwych i o postanowieniu swoim zawiadomi w czasie właściwym zarządy kolei żelaznych.

Przedziały, znajdujące się w wagonach pakunkowych, używane do przewożenia bydła pojedynczo, jakoteż przydane do tego celu wagony pakunkowe, oczyścić i odrazić należy podług przepisu po każdym użyciu.

Gdyby nadeszły do stacyj wagony do przewozu bydła przeznaczone a mające na sobie ślady nieoczyszczenia lub niedostatecznego oczyszczenia, jakoteż nieodrażone lub niedostatecznie odrażone, naczelnicy stacyj obowiązani są zatrzymać je i zarządzić niezwłocznie zupełne ich oczyszczenie lub odrażenie.

Do §fu 2go.

Nawóz, zebrany przy czyszczeniu wagonów, schodów, ramp, miejsc, gdzie bydło staje i bywa wsadzane do wagonów, z dróg, któremi przechodzi itd. śmieci i mierzwę z wagonów, przenieść należy na wyznaczone, odpowiednio odosobnione miejsce i poleać mlekiem wapiennem, lub kwasem siarczanym rozcieńczonym (1 część kwasu siarczanego na 20 części wody).

Gdy nadejdą transporty odźwiaczów, pochodzące z okolic wolnych od zarazy, ale które przechodziły przez kraje dotknięte księgosuszem, jakoteż takie, w których pomiędzy wysadzonemi z wagonów zwierzętami dostrzeżone będą objawy, świadczące, że niektóre z nich są dotknięte księgosuszem, nosacizną albo zapaleniem śledziony, lub powinny być uważane za podejrzanę, nawóz, śmieci i mierzwę należy w miejscach stosownych spalić lub zakopać.

Władza administracyjna czuwać ma nad tem, aby wybór rzeczonych miejsc nie budził obaw pod względem lekarskim.

Do §fu 3go.

Wagony powracające z zagranicy, które użyte były do przewozu bydła, oczyścić i odrazić należy na pierwszej krajowej stacyi odrażonej, jeżeli nie będą złożone dowody wiarogodne, jako już za granicą odrażone zostały w myśl niniejszego rozporządzenia.

Przedsiębiorstwa przewozowe uwiadomione będą szczegółowo o umowach, które w tym względzie zawarte zostaną z rządami zagranicznymi.

W każdym jednak razie trzeba przekonać się, czy wagony, do przewozu bydła użyte i do stacyj pogranicznych krajowych przybywające, były gruntownie oczyszczone i odrażone a jeżeli nie, oczyścić je i odrazić.

Do §fu 4go.

Stacye kolei żelaznej, które mają być zakładami odrażnemi, zaopatrzone być powinny dostatecznie w te wszystkie urządzenia, które są potrzebne do uskutecznienia odrażenia w sposób wszelkim wymaganiom odpowiedny i urządzenia te utrzymywać należy ciągle w takim stanie, aby były zdadne do użycia.

O zaprowadzonych urządzeniach w takich zakładach odrażnych, zarządy kolejowe obowiązane są uwiadomić Władzę administracyjną powiatową. Ta ostatnia przekonywać się ma o ich użyteczności w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia do §fu 10go ustawy.

W każdej stacyi odrażonej utrzymywać należy książkę kontrolną do zapisywania w niej odrażonych wagonów bydłowych, która zawierać ma rubryki na zapisanie:

numeru wagonu i kolei, której jest własnością, nazwy stacyi, gdzie bydło wysadzono, dnia i godziny, w której skończyło się wysadzenie i odrażenie, tudzież rubrykę na uwagi urzędnika, sprawującego nadzór rządowy.

Wagony użyte do przewiezienia pojedynczo bydła i płodów surowych, mogą być oczyszczone i odrażone także w stacyi, w której zostały wypróznione. Toż samo tyczy się odrażenia przyborów, używanych podczas przewozu.

Do §fu 5go.

Za podstawę do wymierzenia opłat za odrażenie, wzięte być mają jedynie koszty, połączone z skutecznieniem odrażenia a względnie zniszczenia.

Za oczyszczenie, czy to przed odrażeniem, czyli też wtedy, gdy odrażenie nie jest potrzebne, nie pobiera się wynagrodzenia.

Opłaty ustanawiać należy bez względu na długość drogi, którą transport bydła przebył, od wozu, biorąc średnią kwotę własnego nakładu.

Do §fu 6go.

Jeżeli osoby bydło posyłające, żądają, aby wagony, w których bydło ich ma być przewiezione, zostały ponownie odrażone, uczynić to należy zwyczajnie w sposób, rozporządzeniem niniejszem przepisany. Zastosowanie innego postępowania odrażonego, wymaga porozumienia się z zarządem kolei.

Do §fu 7go.

Statki używane w żegludze śródziemnej a przeznaczone umyślnie do przewozu rodzajów bydła, w §fie 1 ustawy wzmiankowanych, czyszczone i odrażane być powinny w miejscu oddalonym od obrotu publicznego.

Co się tyczy okrętów morskich, służba zdrowia portowa i morska czuwać ma nad tem, aby z okrętami a względnie z temi ich lokalami, które mają być czyszczone i odrażane, stykano się z zachowaniem należytej ostrożności, udzieiż, aby zapobiegano udzieleniu się zarodków zarazy przy czyszczeniu i odrażaniu.

Pod względem czyszczenia lokali okrętowych, pomostów i miejsc do wysadzenia na ląd, po których stąpają zwierzęta wysadzone, pod względem usuwania nawozu, śmieci, mierzwy, jakoteż odrażania tych przedmiotów, stosowane być mają odpowiednio przepisy niniejszego rozporządzenia do §§. 1, 2 i 10 ustawy.

Odrażenie lokali statków żeglugi śródziemnej, użytych do przewozu bydła, jakoteż przyborów, skończyć się powinno najpóźniej w przeciągu 48 godzin po ich wypróznieniu, odrażenie zaś okrętów morskich bez wszelkiej niepotrzebnej zwłoki.

Statki żeglugi śródziemnej, wzmiankowane w ustępie 1, opatrzone być powinny w księgę kontroli. Zawierać ma ona rubryki na zapisanie: nazwy przedsiębiorstwa, nazwy statku, rodzaju ładunku i skąd pochodzi, dnia i godziny wypróznienia i odrażenia, tudzież rubrykę na uwagi dla urzędnika sprawującego nadzór. Odrażenie okrętów morskich potwierdzane będzie urzędownie w karcie zdrowia.

We względzie dozwoleń dalszego obrotu statkom z zagranicy przybywającym, do przewożenia bydła używanym, stosowane być mają odpowiednio przepisy rozporządzenia niniejszego do §fu 3go ustawy.

Do §fu 8go.

Jako dowody, przepisane w §fie 8 ustawy co do płodów surowych, wzmiankowanych pod *a)*, *b)*, *c)*, złożyć należy przedsiębiorstwu przewozowemu świadectwa pochodzenia, które dla przedmiotów wzmiankowanych pod *a)* wydawać ma przełożony gminy, dla rzeczy wzmiankowanych pod *b)* weterynarz rządowy, sprawujący nadzór nad rzeźnią, dla części zwierzęcych, wymienionych pod *c)*, komisya pomorowa.

Władze administracyjne krajowe uwiadamiać mają niezwłocznie wszystkie Spółki kolejowe i przedsiębiorstwa żeglugi parowej tak o pierwszym wybuchu, jakoteż o ustaniu zarazy na bydło w kraju.

Podobnież uwiadamiać ma natychmiast każda Władza administracyjna krajowa rzeczona przedsiębiorstwa komunikacyjne o pierwszym wybuchu lub ustaniu zarazy na bydło w sąsiednim kraju zagranicznym, jak tylko się dowie.

Ze względu na przepis §fu 8go *a)* ustawy, środki, użyte do przywiezienia płodów zwierzęcych ze zakładów kwarantany, odrażone być powinny za każdym razem. Pochodzenie to udowodnione być ma świadectwem urzędu kwarantany.

Gdy się przewozi skóry solone, odrażanie nie jest potrzebne.

Do §fu 9go.

Osoby, zajmujące się czyszczeniem i odrażaniem, przywdziewać mają do tego osobną odzież zwierzchnią, którą po robocie należy wyprać w wodzie i dostatecznie wywietrzyć. Toż samo rozumie się o obuwiu.

Osoby te oczyścić sobie powinny ręce a jeżeliby nie używały obuwia, także i nogi, rozczysem, zawierającym w sobie dwie setne części kwasu karbolowego. W ciągu roboty i przed oczyszczeniem się, osoby te nie powinny komunikować się z ludźmi, mającemi do czynienia z bydłem, ani też zbliżać się do bydła lub wchodzić do oczyszczonych albo odrażonych stanowisk bydła itp.

Do §fu 10go.

Wagony odrażać należy albo:

1. za pomocą gorącej pary wodnej, wpuszczonej z ciśnieniem najmniej 2 atmosfer do wszystkich części wnętrza wagonu, albo

2. za pomocą wody gorącej, mającej najmniej 70° Celsiusa z przydaniem pół setnej części zwapnionej sody lub potażu, którą myć należy wszystkie części wagonu, aż póki woń zwierzęca nie zniknie całkiem, albo

3. za pomocą skropienia (jeśli jest mróz gorącą) wodą a następnie wysmarowania podłogi i wszystkich części bocznych mieszaliną wody z dwiema setnymi częściami kwasu karbolowego i 5 setnymi częściami witryolu żelaznego, albo zamiast tego ostatniego z 3 setnymi częściami chlorku cynku.

Wagony, których nie można zlewać wodą, wystawić należy po dokładnem obmyciu podłogi i stropu ługiem alkalicznym na odymienie, jużto wstawiając podstawki drewniane lub gliniane z rozpostartym na nich chlorkiem wapna, już też przez przyrządzenie wywięzowania się chloru z mieszaliną, składającej się z 1 części chlorku wapna i 2 części pospolitego kwasu solnego lub z 5 części soli kuchennej, 2 części braunsztynu sproszkowanego i 4 części wody, z dodaniem 4 części oleju siarczanego stężonego.

Gdy się używa chlorku wapna, odymienie trwać ma najmniej 8, w zimniejszej porze 12 godzin, przyczem wagony powinny być doskonale zamknięte. Gdy

się zaś używa mięszanin, z których się chlor wywiewa, dostatecznym jest działanie 6godzinne. W zimie jednak, mięszanina z soli kuchennej, braunsztynu i rozcieńczonego kwasu solnego nie daje się używać, ponieważ przy niższej temperaturze wywiewanie się chloru z tej mięszaniny jest za słabe.

We wszystkich przypadkach trzeba wewnątrz wagonów wywietrzyć i nie należy ich używać, dopóki je wyraźnie czuć chlorem.

Naczynia, których używano do pojenia i pasienia przewożonych zwierząt, odrazić należy, albo przez wyparzenie ich w gorącej parze wodnej, albo za pomocą gorącego ługu.

Do innych przyborów zastosować można którekolwiek z działań przepisanych do odrażania wagonów.

Miejsca, gdzie bydło wsadza się do wagonów i wysadza, podwórce dla bydła, drogi, któremi chodzi, schody i rampy odrazić należy we wszystkich tych przypadkach, w których oprócz oczyszczenia potrzebne jest także odrażenie, albo przez polanie roztworem, zawierającym w sobie 2 setne części kwasu karbolowego, albo przez posypanie ich karbolanem (fenylnem) wapna.

Narzędzia użyte do oczyszczenia tych miejsc także oczyścić należy starannie po każdorazowym użyciu przez obmycie ich wodą a jeżeli potrzeba je odrazić, uczynić to należy podobnie za pomocą roztworu kwasu karbolowego.

Władze administracyjne obowiązane są czuwać nad tem, aby koleje żelazne i przedsiębiorstwa żeglugi śródlądowej zachowywały ustawę i przepis wykonawczy, co do tych ostatnich z uczestnictwem czynników policyi rzecznej.

Mianowicie Władze administracyjne zwiedzać mają czasami stacje odrażne kolei żelaznych i według okoliczności zarządzać czego potrzeba.

W ważniejszych przypadkach porozumiewać się winny z inspekcją naczelną kolei żelaznych austriackich co do rozporządzeń, które mają wydać.

Czynnikom Władz administracyjnych pozwalać należy w każdym czasie wchodzić do wnętrza statków, jakoteż do tych lokali na dworcach kolei, gdzie odbywa się ładowanie i odrażanie i przeglądać książki kontroli w §fie 4ym i 7ym wzmiankowane.

Dozór nad ścisłym zachowywaniem ustawy i przepisów wykonawczych na okrętach morskich, należy do służby zdrowia portowej i morskiej.

Do §fu 12go.

Zarządy kolei wskazać mają Władzom administracyjnym te czynniki i osoby, którym pod odpowiedzialnością poruczyły doglądanie i kierowanie czyszczeniem i odrażaniem.

Taaffe r. w.

Glaser r. w.

Chlumecky r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLI. — Wydana i rozesłana dnia 29 sierpnia 1879.

110.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z d. 21 sierpnia 1879,

o taryfie do towarów dla c. k. uprzyw. kolei leobeńsko-vordernberskiej.

Ministerstwo handlu pozwoliło radzie zawiadowczej c. k. uprzyw. kolei leobeńsko-vordernberskiej, aby w obrocie towarowym, tak samo jak w osobowym, w myśl obwieszczenia z dnia 9 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 72), liczyła 1½ razową długość wzniesień po 15 na tysiąc i większych, jakoteż, aby przyjęła odległość minimalną dla obrotu towarowego aż do odwołania w ilości 10 kilometrów, pod warunkiem, że zamiast jedności ustanowionych w §. 8 dokumentu koncesyi z dnia 8 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 136)

kl. A.	A.	B.
3 c.	2·5 c.	2 c.

od cetnara i mili, pobierać będzie kwoty niższe po:

0·6 c.	0·5 c.	0·4 c.
--------	--------	--------

od 100 kilogramów i kilometra i że obie taryfy osobne dla węgla drzewnego i surowca, zawarte w dotychczasowych dodatkach do taryfy II i III nie będą zmienione.

Korb-Weidenheim r. w.

111.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 26 sierpnia 1879,

tyczące się ustępstwa co do wydajności alkoholu dla gorzelnii rolnych, opodatkowanych ryczałtowo podług wydajności miejsca zacieru.

Na zasadzie §fu 102 ustawy o opodatkowaniu gorzałki z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 72), wydają się w porozumieniu z król. węg. ministerstwem skarbu we wzglądzie wykonania §fu 27 tej ustawy następujące przepisy, tyczące się ustępstwa co do wydajności alkoholu dla pewnych gorzelnii rolnych.

I. Za gorzelnię rolną uważa się tę, która z pewnem gospodarstwem rolnem połączona jest w ten sposób, że wyłącznie albo po większej części przetwarza na gorzałkę istoty, będące płodami tegoż gospodarstwa a natomiast oddaje temuż gospodarstwu brahę, otrzymaną z wyrobu gorzałki, na paszę dla bydła, albo przynajmniej nawóz od bydła tuczego, wypasanego tą brahą na rachunek przedsiębiorcy gorzelni.

Gorzelnia przetwarzająca melas nie może więc być uważana za rolną, chyba że melas przetwarzany jest tylko jako dodatek do surowców gorzalczanych, których dostarcza samo gospodarstwo rolne, z gorzelnią połączone.

II. W gorzelniach rolnych (I.) odróżniać należy trzy przypadki:

A. Tak wszystkie grunty (pola orne, łąki i pastwiska) do gospodarstwa rolnego należące, których powierzchnia ogólna podług §fu 27go ustawy o opodatkowaniu gorzałki, zostawać powinna w przepisanyu stosunku z pojemnością opłatnych naczyń zacierowych gorzelni, jakoteż gorzelnia, stanowią jeden stan posiadania, albo

B. tylko wszystkie grunty, których powierzchnia ogólna wpływa na ten stosunek, stanowią stan posiadania pewnego gospodarstwa rolnego, albo

C. nie ma miejsca ani pierwsze (A.), ani drugie (B.).

W przypadkach, należących pod A, uważa się gorzelnię rolną za nieodłączną część składową gospodarstwa rolnego (ustawa o opodatkowaniu gorzałki §. 27, lit. a), jeżeli okoliczność, że gorzelnia należy do stanu posiadania gospodarstwa rolnego, udowodniona będzie wyciągiem hipotecznym a nie ma innych gruntów, prócz należących do tego stanu posiadania.

Ażeby w przypadkach, należących pod B, gorzelnia rolna mogła być uważana za nieodłączną część składową gospodarstwa rolnego, czynić powinna zadość warunkom następującym:

1. Gorzelnią i gospodarstwem rolnem zajmować się powinna też sama osoba.

2. Odległość gorzelni od stajen, należących do gospodarstwa rolnego, z którem zostaje w związku, nie ma wynosić więcej nad 5 kilometrów.

Dla oznaczenia tej odległości mierzy się długość najkrótszej drogi wozowej od bramy gorzelni aż do najodleglejszej części stajen bydłych.

3. Stajnie te (II.) powinny być tak przestronne, aby w nich można pomieścić najmniej tyle sztuk rogacizny (wołów, byków, krów), ile hektolitrów wynosi pojemność opłatnych naczyń zacierowych gorzelni.

4. Każdy kontrakt dzierżawny, dotyczący się gruntów, które biorą się w rachubę do oznaczenia stosunku powierzchni gruntów do pojemności opłatnych naczyń zacierowych gorzelni, chociaż nie są własnością przedsiębiorcy gorzelni opiewać powinien najmniej na 6 lat.

5. Także wszelki kontrakt dzierżawny, dotyczący się gorzelni, najmniej na 5 lat opiewać powinien.

Ażeby w przypadkach, należących pod C, gorzelnia rolna uważana być mogła za nieodłączną część składową gospodarstwa rolnego, czynić powinna zadość nie tylko powyższym, lecz jeszcze następującym warunkom:

6. Z gruntów (pól ornych, łąk i pastwisk) uprawianych łącznie, których powierzchnia ma być policzona, część, równająca się najmniej połowie potrzebnej powierzchni, należeć powinna do stanu posiadania pewnego gospodarstwa rolnego, udowodnionego wyciągiem hipotecznym a inne graniczyć powinny bezpośrednio z tym stanem posiadania, albo wszystkie rzeczzone grunty łączyć się powinny w jedną niepodzielną całość; dalej

7. żadne pole orne, którego powierzchnia ma być policzona, nie powinna leżeć od gorzelni dalej niż o $7\frac{1}{2}$ kilometra a żadna łąka lub pastwisko dalej, niż o 10 kilometrów. Odległość tę mierzyć należy po najkrótszej drodze wozowej a względnie wygonowej od bramy wjazdnej gorzelni aż do odnośnego gruntu; nakoniec

8. pola orne stanowić powinny najmniej dwie trzecie części powierzchni wymaganej w §fie 27, lit. b) ustawy o opodatkowaniu gorzałki.

III. Z żądaniem o ustępstwo 20 a względnie 10% wydajności alkoholu, w §fie 26 ustawy o opodatkowaniu gorzałki, ustanowionej dla gorzelni rolnych, zgłosić się należy za pomocą pisemnego oznajmienia do Władzy skarbowej I instancyi, najpóźniej na cztery tygodnie przed rozpoczęciem się fabrykacyi w odnośnej kampanii.

Oznajmienie to można także wnieść jednocześnie z wniesieniem uwiadomienia o przyrządach do wyrobu i opisanie zakładu gorzelnianego, przepisanego w §fie 31 ustawy o opodatkowaniu gorzałki.

W oznajmieniu tem podać należy:

1. Miejsce i liczby konskrypcyjne gorzelni;

2. nazwisko

a) właściciela i

b) przedsiębiorcy tejże;

3. wyraźne oznamionowanie gospodarstwa rolnego, którego gorzelnia część składową nieodłączną stanowi i z tego powodu uzyskać ma ustępstwo, tudzież wyszczególnienie położenia gruntów, które je składają;

4. nazwisko przedsiębiorcy tego gospodarstwa rolnego, i

5. właściciela tegoż, jeżeli zaś grunty, to gospodarstwo składające, nie należą do tego samego stanu posiadania, nazwiska właścicieli pojedynczych części;

6. powierzchnią gruntów (pól ornych, łąk i pastwisk) szczegółowo i ogółem:

7. pojemność miejsca zacieru, która w gorzelni opodatkowana być ma dziennie;

8. rodzaj istot, które w gorzelni mają być przetwarzane;

9. wiadomość, skąd istoty tę będą brane;

10. jeżeli gorzelnia i gospodarstwo rolne należą do tego samego stanu posiadania, ale nie ta sama osoba niemi się zajmuje, podać należy szczegóły kontraktu między przedsiębiorcą gorzelni a przedsiębiorcą gospodarstwa rolnego, tyczące się surowców na gorzałkę, jakoteż brahy z gorzelni a względnie nawozu od bydła, które przedsiębiorca gorzelni wypasać będzie tą brahą;

11. w przypadkach, należących pod II, *B*, podać należy dokładnie położenie stajen gospodarskich i odległość tychże stajen od gorzelni, obliczoną w sposób wyżej podany, jakoteż

12. ilość rogacizny, która w stajniach tych pomieszczona być może, na koniec

13. w przypadkach, należących pod II, *C*, odległości pojedynczych gruntów od gorzelni, obliczone w sposób wyżej podany.

IV. Zgłaszając się o ustępstwo, dołączyć należy do oznajmienia:

1. Wyciągi hipoteczne w celu udowodnienia stosunków własności gorzelni i gospodarstwa rolnego a względnie jego gruntów, jeżeli zaś gorzelnia nie jest zapisana w księdze gruntowej, potwierdzenie przełożonego gminy co do stosunków własności gorzelni.

2. Potwierdzenie przełożonego gminy, jako gospodarstwem rolnem a względnie gorzelnią rzeczywiście zajmuje się wymieniona osoba i jako pomiędzy gorzelnią a odnośnem gospodarstwem rolnem rzeczywiście istnieje taki związek, że gorzelnią, stosownie do powyższego przepisu I można uważać za rolną.

3. Wyciągi katastralne co do gruntów odnośnego gospodarstwa rolnego, o ile wyciągi hipoteczne nie podają powierzchni lub okoliczności, czy są polami ornymi, łąkami lub pastwiskami.

4. Pierwopisy lub odpisy wierzytelne kontraktów, tyczących się gruntów dzierżawionych, leżących w pośrodku. Jeżeli w przypadku należącym pod II, *A* gorzelnią nie zajmuje się przedsiębiorca gospodarstwa rolnego, kontrakt, między nim a przedsiębiorcą gorzelni zawarty, wyjaśniać powinien dokładnie szczegóły wzmiankowane wyżej pod III, l. 10.

Żądanie, tyczące się ustępstwa, załatwiane będzie tylko na podstawie tych kontraktów, które zawarte zostały na piśmie przed kampanią wyrobu gorzałki, na którą ustępstwo jest żądane i których podpisy są uwierzliwione.

W przypadkach, należących pod II, *B* dołączyć jeszcze należy do oznajmienia, zgłaszając się o ustępstwo:

5. Potwierdzenie przełożonego gminy, jako stajnie bydłce tego gospodarstwa rolnego, które daje podstawę do uważania gorzelni za rolną, oddalone są od gorzelni najwięcej o 5 kilometrów, licząc odległość w sposób wyżej podany.

6. Wiarogodny wykaz obszerności stajen bydłceych.

W przypadkach, należących pod II, *C* dołączyć nadto należy do oznajmienia:

7. Potwierdzenie przełożonego gminy, jako stosownie do II, l. 6 grunty odnośnego gospodarstwa rolnego łączą się z sobą, tudzież potwierdzenie, jako żadne pole orne tego gospodarstwa rolnego nie leży dalej niż o 7½ kilometra a żadna łąka lub pastwisko dalej niż o 10 kilometrów od gorzelnii.

V. Jeżeli zgłoszenie się o ustępstwo, podane będzie w czasie właściwym i wszystkimi przepisaniem dowodami opatrzone, tudzież, jeżeli nie będzie brakowało żadnego z potrzebnych warunków, żądający otrzyma ustępstwo ustawowe do tej fabrykacji gorzalki w gorzelnii rolnej, która w ciągu kampanii rocznej odbywa się w okresie ośmiomiesięcznym, poczynającym się we wrześniu, październiku lub listopadzie.

Gdyby fabrykacja gorzalki rozpocząć się miała jeszcze później niż w listopadzie, okres ten liczony będzie od listopada.

Jeżeli kto zgłosi się o ustępstwo do Władzy skarbowej I instancji w czasie właściwym, ale nie dołączy wszystkich przepisanych dowodów, żądanie jego nie będzie uwzględnione.

Tylko na kampanię 1879/80 pozwala się wyjątkowo wnosić pomienione dowody skutecznie aż do końca lutego.

VI. Gdyby się okazało, że już pierwotnie warunku do uzyskania ustępstwa przepisanego nie było, lub że później odpadł, uczynione ustępstwo zostanie cofnięte. W przypadku tym, przedsiębiorca gorzelnii obowiązany jest wynagrodzić skarbowi państwa stratę poniesioną przez ustępstwo, z którego już korzystał, o ile opierało się na cofniętem przyzwoleniu.

Czynniki skarbowe, sprawujące kontrolę nad podatkiem od gorzalki, obowiązane są czuwać nad tem, czy trwają wszystkie warunki ustępstwa.

VII. Przepisy powyższe obowiązywać będą od rozpoczęcia się kampanii wyrobu gorzalki 1879/80, jednocześnie zaś utraci moc obowiązującą §. 5 rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 3 lipca 1878 (Dz. u. p. Nr. 95).

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLII. — Wydana i rozesłana dnia 23 września 1879.

112.

Patent cesarski z dnia 22 września 1879,

tyczący się zwołania Rady państwa na dzień 7 października 1879.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

król węgierski i czeski, król dalmatyński, chorwacki, sławoński, galicyjski, łodomeryjski i illiryjski; król jerozolimski itd.; arcyksiążę austryacki; wielki książę toskański i krakowski; książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyjski, krański i bukowiński; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; książę górno i dolno szląski, modeński, parmański, piaceni i gwastalski, oświęcimski i zatorski, cieszyński, friaulski, dubrownicki i zardarski, książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradyse; książę na Trydencie i Bryksenie, margrabia górno i dolno łużycki i istryjski; hrabia na Hohennemsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd., pan na Tryeście, Kottarze i windyjskiej marchyi; wielki wojewoda województwa serbskiego itd. itd.

wiadomo czynimy:

Rada państwa zebrać się ma dnia 7 października 1879 w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dwudziestego drugiego września tysiąc ośmset siedmdziesiątego dziewiątego, Naszego panowania trzydziestego pierwszego roku.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 25 września 1879.

113.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1879,

którem na lata 1880, 1881 i 1882 ustanawia się kwotę dzienną kosztów wykonania kary w zakładach karnych, przez osoby skazane zwrócić się mających.

Na zasadzie §§fów 43, 44 i 46 Przepisów wykonawczych do kodeksu postępowania karnego z dnia 23 maja 1873, rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1873 (Dz. u. p. Nr. 152) wydanych, ustanawia się na przeciąg lat 1880, 1881 i 1882 na każdą głowę i na każdy dzień kwotę kosztów wykonania kary, które na mocy §fu 388go kodeksu postępowania karnego, więźniowie, w zakładach karnych karę odsiadujący, zwrócić są obowiązani, jak następuje:

w zakładzie karnym dla mężczyzn:

w Gradyse	w kwocie 48	centów
„ Kóparze	„ 46	„
„ Kartuzach	„ 46	„
„ Pilźni	„ 46	„
„ Mirau	„ 40	„
„ Wiśniczu	„ 38 ¹ / ₂	„
„ Gradcu (Karłowie)	„ 36	„
„ Pradze	„ 35 ¹ / ₂	„
„ Lublanie	„ 34 ¹ / ₂	„
„ Subenie	„ 34	„
„ Göllersdorfie	„ 32	„
„ Garstenie	„ 31	„
„ Kamieńcu	„ 29 ¹ / ₂	„
„ Lwowie	„ 27	„

w zakładzie karnym dla kobiet :

w Międzyrzeczu wołoskiem	w kwocie 37 1/2 centów
„ Rzepach	„ 36 1/2 „
„ Schwazu	„ 36 „
„ Lwowie	„ 35 „
„ Begnie	„ 34 1/2 „
„ Neudorfie	„ 33 1/2 „

Stremayr r. w.

114.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 18 września 1879,

o przyłączeniu gmin łyczańskiej, janczowskiej i jasiennieńskiej do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego nowo-sandeckiego w Galicyi.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) odziera się gminy łyczańską, janczowską i jasiennieńską od okręgu Sądu powiatowego ciężkowickiego i przyłącza je do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego nowo-sandeckiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 listopada 1879.

Stremayr r. w.

115.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19 września 1879,

tyczące się rozciągnięcia władzy sądowej w sprawach karnych Sądu delegowanego miejsko-powiatowego alsergrundzkiego na okrąg Sądu delegowanego miejsko-powiatowego jozefszadzkiego w Wiedniu.

Na zasadzie przepisu §fu 9go kodeksu postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 zmienia się po części rozporządzenie ministeryalne z dnia 5 listopada 1873 (Dz. u. p. Nr. 155), stanowiąc, że władzę sądową w sprawach karnych, służącą Sądowi delegowanemu miejsko-powiatowemu jozefszadzkiemu w Wiedniu, wykonywać będzie począwszy od 1 stycznia 1880 w okręgu, który temuż Sądowi rozporządzeniem z dnia 25 listopada 1853 (Dz. u. p. Nr. 249) został wyznaczony, Sąd delegowany miejsko-powiatowy alsergrundzki w Wiedniu. Zresztą zakres działania Sądu delegowanego miejsko-powiatowego jozefszadzkiego nie ulega zmianie.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIV. — Wydana i rozesłana dnia 27 września 1879.

116.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 12 września 1879,

o upoważnieniu c. k. urzędu pocztowego miejskiego w Pilzni do ekspedycyowania posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynników skarbowych nawet wtedy, gdy ważą więcej niż 2·5 kilograma.

Upoważnia się c. k. urząd pocztowy miejski w Pilzni do ekspedycyowania od dnia 1 października 1879 posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynnika skarbowego nawet wtedy, gdy ważą więcej niż 2·5 kilograma.

Wyjmują się od tego tylko takie towary, które podlegają cłu wywozowemu albo których wywóz, stosownie do istniejących przepisów, udowodniony być powinien potwierdzeniem urzędu dochodów niestałych, jakeimi są karty do gry, towary złote i srebrne itd.

Korb r. w.

Chertek r. w.

117.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 26 września 1879,

tyczące się uchylecia zakazów przywozu i przewozu towarów z Szwajcaryi, Niemiec, Rossyi, Rumunii, Turcyi, Serbii i Czarnogórza, wydanych rozporządzeniami z dnia 7 maja 1871 (Dz. u. p. Nr. 34), z dnia 24 marca i z dnia 7 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 22 i 50) i z dnia 8 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 52) dla odwrócenia chorób zaraźliwych.

W porozumieniu z Rządem król. węgierskim uchylają się niniejszem rozporządzenia ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 7 maja 1871

(Dz. u. p. Nr. 34), z dnia 24 marca i 7 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 22 i 50), jakoteż z dnia 8 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 52), zabraniające przywozu i przewozu bielizny wdziwalnej i pościelowej nie oczyszczonej i używanej, sukien noszonych, szmat i gałganów wszelkiego rodzaju z Szwajcaryi, Niemiec, Rossyi, Rumunii, Turcyi, Serbii i Czarnogórza.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Taaffe r. w.   **Korb-Weidenheim** r. w.   **Chertek** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLV. — Wydana i rozesłana dnia 30 września 1879.

118.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 18 września 1879,

o przeniesieniu komory pomocniczej II klasy, oraz agencji portowej i zdrowotnej z St. Giorgio do Gradacu, tudzież delegacji cłowej, portowej i zdrowotnej z Derwenika do St. Giorgio.

Z dniem 1 października 1879 przenosi się komorę pomocniczą II klasy, oraz agencją portową i zdrowotną z St. Giorgio na wyspie Lesinie do Gradacu a delegacją cłową, portową i zdrowotną z Derwenika do St. Giorgio na Lesinie.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVI. — Wydana i rozestana dnia 1 października 1879.

119.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 14 września 1879,

o upoważnieniu c. k. urzędu pocztowego w Wiener-Neustadt do ekspedycyowania posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynników skarbowych nawet wtedy, gdy ważą więcej niż $2\frac{5}{10}$ kilograma.

Upoważnia się c. k. urząd pocztowy w Wiener-Neustadt do ekspedycyowania posyłek pocztowych za granicę bez wdania się czynnika skarbowego nawet wtedy, gdy ważą więcej niż $2\frac{5}{10}$ kilograma.

Wyjmują się od tego tylko takie towary, które podlegają cłu wywozowemu albo których wywóz, stosownie do istniejących przepisów, udowodniony być powinien.

Upoważnienie to nabywa mocy od dnia 1 października 1879.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVII. — Wydana i rozesłana dnia 7 października 1879.

120.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29 września 1879,

którem ogłasza się dla zachowywania wzajemności, przepisy włoskiej ustawy o postępowaniu cywilno-sądowym, dotyczące się dochodzenia w postępowaniu delibacyjnym.

Rząd królewsko-włoski oznajmił, że w postępowaniu delibacyjnym, wytaczanem w celu wykonania wyroków cywilnych austriackich i załatwienia innych rekwizycji, wydanych w sporach cywilnych przez Sądy austriackie, tak w tych okręgach włoskich, które w rozporządzeniach ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29 lutego 1860 (Dz. u. p. Nr. 55) i z dnia 4 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 58) są wymienione, jakoteż w innych częściach królestwa włoskiego, nie będą już zachowywane przepisy podane do wiadomości rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 22 stycznia 1853 (Dz. u. p. Nr. 13), lecz tylko postanowienia włoskiej ustawy o postępowaniu cywilno-sądowym.

Celem dochodzenia w postępowaniu delibacyjnym nie będzie; już teraz badanie, czy wyrok zagraniczny, który ma być wykonany, nie jest oczywiście niesprawiedliwy, lecz zbadanie następujących okoliczności, stosownie do art. 941 włoskiej ustawy o postępowaniu cywilnem:

1. czy Sąd, który wydał wyrok był właściwym,
2. czy przed wydanie wyroku strony otrzymały przepisane wezwanie,
3. czy strony były zgodnie z ustawą reprezentowane, lub czy zostały skazane zaocznie w sposób ustawami przepisany,
4. czy wyrok nie zawiera postanowień, sprzeciwiających się publicznemu porządkowi lub prawu publicznemu krajowemu.

Przepisy powyższe, które stosownie do art. 943—947 stosowane bywają odpowiednio także we wszystkich innych przypadkach pomocy prawnej w sprawach cywilnych, podają się niniejszem do wiadomości w celu zachowywania wzajemności.

Stremayr r. w.

121.**Rozporządzenie pełniącego obowiązki Ministra wyznań i oświecenia z dnia 29 września 1879,**

tyczące się wyznaczania terminu egzaminu rządowego, gdy kandydat odrzucony został po raz drugi.

Kandydaci, którzy już dwa razy odrzuceni zostali na tym samym egzaminie rządowym teoretycznym, mogą być na przyszłość przypuszczeni do ponowienia egzaminu w przypadkach zasługujących na szczególniejsze uwzględnienie także przed upływem roku, ale w żadnym razie wcześniej, aż dopiero po upływie pół roku, a względnie po upływie półroczu akademickiego.

Atoli termin tego egzaminu, ustanowiony w rozporządzeniu ministeryalnym z dnia 7 października 1859 (Dz. u. p. Nr. 186), skrócony być może tylko w tym razie, gdy przynajmniej jeden z komisarzy egzaminacyjnych oświadczy się za aprobowaniem kandydata i gdy wszyscy komisarze egzaminacyjni na to się zgodzą.

Stremayr r. w.

122.**Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 1 paźdz. 1879,**

tyczące się wykonania ustawy z dnia 7 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 65) o rejestrowaniu okrętów handlowych.

Ku wykonaniu ustawy z dnia 7 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 65) o rejestrowaniu okrętów handlowych morskich, wydają się następujące przepisy:

Do §fu 2go.

Podług artykułu VI ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 62) obywatele krajów korony węgierskiej, dopóki trwać będzie przymierze cłowe i handlowe, równi są we względzie wykonywania żeglugi morskiej obywatelom królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, gdy więc własność okrętu handlowego morskiego ma być w rejestrze okrętowym zapisana, postępować się będzie względem nich tak samo, jak względem Austryaków.

Czy okręt zapisany być ma do rejestru Władz austriackich, czy do rejestru Władz węgierskich (§. 11 ustawy), o tem orzekać się będzie podług krajowości właściciela, gdy jest więcej właścicieli, podług krajowości tych właścicieli, którzy posiadają większą ilość udziałów a gdy jednych jest tylu co drugich, podług wyboru stron, i podług tej samej zasady nastąpi przeniesienie z rejestrów jednego państwa do rejestrów drugiego, gdy stosunki krajowości lub własności później się zmieniają.

Do §fu 3go.

Zdatność do dowodzenia okrętem handlowym morskim, jakoteż do zajęcia posady sternika (tenente), określona jest w osobnych przepisach w tym względzie obowiązujących.

Władze, przeznaczone do wydawania listy załogi (§. 26), obowiązane są sprawdzić, czy osoby, przeznaczone do dowodzenia okrętem handlowym, lub do sprawowania obowiązków sternika (tenente), posiadają do tego przepisana zdolność, a to przed ich przypuszczeniem.

Co do obywateli krajów korony węgierskiej, dopóki trwać będzie przymierze cłowe i handlowe, trzymać się należy postanowień art. VI ustępu 4go tegoż przymierza.

Do §§. 6go i 7go.

Ile razy okręt handlowy żeglugi nadbrzeżnej małej lub wielkiej powróci do portu krajowego, urząd portowy sprawdzić ma, czy okręt ten nie przekroczył granic swego zakresu.

Gdyby nastąpiło takie przekroczenie zakresu, a dowódca okrętu nie mógł go usprawiedliwić, urząd portowy wytoczy postępowanie karne.

Przeto każdy dowódca okrętu, którego okoliczności zmusiły przekroczyć granice swego zakresu, obowiązany jest zgłosić się do najbliższego c. k. urzędu konsulowskiego i oznajmić mu dokładnie przyczyny przekroczenia.

C. k. urząd konsulowski spíše wywód, zanotuje przekroczenie w liście załogi, poleci dowódcy okrętu, aby niezwłocznie wrócił z nim w granice wyznaczonego mu zakresu i akta, dotyczące się istoty rzeczy, odesła do urzędu portowego swojszczyzny.

Jeżeli przekroczenie nastąpiło w skutek siły większej a okoliczność tę dostatecznie udowodniono, dość jest zanotować to w liście załogi i nie trzeba uwiadamić przerzeczonego urzędu portowego.

Do §fu 9go.

Pozwolenie do wykonywania żeglugi nadbrzeżnej po za obrębem granic wyznaczonych w §§. 6 i 7 wzdłuż pewnego wybrzeża morskiego lub na wodach, tamże wpadających, wydawać będzie Władza morska zwyczajnie każdemu w szczególności okrętowi, mającemu trudnić się taką żeglugą, której granice będą dokładnie określone i w świadectwie wpisu zanotowane.

Gdy okręt znajduje się w granicach swego zakresu, udawać się powinien do wyznaczonych mu okręgów żeglugi jak najbezpieczniejszą i najkrótszą drogą, nie zbaczając po za obręb tych granic.

Obowiązany jest także spełnić zlecenia pod względem dowództwa i załogi w czasie tej wyprawy, które Władza morska ze względu na szczególny przypadek uznała za stosowne wydać i w świadectwie wpisu zanotowała.

Jeżeli okręt, dla którego podano o takie pozwolenie, znajduje się za granicą, natenczas, zanim Władza morska w tej mierze orzeknie, odnośny c. i k. urząd konsulowski mocen jest, pozwolić mu tymczasowo trudnić się rzeczoną żeglugą nadbrzeżną, jednakże tylko w tym razie, jeżeli Władza morska już w zasadzie orzekła, iż żeglugą wzdłuż pewnego wybrzeża może być dozwolona.

Do §fu 11go.

Regestra okrętowe utrzymywać należy podług załączonego wzoru A.
Każdy okręt mieć będzie w rejestrze okrętowym osobną kartę.

Do §§. 12go i 13go.

W prośbie pisemnej o wpisanie okrętu do rejestru wyrazić należy wszystkie te okoliczności, których zapisanie w rejestrze okrętowym ustawa przepisuje.

Jeżeli pewna okoliczność nie jest wcale podana albo podana w sposób niedostateczny a względnie nie udowodniona wiarogodnie, Władza rejestrowa nie uskuteczniając wpisu, zwróci prośbę do uzupełnienia.

Gdy Władza rejestrowa uzna, że podana w prośbie ilość normalna załogi, ze względu na jakość okrętu i zakres jego żeglugi, jest niedostateczna dla bezpieczeństwa okrętu, wezwie właściciela, aby tę ilość powiększył a jeżeliby przeciw temu czynił przedstawienia, orzecze stanowczo po ich rozważeniu.

Prosząc o wpisanie pewnej okoliczności w rubryce „Uwagi“, dołączyć należy dokumenty, służące do udowodnienia tej okoliczności a wpis nastąpi tylko wtedy, gdy okoliczność będzie całkiem wiarogodnie udowodniona.

Do §fu 14go.

Nazwa okrętu składać się może z jednego lub więcej wyrazów, z przydatkiem pojedynczych głosek lub cyfr, albo bez przydatku, atoli różnić się powinna wybitnie od wszelkiej innej nazwy.

Do §fu 19go.

O zaginięciu okrętu sądzić należy podług zasad przepisanych w prawie prywatnem morskiem.

Do §fu 20—24go.

Świadectwo wpisu wydawać będzie Władza morską podług wzoru *B* bezpośrednio po wpisaniu okrętu do rejestru okrętowego.

Wydatki za przesłanie świadectwa wpisu ponosi właściciel okrętu.

Gdy okręt zaginie i w skutek tego zostanie wykreślony z rejestru, dowód, jako świadectwo wpisu nie może być zwrócone, nie jest potrzebny.

We wszystkich innych przypadkach okoliczności, nie pozwalające zwrócić nieważnego świadectwa wpisu, albo wymagające wydania drugiego egzemplarza świadectwa wpisu jeszcze ważnego, udowodnić należy wiarogodnie (§§. 23, 24 ustawy).

Wydanie drugiego egzemplarza świadectwa wpisu zanotować należy w rejestrze okrętowym.

Do §fu 25go.

Paszport tymczasowy wydawany będzie podług wzoru *C*.

Jednocześnie z prośbą o wydanie paszportu tymczasowego wnieść należy do odpowiedniego c. i k. urzędu konsulowskiego także prośbę o wpisanie okrętu do rejestru okrętowego, opatrzoną potrzebnymi dowodami (§§. 12 i 13 ustawy).

Na podstawie tych dowodów oceniać się będzie prośbę o paszport tymczasowy i na ich podstawie tenże zostanie wydany.

C. i k. urząd konsulowski uwiadamia natychmiast właściwą władzę rejestrową o wydaniu paszportu tymczasowego, posyła jej zarazem prośbę o wpisanie do rejestru okrętowego i w porozumieniu z proszącym oznajmia, od kogo w krajach tutejszych rejestrowe ma być ściągnięte i do którego portu świadectwo wpisu ma być posłane dla doreczenia okrętowi.

Jeżeli prośba o wpisanie okrętu do rejestru podana zostanie bezpośrednio do Władzy rejestrowej a okręt ten znajduje się za granicą i dla nagłych powodów nie może czekać na świadectwo wpisu, do portu przysłać się mające, Wła-

dza rejestrowa na prośbę właściciela okrętu, upoważnić może odnośny c. i k. urząd konsulowski, aby mu wydał paszport tymczasowy.

Każdy c. i k. urząd konsulowski przedłużyć może paszport tymczasowy. Podobnież każdy c. i k. urząd konsulowski wydać może nowy paszport tymczasowy, gdy zaginięcie dotychczasowego paszportu tymczasowego zostanie wiarogodnie udowodnione. Atoli w obu przypadkach nie wolno przekraczać rocznego okresu, który dla paszportów tymczasowych wyznaczony jest w ustawie.

Paszport tymczasowy zwrócić należy, gdy się odbiera świadectwo wpisu.

Jeżeli zajdą okoliczności, wymagające wykreślenia okrętu z rejestru okrętowego, który już był wpisany, albo, jeżeli okręt został rzeczywiście wykreślony, zanim odebrał świadectwo wpisu, paszport tymczasowy w każdym razie zwrócić należy, albo w sposób, dla świadectwa wpisu przepisany, udowodnić, jako to stać się nie może.

Do §fu 26go.

Jak lista załogi ma być ułożona i utrzymywana, stanowią o tem osobne istniejące już przepisy.

Do §§. 27go i 28go.

Regestrowe opłacać należy od okrętów żeglugi nadbrzeżnej małej w urzędzie portowym swojszczyzny, od okrętów żeglugi nadbrzeżnej dalekiej i wielkiej tamże, lub w kapitanacie portowym w Tryeście.

Potwierdzenie urzędowe, jako rejestrowe zostało zapłacone, dołączyć należy do prośby o wpisanie do rejestru okrętowego.

Okręty, mające pojemności aż do 10 ton włącznie, nie potrzebują składać opłaty za licencyą, przepisanej rozporządzeniem ministerstwa marynarki z dnia 25 lutego 1865 (Dz. u. p. Nr. 15), ponieważ okręty te opatrywane będą świadectwami wpisu.

Do §§. 29—36go.

Jeżeliby przekroczenia ustawy o rejestrowaniu okrętów handlowych dopuszczono się za granicą, śledztwo wstępne prowadzić ma właściwy c. i k. urząd konsulowski, który następnie akta, tyżące się tego, przesłać ma do dalszego urzędowego załatwienia właściwemu urzędowi portowemu.

Wpływające grzywny oddają się do funduszu zapomóg dla marynarzy tego okręgu nadbrzeżnego, w którym leży swojszczyzna okrętu.

Do §fu 37go.

Przepisy przechodnie.

1. Przeniesienie z dotychczasowych rejestrów do nowych rejestrów okrętowych, zaprowadzonych na zasadzie ustawy o rejestrowaniu okrętów handlowych i wydawanie świadectw wpisu w miejsce dotychczasowych dokumentów żeglarskich, nastąpi:

- a) co do okrętów do dalekiej żeglugi, gdy ich patenty i wykazy ministeryalne utracą swoją ważność;
- b) co do okrętów wszystkich dotychczasowych rodzajów żeglugi nadbrzeżnej, od których, stósownie do odnośnych przepisów, aby ich paszporty morskie i licencye były nadal ważne, odnawiać trzeba corocznie opłaty, w tym terminie płatności, który przypadnie najprzód po dniu 10 listopada 1879, jeżeli

w szczególnych przypadkach, stosownie do istniejących przepisów, nie trzeba będzie wcześniej odnowić tych dokumentów.

2. Pod względem zdolności do dowodzenia okrętami żeglugi nadbrzeżnej, obowiązują odnośnie do istniejących przepisów następujące postanowienia:

- a) Szyprowie żeglugi nadbrzeżnej wielkiej o granicy rozszerzonej (*direttori di grande cabotaggio, esteso limite*), mogą dowodzić okrętami żeglugi nadbrzeżnej wielkiej.
- b) Szyprów żeglugi nadbrzeżnej wielkiej o granicy ścieśnionej (*direttori di grande cabotaggio ristretto limite*), uwolnić może Władza morska na szczególną prośbę od egzaminu przepisanego dla szyprów żeglugi nadbrzeżnej wielkiej o granicy rozszerzonej (*direttori di grande cabotaggio, esteso limite*), poczem otrzymają uzdatnienie do dowodzenia okrętami żeglugi nadbrzeżnej wielkiej.
- c) Szyprowie żeglugi nadbrzeżnej małej (*padroni di piccolo cabotaggio*) przypuszczani będą bez względu na ich dotychczasową rozmaity kwalifikacją do dowodzenia okrętami żeglugi nadbrzeżnej małej.

3. Gdy ustawa o rejestrowaniu okrętów handlowych nabędzie mocy obowiązującej, dopóki inne przepisy nie będą wydane:

- a) ci marynarze, którzy chcą nabyć uzdatnienia na szyprów żeglugi nadbrzeżnej wielkiej, czynić powinni zadość przepisom regulaminu z dnia 27 października 1852 a
- b) ci marynarze, którzy chcą nabyć uzdatnienie na szyprów żeglugi nadbrzeżnej małej, udowodnić mają następujące okoliczności:
  - aa) że są obywatelami austriackimi,
  - bb) że życie ich było nieposzlakowane,
  - cc) że skończyli rok 20 życia,
  - dd) że najmniej trzy lata służyli na okrętach handlowych austriackich.

Stosownie do artykułu VI ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 62) dopóki trwać będzie przymierze cłowe i handlowe z krajami korony węgierskiej, czas spędzony w służbie na okrętach handlowych węgierskich uważać należy tak, jakby spędzony był na okrętach handlowych austriackich.

Korb-Weidenheim r. w.

Załączka A.

(1 strona.)

Nazwa, rodzaj budowy i sygnał właselwy	Oprawa i embrowina, przyrząd ruchodawczy i siła komi			długość	szerokość	wysokość	Wymiary		Ilość beczek brutto i netto	Gdzie i kiedy wybudowany	Port swojszczyzny	Właściciele			Tytuł nabycia okrętu lub jego części
	Imię i nazwisko (representant spółki właściciele)						Miejsce urodzenia	zamieszkania				Krajowość			

(2 strona.)

Ilość normalna załogi nie licząc szypca	Szyper			Imię i nazwisko	Miejsce		urodzenia	swojszczy- zny	Data	Liczba	Świadcetwo wpisu (lub też paszport tymcza- sowy)		U w a g i	
	Dzień wpisania okrętu do registru		Data											

Załączka B.

L.

Sygnał właściwy.

Świadectwo wpisu.

(Nazwa Władzy rejestrowej) w .....
 poświadczam niniejszem, jako w myśl ustawy z dnia .....
 ..... opisany poniżej okręt .....
 wciągnięty został dnia ..... pod liczbą ..... do rege-
 stru okrętów upoważnionych do używania bandery, przepisanej dla okrę-
 tów handlowych austriackich i upoważniony do
 żeglugi dalekiej

- „ nadbrzeżnej wielkiej
 „ małej.

- I. Nazwa okrętu .....
- II. Rodzaj budowy, oprawa i cembrowina .....
- Przyrząd ruchodawczy (siła koni) .....
- III. Wymiary { długość .....
- { szerokość .....
- { wysokość .....
- IV. Ilość beczek { brutto .....
- { netto .....
- V. Gdzie i kiedy wybudowany .....
- VI. Port swojszczyzny ..... w okręgu
 urzędu portowego .....
- VII. Ilość normalna załogi (nie licząc szypra) .....
- VIII. Ilość dział .....

(2 strona.)

IX. Stosunki własności.			
Liczba bieżąca	Nazwiska, miejsce urodzenia i zamieszkania, tudzież krajowość właścicieli	Udziały	Tytuł nabycia

(3 strona.)

IX. Stosunki własności.			
Liczba bieżąca	Nazwiska, miejsce urodzenia i zamieszkania, tudzież krajowość właścicieli	Udziały	Tytuł nabycia

Okręt . . . . . ma prawo używać bandery przepisanej dla okrętów handlowych austriackich i posiada wszystkie własności, prawa i przywileje okrętu handlowego tej bandery, przeto uprasza się wszystkie Władze cywilne i wojskowe mocarstw zaprzyjaźnionych, jakoteż wszystkie Władze cywilne i wojskowe monarchyi austriacko-węgierskiej i dowódców c. i k. okrętów wojennych, ażeby puszczały wolno okręt powyższy, jego załogę, podróżnych i ładunek, ażeby go nie zatrzymywały i przeszkód mu nie uczyniły i aby nie pozwalały innym tego czynić, owszem, aby w razie potrzeby dawały mu wszelką możliwą pomoc i opiekę.

L. S. . . . . dnia . . . . .

Władzy rejestrowej.

N. N.

(4, 5, 6, 7 strona.)

Późniejsze zmiany własności.			
Liczba bieżąca	Nazwiska, miejsce urodzenia i zamieszkania, tudzież krajowość właścicieli	Udziały	Tytuł nabycia

(8, 9, 10 strona.)

Liczba bieżąca	U w a g i (Zajęcia, przelewy i wykreślenia zajęć okrętu lub udziałów itd., których zanotowania żądano.)

(11 i 12 strona.)

I n n e u w a g i

(1 strona.)

Załączka C.

Paszport tymczasowy.

C. i k. austr. węgierski.....konsulat w .....
poświadcza niniejszem, jako w myśl ustawy z.....
okręt „N. N.“ na podstawie mającego nastąpić wpisania go do rejestru okrętów
upoważniony został do używania bandery, przepisanej dla okrętów handlowych
austriackich.

Uprasza się wszystkie Władze cywilne i wojskowe mocarstw zaprzyjaźnio-
nych, jakoteż wszystkie Władze cywilne i wojskowe monarchyi austriacko-wę-
gierskiej i dowódców c. i k. okrętów wojennych, ażeby puszczały wolno okręt
powyższy, jego załogę, podróżnych i ładunek, ażeby go nie zatrzymywały i prze-
szkód mu nie czyniły i aby innym nie pozwalały tego czynić, owszem, aby w ra-
zie potrzeby dawały mu wszelką możliwą pomoc i opiekę.

Wyjawszy przypadki siły większej, okręt odbyć ma kurs z.....
.....na.....do.....
i w tym ostatnim porcie czekać na formalne świadectwo wpisu.

Szyper przyrzec ma położeniem swego podpisu za siebie i za swoich następ-
ców w dowództwie okrętu, że tego zobowiązania się dopełni.

Niniejszy paszport tymczasowy jest ważny aż do.....

.....dnia.....

C. i k.....konsul

N. N.

(L. S.)

austr. węg.
urzędu konsulowskiego.

Szyper
N. N.

(2 strona.)

Załączka C.

Nazwa i rodzaj budowy okrętu	Ilość liczek	Dziła	Ilość załogi (nie licząc szypa)	Stosunki własności	U w a g i
	brutto				
	netto				

123.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 4 paźdz. 1879,**

o zaprowadzeniu komory pomocniczej I klasy w dworcu kolei żelaznej w Pontafłu.

Z powodu otwarcia ruchu na kolei z Tarvis do Pontafła, zaprowadzona została w dworcu pogranicznym w Pontafłu c. k. komora pomocnicza I klasy z upoważnieniami celniczymi komory głównej II klasy i prawem stosowania postępowania skróconego w obrocie kolejowym podług przepisu z dnia 8 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175), która rozpocznie czynności dnia 11 października 1879.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVIII. — Wydana i rozesłana dnia 21 października 1879.

124.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 9 września 1879.

zabraniające sprzedaży gatunków soli w ustawie niewymienionych.

Z powodu szczególnego przypadku przypomina się w porozumieniu z król. węgierskiem ministerstwem skarbu, że w myśl ustawy z dnia 7 czerwca 1868 i Taryfy do niej dołączonej (Dz. u. p. Nr. 70), a względnie Taryfy sprzedaży soli z dnia 21 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 155), w handlu prywatnym solą, sprzedawać wolno tylko te gatunki soli, które do takiego obrotu są przeznaczone a których dostać można w składach, wymienionych w Taryfach, po cenach wymierzonych powszechnych.

Przeto sprzedaż innych, niewymienionych gatunków soli a względnie mieszanin z kupionych w rzeczonych składach gatunków soli, odpadków sól zawierających i ciał obcych do jakiegokolwiek celu, na przykład jako sól dla bydła, sól gospodarską itd. bez szczególnego pozwolenia ministerstwa skarbu, jest zabroniona i gdyby się nią trudniono, poczytana będzie za przekroczenie skarbowe.

Rozumie się samo przez się, że gdyby popełniono zarazem czyn karalny podług przepisów karnych powszechnych, także i te przepisy będą do niego zastosowane.

Chertek r. w.

125.

Rozporządzenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 8 października 1879.

zabraniające przywozu winorośli i części składowych winorośli z zagranicy.

Ze względu, iż w Górnych Włoszech pojawiła się wszyca wienna (phylloxera vastatrix), rozporządza się w porozumieniu z Rządem król. węgierskim:

1. Nie wolno przywozić z zagranicy latorośli z korzeniami, szczepów, drzewa winnego, liścia winnego (nawet jako pakul) i w ogóle żadnych części winorośli ani świeżych ani suchych.

2. Rozporządzenie niniejsze stanie się obowiązującym od tego dnia, w którym odnośne komory dowiedzą się o niem; zarazem utraci moc swoją rozporządzenie z dnia 29 października 1873 (Dz. u. p. Nr. 153).

Falkenhayn r. w.

Taaffe r. w.

Chertek r. w.

Korb-Weidenheim r. w.

126.

Rozporządzenie pełniącego obowiązki Ministra wyznań i oświecenia z dnia 16 października 1879,

którem ogłasza się tymczasową zmianę §fu 32go ustawy kościelnej ewangelickiej.

Stósownie do §fu 102go 8 ustawy kościelnej ewangelickiej z dnia 6 stycznia 1866 (Dz. u. p. Nr. 15) uchyla się §. 32 tejże ustawy a zamiast niego obowiązywać ma aż do dalszego rozporządzenia przepis następujący:

„Posada proboszcza lub stałego pomocnika proboszcza (wikarego) opróżnia się:

- a) gdy tenże umrze;
- b) gdy dobrowolnie złoży urząd, przyjąwszy wezwanie na proboszcza lub wikarego do innej gminy, lub z innej przyezyny;
Złożenie z urzędu staje się prawomocnem dopiero wtedy, gdy je Rada kościelna wyższa zatwierdzi;
- c) gdy wyrokiem porządkowo-karnym prawomocnym postanowione będzie złożenie z urzędu.

W dwóch pierwszych przypadkach presbyterium uwiadomić ma niezwłocznie seniora o opróżnieniu a względnie o otrzymaniu od plebana doniesienia, jako urząd składa i zarazem poczynić wnioski, aby senior zarządził zastępstwo tymczasowe.

W razie opróżnienia z powodu złożenia urzędu (b), senior prosić ma za pośrednictwem superintendentury Radę kościelną wyższą, aby złożenie zatwierdziła, donosząc oraz, jakie czynności urzędowe zalegają u oddalającego się proboszcza.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 4 listopada 1879.

127.

Rozporządzenie Ministra handlu z dnia 1 listopada 1879,

tyczące się zmiany kilku przepisów Porządku ruchu dla kolei żelaznych, w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych, zaprowadzonego rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) a względnie nowej osnowy §fu 48go Porządku ruchu, zaprowadzonej rozporządzeniem z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69).

W §fie 44 Porządku ruchu dla kolei żelaznych królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych, zaprowadzonego rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) a względnie w nowej osnowie §fu 48go Porządku ruchu, wydanej rozporządzeniem z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69), czynią się następujące zmiany, nabywające mocy od dni poniżej wyrażonych.

I. Do §fu 44go.

W miejsce terażniejszej osnowy przepisu, zawartego w ustępie 3, zaprowadza się następującą co do zwierząt, które począwszy od dnia 1 grudnia 1879, przyjęte będą do przewozu.

Jeżeli szkoda ma być wynagrodzona, najwyższe wynagrodzenie w przypadkach tak utraty jak i uszkodzenia, stanowi wartość, którą oddawca deklarował, jeżeli zaś nie deklarował wartości, jedna z następujących kwot:

300 zł.	—	c.	za konia,
100	"	—	" " " źrebię aż do roku,
150	"	—	" " " wołu karmnego,
100	"	—	" " " sztukę rogacizny,
12	"	50	" " " cielę aż do roku,
45	"	—	" " " świnię karmną,
17	"	50	" " " świnię chudą,
5	"	—	" " " prosię aż do 3 miesięcy,

- 10 zł. — c. za owcę lub kozę,
 5 „ — „ „ psa,
 50 „ — „ „ 100 kilogramów wszelkich innych zwierząt.

II. Do §fu 48go.

Od dnia ogłoszenia.

W przepisie dodatkowym pod II, A do Nr. 7 zamiast wyrazów: „nie mogą ważyć więcej nad 90 kilogramów“,

położyć należy:

„nie mogą ważyć więcej nad 90 kilogramów“.

Po II, A 20 dodać należy:

„21. Siarczyk sodu, surowy, niekrystaliczny i oczyszczony krystaliczny.“

„22. Podpałki znane w handlu pod nazwą pasty.“

W następującym potem ustępie zamiast:

„Wszystkie przedmioty wymienione pod 1 aż do 20“

położyć należy:

„Wszystkie przedmioty wymienione pod 1 aż do 22.“

Przy końcu oddziału II, A, po „Do Nr. 20“ dodać należy:

„Do Nr. 21. Siarczyk sodu surowy, niekrystaliczny, przyjmowany będzie do przewozu tylko w naczyniach blaszanych, szczelnie zamkniętych, siarczyk sodu oczyszczony, krystaliczny, tylko w beczkach lub innych naczyniach, nieprzepuszczających wody.“

„Do Nr. 22. Podpałki znane w handlu pod nazwą pasty, przyjmowane będą do przewozu tylko w naczyniach blaszanych lub też w drewnianych, szczelnie zamkniętych.“

Król. węgierski Minister komunikacyj, z którym porozumiałem się w tej mierze, wydaje jednocześnie podobne rozporządzenie dla kolei żelaznych krajów korony węgierskiej.

Korb r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część L. — Wydana i rozesłana dnia 25 listopada 1879.

128.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3 listopada 1879.

tyczące się przyłączenia gminy biskupickiej do okręgu Sądu powiatowego prościejowskiego w Morawii.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę biskupicką od okręgu Sądu powiatowego kojetyńskiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego prościejowskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1880.

Stremayr r. w.

129.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 13 listopada 1879,

o przeniesieniu komory pomocniczej I klasy z Białego Potoka do miasta Jawornika.

Od dnia 16 listopada 1879 przenosi się c. k. komorę pomocniczą I klasy z Białego Potoka w Szląsku do miasta Jawornika.

W skutek tego przeznacza się oddziały straży skarbowej w Krautenwalde i Białym Potoku na przykomorki komory pomocniczej I klasy w mieście Jaworniku do ekspedycyowania transportów wolnych od cła a przykomorkowi w Białym Potoku poleca się nadto załatwianie kart przewodnich, odnoszących się do tych posyłek towarowych, które nadchodzą pod konwojem z Paczkowa do Austrii w postępowaniu przewodniem.

Chertek r. w.

130.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 13 listopada 1879,**

o upoważnieniu kr. węgierskiej komory pomocniczej w Novi do ekspedycyowania wina przywożonego z Dalmacyi.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu donosi, że upoważnienie udzielone rozporządzeniem z dnia 16 sierpnia 1876 (Dz. u. p. Nr. 111) komorze pomocniczej II klasy w Novi do pobierania cła od wina dalmackiego aż do 25 hektolitrów podług 21 poz. Tar. uwaga 1 powszechnej Taryfy cłowej, przedłużone zostało na czas nieograniczony.

Chertek r. w.

131.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 18 listopada 1879,**

tyczące się zmian terytoryalnych w okręgach Sądów powiatowych żmigrodzkiego, niemirowskiego, jasielskiego i rawskiego w Galicyi.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59), oddziela się gminy i obszary dworskie:

I. Łajsee, Łubno szlacheckie i Łubno opacie od okręgu Sądu powiatowego żmigrodzkiego.

II. Ławryków, Okopy, Zamek, Pogorzelska, Manasterek, Kamienna góra, tudzież Horodźów od okręgu Sądu powiatowego niemirowskiego i przyłącza wymienione pod I do okręgu Sądu powiatowego jasielskiego a wymienione pod II do okręgu Sądu powiatowego rawskiego.

Zarazem na zasadzie ustawy z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62), oddzielają się gminy i obszary dworskie, wymienione pod I od okręgu Sądu obwodowego przemyskiego i przyłączają do okręgu Sądu obwodowego tarnowskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 lutego 1880.

Stremayr r. w.

132.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 20 listopada 1879,**

o zaprowadzeniu kr. węgierskiej delegacyi cłowej w kr. węgierskim urządzie pocztowym w Rjece.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu donosi pod dniem 11 listopada 1879, L. 64.423, że w kr. węgierskim urządzie pocztowym w Rjece zaprowadzona została delegacya kr. węgierskiej komory głównej rjeckiej, opatrzona upoważnieniami komory pomocniczej I klasy do ekspedycyowania posyłek wozowych.

Delegacya ta rozpoczęła czynności dnia 26 października 1879.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LII. — Wydana i rozesłana dnia 23 grudnia 1879.

136.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,

o zaprowadzeniu wspólnego związku cłowego z Bośnią i Hercegowiną.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

§. 1.

Bośnia i Hercegowina wcielone zostają do powszechnego okręgu cłowego monarchyi austryacko-węgierskiej, istniejącego na zasadzie przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 62).

Z zastrzeżeniem środków przejściowych, w §fie 15 wyrażonych, towary z jednego obwodu do drugiego w obrębie tego wspólnego okręgu cłowego i handlowego, wchodzące i wychodzące, nie będą podlegały opłacie cła.

Linie cłowe graniczne monarchyi austryacko-węgierskiej od strony Bośni i Hercegowiny zostają zniesione a jednocześnie na granicy tych krajów od strony Serbii, Turcyi i Czarnogórza zaprowadzona być ma wspólna linia cłowa rozszerzonego okręgu cłowego i handlowego.

§. 2.

Zasady urządzeń cłowych i uregulowania stosunków ekonomicznych z wspólności okręgu cłowego wynikających, które w §§. 3 aż do 12 są ustanowione, tworzą warunki zaprowadzenia wspólnego związku cłowego.

Rząd starać się ma w porozumieniu z Rządem krajów korony węgierskiej, aby administracya krajowa Bośni i Hercegowiny warunków tych dopełniała.

§. 3.

Taryfa cłowa powszechna z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 67), Traktaty cłowe i handlowe z państwami obcymi zawarte lub zawrzeć się mające,

jakoteż ustawy i przepisy administracyjne, które teraz są lub na przyszłość będą wspólnemi dla obu połów monarchyi austryacko-węgierskiej a odnoszą się do poboru i zarządu celi, stosowane być mają także w częściach nowo wcielonych rozszerzonego wspólnego okręgu cłowego.

Jeżeliby szczególne potrzeby Bośni i Hercegowiny wymagały wyjątkowego uwzględnienia w wykonywaniu przerzeczonych norm, wydane one zostaną po zniesieniu się z administracją krajową Bośni i Hercegowiny.

Pod względem urządzenia służby cłowej, karania za przekroczenia defraudacyjne i wszelkich innych instytucyj cłowych, urządzonych w obu połowach monarchyi austryacko-węgierskiej według jednolitych zasad, administracja krajowa Bośni i Hercegowiny postępować ma według tychże samych zasad.

Atoli przed wydaniem przepisów tego ostatniego rodzaju postarać się należy o przyzwolenie Rządów obu połów monarchyi austryacko-węgierskiej.

W obec trzecich państw Bośnia i Hercegowina reprezentowane będą w sprawach stanowiących przedmiot przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878, stosownie do postanowień tegoż przymierza cłowego i handlowego

§. 4.

Cła, jakoteż opłaty dodatkowe, należące się wspólnemu skarbowi cłowemu pobierać i niemi zarządzać będą czynnikami, podlegające administracyi krajowej na rachunek wspólnego skarbu cłowego.

Urzędnik przeznaczony do kierowania służbą skarbową w Bośni i Hercegowinie (dyrektor skarbowy krajowy), jakoteż jego zastępca i urzędnicy cłowi mianowani być mają za wpływem obu Ministrów skarbu.

Sprawy cłowe załatwia w drugiej instancyi Władza przeznaczona do kierowania służbą skarbową (dyrekcya skarbowa krajowa) w Bośni i Hercegowinie.

W trzeciej instancyi orzekać będą za pośrednictwem ministerstwa wspólnego, Ministrowie wydziałowi obu stron podług tego, jak się pomiędzy sobą w każdym z osobna przypadku umówią.

§. 5.

W Bośni i Hercegowinie zaprowadzone zostaną monopola rządowe tytoniu i soli, urządzone podług tych samych zasad, co w obu połowach monarchyi i zawiadywać niemi będzie na rachunek tychże krajów administracja krajowa podług tej zasady, że każdemu okręgowi monopoliowemu zapewniony być ma podatek od tytoniu i soli w tymże okręgu spotrzebowanej.

Podobnież zaprowadzić należy w Bośni i Hercegowinie podatki niestałe od wyrobu piwa, gorzałki i cukru podług tych samych ustaw i przepisów administracyjnych, które istnieją w obu połowach monarchyi austryacko-węgierskiej i administracja krajowa zawiadywać ma niemi na rachunek tychże krajów.

Jeżeliby na przyszłość w myśl artykułu XI przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878 zmienione być miały ustawy i rozporządzenia, tyczące się rzeczonych monopoli rządowych i podatków niestałych, wszelka taka zmiana odnosić się ma także do Bośni i Hercegowiny. O ileby ze względu na szczególne stosunki Bośni i Hercegowiny potrzebne były odmienne przepisy, wydane być one mogą tylko za przyzwoleniem odpowiednich Ministrów wydziałowych obu połów monarchyi austryacko-węgierskiej.

Każdy nowy podatek niestały, w obu połowach monarchyi austriacko-węgierskiej zaprowadzić się mający, wywierający wpływ bezpośredni na produkeyą ekonomiczną, pobierany będzie także w Bośni i Hercegowinie i pod tym względem zastosowane być powinny powyższe zasady.

O ile własna uprawa tytoniu i własne warzelnie soli nie będą dostarczały Bośni i Hercegowinie potrzebnych ilości tytoniu i soli, to, eoby niedostawało, dostarczać będą administracyi krajowej wyłącznie obadwa zarządy monopoliiw monarchyi austriacko-węgierskiej po cenach z góry umówionych.

Monopol prochu strzelniczego zawiadywany będzie w Bośni i Hercegowinie podług przepisów istniejących w obu połowach monarchyi austriacko-węgierskiej.

Inne podatki niestałe od wyrobu, sprzedaży i konsumeyi towarów na czyjkolwiek bądź rachunek, pobierane być mogą tylko o tyle, o ileby ciężły jednostajnie na towarach nietylko dowiezionych, lecz także w kraju wyrobionych, i o ileby to nie sprzeciwiało się uwolnieniu obrotu wewnętrznego od cła, które zaręcza wspólność okręgu cłowego.

Podatki od przywozu do poszczególnych miejsc ciężyć mogą tylko na żywności, napojach, buduleu i opale.

§. 6.

Waluta austriacka, istniejąca w okręgu cłowym i handlowym austriacko-węgierskim, uważana być ma za walutę ustawową krajową także w Bośni i Hercegowinie, aczkolwiek obieg monety brzącej ottomańskiej jest także dozwolony.

Układy zawarte między królestwami i krajami w Radzie państwa reprezentowanymi a krajami korony węgierskiej w przedmiocie monety, not państwa i przywileju Banku austriacko-węgierskiego, w tym ostatnim względzie z zastrzeżeniem umowy z Bankiem austriacko-węgierskim, która przez ciała prawodawcze ma być zatwierdzona, obowiązują wyłącznie także w Bośni i Hercegowinie.

§. 7.

Rząd krajowy uregułuje system miar i wag i jak można najprędzej postara się o przejście do systemu metrycznego. O ile w obrocie tych krajów używane będą miary, ciężarki, wagi i przyrządy do mierzenia systemu metrycznego, przypuszczane być mają do tego oprócz sprawdzonych tamże, tylko takie, które sprawdzone i oocowane zostały według przepisów w jednej lub drugiej połowie monarchyi austriacko-węgierskiej.

§. 8.

Co się tyczy przepisów we względzie ilości czystego metalu w towarach złotych i srebrnych i nadzoru nad nimi, trzymać się należy w Bośni i Hercegowinie tych samych zasad, które przestrzegane są w obu połowach monarchyi austriacko-węgierskiej.

§. 9.

Przywileje (patenty) i prawa do wzorków i znaków, uzyskane stosownie do artykułów XVI i XVII przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwea 1878, mają być ważne także w Bośni i Hercegowinie przy zachowaniu przepisów istniejących w obu połowach monarchyi austriacko-węgierskiej.

Obywatele Bośni i Hercegowiny uzyskiwać mogą przywileje, tudzież prawa do znaków i wzorków, tylko na zasadzie owych przepisów.

Szczegółowe przepisy we względzie stosowania tych zasad, wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 10.

Sprawy poczt i telegrafów urządzi Rząd krajowy Bośni i Hercegowiny w porozumieniu z Ministrami wydziałowymi obu połów monarchyi austriacko-węgierskiej.

§. 11.

Przepisy artykułów VII, X, XIV, XV i XX przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878, stosowane być mają także w Bośni i Hercegowinie.

Zastrzega się, że artykuł XX przymierza cłowego i handlowego wykonany będzie na zasadzie osobnych umów przeprowadzić się mających drogą rozporządzenia.

§. 12.

Zastrzega się Ministrom skarbu obu połów monarchyi austriacko-węgierskiej wysyłanie inspektorów dla przekonania się, czy pobór i zarząd cel (§§. 3 i 4), zarząd monopolów i podatków niestających od wyrobu piwa, gorzalki i cukru (§. 5), jakoteż nadzór nad przepisami, tyczącymi się ilości czystego metalu w towarach złotych i srebrnych (§. 8) sprawowany jest w sposób zgodny z prawidłami umówionemi.

§. 13.

Z dochodów skarbu cłowego wspólnego po strąceniu kwot oddanych i oddaniu rekojmii cłowych, pokrywane będą zwroty podatkowe od towarów opodatkowanych wywiezionych za wspólną granicę cłową.

Na udział Bośni i Hercegowiny w pozostałej sumie dochodów skarbu cłowego wspólnego i na pokrycie kosztów zarządu cel w tychże krajach przeznaczają się aż do dalszego rozporządzenia sumę roczną 600.000 zł. w zlocie.

Obciążenie Bośni i Hercegowiny zwrotami podatkowemi na rzecz skarbu cłowego spólnego obliczane być ma w duchu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 61) w ten sposób, że Bośnia i Hercegowina płacić mają tyle odsetków od ogólnej sumy zwrotów podatkowych, pokrytej wspólnie w ciągu roku słonecznego w każdej odnośnej gałęzi podatku, ile odsetków dochodu ryczałtowego wynosi udział owych krajów w tymże dochodzie ryczałtowym, który w całym wspólnym okręgu cłowym w ciągu tegoż samego roku słonecznego w tejże gałęzi podatku został zebrany i obliczony być ma podług przewidzianych przepisów.

§. 14.

Przepisy ustawy niniejszej nabywają mocy od dnia 1 stycznia 1880.

Od tego czasu rozpocznie się wolny od cła obrót pomiędzy Bośnią i Hercegowiną z jednej a Dalmacją, jednocześnie wcieloną do powszechnego związku cłowego austriacko-węgierskiego z drugiej strony.

Od tego czasu wolnym także będzie od cła przywóz z innych części wspólnego okręgu cłowego do Bośni i Hercegowiny.

§. 15.

Natomiast od dnia 1 stycznia 1880 stosowane być mają tymczasowo do towarów przewożonych z Bośni i Hercegowiny do innych części rzeczzonego okręgu cłowego z wyjątkiem Dalmacyi cła ciężące na przywozie z państw, którym się najbardziej sprzyja, jeżeli za pomocą przepisanych dokumentów cłowych nie będzie udowodnione, że od przywiezionego towaru opłacono już cło przypadające od przywozu do powszechnego okręgu cłowego.

W tym celu linia cłowa, pomiędzy powszechnym okręgiem cłowym austriacko-węgierskim a Bośnią, utrzymywana będzie tymczasowo stosownie do istniejących przepisów cłowych.

Nie będą jednak podlegały oceleniu:

- a) zwyczajne płody krajowe Bośni i Hercegowiny, których pochodzenie udowodnione będzie przepisaniem certyfikatami;
- b) pomniejsze ilości niektórych towarów na użytek domowy w obrocie pogranicznym;
- c) towary, co do których podług znanych stosunków obrotowych, jakoteż ze względu na przypadające od nich niskie cło, nie można przypuścić, że wprowadzone zostały ukradkiem z zagranicy przez Bośnię i Hercegowinę do dotychczasowego powszechnego okręgu cłowego bez opłaty cła przypadającego od przywozu do tegoż okręgu.

Szczegółowe przepisy co do uwolnienia od cła w przypadkach wzmiankowanych pod a), b) i c) wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 16.

Termin, od którego ograniczenia w §fie 15 określone mają być zniesione, wyznaczony będzie za porozumieniem się Rządów obu połów monarchyi austriacko-węgierskiej i drogą rozporządzenia.

Aż do tego czasu zwracany będzie podatek od wywozu tylko tych posylek cukru i gorzalki, które wywożone będą do miejsc, leżących w dotychczasowym powszechnym okręgu cłowym.

§. 17.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom handlu, skarbu i spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Chertek r. w.

137.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879.

o wcieleniu obwodu wyłączonego istryjskiego i osobnego okręgu cłowego dalmackiego do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

§. 1.

Części margrabstwa istryjskiego z wyspami kwarnerskimi, wyłączone dotychczas z powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, jakoteż królestwo dalmackie, stanowiące osobny okrąg cłowy, wcielone zostają od dnia 1 stycznia 1880 do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego.

W miejsce odnośnych odmiennych przepisów, istniejących w tych wyłączonych obwodach, zaprowadzone być mają, istniejące w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych i do powszechnego okręgu cłowego należących, ustawy i rozporządzenia, tyjące się poboru i zarządu celi, mianowicie zaś ustawa o Taryfie cłowej z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 67) ze zmianami wynikającymi z Traktatów handlowych, z obcemi państwami zawartych, tudzież rozporządzenia, tyjące się stosowania Taryfy cłowej i Traktatów handlowych, jakoteż ustawa o cłach i monopolach z dnia 11 lipca 1835.

Co się tyczy karania za przekroczenia defraudacyjne, stosować należy w Istrii ustawę karną o przestępstwach defraudacyjnych z dnia 11 lipca 1835 z przepisami dodatkowemi do niej należącymi. W Dalmacyi zaś zatrzymane być mają przepisy dotychczasowe; te ostatnie jednak, ze względu na przepisy karne, w innych częściach monarchyi obowiązujące, zmienione być mogą o tyle, o ile nie zawierają kar na niektóre przekroczenia defraudacyjne.

§. 2.

Dotychczasowa linia cłowa Dalmacyi od strony Bośni i Hercegowiny będzie od dnia 1 stycznia 1880 zniesiona, i od tego dnia rozpocznie się wolny obrót między Dalmacyą z jednej a Bośnią i Hercegowiną z drugiej strony.

Od tego terminu przywóz z wszystkich innych części wspólnego okręgu cłowego do wyłączonego dotąd obwodu istryjskiego i do Dalmacyi będzie wolny.

§. 3.

Natomiast od dnia 1 stycznia 1880 stosowane być mają tymczasowo do przywozu towarów w przerzeczonych kierunkach przepisy następujące:

1. Do towarów, przywiezionych z wyłączzonego dotąd obwodu istryjskiego do wszystkich innych części wspólnego okręgu cłowego, stosowane być mają cła ciężące na przywozie z państw, którym się najbardziej sprzyja, jeżeli za pomocą przepisanych dokumentów cłowych nie będzie udowodnione, że od przywiezionego towaru opłacono już cło, przypadające podług przepisów taryfy od przywozu do powszechnego okręgu cłowego.

W tym celu linia cłowa, istniejąca dotychczas pomiędzy wyłączonym obwodem istryjskim a okręgiem cłowym powszechnym, utrzymywana będzie tymczasowo stosownie do istniejących przepisów cłowych.

2. Od towarów podlegających cłu, przywożonych z Dalmaeyi do innych części wspólnego okręgu cłowego, z wyjątkiem wolnego obrotu z Bośnią i Hercegowiną urządzonego w ustępie 1ym §fu 2go opłacać należy różnicę między cłami, ustanowionemi w dotychczasowej Taryfie cłowej dalmackiej a temi, które ustanowione są dla towarów przywożonych z państw, którym się najbardziej sprzyja, do powszechnego okręgu cłowego, w każdym takim przypadku, gdy za pomocą przepisanych dokumentów celniczych, w ostatniem ćwierćroczu 1879 wydanych, będzie udowodnione, że od tego towaru opłacono cło podług przepisów Taryfy cłowej dalmackiej; w innych przypadkach opłacić należy w pełnym wymiarze kwoty przypadające od towarów przywożonych z państw, którym się najbardziej sprzyja, do powszechnego okręgu cłowego. W tym celu linia cłowa pomiędzy Dalmaeyą a dotychczasowym powszechnym okręgiem cłowym austryacko-węgierskim, utrzymywana będzie tymczasowo stosownie do istniejących przepisów cłowych.

3. Nie będą jednak podlegały cłom przepisany w ustępach 1 i 2:

- a) zwyczajne płody krajowe Istrii i Dalmaeyi, których pochodzenie udowodnione będzie przepisaniem certyfikatami;
- b) pomniejsze ilości niektórych towarów na użytek domowy w obrocie pogranicznym;
- c) towary, co do których podług znanych stosunków obrotowych, jakoteż ze względu na przypadające od nich niskie cło, nie można przypuścić, że wprowadzone zostały ukradkiem z zagranicy przez Dalmaeyą i Istrią do dotychczasowego powszechnego okręgu cłowego bez opłaty cła przypadającego od przywozu do tegoż okręgu.

Szczegółowe przepisy co do uwolnienia od cła w przypadkach wzmiankowanych pod a), b) i c), wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 4.

Termin, od którego ograniczenia w §fie 3cim określone, mają być zniesione, wyznaczony będzie za porozumieniem się Rządów obu połów monarchyi austryacko-węgierskiej i drogą rozporządzenia.

Aż do tego czasu zwracany będzie podatek od wywozu tylko tych posylek napojów wysokowych pędzonych i cukru, które wywożone będą do miejsc leżących w dotychczasowym powszechnym okręgu cłowym austryacko-węgierskim

§. 5.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1879,

o zniesieniu wyłączonego obwodu brodzkiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Od dnia 1 stycznia 1880 wciela się obwód wyłączony brodzki do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego. Od tego przeto dnia nabywają mocy w Brodach i ich obwodzie, dotychczas z okręgu cłowego wyłączonym, wszystkie ustawy i rozporządzenia w królestwie galicyjskiem we względzie celi obowiązujące, mianowicie ustawa o cłach i monopoliach i ustawa karna o przekroczeniach defraudacyjnych z dnia 11 lipca 1835, jakoteż postanowienia, tyjące się celi ze wszystkimi odnośnemi przepisami później wydanymi.

Od dnia zniesienia obwodu wyłączonego, wywóz towarów zagranicznych bez opłaty cła do wyłączonego obwodu brodzkiego, miejsca mieć nie może.

Artykuł II.

W ciągu pierwszego miesiąca po dniu zniesienia obwodu wyłączonego a mianowicie od dnia, który oznaczony będzie drogą rozporządzenia, rozpocznie się wolny obrót między obwodem dotąd wyłączonym a powszechnym okręgiem cłowym austriacko-węgierskim:

- a) cukru i napojów wyskokowych pędzonych krajowego pochodzenia, jeżeli będzie udowodnione, że w okręgu wyłączonym były opodatkowane, albo jeżeli opłacone będzie tymczasowo od każdych 100 kilogramów cukru surowego . . . . . 9 zł. 10 c.
od każdych 100 kilogramów cukru rafinowanego . . . . . 11 „ 18 „
od każdego hektolitra i każdego stopnia ustawowego alkoholometru gorzalki, spirytusu, rumu i araku . . . . . — „ 11 „
od każdego hektolitra gorzalki słodzonej . . . . . 5 „ 50 „
- b) piwa pochodzenia krajowego, jeżeli będzie udowodnione, że było opodatkowane w okręgu wyłączonym, lub że je wywieziono z okręgu cłowego do obwodu wyłączonego bez zwrotu opłaty, albo jeżeli opłacone będzie od hektolitra . . . . . 2 zł.
- c) wszelkich innych towarów, których pochodzenie krajowe będzie wiarogodnie stwierdzone książkami kupieckimi, fakturami oryginalnemi lub w inny sposób albo też nie ulega wątpliwości;
- d) wszelkich towarów pochodzących z zagranicy, które nie podlegają cłu wchodowemu, albo których ocenie już nastąpiło lub zostało urzędownie zanotowane.

Artykuł III.

Po upływie pierwszego miesiąca od dnia zniesienia obwodu wyłączonego, odbywać się będzie między terażniejszym obwodem wyłączonym brodzkiem a powszechnym okręgiem cłowym austriacko-węgierskim wolny obrót wszelkich towarów i we wszystkich kierunkach pod warunkami przepisanimi dla okręgu cłowego i jego pogranicza.

Artykuł IV.

Zapasy towarów pochodzących z zagranicy, znajdujące się w obwodzie wyłączonym brodzkim przed dniem zniesienia, tudzież cukru, piwa i płynów wysokokowych pędzonych krajowego pochodzenia, oznajmić należy pisemnie najpóźniej ósmego dnia po dniu zniesienia obwodu wyłączonego do 12 godziny w południe w dyrekeyi skarbowej powiatowej w Brodach.

Do uczynienia tego oznajmienia obowiązani są wszyscy kupcy, kramarze, właściciele kawiarni, gospod, fabryk i wszyscy przemysłowcy trudniący się sprzedażą lub wyrobem, przyrządzeniem lub przetworzeniem rzeczonych towarów, a to tylko co do tych artykułów, które są przedmiotem ich przemysłu.

Osoby prywatne, do których zaliczają się także rzeczeni przemysłowcy co do przedmiotów nie należących do ich przemysłu, obowiązane są oznajmić:

1. zapasy towarów pochodzących z zagranicy, cłu podlegających, jeżeli zapasy te wynoszą więcej niż osoby te odpowiednio do ich stosunków osobistych na rok potrzebować mogą, a to tylko co do ilości przewyższających rzeczoną potrzebę;

2. zapasy cukru o ile wynoszą więcej niż pięćdziesiąt kilogramów, piwa po nad hektolitr i napojów wysokokowych pędzonych po nad pięćdziesiąt litrów.

Z zapasami towarów pochodzących z zagranicy, cłu podlegających, tudzież cukru, piwa i napojów wysokokowych pędzonych, przynoszących powyższe ilości największe, postąpić należy podług artykułów XIII, XIV i XV.

Artykuł V.

Posiadacz towarów w artykule IV wzmiankowanych, co do których prawo własności służy komu innemu, oznajmić je ma bez względu na ilość.

Artykuł VI.

Kto kupcowi lub przemysłowcowi wynajmuje magazyny, nie będące częścią składową lub przynależnością jego mieszkania, albo pozwala lokali takich używać lub w ich używaniu uczestniczyć, obowiązany jest uwiadomić o tem dyrekeyą skarbową powiatową w terminie wyznaczonym w artykule IV.

Artykuł VII.

Każda strona odpowiedzialna jest za dokładność i prawdziwość swego oznajmienia.

Zaniebanie oznajmienia, jakoteż zamilezenie lub niedokładne podanie zapasów towarowych, karane będzie podług przepisów ustawy defraudacyjnej a to co do towarów zagranicznych nieocelonych jako przemytnictwo popelnione przez przywóz ustawie przeciwny a co do cukru, piwa, tudzież płynów wysokokowych krajowego pochodzenia jako ciężkie przekroczenie defraudacyjne.

Artykuł VIII.

Bezpośrednio po upływie terminu oznajmienia, w artykule IV wyznaczonego, rozpocząć się ma rewizya urzędowa zapasów towarowych, która skończyć się powinna najpóźniej aż do upływu pierwszego miesiąca, licząc od dnia zniesienia obwodu wyłączonego i w czasie tym każda strona opatrzona być ma urzędowem potwierdzeniem oględzin (Deckungsbollette).

Artykuł IX.

Czynnikom administracji skarbowej, wydelegowanym przez dyrekcją skarbową powiatową do obejrzenia zapasów towarowych pokazać a na żądanie otworzyć należy nie tylko te lokale, w których oznajmione zapasy towarów zachowywane bywają, lecz także wszystkie inne, w których towary umieszczane bywają, jak np. sklepy, komory, spichrze, piwnice, szopy, strychy.

Innych lokali oprócz wzmiankowanych nie wolno czynnikom administracji skarbowej rewidować bez przyzwolenia właściciela, chyba tylko za przyzwaniem asystencyi zwierzchności miejscowej.

Artykuł X.

Właściciel towaru obowiązany jest dać pomoc do rewizyi potrzebną lub się o nią natychmiast postarać, tudzież dostarczyć naczyń i sprzętów jakie posiada, potrzebnych do sprawdzenia wagi lub ilości.

Artykuł XI.

Od chwili oznajmienia towarów w artykule IV wzmiankowanych aż póki się nie skończy rewizya urzędowa oznajmionych zapasów, nie wolno bez pozwolenia dyrekcji skarbowej powiatowej usuwać ze składów w oznajmieniu wymienionych, żadnej części oznajmionych towarów.

Od tego ograniczenia wyłącza się:

- a) przedmioty przeznaczone na sprzedaż cząstkową pod warunkiem, że wszelka sprzedana ilość zapisana będzie z wymienieniem kupującego w wykazie, który przedstawiony być ma rewidującemu czynnikowi administracji skarbowej;
- b) to, co jest potrzebne na własny domowy użytek;
- c) zbyt do okręgu cłowego austriacko-węgierskiego za opłatą należności ustawowych, tudzież wywóz za granicę pod warunkiem, że czynnikowi administracji skarbowej, do rewizyi zapasów towarowych wydelegowanemu, przedstawione będą dokumenta ekspedycyjne celnicze.

Artykuł XII.

Jeżeli rewizya urzędowa zapasów towarowych wykryje w ilościach oznajmionych ubytek, co do którego dokumenty ekspedycyjne celnicze w artykule XI, lit. c) wzmiankowane, przedstawione być nie mogą, strona obowiązana jest opłacić od tej ilości niedostającej cło i podatek konsumcyjny.

Artykuł XIII.

Zapasy towarów pochodzących z zagranicy, cłu podlegających, urzędownie stwierdzone, oclić należy natychmiast.

Artykuł XIV.

Od zapasów piwa pochodzenia krajowego, o ile nie będzie udowodnione, że było już opodatkowane w obwodzie wyłączonym, albo wywiezione z okręgu cłowego do obwodu wyłączonego bez zwrotu opłat, opłacić należy natychmiast po 2 zł. od hektolitra.

Artykuł XV.

Zapasy cukru i płynów wyskokowych pędzonych krajowego pochodzenia o ile nie można udowodnić, że już dawniej opłacono od nich podatek w okręgu wyłączonym, opodatkować należy natychmiast, a mianowicie:

cukier surowy od 100 kilogramów po	9 zł. 10 c.
cukier rafinowany od 100 kilogarmów po	11 „ 18 „

gorzałkę, spirytus, rum i arak po . . . . . — zł. 11 e.
 od każdego hektolitra i każdego stopnia ustawowego alkoholometru,
 gorzałkę słodzoną od hektolitra po . . . . . 5 „ 50 „

Artykuł XVI.

Upoważnia się administracya skarbu, aby tym stronom, którym byloby trudno opłacić natychmiast należytości, wzmiankowane w artykułach XIII, XIV i XV, przedłużyła termin zapłacenia ich najdalej aż do roku, za rękojmią.

Artykuł XVII.

Pozwala się umieszczać towary w artykule IV wzmiankowane, opłacie podlegające, w magazynach urzędów cłowych, albo w prywatnych do tego zdalnych wspólnie zamkniętych kluczem właściciela i urzędowym, w tych zaś ostatnich najdłużej na dwa lata, a przypadające opłaty składać w miarę wypróżnienia magazynów.

Artykuł XVIII.

Kto towary opłacie podlegające umieścić chce w magazynach prywatnych wspólnie zamkniętych kluczem właściciela i urzędowym, prosić ma dyrekeję skarbowej powiatowej o pozwolenie najpóźniej na ośm dni przed zniesieniem obwodu wyłączzonego, wskazując dokładnie owe magazyny.

Artykuł XIX.

Wszystkie zapasy towarów opłacie podlegających, które na prośbę strony, w czasie zniesienia obwodu wyłączzonego, umieszczone zostaną w magazynie cłowym skarbowym w Starych Brodach, o ile na to pozwoli jego pojemność, mogą bez opłaty składowego leżeć tam rok, licząc od dnia zniesienia obwodu wyłączzonego. Po upływie roku opłacać należy za czas dalszego zachowywania aż do zwinienia tego magazynu, składowe powszechne.

Artykuł XX.

Każdemu wolno wywieść za granicę całkiem lub po części towary, od których należytości miałyby być odwrotnie zapłacone, w którym to razie, po przepisaniem udowodnienia wywozu towarów, rzeczywiście dokonanego, nastąpi uwolnienie od opłaty cła lub podatku ciężącego na wywiezionym towarze.

Artykuł XXI.

Kto towary, opłacie podlegające umieści w magazynach urzędowych albo prywatnych pod wspólnym zamknięciem jego i urzędowym, może za poprzedzeniem uwiadomieniem czynnika skarbowego, do nadzoru przeznaczonego, oglądać je i innym pozwolić oglądać, dobierać podług gatunków a nawet z zachowaniem przepisów obowiązujących i pod kontrolą urzędową, przetwarzać i kazać przepakować celem posłania ich dalej.

Artykuł XXII.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Chertek r. w.

139.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,

o zaprowadzeniu podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, gorzalki i cukru w obwodzie wyłączonym istryjskim, tudzież w Dalmacyi i od wyrobu gorzalki i cukru w obwodzie wyłączonym brodzkim.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Zniesione zostają w Dalmacyi podatki konsumcyjne od piwa i płynów wyskokowych pędzonych, gdy będą przywiezione do miejsc podlegających podatkowi konsumcyjnemu (pozycya 3, 4 i 6 Taryfy podatku konsumcyjnego dla Dalmacyi Dz. u. p. 1875, Nr. 84), w wyłączonym dotąd obwodzie istryjskim, podatek konsumcyjny od cząstkowej sprzedaży piwa i napojów wyskokowych pędzonych, tudzież w wyłączonym dotąd obwodzie brodzkim, podatek konsumcyjny od cząstkowej sprzedaży płynów wyskokowych pędzonych (Dz. u. p. 1875, Nr. 84, lit. 1, lit. A 2 i lit. B II).

Natomiast zaprowadzają się w Dalmacyi, tudzież w wyłączonych dotąd obwodach istryjskim i brodzkim, podatki konsumcyjne od wyrobu płynów wyskokowych pędzonych i od cukru istot krajowych, jakoteż w Dalmacyi i w wyłączonym dotąd obwodzie istryjskim, podatek konsumcyjny od wyrobu piwa.

Co się tyczy wymiaru, poboru, kredytowania, zwrotu i kontroli nad temi podatkami konsumcyjnymi, stosowane być mają przepisy obowiązujące w innych częściach państwa.

§. 2.

Pod warunkami w innych częściach państwa obowiązującemi, pozwala się wyrabiać w Dalmacyi i okręgu istryjskim, dotąd wyłączonym, gorzalkę bez opłaty podatku, a ilość roczną gorzalki, na którą uwolnienie od podatku każdemu ubiegającemu się udzielone być może, ustanawia się dla Dalmacyi na 112 litrów gorzalki, zawierających najwięcej 55 stopni alkoholu a dla wyłączonego dotąd okręgu istryjskiego w wymiarze zaprowadzonym w innych częściach Istrii.

§. 3.

Do wykroczeń przeciw przepisom o rzeczonych podatkach (§. 1), stosowane być ma w wyłączonych dotąd okręgach istryjskim i brodzkim, ustawa karna o przekroczeniach skarbowych i przepisy dodatkowe.

W Dalmacyi zaś, gdzie nie zaprowadza się tej ustawy karnej, wykroczenia przeciw przereczonym przepisom karane być mają stosownie do prawideł postępowania karnego, któremu obecnie podlegają w Dalmacyi wykroczenia podatkowe.

Przepisy, tyczące się rodzaju i wymiaru kar, tudzież odpowiedzialności za nie i przedawnienia się pomienionych przekroczeń, wydane będą dla Dalmacyi drogą rozporządzenia, zgodnie z przepisami obowiązującemi pod temi względami w innych częściach państwa.

Zniesienie podatków konsumcyjnych.
Zaprowadzenie podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, gorzalki i cukru.

Wyrób gorzalki wolny od podatku.

Kary za przekroczenia podatkowe.

§. 4.

Ustawa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej od tego dnia, w którym Dalmacya i rzezone obwody wyłączone, zostaną wcielone do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego.

Od kiedy
zacznie obo-
wiązywać.

Tylko przepisy dotyczące się zwrotu opłat od wywożonych płynów wysokochłonnych i od cukru nabędą mocy obowiązującej w Dalmacyi i wyłączonym dotąd obwodzie istryjskim co do tych posyłek, które odchodzą do miejsc nie leżących w dotychczasowym powszechnym okręgu cłowym, dopiero od tego dnia, w którym zniesiona zostanie granica cłowa, oddzielająca Dalmacyę i wyłączony dotąd obwód istryjski.

§. 5.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Formuła
wykonawcza.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Chertek r. w.

140.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,

pozwalająca na przyłączenie do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego wyłączonych obwodów Martinczyca, Bakru, Kralewicy, Seniu i Bagu, należących do krajów korony węgierskiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Pozwala się na zasadzie artykułu IV Przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 62), aby obwody wyłączone Martinczyca, Bakru, Kralewicy, Seniu i Bagu, należące do krajów korony węgierskiej przyłączone zostały od dnia 1 stycznia 1880 do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego z zachowaniem postanowień artykułów I, II, IV, V i XI Przymierza cłowego i handlowego z dnia 27 czerwca 1878.

Artykuł II.

Upoważnia się Rząd, ażeby przyzwolił na środki, które Rząd krajów korony węgierskiej uzna za potrzebne do wykonania tego postanowienia.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LIII. — Wydana i rozesłana dnia 23 grudnia 1879.

141.

Oświadczenie Rządu austriacko-węgierskiego i francuskiego z dnia 20 listopada 1879.

tyczące się przedłużenia konwencji handlowej tymczasowej z dnia 20 stycznia 1879
(Dz. u. p. Nr. 25).

Déclaration.

Le gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie et le gouvernement de la République Française, considérant que la Convention provisoire de commerce conclue, à Vienne, le 20ème janvier 1879, doit cesser d'être en vigueur à dater du 1er janvier 1880, et reconnaissant l'utilité de proroger les effets de cet acte international en attendant que de nouveaux arrangements puissent être négociés, sont convenus des dispositions suivantes:

La Convention provisoire de commerce conclue le 20ème janvier 1879 entre l'Autriche-Hongrie et la France et suivie d'une Déclaration signée le même jour, continuera d'être en vigueur, à partir du 1er janvier 1880, jusqu'à une époque qui sera ultérieurement déterminée, les deux Hautes Parties contractantes se réservant la faculté de la dénoncer six mois à l'avance.

(Polsk.)

Oświadczenie.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd. i Króla apostolskiego węgierskiego, jakoteż Rząd rzeczypospolitej francuskiej, zważywszy, że tymczasowa konwencya handlowa, zawarta w Wiedniu dnia 20 stycznia 1879, utracić ma moc swoją z dniem 1 stycznia 1880 i uznawszy, że przedłużenie skuteczności tego aktu międzynarodowego, dopóki nowe układy nie zostaną zawarte, byłoby pożądanę, zgodziły się na następujące postanowienia:

Konwencya handlowa tymczasowa, zawarta dnia 20 stycznia 1879 pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Francją, do której dołączona została deklaracya, tegoż samego dnia podpisana, zatrzyma moc obowiązującą, począwszy od dnia 1 stycznia 1880 aż do czasu, który oznaczony będzie później, gdyż Wysokie Strony umawiające się, zastrzegają sobie prawo sześciomiesięcznego wypowiedzenia.

Il est entendu qu'en vertu de l'article premier de cette Convention, les sujets de l'une de deux Puissances contractantes qui s'établissent sur le territoire de l'autre ou qui y résident temporairement sont admis, pour tout ce qui concerne l'exercice du commerce ou des industries et le payement des taxes qui s'y rapportent, au bénéfice du traitement de la Nation la plus favorisée. Le même traitement est réciproquement garanti aux sujets des deux Puissances contractantes pour la protection de leur marques et dessins de fabrique.

En foi de quoi, les Soussignés, agissant au nom de leurs gouvernements respectifs, ont dressé la présente Déclaration et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait, à Paris, le 20ème novembre 1879.

(L. S.) **Beust** m. p.

(L. S.) **Waddington** m. p.

Zgodzono się, że stosownie do artykułu I owej konwencji, względem podanych jednej z umawiających się Stron, którzy osiedlą w krajach drugiej Strony lub tam czasowo bawić będą, postępować się będzie we wszystkim, co się tyczy wykonywania handlu lub przemysłu, jakoteż opłaty odnośnych podatków tak samo, jak względem obywateli narodu, któremu się najbardziej sprzyja. Toż samo zapewnia się obywatelom obu mocarstw umawiających się we względzie opieki nad ich znakami fabrycznymi i modelami.

W dowód czego podpisani ułożyli w imieniu swoich Rządów deklaracyą niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęcie.

Działo się w Paryżu, dnia 20 listopada 1879.

(L. S.) **Beust** r. w.

(L. S.) **Waddington** r. w.

Oświadczenie powyższe po zatwierdzeniu go przez obie Izby Rady państwa ogłasza się niniejszem z tą uwagą, że przez to nie narusza się oświadczenia z dnia 5 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 24), dotyczącego się przedłużenia Traktatu z dnia 11 grudnia 1866, mającego na względzie żeglugę, konsulaty, spadki i własność literacką.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Chertek r. w.

142.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,

upoważniająca Rząd, ażeby Traktat handlowy z Niemcami z d. 16 grudnia 1878 przedłużył najdalej aż do 30 czerwca 1880 a według okoliczności, aby drogą rozporządzenia urządził tymczasowo stosunki obrotowe z tem państwem.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, ażeby Traktat handlowy między monarchyą austriacko-węgierską a Niemcami, dnia 16 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1879)

zawarty a dnia 31 grudnia 1879 upływający, przedłużył w całości lub częściowo aż do zawarcia nowego Traktatu handlowego, jednak najdalej aż do 30 czerwca 1880.

Gdyby i o ileby przedłużenie takie nie nastąpiło, mocen będzie Rząd, zatrzymać drogą rozporządzenia aż do powyższego terminu, szczególne postanowienia Traktatu handlowego z dnia 16 grudnia 1878, gdyby zaś zachodziła pilna potrzeba innego urządzenia stosunków obrotowych z tem państwem, zarządzić na tymczasowo odpowiednie środki.

§. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia, polecam całemu Mojemu ministerstwu.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Chertek r. w.

143.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1879,

o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 3 marca 1868 pozwalającej zaokrąglania gruntów bez opłaty należności i stępli.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Przedłuża się moc obowiązującą ustawy z dnia 3 marca 1868 (Dz. u. p. Nr. 17), pozwalającej zaokrąglania gruntów bez opłaty należności i stępli aż do końca 1885 roku.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 17 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Chertek r. w.

144.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież pokryciu wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia aż do końca marca 1880.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd do pobierania w czasie od dnia 1 stycznia aż do ostatniego marca 1880 istniejących podatków stałych i niestałych, tudzież opłat i dodatków według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości, ustawą skarbową z dnia 22 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 68) oznaczonej.

§. 2.

Wydatki administracyjne w czasie od dnia 1 stycznia aż do ostatniego marca 1880 pokrywane będą w miarę potrzeby na rachunek dotacyj, które ustawą skarbową na rok 1880 w odpowiednich rozdziałach i tytułach mają być ustanowione.

§. 3.

Oprócz tego upoważnia się Rząd, aby na pokrycie kapitałów ogólnego długu państwa, których spłata przypada w roku 1880, wypuścił w obieg, w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 3 z r. 1868), obligacye jednorakiego niezwrotnego długu państwa, ustawą z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) utworzonego, a to za taką sumę, aby sprzedaż ich przyniosła fundusze potrzebne do spłacenia owych kapitałów.

Na rachunek tego umorzenia kapitałów wygotowane będą niezwłocznie obligacye długu, przynoszące odsetki w biletach, za sumę 15.000.000 zł. i wydane Ministrowi skarbu.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Prażák r. w.

Chertek r. w.

145.**Ustawa z dnia 20 grudnia 1879,**

o przedłużeniu aż do końca 1889 roku mocy obowiązującej przepisów zawartych w §§. 11 i 13 ustawy o sile zbrojnej z dnia 5 grudnia 1868 (Dz. u. p. Nr. 151), dotyczących się wojsk lądowych i marynarki wojennej, na stopie wojennej, tudzież kontyngensów rekruckich dla obu połów monarchyi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowiąc co następuje:

§. 1.

Przedłuża się aż do końca roku 1889 moc obowiązująca §. 11 ustawy o sile zbrojnej z dnia 5 grudnia 1868, ustanawiającego stopę wojenną wojsk stałych i marynarki wojennej na 800.000 ludzi.

Wniosek mający na celu ustanowienie stopy wojennej na przyszłość, przedstawiciele należy do konstytucyjnego załatwienia przed końcem 1888 roku.

§. 2.

Kontyngens rekrutów, stosownie do §fu 13go tejże ustawy, rozkładany pomiędzy królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane z jednej a kraje korony węgierskiej z drugiej strony, zachowuje się aż do końca 1889 roku, z pozostawieniem ograniczenia tamże ustanowionego.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi obrony krajowej, który w tej mierze porozumieć się ma z wspólnym Ministrem wojny.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Horst r. w.

146.

**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych
z dnia 3 grudnia 1879,**

tyczące się zmian w austriackim cenniku lekarstw.

Od 1 stycznia 1880 zaprowadzają się aż do dalszego rozporządzenia następujące zmiany w cenniku lekarstw z dnia 10 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 140):

I. W cenniku lekarstw farmakopei.

	Ilość	Cena	Ilość	Cena		Ilość	Cena	Ilość	Cena
	gramy	c.	gramy	c.		gramy	c.	gramy	c.
Acidum carbolic.	10-0	4	50-0	18	Ipecacuanhae rad. gross. pulv.	1-0	2	.	.
" salicylicum	1-0	3	.	.	" " subt. pulv.	"	3	.	.
Aloë lucida	50-0	12	.	.	Kalium bromatum.	10-0	9	50-0	38
Ammoniacum	"	10	.	.	" " pulv.	"	10	.	.
" subt. pulv.	"	4	.	.	" chloric.	"	4	.	.
Amygdalae amar.	50-0	13	.	.	" jodatum.	"	41	50-0	171
† Apomorphin hydrochl.	0-01	5	.	.	Liquiritiae rad. sciss.	50-0	6	.	.
Arnicae flor. sciss.	50-0	9	.	.	Macis	5-0	3	.	.
† Atropinum sulfuric.	0-01	2	.	.	Malvae flores	50-0	12	.	.
Caragaheen sciss.	50-0	13	.	.	Manna calabrina canell.	10-0	8	.	.
Cardamomi sem.	10-0	35	.	.	Mastiche	"	13	.	.
Castoreum canadens	0-10	2	.	.	† Morphinum	0-05	3	.	.
" " subt. pulv.	0-10	4	.	.	Natrium salicylic.	1-0	3	.	.
Cera flava	50-0	19	.	.	Nux moschata	50-0	36	.	.
Chamomill. vulg. flor.	"	15	250-0	63	Oilum bergamottae	1-0	4	.	.
" " " " gross. pulv.	"	22	.	100	" cadinum.	50-0	9	.	.
Chinae cortex ruber	"	129	.	.	" citri	1-0	3	.	.
" " " " gross. pulv.	"	132	.	.	" hyosciam. fol. coct.	50-0	17	250-0	76
" " " " subt. pulv.	10-0	36	.	.	" jecoris aselli	"	6	.	27
Chininum	0-10	9	.	.	" macidis	1-0	6	.	.
" bisulfuric.	"	5	.	.	" olivarum	50-0	15	250-0	63
" hydrochloric.	"	7	1-0	64	" rosarum	1-0	137	1 k.	6
" sulfuricum	0-50	25	5-0	204	† Opium subt. pulv.	"	8	.	.
Coffeinum	0-10	4	.	.	Papaveris rhoead. flor.	50-0	16	.	.
Colocyntid. fruct. sciss.	10-0	17	50-0	71	Punicae granat. rad. cort. rud. tus.	"	29	.	.
Coriandri semin.	50-0	2	.	.	" " " subt. pulv.	10-0	9	.	.
Crocus gallicus	1-0	15	.	.	Ratanhae rad.	50-0	14	.	.
" " " " pulv.	"	18	.	.	Rhei radix.	10-0	17	50-0	71
Extract. chinae fusc.	5-0	54	.	.	" " sciss.	"	19	"	76
† " colocyntid.	1-0	15	.	.	" " subt. pulv.	1-0	3	10-0	22
" filicis maris	5-0	37	.	.	Rosae damasc. flor.	50-0	30	.	.
† " opii aquos.	1-0	24	.	.	Sabadillae fructus	"	11	.	.
" punic. granat.	5-0	23	.	.	Salep subt. pulv.	10-0	12	.	.
" ratanhae	"	29	.	.	Sapo kalinus	50-0	6	250-0	25
" rhei	"	31	.	.	Senegae radix	"	42	.	.
Filic. mar. rhyz. sciss.	50-0	6	.	.	Syrupus althaeae	10-0	3	50-0	10
Galbanum	"	23	.	.	" diacodii	"	3	"	10
Guarana pulv.	1-0	5	.	.	Tinctura castorei canad.	"	62	.	.
† Hydragyr. bijodat. rubr.	"	5	.	.	† " opii simpl.	5-0	7	50-0	62
Ichthyocolla	10-0	33	.	.	" ratanhae	10-0	4	"	18

II. W cenniku lekarstw dla zwierząt.

	Ilość	Cena	Ilość	Cena		Ilość	Cena	Ilość	Cena
	gramy	c.	gramy	c.		gramy	c.	gramy	c.
Acidum carbolicum	50-0	18	500-0	172	Kalium jodatum	50-0	160	.	.
" salicylicum	1-0	2	.	.	Liquiritiae rad. sciss.	"	5	500-0	48
Aloë lucida	50-0	10	500-0	98	† Morphinum hydrochlor.	0-05	2	.	.
" " " " gross. pulv.	"	14	.	136	Oilum cadinum.	50-0	7	500-0	63
† Atropinum sulfuric.	0-01	2	.	.	" jecoris aselli	"	5	"	47
Cera flava	50-0	15	500-0	143	" olivarum (II^{da})	"	8	"	76
Chamomill. vulg. flor. gross. pulv.	"	13	"	121	† Opium subt. pulv.	"	5-0	31	.
Chininum hydrochloric.	0-10	6	1-0	52	Sapo kalinus.	50-0	4	500-0	4
Colocyntid. fruct. sciss.	50-0	76	.	.	Terebinthina commun.	"	3	"	25
Extractum punic. granat.	5-0	18	.	.	† Tinctura opii simpl.	"	54	.	.

Inne przepisy rozporządzenia z dnia 10 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 140) zachowują się niezmienione.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LIV. — Wydana i rozestana dnia 31 grudnia 1879.

147.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 14 grudnia 1879,

tyczące się zwinięcia c. k. komory pomocniczej II klasy w Elisenthal w Czechach.

Z dniem 31 grudnia 1879 zwiija się c. k. komorę pomocniczą II klasy w Elisenthal. Na jej miejsce przeznaczają się do ekspedywania obrotu drogowego celu podlegającego c. k. komorę pomocniczą I klasy w dworcu kolei w Eisenstein, a do ekspedywania obrotu drogowego, wolnego od cła, przykomorek ustanowiony do tego celu w Elisenthal.

Chertek r. w.

148.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 20 grudnia 1879.

tyczące się poddania kontroli pewnych artykułów handlu w okręgu pogranicznym dalmackim.

W porozumieniu z kr. węgierskimi ministerstwami skarbu i handlu poddaje się w okręgu pogranicznym dalmackim następujące przedmioty kontroli obowiązkowej w myśl §. 337 u. cł., a to:

- a) kakao ziarna i łuski (p. t. 1),
- b) kawa surowa i palona (p. t. a i b),
- c) korzenie wszelkiego rodzaju (p. t. 3 a, b, c),
- d) herbata (p. t. 5),
- e) mąka cukrowa, (cukier surowy) cukier rafinowany i syrop cukrowy (p. t. 6 a, b, c),
- f) wino pochodzące z zagranicy (p. t. 21, a, b),
- g) towary jedwabne, przednie i pospolite (p. t. 39, a, b),
- h) sól kuchenna (p. t. 62).

Kontroli zaprowadzonej w okręgu pogranicznym podlegają bez względu na ilość wszelkie towary kontrolować się mające, które będą sprowadzane lub wysyłane w celach przemysłowych.

Oprócz przypadków, w których towary kontroli podlegające są sprowadzane lub wysyłane w celach przemysłowych, uwalniają się od kontroli przepisanej dla okręgu pogranicznego ilości następujące:

- a) kakao, ziarna i łuski pięć kilogramów,
- b) kawa surowa, palona pięć kilogramów,
- c) korzenie wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem wanili trzy kilogramy,
- d) wanilia ćwierć kilograma,
- e) herbata dwa kilogramy,
- f) mąka cukrowa, (cukier surowy), cukier rafinowany i syrop cukrowy piętnaście kilogramów,
- g) wino, pochodzące z zagranicy hektoliter albo sto kilogramów,
- h) towary jedwabne, a to przednie dwa kilogramy, pospolite trzy kilogramy,
- i) sól kuchenna dwadzieścia kilogramów.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1880.

Korb r. w.

Chertek r. w.

149.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z d. 21 grudnia 1879.

tyczące się przeniesienia koncesyi kolei żelaznej bernensko-rossyckiej na uprzywilejowaną austryacką spółkę kolei państwa.

Stósownie do Najwyższego postanowienia z dnia 14 grudnia 1879, pozwala się na przeniesienie praw i przywilejów, stanowiących przedmiot przywileju nadanego kolei żelaznej bernensko-rossyckiej dokumentem z dnia 15 stycznia 1854 i jego dodatków, a mianowicie Najwyższych postanowień z dnia 15 maja 1855, 12 października 1857 i 20 grudnia 1861, tudzież umowy z dnia 1 grudnia 1866 (Dz. u. p. Nr. 8 z r. 1867) między c. k. ministerstwem skarbu i handlu z jednej a uprzywilejowaną spółką kolei bernensko-rossyckiej z drugiej strony na uprzywilejowaną austryacką spółkę kolei państwa z taką zmianą, że nie naruszając taryf maksymalnych węgla kamiennego, ustanowionych umową z dnia 1 grudnia 1866 dla kolei bernensko-rossyckiej i nadal zatrzymać się mających, przepisy taryfowe dokumentu koncesyi z dnia 1 grudnia 1866 (Dz. u. p. Nr. 6 z r. 1867) dla sieci uzupełniającej spółki austryackiej kolei państwa, stósowane być mają odpowiednio na kolei bernensko-rossyckiej.

Korb r. w.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 27 grudnia 1879,

tyczące się wykonania niektórych przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 136) o wcieleniu Bośni i Hercegowiny do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego

W wykonaniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 o wcieleniu Bośni i Hercegowiny do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego, stanowi się w porozumieniu z królewsko-węgierskim rządem, co następuje:

I. Za zwykle płody krajowe Bośni i Hercegowiny, które, jeżeli ich pochodzenie udowodnione będzie przepisaniem certyfikatami, mogą być stosownie do §. 15, ustęp *a*), *b*) i *c*) lądem i morzem przywożone bez opłaty cła do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego, uważane być mają, pominąwszy inne przedmioty już i tak od cła uwolnione:

- * ogrodowiny przyrządzone (p. t. 9 *c* 1);
- * owoce przyrządzone [mianowicie śliwki] (p. t. 9 *c* 2);
- * orzechy włoskie i laskowe, suche lub wyluszczone (p. t. 9 *c* 2);
- * bydło rzeźne i pociągowe (dział t. 11);
- * mięso świeże i przyrządzone (p. t. 15 *a*);
- wosk (p. t. 15 *c*);
- ser owczy i kozi (p. t. 15 *d*);
- słonina (p. t. 16 *a*);
- śliwowica (p. t. 20 *a*);
- wino bośniackie i hercegowińskie w beczkach i worach (p. t. 21 *a*);
- kocce, sukno samodziałowe, sukno dla majtków, sukno niewyfolowane (p. t. 38 *a*);
- kobierce pod nogi (p. t. 38 *a* i *b*);
- sznury z jedwabiu i złota ze Sarajewa (p. t. 39 *a* i *b* i 61 *a*);
- * skórki owcze i kozie w połowie wykończone (p. t. 46 *a*, uwaga 1);
- * futra (p. t. 47 *a*);
- towary kuśnierskie surowe (p. t. 47 *b*);
- * żelazo i towary żelazne z Tojniczy, Kreszewa, Wareszu, Starego Waj-dacza, Canina (dział tar. 52 i 53);
- towary kotlarskie (p. t. 55 *b* i *c*).

Gdy przerzeczone towary przywożone będą morzem przez porty dalmackie do powszechnego okręgu cłowego, potrzeba do ich ekspedycyowania bez opłaty cła, oprócz posiadania należytych świadectw pochodzenia, gdy się je ładuje na okręt w porcie dalmackim, zachować także przepisy o postępowaniu z cedułami przewodnimi (postępowanie przewoźne).

Gdy się przywozi przez linię cłową krajową bośniacką ku powszechnemu austriacko-węgierskiemu okręgowi cłowemu, dostateczne jest okazanie świadectw pochodzenia.

Gdy się przywozi przedmioty oznaczone * przez linię cłową krajową bośniacką ku powszechnemu okręgowi cłowemu, o ile przepis pod III jest zastosowany, świadectwa pochodzenia nie są potrzebne.

Świadectwa pochodzenia wydane być powinny przez władzę powiatową miejsca wysłania, albo też przez komisarza lub inspektora cłowego i skarbowego.

w którego okręgu leży to miejsce, podawać powinny z wszelką dokładnością ilość i rodzaj towaru, tudzież sposób i znaki opakowania, jeżeli są, z wyraźnem wymienieniem, z których okręgów Bośni lub Hercegowiny towar pochodzi.

Komora, przez którą następuje przywóz do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, ekspedycyować ma bez opłaty cła tylko wtedy, gdy jakość towaru nie daje powodu do uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości deklaracyi pochodzenia i tożsamości towaru okazywanego z tym, do którego odnoszą się papiery przewodne.

Odnośne posyłki zapisywać ma komora, przez którą następuje przywóz do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego, w osobnym rejestrze na przywóz z Bośni i Hercegowiny uwolniony od cła na zasadzie świadectw pochodzenia, który to rejestr z końcem każdego miesiąca z dołączeniem świadectw pochodzenia, przedstawić należy przepisana drogą służbową przełożonej dyrekcji skarbu celem przesłania go rządowi krajowemu bośniackiemu w Sarajewie.

II. Oprócz gatunków i ilości towarów w taryfie cłowej w ustawie wprowadzezej i w przepisie wykonawczym jako wolne od cła wymienionych komory na linii cłowej krajowej tymczasowo pozostawionej wpuszczać mogą bez opłaty cła w obrocie pogranicznym na potrzebę domową, stosownie do §. 15, lit. *b*) ustawy z dnia 20 grudnia 1879 bez świadectw pochodzenia:

- kawę aż do $\frac{1}{4}$ kilo;
- inne towary kolonialne i owoce południowe aż do 1 kilo;
- kasztany aż do 10 kilo;
- ryż aż do 2 kilo;
- śledzie, sztokfisz, sardele aż do 1 kilo;
- mięso świeże lub przyrządzone aż do 4 kilo;
- ser aż do 2 kilo;
- masło aż do 2 kilo;
- tłuszcz wieprzowy i gęsi, słonina aż do 1 kilo;
- oleje, tłuszcze aż do 2 kilo;
- piwo i miód aż do 1 kilo;
- ocet aż do 1 kilo;
- wino i moszcz aż do 1 kilo;
- towary jadalne poz. tar. 22 *b* do *e* aż do $\frac{1}{2}$ kilo;
- świece i mydła poz. tar. 65 *b*, *c* i *e* 1 aż do 1 kilo.

Wszelkie inne towary, od których przypadające cło wynosiloby za ilość naraz wprowadzoną nie więcej nad 5 centów.

Nadto dozwala się uwolnienia od ceł wchodowych, jakoteż wolnego obrotu po za obrębem dróg cłowych dla bydła roboczego, narzędzi rolniczych, tudzież sprzętów, które włościanie bośniaccy mieszkający nie dalej jak o $7\frac{1}{2}$ kilometra od tymczasowej linii cłowej krajowej bośniackiej ku powszechnemu okręgowi cłowemu wprowadzają przez linię cłową, udając się na robotę polną.

III. W wykonaniu przepisu sub *c* §. 15 ustawy z dnia 20 grudnia 1879 wszystkie te towary cłu podlegające, nawet gdy bez świadectw pochodzenia i w większych ilościach niż ustanowione pod II, wchodzą przez tymczasową linię bośniacką do powszechnego okręgu cłowego, mają być od cła uwolnione, gdy kwota cła podług jedności cłowej nie wynosi więcej nad 3 zł.

151.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 27 grudnia 1879,

tyczące się wykonania niektórych przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 137)
o wcieleniu Istrii i Dalmacyi do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego.

W wykonaniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1879 o wcieleniu Istrii i Dalmacyi do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego, stanowi się w porozumieniu z rządem królewsko-węgierskim.

I. Za zwykle piody krajowe Istrii i Dalmacyi, które, jeżeli ich pochodzenie udowodnione będzie przepisaniem certyfikatami, mogą być stósownie do §. 3. ustęp 3, lit. *a* lądem i morzem przywożone bez opłaty cła do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego, uważane być mają, pominiawszy inne przedmioty, już i tak od cła uwolnione:

1. z Istrii i z Dalmacyi:

- kasztany (p. t. 4 *a*);
- oliwki świeże lub solone (p. t. 4 *a*);
- * orzechy włoskie i laskowe, suche lub wyłuszczone (p. t. 9 *c* 2);
- * owoce przyrządzone (p. t. 9 *c* 2);
- ryby, szczegółowo nie wymienione, solone, wędzone lub suszone (p. t. 10 *c*);
- ikra suszona (p. t. 10 *d*);
- mięczaki lub skorupiaki morskie (p. t. 10 *d*);
- bydło rzeźne i pociągowe (dział t. 11);
- mięso świeże, wędzone lub marynowane (p. t. 15 *a*);
- wosk (p. t. 15 *c*);
- ser kozi i owcezy [mianowicie z Cherso, Albony itd. w Istrii i z Pago, Arbe, Selve itd. w Dalmacyi] (p. t. 15 *d*);
- oliwa w beczkach (p. t. 17 *b*);
- ocet (p. t. 19 *a* i *b*);
- wino w beczkach i fiaskach i zacier winny (p. t. 21 *a* i *b*);
- schiawnia [grube dery z wełny nawapnionej] (p. t. 38 *a*);
- mydło ordynarne z Pirano w Istrii i z Spljetu w Dalmacyi (p. t. 65 *c* 1);

2. tylko z Istrii:

- * towary kamienne, szczegółowo nie wymienione, pospolite (p. t. 50 *b* 1)
- sól gorzka (siarkan magnezyowy) z Pirano (p. t. 63 *g*);
- * alun (p. t. 63 *e* 1);

3. tylko z Dalmacyi:

- chleb świętojański [Carobe] (p. t. 4 *a*);
- figi, suszone (p. t. 4 *b*);
- jabłka granatowe (p. t. 4 *b*);
- cytryny, limonie, pomarańcze (p. t. 4 *c*);

- migdały (p. t. 4 *d*);
 * proszek przeciw owadom (p. t. 9 *c* 3);
 ryby marynowane z Trappano (p. t. 10 *d*);
 gąbki łaźiebne (p. t. 15 *c*);
 gorzalka [mianowicie z wytłoczeń winnych i z lagru winnego] (p. t. 20 *a*);
 likwory, mianowicie rosoglio i maraschino z Zadaru (p. t. 20 *b*);
 z towarów jadalnych, przednich: ryby w puszkach blaszanych przy-
 rządzone z Lissy i Gelsy (p. t. 22 *f*);
 ser pigwowy z Ragusa-Cotognata (p. t. 20 *f*);
 olejek rozmarynowy (p. t. 26 *a* 2) i esencya rozmarynowa (p. t. 64 *d*)
 z Lessiny;
 flaszki szklanne na likwory, z plecionką słomianą lub bez niej z Zadaru
 (p. t. 49 *b* 1);
 korale (p. t. 50 *c*);
 skrobia, biała z Zadaru (p. t. 64 *c* 2);
 świece woskowe z Zadaru, Spljetu i Dubrownika (p. t. 65 *a*);
 świece łożowe z Spljetu (p. t. 65 *c*).

Gdy towary wymienione pod 1, 2 i 3 przywożone będą morzem z Istrii do powszechnego okręgu cłowego (razem z Dalmacją) lub z Dalmacyi do powszechnego okręgu cłowego (razem z Istrią), potrzeba do ich ekspedycyowania bez opłaty cła, oprócz posiadania należytych świadectw pochodzenia, zachować także przepisy o postępowaniu z cedułami przewodniemi (postępowanie przewoźne).

Gdy się przywozi przez linię cłową krajową istryjską lub dalmacką, dostateczne jest okazanie świadectw pochodzenia.

Gdy się przywozi przedmioty oznaczone * przez linię cłową krajową istryjską lub dalmacką, świadectwa pochodzenia stosownie do przepisów III nie są potrzebne.

Świadectwa pochodzenia wydane być powinny przez władzę miejscową miejsca wysłania, podawać powinny z wszelką dokładnością ilość i rodzaj towaru, sposób i znaki opakowania, jeżeli są, z wyraźnem wymienieniem gminy, powiatu i kraju, z którego towar pochodzi.

Komora, przez którą następuje przywóz do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, ekspedycyować ma bez opłaty cła tylko wtedy, gdy jakość towaru nie daje powodu do uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości deklaracyi pochodzenia i tożsamości towarów okazywanych z temi, do których odnoszą się papiery przewodne.

Oдноśne posyłki zapisywać ma komora wchodowa w dwóch osobnych rejestrach na przywóz z Istrii z jednej strony i z Dalmacyi z drugiej strony uwolniony od cła na zasadzie świadectw pochodzenia, które to rejestra z końcem każdego miesiąca z dołączeniem świadectw pochodzenia przedstawić należy przepisana drogą służbową dyrekcji skarbowej w Tryeście a względnie dyrekcji skarbowej krajowej w Zadarze.

Obiedwie rzeczony władze skarbowe sprawdzić mają dokładnie te rejestry, tudzież szczegóły świadectw pochodzenia, wytoczyć w przypadkach podejrzanych śledztwo skarbowo-karne i co kwartał zdać sprawę c. k. ministerstwu skarbu co do rozmiarów tego obrotu z dołączeniem szczególnych uwag w tej mierze.

II. Oprócz gatunków i ilości towarów, w taryfie cłowej ogólnej, w ustawie wprowadzanej i w przepisie wykonawczym jako wolne od cła wymienionych, komory na linii cłowej istryjskiej i dalmackiej tymczasowo pozostawionej, wpu-

szczać mogą w obrocie pogranicznym bez opłaty cła na potrzebę domową, stósownie do §. 3 ustęp lit. *b* ustawy z dnia 20 grudnia 1879 bez świadectw pochodzenia.

kawę aż do $\frac{1}{4}$ kilo;
inne towary kolonialne i owoce południowe aż do 1 kilo;
kasztany aż do 10 kilo;
ryż aż do 2 kilo;
śledzie, sztokfisze, sardele aż do 1 kilo;
mięso, świeże lub przyrządzone aż do 4 kilo;
ser aż do 2 kilo;
masło aż do 2 kilo;
tłuszcz wieprzowy i gęsi, słonina aż do 1 kilo;
oleje, tłuszcze aż do 2 kilo;
piwo i miód aż do 1 kilo;
ocet aż do 1 kilo;
wino i moszcz aż do 1 kilo;
towary jadalne poz. tar. 22 *b* do *e* aż do $\frac{1}{2}$ kilo;
świece i mydła poz. tar. 65 *b*, *c* i *e* 1 aż do 1 kilo;

Wszelkie inne towary, od których przypadające cło wynosiłoby za ilość naraz wprowadzoną nie więcej nad 5 centów.

Nadto dozwala się uwolnienia od cel wchodowych, jakoteż wolnego obrotu po za obrębem dróg cłowych dla bydła roboczego, narzędzi rolniczych, tudzież sprzętów, które włościanie mieszkający nie dalej jak o $7\frac{1}{2}$ kilometra od linii cłowej krajowej istryjskiej lub dalmackiej, wprowadzają przez linię cłową, udając się na robotę polną.

III. W wykonaniu przepisów sub *c*, ustępu 3 §. 3, ustawy z dnia 20 grudnia 1879, wszystkie te towary cłu podlegające, nawet gdy bez świadectw pochodzenia i w większych ilościach niż ustanowione pod II wchodzi przez tymczasową linię cłową krajową istryjską lub dalmacką do powszechnego okręgu cłowego, mają być od cła uwolnione, gdy kwota cła od stu kilo wynosi nie więcej nad 1 zł. 50 centów, jednak z wyjątkiem ryżu i olejów mineralnych.

Korb r. w.

Chertek r. w.

152.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 29 grudnia 1879,

którem kawę w okręgu pogranicznym nad tymczasową linię cłową istryjską poddaje się kontroli.

W porozumieniu z król. węgierskimi ministerstwami skarbu i handlu, stanowi się, że w okręgu pogranicznym nad tymczasową linię cłową istryjską, kawa (poz. tar. 2 *a* i *b*) począwszy od 1 stycznia 1880, podlegać ma kontroli.

Wyjmują się od tego ilości kawy aż do 5 kilogramów włącznie, jeżeli wprowadzone lub przesyłane są nie w celach przemysłowych.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć LV. — Wydana i rozesłana dnia 31 grudnia 1879

153.

Umowa pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Włochami z dnia 2 października 1879.

tycząca się połączenia kolei żelaznych pod Cormonsem, Alą i Pontaflem.

(Zawarta w Wiedniu dnia 2 października 1879, przez Jego e. i k. Apostolską Mość ratyfikowana w Wiedniu dnia 27 października 1879, ratyfikacje wymienione w Wiedniu dnia 2 grudnia 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galieiae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro atque illo Majestatis Suae, Italiae Regis, ad promovendas et dilatandas relationes viarum ferrearum inter Utriusque Nostrum ditiones existentium, conventio die secunda mensis octobris anni currentis Viennaee inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie et Sa Majesté le Roi d'Italie, animés d'un égal désir de resserrer les liens d'amitié et de compléter les communications actuelles par les chemins de fer entre Leurs Etats, ont résolu de conclure une Convention à cet effet, et ont nommé pour Leurs Plenipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Jean Chevalier de Chlumecky, Son Conseiller intime etc. etc.;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Sieur Charles Félix Nicolis Comte de Robilant, Lieutenant-Général, Son Ambassadeur près Sa Majesté l'Empereur d'Autriche etc. et Roi de Hongrie, etc. etc.,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Le Gouvernement de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique et le Gouvernement de Sa Majesté le Roi d'Italie sont tombés d'accord d'établir une voie ferrée reliant Tarvis à Udine par Pontafel et Pontebba.

La tronçon de cette voie qui se trouve pur le territoire autrichien est sur le soint d'être achevé.

Le tronçon qui est situé sur le territoire italien vient d'être livré à l'exploitation.

Les deux Hautes Parties contractantes s'obligent à hâter autant que possible les travaux de raccordement de façon à les terminer au plus tôt.

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski i

Najjaśniejszy Król włoski, przejęci zarówno życzeniem zacieśnienia węzłów przyjaźni i uzupełnienia istniejących związków kolejowych, łączących Ich państwa, postanowili zawrzeć w tym celu umowę i mianowali Swymi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski:

Pana Jana Chlumeckiego, Swego tajnego radeę itd.;

Najjaśniejszy Król włoski:

Pana Karola Feliksa Mikołaja hrabię Robilant, generała-porucznika, Swego ambasadora przy dworze Najjaśniejszego Cesarza austriackiego itd. i Króla węgierskiego itd.,

którzy ukazawszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Rządy Jego cesarskiej i królewskiej apostolskiej Mości i Najjaśniejszego Króla włoskiego zgodziły się wybudować kolej żelazną, łączącą Tarvis z Udine na Pontafel i Pontebbę.

Część kolei tej położona na ziemi austriackiej, jest już na ukończeniu.

Część tej kolei leżąca na ziemi włoskiej jest już oddana na użytek publiczny.

Wysokie Strony umawiające się zobowiązują się przyspieszyć ile możności wybudowanie połączenia, aby jak najprędzej zostało ukończone.

Article 2.

En ce qui concerne les voies ferrées existantes entre Gorice et Udine par Cormons, et entre Botzen et Vérone par Ala, les Hautes Parties contractantes sont convenues d'assurer sur ces lignes, de même que sur la ligne de jonction Pontafel-Pontebba, la libre circulation du trafic international aux termes de la présente Convention. Il est bien entendu que les dispositions de la présente Convention seront, au moment de leur entrée en vigueur, substituées à celles contenues dans la Convention signée à Florence, le 23 avril 1867 *), en même temps que le Traité de commerce et de navigation entre l'Autriche et Italie, et maintenue provisoirement en vertu de déclaration signée à Vienne, le 27 décembre 1878 **), à l'égard du mouvement sur les voies ferrées aboutissant à la frontière austro-italienne, ainsi qu'à l'égard des bureaux mixtes de douane et de police à établir dans les gares internationales.

Article 3.

Pour les gares de frontière existantes ou à établir, les services y relatifs et l'exploitation des sections de raccordement, les Hautes Parties contractantes sont convenues de ce qui suit:

- a) Sur la ligne du Tarvis à Udine il sera établi aussi près que possible de la frontière deux gares distinctes, l'une sur le territoire autrichien à Pontafel, l'autre sur le territoire italien à Pontebba, et le service international sera effectué dans ces deux gares sur le pied d'une parfaite réciprocité.

Artykuł 2.

We względzie istniejących kolei żelaznych pomiędzy Gorycyą a Udine na Cormons i pomiędzy Bozenem a Weroną na Alę, Wysokie Strony umawiające się postanowiły zabezpieczyć na tychże kolejach tak samo jak na kolei łączącej z Pontafela do Pontebby wolny obrót międzynarodowy, pod warunkami w Umowie niniejszej ustanowionymi. Zgodzono się, że postanowienia umowy niniejszej, jak tylko nabędą mocy obowiązującej, zastąpią miejsce tych, które mieszczą się w Umowie podpisanej we Florencji dnia 23 kwietnia 1867 *), jednocześnie z Traktatem handlowym i żeglarskim pomiędzy Austryą a Włochami i utrzymanej tymczasowo w mocy na zasadzie deklaracji, podpisanej w Wiedniu dnia 27 grudnia 1878 **), dotyczącej się ruchu na kolejach żelaznych mających uście na granicy austriacko-włoskiej, jakoteż zaprowadzenia komor i urzędów policyjnych mieszanych w stacyach międzynarodowych.

Artykuł 3.

We względzie dworców kolejowych pogranicznych istniejących lub założyc się mających, służby w tychże dworcach i ruchu na zetknięciach, umówiły się Wysokie Strony jak następuje:

- a) Na kolei z Tarvis do Udine wystawione będą jak można najbliżej granicy państwa dwa oddzielne dworce, jeden na ziemi austriackiej w Pontafelu, drugi na ziemi włoskiej w Pontebbie a służba międzynarodowa w tych dwóch dworcach sprawowana będzie według zasad ścisłej wzajemności.

*) Dziennik ustaw państwa 1867, Nr. 108, str. 260.

***) Dziennik ustaw państwa 1879, Nr. 11, str. 108.

Néanmoins, si par suite des difficultés topographiques le Gouvernement italien venait à reconnaître qu'il serait préférable de restreindre l'étendue de la gare de Pontebba et de concentrer tout ou partie du service international dans celle de Pontafel, le Gouvernement Impérial et Royal déclare qu'il se prêtera autant que possible à cette concentration à la condition que l'administration des chemins de fer italiens supportera la moitié des frais du service commun et des intérêts à 5% des dépenses de premier établissement des parties de la gare autrichienne utilisées en commun. Dans le cas où, sur la demande de l'administration italienne, certains locaux seraient affectés à son service exclusif, la dite administration aurait à payer les frais d'entretien des dits locaux comme aussi la totalité des intérêts du capital y engagé.

- b) Pour la ligne reliant Botzen à Vérone, les stipulations en vertu desquelles l'établissement de la gare internationale comme station de relais et des bureaux mixtes de frontière a été effectué à Ala, resteront en vigueur.
- c) Pour la ligne reliant Gorice à Udine, les deux Parties contractantes sont tombées d'accord sur ce qui suit:

1° Les services d'exploitation et de frontière continueront à s'effectuer conformément aux dispositions prises par le deux administrations des chemins de fer et aux réglemens actuellement en vigueur, c'est à dire que la gare frontière de Cormons continuera à fonctionner comme gare commune pour l'exploitation.

2° Le service des douanes, y compris l'affranchissement des marchandises, sera exercé séparément, savoir pour l'Autriche à Gorice et pour l'Italie à Udine.

Pomimo tego, gdyby Rząd włoski z przyczyny trudności topograficznych uznał za lepsze zmniejszyć rozmiary dworca w Pontebbie i całą służbę międzynarodową lub jej część umieścić w dworcu pontafelskim, Rząd cesarski i królewski oświadcza, że o ile to będzie możebne, pozwoli to uczynić pod warunkiem, aby Zarząd kolei żelaznych włoskich ponosił połowę kosztów służby wspólnej i aby opłacał po pięć od sta od kapitału zakładowego części dworca austryackiego wspólnie używanych. Gdyby na żądanie zarządu włoskiego niektóre lokale miały być temuż oddane do wyłącznego użytku służbowego, rzeczony Zarząd byłby obowiązany opłacać koszta utrzymania owych lokali, jakoteż całkowitą kwotę odsetków na nie wyłożonego.

- b) Co się tyczy linii łączącej między Bozenem a Weroną, postanowienia, mocą których założony został w Ali dworzec międzynarodowy, jako stacya do zmiany ruchu i siedziba komór pogranicznych mieszanych, pozostaną nadal w mocy obowiązującej.
- c) Co się tyczy linii łączącej między Gorycyą a Udine, Strony rokujące zgodziły się jak następuje:

1. Służba ruchu i pograniczna sprawowana być ma nadal podług przepisów, wydanych przez obadwa Zarządy kolejowe i podług rozporządzeń obecnie obowiązujących, mianowicie zaś w ten sposób, że dworzec pograniczny w Cormons ma być i nadal dworcem do zmiany ruchu.

2. Służba cłowa pograniczna, licząc do niej ekspedycyą towarów, odbywać się ma oddzielnie, austryacka w Gorycyi a włoska w Udine.

Le Gouvernement italien pourra envoyer des agents de douane à la gare de Gorice, et le Gouvernement Impérial et Royal pourra envoyer des agents de douane à Udine, pour y fonctionner conformément aux dispositions à concerter entre les deux administrations douanières.

Article 4.

Sans porter préjudice aux dispositions de l'article 3, lit. a), qui se réfèrent aux conditions éventuelles de l'usage en commun de la gare de Pontafel, les administrations des chemins de fer sont tenues à construire et à entretenir dans les gares internationales les bâtimens nécessaires pour y établir les bureaux mixtes ou spéciaux de frontière, pour loger le personnel et caserner les employés et gardes de douane ou finance et de police.

Une Convention spéciale fixera l'étendue de cette obligation, en réglant la fourniture et l'entretien du mobilier nécessaire, le chauffage, l'éclairage et le nettoyage des bureaux.

Les Gouvernemens des deux Hautes Parties contractantes rembourseront aux administrations des chemins de fer l'excédant des dépenses qui résulterait de la fourniture des bureaux et des logis nécessaires pour le service de douane, de poste et de police à établir dans les gares internationales, proportionnellement aux bureaux et logis occupés par chacun des deux Gouvernemens, à moins que les lois ou traités n'en prescrivent la fourniture gratuite.

Article 5.

Sur la ligne de Pontafel et de Pontebba à la frontière austro-italienne, il ne sera d'abord posée qu'une simple voie, tout en réservant l'éventualité d'une double voie, avec la largeur de voie ordinaire et d'après des principes uniformes, de manière à ce que le matériel

Rząd włoski mocen będzie wysyłać swoich urzędników cłowych do dworca kolei w Gorycy i rząd c. i k. swoich urzędników cłowych do Udine dla urzędowania tam zgodnie z postanowieniami umówić się mającemi przez obadwa Zarządy cłowe.

Artykuł 4.

Nie czyniąc ujmy przepisom art. 3 lit. a) co do przypadku wspólnego używania dworca pontafelskiego, zarządy kolei żelaznych obowiązane są wystawić i utrzymywać w stacyach międzynarodowych budynki potrzebne do pomieszczenia mieszanych lub rozdzielnych urzędów pogranicznych i na mieszkania dla urzędników, tudzież na koszały dla straży cłowej lub skarbowej i policyjnej.

Osobną umową określona będzie rozciągłość tego obowiązku co do dostarczenia i utrzymywania sprzętów, opalania, oświetlania i pieczy o schludność tych lokali urzędowych.

Rządy Wysokich Stron rokujących wynagradzać będą zarządom kolei żelaznych nadwyżkę kosztów wynikającą z dostarczania lokali na urzędy i mieszkania dla służby cłowej, pocztowej i policyjnej w stacyach międzynarodowych w stosunku do tego, jakich lokali każdy z dwóch Rządów zapotrzebuje, o ileby ustawy lub kontrakty nie wymagały dostarczenia ich bezpłatnie.

Artykuł 5.

Na kolei z Pontafła i z Pontebby do granicy austriacko-włoskiej położony być ma najprzód szlak pojedynczy, jednakże ze względu na to, że może być potrzebny szlak podwójny, z szerokością normalną i według jednakowych zasad, w taki sposób, aby wozy prze-

roulant puisse passer sans obstacles d'un chemin de fer à l'autre, ainsi que c'est le cas pour les chemins de fer déjà construits et cités à l'article 2.

Le matériel roulant qui a été soumis à un examen par l'une des Hautes Parties contractantes sera admis, sans nouvel examen, sur le territoire de l'autre selon les conditions de la Convention spéciale dont il est question au 2ième alinéa de l'article 7 de la présente Convention.

Article 6.

Afin d'établir l'uniformité nécessaire dans la construction de la voie mentionnée à l'article précédent, les autorités compétentes et les employés techniques devront se communiquer les plans de bâtisse et autres documents nécessaires.

L'endroit où le chemin de fer cité à l'article 1er devra passer la frontière, a déjà été fixé par les commissaires techniques délégués *ad hoc*, sur la base des projets élaborés par les deux administrations intéressées.

L'administration du chemin de fer autrichien se charge, d'après un arrangement à conclure spécialement dans ce but, de la construction du pont frontière sur le torrent de Pontafel, à l'exception de la culée de droite construite par l'administration du chemin de fer italien, et contre un décompte et remboursement effectif de la partie des frais incombant au Gouvernement Royal d'Italie.

Article 7.

Pour les trois jonctions, auxquelles l'article 3 se réfère, le changement du service aura lieu conformément aux dispositions contenues dans le dit article.

Par rapport à toutes ces jonctions, l'usage des gares internationales ou de frontière et l'exploitation des sections

chodźić mogły bez przeszkody z jednej kolei na drugą, jak to jest na kolejach w artykule 2 wzmiankowanych, już wybudowanych.

Wozy wypróbowane przez jedną z Wysokich Stron kontraktujących, wpuszczane być mają do krajów drugiej Strony bez ponownej próby zgodnie z warunkami osobnej umowy przewidzianej w 2gim ustępie artykułu 7go umowy niniejszej.

Artykuł 6.

Dla osiągnięcia potrzebnej jednostajności w budowie kolei w artykule poprzednim wzmiankowanej, Władze właściwe i urzędnicy techniczni ukazywać sobie mają nawzajem plany budowy i wszelkie inne potrzebne dokumenty.

Miejsce, w którym kolej żelazna, w artykule 1 wzmiankowana, przekracza granicę, wyznaczone już zostało przez komisarzy technicznych, do tego wydelegowanych, na podstawie projektów wypracowanych przez obadwa interesowane Zarządy kolejowe.

Zarząd kolei żelaznej austriackiej bierze na siebie, stosownie do umowy zawrzeć się mającej, wybudowanie mostu granicznego na dzikim potoku pontafelskim, z wyjątkiem prawego przyczółka, wybudowanego przez zarząd kolei włoskiej i za policzeniem i wynagrodzeniem w gotówce części kosztów poniesionej przez Rząd królewsko-włoski.

Artykuł 7.

Na trzech liniach łączących, w art. 3 wzmiankowanych, zmiana ruchu następować będzie podług przepisów w tymże artykule zamkniętych.

Wspólne używanie dworców pogranicznych mieszanych lub rozdzielnych na tych trzech liniach łączących, jakoteż

comprises entre la gare commune et la frontière de même que la répartition des dépenses du service d'exploitation, de l'entretien et des charges de premier établissement, seront réglés au moyen d'une Convention spéciale à conclure sous l'approbation des deux Gouvernements entre les deux administrations de chemins de fer.

Dans le cas où les dites administrations trouveraient des difficultés à s'entendre, les deux Hautes Parties contractantes statueront d'après les principes énoncés dans l'article 3, lit. a).

Article 8.

La pleine souveraineté, y compris les droits de justice et de police, est expressément réservée au Gouvernement du territoire sur lequel la gare internationale et la section entre cette gare et la frontière sont situées.

Article 9.

L'exercice du droit de surveillance suprême des administrations chargées de l'exploitation reste en général réservé au Gouvernement sur le territoire duquel celles-ci ont leur siège, sans préjudice toutefois du droit de souveraineté et de surveillance des Hautes Parties contractantes sur les tronçons situés sur leurs territoires et leur exploitation.

Article 10.

La police du chemin de fer sera en première ligne exercée par les employés de l'administration chargée de l'exploitation du tronçon respectif, mais sous la surveillance des autorités compétentes de chacun des deux Pays, et conformément aux réglemens et principes en vigueur dans chacun des deux Pays.

Le Gouvernement sur le territoire duquel se trouve le tronçon prendra cependant les dispositions nécessaires

eksploatacyą kolei, leżącej między stacyą do zmiany ruchu a granicą państwa i rozkład kosztów służby ruchu, utrzymanie kolei i ciężarów kapitału zakładowego, wszystko to uregulowane będzie osobną umową, którą zawrą zarządy kolejowe obu Stron, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez obadwa Rządy.

Jeżeliby rzeczony zarządy kolejowe porozumieć się nie mogły, Wysokie Strony rokujące wydadzą decyzją połączoną zasad wyrzeczonych w art. 3 lit. a).

Artykuł 8.

Prawo majestatu, tudzież wykonywanie władzy sądowej i policyjnej zastrzega się wyraźnie Rządowi tej ziemi, na której leży stacya do zmiany ruchu i część kolei między tą stacyą a granicą państwa.

Artykuł 9.

Bez ujmy prawa majestatu i nadzoru Wysokich Stron kontraktujących nad częściami kolei w ich okręgach leżącymi, pozostawia się wykonywanie prawa zwierzchniczego nadzoru nad zarządami kolejowemi ruch utrzymującymi, w ogóle temu Rządowi, w którego okręgu znajduje się siedziba zarządu.

Artykuł 10.

Policyą kolejową wykonywają głównie urzędnicy zarządu utrzymującego ruch na odnośnej linii, lecz pod dozorem właściwych Władz każdego z dwóch Państw, i zgodnie z przepisami i zasadami, obowiązującymi w każdym z tychże Państw.

Atoli Rząd tego okręgu, w którym kolej się znajduje, postara się, aby urzędnicy zarządu drugiej Strony doznawali

afin que les employés de l'administration de l'autre Gouvernement soient secondés dans l'exercice de leurs fonctions relatives à la surveillance et la sûreté de la ligne.

Article 11.

L'administration qui exploite le tronçon respectif aura le droit de nommer les employés et tout le personnel du service pour la surveillance et l'entretien des tronçons situés entre la frontière et les stations de relais, ainsi que le personnel nécessaire pour le service exclusif de sa propre administration dans les gares internationales ou de frontière, et dans celles qui sont déjà établies ou le seront à l'avenir entre la gare ci-dessus et la frontière.

Le personnel sera, autant que possible, recruté parmi les indigènes.

Les places de chefs de gare, d'employés du télégraphe ou d'agents chargés du maniement de fonds pourront cependant être confiés à des étrangers.

Les individus donnant par leur conduite lieu à des plaintes seront rappelés sur la demande des autorités compétentes du territoire.

Article 12.

Chacune des deux Hautes Parties contractantes s'oblige à empêcher, sur la demande de l'autre Partie, que l'administration du chemin de fer du pays n'admette comme employés pour le service à faire sur le territoire de l'autre Partie, des personnes qui auraient déjà été condamnées, soit pour crime ou délit contre le Gouvernement sur le territoire duquel se trouve la ligne, soit pour contrebande ou transgressions graves aux lois de finance.

Article 13.

Les agents chargés des expéditions douanières aux gares internationales ou de frontière ne seront admis, dans les

pomocy w czynnościach, mających na celu dozór i bezpieczeństwo na linii.

Artykuł 11.

Zarząd utrzymujący ruch na odnośnej linii będzie miał prawo mianowania urzędników i sług do dozoru i utrzymania linii, leżących pomiędzy granicą a stacyami do zmiany ruchu, jakoteż sług potrzebnych do służby wyłącznej własnej w stacyach międzynarodowych lub pogranicznych i w tych, które już są lub w przyszłości będą założone pomiędzy przerzeczoną stacją a granicą Państwa.

Posady służbowe obsadzać należy ile możności krajowcami.

Atoli posady naczelników stacyj, tudzież urzędników telegraficznych i kasowych nadawane być mogą cudzoziemcom.

Jeżeli pełniący służbę, sprawowaniem się swoim dadzą powód do zażalenia, mają być odwołani na żądanie właściwej władzy okręgowej.

Artykuł 12.

Obiedwie Wysokie Strony rokujące zobowiązują się, że każda na żądanie drugiej przeszkodzi, aby Zarząd kolejowy jej okręgu używał do sprawowania służby w drugim okręgu takich osób, które były skazane za zbrodnię lub przestępstwo przeciw Rządowi tego okręgu, za przemytnictwo lub ciężkie przekroczenie defraudacyjne.

Artykuł 13.

Agenci cłowi przeznaczeni do ekspedycyowania przywozu, wywozu i przewozu w stacyach zmiany ruchu lub po-

pays des deux Hautes Parties contractantes, à procéder aux expéditions d'entrée, de sortie et de transit, que lorsque les administrations douanières respectives ne trouveraient aucune objection fondée à élever contre leur admission.

Article 14.

Le service dans la gare internationale ou de frontière et celui du tronçon entre celle-ci et la frontière est soumis au contrôle de l'autorité des finances de l'Etat sur le territoire duquel est située la gare elle-même.

Les employés douaniers et les gardes des finances de cet Etat auront donc le droit d'entrer dans les locaux des gares pour y procéder aux visites officielles nécessaires, d'assister aux opérations du service du chemin de fer, de vérifier l'état des marchandises en dépôt et de demander l'inspection des registres et des documents relatifs.

Dans le cas où ces visites se feraient dans les pièces allouées à l'administration du chemin de fer de l'autre Etat, elles devront s'effectuer en présence d'un employé supérieur de cette administration.

Article 15.

Chacune des deux administrations des chemins de fer ainsi que leurs employés sont autorisés à se servir gratuitement du télégraphe de l'autre administration pour les correspondances de service.

Article 16.

La correspondance télégraphique privée ou officielle à destination de pays autres que l'Italie et l'Autriche-Hongrie est interdite entre les bureaux des chemins de fer italiens et d'Autriche-Hongrie.

Les télégrammes, pour être transmis d'un Etat à l'autre, seront expédiés par les stations des chemins de fer au bureau

granicznych w okręgach obu Wysokich Stron rokujących przypuszczeni będą tylko wtedy, gdy odnośny zarząd cłowy nie uczyni żadnego uzasadnionego zarzutu przeciw ich przypuszczeniu.

Artykuł 14.

Służba kolejowa w stacyi do zmiany ruchu lub pogranicznej, jakoteż na linii pomiędzy pierwszą z tych stacyj a granicą Państwa podlega dozorowi urzędowemu Władzy skarbowej krajowej.

Urzednicy cłowi i strażnicy skarbowi krajowi będą przeto mieli prawo wchodzić do lokali służby ruchu, czynić tam potrzebne poszukiwania urzędowe, być obecnymi czynnościom służby ruchu, sprawdzać złożone towary, tudzież przeglądać książki i pisma, odnoszące się do ruchu kolei.

Jeżeli rzeczzone czynności urzędowe odbywać się mają w lokalach, których używa zarząd kolei żelaznej drugiego Państwa, dopełnione być powinny zawsze w obecności wyższego urzędnika tego zarządu.

Artykuł 15.

Każdy z dwóch zarządów kolejowych, jakoteż ich urzednicy mają prawo używać do swoich depeszy służbowych telegrafu ruchu drugiego zarządu, bezpłatnie.

Artykuł 16.

Urzędowi telegraficznemu kolejowemu włoskim i austriacko-węgierskim zabronione jest przysłać bezpośrednio depesze prywatne lub urzędowe, przeznaczone do jakiegokolwiek kraju prócz Włoch i monarchyi austriacko-węgierskiej.

Stacje telegraficzne kolejowe komunikować mają telegramy przeznaczone z jednego Państwa do drugiego urzędowi

gouvernemental établi pour chaque Etat, qui a seul le droit de les transmettre par le moyen des fils gouvernementaux aux bureaux du Gouvernement de l'autre Etat.

Exceptionnellement:

Les agents des différents services publics accrédités par les deux Gouvernements aux gares communes pourront transmettre et recevoir directement leurs correspondances administratives par les fils du chemin de fer sans l'intermédiaire des bureaux de l'Etat. Ces correspondances seront considérées comme télégrammes intérieurs et ne figureront pas dans les comptes internationaux.

Toute autre correspondance, privée ou officielle, en provenance des gares communes pourra être transmise directement par les fils du chemin de fer sans l'intermédiaire du bureau de l'Etat: toutefois, ces télégrammes devront, avant leur remise à destination, être appuyés à un bureau gouvernemental de l'Etat de destination et taxés suivant le tarif international, et leurs taxes resteront acquises au pays auquel appartient la station commune.

Les administrations des télégraphes des Etats contractants continueront à exercer sur le service télégraphique, dans le territoire qui leur appartient, tous les droits qui leur sont attribués par les lois en vigueur. Elles pourront, en conséquence, établir toutes les prescriptions nécessaires pour l'accomplissement exact des dispositions qui précèdent.

Article 17.

Les deux Hautes Parties contractantes pourvoient à ce que les administrations des chemins des fer intéressées s'entendent pour accorder autant que possible le passage des wagons de voyageurs même au delà des stations de frontière.

Le passage des wagons de marchandises d'un chemin de fer à l'autre aura lieu dans tous les cas, pourvu que ni la

telegraficznemu rządowemu swojego Państwa, który sam jeden ma prawo przesyłania ich drutem rządowym urzędowi telegraficznemu rządowemu drugiego Państwa.

Wyjątkowo urzędnicy rozmaitych gałęzi służby publicznej, ustanowieni przez obadwa Rządy w stacyach do zmiany ruchu, mogą przysyłać i odbierać korespondencye służbowe drutem kolejowym bez pośrednictwa biur telegraficznych rządowych. Korespondencye te uważane będą za wewnętrzne i nie będą wciągané do rachunków międzynarodowych.

Wszelkie inne korespondencye prywatne lub rządowe przesyłane być mogą ze stacyj międzynarodowych drutem kolejowym bez pośrednictwa urzędu telegraficznego rządowego; jednak telegramy te, przed posłaniem ich do miejsca przeznaczenia, oddane być powinny do urzędu telegraficznego rządowego tego kraju, do którego są przeznaczone i mają być otaksowane podług taryfy międzynarodowej, opłaty zaś od nich dostają się temu krajowi, do którego należy stacya międzynarodowa. Zarządy telegraficzne Państw rokujących wykonywać będą w swoich okręgach wszelkie prawa co do służby telegraficznej, które im służą na mocy ustaw obowiązujących. Będą przeto mogły wydawać wszelkie rozporządzenia, potrzebne do ścisłego wykonania powyższych postanowień.

Artykuł 17.

Wysokie Strony rokujące dołożą starania, aby interesowane zarządy kolei żelaznych zawarły umowę co do przechodzenia wagonów osobowych, o ile okoliczności pozwolą, nawet po za stacye graniczne.

Wagony zaś towarowe przechodzić powinny z kolei jednego zarządu na linię drugiego zarządu w każdym przy-

nature des marchandises transportées, ni des circonstances importantes à examiner et à régler d'un commun accord entre les deux administrations, n'exigent le déchargement à la station de frontière.

Les deux administrations sont du reste tenues à s'entendre sur les mesures qui régleront le passage des wagons et l'échange réciproque du matériel roulant, aux conditions en usage à cet égard entre chemins de fer voisins.

Article 18.

Les administrations fixeront d'un commun accord les itinéraires pour la circulation des trains de correspondance, de manière que ni voyageurs, ni marchandises ne souffrent de retards autres que ceux nécessités par le service du chemin de fer, de la douane et de la police des passe-ports.

L'approbation de ces itinéraires est réservée à chaque Gouvernement pour la ligne située sur son territoire.

Les deux Hautes Parties contractantes s'engagent à s'entremettre auprès des administrations des chemins de fer pour assurer autant que possible une coïncidence de trains du même genre, savoir trains de grande vitesse avec trains de grande vitesse, trains de voyageurs avec trains de voyageurs et trains mixtes avec trains mixtes.

Article 19.

Les deux Hautes Parties contractantes s'obligent à favoriser le trafic entre les lignes respectives des deux pays, à concéder à ce trafic toutes les facilités compatibles avec les lois du pays et prévues par les traités de commerce et de navigation, conclus ou à conclure ultérieurement entre les deux Parties, à simplifier, surtout quant au transit, l'expédition douanière et les mesures de contrôle, et enfin à ne traiter dans ce même but moins favorablement le trafic

padku, o ile rodzaj towarów niemi przewożonych lub inne ważne powody, określone szczegółowo w osobnej umowie interesowanych zarządów kolejowych, nie będą wymagały przeładowania w stacyi granicznej.

Zreszta obadwa zarządy kolejowe obowiązane są zawrzeć z sobą umowę co do przechodzenia wagonów i wzajemnego używania wagonów pod warunkami istniejącymi na kolejach sąsiednich.

Artykuł 18.

Zarządy kolejowe ułożą za wspólnem porozumieniem się porządek ruchu schodzących się pociągów w taki sposób, aby ani podróżni ani towary nie były narażone na dłuższe zatrzymanie się, niżli tego wymaga służba kolejowa i paszportowa.

Zatwierdzenie tych porządków ruchu zastrzega się każdemu z Rządów co do linii, przecinającej jego okrąg.

Wysokie Strony rokujące zobowiązują się wpłynąć na zarządy kolejowe, aby ile możliwości urządziły ścisły związek pociągów tego samego rodzaju, to jest pospiesznych z pospiesznymi, osobowych z osobowymi, mieszanych z mieszczanymi.

Artykuł 19.

Wysokie Strony rokujące zobowiązują się ułatwiać obrót pomiędzy sieciami swoich kolei żelaznych, czynić w tym względzie wszelkie ustępstwa zgodne z ustawami krajowemi i przewidziane w traktatach handlowych i żeglarskich między obu Stronami zawartych lub zawrzeć się mających, mianowicie zaś upraszczać ile możliwości ekspedycją cłową i kontrolą w obrocie przechodowym, tudzież mieć na obrót między stacyami do zmiany ruchu a dworcami po-

entre les gares internationales et de frontière et les ports des deux Etats, que celui entre les autres stations de chemins de fer et l'étranger.

Pour les transports effectués entre les gares internationales ou de frontière et la frontière elle même, le paiement des taxes en valeurs reconnues légales dans le territoire sur lequel sont situées ces gares ne pourra être refusé.

Article 20.

Les autorités des deux Hautes Parties contractantes chargées de l'inspection et de la surveillance du service ainsi que leurs employés pourront se mettre en correspondance directe pour les affaires relatives au service d'exploitation et de circulation des chemins de fer.

Article 21.

En cas de réclamations contre les administrations des chemins de fer, chacune des deux Hautes Parties contractantes continuera à exercer l'ingérence légale dans les affaires des administrations des chemins de fer du propre territoire.

Article 22.

Pour les opérations douanières au sujet des marchandises à l'entrée, à la sortie et en transit, il sera établi, dans les gares internationales ou de frontière, des bureaux, réunis ou séparés, des deux Hautes Parties contractantes avec les mêmes attributions dont jouissent en Autriche-Hongrie les bureaux de douane secondaires de 1^{ière} classe et en Italie ceux du 2ième ordre de 1ère classe. Ces bureaux seront en même temps autorisés à délivrer des acquits-à-caution et des certificats de sortie pour les marchandises en transit.

Afin de faciliter davantage le commerce, on pourra étendre en cas de besoin les attributions de ces bureaux douaniers.

granicznemi i przystaniami morskiemi obudwu Państw nie mniejszy wzgląd, jak na obrót między innymi stacyami kolei żelaznych a za granicą.

W obrocie pomiędzy stacyami do zmiany ruchu lub granicznemi a granicą nie można odmawiać przyjmowania w zapłacie monety tego okręgu, w którym leży stacja graniczna.

Artykuł 20.

Władze Wysokich Stron rokujących, przeznaczone do sprawowania nadzoru nad służbą kolejową, jakoteż ich czynnik, porozumiewać się mogą ze sobą bezpośrednio w sprawach, tyjących się eksploatacy i ruchu kolei żelaznych.

Artykuł 21.

Każdemu z obu Rządów zastrzega się działanie prawne w obec zarządu kolei, znajdującej się w jego okręgu w przypadkach reklamacyj, wyniesionych przeciwko tymże Zarządom.

Artykuł 22.

Do wykonywania postępowania cłowego z towarami wchodzącymi, wychodzącymi i przechodzącymi, ustanowione będą w stacyach do zmiany ruchu lub pogranicznych, urzędy cłowe Wysokich Stron rokujących, mięszane lub rozdzielne z temi samemi upoważnieniami, których używają w monarchyi austryacko-węgierskiej komory pomocnicze I klasy, we Włoszech komory drugorzędne I klasy. Urzędy te upoważnione będą także do wydawania ceduł przewodnych i do potwierdzania wywozu towarów przewozowych.

Strony zastrzegają sobie rozszerzyć upoważnienia tychże komor, gdyby to było potrzebne do ułatwienia obrotu.

Article 23.

Il y aura dans les gares internationales un local ou un espace destiné à certaines opérations à faire simultanément par les bureaux douaniers des deux Hautes Parties contractantes. Ce local portera l'inscription suivante: *Local des douanes pour les révisions mixtes*. Il sera ensuite assigné à chacun des bureaux douaniers des deux Hautes Parties contractantes un autre local, également avec inscription, pour les opérations du service ordinaire, ainsi qu'un magasin attenant pour les marchandises, une pièce pour les opérations, un cabinet pour le chef de la douane et une autre pièce pour les gardes douaniers et respectivement pour les gardes de finance.

L'étendue de ces emplacements sera déterminée lors des négociations réservées à l'article 4.

Article 24.

Les voies ferrées, aux points où elles touchent la frontière des deux pays et dans leurs directions respectives, seront considérées, quant au mouvement sur ces voies, comme routes douanières sous les conditions particulières prescrites pour ces dernières, et toutes les marchandises expédiées régulièrement par les trains du chemin de fer et dont l'importation, l'exportation ou le transit ne serait pas absolument interdit, pourront être librement transportées sur ces lignes, tant le jour que la nuit, et tous les jours de la semaine, dimanches et fêtes compris.

Quant à l'importation et au transit d'objets de monopole d'Etat, les règlements existant restent en vigueur.

Article 25.

Quant aux gares internationales, la visite douanière des marchandises se fera d'abord par les employés de l'Etat d'où elles sortent et puis par ceux de celui où elles entrent. Mais s'il était possible, afin de hâter les opérations douanières,

Artykuł 23.

W stacyach do zmiany ruchu wyznaczony będzie lokal lub miejsce do niektórych czynności urzędowych, wykonywać się mających jednocześnie przez urzędy cłowe obu Stron. Lokal ten będzie miał następujący napis: „Lokal celniczy do rewizyj wspólnych.“ Nadto dla każdego urzędu cłowego Wysokich Stron rokujących wyznaczony będzie lokal, również napisem opatrzony, na zwykle czynności cłowe, łączący się z magazynem na towary, lokal na biuro manipulacyjne i na biuro naczelnika, tudzież izba dla straży skarbowej lub cłowej.

Rozległość tych lokali oznaczona będzie bliżej drogą porozumienia się, przewidzianego w artykule 4.

Artykuł 24.

Koleje żelazne uważane będą w miejscach, gdzie dotykają wspólnej granicy i wzdłuż swoich kierunków, za drogi cłowe dla obrotu kolejowego pod szczególnymi warunkami dla tychże przepisami i wszelkie towary, pociągami kolei żelaznych w prawidłowym obrocie transportowane, które nie podlegają bezwarunkowemu zakazowi przywozu, wywozu lub przewozu, przewożone być mogą na tych kolejach bez przeszkody tak we dnie jak w nocy, we wszystkich dniach tygodnia, nie wyjmując niedziel i świąt.

Co się tyczy przewozu i przywozu monopolij rządowych, przepisy obowiązujące zachowują się nadal w swej mocy.

Artykuł 25.

W stacyach międzynarodowych rewidować mają towary najprzód urzędnicy cłowi tego Państwa, z którego towary wychodzą a następnie urzędnicy tego Państwa, do którego wchodzą. Jednakże dla uproszczenia postępowania

la visite se fera en même temps par les employés des deux pays.

Article 26.

En ce qui regarde les droits et devoirs des employés des bureaux mixtes de douane, à l'égard des opérations à faire de part et d'autre, il est fixé ce qui suit:

- a) Droit des employés d'assister de part et d'autre aux opérations douanières.

Les fonctionnaires des bureaux mixtes sont libres d'assister aux opérations douanières faites par l'autre bureau et au chargement des marchandises dans les wagons au départ.

- b) Inspection des registres.

Les employés supérieurs des deux bureaux pourront faire l'inspection de tous les registres de l'autre bureau et en tirer des copies et des extraits.

- c) Certificats à délivrer en voie sommaire.

Les certificats de sortie ou d'entrée des marchandises qui entrent ou sortent par le bureau de l'autre Etat, seront réciproquement délivrés par les bureaux en voie sommaire, c'est à dire au moyen d'annotations sur les documents officiels.

- d) Communication d'observations à se faire réciproquement à l'égard de procédés illégaux.

Les bureaux des deux Hautes Parties contractantes se communiqueront réciproquement par la voie la plus rapide leurs observations au sujet de certains procédés qui portent ou pourraient porter préjudice aux intérêts réciproques de douane des deux Parties contractantes, ou qui constituent ou pourraient constituer des contraventions aux défenses d'entrée, de sortie ou de transit.

clowego, urzędnicy obu Państw wykonywać powinni czynność tę o ile można jednocześnie.

Artykuł 26.

Co się tyczy praw i obowiązków urzędników komor mieszanych we względzie czynności urzędowych jednej i drugiej Strony, postanawia się co następuje:

- a) Prawo obecności podczas ekspedycyi cłowej drugiej Strony.

Urzędnikom komor mieszanych wolno być obecnymi, podczas gdy druga komora załatwia ekspedycyą cłową i gdy towary ładują się do odchodzących wagonów kolejowych.

- b) Przeglądanie registrów.

Wyżsi urzędnicy obu komor mają prawo przeglądać wszelkie registra cłowe drugiej komory, jakoteż robić z nich wyciągi i odpisy.

- c) Potwierdzenia dawać się mające w krótkiej drodze.

Potwierdzenia co do wyjścia lub wejścia towarów, które wchodzą lub wychodzą za pośrednictwem komory drugiego Państwa, wydawać będą komory drogą najkrótszą, to jest przez zanotowanie na papierach urzędowych drugiej Strony.

- d) Wzajemne udzielanie sobie postrzeżeń co do uchybiania przepisom.

Komory obu Wysokich Stron rokujących udzielać sobie będą nawzajem drogą najkrótszą postrzeżeń co do czynów przynoszących lub mogących przynieść uszczerbek interesom cłowym obu Stron umowę zawierających lub naruszających albo też naruszyć mogących istniejące zakazy przywozu, wywozu lub przewożu.

Article 27.

Les dispositions jointes à la Convention signée le 23 avril 1867 et qui, de même que cette Convention, ont été selon la déclaration du 27 décembre 1878 maintenues provisoirement par rapport aux opérations douanières sur les chemins de fer reliant l'Autriche-Hongrie et l'Italie, auront dorénavant à servir de règle générale pour les bureaux mixtes de douane.

Dans les cas non prévus par les dispositions en question, les bureaux douaniers auront, quant au service sur les chemins de fer, à s'en tenir aux réglemens détaillés en vigueur dans l'Etat dont ils relèvent.

Article 28.

Les dispositions en vigueur ou à concerner à l'égard de la police des passe-ports et des étrangers voyageant sur les lignes respectives des deux Etats devront également être appliquées aux jonctions qui forment l'objet de la présente Convention.

Les deux Hautes Parties contractantes fixeront, au moyen d'une entente spéciale, la compétence des employés de police stationnés dans les gares internationales ou de frontière sur le territoire étranger.

Les administrations des chemins de fer sont obligées à fournir et à maintenir les pièces nécessaires au service de police (bureau et corps de garde) et à l'installation convenable des employés supérieurs et inférieurs, ainsi que des gardes.

Les détails concernant l'étendue de cette obligation seront fixés lors des négociations prévues à l'article 4.

Artykuł 27.

Przepisy, dołączone do konwencji z dnia 23 kwietnia 1867*) a które również jak taż konwencya, stósownie do oświadczenia z dnia 27 grudnia 1878**) utrzymane zostały tymczasowo w mocy obowiązującej odnośnie do czynności cłowych na kolejach żelaznych, łączących monarchją austriacko-węgierską z Włochami, mają i na przyszłość służyć komorom mieszczącym za prawidło ogólne.

W przypadkach nieprzewidzianych w powyższych przepisach, trzymać się mają komory we względzie obrotu kolejowego przepisów szczegółowych, obowiązujących w tem państwie, do którego należą.

Artykuł 28.

Przepisy co do nadzoru nad paszportami i cudzoziemcami podróżującymi kolejami obu Państw, obecnie obowiązujące lub wydać się mające, stósowane być powinny także na liniach łączących, które są przedmiotem umowy niniejszej.

Upoważnienia, nadać się mające urzędnikom policyjnym w stacyach do zmiany ruchu lub pogranicznych, znajdujących się w okręgu drugiej Strony, określone będą w osobnej umowie dwóch Wysokich Stron rokujących.

Zarządy kolei żelaznych obowiązane są dostarczyć i utrzymywać lokale potrzebne dla służby policyjnej na biuro i koszary, tudzież na stósowne mieszkania dla urzędników, sług i straży.

Rozciągłość tego obowiązku określona będzie szczegółowo drogą porozumienia się przewidzianego w art. 4.

*) Dz. u. p. 1867, Nr. 108, str. 260.

**) Dz. u. p. 1879, Nr. 11, str. 208.

Article 29.

Le Gouvernement sur le territoire duquel se trouvent les bureaux étrangers pourvoira à ce que les administrations des chemins de fer remplissent régulièrement les devoirs qui leur incombent en vertu de l'article 4 de la présente Convention.

Article 30.

En général, les rapports entre les bureaux situés sur le territoire étranger, leurs employés, y compris le personnel du chemin de fer, et l'État où se trouvent les stations internationales, sont réglés de la manière suivante:

- a) Les bureaux établis sur le territoire de l'État voisin seront, comme il est d'usage pour ces bureaux, munis de l'écusson de leur État, avec inscription relative, ainsi que de poteaux et écriteaux aux couleurs nationales.
- b) En ce qui concerne les affaires de douane et les contraventions aux lois financières, on considérera la station où se trouve le bureau mixte de douane, ainsi que le tronçon de la ligne entre la frontière et la gare internationale, comme étant situés sur le territoire de l'État auquel les marchandises sont destinées.

Dans les cas de chargement, déchargement et de transport de marchandises effectués contrairement aux lois, et de déclarations omises ou fausses, l'État auquel ces marchandises sont destinées, ou d'où elles sortent, soumettra les contravenants aux peines qui seraient applicables, si la station ou la ligne se trouvait sur son propre territoire.

- c) Les employés des bureaux mentionnés sous la lit. a) sont autorisés à remplir leur service ainsi qu'ils le feraient dans leur propre pays et d'après les réglemens en vigueur dans ce dernier.

Artykuł 29.

Rząd, w którego okręgu znajduje się siedziba komor drugiej Strony, dołoży starania, aby zarządy kolei żelaznych dopełniały ściśle obowiązków, które na nich ciężą w myśl artykułu 4 umowy niniejszej.

Artykuł 30.

W ogólności co do stosunków między komorami, znajdującymi się w okręgu zagranicznym, ich urzędnikami, tudzież służbą kolei żelaznej a Państwem, w którym leżą stacye międzynarodowe, stanowi się co następuje:

- a) Komory, zaprowadzone w okręgu Państwa sąsiedniego, zaopatrzone będą jak zwykle biura takie, herbem swego Państwa z odpowiednim napisem, jakoteż słupami i tablicami w barwach narodowych.
- b) Co się tyczy spraw cłowych i przekroczeń defraudacyjnych, stacya, w której znajdują się komory mieszane i część kolei żelaznej między stacyą a granicą tak uważane być mają, jak gdyby leżały w okręgu Państwa, do którego towary są przeznaczone.

Gdy towary będą ładowane lub wyladowane, albo wiezione w sposób ustawom przeciwny, lub gdy będą zamilczane albo fałszywie deklarowane, natenczas Państwo, do którego są przeznaczone albo z którego wychodzą, obłoży przestępców takimi samemi karami, jakie byłyby zastosowane, gdyby owa stacya lub część kolei żelaznej, leżała w jego okręgu.

- c) Urzędnicy komor wzmiankowanych pod a) mają prawo pełnić służbę tak jak we własnym kraju podług przepisów swojego Państwa. Mogą przeto nosić mundur i oręż przepisany ich regulaminem, mogą w przy-

Ils pourront en conséquence porter l'uniforme et les armes prescrits par leurs réglemens, arrêter, dans les cas prévus par les lois de leur propre Etat, les individus qu'ils surprindraient sur le fait d'une contravention pendant l'exercice de la police frontière et les opérations douanières touchant l'importation, l'exportation et le transit, et saisir les objets incriminés, ainsi que procéder aux interrogatoires nécessaires et livrer les individus arrêtés aux autorités de leur propre pays.

- d) Les autorités de l'Etat sur le territoire duquel se trouve la gare internationale, prêteront aux fonctionnaires de l'autre, dans les opérations de leur service, la même protection et assistance qu'elles accordent aux employés de leurs propres bureaux.
- e) Les fonctionnaires des bureaux de l'Etat voisin, situés sur le territoire où se trouve la gare internationale ainsi que leurs familles demeurant avec eux, jouiront de la part de l'Etat où se trouve la gare internationale, de la même protection accordée aux sujets du pays.
- f) Les dits fonctionnaires relèveront, en matière de service et de discipline, exclusivement des autorités de leur propre Etat; ils auront cependant à observer les lois pénales et les réglemens de police de l'Etat dans lequel ils ont leur domicile temporaire et ils seront, à cet égard, soumis à la juridiction de cet Etat.

La clause contenue dans le dernier alinéa de l'article 11 pourra leur être appliquée.

- g) Les fonctionnaires de la garde douanière et des finances participeront aux primes accordées selon les réglemens en vigueur, sur les amendes pour contraventions aux lois de douane ou aux monopoles qu'ils auront découvertes dans l'intérêt de l'autre Etat.

padkach przewidzianych ustawami swego Państwa przytrzymywać osoby, które podczas pełnienia służby policyjnej pogranicznej i podczas czynności celniczych, dotyczących się przywozu, wywozu i przewozu, pochwyć na przekroczeniu defraudacyjnem, jakoteż konfiskować przedmiot przekroczenia, przesłuchiwać osoby aresztowane i odstawiać je do Władz własnego kraju.

- d) Władze Państwa, w którego okręgu znajduje się stacya międzynarodowa, udzielać będą czynnikom drugiego Państwa w pełnieniu służby takiej samej pomocy i opieki, jak swoim własnym.
- e) Służby Państwa sąsiedniego, wydelegowani do okręgu, w którym znajduje się stacya międzynarodowa, jakoteż ich rodziny, z nimi mieszkające, doznawać będą od Państwa, w którym się znajduje stacya międzynarodowa, takiej samej opieki, jak krajowcy.
- f) Rzeczony osoby podlegać będą w sprawach służbowych i porządkowo karnych wyłącznie Władzom swego własnego Państwa; są jednak obowiązane zachowywać prawa karne i przepisy policyjne Państwa, w którym czasowo przemieszczają i pod tym względem podlegać będą orzecznictwu Władz tegoż Państwa.

Przepis końcowy artykułu 11 odnosi się także i do tych osób.

- g) Czynniki straży cłowej i skarbowej mają prawo do pobierania według istniejących przepisów części dochodów wpływających z kar pieniężnych za przekroczenia defraudacyjne, na korzyść obcego Państwa przez nich odkryte.

Article 31.

L'Etat, dont le bureau frontière se trouve situé sur le territoire de l'Etat voisin, pourra déléguer, pour le contrôle et la révision de ce bureau, des employés supérieurs (inspecteurs) et des préposés (commissaires de la garde de finance, officiers de la garde douanière) qui pourront aussi être armés.

Article 32.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne le plus tôt possible dans le terme de quatre mois.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le deuxième jour du mois d'octobre de l'an de grâce mil huit cent soixante dix-neuf.

(L. S.) **Chlumecky** m. p.

(L. S.) **C. Robilant** m. p.

Artykuł 31.

Państwo, którego komora pograniczna znajduje się w okręgu Państwa sąsiedniego, będzie mogło wydelegować do kontrolowania i rewidowania tej komory urzędników wyższych (inspektorów) i przełożonych straży (komisarzów straży skarbowej, oficerów straży cłowej), którzy nawet mogą przybywać uzbrojeni.

Artykuł 32.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a dokumenty ratyfikacyjne wymienione być mają w Wiedniu, jak można najprędzej, najpóźniej zaś w przeciągu czterech miesięcy.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęcie herbowe.

Spisano w Wiedniu w dwóch egzemplarzach dnia drugiego miesiąca października w roku zbawienia 1879.

(L. S.) **Chlumecky** r. w.

(L. S.) **C. Robilant** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere profiteamur, Verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatu-ros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die vigesima septima mensis octobris anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo primo.

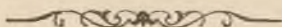
Franciscus Josephus m. p.

liber Baro ab **Haymerle** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Guilielmus Liber Baro a **Konradshaim** m. p.,
Consiliarius aulicus et ministerialis.

Protokół końcowy

do umowy między monarchją austryacko-węgierską a Włochami z dnia 2 października 1879,
tyczącej się połączenia kolei żelaznych pod Cormonsem, Alą i Pontafiem.

Pierwopis.

Au moment de procéder à la signature de la Convention conclue, à la date de ce jour, entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie, à l'égard des jonctions des voies ferrées près Cormons, Ala et Pontafel, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations qui résultent du présent protocole final.

I — ad article 3.

Le Gouvernement Royal d'Italie continuera à permettre le fonctionnement comme par le passé, à Gorice, d'une agence privée destinée d'après la loi italienne à servir d'intermédiaire entre le public et la douane Royale, pour aussi longtemps que les lois et réglemens douaniers italiens n'admettront pas le contact direct entre le public et la douane.

II — ad article 4.

Le remboursement prévu à l'article 4 se fera de la manière suivante:

Chaque Gouvernement supportera les frais dûment prouvés d'entretien, notamment ceux de chauffage, éclairage et nettoyage, des pièces destinées aux bureaux et aux logements dont le Gouvernement ou ses employés feront exclusivement usage, à moins toutefois que les lois ou traités ne prescrivent la fourniture gratuite de ces pièces.

Chaque Gouvernement fournira, en outre, s'il n'en est pas exempté par les lois ou les Conventions en vigueur, une contribution annuelle proportionnellement au montant des intérêts, dûment constatés, du capital dépensé pour la construction de ces pièces.

Przekład.

Przystępując do podpisania umowy między monarchją austryacko-węgierską a Włochami, dnia dzisiejszego zawartej a tyczącej się połączenia kolei żelaznych pod Cormonsem, Alą i Pontafiem, Pełnomocnicy poczynili oświadczenia, zawarte w niniejszym protokole końcowym.

I — do Artykułu 3.

Rząd królewsko-włoski pozwala, aby w Gorycyi istniała na przyszłość dotychczasowa agencya cłowa prywatna do pośredniczenia w myśl ustaw włoskich, między publicznością a królewską władzą cłową dopóty, dopóki ustawy cłowe włoskie wzbraniać będą publiczności stykania się bezpośredniego z władzą cłową.

II — do Artykułu 4.

Wynagrodzenie przewidziane w artykule 4, płacone będzie w sposób następujący:

Każdy z Rządów ponosić będzie kosztą należycie sprawdzone, mianowicie opalania, oświetlania i utrzymania w porządku lokali, przeznaczonych na biura i mieszkania, których Rząd lub jego urzędnicy używać będą wyłącznie, o ile ustawy lub umowy nie przepisują dostarczenia lokali tych bezpłatnie.

Nadto każdy z Rządów płacić będzie, jeżeli ustawami lub umowami obowiązującymi nie jest od tego uwolniony, kwotę roczną odpowiadającą sumie odsetków należycie udowodnionych od kapitału wyłożonego na wystawienie tych lokali.

Le capital se calculera d'après l'étendue carrée des pièces en question, comparée à l'étendue carrée totale des pièces utilisables du bâtiment respectif de la gare.

L'enquête se fera d'un commun accord par des délégués des deux Gouvernements qui consulteront l'administration du chemin de fer et prendront pour base les frais réels de construction des bâtimens utilisés de la gare.

Les frais éventuels de fourniture des fonds auront également à être dûment prouvés afin de calculer, d'un commun accord, le montant réel des intérêts du capital en question.

Chaque Gouvernement paiera annuellement dans un terme de trois mois sa part d'indemnisation à l'entreprise des chemins de fer, après avoir reçu de celle-ci les comptes et autres pièces à l'appui.

III — ad article 10.

Pour compléter les dispositions de l'article 10 de la présente Convention, le Gouvernement Impérial et Royal convient que les personnes employées sur les lignes autrichiennes à poste fixe et avec des attributions de police, qui ne seraient pas sujets de la Monarchie austro-hongroise, soient, pour l'exercice de leurs fonctions sur les chemins de fer, engagées, au moyen de la promesse solennelle par la main, par l'autorité chargée en Autriche de la surveillance des chemins de fer (Inspection Générale Impériale Royale des chemins de fer autrichiens); cette promesse remplace alors le serment prescrit au paragraphe 102 du règlement autrichien du 16 novembre 1851 pour l'exploitation des chemins de fer.

IV — ad article 14.

Il est reconnu d'un commun accord qu'il ne sera exigé aucun droit de douane,

Kapitał ten obliczany będzie biorąc stosunek między powierzchnią dostarczonych lokali a ogólną powierzchnią używalnych lokali dworca, do którego należą.

Obliczą go za wspólną zgodą delegacji obudwu Rządów po zniesieniu się z zarządem kolei żelaznych i biorąc za podstawę istotne koszta budowy używalnych lokali dworca; również udowodnić trzeba należycie koszta zebrania kapitału dla obliczenia za wspólną zgodą rzeczywistej kwoty odsetków od niego.

Każdy z Rządów płacić będzie przedsiębiorstwu kolejowemu przypadające na niego wynagrodzenie rocznie w przeciągu trzech miesięcy po odebraniu rachunków i innych dowodów.

III — do Artykułu 10.

Uzupełniając postanowienia do artykułu 10 umowy niniejszej oświadczą c. i k. Rząd, iż zgadza się, aby pełniący służbę na liniach austriackich, mianowani stale i upoważnieniami policyjnemi opatrzeni, jeżeli nie są obywatelami monarchii austriacko-węgierskiej, przypuszczani byli przez austriacką Władzę nadzorczą nad kolejami (c. k. Inspekyą ogólną kolei austriackich) do sprawowania policyi kolejowej, po złożeniu przyrzeczenia przez podanie ręki; przyrzeczenie to zastępować będzie przysięga przepisana w §fie 102 Porządku ruchu kolei austriackich z dnia 16 listopada 1851.

IV — do Artykułu 14.

Zgodzono się, że nie będzie pobierane cło:

- a) pour le matériel roulant et autre de chemins de fer nécessaire pour l'exploitation des tronçons situés en Autriche, les gares internationales ou de frontière comprises, que les administrations des chemins de fer italiennes importeraient par la douane frontière, pourvu que ces objets appartiennent au matériel d'exploitation et de transport servant réellement à l'exploitation,
- b) pour le mobilier, la garniture de l'habitation et les effets du personnel employé sur ces lignes, en tant que ces objets forment partie de leurs effets de voyage ou de transport.

V — ad article 22.

Il est reconnu d'un commun accord que les dispositions de l'article 22 relatives aux attributions des bureaux de douane s'appliqueront également aux bureaux réunis dans la gare d'Ala et, s'il y a lieu, à Pontafel, ainsi qu'aux bureaux séparés établis à Gorice et Udine, et à Pontafel et Pontebba.

VI — ad article 27.

Il est bien entendu, que les dispositions douanières pour le trafic sur les chemins de fer reliant l'Autriche-Hongrie et l'Italie, auxquelles l'article 27 se réfère, seront applicables à la jonction citée à l'article 1er de la présente Convention et aux bureaux de douane réunis, s'il y a lieu, conformément à l'article 3 de la présente Convention, dans la gare de Pontafel.

Le présent protocole, qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les deux Gouvernements, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé, en double expédition, à Vienne le 2 octobre 1879.

(L. S.) **Chlumecy** m. p.

(L. S.) **C. Robilant** m. p.

(Poinisch.)

- a) od materyalów pociągowych i wszelkich innych do wykonywania ruchu na kolejach żelaznych leżących w Austrii, tudzież w stacyach pogranicznych i międzynarodowych, które zarządy kolei żelaznych włoskich wprowadzać będą przez komorę pograniczną, o ile przedmioty te należą do materyału eksploatacyjnego i potrzebne są rzeczywiście do ruchu kolei; jakoteż
- b) od sprzętów i od wszelkich rzeczy osób pełniących służbę na tych kolejach, o ile przedmioty te w podróży i do przeniesienia się są potrzebne.

V — do Artykułu 22.

Zgodzono się wzajemnie, że przepisy artykułu 22, tyjące się zakresu działania komor, stósowane będą zarówno do komor mieszanych w dworcu alskim i jeżeli będzie, pontafelskim, jako i do komor rozdzielnych w Gorycyi i w Udine, tudzież w Pontafli i w Pontebbie.

VI — do Artykułu 27.

Zgodzono się, że postanowienia artykułu 27, tyjące się ekspedycyi cłowej kolejami żelaznymi łączącemi Austryę z Włochami, stósowane być mają do linii łączącej, wzmiankowanej w artykule 1 umowy niniejszej i do komor cłowych mieszanych, jeżeli stósownie do artykułu 3 umowy będą założone w dworcu pontafelskim.

Protokół powyższy, który bez osobnych ratyfikacyj przez samą wymianę ratyfikacyj umowy do której należy, uważany być ma za zatwierdzony i ratyfikowany, spisany został w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 2 paźdźniaka 1879.

(L. S.) **Chlumecy** r. w.

(L. S.) **C. Robilant** r. w.

Umowa powyższa i protokół końcowy podają się do wiadomości jako obowiązujące w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Wiedeń, dnia 23 grudnia 1879.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

